Europos Sąjungos
Taryba

Briuselis, 2024 m. rugsėjo 17 d.
(OR. en)

13013/24

Tarpinstitucinė byla:
2022/0162(COD)

CODEC 1747
FIN 754
PE 198

INFORMACINIS PRANEŠIMAS

nuo:	Tarybos generalinio sekretoriato
kam:	Nuolatinių atstovų komitetui / Tarybai
Dalykas:	Pasiūlymas dėl EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS REGLAMENTO dėl Sąjungos bendrajam biudžetui taikomų finansinių taisyklių (nauja redakcija) – Pirmojo svarstymo Europos Parlamente rezultatai ir klaidų ištaisymo procedūra (2024 m. kovo 14 d. Strasbūras ir 2024 m. rugsėjo 17 d. Strasbūras)

I. ĮVADAS

Vadovaujantis SESV 294 straipsnio nuostatomis ir Bendra deklaracija dėl praktinių bendro sprendimo procedūros taisyklių[1], įvyko keli neoficialūs Tarybos, Europos Parlamento ir Komisijos atstovų pasitarimai siekiant dėl šio teisėkūros dokumento susitarti per pirmąjį svarstymą.

Numatyta[2], kad kadenciją baigiančiam Europos Parlamentui priėmus poziciją per pirmąjį svarstymą, Europos Parlamente šiam dokumentui bus taikoma klaidų ištaisymo procedūra[3].

1 OL C 145, 2007 6 30, p. 5.
2 Dok. 10078/24.
3 EP darbo tvarkos taisyklių 251 straipsnis.

II. BALSAVIMAS

2024 m. kovo 14 d. posėdyje Europos Parlamentas priėmė Komisijos pasiūlymo 179 pakeitimą (be teisininkų lingvistų peržiūros) ir teisėkūros rezoliucijos, į kurią įtraukti pareiškimai, 180–182 pakeitimus – tai yra Europos Parlamento per pirmąjį svarstymą priimta pozicija. Ji atspindi tai, dėl ko preliminariai susitarė institucijos.

Teisininkams lingvistams patvirtinus galutinę priimto teksto redakciją, 2024 m. rugsėjo 17 d. Europos Parlamentas patvirtino per pirmąjį svarstymą priimtos pozicijos klaidų ištaisymą.

Patvirtinus šį klaidų ištaisymą, Taryba turėtų galėti patvirtinti priede išdėstytą Europos Parlamento poziciją[4] ir taip būtų užbaigtas pirmasis svarstymas abiejose institucijose.

Tada aktas būtų priimtas ta redakcija, kuri atitinka Europos Parlamento poziciją.

---

[4] Klaidų ištaisymo tekstas pateikiamas priede. Jis pateikiamas konsoliduotoje teksto redakcijoje, kurioje Komisijos pasiūlymo pakeitimai pažymėti paryškintuoju kursyvu. Išbrauktas tekstas pažymėtas simboliu „▌“.

PRIEDAS

(2024 09 17)

P9_TA(2024)0163

Sąjungos bendrajam biudžetui taikomos finansinės taisyklės (nauja redakcija)

2024 m. kovo 14 d. Europos Parlamento teisėkūros rezoliucija dėl pasiūlymo dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento dėl Sąjungos bendrajam biudžetui taikomų finansinių taisyklių (nauja redakcija) (COM(2022)0223 – C9-0179/2022 – 2022/0162(COD))

(Įprasta teisėkūros procedūra: nauja redakcija)

Europos Parlamentas,

– atsižvelgdamas į Komisijos pasiūlymą Europos Parlamentui ir Tarybai (COM(2022)0223),

– atsižvelgdamas į Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 294 straipsnio 2 dalį ir 322 straipsnio 1 dalį bei Europos atominės energijos bendrijos steigimo sutarties 106a straipsnį, pagal kuriuos Komisija pateikė pasiūlymą Parlamentui (C9-0179/2022),

– atsižvelgdamas į Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 294 straipsnio 3 dalį,

– atsižvelgdamas į 2022 m. spalio 31 d. Audito Rūmų nuomonę[1],

– atsižvelgdamas į 2001 m. lapkričio 28 d. Tarpinstitucinį susitarimą dėl sistemingesnio teisės aktų pakeitimo metodo naudojimo[2],

– atsižvelgdamas į 2023 m. balandžio 25 d. Teisės reikalų komiteto laišką Biudžeto komitetui ir Biudžeto kontrolės komitetui vadovaujantis Darbo tvarkos taisyklių 110 straipsnio 3 dalimi,

– atsižvelgdamas į preliminarų susitarimą, kurį atsakingi komitetai patvirtino pagal Darbo tvarkos taisyklių 74 straipsnio 4 dalį, ir į 2023 m. gruodžio 20 d. laišku Tarybos atstovo prisiimtą įsipareigojimą pritarti Parlamento pozicijai pagal Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 294 straipsnio 4 dalį,

– atsižvelgdamas į bendrus Biudžeto komiteto ir Biudžeto kontrolės komiteto svarstymus pagal Darbo tvarkos taisyklių 58 straipsnį,

– atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 110 ir 59 straipsnius,

– atsižvelgdami į Regionų plėtros komiteto nuomonę,

– atsižvelgdamas į Pramonės, mokslinių tyrimų ir energetikos komiteto laišką,

– atsižvelgdamas į Biudžeto komiteto ir Biudžeto kontrolės komiteto pranešimą (A9-

[1] OL C 446, 2022 11 24, p. 26.
[2] OL C 77, 2002 3 28, p. 1.

0180/2023),

A. kadangi, Europos Parlamento, Tarybos ir Komisijos teisės tarnybų konsultacinės darbo grupės nuomone, Komisijos pasiūlyme, be nurodytų pakeitimų, kitų esminių pakeitimų nėra ir kadangi, kalbant apie nepakeistų ankstesnių aktų nuostatų ir minėtų pakeitimų kodifikavimą, pasiūlymu siekiama tik kodifikuoti esamus tekstus nekeičiant jų esmės;

1. priima per pirmąjį svarstymą toliau pateiktą poziciją, atsižvelgęs į Europos Parlamento, Tarybos ir Komisijos teisės tarnybų konsultacinės darbo grupės rekomendacijas;

2. pritaria Europos Parlamento ir Tarybos bendram pareiškimui, pridėtam prie šios rezoliucijos, jis bus paskelbtas *Europos Sąjungos oficialiojo leidinio* C serijoje;

3. pritaria Europos Parlamento, Tarybos ir Komisijos bendram pareiškimui, pridėtam prie šios rezoliucijos, jis bus paskelbtas *Europos Sąjungos oficialiojo leidinio* C serijoje;

4. atsižvelgia į Komisijos pareiškimus, pridėtus prie šios rezoliucijos;

5. ragina Komisiją dar kartą perduoti klausimą svarstyti Parlamentui, jei ji savo pasiūlymą pakeičia nauju tekstu, jį keičia iš esmės arba ketina jį keisti iš esmės;

6. paveda Pirmininkei perduoti Parlamento poziciją Tarybai, Komisijai ir nacionaliniams parlamentams.

P9_TC1-COD(2022)0162

Europos Parlamento pozicija, priimta 2024 m. kovo 14 d. per pirmąjį svarstymą, siekiant priimti Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 2024/... dėl Sąjungos bendrajam biudžetui taikomų finansinių taisyklių (nauja redakcija)[*]

EUROPOS PARLAMENTAS IR EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdami į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos 322 straipsnio 1 dalį, kartu su Europos atominės energijos bendrijos steigimo sutartimi, ypač jos 106a straipsniu,

atsižvelgdami į Europos Komisijos pasiūlymą,

teisėkūros procedūra priimamo akto projektą perdavus nacionaliniams parlamentams,

atsižvelgdami į Audito Rūmų nuomonę[1],

▌

laikydamiesi įprastos teisėkūros procedūros[2],

[*] ATLIKTA DALINĖ TEKSTO TEISINĖ LINGVISTINĖ PERŽIŪRA.
[1] ***OL C 466, 2022 11 24, p. 26.***
[2] 2024 m. kovo 14 d. Europos Parlamento pozicija.

kadangi:

(1) Europos Parlamento ir Tarybos reglamente (ES, Euratomas) 2018/1046 reikia padaryti pakeitimų[3]. Dėl aiškumo ***ir teisinio tikrumo*** tas reglamentas turėtų būti išdėstytas nauja redakcija;

(2) reikia padaryti kitų Sąjungos bendrajam biudžetui (toliau – biudžetas) taikytinų finansinių taisyklių pakeitimų, siekiant pašalinti įgyvendinimo kliūtis didinant lankstumą, supaprastinti įgyvendinimą suinteresuotiesiems subjektams ir tarnyboms, labiau orientuotis į rezultatus ir pagerinti prieinamumą, skaidrumą ir atskaitomybę. Todėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES, Euratomas) Nr. 966/2012[4] turėtų būti panaikintas ir pakeistas šiuo reglamentu;

---

3 2018 m. liepos 18 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES, Euratomas) 2018/1046 dėl Sąjungos bendrajam biudžetui taikomų finansinių taisyklių, kuriuo iš dalies keičiami reglamentai (ES) Nr. 1296/2013, (ES) Nr. 1301/2013, (ES) Nr. 1303/2013, (ES) Nr. 1304/2013, (ES) Nr. 1309/2013, (ES) Nr. 1316/2013, (ES) Nr. 223/2014, (ES) Nr. 283/2014 ir Sprendimas Nr. 541/2014/ES bei panaikinamas Reglamentas (ES, Euratomas) Nr. 966/2012(***OL L 193, 2018 7 30, p. 1***).

4 2012 m. spalio 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES, Euratomas) Nr. 966/2012 dėl Sąjungos bendrajam biudžetui taikomų finansinių taisyklių ir kuriuo panaikinamas Tarybos reglamentas (EB, Euratomas) Nr. 1605/2002 (OL L 298, 2012 10 26, p. 1).

(3) šiuo reglamentu nustatomos finansinės taisyklės, taikytinos biudžetui, kaip apibrėžta Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo (SESV) 322 straipsnyje, bet juo nereglamentuojamas remiantis SESV ir ES sutartimi, taip pat vykdant biudžetą priimtų ribojamųjų priemonių įgyvendinimas ir šiam įgyvendinimui nedaroma poveikio;

(4) atsižvelgiant į patirtį, įgytą įgyvendinant biudžetui taikomas finansines taisykles ir priėmus Tarybos reglamentą (ES, Euratomas) 2020/2093[5], reikėtų atlikti tam tikrus tikslinius pakeitimus, siekiant suderinti tas bendrąsias finansines taisykles su naująja teisine sistema, pritaikyti jas prie efektyvaus krizių valdymo poreikių ir pagerinti Sąjungos finansinių interesų apsaugą. Be to, reikėtų atlikti tikslinius supaprastinimus, techninius atnaujinimus ir pataisymus;

(5) priėmus Reglamentą (ES, Euratomas) 2020/2093, reikia pakeisti nuorodas į pagrindinius teisės aktus, o nuorodomis į Tarybos sprendimą (ES, Euratomas) 2020/2053[6], Tarybos reglamentą (ES, Euratomas) 2021/768[7] ir 2020 m. gruodžio 16 d. Tarpinstitucinį susitarimą dėl biudžetinės drausmės, bendradarbiavimo biudžeto klausimais ir patikimo finansų valdymo, taip pat dėl naujų nuosavų išteklių, įskaitant veiksmų gaires dėl naujų nuosavų išteklių nustatymo[8] reikia papildyti šiame reglamente pateiktas nuorodas;

---

5 2020 m. gruodžio 17 d. Tarybos reglamentas (ES, Euratomas) 2020/2093, kuriuo nustatoma 2021–2027 m. daugiametė finansinė programa (OL L 433I, 2020 12 22, p. 11).

6 2020 m. gruodžio 14 d. Tarybos sprendimas (ES, Euratomas) 2020/2053 dėl Europos Sąjungos nuosavų išteklių sistemos, kuriuo panaikinamas Sprendimas 2014/335/ES, Euratomas (OL L 424, 2020 12 15, p. 1).

7 2021 m. balandžio 30 d. Tarybos reglamentas (ES, Euratomas) 2021/768, kuriuo nustatomos Europos Sąjungos nuosavų išteklių sistemos įgyvendinimo priemonės ir panaikinamas Reglamentas (ES, Euratomas) Nr. 608/2014, OL L 165, 2021 5 11, p. 1.

8 OL L 433 I, 2020 12 22, p. 28.

(6) siekiant aiškumo, visos nuorodos į panaikintą Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB) 45/2001[9] ***turėtų būti*** pakeistos nuorodomis į Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 2018/1725[10];

(7) siekiant teisinio tikrumo, reikėtų pataisyti kelias kryžmines nuorodas;

(8) būtina geriau atsižvelgti į specifinį finansinių įsipareigojimų ir biudžeto garantijų atidėjinių pobūdį ir veikimą. Todėl reikėtų pataisyti tam tikras biudžeto garantijų, biudžetinių įsipareigojimų, teisinių įsipareigojimų, mokėjimų asignavimų, gavėjų ir informacijos apie gavėjus skelbimo apibrėžtis ir taisykles. Reikėtų įtraukti finansinių įsipareigojimų atidėjinių sudarymo etapo apibrėžtį. Be to, reikėtų atnaujinti apibrėžtis, siekiant atsižvelgti į konkrečius viešojo pirkimo taisyklių pakeitimus ir taisyklių dėl nepiniginio dovanojamo turto įtraukimą;

(9) siekiant padidinti su Sąjungos lėšų gavėjais, kurie yra nevyriausybinės organizacijos, susijusį skaidrumą, reikėtų pateikti nevyriausybinių organizacijų apibrėžtį, kurioje būtų pateikti jų nustatymo kriterijai. Be to, dotacijų prašantys pareiškėjai turėtų deklaruoti savo teisinį statusą, įskaitant tai, ar jie yra nevyriausybinės organizacijos;

---

9 2000 m. gruodžio 18 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 45/2001 dėl asmenų apsaugos Bendrijos institucijoms ir įstaigoms tvarkant asmens duomenis ir laisvo tokių duomenų judėjimo (OL L 8, 2001 1 12, p. 1).

10 ***2018 m. spalio 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2018/1725 dėl fizinių asmenų apsaugos Sąjungos institucijoms, organams, tarnyboms ir agentūroms tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo, kuriuo panaikinamas Reglamentas (EB) Nr. 45/2001 ir Sprendimas Nr. 1247/2002/EB*** (***OL L 295, 2018 11 21, p. 39).***

(10) į šį reglamentą reikėtų įtraukti nuorodą į Europos Parlamento ir Tarybos reglamente (ES, Euratomas) 2020/2092[11] nustatytą bendrą biudžeto apsaugos sąlygų režimą. Reglamentas (ES, Euratomas) 2020/2092 yra biudžeto vykdymo teisinės sistemos pagrindas;

(11) labai svarbu, kad vykdydamos biudžetą valstybės narės ir Komisija užtikrintų, kad būtų laikomasi Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos ir paisoma ES sutarties 2 straipsnyje įtvirtintų Sąjungos vertybių;

(12) šiuo reglamentu turėtų būti sudarytos sąlygos leidimus suteikiantiems pareigūnams, kai aktualu, laikantis konkretiems sektoriams taikomų taisyklių, patvirtinti tinkamas priemones ir imtis veiksmų biudžetui apsaugoti, pavyzdžiui, sustabdant mokėjimus tais atvejais, kai valstybės narės įgyvendinamam veiksmui, finansuojamam Sąjungos lėšomis, daro poveikį tai, kad ta valstybė narė nepaiso atitinkamų Sąjungos vertybių ir pagrindinių teisių;

(13) turėtų būti išlaikyti pagrindiniai biudžeto principai. Turėtų būti peržiūrėtos ir kuo labiau supaprastintos dabartinės nukrypti nuo tų principų leidžiančios nuostatos, taikomos tokiose konkrečiose srityse, kaip moksliniai tyrimai, išorės veiksmai ir struktūriniai fondai, atsižvelgiant į tų nuostatų tolesnį aktualumą, jų pridėtinę vertę biudžetui ir suinteresuotiesiems subjektams dėl jų tenkančią naštą;

---

11 2020 m. gruodžio 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES, Euratomas) 2020/2092 dėl bendro Sąjungos biudžeto apsaugos sąlygų režimo (OL L 433 I, 2020 12 22, p. 1).

(14) asignavimų perkėlimo taisyklės turėtų būti išdėstytos aiškiau ir turėtų būti atskiriami automatiniai ir neautomatiniai perkėlimai. Atitinkamos Sąjungos institucijos turėtų teikti Europos Parlamentui ir Tarybai informaciją tiek apie automatinius, tiek apie neautomatinius perkėlimus;

(15) siekiant veiksmingai panaudoti tokias lėšas turėtų būti leidžiama perkelti ir panaudoti išorės asignuotąsias pajamas tolesnei programai ar veiksmui įgyvendinti. Vidaus asignuotąsias pajamas turėtų būti galima perkelti tik kitiems finansiniams metams, išskyrus atvejus, kai šiame reglamente numatyta kitaip;

(16) priėmus Reglamentą (ES, Euratomas) 2020/2093 ir su juo susijusius pagrindinius aktus, į šį reglamentą turėtų būti įtrauktos tam tikros Europos Parlamento ir Tarybos reglamentuose (ES) 2021/1060[12] ir (ES) 2021/2116[13] ▌ nustatytos taisyklės, susijusios su biudžeto principais, visų pirma dėl įsipareigojimų anuliavimo ir perkėlimo, panaikinimo ir galimybės vėl panaudoti panaikintus įsipareigojimus atitinkančius asignavimus;

---

12 2021 m. birželio 24 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2021/1060, kuriuo nustatomos bendros Europos regioninės plėtros fondo, „Europos socialinio fondo +“, Sanglaudos fondo, Teisingos pertvarkos fondo ir Europos jūrų reikalų, žvejybos ir akvakultūros fondo nuostatos ir šių fondų bei Prieglobsčio, migracijos ir integracijos fondo, Vidaus saugumo fondo ir Sienų valdymo ir vizų finansinės paramos priemonės finansinės taisyklės, OL L 231, 2021 6 30, p. 159.

13 2021 m. gruodžio 2 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2021/2116 dėl bendros žemės ūkio politikos finansavimo, valdymo ir stebėsenos, kuriuo panaikinamas Reglamentas (ES) Nr. 1306/2013, OL L 435, 2021 12 6, p. 187.

(17) kalbant apie vidaus asignuotąsias pajamas, turėtų būti leidžiama finansuoti naujus pastatų projektus panaudojant pajamas, gautas iš pastatų nuomos ir jų pardavimo. Tuo tikslu tokios pajamos turėtų būti laikomos vidaus asignuotosiomis pajamomis, kurias galima perkelti, kol jos bus visiškai panaudotos;

(18) supaprastinimo tikslais ir siekiant geriau suderinti valstybių narių įnašų mokėjimo laiką su atitinkamais mokėjimų poreikiais, visiems papildomiems valstybių narių finansiniams įnašams į Sąjungos veiksmus ir programas, įskaitant savanoriškus įnašus, turėtų būti taikomos tokios pačios sąlygos ir jie turėtų būti laikomi išorės asignuotosiomis pajamomis;

(19) siekiant padidinti asignuotųjų pajamų pateikimo skaidrumą ***ir matomumą, sykiu išlaikant anksčiau pateiktos informacijos esmę***, priede, kuris yra neatskiriama biudžeto dalis, turėtų būti pateikta išsami informacija apie numatomą gauti ***vidaus ir*** išorės asignuotųjų pajamų sumą ir numatomą paskirstymą atitinkamoms biudžeto eilutėms. ***Be to, tikslinga paaiškinti ataskaitų dėl vidaus ir išorės asignuotųjų pajamų įgyvendinimo praėjusiais metais teikimo reikalavimus. Taip bus užtikrinta, kad visa informacija apie asignuotųjų pajamų įgyvendinimą ir gautinų asignuotųjų pajamų prognozė būtų pateikiama aiškiai ir suprantamai;***

(20) siekiant atsižvelgti į solidarumo ir neatidėliotinos pagalbos rezervą, sukurtą pagal Reglamentą (ES, Euratomas) 2020/2093, turėtų būti atnaujintos taisyklės dėl perkėlimų, kuriems taikomos specialiosios nuostatos. Be to, reikėtų atlikti patikslinimus, siekiant atsižvelgti į tai, jog norint mobilizuoti solidarumo ir neatidėliotinos pagalbos rezervą nebereikia parengti taisomojo biudžeto projektų;

(21) Sąjungos institucijoms turėtų būti leidžiama priimti bet kokį Sąjungai skirtą dovanojamą turtą;

(22) kad išimtinėmis aplinkybėmis būtų galima greitai reaguoti, Komisijai turėtų būti leidžiama priimti dovanojamą turtą natūra, neatsižvelgiant į jo vertę, kai toks dovanojamas turtas teikiamas humanitarinės pagalbos, skubios paramos, civilinės saugos ar krizių valdymo pagalbos tikslais. Siekiant užtikrinti tinkamas apsaugos priemones, Komisija tokį dovanojamą turtą turėtų priimti tik tais atvejais, kai jo priėmimas atitinka patikimo finansų valdymo ir skaidrumo principus, nesukelia interesų konfliktų, nekenkia Sąjungos įvaizdžiui***, ir nekenkia ar nekelia pavojaus, kad pakenks Sąjungos ar valstybių narių saugumui arba viešajai tvarkai***. Priėmimo metu paramos teikėjas neturėtų būti patekęs į vieną iš situacijų, dėl kurių draudžiama dalyvauti procedūroje pagal ankstyvojo nustatymo ir draudimo dalyvauti procedūroje sistemą, ir neturėtų būti atitinkamoje duomenų bazėje užregistruotas kaip subjektas, kuriam draudžiama dalyvauti procedūroje. ***Jei Komisija priima dovanojamą turtą, atsakingas leidimus suteikiantis pareigūnas savo metinėje veiklos ataskaitoje turėtų pateikti informaciją apie tokius atvejus***;

(23) turėtų būti nustatyta tai leidžianti nuostata, pagal kurią juridiniams asmenims būtų leidžiama nepiniginiu įnašu remti renginius ar veiklą reklamos ar įmonių socialinės atsakomybės tikslais;

(24) reikėtų patikslinti veiklos rezultatų sąvoką biudžeto atžvilgiu. Veiklos rezultatai turėtų būti susieti su tiesioginiu patikimo finansų valdymo principo taikymu. Taip pat turėtų būti apibrėžtas patikimo finansų valdymo principas ir reikėtų susieti nustatytus tikslus ir veiklos rodiklius, rezultatus ir asignavimų naudojimo ekonomiškumą, veiksmingumą ir efektyvumą. Siekiant teisinio tikrumo ir kartu vengiant prieštaros su esamais įvairių programų veiklos rezultatų planais, turėtų būti apibrėžti su veiklos rezultatais susiję terminai, visų pirma atliktas darbas ir rezultatai;

(25) atsižvelgiant į horizontalųjį lyčių aspekto integravimo tikslą, su klimatu susijusių išlaidų ir veiklos rezultatų bei išlaidų, kuriomis prisidedama prie biologinės įvairovės nykimo sustabdymo ir jos didinimo, stebėsenos tikslus turėtų būti nustatyti konkretūs su biudžetu susiję veiklos rezultatų rodikliai, siekiant stebėti išlaidas lyčių lygybei, taip pat išlaidas, skirtas klimato kaitos švelninimui ir prisitaikymui prie jos bei biologinės įvairovės apsaugai finansuoti. Tokie rodikliai turėtų būti glausti ir proporcingi, vengiant dubliavimosi, jų turėtų būti nedaug ir jie neturėtų sudaryti pernelyg didelės administracinės naštos. Jie turėtų būti grindžiami veiksminga, skaidria ir išsamia metodika ir, kai tinkama, plačiai pripažintais moksliniais įrodymais. Kai tinkama, su tokiais rodikliais susiję surinkti duomenys turėtų būti suskirstyti pagal lytį ir turėtų būti renkami taip, kad šiuos duomenis būtų galima apibendrinti visų susijusių programų lygmeniu;

(26) atsižvelgiant į klimato ir aplinkos uždavinių sprendimo svarbą ir siekiant užtikrinti, kad vykdant biudžetą būtų prisidedama prie Europos žaliojo kurso[14], ***Sąjungos klimato ir energetikos srities tikslų ir 2050 m. poveikio klimatui neutralumo tikslo*** įgyvendinimo, su biudžetu susijusi veiklos rezultatų koncepcija turėtų būti išplėsta, kad apimtų tvarų programų ir veiklos įgyvendinimą, kuris netrukdytų siekti aplinkos tikslų – klimato kaitos švelninimo, prisitaikymo prie klimato kaitos, tvaraus vandens ir jūrų išteklių naudojimo ir apsaugos, perėjimo prie žiedinės ekonomikos, taršos prevencijos ir kontrolės bei biologinės įvairovės ir ekosistemų apsaugos ir atkūrimo;

(27) svarbu propaguoti socialines teises ir sąžiningas darbo ir užimtumo sąlygas, vadovaujantis Europos socialinių teisių ramsčiu ir SESV 9 straipsniu. Kai įmanoma ir tinkama, Komisija ir valstybės narės, įgyvendindamos iš biudžeto finansuojamas programas ir vykdydamos iš biudžeto finansuojamą veiklą, turi laikytis atitinkamos galiojančios nacionalinės teisės, Sąjungos teisės, Tarptautinės darbo organizacijos (TDO) konvencijų ir kolektyvinių sutarčių;

14 2019 m. gruodžio 11 d. Komisijos komunikatas „Europos žaliasis kursas“, COM(2019)0640.

(28) pagal 2016 m. balandžio 13 d. Tarpinstitucinį susitarimą dėl geresnės teisėkūros[15] Sąjungos teisės aktai turėtų būti kokybiški ir orientuoti į sritis, kuriose jie duoda daugiausia pridėtinės vertės Europos piliečiams, ir būti kuo veiksmingesni ir efektyvesni įgyvendinant bendrus Sąjungos politikos tikslus. Tų tikslų gali padėti pasiekti esamų ir naujų išlaidų programų ir veiklos, kurias vykdant patiriama daug išlaidų, vertinimas;

(29) siekiant įgyvendinti Komisijos įsipareigojimą standartiškai teikti paslaugas skaitmeninėmis priemonėmis ir skatinti efektyvesnę ir kokybiškesnę kontrolę bei auditus, didinant patikinimo lygį ir kartu mažinant išlaidas, tinkama įtraukti aiškią nuorodą į naudojimąsi skaitmeninėmis priemonėmis ir tokiomis besiformuojančiomis technologijomis kaip mašinų mokymasis, robotikos procesų automatizavimas, duomenų gavyba ir dirbtinis intelektas;

15 OL L 123, 2016 5 12, p. 1.

(30) siekiant pagerinti Sąjungos biudžeto apsaugą nuo ***pažeidimų, įskaitant sukčiavimą, korupciją***, interesų ***konfliktus ir dvigubą finansavimą,*** reikėtų nustatyti standartizuotas informacijos apie Sąjungos lėšų gavėjus rinkimo, palyginimo ir apibendrinimo priemones. Visų pirma siekiant veiksmingai užkirsti kelią sukčiavimui, jį nustatyti, ištirti ir pašalinti arba ištaisyti pažeidimus, būtina turėti galimybę nustatyti fizinius asmenis, kurie yra galutiniai tiesioginiai arba netiesioginiai Sąjungos lėšų gavėjai arba kurie pasisavina tas lėšas. Elektroniniu būdu registruojant ir saugant duomenis apie Sąjungos lėšų gavėjus, įskaitant tikruosius jų savininkus, kaip apibrėžta Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos (ES) 2015/849[16] 3 straipsnio 6 punkte, ir reguliariai sudarant sąlygas susipažinti su šiais duomenimis Komisijos teikiamoje bendroje integruotoje ir sąveikioje informacijos ir stebėsenos sistemoje, įskaitant bendrą duomenų gavybos ir rizikos vertinimo priemonę (toliau – bendra integruota IT sistema), turėtų būti lengviau įvertinti riziką atrankos, sutarčių skyrimo, finansinio valdymo, stebėsenos, tyrimų, kontrolės ir audito tikslais ir veiksmingai užkirsti kelią ***pažeidimams, įskaitant sukčiavimą, korupciją,*** interesų ***konfliktus ir dvigubą finansavimą***, juos nustatyti, ištaisyti ir imtis dėl jų tolesnių veiksmų. Su duomenų registravimu, laikymu, perdavimu ir tvarkymu susijusios taisyklės turėtų būti suderintos su taikomomis duomenų apsaugos taisyklėmis. ***Bendra integruota IT sistema turėtų būti sukurta siekiant išvengti dvigubo ataskaitų teikimo ir sumažinti valstybėms narėms ir kitiems įgyvendinimo subjektams tenkančią administracinę naštą.*** Komisija turėtų būti

---

16 2015 m. gegužės 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2015/849 dėl finansų sistemos naudojimo pinigų plovimui ar teroristų finansavimui prevencijos (OL L 141, 2015 6 5, p. 73).

bendros integruotos IT sistemos valdytoja ir būti atsakinga už jos sukūrimą, valdymą ir priežiūrą. ▌ Valstybės narės, ***Sąjungos tyrimo, kontrolės ir audito įstaigos, įskaitant*** Europos kovos su sukčiavimu ***tarnybą*** (toliau – OLAF)***, Audito Rūmus ir Europos prokuratūrą (toliau – Europos prokuratūra)***, turėtų turėti prieigą prie tų duomenų naudodamosi savo atitinkama kompetencija. ***Tokia prieiga turėtų atitikti reikalingumo ir proporcingumo principus. Duomenys, prieinami per bendrą integruotą IT sistemą, kiekvienu konkrečiu atveju turėtų būti prieinami Europos Parlamentui ir Tarybai tiek, kiek tai būtina ir proporcinga naudojantis jų atitinkama kompetencija Komisijos biudžeto įvykdymo patvirtinimo procedūros kontekste;***

(31) bendra integruota IT sistema turėtų būti grindžiama sąveikumo principu, pagal kurį atnaujinta informacija apie Sąjungos lėšų gavėjus turėtų būti automatiškai ir, kai įmanoma, realiuoju laiku iš tos sistemos gaunama ir į ją perduodama iš, be kita ko, atitinkamų nacionalinių duomenų bazių, atitinkamų nacionalinių įstaigų ir institucijų vidaus sistemų, administravimo ir mokėjimo institucijų, nacionalinių viešojo pirkimo ir konkursų duomenų bazių, viešai prieinamų duomenų ir Komisijos duomenų bazių, taip užtikrinant, kad informacija ir duomenys būtų visapusiški ir išsamūs;

(32) bendra integruota IT sistema turėtų būti sukurta ir įdiegta taip, kad atitinkamą informaciją, susijusią su tais pačiais gavėjais pagal skirtingas Sąjungos finansavimo programas, būtų galima apibendrinti. Joje turėtų būti naudojami tik objektyvūs, proporcingi ir rizikos vertinimui būtini rizikos rodikliai, pagrįsti, jei įmanoma, realiuoju laiku atnaujinamais patikimais informacijos ir duomenų šaltiniais. Bendra integruota IT sistema turi būti suprojektuota taip, kad atitiktų bendruosius duomenų apsaugos principus, įskaitant asmens duomenų tvarkymui taikomus duomenų kiekio mažinimo ir saugojimo apribojimų principus;

(33) siekiant užtikrinti, kad bendros integruotos IT sistemos funkcijos ir toliau atitiktų aukštus standartus, kai įmanoma, turėtų būti įgyvendinami tam tikri veiksmai ir priemonės, įskaitant: duomenų laukelių suderinimą su atitinkamomis nacionalinėmis ir Komisijos IT sistemomis ir duomenų bazėmis, įtraukiant būtiną papildomą informaciją duomenų gavybos ir rizikos vertinimo priemonės tikslais, taip pat pateikiant nuorodą į unikalų operacijų identifikatorių; atitinkamų nacionalinių IT sistemų ir duomenų bazių integravimą į bendrą integruotą IT sistemą automatinio keitimosi informacija tikslu; galimybės naudotojams pritaikyti ir grupuoti rizikos rodiklius ir jų koeficientus pagal Sąjungos fondo, programos ar valstybės poreikius ir ypatumus suteikimą; dirbtinio intelekto naudojimą duomenims analizuoti ir interpretuoti; įvairių galimybių naudotojams naudotis paieškos galimybėmis ir filtravimo funkcijomis suteikimą; gairių naudotojams dėl duomenų ir rezultatų interpretavimo ir naudojimo pateikimą; taip pat mokymus, kaip naršyti bendroje integruotoje IT sistemoje, vertinti riziką ir į ją atsižvelgti atliekant patikrinimus ir auditą;

(34) pagal skaidrumo principą, įtvirtintą SESV 15 straipsnyje, Sąjungos institucijos turi veikti kuo atviriau. O vykdant biudžetą to principo taikymas reiškia, kad piliečiams turėtų būti prieinama informacija apie tai, kur ir kokiais tikslais Sąjunga leidžia lėšas. Tokia informacija skatina demokratines diskusijas, prisideda prie piliečių dalyvavimo Sąjungos sprendimų priėmimo procese, stiprina institucijų vykdomą Sąjungos išlaidų kontrolę bei priežiūrą ir prisideda prie jos patikimumo didinimo. Komunikacija turėtų būti tikslingesnė ir ja turėtų būti siekiama didinti Sąjungos matomumą piliečiams. Tokie tikslai turėtų būti pasiekti skelbiant (pageidautina, kad tam būtų naudojamos šiuolaikinės komunikacijos priemonės) atitinkamą informaciją, susijusią su visais lėšų iš biudžeto gavėjais, atsižvelgiant į tų gavėjų teisėtus konfidencialumo ir saugumo interesus ir, kai tai susiję su fiziniais asmenimis, užtikrinant jų teises į privatumą ir į asmens duomenų apsaugą. Todėl Sąjungos institucijos turėtų vadovautis atrankos požiūriu skelbdamos informaciją, laikydamosi proporcingumo principo. Siekiant suteikti reikšmingos informacijos, sprendimai dėl informacijos skelbimo turėtų būti grindžiami atitinkamais kriterijais;

(35) nedarant poveikio asmens duomenų apsaugos taisyklėms, turėtų būti siekiama užtikrinti didžiausią su gavėjais susijusios informacijos skaidrumą. Informacija apie Sąjungos lėšų gavėjus turėtų būti skelbiama tam skirtoje ***centralizuotoje*** Sąjungos institucijų interneto svetainėje, pavyzdžiui, Finansinio skaidrumo sistemoje, ***ir ji turėtų būti lengvai prieinama taikant tinkamus ir saugius techninius sprendimus.*** Skelbimo reikalavimai turėtų apimti visus biudžeto vykdymo metodus, įskaitant atvejus, kai biudžetą vykdo kitos Sąjungos institucijos ir organai; ▌

(36) Komisija turėtų turėti galimybę vykdyti biudžetą netiesiogiai per valstybių narių organizacijas. Siekiant teisinio tikrumo, tikslinga apibrėžti valstybių narių organizaciją kaip subjektą, valstybėje narėje įsteigtą kaip viešosios teisės reglamentuojamąją įstaigą, arba įstaigą, kurios veiklą reglamentuoja privatinė teisė ir kuriai ta valstybė narė yra pavedusi teikti viešąsias paslaugas bei kuriai ta valstybė narė užtikrina pakankamas finansines garantijas. Finansinė parama, kurią valstybė narė, vadovaudamasi galiojančiais Sąjungos teisėje nustatytais reikalavimais, teikia tokioms privatinės teisės reglamentuojamoms įstaigoms tos valstybės narės nustatytina forma, ir kuriai nebūtinai yra reikalinga banko garantija, turėtų būti laikoma pakankama finansine garantija;

(37) fizinių asmenų asmens duomenų paskelbimo trukmė neturėtų viršyti laikotarpio, kuriuo gavėjas naudoja lėšas, todėl po dvejų metų šie duomenys turėtų būti pašalinti;

(38) daugeliu šiame reglamente numatytų atvejų informacijos skelbimas yra susijęs su juridiniais asmenimis. Kai tai susiję su fiziniais asmenimis, asmens duomenų skelbimas turėtų būti numatomas tik laikantis suteiktos sumos dydžio ir poreikio kontroliuoti, kaip geriausia panaudoti lėšas, proporcingumo principo. Tokiais atvejais bendro teritorinių statistinių vienetų klasifikatoriaus (NUTS) 2 lygio regiono skelbimas atitinka informacijos apie gavėjus skelbimo tikslą ir užtikrina vienodą požiūrį į skirtingo dydžio valstybes nares, kartu gerbiant gavėjų teisę į privatų gyvenimą, visų pirma į jų asmens duomenų apsaugą;

(39) siekiant teisinio tikrumo ir laikantis proporcingumo principo turėtų būti nurodyta, kuriais atvejais informacija neturėtų būti skelbiama. Pavyzdžiui, neturėtų būti skelbiama informacija apie stipendijas ar kitas tiesioginės paramos, mokamos fiziniams asmenims, kuriems jos labiausiai reikia, rūšis, informacija apie tam tikras labai mažos vertės sutartis arba per finansines priemones ar biudžeto garantijas teikiamą finansinę paramą, kurios vertė mažesnė už tam tikras vertės ribas, ar tokiais atvejais, jei atskleidus informaciją iškiltų pavojus atitinkamų asmenų teisėms ir laisvėms, kurios užtikrinamos Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartija, arba būtų pakenkta gavėjų komerciniams interesams. Tačiau, siekiant išlaikyti dabartinę praktiką ir užtikrinti skaidrumą, dotacijų atveju neturėtų būti taikoma jokia konkreti pareigos skelbti informaciją remiantis konkrečia vertės riba išimtis;

(40) tais atvejais, kai gavėjų asmens duomenys skelbiami Sąjungos lėšų panaudojimo skaidrumo ir skyrimo procedūrų kontrolės tikslais, pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentus (ES) 2018/1725 ir (ES) 2016/679[17] tie gavėjai turėtų būti informuojami apie tokį paskelbimą ir jų teises bei procedūras, taikytinas naudojimuisi tomis teisėmis;

(41) siekiant užtikrinti, kad būtų laikomasi vienodo požiūrio į visus gavėjus principo, su fiziniais asmenimis susijusi informacija taip pat turėtų būti skelbiama atsižvelgiant į valstybių narių pareigą užtikrinti didelį sutarčių, kurių vertė viršija Europos Parlamento ir Tarybos direktyvoje 2014/24/ES[18] nustatytas ribas, skaidrumą;

(42) netiesioginio ir pasidalijamojo valdymo atveju informaciją apie gavėjus ir galutinius gavėjus turėtų skelbti Sąjungos lėšas įgyvendinantys asmenys, subjektai ar paskirtosios įstaigos. Pasidalijamojo valdymo atveju informacija turėtų būti skelbiama laikantis konkrečiam sektoriui skirtų taisyklių. Pagal šį reglamentą informaciją apie gavėjus turėtų teikti valstybės narės, kurios gauna ir įgyvendina Sąjungos lėšas taikant tiesioginį valdymą. Komisija turėtų pateikti informaciją apie vieną bendrą interneto svetainę, įskaitant jos adreso nuorodą, kurioje galima rasti informaciją apie gavėjus ir galutinius gavėjus;

---

17 2016 m. balandžio 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2016/679 dėl fizinių asmenų apsaugos tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo ir kuriuo panaikinama Direktyva 95/46/EB (Bendrasis duomenų apsaugos reglamentas) (OL L 119, 2016 5 4, p. 1).

18 2014 m. vasario 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2014/24/ES dėl viešųjų pirkimų, kuria panaikinama Direktyva 2004/18/EB (OL L 94, 2014 3 28, p. 65).

(43) siekiant, kad duomenys apie finansines priemones, įgyvendinamas taikant tiesioginį ir netiesioginį valdymą, būtų aiškesni ir skaidresni, tikslinga visus ataskaitų teikimo reikalavimus išdėstyti viename bendrame darbo dokumente, kuris būtų pridedamas prie biudžeto projekto;

(44) siekiant užtikrinti skaidrumą, išvengti ***tam tikro*** dubliavimosi ir suderinti ataskaitų teikimo laiką su atitinkamų duomenų prieinamumu, ***sykiu užtikrinant, kad jokia informacija nebūtų prarasta,*** informacija apie biudžeto garantijas, bendrą atidėjinių fondą ir neapibrėžtuosius įsipareigojimus***, kuriems taikoma viršutinė nuosavų išteklių riba,*** turėtų būti pergrupuota į šias tris kategorijas ir išsamiai pateikta atitinkamose ataskaitose;

(45) siekiant padidinti ataskaitų skaidrumą ir tikslumą, prie biudžeto projekto pridedamame darbo dokumente pateikiama informacija apie finansines priemones turėtų apimti informaciją apie patirtus nuostolius iš turto;

(46) siekiant užtikrinti suderinimą su sąmatos priėmimo grafiku, prie biudžeto projekto turėtų būti pridėtas Komisijos pastatų politikos darbo dokumentas;

(47) siekdama skatinti geriausią praktiką įgyvendinant Europos regioninės plėtros fondo (toliau – ERPF), Europos socialinio fondo (toliau – ESF), Sanglaudos fondo, Europos žemės ūkio fondo kaimo plėtrai (toliau – EŽŪFKP) ir Europos jūrų reikalų, žvejybos ir akvakultūros fondo (toliau –EJRŽAF), taip pat Europos žemės ūkio garantijų fondo (toliau – EŽŪGF) lėšas, Komisija informavimo tikslais turėtų galėti suteikti galimybę už valdymo ir kontrolės veiklą atsakingoms įstaigoms naudotis neprivalomu metodiniu vadovu, kuriame pateikta jos pačios taikoma kontrolės strategija ir metodas, įskaitant kontrolinius sąrašus ir geriausios praktikos pavyzdžius. Tas vadovas prireikus turėtų būti atnaujinamas;

(48) priėmus teismo sprendimus, kuriais Komisija įpareigojama mokėti palūkanas arba kitus mokesčius nuo Europos Sąjungos Teisingumo Teismo panaikintų arba sumažintų baudų sumų, susidarė nauja, nenumatyta padėtis. Todėl būtina leisti iš Sąjungos bendrojo biudžeto pajamų atskaityti visas už panaikintų ar sumažintų baudų, kitų nuobaudų arba sankcijų sumas mokėtinas palūkanas ar kitą mokestį, įskaitant bet kokią su tomis sumomis susijusią neigiamą grąžą. ***Ši draudimo gauti neigiamas pajamas išimtis būtų taikoma tik šiuo konkrečiu atveju.*** Siekiant laikytis bendrojo ankstesnės padėties atkūrimo principo (*restitutio in integrum*), taikomo Sąjungos institucijų skirtoms baudoms, kitoms nuobaudoms arba sankcijoms, kurias vėliau panaikino arba sumažino Europos Sąjungos Teisingumo Teismas, būtina nustatyti, kad bet kokia neigiama grąža, susijusi su laikinai surinktų tokių baudų, kitų nuobaudų arba sankcijų, kurias skyrė Sąjungos institucijos, suma, neturėtų būti atskaitoma iš

grąžintinos sumos. Siekiant kompensuoti už prarastą galimybę naudotis lėšomis nuo tos dienos, kurią atitinkamos trečiosios šalys laikinai sumokėjo baudą Komisijai, iki grąžinimo dienos, kaip tinkama kompensacija toms trečiosioms šalims tokiomis aplinkybėmis, grąžintina suma turėtų būti padidinta sumokant palūkanas, apskaičiuotas pagal normą, kurią Europos Centrinis Bankas taiko savo pagrindinėms refinansavimo operacijoms, padidinus ją pusantro procentinio punkto, ir taip šiai sumai nebereikės taikyti jokios kitos palūkanų normos. Be to, ta norma atitinka palūkanų normą, taikomą skolininkui, kai skolininkas nusprendžia atidėti baudos, kitos nuobaudos arba sankcijos mokėjimą ir vietoj mokėjimo pateikia finansinę garantiją. ***Tokios palūkanos ir rinkliavos kaip neigiamos pajamos turėtų būti atskaitomos tik iki 2027 m. gruodžio 31 d., kol bus priimtas galutinis sprendimas dėl daugiametės finansinės programos po 2027 m., susijęs su palūkanų normomis ir kitais mokesčiais, kurie turėtų būti sumokėti kaip tinkama kompensacija grąžinus panaikintas arba sumažintas baudas, kitas nuobaudas arba sankcijas. Priimant šį galutinį sprendimą turėtų būti atsižvelgiama į ankstesnę patirtį ir numatomus būsimus pokyčius, ir jis turėtų atitikti šiame reglamente nustatytus biudžeto principus.*** Siekiant užtikrinti pakankamą pinigų srautą, kad susijusioms trečiosioms šalims būtų kompensuota už prarastą galimybę naudotis lėšomis, jeigu bauda, kita nuobauda arba sankcija buvo panaikinta arba suma buvo sumažinta, ***gali prireikti*** leisti, kad baudų, kitų nuobaudų arba sankcijų forma gautos sumos ir visos dėl jų sukauptos palūkanos ar kitos pajamos iki kitų finansinių metų pabaigos būtų įtrauktos į biudžetą. ***Kad būtų užtikrintas visiškas šio mechanizmo skaidrumas, Komisija Europos Parlamentui ir Tarybai turėtų pateikti visą informaciją, prieinamą jai vykdant metinę biudžeto procedūrą;***

(49) atsižvelgiant į finansuojant atsigavimą nuo COVID-19 pandemijos padidėjusią Sąjungos vardu Komisijos vykdomų skolinimosi ir skolinimo operacijų apimtį, reikėtų toliau didinti su šiomis operacijomis susijusį skaidrumą. Siekiant atsižvelgti į padidėjusį šių operacijų sudėtingumą ir užtikrinti geresnį jų turinio matomumą, prie dokumento, pridedamo prie Komisijai skirto biudžeto skirsnio, reikėtų pridėti išsamią Komisijos vykdomų skolinimosi ir skolinimo operacijų apžvalgą. ***Ta apžvalga, be kita ko, turėtų apimti išsamią informaciją apie terminus, mokėjimų tvarkaraštį, apibendrinto lygmens mokėtinas palūkanas, investuotojų bazę pirminėje rinkoje ir, kai taikytina, bendro likvidumo fondo, kuriuo grindžiama diversifikuota finansavimo strategija, mastą ir sąnaudas, taip pat skolinimosi planą. Be to, toje apžvalgoje turėtų būti pateikti pagrindiniai duomenys ir metodika, kurią Komisija naudojo susidariusioms ir mokėtinoms palūkanoms apskaičiuoti, neįtraukiant jokios neskelbtinos informacijos;***

(50) tikslinga numatyti galimybę Sąjungos institucijoms tarpusavyje sudaryti susitarimus dėl paslaugų lygio, siekiant palengvinti jų asignavimų vykdymą, ir taip pat numatyti galimybę tokius susitarimus dėl paslaugų teikimo, prekių tiekimo arba darbų vykdymo, arba pastatų sutarčių sudaryti tarp Sąjungos institucijų departamentų, Sąjungos organų, Europos tarnybų, įstaigų ar asmenų, kuriems patikėta įgyvendinti konkrečius veiksmus bendros užsienio ir saugumo politikos (BUSP) srityje pagal Europos Sąjungos sutarties (toliau – ES sutartis) V antraštinę dalį, ir Europos mokyklų valdytojų tarybos Generalinio sekretoriaus tarnybos;

(51) siekiant teisinio tikrumo, būtina paaiškinti, kad taikytina teisė, pagal kurią turi būti imamasi tinkamų veiksmų dėl interesų konfliktų, apima Sąjungos ir nacionalinę teisę, susijusią su interesų konfliktais;

(52) siekiant padidinti įtraukumą, į subjektų, kuriems gali būti patikėtos biudžeto vykdymo užduotys, sąrašą turėtų būti įtrauktos valstybėje narėje įsteigtos privatinės arba Sąjungos teisės reglamentuojamos įstaigos, kurioms pagal konkrečių sektorių taisykles gali būti patikėtas Sąjungos lėšų naudojimas arba biudžeto garantijų įgyvendinimas, jei jas kontroliuoja viešosios teisės subjektai arba privatinės teisės subjektai, kuriems pavesta teikti viešąsias paslaugas ir kuriems gali būti taikomas netiesioginis valdymas, ir joms suteiktos tinkamos finansinės garantijos. Kai tokios privatinės ar Sąjungos teisės reglamentuojamos įstaigos negauna valstybės narės teikiamos finansinės paramos, tinkamos finansinės garantijos turėtų būti suteikiamos kaip kontroliuojančiųjų įstaigų solidarioji atsakomybė arba lygiavertės finansinės garantijos;

(53) tikslinga nustatyti naujų Europos tarnybų steigimo tvarką ir atskirti privalomas ir neprivalomas tokių tarnybų užduotis. Turėtų būti numatyta galimybė Sąjungos institucijoms, Sąjungos organams ir kitoms Europos tarnyboms leidimus suteikiančio pareigūno įgaliojimus deleguoti Europos tarnybos direktoriui. Be to, Europos tarnybos turėtų turėti galimybę sudaryti paslaugų lygio susitarimus dėl paslaugų teikimo, prekių tiekimo arba darbų vykdymo, arba pastatų sutarčių. Tikslinga parengti konkrečias apskaitos įrašų pateikimo taisykles, nuostatas, kuriomis Komisijos apskaitos pareigūnui leidžiama tam tikras savo užduotis deleguoti tų tarnybų darbuotojams, ir veiklos procedūras, susijusias su banko sąskaitomis, kurias Komisija turėtų galėti atidaryti Europos tarnybos vardu;

(54) siekiant padidinti vykdomųjų įstaigų išlaidų veiksmingumą ir atsižvelgiant į dirbant su kitais Sąjungos organais įgytą praktinę patirtį, visas ar dalį atitinkamos vykdomosios įstaigos apskaitos pareigūno užduočių turėtų būti galima patikėti Komisijos apskaitos pareigūnui;

(55) siekiant teisinio tikrumo būtina paaiškinti, kad vykdomųjų įstaigų direktoriai, valdydami jų įstaigoms deleguotus programų veiklos asignavimus, veikia kaip deleguotieji leidimus suteikiantys pareigūnai. Siekiant, kad dėl bendros tam tikrų paramos paslaugų centralizacijos išaugęs veiksmingumas turėtų didžiausią poveikį, reikėtų aiškiai nurodyti, kad vykdomosios įstaigos gali įgyvendinti administracines išlaidas;

(56) būtina nustatyti taisykles, susijusias su finansų pareigūnų, visų pirma leidimus suteikiančių pareigūnų ir apskaitos pareigūnų, įgaliojimais ir pareigomis;

(57) Europos Parlamentas, Taryba, Audito Rūmai ir Komisijos apskaitos pareigūnas apie deleguotojo leidimus suteikiančio pareigūno, vidaus auditoriaus ir apskaitos pareigūno paskyrimą arba jų pareigų nutraukimą turėtų būti informuojami per dvi savaites nuo tokio paskyrimo arba nustojimo eiti pareigas;

(58) leidimus suteikiantys pareigūnai turėtų būti visiškai atsakingi už visas pajamų ir išlaidų operacijas, atliekamas jiems vadovaujant, ir už vidaus kontrolės sistemas, ir turėtų būti atskaitingi už savo veiksmus, be kita ko, prireikus taikant drausminę procedūrą;

(59) dėl to taip pat turėtų būti nustatytos leidimus suteikiančių pareigūnų užduotys, pareigos ir procedūrų principai, kurių reikia laikytis. Deleguotieji leidimus suteikiantys pareigūnai turėtų užtikrinti, kad perdeleguotieji leidimus suteikiantys pareigūnai ir jų darbuotojai gautų informaciją ir mokymus apie kontrolės standartus ir atitinkamus metodus bei būdus, ir kad būtų imtasi priemonių, siekiant užtikrinti kontrolės sistemos veikimą. Deleguotasis leidimus suteikiantis pareigūnas turėtų atsiskaityti savo Sąjungos institucijai už vykdytas pareigas teikiamoje metinėje ataskaitoje. Toje ataskaitoje turėtų būti pateikiama reikalaujama finansinė ir valdymo informacija to pareigūno patikinimo pareiškimui dėl savo pareigų vykdymo pagrįsti, be kita ko, informacija apie bendrus atliktų operacijų rezultatus. Patvirtinamuosius dokumentus, susijusius su atliktomis operacijomis, reikėtų saugoti bent penkerius metus. Visos įvairiausios derybų, susijusių su viešojo pirkimo sutarčių skyrimu, formos turėtų būti nurodytos atitinkamai Sąjungos institucijai skirtoje deleguotojo leidimus suteikiančio pareigūno specialioje ataskaitoje ir tos Sąjungos institucijos Europos Parlamentui bei Tarybai skirtoje ataskaitoje, nes tos procedūros nukrypsta nuo įprastų skyrimo procedūrų;

(60) reikėtų atsižvelgti į dvejopą Sąjungos delegacijų vadovų, o jiems nesant – į jų pavaduotojų, kaip Europos išorės veiksmų tarnybos (toliau – EIVT) ir, kiek tai susiję su veiklos asignavimais, Komisijos perdeleguotųjų leidimus suteikiančių pareigūnų, vaidmenį;

(61) Komisija su jos pačios biudžeto skirsnyje nurodytais veiklos asignavimais susijusius biudžeto vykdymo įgaliojimus Sąjungos delegacijų vadovų pavaduotojams galėtų deleguoti tik tam tikrais atvejais, kai Sąjungos delegacijų vadovų pavaduotojai tas užduotis privalo vykdyti tam, kad būtų užtikrintas veiklos tęstinumas Sąjungos delegacijos vadovų nebuvimo laikotarpiu. Sąjungos delegacijų vadovų pavaduotojams tais įgaliojimais neturėtų būti leidžiama naudotis sistemingai ar dėl vidaus darbo paskirstymo priežasčių;

(62) apskaitos pareigūnas turėtų būti atsakingas už tinkamą mokėjimų įgyvendinimą, pajamų surinkimą ir gautinų sumų susigrąžinimą. Apskaitos pareigūnas turėtų valdyti iždą, banko sąskaitas ir trečiųjų šalių bylas, tvarkyti apskaitos dokumentus ir būti atsakingas už Sąjungos institucijų finansinių ataskaitų rengimą. Komisijos apskaitos pareigūnas turėtų būti vienintelis asmuo, turintis teisę nustatyti apskaitos taisykles ir suderintus sąskaitų planus, o visų kitų Sąjungos institucijų apskaitos pareigūnai turėtų nustatyti savo institucijoms taikytinas apskaitos procedūras;

(63) taip pat turėtų būti nustatyta apskaitos pareigūno skyrimo ir jo pareigų nutraukimo tvarka;

(64) apskaitos pareigūnas turėtų parengti procedūras, kuriomis būtų užtikrinama, kad iždo valdymo tikslais atidarytose sąskaitose ir avansinėse sąskaitose nebūtų įsiskolinimo;

(65) tikslinga iždo valdymui leistinas mokėjimo priemones suderinti su šiuolaikiniais mokėjimo metodais, įskaitant kredito korteles ir elektronines pinigines;

(66) atsižvelgiant į tai, kad Sąjungos delegacijų mokėjimai pagal standartines biudžeto, iždo ir apskaitos operacijų taisykles (toliau – biudžeto procedūros) vis dažniau atliekami per centrinį iždą ir todėl operacijų skaičius ir per avansines sąskaitas mokamos sumos mažėja, tikslinga supaprastinti avansinių sąskaitų sukūrimo, administravimo ir kontrolės taisykles;

(67) turėtų būti nustatytos avansinių sąskaitų naudojimo sąlygos, t. y. valdymo sistema, kuri būtų įprastų biudžeto procedūrų išimtis ir būtų susijusi tik su nedidelėmis sumomis, ir turėtų būti nustatytos avansinių lėšų administratorių užduotys ir pareigos, taip pat leidimus suteikiančio pareigūno bei apskaitos pareigūno užduotys ir pareigos, susijusios su avansinių sąskaitų kontrole. Siekiant veiksmingumo Sąjungos delegacijose turėtų būti atidarytos avansinės sąskaitos tiek Komisijos, tiek EIVT biudžeto skirsnių asignavimams. Be to, konkrečiomis sąlygomis tikslinga leisti Sąjungos delegacijos avansines sąskaitas naudoti nedidelėms sumoms išmokėti taikant biudžetines procedūras. Kalbant apie avansinių lėšų administratorių skyrimą, turėtų būti galima pasirinkti iš Komisijos įdarbintų krizių valdymo pagalbos ir humanitarinės pagalbos operacijų sričių darbuotojų, jeigu nėra Komisijos darbuotojų, kuriems taikomi Europos Sąjungos pareigūnų tarnybos nuostatai ir kitų tarnautojų įdarbinimo sąlygos, nustatyti Tarybos reglamente (EEB, Euratomas, EAPB) Nr. 259/68[19] (toliau – Pareigūnų tarnybos nuostatai);

(68) siekiant atsižvelgti į padėtį krizių valdymo pagalbos ir humanitarinės pagalbos operacijų srityje, kai nėra Komisijos darbuotojų, kuriems taikomi Pareigūnų tarnybos nuostatai, ir į technines kliūtis atsakingam leidimus suteikiančiam pareigūnui pasirašyti visus teisinius įsipareigojimus, toje srityje Komisijos įdarbintiems darbuotojams turėtų būti leidžiama prisiimti labai nedidelės vertės (iki 2500 EUR) teisinius įsipareigojimus, susijusius su mokėjimais, kurie atliekami iš avansinių sąskaitų, o Sąjungos delegacijų vadovams ar jų pavaduotojams – prisiimti teisinius įsipareigojimus Komisijos atsakingo leidimus suteikiančio pareigūno nurodymu;

[19] OL L 56, 1968 3 4, p. 1.

(69) apibrėžus finansų pareigūnų užduotis ir pareigas, jie gali būti laikomi atsakingais tik tomis sąlygomis, kurios nustatytos Pareigūnų tarnybos nuostatuose. Sąjungos institucijose buvo įsteigtos specializuotos finansinių pažeidimų komisijos pagal Reglamentą (ES, Euratomas) Nr. 966/2012. Tačiau, atsižvelgiant į nedidelį joms pateikiamų bylų skaičių ir siekiant veiksmingumo, šių komisijų funkcijas tikslinga perduoti tarpinstitucinei komisijai, įsteigtai pagal šį reglamentą (toliau – komisija). Komisijos paskirtis turėtų būti: vertinti prašymus ir teikti rekomendacijas dėl poreikio priimti sprendimus dėl draudimo dalyvauti procedūroje ir finansinių nuobaudų paskyrimo, dėl kurių į ją kreipėsi Komisija ar kitos Sąjungos institucijos ir organai, nustatymo, nedarant poveikio jų administraciniam savarankiškumui jų darbuotojų atžvilgiu. Tos funkcijos perduodamos ir siekiant išvengti rekomendacijų ar nuomonių dubliavimosi bei sumažinti pavojų, kad dėl bylų, kuriose dalyvauja ir ekonominės veiklos vykdytojas, ir Sąjungos institucijos ar įstaigos darbuotojas, bus teikiamos prieštaringos rekomendacijos ar nuomonės. Reikia toliau vykdyti procedūrą, pagal kurią leidimus suteikiantis pareigūnas galėtų prašyti patvirtinti nurodymą, kuris, to pareigūno nuomone, yra neteisėtas arba prieštarauja patikimo finansų valdymo principui, ir taip būti atleistas nuo bet kokios atsakomybės. Komisijos sudėtis turėtų būti pakeista, kai ji atlieka šį vaidmenį. Ši komisija turėtų neturėti jokių tyrimo įgaliojimų;

(70) kalbant apie pajamas, būtina spręsti nuosavų išteklių, reglamentuojamų Tarybos reglamentais (ES, Euratomas) Nr. 609/2014[20] ir (ES, Euratomas) 2021/770[21], neigiamo vertės koregavimo klausimą. Išskyrus nuosavų išteklių atvejus, įvairiais procedūros etapais būtina išsaugoti leidimus suteikiančių pareigūnų atsakomybei priskirtas užduotis ir vykdomą kontrolę: gautinų sumų sąmatos nustatymą, vykdomųjų raštų sumoms susigrąžinti išdavimą, debetinio dokumento, kuriuo skolininkui pranešama, kad yra nustatyta gautina suma, išsiuntimą ir, kai reikia, sprendimą netaikyti teisės į susigrąžintiną sumą, taikant kriterijus, kuriais užtikrinamas patikimo finansų valdymo principų laikymasis siekiant užtikrinti veiksmingą pajamų surinkimą;

(71) leidimus suteikiantis pareigūnas turėtų turėti galimybę visiškai ar iš dalies netaikyti reikalavimo susigrąžinti nustatytą gautiną sumą, jeigu skolininkui iškelta bet kokia nemokumo byla, kaip apibrėžta Europos Parlamento ir Tarybos reglamente (ES) 2015/848[22], ypač teisminių priemonių, susitarimų ir analogiškų bylų atvejais;

---

20 2014 m. gegužės 26 d. Tarybos reglamentas (ES, Euratomas) Nr. 609/2014 dėl tradicinių, PVM ir BNP pagrįstų nuosavų išteklių teikimo metodų ir tvarkos ir dėl priemonių, skirtų grynųjų pinigų poreikiui patenkinti (OL L 168, 2014 6 7, p. 39).

21 2021 m. balandžio 30 d. Tarybos reglamentas (ES, Euratomas) 2021/770 dėl neperdirbtų plastiko pakuočių atliekų kiekiu pagrįstų nuosavų išteklių apskaičiavimo, dėl tų nuosavų išteklių teikimo metodų ir tvarkos, dėl priemonių, skirtų grynųjų pinigų poreikiui patenkinti, ir dėl bendrosiomis nacionalinėmis pajamomis pagrįstų nuosavų išteklių tam tikrų aspektų (OL L 165, 2021 5 11, p. 15).

22 2015 m. gegužės 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2015/848 dėl nemokumo bylų (OL L 141, 2015 6 5, p. 19).

(72) reikėtų nustatyti konkrečias nuostatas dėl gautinų sumų sąmatos koregavimo arba sumažinimo iki nulio procedūrų;

(73) būtina paaiškinti sumų, gautų skyrus baudas, kitas nuobaudas ir sankcijas, taip pat visų dėl jų sukauptų palūkanų ar kitų pajamų įtraukimo į biudžetą laiką;

(74) atsižvelgiant į pastarojo meto pokyčius finansų rinkose ir į palūkanų normą, kurią Europos Centrinis Bankas taiko savo pagrindinėms refinansavimo operacijoms, būtina persvarstyti nuostatas, susijusias su baudoms ar kitoms nuobaudoms taikoma palūkanų norma;

(75) siekiant atskleisti specifinį gautinų sumų, kurios apima Sąjungos institucijų pagal SESV ar Europos atominės energijos bendrijos steigimo sutartį (toliau – Euratomo sutartis) nustatytas baudas ar kitas nuobaudas, pobūdį, būtina nustatyti konkrečias nuostatas dėl palūkanų normų, taikytinų mokėtinoms, bet dar nesumokėtoms sumoms tuo atveju, kai tokios sumos Europos Sąjungos Teisingumo Teismo sprendimu yra padidinamos;

(76) susigrąžinimo taisyklės turėtų būti paaiškintos ir sugriežtintos. Visų pirma, reikėtų nurodyti, kad apskaitos pareigūnas sumas susigrąžina įskaitydamas sumas, kurias skolininkui turi sumokėti vykdomoji įstaiga, kai ji vykdo biudžetą;

(77) siekiant užtikrinti teisinį aiškumą ir skaidrumą, turėtų būti nustatytos taisyklės dėl terminų, kai turi būti išsiųstas debetinis dokumentas;

▌

(78) siekiant užtikrinti turto valdymą, pirmenybę teikiant tikslui užtikrinti pinigų saugumą ir likvidumą, reikėtų sumas, susijusias su baudomis, kitomis nuobaudomis ar sankcijomis, skirtomis pagal SESV arba Euratomo sutartį, pavyzdžiui, ginčijamas baudas už konkursų taisyklių pažeidimus, rinkti kaip laikinąsias sumas. Komisija taip pat turėtų turėti galimybę tas sumas investuoti į finansinį turtą ir nustatyti už tas investicijas gautos grąžos paskirstymą. Kadangi Komisija nėra vienintelė Sąjungos institucija, kuriai suteikta teisė nustatyti baudas, kitas nuobaudas ar sankcijas, būtina nustatyti nuostatas dėl tokių baudų, kitų nuobaudų ar sankcijų, kurias nustato kitos Sąjungos institucijos, taip pat nustatyti jų susigrąžinimo taisykles, kurios turėtų būti lygiavertės Komisijai taikytinoms taisyklėms;

(79) siekiant užtikrinti, kad Komisija turėtų visą reikiamą informaciją finansavimo sprendimams priimti, būtina nustatyti finansavimo sprendimų dėl dotacijų, viešojo pirkimo, Sąjungos išorės veiksmų patikos fondų (toliau – Sąjungos patikos fondai), apdovanojimų, finansinių priemonių, derinimo priemonių arba platformų ir biudžeto garantijų turinio minimalius reikalavimus. Be to, siekiant potencialiems gavėjams suteikti ilgesnio laikotarpio perspektyvą, būtina, kad finansavimo sprendimus būtų galima priimti dėl ilgesnio nei vienų finansinių metų laikotarpio, nurodant, kad jų vykdymas turėtų priklausyti nuo atitinkamiems finansiniams metams turimų biudžeto asignavimų. Be to, būtina sumažinti elementų, kurių reikia finansavimo sprendimui priimti, skaičių. Siekiant supaprastinimo tikslo, finansavimo sprendimas tuo pačiu metu turėtų reikšti metinę arba daugiametę darbo programą. Atsižvelgiant į tai, kad 70 ir 71 straipsniuose nurodytiems Sąjungos organams skiriamas įnašas jau nustatytas biudžete, neturėtų būti reikalaujama priimti konkretaus finansavimo sprendimo tuo atžvilgiu;

(80) kalbant apie išlaidas, turėtų būti apibrėžtas finansavimo sprendimų, bendrų biudžetinių įsipareigojimų ir individualių biudžetinių įsipareigojimų santykis, taip pat turėtų būti patikslintos biudžetinio ir teisinio įsipareigojimo sąvokos, siekiant nustatyti aiškią atskirų biudžeto vykdymo etapų sistemą;

(81) siekiant visų pirma atsižvelgti į Sąjungos delegacijų ir Sąjungos atstovybių prisiimtų teisinių įsipareigojimų skaičių ir su jais susijusius valiutų kurso svyravimus, tais atvejais, kai galutinis gavėjas ir suma yra žinomi, turėtų būti leidžiama prisiimti preliminarius biudžeto įsipareigojimus;

(82) siekiant EŽŪGF suderinti, kai tik tai bus techniškai įmanoma, su bendrosiomis apskaitos ir biudžeto procedūromis, turėtų būti leidžiama vykdyti individualius biudžetinius įsipareigojimus mokėjimams atlikti, neprivalant prieš tai prisiimti bendro preliminaraus įsipareigojimo mokėjimams atlikti, po kurio per ne ilgesnį kaip dviejų mėnesių laikotarpį arba, tam tikromis sąlygomis, ilgesnį laikotarpį, būtų prisiimti individualūs įsipareigojimai. Be to, kad būtų galima vykdyti individualius biudžetinius įsipareigojimus ir mokėjimus gruodžio mėn. už pirmąjį finansinių metų mėnesį, įprastos EŽŪGF valdymo išlaidos turėtų būti pridėtos prie išlaidų, kurių atžvilgiu leidžiama atlikti išankstinius mokėjimus, rūšių;

(83) kalbant apie mokėjimų, kuriuos gali atlikti leidimus suteikiantys pareigūnai, tipologiją, vadovaujantis patikimo finansų valdymo principu reikėtų patikslinti įvairias mokėjimų rūšis. Turėtų būti geriau paaiškintos išankstinio finansavimo mokėjimų patvirtinimo taisyklės, ypač tais atvejais, kai nėra galimybės atlikti tarpinio patvirtinimo. Tuo tikslu į prisiimamus teisinius įsipareigojimus turėtų būti įtrauktos atitinkamos nuostatos;

(84) šiame reglamente turėtų būti nustatyta, kad mokėjimai turi būti atliekami per nurodytus terminus, o tuo atveju, jeigu tokių terminų nesilaikoma, kad kreditoriai, išskyrus valstybes nares, Europos investicijų banką (toliau – EIB) ir Europos investicijų fondą (toliau – EIF), turės teisę į palūkanas, priskiriamas biudžetui;

(85) pagrindiniai viešojo pirkimo elektroninių sąskaitų faktūrų elementai turėtų būti grindžiami Europos Parlamento ir Tarybos direktyvoje 2014/55/ES[23] nustatytomis taisyklėmis;

(86) siekiant aiškumo, reikėtų pataisyti netinkamų pasiūlymų per viešąjį pirkimą apibrėžtį, kad ji apimtų pasiūlymus, kai ekonominės veiklos vykdytojas negali dalyvauti viešajame pirkime;

(87) būtina paaiškinti, kad konkrečios sutartys pagal preliminariąją sutartį, sudarytą su vienu ekonominės veiklos vykdytoju, gali būti skiriamos ir keičiamos laikantis preliminariojoje sutartyje nustatytų sąlygų;

▌

(88) atsižvelgiant į tai, kad atviriems, ribotiems konkursams ir konkurso procedūroms su derybomis taikomos tos pačios *ex ante* viešinimo priemonės, po nesėkmingos konkurso procedūros su derybomis tam tikromis sąlygomis turėtų būti leidžiama taikyti derybas be išankstinio skelbimo apie pirkimą;

23 2014 m. balandžio 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2014/55/ES dėl elektroninių sąskaitų faktūrų naudojimo viešuosiuose pirkimuose (OL L 133, 2014 5 6, p. 1).

(89) būtina nustatyti, kad tais atvejais, kai procedūros, kuriomis reglamentuojamos notarų teikiamos dokumentų sertifikavimo ir tvirtinimo paslaugos, susijusiose valstybėse narėse nėra atvertos konkurencijai, tos paslaugos nepatenka į šio reglamento viešojo pirkimo taisyklių taikymo sritį;

(90) yra pagrįsta suteikti galimybę rengti derybas be išankstinio skelbimo apie pirkimą dėl konkurso procedūrose negalinčių dalyvauti valstybių narių organizacijų teikiamų paslaugų;

(91) siekiant užtikrinti atitiktį Europos Sąjungos Teisingumo Teismo praktikai[24], leidimus suteikiantis pareigūnas turėtų prašyti, kad su draudimu dalyvauti procedūroje ir atrankos kriterijais susiję įrodymai būtų pateikti iki sprendimo dėl sutarties skyrimo;

(92) yra tikslinga nuostatas, susijusias su išlaidų patvirtinimu ir leidimu jas daryti, išdėstyti viename straipsnyje ir įtraukti įsipareigojimų panaikinimo apibrėžtį. Kadangi sandoriai atliekami kompiuterizuotomis sistemomis, užrašo „patvirtinta išmokėti“ pasirašymas siekiant išreikšti sprendimo patvirtinimą turėtų būti pakeičiamas elektroniniu būdu apsaugotu parašu, išskyrus ribotą atvejų skaičių. Taip pat būtina paaiškinti, kad turi būti patvirtinamos visos finansuoti tinkamos išlaidos, įskaitant ir tas išlaidas, kurios nėra susietos su mokėjimo prašymu, kaip, pavyzdžiui, išankstinio finansavimo patvirtinimo atveju;

[24] 2020 m. liepos 8 d. Bendrojo Teismo sprendimas byloje *Securitec* prieš Komisiją, T-661/18, ECLI:EU:T:2020:319.

(93) siekiant sumažinti sudėtingumą, supaprastinti galiojančias taisykles ir padidinti šio reglamento aiškumą, turėtų būti nustatytos daugiau kaip vienai biudžeto vykdymo priemonei skirtos bendros taisyklės. Dėl tų priežasčių tam tikras nuostatas reikėtų pergrupuoti, kai kurių kitų nuostatų formuluotės ir taikymo sritys turėtų būti suderintos, o bereikalingi pakartojimai ir kryžminės nuorodos turėtų būti išbraukti;

(94) kiekviena Sąjungos institucija turėtų įsteigti vidaus audito pažangos komitetą, kuriam būtų pavesta užtikrinti, kad vidaus auditorius būtų nepriklausomas, stebėti vidaus audito darbo kokybę ir užtikrinti, kad institucijos tarnybos tinkamai atsižvelgtų į vidaus ir išorės audito rekomendacijas ir imtųsi tolesnių veiksmų. Kiekviena Sąjungos institucija, atsižvelgdama į savo organizacinį savarankiškumą ir nepriklausomų ekspertų konsultacijų svarbą, turėtų nuspręsti dėl to vidaus audito pažangos komiteto sudėties;

(95) daugiau turėtų būti akcentuojamas iš biudžeto finansuojamų projektų vykdymas ir rezultatai. Todėl, be jau seniai įsigalėjusių Sąjungos įnašo teikimo būdų (faktiškai patirtų tinkamų finansuoti išlaidų kompensavimo, vieneto įkainių, fiksuotųjų sumų ir finansavimo taikant fiksuotąją normą), tikslinga apibrėžti papildomą finansavimo, nesusijusio su atitinkamų operacijų išlaidomis, formą. Ši papildoma finansavimo forma turėtų būti grindžiama tam tikrų sąlygų įvykdymu *ex ante* arba rezultatų, vertinamų remiantis anksčiau nustatytais orientyrais arba veiklos rodikliais, pasiekimu;

(96) kai Sąjungos įnašas teikiamas kaip su išlaidomis nesusijęs finansavimas ir kai kompensavimas grindžiamas rezultatais, tų rezultatų pasiekimas turėtų būti vertinamas pagal iš anksto nustatytas tarpines reikšmes ir tikslus ir prieš sumokant įnašą turėtų būti patikrinta, ar tos tarpinės reikšmės arba tikslai pasiekti. Įrašai ir patvirtinamieji dokumentai, susiję su tikslų arba tarpinių reikšmių pasiekimu, turėtų būti saugomi* ex post *patikrų arba audito, be kita ko, atliekamo Audito Rūmų, tikslais;

(97) kai Komisija atlieka Sąjungos lėšų gavėjų veiklos ir finansinio pajėgumo ar tų gavėjų sistemų ir procedūrų vertinimą, ji turėtų turėti galimybę pasikliauti savo pačios, kitų subjektų ar paramos teikėjų, pavyzdžiui, nacionalinių agentūrų ir tarptautinių organizacijų, jau atliktais vertinimais, kad būtų išvengta pakartotinio tų pačių gavėjų vertinimo. Galimybe pasikliauti tarpusavyje kitų subjektų atliktais vertinimais reikėtų naudotis tuo atveju, jeigu tokie vertinimai atlikti atsižvelgiant į sąlygas, kurios yra lygiavertės šiame reglamente nustatytoms taikytino biudžeto vykdymo metodo sąlygoms. Todėl, siekdama skatinti paramos teikėjų tarpusavio pasikliovimą vertinimais, Komisija turėtų propaguoti tarptautiniu mastu pripažintų standartų ar tarptautinės geriausios praktikos pripažinimą;

(98) taip pat svarbu išvengti situacijų, kai Sąjungos lėšų gavėjai tikrinami skirtingų subjektų dėl tų lėšų panaudojimo po keletą kartų. Todėl turėtų būti galima pasikliauti nepriklausomų auditorių jau atliktais auditais su sąlyga, kad yra pakankamai įrodymų dėl tų auditorių kompetencijos ir nepriklausomumo ir jei audito darbas yra pagrįstas tarptautiniu mastu pripažintais audito standartais, užtikrinančiais pagrįstą patikinimą, taip pat jeigu jų metu buvo tikrintos finansinės ataskaitos ir ataskaitos dėl Sąjungos įnašo panaudojimo. Toks auditas turėtų tapti bendro patikinimo dėl Sąjungos lėšų panaudojimo pagrindu. Tuo tikslu svarbu užtikrinti, kad nepriklausomo auditoriaus ataskaita ir susiję audito dokumentai, jei to prašoma, būtų pateikiami Europos Parlamentui, Komisijai, Audito Rūmams ir valstybių narių audito institucijoms;

(99) siekiant pasikliauti vertinimais bei auditais ir sumažinti asmenims arba subjektams, gaunantiems Sąjungos lėšas, tenkančią administracinę naštą, svarbu užtikrinti, kad būtų pakartotinai naudojama visa Sąjungos institucijų, vadovaujančių institucijų ar kitų Sąjungos lėšas įgyvendinančių įstaigų ir subjektų jau turima informacija, kad būtų išvengta daugkartinių prašymų gavėjams ar naudos gavėjams;

(100) nustatant ilgalaikio bendradarbiavimo su gavėjais mechanizmą, reikėtų numatyti galimybę pasirašyti finansinės partnerystės pagrindų susitarimus. Finansinės partnerystės pagrindų susitarimai turėtų būti įgyvendinami sudarant dotacijų susitarimus arba susitarimus dėl įnašo su Sąjungos lėšas įgyvendinančiais asmenimis ir subjektais. Tuo tikslu reikėtų apibrėžti būtiniausią tokių susitarimų dėl įnašo turinį. Finansinės partnerystės pagrindų susitarimais neturėtų būti nepagrįstai varžoma galimybė gauti Sąjungos lėšų;

(101) turėtų būti suderintos įvairių biudžeto vykdymo priemonių, tokių kaip dotacijos, viešasis pirkimas, netiesioginis valdymas, apdovanojimai ir kt., sąlygos ir procedūros, susijusios su Sąjungos įnašo mokėjimo sustabdymu, nutraukimu ar sumažinimu. Turėtų būti nustatytos tokio sustabdymo, nutraukimo ar sumažinimo priežastys. ***Tais atvejais, kai vėliau nustatoma, kad per sutarties skyrimo procedūrą būta pažeidimų arba sukčiavimo, atsakingas leidimus suteikiantis pareigūnas turėtų imtis tam tikrų taisomųjų priemonių, išskyrus atvejus, kai yra pagrįsta to nedaryti, pavyzdžiui, kai teisinio įsipareigojimo vykdymas atitinka atitinkamos institucijos ar įstaigos interesus arba kai reikia užtikrinti paslaugos teikimo tęstinumą;***

(102) šiuo reglamentu turėtų būti nustatyti standartiniai laikotarpiai – kiek laiko gavėjai turėtų saugoti dokumentus, susijusius su Sąjungos įnašais, kad būtų išvengta skirtingų ar neproporcingų sutartinių reikalavimų, tačiau kartu suteikiant pakankamai laiko Komisijai, Audito Rūmams ir OLAF gauti prieigą prie tokių duomenų bei dokumentų ir atlikti *ex post* patikrinimus ir auditą. Be to, bet kuris asmuo ar subjektas, gaunantis Sąjungos lėšas, turėtų būti įpareigotas bendradarbiauti Sąjungos finansinių interesų apsaugos srityje;

(103) siekiant dalyviams ir gavėjams suteikti tinkamos informacijos ir užtikrinti, kad jie turėtų galimybę pasinaudoti savo teise į gynybą, dalyviams ir gavėjams turėtų būti suteikta galimybė pateikti savo pastabas prieš patvirtinant bet kokią priemonę, neigiamai veikiančią jų teises, jie taip pat turėtų būti informuoti apie teisių gynimo priemones, kurios jiems yra prieinamos, kad galėtų užginčyti tokią priemonę;

(104) atsakingas leidimus suteikiantis pareigūnas per sutarties skyrimo procedūrą nebūtinai turi suteikti galimybę dalyviui pateikti pastabas, jei šis dalyvis buvo pašalintas iš sutarties skyrimo procedūros. Siekiant užtikrinti teisinį tikrumą, tai reikėtų nurodyti ir nuostatoje dėl prieštaravimų procedūros ir teisių gynimo priemonių;

(105) atsižvelgdama į vis sudėtingesnę geopolitinę aplinką, kurioje sparčiai randasi hibridinių ir kibernetinių grėsmių, ir būtinybę vykdyti skaitmeninę pertvarką su jai būdingais techninio pažeidžiamumo pavojais, Sąjunga, kaip matyti iš viešosios politikos ir teisės, turi užtikrinti savo pačios ir savo valstybių narių saugumo ir viešosios tvarkos apsaugą. Tai susiję su pagrindinių visuomenės interesų išsaugojimu, pvz., energijos tiekimo saugumo užtikrinimu, kova su organizuotu nusikalstamumu ir sukčiavimu. Laikantis tarptautinių Sąjungos susitarimų, skiriant Sąjungos lėšas strateginio turto ir interesų srityje, pvz., skaitmeninei arba kosmoso infrastruktūrai, ryšių ir informacinėms sistemoms bei paslaugoms, gali prireikti taikyti specialias sąlygas, siekiant užtikrinti šią apsaugą, apimančią ryšių ir informacinių sistemų vientisumą ir susijusias tiekimo grandines. Reikėtų paaiškinti joms taikomų sąlygų ir reikalavimų rūšis. ***Tačiau šiame reglamente nustatytos konkrečios sąlygos nėra išsamios, o į pagrindinį teisės aktą galima įtraukti konkrečias sąlygas, jei juo nekeičiami šiame reglamente nustatyti saugumo ir viešosios tvarkos apsaugos reikalavimai ir procedūros arba nuo jų nenukrypstama;***

(106) siekdama apsaugoti Sąjungos finansinius interesus, Komisija turėtų sukurti vieną bendrą ankstyvojo nustatymo ir draudimo dalyvauti procedūroje sistemą;

(107) ankstyvojo nustatymo ir draudimo dalyvauti procedūroje sistema turėtų būti taikoma dalyviams, gavėjams, subjektams, kurių pajėgumu ketina remtis kandidatas ar konkurso dalyvis, rangovo subrangovams, neįtrauktojo subjekto tikriesiems savininkams ir susijusiems subjektams, fiziniams asmenims, garantams, taip pat bet kuriam Sąjungos lėšas gaunančiam asmeniui arba subjektui, jei biudžetas vykdomas taikant netiesioginį valdymą, bet kuriam asmeniui arba subjektui, gaunančiam Sąjungos lėšas pagal finansines priemones taikant tiesioginį valdymą, dalyviams ar gavėjams, apie kuriuos subjektai, vykdantys biudžetą taikant pasidalijamąjį valdymą, pateikė informaciją, taip pat rėmėjams;

(108) siekiant pagerinti Sąjungos finansinių interesų apsaugą, reikėtų sustiprinti ankstyvojo nustatymo ir draudimo dalyvauti procedūroje sistemą. Svarbu išvengti, kad asmuo arba subjektas, patekęs į situaciją, dėl kurios draudžiama dalyvauti procedūroje, galėtų teikti paraiškas Sąjungos lėšoms įgyvendinti, būti atrinktas lėšoms įgyvendinti arba gauti šias lėšas pagal programą, kuriai taikomas pasidalijamasis valdymas. Jei yra priimtas galutinis teismo sprendimas arba galutinis administracinis sprendimas, atsakingas leidimus suteikiantis pareigūnas turėtų galėti uždrausti dalyvauti procedūroje asmeniui arba subjektui, jei jis yra patekęs į situaciją, dėl kurios draudžiama dalyvauti procedūroje, ir laikomas nepatikimu dėl to, kad padarė tam tikrų sunkių nusižengimų. ***Nedarant poveikio kituose pagrindiniuose teisės aktuose nustatytoms informavimo pareigoms, asmenys ir subjektai, vykdantys biudžetą pagal pasidalijamojo valdymo principą, turėtų bet kuriuo oficialiu kanalu, pavyzdžiui, naudodamiesi Komisijos sukurta automatizuota informacine sistema, kuri šiuo metu naudojama pranešimams apie sukčiavimą ir pažeidimus teikti (toliau – Pažeidimų valdymo sistema), perduoti Komisijai informaciją apie:***

nustatytus faktus ir išvadas, susijusius su tokiais galutiniais sprendimais ar administraciniais sprendimais, tik remdamiesi 138 straipsnio 1 dalies c punkto iv ir d papunkčiuose nurodytais pagrindais, kai jie apie tokią informaciją sužino. Jei galutinio teismo sprendimo arba galutinio administracinio sprendimo priimta nėra, atsakingas leidimus suteikiantis pareigūnas turėtų galėti uždrausti dalyvauti procedūroje remdamasis komisijos preliminariu teisiniu kvalifikavimu, atsižvelgdamas į OLAF, Europos prokuratūros, Audito Rūmų atliktų auditų ar tyrimų metu arba leidimus suteikiančio pareigūno atsakomybe atlikto bet kurio kito patikrinimo, audito arba kontrolės metu nustatytus faktus ir išvadas. Toks draudimas turėtų būti užregistruojamas ankstyvojo nustatymo ir draudimo dalyvauti procedūroje sistemoje. ***Asmenys ir subjektai, vykdantys biudžetą pagal pasidalijamojo valdymo principą, prieš skirdami Sąjungos lėšas arba atrinkdami dalyvius ir naudos gavėjus, turėtų patikrinti informaciją ankstyvojo nustatymo ir draudimo dalyvauti procedūroje sistemos duomenų bazėje. Šis patikrinimas turėtų būti susijęs su asmeniu arba subjektu, kuris kreipiasi dėl Sąjungos lėšų įgyvendinimo arba yra atrinktas joms įgyvendinti. Siekiant užtikrinti veiksmingą ankstyvojo nustatymo ir draudimo dalyvauti procedūroje sistemos įgyvendinimą, valstybių narių kompetentingos institucijos turėtų užtikrinti duomenų bazėje užregistruotų draudimo dalyvauti procedūroje atvejų vykdymą,*** neleisdamos tokiems asmenims arba subjektams kreiptis dėl Sąjungos lėšų įgyvendinimo arba būti atrinktiems jas įgyvendinti ***visą draudimo dalyvauti procedūroje laikotarpį***. ***Šiuo draudimu turėtų būti išlaikytas viešojo pirkimo ar atrankos proceso vientisumas apsaugant tą procesą nuo asmenų ar subjektų, padariusių sunkių nusižengimų, dalyvavimo.*** Valstybių narių, kurioms taikomas pasidalijamojo valdymo principas, mokėjimo paraiškos, įskaitant su asmeniu arba subjektu, kuriam buvo uždrausta dalyvauti procedūroje, susijusios išlaidos neturėtų būti apmokamos. Jei lėšos valstybėms narėms išmokamos pagal veiklos rezultatais grindžiamus planus, turėtų būti taikomos specialios konkrečių sektorių teisės aktuose nustatytos taisyklės;

(109) svarbu pabrėžti, kad ankstyvojo nustatymo ir draudimo dalyvauti procedūroje sistema turėtų būti taikoma tik Sąjungos lėšoms, kurios valstybėms narėms išmokamos taikant tiesioginį valdymą, ▌ kai valstybėms narėms tenka atsakomybė imtis visų tinkamų priemonių siekiant apsaugoti finansinius Sąjungos interesus, jei Komisijai tenka atitinkama atsakomybė pagal atitinkamą teisinę sistemą▌ . Todėl Komisijos atsakomybės sritys turėtų būti apribotos pareiga, siekiant uždrausti asmeniui arba subjektui dalyvauti procedūroje, perduoti atvejį komisijai, jei leidimus suteikiantis pareigūnas sužino apie sunkius nusižengimus iš galutinių teismo sprendimų, galutinių administracinių sprendimų arba OLAF, Europos prokuratūros, Audito Rūmų atliktų auditų ar tyrimų metu arba leidimus suteikiančio pareigūno atsakomybe atlikto bet kurio kito patikrinimo, audito arba kontrolės metu nustatytų faktų ir išvadų. Nedarant poveikio šioms Komisijos atsakomybės sritims, valstybės narės išlieka atsakingos tikrinti informaciją apie ankstyvojo nustatymo ir draudimo dalyvauti procedūroje sistemos duomenų bazėje užregistruotus draudimo dalyvauti procedūroje sprendimus, užtikrinti šių sprendimų vykdymą ir užtikrinti, kad nebūtų pateikiama su asmeniu arba subjektu, kuris yra patekęs į tokią situaciją, dėl kurios draudžiama dalyvauti procedūroje, susijusių mokėjimo paraiškų. ***Nedarant poveikio konkretiems sektoriams taikomoms taisyklėms ir savanoriškam taikymui, ankstyvojo nustatymo ir draudimo dalyvauti procedūroje sistema neturėtų būti taikoma Europos Parlamento ir Tarybos reglamentui (ES) 2021/241[25];***

[25] ***2021 m. vasario 12 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2021/241, kuriuo nustatoma ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonė (OL L 57, 2021 2 18, p. 17).***

(110) reikėtų paaiškinti, kad, jei sprendimas asmenį arba subjektą užregistruoti ankstyvojo nustatymo ir draudimo dalyvauti procedūroje sistemos duomenų bazėje priimamas atsižvelgiant į situacijas, dėl kurių procedūroje draudžiama dalyvauti fiziniam ar juridiniam asmeniui, kuris yra to asmens arba subjekto administracijos, valdymo ar priežiūros įstaigos darbuotojas arba kuris turi atstovavimo, sprendimo ar kontrolės įgaliojimus to asmens arba subjekto atžvilgiu, arba fiziniam ar juridiniam asmeniui, kuris prisiima neribotą atsakomybę už to asmens arba subjekto skolas, arba fiziniam asmeniui, kuris yra labai svarbus vykdant skyrimo procedūrą arba teisinį įsipareigojimą, duomenų bazėje užregistruotoje informacijoje nurodomi su tais asmenimis susiję duomenys;

(111) sprendimą dėl draudimo asmeniui arba subjektui dalyvauti skyrimo procedūroje arba dėl finansinės nuobaudos skyrimo asmeniui arba subjektui ir sprendimą dėl susijusios informacijos paskelbimo turėtų priimti atsakingi leidimus suteikiantys pareigūnai, atsižvelgdami į savo savarankiškumą sprendžiant administracinius klausimus. Jeigu nėra galutinio teismo sprendimo arba galutinio administracinio sprendimo, taip pat su šiurkščiu sutarties pažeidimu susijusiais atvejais, atsakingi leidimus suteikiantys pareigūnai turėtų priimti sprendimą remdamiesi preliminariu teisiniu kvalifikavimu, atsižvelgdami į komisijos rekomendaciją. Be to, tais atvejais, kai galutiniu teismo sprendimu ar galutiniu administraciniu sprendimu nenustatoma draudimo dalyvauti procedūroje trukmė, komisija turėtų įvertinti tokio draudimo trukmę;

(112) komisijos vaidmuo turėtų būti užtikrinti nuoseklų ankstyvojo nustatymo ir draudimo dalyvauti procedūroje sistemos veikimą. Komisiją turėtų sudaryti nuolatinis pirmininkas, nuolatinis pirmininko pavaduotojas, kuris pavaduoja pirmininką, du Komisijos atstovai ir prašymą pateikusio leidimus suteikiančio pareigūno atstovas;

(113) siekiant suderinti ankstyvojo nustatymo ir draudimo dalyvauti procedūroje sistemą su viešojo pirkimo taisyklėmis ir padidinti jos efektyvumą, bandymas daryti įtaką Sąjungos lėšų skyrimui arba nepagrįstai gauti Sąjungos lėšas, įskaitant atvejus, kai tai susiję su interesų konfliktais, turėtų būti aiškiai įvardytas kaip konkreti sunkių profesinių nusižengimų situacija, dėl kurios draudžiama dalyvauti procedūroje;

(114) tinkamai atsižvelgdamas į proporcingumo principą, atsakingas leidimus suteikiantis pareigūnas turėtų uždrausti dalyvauti procedūroje asmeniui arba subjektui, kuris buvo nepakankamai sąžiningas, nes ėmėsi neteisėtų, su ES sutarties 2 straipsnyje ir Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijoje įtvirtintomis vertybėmis nesuderinamų veiksmų, pvz., kurstė diskriminaciją, neapykantą arba smurtą prieš asmenų grupę arba grupės narį, jei šie veiksmai gali daryti neigiamą įtaką sutarties vykdymui;

(115) kaip atskirą draudimo dalyvauti procedūroje priežastį reikėtų įtraukti ***tyčinį ir*** nepagrįstą nebendradarbiavimą per leidimus suteikiančio pareigūno, OLAF, Europos prokuratūros arba Audito Rūmų atliekamus tyrimus, patikrinimus arba auditus, nes tai gali turėti didelę neigiamą įtaką Sąjungos finansinių interesų apsaugai;

(116) preliminariu teisiniu kvalifikavimu nedaromas poveikis valstybių narių kompetentingų institucijų pagal nacionalinę teisę atliekamam atitinkamo asmens arba subjekto veiksmų galutiniam įvertinimui. Todėl, pranešus apie tokį galutinį įvertinimą, turėtų būti peržiūrėta komisijos rekomendacija ir atsakingo leidimus suteikiančio pareigūno sprendimas;

(117) atsakingas leidimus suteikiantis pareigūnas turėtų uždrausti asmeniui arba subjektui dalyvauti procedūroje, jei galutiniu teismo sprendimu arba galutiniu administraciniu sprendimu nustatyta, kad asmuo arba subjektas yra kaltas dėl sunkaus profesinio nusižengimo, tyčinio ar netyčinio pareigų, susijusių su socialinio draudimo įmokų arba mokesčių mokėjimu, nevykdymo, dėl kitai jurisdikcijai priklausančio subjekto įsteigimo ketinant išvengti mokestinių, socialinių arba bet kokių kitų teisinių pareigų ir dėl biudžetui kenkiančio sukčiavimo, korupcijos, veiklos, susijusios su nusikalstama organizacija, dėl pinigų plovimo ar teroristų finansavimo, teroristinių nusikaltimų arba su teroristine veikla susijusių nusikaltimų, vaikų darbo ar kitų formų prekybos žmonėmis ar pažeidimų. Be to, dalyvauti procedūroje turėtų būti draudžiama asmeniui arba subjektui šiurkštaus teisinio įsipareigojimo pažeidimo***, įskaitant reikalavimo vykdant sutartį užtikrinti aukščiausio lygio profesinį standartą pažeidimą,*** ar bankroto atveju arba kai jis atsisako bendradarbiauti atliekant tyrimus, patikrinimus ar auditą. Vertinant šias priežastis neleisti dalyvauti procedūroje, tarptautinėje prekybos teisėje pasmerkti nepagrįstai žalingi veiksmai galėtų būti laikomi svarbiu veiksniu, kai jie yra susiję su sunkiu profesiniu nusižengimu;

(118) remiantis 2023 m. vasario 15 d. Bendrojo Teismo sprendimu, priimdamas sprendimą uždrausti asmeniui ar subjektui dalyvauti procedūroje dėl sunkaus profesinio nusižengimo, leidimus suteikiantis pareigūnas turėtų remtis pakankamai detaliais, įtikinamais ir konkrečiais įrodymais, kurie leidžia aiškiai ir nedviprasmiškai įrodyti, kad pareiškėjas vykdė neteisėtus veiksmus, darančius poveikį jo profesiniam patikimumui, kuris, be kita ko, reikštų neteisėtus ketinimus arba didelį aplaidumą, kaip tai suprantama pagal šį reglamentą[26];

(119) priimdamas sprendimą dėl draudimo asmeniui arba subjektui dalyvauti procedūroje arba dėl finansinės nuobaudos skyrimo asmeniui arba subjektui ir dėl susijusios informacijos paskelbimo, atsakingas leidimus suteikiantis pareigūnas turėtų užtikrinti, kad būtų laikomasi proporcingumo principo, visų pirma atsižvelgdamas į situacijos rimtumą, jos poveikį biudžetui, nuo atitinkamų veiksmų praėjusį laiką, jų trukmę ir pasikartojimą, faktą, ar elgesys buvo tyčinis, arba parodyto aplaidumo mastą ir asmens arba subjekto bendradarbiavimo su atitinkama kompetentinga institucija mastą bei to asmens arba subjekto įnašą į tyrimą;

---

26 ***2023 m. vasario 15 d. Bendrojo Teismo sprendimas byloje „RH prieš Komisiją“, T-175/21T, ECLI:EU:T:2023:77, 62 punktas.***

(120) atsakingas leidimus suteikiantis pareigūnas taip pat turėtų turėti galimybę uždrausti asmeniui arba subjektui dalyvauti procedūroje, jei neribotą atsakomybę už to ekonominės veiklos vykdytojo skolas prisiimantis fizinis ar juridinis asmuo bankrutuoja arba yra patekęs į panašią nemokumo situaciją arba jei tas fizinis ar juridinis asmuo nevykdo pareigų mokėti socialinio draudimo įmokas ar mokesčius, kai tokia situacija turi įtakos to ekonominės veiklos vykdytojo finansinei padėčiai;

(121) siekiant dar labiau pagerinti Sąjungos finansinių interesų apsaugą, leidimus suteikiantis pareigūnas turėtų galėti uždrausti dalyvauti procedūroje subjekto, kuriam buvo uždrausta dalyvauti procedūroje, tikriesiems savininkams ir susijusiems subjektams, dalyvavusiems subjekto, kuriam buvo uždrausta dalyvauti procedūroje, nusižengime, arba paskirti jiems finansinę nuobaudą. Galimybe uždrausti dalyvauti procedūroje tikriesiems savininkams ir susijusiems subjektams siekiama užtikrinti, kad asmuo arba subjektas, kurį buvo uždrausta atrinkti Sąjungos lėšoms įgyvendinti, negalėtų toliau dalyvauti viešojo pirkimo ir sutarčių skyrimo procedūrose per naują įmonę arba esamus susijusius subjektus;

(122) siekiant padidinti ankstyvo nustatymo ir draudimo dalyvauti procedūroje sistemos efektyvumą, ji taip pat turėtų būti taikoma fiziniams asmenims, kurie laikomi atsakingais už subjekto nusižengimą, kad jie, nedarant poveikio teisei būti išklausytam, negalėtų dalyvauti sutarčių skyrimo procedūrose arba būti atrinkti Sąjungos lėšoms įgyvendinti nei asmeniškai, nei naudodamiesi nauja organizacijos tapatybe;

(123) nedarant poveikio teisei būti išklausytam, leidimus suteikiančio pareigūno prašymu ankstyvo nustatymo ir draudimo dalyvauti procedūroje sistemos komisija turėtų galėti pateikti rekomendacijas taikydama pagreitintą procedūrą. Ši procedūra turėtų būti taikoma, jei to reikia atsižvelgiant į atvejo aplinkybes arba pobūdį, pvz., jei valstybės narės institucija yra priėmusi galutinį teismo sprendimą arba galutinį administracinį sprendimą, bet nėra nustatyta draudimo dalyvauti procedūroje trukmė, galutinį teismo sprendimą ar galutinį administracinį sprendimą yra priėmusi trečioji šalis arba tarptautinių organizacijų sprendimu asmeniui arba subjektui jau skirta draudimui dalyvauti procedūroje lygiavertė sankcija;

(124) asmeniui arba subjektui turėtų būti netaikomas sprendimas dėl draudimo dalyvauti procedūroje, jei jis ėmėsi taisomųjų priemonių ir tokiu būdu įrodo savo patikimumą. Ta galimybė neturėtų būti suteikiama sunkiausių nusikalstamų veikų atveju;

(125) atsižvelgiant į proporcingumo principą reikėtų atskirti atvejus, kai finansinė nuobauda gali būti skiriama kaip alternatyva draudimui dalyvauti procedūroje, ir atvejus, kai dėl atitinkamo gavėjo veiksmų sunkumo siekiant neteisėtai gauti Sąjungos lėšų yra pateisinama ne tik uždrausti jam dalyvauti procedūroje, bet ir skirti finansinę nuobaudą siekiant užtikrinti atgrasomąjį poveikį. Taip pat reikėtų apibrėžti didžiausią finansinės nuobaudos sumos, kurą gali skirti perkančioji organizacija, dydį;

(126) finansinė nuobauda turėtų būti skiriama tik gavėjui, o ne dalyviui, jei skirtinos finansinės nuobaudos suma apskaičiuojama remiantis teisinio įsipareigojimo, kuriam kilo grėsmė, verte;

(127) galimybė priimti sprendimus dėl draudimo dalyvauti procedūroje ar skirti finansines nuobaudas nepriklauso nuo galimybės taikyti sutartyje numatytas sankcijas, pavyzdžiui, reikalauti atlyginti nuostolius;

(128) draudimo dalyvauti procedūroje trukmė turėtų būti ribota, kaip ir Direktyvos 2014/24/ES atveju, ir ją nustatant turėtų būti laikomasi proporcingumo principo;

(129) būtina nustatyti dieną, nuo kurios pradeda veikti sprendimas uždrausti dalyvauti procedūroje ar pradedamos taikyti finansinės nuobaudos, ir jų skyrimo senaties termino trukmę;

(130) svarbu turėti galimybę sustiprinti atgrasomąjį poveikį, kuris užtikrinamas draudimu dalyvauti procedūroje ir finansine nuobauda. Šiuo atžvilgiu atgrasomasis poveikis turėtų būti sustiprintas suteikiant galimybę skelbti informaciją, susijusią su draudimu dalyvauti procedūroje ir (arba) finansine nuobauda, visapusiškai laikantis duomenų apsaugos reikalavimų, nustatytų reglamentuose (ES) 2018/1725 ir (ES) 2016/679. Tokiu paskelbimu turėtų būti padedama užtikrinti, kad tokie veiksmai nebūtų kartojami. Siekiant teisinio tikrumo ir laikantis proporcingumo principo turėtų būti nurodyta, kuriais atvejais informacija neturėtų būti skelbiama. Atlikdamas vertinimą, atsakingas leidimus suteikiantis pareigūnas turėtų atsižvelgti į visas komisijos rekomendacijas. Fizinių asmenų atveju asmens duomenys turėtų būti skelbiami tik išimtiniais atvejais, pateisinamais dėl veiksmų sunkumo ar jų poveikio Sąjungos finansiniams interesams;

(131) informacija, susijusi su draudimu dalyvauti procedūroje arba finansine nuobauda, turėtų būti skelbiama tam tikrais atvejais, tokiais kaip sunkus profesinis nusižengimas, sukčiavimas, didelis trūkumas vykdant pagrindinius įsipareigojimus pagal iš biudžeto finansuojamą teisinį įsipareigojimą, arba pažeidimo atveju, arba kitai jurisdikcijai priklausančio subjekto įsteigimo ketinant išvengti mokestinių, socialinių arba bet kokių kitų teisinių pareigų, atveju;

(132) draudimo dalyvauti procedūroje kriterijai turėtų būti aiškiai atskirti nuo kriterijų, kuriais remiantis galima pašalinti iš skyrimo procedūros;

(133) informacija apie ankstyvąjį rizikos nustatymą ir sprendimai dėl draudimo dalyvauti procedūroje, taip pat finansinių nuobaudų skyrimą asmeniui arba subjektui turėtų būti centralizuota. Tuo tikslu susijusi informacija turėtų būti saugoma Komisijos sukurtoje ir administruojamoje duomenų bazėje, o Komisija turėtų būti šios centralizuotos sistemos savininkė. Ta sistema turėtų būti administruojama atsižvelgiant į teisę į privatų gyvenimą ir asmens duomenų apsaugą;

(134) nors už ankstyvojo nustatymo ir draudimo dalyvauti procedūroje sistemos sukūrimą ir administravimą turėtų atsakyti Komisija, kitos Sąjungos institucijos bei organai ir visi taikant tiesioginį, pasidalijamąjį ir netiesioginį valdymą Sąjungos lėšas įgyvendinantys asmenys ir subjektai turėtų dalyvauti toje sistemoje perduodami atitinkamą informaciją Komisijai. Atsakingas leidimus suteikiantis pareigūnas ir komisija turėtų užtikrinti asmens arba subjekto teisę į gynybą. Tokia pati teisė turėtų būti suteikta asmeniui arba subjektui ankstyvojo nustatymo proceso metu, kai leidimus suteikiančio pareigūno numatytas veiksmas galėtų neigiamai veikti atitinkamo asmens arba subjekto teises. Sąjungos finansiniams interesams kenkiančio sukčiavimo, korupcijos ar bet kurios kitos neteisėtos veiklos, dėl kurių dar nepriimtas galutinis teismo sprendimas, atvejais atsakingam leidimus suteikiančiam pareigūnui ir komisijai turėtų būti suteikta galimybė atidėti asmeniui arba subjektui suteiktą galimybę pateikti savo pastabas. Toks atidėjimas turėtų būti pateisinamas tik jei yra įtikinamų teisėtų priežasčių išsaugoti tyrimo arba nacionalinio teismo proceso konfidencialumą;

(135) Europos Sąjungos Teisingumo Teismui pagal SESV 261 straipsnį turėtų būti suteikta neribota jurisdikcija pagal šį reglamentą dėl sprendimų dėl draudimo dalyvauti procedūroje arba finansinės nuobaudos skyrimo;

(136) siekiant užkirsti kelią subjektų bandymams išvengti galimų neigiamų savo nusižengimo pasekmių, pagal ankstyvojo nustatymo ir draudimo dalyvauti procedūroje tvarką tiksliai laikantis sąlygų turėtų būti nustatytos pranešimo taisyklės. Be to, tokiai tvarkai turėtų būti taikoma elektroninė mainų sistema;

(137) siekiant sudaryti palankesnes sąlygas apsaugoti Sąjungos finansinius interesus taikant visus biudžeto vykdymo būdus, biudžeto vykdymo procese dalyvaujantiems asmenims arba subjektams turėtų būti suteikta ***prieiga prie ankstyvojo nustatymo ir draudimo dalyvauti procedūroje sistemos duomenų bazės, kad jie galėtų patikrinti*** sprendimus, kuriuos Sąjungos lygmeniu priėmė leidimus suteikiantys pareigūnai. ***Patikrinimas ankstyvojo nustatymo ir draudimo dalyvauti procedūroje duomenų bazėje turėtų būti atliekamas prieš skiriant arba atrenkant asmenį ar subjektą Sąjungos lėšoms įgyvendinti ir gauti. Tai nedaro poveikio galimybei atlikti paiešką duomenų bazėje kitais teisinio įsipareigojimo vykdymo etapais;***

(138) šiuo reglamentu turėtų būti skatinamas e. valdžios tikslo įgyvendinimas, ypač elektroninių duomenų naudojimas keičiantis informacija tarp Sąjungos institucijų ir trečiųjų šalių;

(139) pažangą vykdant elektroninį keitimąsi informacija ir elektroninį dokumentų, be kita ko, kai tinkama, e. viešojo pirkimo srityje, teikimą, kurie yra svarbi supaprastinimo priemonė, turėtų papildyti aiškios naudotinų sistemų patvirtinimo sąlygos, kad būtų galima sukurti teisiškai patikimą aplinką, kartu išsaugant Sąjungos lėšų valdymo lankstumą dalyvių, gavėjų ir leidimus suteikiančių pareigūnų labui, kaip numatyta šiame reglamente;

(140) siekiant pagerinti sąveikių skaitmeninių viešųjų paslaugų valdymą ir kokybę, ***valstybės narės,*** Sąjungos institucijos, vykdomosios įstaigos ir Sąjungos organai turėtų kuo labiau taikyti Europos sąveikumo sistemą;

(141) reikėtų nustatyti taisykles, susijusias su komiteto, atsakingo už viešojo pirkimo procedūrų, dotacijų skyrimo procedūrų ir konkursų dėl apdovanojimų paraiškų dokumentų vertinimą, sudėtimi ir užduotimis. Komitetui turėtų būti suteikiama galimybė įtraukti išorės ekspertus, jeigu ta galimybė numatyta pagrindiniame akte;

(142) vadovaudamasis gero administravimo principu, leidimus suteikiantis pareigūnas turėtų prašyti pateikti paaiškinimus ar trūkstamus dokumentus, kartu laikydamasis vienodo požiūrio principo ir nedarydamas esminių paraiškos dokumentų pakeitimų. Leidimus suteikiantis pareigūnas turėtų turėti galimybę nuspręsti to nedaryti tik tinkamai pagrįstais atvejais. Be to, leidimus suteikiantis pareigūnas turėtų turėti galimybę ištaisyti akivaizdžią korektūros klaidą arba prašyti, kad tai padarytų dalyvis;

(143) patikimo finansų valdymo tikslais Komisija turėtų apsaugoti savo interesus išankstinio finansavimo išmokėjimo metu paprašydama pateikti garantijas. Reikalavimas, kad rangovai ir gavėjai pateiktų garantijas, neturėtų būti automatiškas, bet turėtų būti grindžiamas rizikos analize. Jeigu įgyvendinimo laikotarpiu leidimus suteikiantis pareigūnas nustato, kad garantas nėra arba nebėra įgaliotas išduoti garantijų pagal taikytiną nacionalinę teisę, leidimus suteikiantis pareigūnas turėtų turėti galimybę reikalauti pakeisti tokią garantiją;

(144) dėl skirtingų tiesioginio ir netiesioginio valdymo taisyklių rinkinių, ypač dėl biudžeto vykdymo užduočių sąvokos, kilo painiava ir kvalifikavimo klaidų rizika tiek Komisijai, tiek jos partneriams, todėl tuos taisyklių rinkinius reikėtų supaprastinti ir suderinti;

(145) reikėtų peržiūrėti nuostatas dėl asmenų ir subjektų, įgyvendinančių Sąjungos lėšas taikant netiesioginį valdymą, išankstinio vertinimo pagal ramsčius, kad Komisija galėtų kuo labiau remtis tų asmenų ir subjektų sistemomis, taisyklėmis ir procedūromis, įskaitant išsamų patikrinimą, kurios laikomos lygiavertėmis Komisijos taikomoms sistemoms ir procedūroms. Be to, svarbu paaiškinti, kad, kai vertinimo metu nustatomos sritys, kuriose įdiegtų procedūrų nepakanka Sąjungos finansiniams interesams apsaugoti, Komisijai turėtų būti suteikta galimybė pasirašyti susitarimus dėl įnašo, kartu imantis tinkamų priežiūros priemonių. Taip pat svarbu paaiškinti, kokiu atveju Komisija gali nuspręsti nereikalauti atlikti išankstinio vertinimo pagal ramsčius, kad būtų galima pasirašyti susitarimus dėl įnašo;

(146) siekiant užtikrinti veiksmingą biudžeto vykdymą, tinkama išsamiau paaiškinti proporcingumo principo taikymą netiesioginiam valdymui. Proporcingumo principas negali daryti poveikio susijusia taikytina teisine sistema nustatytų pareigų pobūdžiui, bet turėtų būti sistemingai taikomas bendradarbiaujant su Sąjungos įgyvendinančiaisiais partneriais, kad būtų galima išlaikyti tinkamą Sąjungos finansinių interesų apsaugos ir Sąjungos gebėjimo įgyvendinti savo politiką išsaugojimo pusiausvyrą. Reikėtų atlikti tam tikrus susijusių nuostatų patikslinimus ir struktūros pakeitimus. Tai neturėtų būti aiškinama kaip ribojimas praktiškai naudotis būtinomis teisėmis ir prieiga, kurių reikia atsakingam leidimus suteikiančiam pareigūnui, Europos prokuratūrai valstybių narių, dalyvaujančių įgyvendinant tvirtesnį bendradarbiavimą pagal Tarybos reglamentą (ES) 2017/1939[27] atveju, OLAF, Audito Rūmams ir, kai tinkama, atitinkamoms nacionalinėms institucijoms, kad jie galėtų visapusiškai vykdyti atitinkamus savo įgaliojimus;

(147) vadovaujantis proporcingumo principu, būtina nustatyti šiame reglamente nurodytų pareigų taikymą galutiniams gavėjams, gaunantiems paramą iš biudžeto pagal finansines priemones arba biudžeto garantijas. Jos turėtų būti taikomos tinkamai atsižvelgiant į galutinių gavėjų ir veiksmų pobūdį, susijusią finansinę riziką ir būti proporcingos galutinių gavėjų ir veiksmų pobūdžiui bei susijusiai finansinei rizikai. Reikėtų vengti nereikalingos administracinės naštos, ypač jei galutiniai gavėjai yra labai mažos, mažosios ir vidutinės įmonės ir panašūs ekonominės veiklos vykdytojai, kurių apyvarta arba bendras balansas yra lygiaverčiai;

[27] 2017 m. spalio 12 d. Tarybos reglamentas (ES) 2017/1939, kuriuo įgyvendinamas tvirtesnis bendradarbiavimas Europos prokuratūros įsteigimo srityje (OL L 283, 2017 10 31, p. 1).

(148) šiame reglamente nustatytos finansinės taisyklės turi būti paprastos ir aiškios, kad būtų išvengta perteklinio reglamentavimo ir papildomos administracinės naštos Sąjungos lėšų gavėjams, valstybėms narėms, Sąjungos institucijoms arba kitiems biudžetą vykdantiems asmenims ir subjektams;

(149) proporcingumo principą taip pat reikia taikyti jau teigiamai įvertintų, pvz., Komisijos nustatytas taisykles taikančių subjektų, taisyklių, sistemų ir procedūrų vertinimui, – juos nuo *ex ante* vertinimo reikėtų atleisti. Nuo *ex ante* vertinimo taip pat turėtų būti galima atleisti valstybių narių organizacijas, kurioms pavesta įgyvendinti Sąjungos lėšas taikant pasidalijamąjį valdymą;

(150) būtina paaiškinti, kad, jei po kvietimo pareikšti susidomėjimą subjektai atrenkami dirbti taikant netiesioginį valdymą, taikomi vienodo požiūrio ir nediskriminavimo principai;

(151) kai aktualu ir įmanoma, atlyginimas biudžetą vykdantiems asmenims ir subjektams turėtų būti grindžiamas veiklos rezultatais;

(152) siekiant užtikrinti netiesioginio valdymo metodu vykdomo biudžeto vientisumą, tinkama prašyti, kad įgyvendinantieji partneriai informuotų Komisiją apie įtariamus sukčiavimo, korupcijos arba kitokios neteisėtos veiklos atvejus, ir įtraukti šias pareigas į susitarimus, kuriuos jie, taikydami netiesioginį valdymą, sudaro su trečiosiomis šalimis;

(153) Komisija užmezga partnerystę su trečiosiomis valstybėmis, sudarydama finansavimo susitarimus. Svarbu paaiškinti tokių finansavimo susitarimų turinį, ypač tas veiksmo dalis, kurias taikydama netiesioginį valdymą vykdo trečioji valstybė;

(154) svarbu pripažinti specifinį derinimo priemonių ar platformų pobūdį, kai Komisija savo įnašą derina su finansų įstaigų įnašu, taip pat paaiškinti finansinėms priemonėms ir biudžeto garantijoms skirtų nuostatų taikymą;

(155) Sąjungos institucijų savo sąskaita skiriamoms viešojo pirkimo sutartims taikytinos viešojo pirkimo taisyklės ir principai turėtų būti grindžiami Europos Parlamento ir Tarybos direktyvoje 2014/23/ES[28] ir Direktyvoje 2014/24/ES nustatytomis taisyklėmis;

(156) iš patirties matyti, kad šiame reglamente nustatytų viešojo pirkimo taisyklių netinkama taikyti skiriant viešojo pirkimo sutartis dėl finansinių paslaugų, kurios yra susijusios su vertybinių popierių arba kitų finansinių priemonių emisija, pardavimu, pirkimu ar perleidimu, kaip apibrėžta Europos Parlamento ir Tarybos direktyvoje 2014/65/ES[29], ir kuriomis Komisija naudojasi vykdydama savo skolinimosi ir skolinimo, turto valdymo ir iždo operacijas. Jos apima centrinių bankų, Europos stabilumo mechanizmo, EIB, kitų tarptautinių finansų įstaigų ir nacionalinių subjektų, kuriems pavesta išleisti ir valdyti valstybės skolos vertybinius popierius, paslaugas. Dėl šios priežasties ir laikantis Direktyvos 2014/24/ES 10 straipsnio šiame reglamente nustatytos viešojo pirkimo taisyklės šioms paslaugoms neturėtų būti taikomos;

---

28 2014 m. vasario 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2014/23/ES dėl koncesijos sutarčių suteikimo (OL L 94, 2014 3 28, p. 1).

29 2014 m. gegužės 15 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2014/65/ES dėl finansinių priemonių rinkų, kuria iš dalies keičiamos Direktyva 2002/92/EB ir Direktyva 2011/61/ES (nauja redakcija) (OL L 173, 2014 6 12, p. 349).

(157) atsižvelgiant į COVID-19 pandemiją, tinkama pakeisti krizės apibrėžtį, kuri pirmiausia taikoma bendrosioms nuostatoms ir viešiesiems pirkimams išorės veiksmų srityje ir ***turėtų apimti*** visuomenės ir gyvūnų sveikatą, ***apsirūpinimo maistu saugumą ir*** ekstremaliąsias maisto saugos situacijas ir pasaulines grėsmes sveikatai. Kad būtų galima suteikti reikiamo lankstumo, siekiant užtikrinti greitą atsaką į dėl krizės susidariusias nenumatytas ypatingos skubos aplinkybes, perkančiajai organizacijai turėtų būti leidžiama taikyti supaprastintas viešojo pirkimo taisykles, pvz., krizės situacijose taikyti derybas be išankstinio skelbimo apie pirkimą ir iš potencialaus konkurso laimėtojo priimti su draudimu dalyvauti procedūroje ir atrankos kriterijais susijusius įrodymus po sprendimo dėl sutarties skyrimo, tačiau bet kuriuo atveju iki sutarties pasirašymo. Perkančiajai organizacijai taip pat reikėtų suteikti lankstumo išimtiniais atvejais, reaguojant į krizę, iš dalies keisti sutartį arba preliminariąją sutartį viršijant galiojančias vertės ribas, nerengiant viešojo pirkimo procedūros. ***Be to, krizės situacijoje išimties tvarka, pradėjus viešojo pirkimo procedūrą ir prieš pasirašant sutartį arba ją pakeitus, turėtų būti galima įtraukti naujas perkančiąsias organizacijas, neribojant konkurencijos.*** Turėtų būti reikalaujama, kad, prieš naudojantis šiomis supaprastintomis taisyklėmis, pagal atitinkamas vidaus taisykles būtų paskelbta krizė, išskyrus išorės veiksmų srities viešuosius pirkimus – dėl jų krizės paskelbti nereikalaujama. Be to, atsakingas leidimus suteikiantis pareigūnas turėtų konkrečiu atveju pagrįsti dėl paskelbtos krizės atsiradusią ypatingą skubą;

(158) mišriųjų sutarčių atveju reikėtų paaiškinti perkančiosioms organizacijoms skirtą taikytinų taisyklių nustatymo metodiką;

(159) reikėtų paaiškinti *ex ant*e ir *ex post* viešinimo priemones, būtinas norint pradėti viešojo pirkimo procedūrą tuo atveju, kai sutarčių vertė atitinka arba viršija Direktyvoje 2014/24/ES nustatytas vertės ribas ir kai sutartys jų nesiekia, taip pat tuo atveju, kai sutartys į tos direktyvos taikymo sritį nepatenka;

(160) į šį reglamentą reikėtų įtraukti išsamų visų viešojo pirkimo procedūrų, kurias Sąjungos institucijos gali taikyti nepaisydamos vertės ribų, sąrašą;

(161) siekiant administracinio supaprastinimo ir norint paskatinti mažųjų ir vidutinių įmonių (MVĮ) dalyvavimą, reikėtų numatyti galimybę organizuoti derybas dėl vidutinės vertės sutarčių;

(162) prireikus turėtų būti galima vykdyti bendrus viešuosius pirkimus tarp valstybių narių vienos ar daugiau perkančiųjų organizacijų ir Sąjungos institucijų ir organų arba vykdomųjų įstaigų, neįpareigojant tų institucijų, organų ar įstaigų įsigyti darbus, prekes ar paslaugas. Siekiant sudaryti sąlygas perkančiosioms organizacijoms visapusiškai išnaudoti vidaus rinkos potencialą, susijusį su masto ekonomija ir rizikos bei naudos pasidalijimu, reikėtų išplėsti galimybes Sąjungos institucijoms, Sąjungos organams arba vykdomosioms įstaigoms pirkti prekes

ar paslaugas ***dviejų ar daugiau*** valstybių narių vardu. Sąjungos institucija, Sąjungos organas arba vykdomoji įstaiga turėtų galėti atitinkamą viešojo pirkimo procedūrą vykdyti valstybių narių vardu, remdamasi šalių susitarimu, arba atlikti didmenininko vaidmenį perkant, kaupiant ir perparduodant arba dovanojant prekes ir paslaugas, įskaitant nuomos paslaugas, savo pasirinktoms valstybėms narėms arba organizacijoms partnerėms. ***Laikantis antrinės teisės aktų atitikties šiam reglamentui taisyklių, kituose Sąjungos teisėkūros procedūra priimtuose aktuose gali būti nustatytos konkretesnės taisyklės dėl bendro viešojo pirkimo arba viešojo pirkimo valstybių narių vardu. Nustatant tas taisykles šiuose aktuose turėtų būti aiškiai nurodytos tokios nukrypti leidžiančios nuostatos ir konkrečios jas pagrindžiančios priežastys;***

(163) kaip ir Direktyvos 2014/24/ES atveju, šiame reglamente turėtų būti numatyta galimybė prieš pradedant viešojo pirkimo procedūrą surengti rinkos konsultacijas. Siekiant užtikrinti, kad inovacijų partnerystė būtų sudaroma tik tuo atveju, jei pageidaujamų darbų, prekių ir paslaugų nėra rinkoje ir jos neįeina į kokią nors rinkos atžvilgiu perspektyvią technologinės plėtros veiklą, šiame reglamente reikėtų nustatyti pareigą prieš sudarant inovacijų partnerystę surengti tokias pirmines rinkos konsultacijas;

(164) reikėtų paaiškinti, kaip perkančiosios organizacijos galėtų prisidėti prie aplinkos apsaugos ir darnaus vystymosi skatinimo, kartu užtikrinant, kad jos gautų kuo didesnės ekonominės naudos iš savo sutarčių, visų pirma reikalaudamos konkrečių ženklinimo dokumentų ar taikydamos atitinkamus sutarčių skyrimo metodus;

(165) atsižvelgiant į Europos žaliojo kurso tikslus, ekologiškumo aspektų įgyvendinimo pažanga turėtų būti užtikrinta atitinkamais atvejais į kvietimus teikti pasiūlymus įtraukiant ekologiškumu pagrįstus atrankos arba sutarties skyrimo kriterijus, kurie skatintų ekonominės veiklos vykdytojus siūlyti tvaresnes galimybes;

(166) siekiant užtikrinti, kad vykdydami sutartis ekonominės veiklos vykdytojai vykdytų taikytinas aplinkos apsaugos, socialines ir darbo teisės pareigas, nustatytas Sąjungos teisėje, nacionalinėje teisėje, kolektyvinėse sutartyse ar tarptautinėse socialinėse ir aplinkos apsaugos konvencijose, išvardytose Direktyvos 2014/24/ES X priede, tokios pareigos turėtų būti įtrauktos į perkančiosios organizacijos nustatytus minimalius reikalavimus ir į perkančiosios organizacijos pasirašomas sutartis;

(167) tikslinga nustatyti ir atskirai įvertinti įvairius atvejus, paprastai įvardijamus kaip interesų konflikto situacijos. Sąvoką „interesų konfliktas“ reikėtų vartoti tik tais atvejais, kai tokioje situacijoje atsiduria asmuo arba subjektas, kurio pareigos susijusios su biudžeto ***programavimu,*** vykdymu, auditu arba kontrole, arba Sąjungos institucijos ar bet kurio lygmens nacionalinės institucijos pareigūnas ar tarnautojas. Bandymai netinkamai paveikti skyrimo procedūrą ar gauti konfidencialios informacijos turėtų būti laikomi sunkiu profesiniu nusižengimu, dėl kurio gali būti pašalinama iš skyrimo procedūros ir (arba) nutraukiamas Sąjungos finansavimas. Be to, ekonominės veiklos vykdytojai gali atsidurti situacijoje, kai jie neturėtų būti pasirenkami sutarčiai vykdyti dėl profesinio interesų konflikto. Pavyzdžiui, bendrovė neturėtų vertinti projekto, kuriame ji dalyvavo, o auditorius neturėtų atlikti sąskaitų, kurias jis pats anksčiau patvirtino, audito. ***Vertinant interesų konfliktus ir nustatant pareigą sukurti tokių konfliktų nustatymui ir prevencijai skirtas sistemas turėtų būti laikomasi proporcingumo principo. Siekiant užtikrinti teisinį tikrumą turėtų būti pateiktos atitinkamos interesų konfliktų vertinimo gairės ir jose turėtų būti papildomai paaiškinta, kaip tokias situacijas vertinti Sąjungos ir nacionaliniu lygmenimis;***

(168) siekiant užtikrinti, kad nebūtų profesinių interesų konfliktų, kurie gali daryti poveikį gebėjimui sutartį vykdyti nepriklausomai, nešališkai ir objektyviai, arba kelia pavojų, kad toks poveikis bus daromas, būtina paaiškinti perkančiosios organizacijos ir kandidatų arba konkurso dalyvių pareigas. Viena vertus, kandidatai, konkurso dalyviai ir, kai aktualu, subjektai, kurių pajėgumais jie remiasi, bei numatomi subrangovai turėtų deklaruoti, kad nekyla tokių interesų konfliktų, ir pateikti susijusią informaciją, kai jos paprašoma. Kita vertus, perkančioji organizacija turėtų įvertinti, ar esama tokių profesinių interesų konfliktų, kai jie deklaruojami, arba remdamasi papildoma informacija. Nustačius tokius profesinius interesų konfliktus sutartis neturėtų būti skiriama;

(169) konkurencinga ir atvira vidaus rinka turėtų užtikrinti vienodas sąlygas, o Europos ir užsienio ekonominės veiklos vykdytojai turėtų galėti konkuruoti remdamiesi savo kokybiniais pranašumais. Užsienio subsidijos gali iškraipyti vidaus rinką ir pakenkti vienodoms sąlygoms viešojo pirkimo procedūrose, jei, pavyzdžiui, sutartį gavę ekonominės veiklos vykdytojai naudojosi užsienio subsidijomis. Siekiant pašalinti šią riziką, Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) 2022/2560[30] nustatomos užsienio subsidijų, kurios faktiškai arba potencialiai gali iškraipyti vidaus rinką, tyrimo taisyklės ir procedūros ir, kai aktualu, užtikrinama, kad tie iškraipymai būtų pašalinti. Siekiant užtikrinti valstybėms narėms taikomų taisyklių ir viešojo pirkimo procedūrų pagal šį reglamentą nuoseklumą, Sąjungos institucijos, Sąjungos įstaigos ir vykdomosios įstaigos turėtų* mutatis mutandis *taikyti tokias pačias taisykles ir procedūras dėl užsienio subsidijų, kaip nustatyta Reglamente (ES) 2022/2560;

[30] ***2022 m. gruodžio 14 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2022/2560 dėl vidaus rinką iškraipančių užsienio subsidijų (OL L 330, 2022 12 23, p. 1).***

(170) siekiant užtikrinti vienodas šio reglamento įgyvendinimo sąlygas, Komisijai turėtų būti suteikti įgyvendinimo įgaliojimai, susiję su procedūrine tvarka ir atitinkamais klausimais, susijusiais su bet kokių užsienio finansinių įnašų, gautų vykdant viešojo pirkimo procedūrą, preliminaria peržiūra ir išsamiu tyrimu. Tais įgyvendinimo įgaliojimais turėtų būti naudojamasi laikantis Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 182/2011[31];

(171) vadovaujantis Direktyva 2014/24/ES, turėtų būti įmanoma patikrinti, ar ekonominės veiklos vykdytojui draudžiama dalyvauti procedūroje, taikyti atrankos ir sutarties skyrimo kriterijus, taip pat bet kuria tvarka patikrinti atitiktį pirkimo dokumentams. Taip turėtų būti įmanoma atmesti pasiūlymus remiantis sutarties skyrimo kriterijais, prieš tai nepatikrinus, ar atitinkamam konkurso dalyviui draudžiama dalyvauti procedūroje ir ar jis atitinka atrankos kriterijus;

(172) sutartys turėtų būti skiriamos remiantis ekonomiškai naudingiausiu pasiūlymu atsižvelgiant į Direktyvos 2014/24/ES 67 straipsnį;

---

31 ***2011 m. vasario 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 182/2011, kuriuo nustatomos valstybių narių vykdomos Komisijos naudojimosi įgyvendinimo įgaliojimais kontrolės mechanizmų taisyklės ir bendrieji principai (OL L 55, 2011 2 28, p. 13, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2011/182/oj).***

(173) siekiant teisinio tikrumo, būtina paaiškinti, kad atrankos kriterijai yra susiję tik su kandidatų arba konkurso dalyvių įvertinimu, o sutarties skyrimo kriterijai – tik su pasiūlymų vertinimu. Siekiant suderinti Sąjungos viešojo pirkimo taisykles su Direktyva 2014/24/ES, perkančiosioms organizacijoms taip pat turėtų būti leista kaip sutarties skyrimo kriterijų naudoti sutarčiai vykdyti paskirtų darbuotojų organizacinius gebėjimus, kvalifikaciją ir patirtį, jei šios savybės gali turėti reikšmingos įtakos sutarties vykdymo kokybei ir, atitinkamai, pasiūlymo ekonominei vertei. Perkančiosios organizacijos, kurios taiko bet kurį iš šių sutarties skyrimo kriterijų, turėtų tinkamomis sutartinėmis priemonėmis užtikrinti, kad sutartį vykdyti paskirti darbuotojai faktiškai atitiktų nustatytus kokybės standartus. Perkančiosios organizacijos turėtų duoti sutikimą dėl bet kokio tokių darbuotojų pakeitimo ir patikrinti, ar pakaitiniai darbuotojai atitinka tokį patį kokybės lygį, kaip ir pakeičiami darbuotojai. Be to, reikėtų užtikrinti, kad tas pats elementas pagal atrankos ir skyrimo kriterijus nesidubliuotų ir nebūtų vertinamas du kartus;

(174) ***siekiant sumažinti ilgai trunkančių procedūrų skaičių ir*** sudaryti sąlygas perkančiosioms organizacijoms visapusiškai pasinaudoti dinaminių pirkimo sistemų teikiamomis galimybėmis, būtina supaprastinti šias sistemas reglamentuojančias taisykles. Visų pirma tos sistemos turėtų būti naudojamos riboto konkurso forma, kad bet kuris prašymą dalyvauti pateikęs ir su draudimu dalyvauti procedūroje susijusius bei atrankos kriterijus atitinkantis ekonominės veiklos vykdytojas galėtų dalyvauti pirkimo procedūrose, vykdomose taikant dinaminę pirkimo sistemą jos galiojimo laikotarpiu, kuriam neturėtų būti taikomas ketverių metų limitas. Pasiūlymai taip pat gali būti teikiami elektroninio katalogo forma, ypač dėl rinkoje plačiai prieinamų paruoštų naudoti produktų arba paslaugų. Be to, siekiant sumažinti administracinę naštą, reikėtų atsisakyti reikalavimo rengiant konkrečius pirkimus pagal dinaminę pirkimo sistemą paskirti vokų atplėšimo ir vertinimo komitetą;

(175) atsižvelgiant į viešojo pirkimo procedūrų skaitmeninimo pažangą, reikėtų paaiškinti, kad atviro konkurso viešas vokų atplėšimas gali būti rengiamas nuotoliniu būdu per vaizdo konferencijas;

(176) kad būtų paprasčiau ir būtų galima suderinti su Sąjungos savo sąskaita rengiamiems viešiesiems pirkimams taikomomis taisyklėmis, išorės veiksmų srityje reikėtų panaikinti

pareigą Komisijos interneto svetainėje paskelbti atrinktų kandidatų, kurie bus kviečiami pateikti pasiūlymą, sąrašą;

(177) Sąjungos viešaisiais pirkimais turėtų būti užtikrintas efektyvus, skaidrus ir tinkamas Sąjungos lėšų panaudojimas, kartu sumažinant Sąjungos lėšų gavėjams tenkančią administracinę naštą. Tuo atžvilgiu e. viešaisiais pirkimais turėtų būti prisidedama prie geresnio Sąjungos lėšų panaudojimo ir gerinamos visų ekonominės veiklos vykdytojų galimybės gauti sutarčių. Visos Sąjungos institucijos, vykdančios viešuosius pirkimus, savo interneto svetainėse turėtų paskelbti aiškias taisykles dėl įsigijimo, išlaidų ir stebėsenos, taip pat visas skirtas sutartis, įskaitant jų vertę;

(178) vykdant elektroninius viešuosius pirkimus, elektroninis keitimasis informacija su dalyviais turėtų kuo labiau remtis esamais standartais, pavyzdžiui, Europos bendrojo viešųjų pirkimų dokumento ir elektroninių sąskaitų faktūrų išrašymo standartais, nustatytais atitinkamai Komisijos įgyvendinimo reglamentu (ES) 2016/7[32] ir Direktyva 2014/55/ES;

(179) turėtų būti paaiškinta, kad kiekvienoje procedūroje turėtų būti vokų atplėšimo etapas ir vertinimas. Sprendimas dėl sutarties skyrimo visada turėtų būti priimamas atlikus vertinimą;

(180) pranešime apie procedūros rezultatus kandidatus ir konkurso dalyvius reikėtų informuoti apie priežastis, kuriomis remiantis buvo priimtas sprendimas, ir jiems turėtų būti pateiktas išsamus motyvų pareiškimas, grindžiamas vertinimo ataskaitos turiniu;

(181) tikslinga nurodyti, kad reikalavimus atitinkančius pasiūlymus pateikusiems konkurso nelaimėjusiems dalyviams paprašius, reikėtų pateikti informaciją apie laimėjusio pasiūlymo charakteristikas ir santykinius pranašumus. Konkurso nelaimėjusiems dalyviams paprašius, jiems turėtų būti suteikta papildomos informacijos net ir tuo atveju, kai dėl pasirinkto kriterijų eiliškumo jų pasiūlymo atitiktis nebuvo tikrinama; taip pat reikėtų patikslinti, kad konkurso dalyviai, kurių pasiūlymas atmestas, neturėtų turėti prieigos prie tokios informacijos;

---

32 2016 m. sausio 5 d. Komisijos įgyvendinimo reglamentas (ES) 2016/7, kuriuo nustatoma Europos bendrojo viešųjų pirkimų dokumento standartinė forma (OL L 3, 2016 1 6, p. 16).

(182) preliminariųjų sutarčių skelbiant varžymosi atnaujinimą atveju neturėtų būti pareigos pateikti informaciją apie laimėjusio pasiūlymo charakteristikas ir santykinius pranašumus nelaimėjusiam kandidatui arba dalyviui, nes jei kiekvieną kartą, kai skelbiamas varžymosi atnaujinimas, tokią informaciją gaus tos pačios preliminariosios sutarties šalys, tai gali turėti neigiamos įtakos sąžiningai jų tarpusavio konkurencijai;

(183) procedūrų, pagal kurias skiriamos kelios pirkimo dalys, arba viešojo pirkimo skiriant kelias sutartis atveju perkančioji organizacija turėtų turėti galimybę atšaukti viešojo pirkimo procedūrą, kol sutartis dar nepasirašyta, kandidatams ar konkurso dalyviams nesuteikiant teisės reikalauti kompensacijos. Ši nuostata turėtų nedaryti poveikio tais atvejais, kai perkančioji organizacija imasi tokių veiksmų, dėl kurių ji gali būti laikoma atsakinga už nuostolius pagal Sąjungos teisės bendruosius principus;

(184) tinkamai pagrįstais atvejais turėtų būti leidžiama sutartis skirti po viešojo pirkimo skiriant kelias sutartis, visų pirma siekiant pernelyg nepasikliauti vieninteliu teikėju, kai tiekiama ypatingos svarbos įranga ar teikiamos ypatingos svarbos paslaugos, atsižvelgiant į technologinės nepriklausomybės ir paslaugų tęstinumo tikslus;

(185) kaip ir Direktyvos 2014/24/ES atveju, būtina paaiškinti sąlygas, kuriomis sutartis jos vykdymo metu gali būti keičiama neskelbiant naujos viešojo pirkimo procedūros. Visų pirma, skelbti naują viešojo pirkimo procedūrą neturėtų būti reikalaujama administracinių pakeitimų, universalaus teisių perėmimo ir aiškių ir nedviprasmiškų nuostatų dėl peržiūros ar pasirinkimo galimybės taikymo atveju, kai nekeičiami pradinės procedūros minimalūs reikalavimai. Skelbti naują viešojo pirkimo procedūrą turėtų būti reikalaujama tuo atveju, kai daromi esminiai pradinės sutarties pakeitimai, visų pirma keičiama šalių abipusių teisių bei pareigų taikymo sritis ir turinys, įskaitant intelektinės nuosavybės teisių paskirstymą. Tokie pakeitimai rodo šalių ketinimą iš naujo derėtis dėl esminių tos sutarties sąlygų, visų pirma kai pakeitimai būtų turėję įtakos procedūros rezultatams, jei iš dalies pakeistos sąlygos būtų buvusios įtrauktos į pradinę procedūrą;

(186) įgyta patirtis parodė, kad būtina paaiškinti, kokiais atvejais pakeitimas laikomas sutarties dalyko pakeitimu;

(187) būtina numatyti galimybę privaloma tvarka pateikti su darbais, prekėmis ir kompleksinėmis paslaugomis susijusią įvykdymo garantiją, kad būtų garantuojamas esminių sutartinių pareigų laikymasis ir užtikrinami tinkami rezultatai visu sutarties galiojimo laikotarpiu. Taip pat būtina numatyti galimybę, laikantis atitinkamuose sektoriuose įprastos praktikos, sutartinės atsakomybės laikotarpiu privaloma tvarka pateikti galiojančią sulaikytų sumų garantiją;

(188) siekiant nustatyti taikytinas vertės ribas ir procedūras, būtina paaiškinti, ar Sąjungos institucijos, vykdomosios įstaigos ir Sąjungos organai yra laikomi perkančiosiomis organizacijomis. Jie neturėtų būti laikomi perkančiosiomis organizacijomis tais atvejais, kai perka iš centrinės perkančiosios organizacijos. Be to, Sąjungos institucijos sudaro vieną teisės subjektą ir jų departamentai negali sudaryti sutarčių, o tik tarpusavio susitarimus dėl paslaugų lygio;

(189) į šį reglamentą tikslinga įtraukti nuorodą į Direktyvoje 2014/24/ES nustatytas vertės ribas, taikytinas darbams bei prekėms ir paslaugoms, ir Direktyvoje 2014/23/ES nustatytas vertės ribas, taikytinas koncesijoms. Todėl tų vertės ribų peržiūra, kaip numatyta direktyvose 2014/24/ES ir 2014/23/ES, turėtų atitinkamai būti tiesiogiai taikoma pagal šį reglamentą vykdomiems viešiesiems pirkimams ir koncesijoms;

(190) koncesijos sutarčių skyrimas turėtų būti supaprastintas taikant Direktyvoje 2014/23/ES koncesijoms nustatytas vertės ribas;

(191) suderinimo ir supaprastinimo tikslais viešiesiems pirkimams taikytina įprasta tvarka turėtų būti taikoma ir pirkimams, kuriems taikomas Direktyvos 2014/24/ES 74 straipsnyje nurodytas paprastesnis socialinių ir kitų specialių paslaugų pirkimo sutarčių režimas. Todėl pagal paprastesnį režimą atliekamiems viešiesiems pirkimams taikoma vertės riba turėtų būti suderinta su paslaugų sutartims taikoma vertės riba;

(192) siekiant geriau pritaikyti ***viešojo pirkimo*** procedūras prie rinkos sąlygų už Sąjungos ribų, į šį reglamentą turėtų būti įtrauktos konkrečios nuostatos, pagal kurias Sąjungos delegacijos savo sąskaita skirtų sutartis trečiosiose valstybėse. Todėl tikslinga persvarstyti Sąjungos delegacijų trečiosiose valstybėse taikomas sutarčių skyrimo verčių ribas ir suderinti jas su verčių ribomis, taikomomis skiriant sutartis išorės veiksmų srityje;

(193) būtina paaiškinti atidėjimo laikotarpio taikymo sąlygas, kurių turi būti laikomasi prieš pasirašant sutartį ar preliminariąją sutartį;

(194) išorės veiksmų srities viešiesiems pirkimams taikytinos taisyklės turėtų atitikti direktyvose 2014/23/ES ir 2014/24/ES nustatytus principus;

(195) taisyklės dėl teisės dalyvauti viešuosiuose pirkimuose, taikomos tiek teikiant pasiūlymus, tiek vykdant sutartį, turėtų apimti sąlygas, nustatytas įgyvendinimo aktuose (dėl Tarptautinių viešųjų pirkimų priemonių), priimtuose pagal ***Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą 2022/1031***[33]***,*** taip pat atitinkamas tame reglamente nustatytas pareigas konkurso laimėtojams;

(196) siekiant mažinti sudėtingumą, supaprastinti galiojančias taisykles ir padidinti viešojo pirkimo taisyklių aiškumą, būtina pergrupuoti viešojo pirkimo bendrąsias nuostatas ir išorės veiksmų srities viešajam pirkimui taikytinas konkrečias nuostatas bei pašalinti nebūtinus pasikartojimus ir kryžmines nuorodas;

(197) būtina paaiškinti, kurie ekonominės veiklos vykdytojai gali dalyvauti viešuosiuose pirkimuose pagal šį reglamentą, priklausomai nuo jų įsteigimo vietos, ir aiškiai numatyti galimybę tokiuose viešuosiuose pirkimuose dalyvauti ir tarptautinėms organizacijoms;

---

[33] ***2022 m. birželio 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2022/1031 dėl trečiųjų šalių ekonominės veiklos vykdytojų, prekių ir paslaugų patekimo į Sąjungos viešųjų pirkimų ir koncesijų rinkas ir procedūrų, kuriomis remiamos derybos dėl Sąjungos ekonominės veiklos vykdytojų, prekių ir paslaugų patekimo į trečiųjų šalių viešųjų pirkimų ir koncesijų rinkas (Tarptautinių viešųjų pirkimų priemonė (TVPP)) (OL L 173, 2022 6 30, p. 1).***

(198) tinkamai pagrįstais atvejais, kai sutartį turi skirti ***Sąjungos delegacija trečiojoje valstybėje arba ji turi būti skiriama išimtinai Sąjungos delegacijos*** trečiojoje valstybėje ***interesais***, atsakingam leidimus suteikiančiam pareigūnui turėtų būti leidžiama sudaryti galimybę viešojo pirkimo procedūroje dalyvauti fiziniams ar juridiniams asmenims, įsisteigusiems trečiojoje valstybėje, kuri nėra sudariusi specialaus susitarimo su Sąjunga viešojo pirkimo srityje. Toks lankstumas turėtų būti suteikiamas visų pirma tais atvejais, kai nėra fizinių ar juridinių asmenų, įsisteigusių šalyse, kurios turi teisę dalyvauti viešojo pirkimo procedūroje pagal specialų susitarimą su Sąjunga viešojo pirkimo srityje, galinčių atlikti reikiamus darbus, tiekti reikiamas prekes ar teikti reikiamas paslaugas;

(199) siekiant pusiausvyros tarp būtino viešojo pirkimo taisyklių skaidrumo bei didesnio nuoseklumo ir būtinybės numatyti tų taisyklių tam tikrų techninių aspektų lankstumą, techninės viešojo pirkimo taisyklės turėtų būti numatytos šio reglamento priede, o Komisijai pagal SESV 290 straipsnį turėtų būti deleguoti įgaliojimai priimti aktus dėl dalinių to priedo pakeitimų;

(200) būtina paaiškinti dotacijoms skirtos antraštinės dalies taikymo sritį, visų pirma nurodant, kokios rūšies veiklai ar įstaigai gali būti skiriama dotacija, taip pat teisinius įsipareigojimus, kuriais galima dengti dotacijas. Visų pirma, reikėtų palaipsniui atsisakyti sprendimų dėl dotacijos, nes jais naudojamasi ribotai, ir laipsniškai pereiti prie e. dotacijų. Struktūra turėtų būti supaprastinta perkeliant nuostatas dėl priemonių, kurios nėra dotacijos, į kitas šio reglamento dalis. Reikėtų aiškiai nustatyti įstaigų, kurios gali gauti dotacijas veiklai, pobūdį, nebedarant nuorodos į „įstaigas, siekiančias bendro Sąjungos intereso tikslo“, nes tos įstaigos patenka į sąvokos „įstaigos, siekiančios tikslo, kuris sudaro kurios nors srities Sąjungos politikos dalį ir kuriuo remiamas jos įgyvendinimas“ taikymo sritį;

(201) siekiant supaprastinti procedūras ir padidinti šio reglamento aiškumą, reikėtų supaprastinti ir modernizuoti nuostatas, susijusias su dotacijos paraiškos, kvietimo teikti paraiškas ir susitarimo dėl dotacijos turiniu;

(202) siekiant sudaryti palankesnes sąlygas įgyvendinti kelių paramos teikėjų finansuojamus veiksmus, kai prisiimant įsipareigojimą dėl Sąjungos įnašo nėra žinoma bendra veiksmo finansavimo suma, būtina paaiškinti Sąjungos įnašo nustatymo būdą ir to įnašo panaudojimo tikrinimo metodą;

(203) siekiant supaprastinti administracinius reikalavimus pareiškėjams dėl Sąjungos finansavimo, turėtų būti nustatyta nauja labai mažos vertės dotacijos, kurios suma neviršija 15 000 EUR, kategorija. Kadangi tokių dotacijų vertė labai maža, reikalavimas pateikti priesaikos deklaraciją ir įvertinti finansinį pajėgumą neturėtų būti taikomas;

(204) siekiant pagal patikimo finansų valdymo principą dar labiau supaprastinti dotacijų paraiškas, leidimus suteikiantis pareigūnas, remdamasis rizikos vertinimu, turėtų galėti nuspręsti, kad finansinio pajėgumo patikros būtų orientuotos tik į pagrindinį paramos gavėją;

(205) patirtis, įgyta taikant fiksuotąsias sumas, vieneto įkainius ar finansavimą taikant fiksuotąją normą, parodė, kad dėl tokių finansavimo formų buvo žymiai supaprastintos administracinės procedūros ir reikšmingai sumažėjo klaidų rizika. Nepaisant Sąjungos intervencijos srities, fiksuotosios sumos, vieneto įkainiai ir fiksuotosios normos yra tinkamos finansavimo formos, ypač tinkančios standartizuotiems ir pasikartojantiems veiksmams, pavyzdžiui, judumo arba mokymo veiklos srityse. Be to, kadangi institucijų bendradarbiavimą tarp valstybių narių ir paramos gavėjų ar šalių partnerių viešojo administravimo institucijų (institucijų poriniai projektai) įgyvendina valstybių narių institucijos, supaprastinto išlaidų apmokėjimo naudojimas yra pagrįstas ir turėtų sustiprinti šių institucijų bendradarbiavimą. Siekiant užtikrinti didesnį efektyvumą, valstybės narės ir kiti Sąjungos lėšų gavėjai turėtų turėti galimybę dažniau pasinaudoti supaprastintu išlaidų apmokėjimu. Todėl fiksuotųjų sumų, vieneto įkainių ir fiksuotųjų normų taikymo sąlygos turėtų būti lankstesnės. Būtina aiškiai numatyti bendrų fiksuotųjų sumų, apimančių visas veiksmo ar darbo programos tinkamas finansuoti išlaidas, nustatymą. Be to, siekiant skatinti orientavimąsi į rezultatus, pirmenybė turėtų būti teikiama rezultatais grindžiamam finansavimui. Galimybe taikyti sąnaudomis grindžiamas fiksuotąsias sumas, vieneto įkainius ir fiksuotąsias normas turėtų būti toliau naudojamasi tuo atveju, kai rezultatais grindžiamų fiksuotųjų sumų, vieneto įkainių ir fiksuotųjų normų taikymas yra neįmanomas ar netinkamas;

(206) siekiant užtikrinti teisinį tikrumą, būtina paaiškinti, kad tais atvejais, kai dotacija teikiama kaip su išlaidomis nesusijęs finansavimas, nuostatos dėl biudžeto sąmatos, bendro finansavimo ir dvigubo finansavimo nebuvimo netaikomos, nes jos negali būti taikomos tuo atveju, kai kompensuotina suma yra susieta su apibrėžtomis sąlygomis ar rezultatais ir yra atsieta nuo pagrindinių išlaidų;

(207) reikėtų supaprastinti leidimo taikyti fiksuotąsias sumas, vieneto įkainius ir fiksuotąsias normas administracines procedūras, įgaliojimą duoti tokį leidimą pavedant atsakingiems leidimus suteikiantiems pareigūnams. Kai tinkama, tokį leidimą gali duoti Komisija, atsižvelgdama į veiklos ar išlaidų pobūdį arba atsižvelgdama į atitinkamų leidimus suteikiančių pareigūnų skaičių;

(208) siekiant sumažinti duomenų, naudojamų fiksuotosioms sumoms, vieneto įkainiams ir fiksuotosioms normoms nustatyti, trūkumą, reikėtų leisti remtis ekspertų vertinimu;

(209) turėtų būti panaudotas dažnesnio supaprastintų finansavimo formų naudojimo potencialas, tačiau būtina užtikrinti, kad būtų laikomasi patikimo finansų valdymo principo, ypač ekonomiškumo bei veiksmingumo principų, ir kad nebūtų dvigubo finansavimo. Tuo tikslu taikant supaprastintas finansavimo formas turėtų būti užtikrinama, kad panaudoti ištekliai atitiktų tikslus, kuriuos reikia pasiekti, kad tos pačios išlaidos iš biudžeto būtų finansuojamos ne daugiau kaip vieną kartą, būtų laikomasi bendro finansavimo principo ir apskritai būtų vengiama per didelių kompensacijų gavėjams. Todėl supaprastintos finansavimo formos turėtų būti grindžiamos statistiniais arba apskaitos duomenimis, panašiomis objektyviomis priemonėmis arba ekspertų vertinimu. Be to, turėtų būti toliau atliekami tinkami patikrinimai, kontrolė ir periodiniai vertinimai;

(210) reikėtų paaiškinti patikrinimų ir kontrolės, palyginti su periodiniais fiksuotųjų sumų, vieneto įkainių ar fiksuotųjų normų vertinimais, apimtį. Atliekant tuos patikrinimus ir kontrolę daugiausia dėmesio reikėtų skirti fiksuotųjų sumų, vieneto įkainių arba fiksuotųjų normų mokėjimą lemiančių sąlygų įvykdymui, prireikus įskaitant atliktą darbą ir (arba) rezultatus. Remiantis tomis sąlygomis neturėtų būti reikalaujama teikti ataskaitų apie gavėjo faktiškai patirtas išlaidas. Jei fiksuotųjų sumų, vieneto įkainių ar finansavimo taikant fiksuotąją normą sumos buvo *ex ante* nustatytos atsakingo leidimus suteikiančio pareigūno arba Komisijos sprendimu, jos neturėtų būti ginčijamos *ex post* kontrolės metu. Tai neturėtų užkirsti kelio dotacijos sumažinimui prasto, dalinio ar pernelyg uždelsto įgyvendinimo atveju arba pažeidimo, sukčiavimo ar kitų pareigų nevykdymo atveju. Visų pirma dotacija turėtų būti sumažinta, jeigu neįvykdytos fiksuotųjų sumų, vieneto įkainių arba fiksuotųjų normų mokėjimą lemiančios sąlygos. Periodinio vertinimo dažnumas ir mastas turėtų priklausyti nuo išlaidų raidos ir pobūdžio, visų pirma atsižvelgiant į esminius rinkos kainų pokyčius ir kitas aktualias aplinkybes. Remiantis periodiniu vertinimu galėtų būti patikslinamos būsimiems susitarimams taikytinos fiksuotosios sumos, vieneto įkainiai ar fiksuotosios normos, tačiau periodinio vertinimo rezultatai neturėtų tapti abejonių dėl jau sutartų fiksuotųjų sumų, vieneto įkainių ar fiksuotųjų normų vertės pagrindu. Atliekant periodinį fiksuotųjų sumų, vieneto įkainių ar fiksuotųjų normų vertinimą, statistiniais ar metodiniais tikslais gali prireikti prieigos prie gavėjo sąskaitų ir tokia prieiga taip pat būtina sukčiavimo prevencijos ir nustatymo tikslais;

(211) kai dotacija skiriama fiksuotosios normos, vieneto įkainio arba fiksuotosios sumos forma ir dėl to neatliekamas pagrindinių išlaidų *ex post* patikrinimas, neįmanoma patikrinti, ar tinkamos finansuoti išlaidos buvo patirtos per veiksmo vykdymo laikotarpį. Siekiant užtikrinti teisinį tikrumą, reikėtų paaiškinti, kad vykdant naudos gavėjų *ex post* patikrinimus ir kontrolę bus tikrinama, ar per įgyvendinimo laikotarpį buvo įvykdytos fiksuotosios normos, vieneto įkainių arba fiksuotosios sumos mokėjimą lemiančios sąlygos;

(212) siekiant sudaryti palankesnes sąlygas mažoms organizacijoms dalyvauti įgyvendinant Sąjungos politiką esant ribotiems turimiems ištekliams, savanorių atlikto darbo vertę būtina pripažinti tinkamomis finansuoti išlaidomis. Todėl, siekdamos gauti bendrą finansavimą veiksmui ar darbo programai, tokios organizacijos turėtų turėti galimybę labiau pasikliauti savanorių darbu. Nedarant poveikio pagrindiniame akte nustatytai didžiausiai bendro finansavimo normai, tokiais atvejais Sąjungos dotacija turėtų būti dengiamos numatomos tinkamos finansuoti išlaidos, o ne savanorių darbo išlaidos. Kadangi savanorių darbas yra trečiųjų šalių atliekamas darbas, už kurį naudos gavėjas nemoka atlygio, nustatant apribojimą siekiama, kad nebūtų atlyginamos išlaidos, kurių gavėjas nepatyrė. Be to, savanorių darbo vertė turėtų neviršyti 50 proc. nepiniginių įnašų ir bet kokio kito bendro finansavimo;

(213) siekiant užtikrinti teisinį tikrumą, reikėtų paaiškinti, kad tais atvejais, kai trečiųjų šalių nepiniginiai įnašai savanorių darbo forma į biudžeto sąmatą įtraukiami kaip tinkamos finansuoti išlaidos, bendras finansavimas, kuriam taikoma 50 proc. riba, turėtų apimti visus finansavimo šaltinius, t. y. Sąjungos dotaciją, nepiniginius įnašus ir kitus finansavimo šaltinius;

(214) siekiant apsaugoti vieną iš pagrindinių viešųjų finansų principų, šiame reglamente reikėtų išlaikyti pelno nesiekimo principą;

(215) siekiant užtikrinti teisinį tikrumą apskaičiuojant Sąjungos įnašą tuo atveju, kai iš Sąjungos biudžeto finansuojamos dotacijos gaunamas pelnas, reikėtų paaiškinti, kad susigrąžinant procentinę pelno dalį, atitinkančią įnašą į tinkamas finansuoti išlaidas, neturėtų būti daromas skirtumas tarp faktiškai patirtų išlaidų ir supaprastintų išlaidų;

(216) iš esmės dotacijos turėtų būti skiriamos paskelbus kvietimą teikti paraiškas. Jei leidžiama daryti išimtis, apimties ir trukmės atžvilgiu jos turėtų būti aiškinamos ir taikomos griežtai. Išskirtine galimybe skirti dotacijas nepaskelbus kvietimo teikti paraiškas, remiantis įstaigų *de facto* ar *de jure* monopolija, turėtų būti naudojamasi tik tuo atveju, jei atitinkamos įstaigos yra vienintelės galinčios vykdyti atitinkamų rūšių veiklą arba joms tokia monopolija buvo pavesta įstatymu ar viešosios institucijos;

(217) perėjimo prie e. dotacijų ir e. viešojo pirkimo kontekste turėtų būti paprašyta, kad pareiškėjai ir konkurso dalyviai savo teisinio statuso ir finansinio perspektyvumo įrodymus pateiktų tik vieną kartą per konkretų laikotarpį, ir neturėtų būti reikalaujama, kad kiekvienos skyrimo procedūros metu jie iš naujo pateiktų patvirtinamuosius dokumentus. Todėl būtina suderinti reikalavimus dėl metų, už kuriuos bus prašoma dokumentų pagal dotacijų skyrimo procedūras ir viešojo pirkimo procedūras, skaičiaus;

(218) dotacijos gavėjas gali teikti finansinę paramą trečiajai šaliai, jei tenkinamos tam tikros sąlygos, o bet kuriai trečiajai šaliai išmokėta suma neturėtų viršyti 60 000 EUR. ***Tą sumą turėtų būti leidžiama viršyti,*** jei kitaip veiksmo tikslų būtų neįmanoma pasiekti arba tai padaryti būtų pernelyg sunku. Siekiant suteikti daugiau lankstumo vykdant biudžetą krizių ir nepaprastosios padėties atvejais, tą sumą taip pat turėtų būti galima viršyti be atskiro pagrindimo humanitarinės pagalbos, skubios paramos operacijų, civilinės saugos operacijų arba krizių valdymo pagalbos atvejais. ***Leidimus suteikiantis pareigūnas apie tokius atvejus turėtų pranešti;***

(219) kai įgyvendinant veiksmą arba darbo programą reikia, kad naudos gavėjas vykdytų viešąjį pirkimą, reikėtų paaiškinti, kad bet kuris naudos gavėjas gali taikyti savo pirkimo praktiką su sąlyga, kad ja užtikrinamas geriausias kainos ir kokybės santykis arba atitinkamai mažiausia kaina, nepriklausomai nuo to, ar naudos gavėjas skiria viešojo pirkimo sutartį ir yra perkančioji organizacija, kaip apibrėžta šiame reglamente. Sutarties apibrėžtis turėtų būti atitinkamai iš dalies pakeista;

(220) turėtų būti sudarytos palankesnės sąlygos naudoti apdovanojimus, kurie yra vertinga finansinės paramos rūšis, nesusijusi su nuspėjamomis išlaidomis, ir paaiškintos taikytinos taisyklės. Apdovanojimus reikėtų vertinti kaip kitas finansavimo priemones, kaip antai dotacijas, papildančias, o ne pakeičiančias priemones;

(221) siekiant leisti lanksčiau naudoti apdovanojimus, vietoj pareigos pagal Reglamentą (ES, Euratomas) Nr. 966/2012 apie 1 000 000 EUR ar didesnės vertės apdovanojimus pranešti ataskaitose, pridedamose prie biudžeto projekto, turėtų būti nustatyta pareiga pateikti išankstinę informaciją apie tokius apdovanojimus Europos Parlamentui bei Tarybai ir aiškiai juos paminėti finansavimo sprendime;

(222) skiriant apdovanojimus turėtų būti taikomi skaidrumo ir vienodo požiūrio principai. Atsižvelgiant į tai, reikėtų nustatyti minimalius konkursų reikalavimus, konkrečiai – apdovanojimo išmokėjimo laimėtojams sąlygas, taikomas skyrimo atveju, taip pat atitinkamas viešinimo priemones. Be to, būtina nustatyti aiškiai apibrėžtą skyrimo procedūrą – nuo paraiškų pateikimo iki pareiškėjų informavimo ir pranešimo laimėjusiam pareiškėjui, kuri turėtų atitikti dotacijų skyrimo procedūrą;

(223) šiame reglamente turėtų būti nustatyti finansinėms priemonėms, biudžeto garantijoms ir finansinei paramai taikomi principai ir sąlygos, taip pat Sąjungos finansinio įsipareigojimo apribojimo, kovos su sukčiavimu ir pinigų plovimu, finansinių priemonių likvidavimo ir ataskaitų teikimo taisyklės;

(224) pastaraisiais metais Sąjunga vis dažniau taikė finansines priemones, kuriomis galima užtikrinti didesnį biudžeto sverto poveikį, tačiau tuo pačiu metu tos priemonės kelia finansinę riziką biudžetui. Tos finansinės priemonės apima ne tik finansines priemones, kurioms taikomas Reglamentas (ES, Euratomas) Nr. 966/2012, bet ir tokias kitas priemones kaip biudžeto garantijos ir finansinė parama, kurios anksčiau buvo reglamentuojamos tik taisyklėmis, nustatytomis atitinkamuose toms priemonėms skirtuose pagrindiniuose aktuose. Greta jau galiojančių finansinėms priemonėms taikytinų taisyklių svarbu nustatyti bendrą sistemą, siekiant užtikrinti, kad tam priemonių rinkiniui būtų taikomi vienodi principai, taip pat svarbu tas priemones sugrupuoti į šio reglamento naują antraštinę dalį, apimančią biudžeto garantijoms ir finansinei paramai valstybėms narėms ar trečiosioms valstybėms skirtus skirsnius;

(225) finansinės priemonės ir biudžeto garantijos gali būti naudingos didinant Sąjungos lėšų veiksmingumą, kai tos lėšos telkiamos kartu su kitomis lėšomis ir turi sverto poveikį. Finansinės priemonės ir biudžeto garantijos turėtų būti įgyvendinamos tik tuo atveju, jei dėl jų nekyla konkurencijos iškraipymo vidaus rinkoje ar nesuderinamumo su valstybės pagalbos taisyklėmis rizika;

(226) laikantis metinių asignavimų, kuriuos Europos Parlamentas ir Taryba leidžia naudoti atitinkamai programai, sistemos, finansinės priemonės ir biudžeto garantijos turėtų būti taikomos remiantis *ex ante* vertinimu, kurio rezultatai rodo, kad tos priemonės yra veiksmingos siekiant Sąjungos politikos tikslų;

(227) finansinės priemonės, biudžeto garantijos ir finansinė parama turėtų būti leidžiamos pagrindiniu aktu. Kai tinkamai pagrįstais atvejais finansinės priemonės nustatomos ne pagrindiniu aktu, jas turėtų leisti Europos Parlamentas ir Taryba biudžete;

(228) turėtų būti apibrėžtos priemonės, kurios gali būti įtrauktos į X antraštinę dalį, pavyzdžiui, paskolos, garantijos, investicijos į nuosavą kapitalą ir kvazinuosavą kapitalą ir rizikos pasidalijimo priemonės. Apibrėžiant rizikos pasidalijimo priemones turėtų būti galima įtraukti kredito vertės didinimą projektų obligacijoms, apimant projekto skolos tvarkymo riziką ir sumažinant obligacijų turėtojams tenkančią kredito riziką padidinant kredito vertę paskolomis arba garantijomis;

(229) visos iš finansinių priemonių arba biudžeto garantijų susigrąžintos sumos turėtų būti naudojamos priemonei ar garantijai, kuriai jos buvo gautos, siekiant padidinti tos priemonės ar garantijos veiksmingumą, išskyrus atvejus, kai pagrindiniame akte nustatyta kitaip, ir į jas turėtų būti atsižvelgiama siūlant tai priemonei ar garantijai skirtus būsimus asignavimus;

(230) šiame reglamente nustatyta, kad Komisijai suteikiami įgaliojimai atitinkamu pagrindiniu aktu skolintis Sąjungos arba Euratomo vardu, kad perskolintų atitinkamas sumas valstybėms narėms gavėjoms arba trečiosioms valstybėms, skolinimuisi taikytinomis sąlygomis. Tuo atžvilgiu pinigų srautai tarp pasiskolintų lėšų ir paskolų derinami vienas su vienu. Tai reiškia, kad Sąjunga turėtų vykdyti rinkos operacijas, grindžiamas išmokų poreikiais kiekvienu konkrečiu skolinimo atveju, o tai riboja galimybę nuosekliai planuoti įvairias skolinimosi operacijas ir terminų struktūrą, kad būtų užtikrintos mažiausios išlaidos;

(231) kai atskiros finansinės paramos programos finansuojamos taikant atskirus finansavimo metodus, tai lemia išlaidas ir sudėtingumą, nes skirtingos finansinės paramos programos konkuruoja dėl riboto skaičiaus finansavimo galimybių. Dėl to Sąjungos skolos vertybinių popierių pasiūla tampa fragmentuota ir mažėja likvidumas bei investuotojų susidomėjimas atskiromis programomis, nepaisant to, kad visi Sąjungos skolos vertybiniai popieriai yra tokios pat aukštos kredito kokybės. Dėl šios priežasties finansinė parama turėtų būti organizuojama taikant bendrą finansavimo metodą, kuriuo didinamas Sąjungos obligacijų likvidumas ir Sąjungos emisijų patrauklumas bei ekonominis efektyvumas;

(232) pastarojo meto patirtis, susijusi su Ukrainos finansavimo poreikiais, parodė, kad fragmentiškas požiūris į Sąjungos skolos organizavimą turi trūkumų. Siekiant sustiprinti Sąjungos, kaip eurais išreikštų skolos vertybinių popierių emitentės, poziciją, labai svarbu visas naujas emisijas organizuoti taikant bendrą finansavimo metodą, išskyrus tinkamai pagrįstus atvejus, pavyzdžiui, Euratomo emisiją, mažas emisijas ir finansinės paramos programų, kurių pagrindiniai aktai įsigaliojo iki 2022 m. lapkričio 9 d., finansavimą;

(233) bendro finansavimo metodo modelis ir dauguma jam įgyvendinti reikalingos infrastruktūros elementų jau nustatyti diversifikuotos finansavimo strategijos forma pagal Sprendimą (ES, Euratomas) 2020/2053. Ta strategija suteikė galimybę sėkmingai sutelkti lėšas dotacijoms ir paskoloms pagal Reglamentą (ES) 2021/241 ir įvairioms kitoms Sąjungos programoms, nurodytoms Tarybos reglamente (ES) 2020/2094[34]. Atsižvelgiant į tikėtiną operacijų, reikalingų skubiems Ukrainos finansavimo poreikiams patenkinti, sudėtingumą ir siekiant numatyti galimas būsimas skolinimo ir skolinimosi operacijas, tikslinga nustatyti diversifikuotą finansavimo strategiją kaip bendrą finansavimo metodą skolinimosi operacijoms įgyvendinti;

---

[34] ***2020 m. gruodžio 14 d. Tarybos reglamentas (ES) 2020/2094, kuriuo nustatoma Europos Sąjungos ekonomikos gaivinimo priemonė atsigavimui po COVID-19 krizės paremti (OL L 433I, 2020 12 22, p. 23).***

(234) naudojant diversifikuotą finansavimo strategiją turėtų būti sudarytos sąlygos lanksčiai įgyvendinti finansavimo programą, visiškai laikantis neutralaus poveikio biudžetui ir biudžeto subalansuotumo principų, nustatytų SESV 310 straipsnio 1 dalyje. Finansavimo programos išlaidas turėtų padengti naudos gavėjai pagal bendrą išlaidų paskirstymo metodiką, kuria užtikrinamas skaidrus ir proporcingas išlaidų paskirstymas. Laikantis šio reglamento pareiga grąžinti lėšas turėtų ir toliau tekti finansinės paramos gavėjams;

(235) įgyvendinant diversifikuotą finansavimo strategiją, visų skolinimo ir skolinimosi programų, kurios nuo jos priklauso, atžvilgiu reikėtų laikytis bendro taisyklių rinkinio;

(236) diversifikuota finansavimo strategija turėtų suteikti Komisijai daugiau lankstumo nustatant atskirų finansavimo sandorių laiką ir terminą ir sudaryti sąlygas mokėti reguliarias ir stabilias išmokas skirtingoms valstybėms naudos gavėjoms. Tokia strategija turėtų būti grindžiama finansavimo priemonių sutelkimu. Tai suteiktų Komisijai lankstumą organizuoti mokėjimus naudos gavėjams nepriklausomai nuo rinkos sąlygų išmokėjimo metu, sykiu taip pat sumažinant pavojų, kad Komisijai reikėtų surinkti fiksuotas sumas esant nepastovioms ar nepalankioms sąlygoms;

(237) norint suteikti tokį lankstumą Komisijai reikėtų sukurti bendrą likvidumo fondą. Tokia centralizuota likvidumo funkcija padarytų Sąjungos finansavimo pajėgumą atsparesnį ir suteiktų galimybę atlaikyti laikinus visų gaunamų ir netenkamų pinigų srautų neatitikimus, remiantis patikimu likvidumo prognozavimo pajėgumu;

(238) Komisija turėtų įvykdyti visus būtinus sandorius, kuriais siekiama užtikrinti reguliarų dalyvavimą kapitalo rinkoje, mažiausias įmanomas finansavimo išlaidas ir sudaryti palankesnes sąlygas Sąjungos ir Euratomo skolos vertybinių popierių sandoriams;

(239) todėl, siekiant išplėsti diversifikuotą finansavimo strategiją, kad ji apimtų daugiau programų, Komisija turėtų nustatyti būtiną jos įgyvendinimo tvarką. Tą tvarką turėtų sudaryti valdymo sistema, rizikos valdymo procedūros ir išlaidų paskirstymo metodika, ir jos turėtų atitikti šio reglamento 223 straipsnio 4 dalies e punktą. Kad būtų užtikrintas skaidrumas, Komisija Europos Parlamentą ir Tarybą turėtų reguliariai ir išsamiai informuoti apie visus savo skolinimosi ir skolos valdymo strategijos aspektus;

(240) siekiant užtikrinti teisinį tikrumą ir aiškumą jau suteiktos finansinės paramos atžvilgiu ir finansinės paramos pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 2022/2463[35] atžvilgiu šiame reglamente nustatytos su diversifikuota finansavimo strategija susijusios taisyklės turėtų būti taikomos tik finansinės paramos programoms, kurias reglamentuojantys pagrindiniai aktai įsigalioja 2022 m. lapkričio 9 d. arba vėliau;

(241) svarbu, kad audituotos taikant netiesioginį valdymą įgyvendinamų finansinių priemonių ir biudžeto garantijų finansinės ataskaitos būtų pateiktos laiku, kad Audito Rūmai galėtų į jas atsižvelgti teikdami pastabas dėl preliminarių ataskaitų;

(242) tikslinga pripažinti interesų derinimą siekiant Sąjungos politikos tikslų, ypač tai, kad EIB ir EIF turi konkrečios finansinių priemonių ir biudžeto garantijų įgyvendinimo praktinės patirties;

(243) EIB ir EIF, veikdami kaip grupė, turėtų turėti galimybę dalį įgyvendinimo perduoti vienas kitam, jei toks perdavimas galėtų būti naudingas tam tikro veiksmo įgyvendinimui ir kaip išsamiau apibrėžta atitinkamame susitarime su Komisija;

---

35 2022 m. gruodžio 14 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2022/2463, kuriuo nustatoma paramos Ukrainai teikimo 2023 m. priemonė (makrofinansinė pagalba +) (OL L 322, 2022 12 16, p. 1).

(244) siekiant nuoseklumo ir atsižvelgiant į 2021–2027 m. daugiametę finansinę programą, būtina patikslinti tam tikras finansinėms priemonėms ir biudžeto garantijoms taikomas nuostatas dėl asmenų arba subjektų, įgyvendinančių Sąjungos lėšas taikant tiesioginį valdymą, ataskaitų teikimo, dėl X antraštinės dalies taikymo, kai jos derinamos su papildoma parama iš biudžeto, įskaitant dotacijas, ir kai jos derinamos su lėšomis, įgyvendinamomis taikant pasidalijamąjį valdymą;

(245) reikėtų paaiškinti, kad, kai finansinės priemonės ar biudžeto garantijos derinamos su papildomomis paramos iš biudžeto formomis, taisyklės dėl finansinių priemonių ar biudžeto garantijų turėtų būti taikomos visai priemonei. Kai taikytina, tokios taisyklės turėtų būti papildytos konkrečiais reikalavimais, nustatytais konkrečių sektorių taisyklėse;

(246) įgyvendinant biudžeto lėšomis finansuojamas finansines priemones ir biudžeto garantijas turėtų būti laikomasi Sąjungos politikos dėl mokesčių tikslais nebendradarbiaujančių jurisdikciją turinčių subjektų ir tokios politikos naujausių nuostatų, kaip nustatyta atitinkamuose Sąjungos teisės aktuose ir Tarybos išvadose, visų pirma 2016 m. lapkričio 8 d. Tarybos išvadose dėl kriterijų ir procesų, kuriais siekiama sukurti ES nebendradarbiaujančių jurisdikcijų sąrašą mokesčių tikslais[36], bei jų priede, taip pat 2017 m. gruodžio 5 d. Tarybos išvadose dėl ES nesudarytų jurisdikcijų sąraše mokesčių tikslais[37] bei jų prieduose;

(247) valstybėms narėms ar trečiosioms valstybėms teikiamos biudžeto garantijos ir finansinė parama paprastai yra nebiudžetinės operacijos, turinčios didelį poveikį Sąjungos balansui. Jos paprastai ir toliau lieka nebiudžetinės operacijos, tačiau į šį reglamentą tikslinga įtraukti taisykles, kuriomis būtų numatyta didesnė Sąjungos finansinių interesų apsauga ir aiškesnė šių operacijų leidimo, valdymo ir apskaitos sistema;

(248) Sąjunga ėmėsi svarbių biudžeto garantijomis grindžiamų iniciatyvų, kaip antai su Europos strateginių investicijų fondu (toliau – ESIF) ar Europos darnaus vystymosi fondu (toliau – EDVF) susijusių iniciatyvų. Toms priemonėms būdinga tai, kad dėl jų atsiranda Sąjungos neapibrėžtasis įsipareigojimas ir kyla būtinybė atidėti lėšų likvidumo atsargoms užtikrinti, kad iš biudžeto būtų galima tvarkingai vykdyti mokėjimo pareigas, kurių dėl tų neapibrėžtųjų įsipareigojimų gali atsirasti. Siekiant užtikrinti Sąjungos kredito reitingą, taigi, ir jos pajėgumą teikti veiksmingą finansavimą, svarbu, kad leidimas prisiimti neapibrėžtuosius įsipareigojimus, jiems skirtų atidėjinių sudarymas ir tų įsipareigojimų stebėsena būtų atliekami vadovaujantis griežtų taisyklių rinkiniu, kuris turėtų būti taikomas visoms biudžeto garantijoms;

---

36 OL C 461, 2016 12 10, p. 2.
37 OL C 438, 2017 12 19, p. 5.

(249) dėl biudžeto garantijų atsirandantys neapibrėžtieji įsipareigojimai gali apimti įvairias finansavimo ir investavimo operacijas. Galimybės, kad bus pareikalauta biudžeto garantijos, kasmet tiksliai suplanuoti neįmanoma, kitaip nei paskolų atveju, kurios turi būti grąžinamos pagal sudarytą grąžinimo grafiką. Todėl būtina nustatyti leidimo prisiimti neapibrėžtuosius įsipareigojimus ir jų stebėsenos sistemą, kuria būtų visiškai užtikrinama, kad bet kuriuo metu būtų laikomasi Sprendime (ES, Euratomas) 2020/2053 nustatytų viršutinių metinių mokėjimų ribų;

(250) toje sistemoje taip pat turėtų būti numatytas valdymas ir kontrolė, įskaitant reguliarų ataskaitų apie Sąjungos finansinę riziką teikimą. Finansiniams įsipareigojimams skirtų atidėjinių norma turėtų būti nustatoma remiantis tinkamu finansinės rizikos, kylančios dėl susijusios priemonės, įvertinimu. Neapibrėžtųjų įsipareigojimų tvarumas kasmet turėtų būti vertinamas biudžeto procedūros kontekste. Siekiant išvengti finansiniams įsipareigojimams padengti skirtų atidėjinių trūkumo turėtų būti sukurtas išankstinio perspėjimo mechanizmas;

(251) dėl vis intensyvesnio finansinių priemonių, biudžeto garantijų ir finansinės paramos naudojimo reikia mobilizuoti didelės apimties mokėjimų asignavimus ir sukaupti atidėjinius. Norint pasiekti sverto poveikį, kartu užtikrinant tinkamą apsaugos lygį finansinių įsipareigojimų atžvilgiu, svarbu optimizuoti reikiamų atidėjinių sumą ir didinti veiksmingumą tuos atidėjinius sutelkiant bendrame atidėjinių fonde. Be to, lanksčiau naudojant tuos sutelktus atidėjinius galima nustatyti tokią faktinę bendrą atidėjinių normą, kuria užtikrinama reikiama apsauga naudojant optimalią išteklių sumą;

(252) atidėjiniams ir bendram atidėjinių fondui taikytinomis taisyklėmis turėtų būti nustatyta patikima vidaus kontrolės sistema. Pasikonsultavusi su Komisijos apskaitos pareigūnu, Komisija turėtų nustatyti bendrame atidėjinių fonde laikomų išteklių valdymui taikytinas gaires. Finansinėms priemonėms, biudžeto garantijoms ar finansinei paramai leidimus suteikiantys pareigūnai turėtų aktyviai stebėti jų atsakomybei tenkančius finansinius įsipareigojimus, o bendro atidėjinių fondo išteklių finansinis valdytojas turėtų valdyti fondo pinigus ir turtą vadovaudamasis Komisijos apskaitos pareigūno nustatytomis taisyklėmis ir procedūromis;

(253) biudžeto garantijoms ir finansinei paramai turėtų būti taikomas tas pats principų rinkinys, kuris nustatytas finansinėms priemonėms. Biudžeto garantijos visų pirma turėtų būti neatšaukiamos, besąlyginės ir išmokamos pagal pareikalavimą. Jos turėtų būti įgyvendinamos taikant netiesioginį valdymą arba, tik išimtiniais atvejais – tiesioginį valdymą. Jomis turėtų būti padengiamos tik finansavimo ir investavimo operacijos, o kitos garantijos šalys prie operacijų, kurios padengiamos garantija, turėtų prisidėti nuosavais ištekliais;

(254) finansinė parama valstybėms narėms ar trečiosioms valstybėms turėtų būti teikiama kaip paskola, kredito linija ar kokia nors kita priemonė, laikoma tinkama paramos veiksmingumui užtikrinti. Todėl atitinkamu pagrindiniu aktu Komisija turėtų būti įgaliota pasiskolinti reikalingas lėšas kapitalo rinkose arba iš finansų įstaigų, užtikrindama, kad Sąjungai nereikėtų spręsti jokių su terminų keitimu susijusių klausimų ir ji nepatirtų jokios palūkanų normos rizikos arba kokios nors kitos komercinės rizikos;

(255) kad būtų pasiektas numatytas supaprastinimas ir veiksmingumas, su finansinėmis priemonėmis susijusios nuostatos turėtų būti taikomos kuo greičiau. Su biudžeto garantijomis, finansine parama ir bendru atidėjinių fondu susijusios nuostatos turėtų būti taikomos pradėjus įgyvendinti laikotarpio po 2020 m. daugiametę finansinę programą. Laikantis to tvarkaraščio bus galima kruopščiai parengti naujas neapibrėžtųjų įsipareigojimų valdymo priemones. Be to, toks tvarkaraštis padės suderinti, viena vertus, X antraštinėje dalyje išdėstytus principus, pasiūlymą dėl laikotarpio po 2020 m. daugiametės finansinės programos ir, kita vertus, konkrečias programas, susijusias su ta programa;

(256) Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES, Euratomas) Nr. 1141/2014[38] nustatomos taisyklės, skirtos, *inter alia*, politinių partijų ir politinių fondų finansavimui Europos lygmeniu, visų pirma, kiek tai susiję su finansavimo sąlygomis, finansavimo skyrimu ir paskirstymu, dovanojamu turtu ir įnašais, Europos Parlamento rinkimų kampanijų finansavimu, kompensuotinomis išlaidomis, draudimu dėl tam tikro finansavimo, sąskaitomis, ataskaitų teikimu ir auditu, įgyvendinimu ir kontrole, nuobaudomis, Europos politinių partijų ir politinių fondų institucijos, Europos Parlamento leidimus suteikiančio pareigūno ir valstybių narių bendradarbiavimu bei skaidrumu;

(257) į šį reglamentą turėtų būti įtrauktos taisyklės dėl Europos politinėms partijoms skirtų įnašų iš biudžeto, kaip numatyta Reglamente (ES, Euratomas) Nr. 1141/2014;

(258) finansinė parama Europos politinėms partijoms turėtų būti teikiama kaip konkretus įnašas, kad atitiktų konkrečius tų partijų poreikius;

(259) nors finansinė parama skiriama nereikalaujant metinės darbo programos, Europos politinės partijos turėtų *ex post* įrodyti, kad Sąjungos lėšos panaudotos tinkamai. Visų pirma, atsakingas leidimus suteikiantis pareigūnas turėtų patikrinti, ar finansavimas panaudotas kompensuotinoms išlaidoms apmokėti, kaip nustatyta kvietime teikti paraiškas dėl įnašų, per šiame reglamente nustatytą terminą. Europos politinėms partijoms skirti įnašai turėtų būti panaudoti iki kitų finansinių metų, einančių po įnašų skyrimo metų, pabaigos, po kurių atsakingas leidimus suteikiantis pareigūnas turėtų susigrąžinti visas nepanaudotas lėšas;

---

38 2014 m. spalio 22 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES, Euratomas) Nr. 1141/2014 dėl Europos politinių partijų ir Europos politinių fondų statuto ir finansavimo (OL L 317, 2014 11 4, p. 1).

(260) Sąjungos lėšos, skirtos Europos politinių partijų veiklos sąnaudoms finansuoti, turėtų būti nenaudojamos kitiems tikslams, nei nustatyti Reglamente (ES, Euratomas) Nr. 1141/2014, ypač jos neturėtų būti naudojamos trečiosioms šalims, pavyzdžiui, nacionalinėms politinėms partijoms, tiesiogiai arba netiesiogiai finansuoti. Europos politinės partijos turėtų naudoti įnašus einamųjų arba būsimų išlaidų procentinei daliai, o ne išlaidoms ar skoloms, kurios buvo patirtos ar susidarė prieš joms pateikiant paraišką dėl įnašų, apmokėti;

(261) taip pat reikėtų supaprastinti įnašų skyrimą ir jį pritaikyti prie Europos politinių partijų ypatybių, ypač atsisakant atrankos kriterijų, nustatant, kad paprastai visas išankstinis finansavimas sumokamas vienu mokėjimu, arba nustatant galimybę naudoti fiksuotąsias sumas, finansavimą taikant fiksuotąją normą ir vieneto įkainius;

(262) įnašai iš Sąjungos turėtų būti sustabdomi, sumažinami arba jų mokėjimas nutraukiamas, jeigu Europos politinės partijos pažeidžia Reglamentą (ES, Euratomas) Nr. 1141/2014;

(263) šiuo reglamentu ir Reglamentu (ES, Euratomas) Nr. 1141/2014 grindžiamos nuobaudos turėtų būti skiriamos nuosekliai ir turėtų būti laikomasi principo *ne bis in idem*. Pagal Reglamentą (ES, Euratomas) Nr. 1141/2014 šiame reglamente numatytos administracinės ir (arba) finansinės nuobaudos neturi būti skirtos atvejais, kuriais nuobaudos jau buvo skirtos remiantis Reglamentu (ES, Euratomas) Nr. 1141/2014;

(264) šiuo reglamentu turėtų būti nustatyta bendra sistema, pagal kurią biudžeto parama gali būti naudojama kaip išorės veiksmų srities priemonė, įskaitant trečiosios valstybės pareigą laiku pateikti Komisijai tinkamą informaciją, reikalingą sutartų sąlygų ir nuostatų, kuriomis užtikrinama Sąjungos finansinių interesų apsauga, įgyvendinimui įvertinti;

(265) siekiant sustiprinti Europos Parlamento ir Tarybos vaidmenį, turėtų būti paaiškinta Sąjungos patikos fondų sukūrimo tvarka. Be to, būtina tiksliai nustatyti principus, taikytinus įnašams į Sąjungos patikos fondus, visų pirma tai, kad svarbu užsitikrinti kitų paramos teikėjų įnašus, nes taip pateisinamas jo sukūrimas pridėtinės vertės atžvilgiu. Taip pat būtina paaiškinti finansų pareigūnų ir Sąjungos patikos fondo valdybos pareigas ir apibrėžti taisykles, kuriomis būtų užtikrinamas teisingas atstovavimas dalyvaujantiems paramos teikėjams Sąjungos patikos fondo valdyboje ir privalomas teigiamas Komisijos balsas dėl fondų lėšų panaudojimo. Taip pat svarbu išsamiau nustatyti Sąjungos patikos fondams taikytinus ataskaitų teikimo reikalavimus;

(266) Sąjunga turėtų galėti dalyvauti pasaulinėse iniciatyvose, jei toks dalyvavimas padėtų siekti Sąjungos politikos tikslų. Siekiant užtikrinti tinkamą teisinę Sąjungos dalyvavimo pasaulinėse iniciatyvose sistemą, Sąjungos įnašas į šias iniciatyvas turėtų būti įtrauktas kaip nauja biudžeto vykdymo priemonė. Naudojimasis šia nauja finansine priemone būtų susietas su sąlygomis***, kurias įvykdžius būtų užtikrintas apsaugos lygis, panašus į kitų biudžeto vykdymo priemonių apsaugos lygį***. ***Tokios sąlygos turėtų apimti tinkamas vidaus ir išorės kovos su sukčiavimu ir pažeidimais sistemas, pagal kurias pasaulinės iniciatyvos įgyvendinimo subjektų valdomos sistemos turėtų būti laikomos išorės sistemomis. Naudojimasis nuostatomis, susietomis su pasaulinėmis iniciatyvomis, turėtų būti*** galimas tik tais atvejais, kai kitomis ***biudžeto vykdymo*** priemonėmis tokiu pat mastu negalima pasiekti atitinkamų tokio paties poveikio ES politikos tikslų. ***Kai įmanoma ir tinkama, Komisija turėtų prisijungti prie kiekvienos pasaulinės iniciatyvos valdymo tarybos ar lygiaverčio valdymo komiteto, kad būtų užtikrintas geriausias Sąjungos interesų atstovavimas. Siekdama skaidrumo ir veiksmingo sprendimų priėmimo, Komisija turėtų kuo anksčiau pateikti Europos Parlamentui ir Tarybai išsamią informaciją apie bet kokį numatomą indėlį į pasaulinę iniciatyvą, kad jie galėtų į tą informaciją tinkamai atsižvelgti;***

(267) siekiant prisitaikyti prie skaitmeninės pertvarkos pažangos, po kvietimo pareikšti susidomėjimą sudarytas išorės ekspertų sąrašas turėtų galioti ilgiau nei galioja daugiametė programa, su sąlyga, kad užtikrinama ekspertų rotacija ir nauji ekspertai gali pareikšti susidomėjimą. Be to, būtina sudaryti sąlygas Sąjungos institucijoms pritraukti aukštos kvalifikacijos išorės ekspertų, siekiant užtikrinti aukštą vertinimo proceso ir ekspertų teikiamų konkrečių nuomonių bei konsultacijų kokybę. Kad Sąjungos institucijos galėtų sėkmingai konkuruoti su kitais rinkos dalyviais, išskirtiniais ir tinkamai pagrįstais atvejais joms turėtų būti leidžiama siūlyti konkurencingesnį atlyginimą. Galiausiai dėl teisinio tikrumo reikėtų paaiškinti už atlygį dirbantiems išorės ekspertams taikomas taisykles, kad jos atitiktų įvairius sutarčių skyrimo procedūros etapus;

(268) siekiant nustatyti aiškią teisinę sistemą, kuria remdamosi Sąjungos institucijos galėtų dovanoti paslaugas, prekes arba darbus, kaip naują biudžeto vykdymo priemonę reikėtų įtraukti nepiniginį dovanojamą turtą. Ši priemonė neturėtų būti painiojama su platesne bendrąja trečiosioms valstybėms teikiamos Sąjungos paramos sistema, kuri gali apimti ir nepiniginį dovanojamą turtą. Atsižvelgiant į COVID-19 pandemiją ***ir Rusijos agresijos karo prieš Ukrainą poveikį***, ši priemonė turėtų suteikti stabilų teisinį pagrindą, ypač būsimoms krizėms ir ekstremaliosioms situacijoms, ir užtikrinti, kad Sąjungos institucijos turėtų tinkamų paramos biudžetui priemonių, kuriomis galėtų padėti valstybėms narėms, kitiems asmenims ir subjektams tada, kai paramos reikia labiausiai. Ši priemonė turėtų būti įgyvendinama taikant tiesioginį valdymą. Reikėtų atitinkamai pritaikyti susijusias nuostatas, susijusias su, pvz., apibrėžtimis, sustabdymu, panaikinimu, sumažinimu ir vertinimo komitetu. ***Siekiant užtikrinti patikimą finansų valdymą, iš administracinių asignavimų finansuojamos negendančios prekės neturėtų būti dovanojamos tol, kol jos iš dalies nenuvertės;***

(269) panašiai kaip nepiniginį dovanojamą turtą, Sąjungos institucijos turėtų galėti skirti nepiniginius apdovanojimus. Tai taip pat svarbu rengiant konkursus jauniems žmonėms, kurie neturi banko sąskaitų savo valstybėje narėje, bet gali lengvai priimti apdovanojimą praktiškai. Šiuo tikslu reikėtų atitinkamai pritaikyti apdovanojimų apibrėžtį ir nuostatas;

(270) siekiant supaprastinti galiojančias taisykles ir išvengti bereikalingo kartojimosi, Reglamento (ES, Euratomas) Nr. 966/2012 antroje dalyje nustatytos specialiosios nuostatos, taikytinos EŽŪGF, moksliniams tyrimams, išorės veiksmams ir konkretiems Sąjungos fondams, turėtų būti įtrauktos tik į atitinkamas šio reglamento dalis, jei tos nuostatos dar taikomos ir aktualios;

(271) reikėtų supaprastinti ir paaiškinti finansinių ataskaitų pateikimo ir apskaitos nuostatas. Todėl tikslinga visas nuostatas dėl metinių ataskaitų ir kitų finansinių ataskaitų sugrupuoti kartu;

(272) Audito Rūmų pastabų dėl preliminarių ataskaitų ir galutinių ataskaitų pateikimo terminai turėtų būti pakoreguoti atsižvelgiant į biudžeto įvykdymo patvirtinimo procedūros tvarkaraštį;

(273) priimant sprendimą dėl biudžeto įvykdymo patvirtinimo atsižvelgiama į visų Sąjungos pajamų ir išlaidų sąskaitas, įskaitant asignuotąsias pajamas ir susijusius konkrečius išlaidų punktus, galutinį likutį ir balanse įrašytą Sąjungos turtą ir įsipareigojimus, įskaitant turtą ir įsipareigojimus, atsirandančius dėl skolinimosi ir skolinimo operacijų. Atitinkamai Audito Rūmai, nagrinėdami visas pajamas, turėtų įtraukti asignuotąsias pajamas ir susijusius išlaidų punktus;

(274) turėtų būti patobulintas dabartinis Sąjungos institucijų ataskaitų dėl pastatų projektų teikimo Europos Parlamentui ir Tarybai būdas. Sąjungos institucijoms turėtų būti leidžiama finansuoti naujus pastatų projektus iš pajamų, gautų pastatams, kurie jau parduoti. Todėl reikėtų įtraukti nuorodą dėl vidaus asignuotųjų pajamų į nuostatas dėl pastatų projektų. Taip būtų galima reaguoti į kintančius poreikius Sąjungos institucijų pastatų politikos srityje, sutaupant lėšų ir suteikiant daugiau lankstumo;

(275) Komunikate „Europos žaliasis kursas“ Komisija skatina renovuoti pastatus, kad būtų sumažintas jų išmetamų teršalų kiekis ir padidintas energijos vartojimo efektyvumas. Atsižvelgiant į sparčią efektyviai energiją naudojančių pastatų rinkos raidą, Sąjungos institucijoms labai svarbu įtraukti Europos žaliojo kurso įsipareigojimus į savo pastatų politiką ir renovuoti savo pastatus***, pirmenybę teikiant energijos požiūriu efektyviausioms investicijoms***. Be to, pastaruoju metu dėl Covid-19 pandemijos paspartėjusios

darbo metodų raidos reikia pritaikyti Sąjungos institucijų biurus, kad būtų galima formuoti dinamiškos darbo erdvės politiką. Todėl***, laikantis patikimo finansų valdymo principo,*** struktūrinę renovaciją turėtų būti leista finansuoti paskolomis***, jei tokiu būdu sutaupoma lėšų. Europos Parlamentas ir Taryba išankstinio patvirtinimo tikslais turėtų gauti pakankamai informacijos, be kita ko, apie numatomos struktūrinės renovacijos pridėtinę vertę ir jos indėlį į žaliąją pertvarką.*** Reikėtų išplėsti naujų pastatų projektų sąvokos aiškinimą ir visų pirma įtraukti projektus, susijusius su struktūrine renovacija;

(276) siekiant pritaikyti tam tikriems Sąjungos organams taikytinas taisykles, išsamias taisykles dėl viešojo pirkimo ir faktinės atidėjinių normos išsamias sąlygas bei minimalų santykį, pagal SESV 290 straipsnį Komisijai turėtų būti deleguoti įgaliojimai priimti aktus, susijusius su finansiniu pagrindų reglamentu, taikomu organams, įsteigtiems pagal SESV ir Euratomo sutartį, ir pavyzdiniu finansiniu reglamentu, taikomu viešojo ir privačiojo sektorių partnerystės įstaigoms, šio reglamento I dalies daliniais pakeitimais, faktinės atidėjinių normos apskaičiavimo sąlygomis bei metodika ir nustatyto faktinės atidėjinių normos minimalaus santykio keitimo, kuris negali būti nustatomas mažesnis nei 85 proc. lygio santykis, daliniu pakeitimu. Ypač svarbu, kad atlikdama parengiamąjį darbą Komisija tinkamai konsultuotųsi, taip pat ir su ekspertais, ir kad tos konsultacijos būtų vykdomos vadovaujantis 2016 m. balandžio 13 d. Tarpinstituciniame susitarime dėl geresnės teisėkūros nustatytais principais. Visų pirma siekiant užtikrinti vienodas galimybes dalyvauti atliekant su deleguotaisiais aktais susijusį parengiamąjį darbą, Europos Parlamentas ir Taryba visus dokumentus gauna tuo pačiu metu kaip ir valstybių narių ekspertai, o jų ekspertams sistemingai suteikiama galimybė dalyvauti Komisijos ekspertų grupių, kurios atlieka su deleguotaisiais aktais susijusį parengiamąjį darbą, posėdžiuose;

(277) kai kurie pakeitimai, susiję su ***prieigos prie duomenų*** apie gavėjus ***suteikimu*** Komisijai jų skelbimo tikslais, taip pat su duomenų apie gavėjus ***ir jų tikruosius savininkus*** elektroniniu registravimu ir saugojimu ir ***prieiga prie*** bendros integruotos duomenų gavybos ir rizikos vertinimo IT sistemos tų duomenų ***analizės tikslais*** turėtų būti taikomi tik programoms, priimtoms pagal laikotarpio po 2027 m. daugiametę finansinę programą ir finansuojamoms iš jos, kad būtų užtikrintas sklandus perėjimas, suteikiant pakankamai laiko būtinam elektroninių duomenų sistemų ir atitinkamų susitarimų pritaikymui, taip pat rekomendacijų teikimui ir mokymui;

(278) iki 2027 m. pabaigos Komisija turėtų pateikti bendros integruotos IT sistemos parengties vertinimą. Atliekant tą vertinimą turėtų būti nustatyta: ar užtikrinamas sąveikumas su atitinkamomis IT sistemomis ir duomenų bazėmis, įskaitant valstybių narių IT sistemas ir duomenų bazes, sudarant sąlygas, kai įmanoma, automatiškai perduoti atitinkamą informaciją tikruoju laiku ir išvengti dvigubo ataskaitų teikimo; ar vienoje integruotoje IT sistemoje naudojami rizikos rodikliai yra pakankamai vienodi, objektyvūs, proporcingi ir būtini rizikos vertinimui atlikti ir yra pagrįsti patikimais informacijos šaltiniais; ar bendra integruota IT sistema leidžia naudoti dirbtinį intelektą duomenims analizuoti ir aiškinti; ir

ar bendra integruota IT atitinka bendruosius duomenų apsaugos principus;

(279) vadovaujantis Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2018/1725 42 straipsniu buvo konsultuojamasi su Europos duomenų apsaugos priežiūros pareigūnu, ir jis ***2022 m. liepos 7 d.*** pateikė nuomonę;

(280) šis reglamentas turėtų įsigalioti kitą dieną po jo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*,

PRIĖMĖ ŠĮ REGLAMENTĄ:

I ANTRAŠTINĖ DALIS

DALYKAS, TERMINŲ APIBRĖŽTYS IR BENDRIEJI PRINCIPAI

1 straipsnis

Dalykas

Šiame reglamente nustatomos Europos Sąjungos ir Europos atominės energijos bendrijos bendrojo biudžeto (toliau – biudžetas) sudarymo ir vykdymo, taip pat ataskaitų teikimo ir audito taisyklės.

2 straipsnis

Terminų apibrėžtys

Šiame reglamente vartojamų terminų apibrėžtys:

1) pareiškėjas – fizinis asmuo arba juridinio asmens statusą turintis ar jo neturintis subjektas, kuris pateikė paraišką dalyvauti dotacijos skyrimo procedūroje, nepiniginio dovanojamo turto skyrimo procedūroje ar apdovanojimo konkurse;

2) paraiškos dokumentas – pasiūlymas, dalyvavimo prašymas, paraiška pagal kvietimą pareikšti susidomėjimą, dotacijos paraiška, paraiška gauti nepiniginį dovanojamą turtą ar paraiška dalyvauti apdovanojimo konkurse;

3) skyrimo procedūra – viešojo pirkimo procedūra, dotacijos skyrimo procedūra, apdovanojimo konkursas, nepiniginio dovanojamo turto skyrimo procedūra arba ekspertų, asmenų ar subjektų, vykdančių biudžetą pagal 62 straipsnio 1 dalies pirmos pastraipos c punktą, atrankos procedūra;

4) pagrindinis aktas – teisės aktas, išskyrus rekomendaciją ar nuomonę, kuriame nustatomas veiksmo ir atitinkamų į biudžetą įtrauktų išlaidų ar iš biudžeto dengiamos biudžeto garantijos arba finansinės paramos įgyvendinimo teisinis pagrindas ir kuris gali būti bet kurios iš toliau nurodytų formų:

a) įgyvendinant Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo (toliau – SESV) ir Europos atominės energijos bendrijos steigimo sutartį (toliau – Euratomo sutartis) – reglamentas, direktyva arba sprendimas, kaip apibrėžta SESV 288 straipsnyje, arba

b) įgyvendinant Europos Sąjungos sutarties (toliau – ES sutartis) V antraštinę dalį – viena iš formų, nurodytų ES sutarties 28 straipsnio 1 dalyje ir 31 straipsnio 2 dalyje, 33 straipsnyje, 42 straipsnio 4 dalyje ir 43 straipsnio 2 dalyje;

5) naudos gavėjas – fizinis asmuo arba juridinio asmens statusą turintis ar jo neturintis subjektas, su kuriuo pasirašytas susitarimas dėl dotacijos;

6) derinimo priemonė arba platforma – Komisijos ir plėtros ar kitų viešųjų finansų įstaigų nustatyta bendradarbiavimo sistema, kuria negrąžintinos paramos formas ir (arba) finansines paramos priemones ir (arba) biudžeto priemones ir grąžintinos paramos formas siekiama derinti su plėtros ar kitų viešųjų finansų įstaigų, taip pat privataus sektoriaus finansų įstaigų ir privataus sektoriaus investuotojų, finansinėmis priemonėmis;

7) biudžeto vykdymas – veiklos, susijusios su biudžeto asignavimų valdymu, stebėsena, kontrole ir auditu vykdymas laikantis 62 straipsnyje numatytų metodų;

8) biudžetinis įsipareigojimas – operacija, kuria atsakingas leidimus suteikiantis pareigūnas atideda biudžeto asignavimus, būtinus vėlesniems mokėjimams padengti, kad būtų įvykdyti teisiniai įsipareigojimai;

9) biudžeto garantija – priemonė, kuria Sąjunga remia veiksmų programą, į biudžetą įtraukiant neatšaukiamą ir besąlyginę finansinę pareigą, kurią galima pareikalauti įvykdyti programos įgyvendinimo metu įvykus tam tikram įvykiui ir kuri galioja pagal remiamą programą prisiimtiems įsipareigojimams įvykdyti nustatytą laiką;

10) pastatų sutartis – sutartis, kuri apima žemės, pastatų arba kito nekilnojamojo turto pirkimą, mainus, ilgalaikę nuomą, uzufruktą, išperkamąją nuomą, nuomą arba pirkimą išsimokėtinai su galimybe pirkti arba be jos. Ji apima tiek esamus pastatus, tiek neužbaigtus pastatus, jeigu kandidatas jiems yra gavęs galiojantį statybos leidimą. Ji neapima pastatų, suprojektuotų pagal perkančiosios organizacijos specifikacijas, kurie yra įtraukti į darbų pirkimo sutartis;

11) kandidatas – ekonominės veiklos vykdytojas, siekiantis būti pakviestas arba jau pakviestas dalyvauti ribotame konkurse, konkurso procedūroje su derybomis, konkurenciniame dialoge, inovacijų partnerystėje, projekto konkurse ar derybose;

12) centrinė perkančioji organizacija – perkančioji organizacija, vykdanti centralizuotą pirkimo veiklą ir, kai taikytina, pagalbinę pirkimo veiklą;

13) patikrinimas – tam tikro pajamų ar išlaidų operacijos aspekto patikrinimas;

14) koncesijos sutartis – atlygintinė sutartis, kurią raštu sudaro vienas ar daugiau ekonominės veiklos vykdytojų ir viena ar daugiau perkančiųjų organizacijų, kaip apibrėžta 177 ir 181 straipsniuose, ir kuria ekonominės veiklos vykdytojui pavedama vykdyti darbus arba teikti ir administruoti paslaugas (toliau – koncesija), ir kai:

a) atlygį sudaro tik teisė vykdyti darbus ar teikti paslaugas arba ta teisė kartu su mokėjimu;

b) skiriant koncesijos sutartį koncesininkui perduodama veiklos rizika, susijusi su tų darbų vykdymu arba paslaugų teikimu, apimanti paklausos ar pasiūlos riziką arba abiejų šių rūšių riziką. Laikoma, kad koncesininkas prisiima veiklos riziką, kai įprastomis veiklos sąlygomis nėra garantijų, kad bus atgautos vykdant atitinkamus darbus ar teikiant atitinkamas paslaugas padarytos investicijos ar patirtos sąnaudos;

15) atidėjinių sudarymo etapas – laikotarpis, kuriuo bendri atidėjiniai mokami į bendrą atidėjinių fondą;

16) neapibrėžtasis įsipareigojimas – galima finansinė pareiga, kuri galėtų atsirasti priklausomai nuo būsimo įvykio rezultatų;

17) sutartis – viešojo pirkimo sutartis arba koncesijos sutartis, arba, VIII antraštinės dalies atveju, naudos gavėjo sudaryta subrangos sutartis arba pirkimo sutartis;

18) rangovas – ekonominės veiklos vykdytojas, su kuriu pasirašyta viešojo pirkimo sutartis;

19) susitarimas dėl įnašo – susitarimas, sudarytas su asmenimis arba subjektais, įgyvendinančiais Sąjungos lėšas pagal 62 straipsnio 1 dalies pirmos pastraipos c punkto ii–viii papunkčius;

20) kontrolė – visos priemonės, kurių imamasi siekiant pateikti pagrįstą patikinimą, kad operacijos yra efektyvios, veiksmingos ir ekonomiškos, teikiamos patikimos ataskaitos, saugomas turtas ir informacija, vykdoma sukčiavimo ir pažeidimų prevencija, nustatymas, ištaisymas ir tolesnė su tokiu sukčiavimu ir pažeidimais susijusi veikla bei tinkamas rizikos, susijusios su pagrindinių sandorių teisėtumu ir tvarkingumu, valdymas, atsižvelgiant į daugiametį programų pobūdį ir atitinkamų mokėjimų pobūdį. Kontrolė gali apimti įvairius patikrinimus, taip pat bet kurios srities politikos ir procedūrų, skirtų pirmame sakinyje nurodytiems tikslams pasiekti, įgyvendinimą;

21) garantijos šalis – šalis, kuriai suteikiama biudžeto garantija;

22) krizė –

a) padėtis, kai kyla tiesioginis ir neišvengiamas pavojus, kuris gali peraugti į ginkluotąjį konfliktą arba destabilizuoti valstybę ar jos kaimynines valstybes;

b) padėtis, kurią nulemia gaivalinės nelaimės, žmogaus sukeltos krizės, pavyzdžiui, karai ir kiti konfliktai, arba ypatingos aplinkybės, kurių poveikis yra panašus, be kita ko, susijęs su klimato kaita, visuomenės ir gyvūnų sveikata, ekstremaliosiomis ***apsirūpinimo maistu saugumo ir*** maisto saugos situacijomis ir pasaulinėmis grėsmėmis sveikatai, tokiomis kaip ***epidemija ir*** pandemija, aplinkos būklės blogėjimu, nepakankama prieiga prie energijos ir gamtos išteklių arba ypač dideliu skurdu;

23) įsipareigojimų panaikinimas – operacija, kuria atsakingas leidimus suteikiantis pareigūnas visiškai arba iš dalies anuliuoja pagal biudžetinį įsipareigojimą anksčiau rezervuotus asignavimus;

24) dinaminė pirkimo sistema – visiškai elektroninis procesas, skirtas įprastam objektų, kuriuos paprastai galima įsigyti rinkoje, pirkimui atlikti;

25) ekonominės veiklos vykdytojas – fizinis arba juridinis asmuo, įskaitant viešąjį subjektą, ar tokių asmenų grupė, kurie siūlo tiekti prekes, vykdyti darbus arba teikti paslaugas ar tiekti nekilnojamąjį turtą;

26) investicijos į nuosavą kapitalą – kapitalo suteikimas įmonei, tiesiogiai ar netiesiogiai investuojant mainais už visą ar dalinę tos įmonės nuosavybę, kai investuotojas į nuosavą kapitalą gali prisiimti tam tikrą įmonės valdymo kontrolę ir gali gauti įmonės pelno dalį;

27) Europos tarnyba – administracinė struktūra, kurią įsteigia Komisija arba Komisija kartu su viena ar daugiau kitų Sąjungos institucijų konkrečioms kompleksinėms užduotims atlikti;

28) galutinis administracinis sprendimas – administracinės institucijos priimtas sprendimas, kuris yra galutinis ir privalomas pagal taikytiną teisę;

29) finansinis turtas – bet koks turtas, kuris yra pinigai, viešai arba privačiai valdomo subjekto nuosavo kapitalo priemonė ar sutartinė teisė iš tokio subjekto gauti pinigų ar kitokio finansinio turto;

30) finansinė priemonė – iš biudžeto teikiama Sąjungos finansinė paramos priemonė, kuria siekiama vieno ar daugiau konkrečių Sąjungos politikos tikslų, kuri gali būti investicijos į nuosavą kapitalą ar į kvazinuosavą kapitalą, paskolos ar garantijos arba kitos rizikos pasidalijimo priemonės, ir kuri, kai tinkama, gali būti derinama su kitų formų finansine parama arba su lėšomis, naudojamomis taikant pasidalijamąjį valdymą, arba su Europos plėtros fondo (toliau – EPF) lėšomis;

31) finansinis įsipareigojimas – sutartinė pareiga kitam subjektui suteikti pinigų ar kitokio finansinio turto;

32) užsienio subsidija – trečiosios valstybės suteikiamas finansinis įnašas, kaip apibrėžta Reglamento (ES) 2022/2560 3 straipsnio 2 dalyje, kuris atitinka to reglamento 3 straipsnio 1 dalyje pateiktą apibūdinimą;

33) preliminarioji sutartis – vieno ar daugiau ekonominės veiklos vykdytojų ir vienos ar daugiau perkančiųjų organizacijų sudaryta viešojo pirkimo sutartis, kuria siekiama nustatyti konkrečių ja grindžiamų sutarčių, kurios bus skiriamos per tam tikrą laikotarpį, sąlygas, visų pirma nustatyti kainą ir, kai tinkama, numatyti kiekį;

34) bendri atidėjiniai – bendra išteklių suma, laikoma reikalinga per visą biudžetinės garantijos ar finansinės paramos trečiajai valstybei laikotarpį pritaikius atidėjinių normą, nurodytą 214 straipsnio 1 dalyje, biudžeto garantijos ar finansinės paramos trečiajai valstybei sumai, kuri leidžiama 213 straipsnio 1 dalies b ir c punktuose nurodytame pagrindiniame akte;

35) dotacija – finansinis įnašas dovanojimo būdu. Kai toks įnašas skiriamas taikant tiesioginį valdymą, jis reglamentuojamas pagal VIII antraštinę dalį;

36) garantija – rašytinis įsipareigojimas prisiimti atsakomybę už visą trečiosios šalies skolą arba pareigą arba jų dalį, ar už sėkmingą tos trečiosios šalies pareigų vykdymą, jei įvyksta įvykis, kai tokią garantiją reikia panaudoti, pavyzdžiui, paskolos įsipareigojimų nevykdymo atveju;

37) garantija pagal pareikalavimą – garantija, kurią garantas privalo vykdyti pareikalavus garantijos šaliai, nepaisydamas jokių pagrindinės pareigos vykdymo užtikrinimo trūkumų;

38) nepiniginis įnašas – nefinansiniai ištekliai, trečiųjų šalių neatlygintinai suteikti naudos gavėjui;

39) teisinis įsipareigojimas – veiksmas, kuriuo atsakingas leidimus suteikiantis pareigūnas prisiima arba nustato pareigą, kurią vykdant vėliau atliekamas mokėjimas ir pripažįstamos išlaidos, kurioms taikomas biudžetinis įsipareigojimas arba atsiranda pareiga suteikti nepiniginį dovanojamą turtą, ir kuris apima konkrečius susitarimus ir sutartis, sudarytus pagal finansinės partnerystės pagrindų susitarimus ir preliminariąsias sutartis;

40) sverto poveikis – tinkamiems galutiniams gavėjams suteikiama grąžintino finansavimo suma, padalyta iš Sąjungos įnašo sumos;

41) likvidumo rizika – rizika, kad finansinis turtas, laikomas bendrame atidėjinių fonde, galėtų būti parduotas per tam tikrą laikotarpį tik patiriant didelių nuostolių;

42) paskola – susitarimas, kuriuo skolintojas įpareigojamas pateikti skolininkui sutarto dydžio pinigų sumą sutartam laikotarpiui, o skolininkas įpareigojamas per sutartą laikotarpį tą sumą grąžinti;

43) mažos vertės dotacija – 60 000 EUR arba mažesnė dotacija;

44) valstybės narės organizacija – subjektas, valstybėje narėje įsteigtas kaip viešosios teisės subjektas, arba įstaiga, kurios veiklą reglamentuoja privatinė teisė ir kuriai pavesta teikti viešąsias paslaugas bei kuriai valstybė narė užtikrina pakankamas finansines garantijas;

45) vykdymo metodas – bet koks biudžeto vykdymo metodas, nurodytas 62 straipsnyje, t. y. tiesioginis valdymas, netiesioginis valdymas ir pasidalijamasis valdymas;

46) su kitais paramos teikėjais vykdomas veiksmas – bet koks veiksmas, kai Sąjungos lėšos sutelkiamos bent su vieno kito paramos teikėjo lėšomis;

47) viešasis pirkimas skiriant kelias sutartis – viešasis pirkimas, kai ketinama skirti kelias sutartis, sudarytas raštu lygiagrečiai kelių ekonominės veiklos vykdytojų ir vienos ar daugiau 177 straipsnio 1 dalyje apibrėžtų perkančiųjų organizacijų, siekiant tapačių arba beveik tapačių paslaugų, prekių ar darbų tiekimą ar teikimą patikėti lygiagrečiai vykdyti skirtingiems rangovams;

48) didinamasis poveikis – tinkamų galutinių gavėjų investicijos, padalytos iš Sąjungos įnašo sumos;

49) nevyriausybinė organizacija – savanoriška, nepriklausoma nuo vyriausybės, ne pelno organizacija, kuri nėra politinė partija ar profesinė sąjunga;

50) atliktas darbas – veiksmo metu pasiekti rezultatai, nustatyti pagal konkrečiam sektoriui skirtas taisykles;

51) dalyvis – viešųjų pirkimų procedūroje dalyvaujantis kandidatas ar konkurso dalyvis, dotacijos skyrimo procedūroje arba nepiniginio dovanojamo turto skyrimo procedūroje dalyvaujantis pareiškėjas, ekspertų atrankos procedūroje dalyvaujantis ekspertas, apdovanojimo konkurse dalyvaujantis pareiškėjas ar asmuo arba subjektas, dalyvaujantis Sąjungos lėšų administravimo procedūroje pagal 62 straipsnio 1 dalies ***pirmos pastraipos*** c punktą;

52) potencialus konkurso laimėtojas – pirmą vietą viešųjų pirkimų procedūroje užėmęs konkurso dalyvis, kurio atžvilgiu atliekami tolesni patikrinimai ir kuris tam, kad vertinimo komitetas jį galėtų pasiūlyti kaip konkurso laimėtoją, turi pateikti patvirtinamuosius dokumentus dėl draudimo dalyvauti procedūroje ir (arba) atrankos kriterijų. Jeigu pagal skyrimo procedūrą numatoma sutartį skirti keliems konkurso dalyviams, laikoma, kad potencialus konkurso laimėtojas reiškia geriausiai įvertintus konkurso dalyvius, kurių skaičius lygus skirtinų sutarčių skaičiui;

53) apdovanojimas – įnašas, suteikiamas kaip apdovanojimas pasibaigus konkursui. Kai toks įnašas skiriamas taikant tiesioginį valdymą, jis reglamentuojamas pagal IX antraštinę dalį;

54) viešieji pirkimai – vienos ar daugiau perkančiųjų organizacijų atliekamas darbų, prekių ar paslaugų pirkimas pagal sutartį ir žemės, pastatų ar kito nekilnojamojo turto įsigijimas arba nuoma iš tų perkančiųjų organizacijų pasirinktų ekonominės veiklos vykdytojų;

55) pirkimo dokumentas – dokumentas, kurį pateikė arba nurodė perkančioji organizacija ir kuriame apibūdinami ar nustatomi viešųjų pirkimų procedūros elementai, įskaitant:

a) 166 straipsnyje nustatytas viešinimo priemones;

b) kvietimą pateikti pasiūlymus;

c) pirkimo specifikacijas, įskaitant technines specifikacijas ir atitinkamus kriterijus arba aprašomuosius dokumentus konkurencinio dialogo atveju;

d) sutarties projektą;

56) profesinis interesų konfliktas – padėtis, kurioje ankstesnė ar vykdoma ekonominės veiklos vykdytojo profesinė veikla daro poveikį jo gebėjimui nepriklausomai, nešališkai ir objektyviai vykdyti sutartį arba kelia tokį pavojų;

57) viešojo pirkimo sutartis – atlygintinė sutartis, kurią raštu sudaro vienas ar daugiau ekonominės veiklos vykdytojų ir viena ar daugiau perkančiųjų organizacijų, kaip tai suprantama 177 ir 181 straipsniuose, kad už kainą, apmokėtą vien tik biudžeto lėšomis arba iš dalies biudžeto lėšomis, būtų tiekiamas kilnojamasis arba nekilnojamasis turtas, vykdomi darbai arba teikiamos paslaugos, įskaitant:

a) pastatų sutartis;

b) prekių pirkimo sutartis;

c) darbų pirkimo sutartis;

d) paslaugų sutartis;

58) investicija į kvazinuosavą kapitalą – tarpinę vietą tarp nuosavo kapitalo ir skolos finansavimo užimanti finansavimo rūšis, susijusi su didesne rizika negu pirmaeilė skola ir su mažesne rizika negu bendras kapitalas, ir kuri gali būti daroma kaip investicija į skolos vertybinius popierius – paprastai į neužtikrintus ir subordinuotuosius skolos vertybinius popierius, kuriuos kai kuriais atvejais galima pakeisti į akcijas arba į privilegijuotąsias akcijas;

59) gavėjas – naudos gavėjas, rangovas, atlygį gaunantis išorės ekspertas ar asmuo arba subjektas, gaunantis apdovanojimus, nepiniginį dovanojamą turtą ar paramą iš biudžeto pagal finansinę priemonę ar biudžeto garantiją arba įgyvendinantys Sąjungos lėšas pagal 62 straipsnio 1 dalies pirmos pastraipos c punktą;

60) atpirkimo sandoris – vertybinių popierių pardavimas už pinigus sudarant susitarimą juos atpirkti nurodytą dieną ateityje arba pagal pareikalavimą;

61) mokslinių tyrimų ir technologinės plėtros asignavimas – asignavimas, įrašomas vienoje iš biudžeto antraštinių dalių, susijusių su netiesioginių mokslinių tyrimų arba tiesioginių mokslinių tyrimų politikos sritimis, arba skyriuje, susijusiame su mokslinių tyrimų veikla, nurodyta kitoje antraštinėje dalyje;

62) rezultatas – veiksmo įgyvendinimo poveikis, nustatytas pagal konkrečiam sektoriui skirtas taisykles;

63) rizikos pasidalijimo priemonė – finansinė priemonė, kuria sudaromos sąlygos dviem ar daugiau subjektų pasidalyti apibrėžta rizika, kai tinkama, mainais už sutartą atlygį;

64) paslaugų sutartis – sutartis, apimanti visas intelektines ir neintelektines paslaugas, išskyrus paslaugas, kurias apima prekių pirkimo, darbų pirkimo ir pastatų sutartys;

65) patikimas finansų valdymas – biudžeto vykdymas laikantis ekonomiškumo, veiksmingumo ir efektyvumo principų;

66) Pareigūnų tarnybos nuostatai – Europos Sąjungos pareigūnų tarnybos nuostatai ir kitų Europos Sąjungos tarnautojų įdarbinimo sąlygos, nustatyti Reglamente (EEB, Euratomas, EAPB) Nr. 259/68;

67) subrangovas – ekonominės veiklos vykdytojas, kurį pasiūlė kandidatas, konkurso dalyvis arba rangovas daliai sutarties įvykdyti arba naudos gavėjas daliai užduočių, kurių įgyvendinimas bendrai finansuojamas dotacija, atlikti;

68) narystės mokestis – sumos, mokamos organizacijoms, kurių narė yra Sąjunga, vadovaujantis atitinkamos organizacijos nustatytais sprendimais dėl biudžeto ir mokėjimo sąlygomis;

69) prekių pirkimo sutartis – sutartis, apimanti prekių pirkimą, išperkamąją nuomą, nuomą arba pirkimą išsimokėtinai su galimybe pirkti arba be jos, ir kuri papildomai gali apimti vietos parinkimo ir montavimo operacijas;

70) techninė pagalba – nedarant poveikio konkrečių sektorių taisyklėms, programai ar veiksmui įgyvendinti būtina parama ir gebėjimų stiprinimo veikla, visų pirma parengiamoji, valdymo, stebėsenos, vertinimo, audito ir kontrolės veikla;

71) konkurso dalyvis – pasiūlymą pateikęs ekonominės veiklos vykdytojas;

72) Sąjunga – Europos Sąjunga, Europos atominės energijos bendrija arba abi, priklausomai nuo konteksto;

73) Sąjungos institucija – Europos Parlamentas, Europos Vadovų Taryba, Taryba, Komisija, Europos Sąjungos Teisingumo Teismas, Audito Rūmai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetas, Regionų komitetas, Europos ombudsmenas, Europos duomenų apsaugos priežiūros pareigūnas arba Europos išorės veiksmų tarnyba (toliau – EIVT). Europos Centrinis Bankas nelaikomas Sąjungos institucija;

74) pardavėjas – ekonominės veiklos vykdytojas, užregistruotas pardavėjų, kurie bus kviečiami pateikti prašymus dalyvauti konkurse arba pateikti pasiūlymus, sąraše;

75) labai mažos vertės dotacija – mažesnė nei 15 000 EUR arba šiai sumai lygi dotacija;

76) savanoris – asmuo, kuris iš principo savanoriškai be užmokesčio dirba organizacijai;

77) darbas – visų statybos ar civilinės inžinerijos darbų rezultatas, kurio pakanka ekonominei ar techninei funkcijai atlikti;

78) darbų pirkimo sutartis – sutartis, apimanti:

a) arbo vykdymą arba ir vykdymą, ir projektavimą, arba

b) darbo, susijusio su kuria nors Direktyvos 2014/24/ES II priede nurodyta veikla, vykdymą arba ir vykdymą, ir projektavimą, arba

c) darbo atlikimą bet kokiomis priemonėmis, laikantis perkančiosios organizacijos, darančios lemiamą įtaką darbo pobūdžiui ar projektavimui, nurodytų reikalavimų.

3 straipsnis

Antrinės teisės aktų atitiktis šiam reglamentui

1. Pagrindinio akto nuostatos dėl biudžeto pajamų ir išlaidų vykdymo turi atitikti II antraštinėje dalyje išdėstytus biudžeto principus.

2. Nedarant poveikio 1 daliai, bet kuriame teisėkūros institucijai pateiktame pasiūlyme arba pasiūlymo daliniame pakeitime, kuriame yra nuostatų, leidžiančių nukrypti nuo šio reglamento nuostatų, išskyrus numatytąsias II antraštinėje dalyje, arba nuo pagal šį reglamentą priimtų deleguotųjų aktų, aiškiai nurodomos tokios nukrypti leidžiančios nuostatos, o jas pagrindžiančios konkrečios priežastys nurodomos tokių pasiūlymų ar dalinių pakeitimų konstatuojamosiose dalyse ir aiškinamajame memorandume.

4 straipsnis

Laikotarpiai, datos ir terminai

Jei šiame reglamente nenustatyta kitaip, šiame reglamente nustatytiems galutiniams terminams taikomas Tarybos reglamentas (EEB, Euratomas) Nr. 1182/71[39].

5 straipsnis

Asmens duomenų apsauga

Šiuo reglamentu nedaromas poveikis reglamentams (ES) 2016/679 ir (ES) 2018/1725.

39 1971 m. birželio 3 d. Tarybos reglamentas (EEB, Euratomas) Nr. 1182/71, nustatantis terminams, datoms ir laikotarpiams taikytinas taisykles (OL L 124, 1971 6 8, p. 1).

II ANTRAŠTINĖ DALIS

PRINCIPAI

6 straipsnis

Biudžeto principų laikymasis ir bendras Sąjungos biudžeto apsaugos sąlygų režimas

1. Biudžetas sudaromas ir vykdomas laikantis vieningumo, biudžeto tikslumo, metinio periodiškumo, subalansuotumo, apskaitos vieneto, universalumo, konkretumo, patikimo finansų valdymo ir skaidrumo principų, kaip nustatyta šiame reglamente.

2. Biudžeto sudarymas ir vykdymas taip pat turi atitikti Reglamento (ES, Euratomas) 2020/2092 nuostatas.

3. Vykdydamos biudžetą valstybės narės ir Komisija užtikrina, kad būtų laikomasi Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos, kaip nurodyta Chartijos 51 straipsnyje, ir paiso ES sutarties 2 straipsnyje įtvirtintų Sąjungos vertybių, aktualių vykdant Sąjungos biudžetą.

1 SKYRIUS

VIENINGUMO IR BIUDŽETO TIKSLUMO PRINCIPAI

7 straipsnis

Biudžeto apimtis

1. Biudžete kiekvieniems finansiniams metams numatomos ir nustatomos visos leistosios pajamos ir išlaidos, kurios laikomos būtinomis Sąjungai. Biudžetą sudaro:

   a) Sąjungos pajamos ir išlaidos, įskaitant administracines išlaidas, atsirandančias įgyvendinant ES sutarties nuostatas dėl bendros užsienio ir saugumo politikos (toliau – BUSP), ir veiklos išlaidos, reikalingos toms nuostatoms įgyvendinti, kai jos yra priskiriamos biudžetui;

   b) Europos atominės energijos bendrijos pajamos ir išlaidos.

2. Biudžetą sudaro diferencijuotieji asignavimai, kurie susideda iš įsipareigojimų asignavimų ir mokėjimų asignavimų, taip pat nediferencijuotieji asignavimai.

   Finansinių metų leistieji asignavimai yra šie:

   a) asignavimai, nustatyti biudžete, be kita ko, taisomuosiuose biudžetuose;

   b) perkelti asignavimai iš ankstesniųjų finansinių metų;

   c) asignavimai, kuriuos vėl leidžiama naudoti pagal 15 straipsnį;

   d) asignavimai, gaunami iš išankstinio finansavimo mokėjimų, kurie buvo grąžinti pagal 12 straipsnio 4 dalies b punktą;

   e) asignavimai, suteikti gavus finansiniais metais asignuotas pajamas arba perkelti iš ankstesnių finansinių metų.

3. Įsipareigojimų asignavimus sudaro bendros finansiniais metais prisiimtų teisinių įsipareigojimų išlaidos, taikant 114 straipsnio 2 dalį.

4. Mokėjimų asignavimus sudaro mokėjimai, atliekami vykdant finansiniais metais arba ankstesniais finansiniais metais prisiimtus teisinius įsipareigojimus. Juos taip pat sudaro 214 straipsnyje nurodyti finansinių įsipareigojimų atidėjiniai.

5. Šio straipsnio 2 ir 3 dalys netrukdo asignavimus priskirti bendriems įsipareigojimams arba biudžetinius įsipareigojimus vykdyti mokant metinėmis dalimis, kaip atitinkamai numatyta 113 straipsnio 1 dalies pirmos dalies b punkte ir 112 straipsnio 2 dalyje.

8 straipsnis

Konkrečios vieningumo ir biudžeto tikslumo principų taisyklės

1. Visos pajamos ir išlaidos įrašomos į biudžeto eilutę.

2. Nedarant poveikio leistosioms išlaidoms, susidarančioms dėl 213 straipsnio 2 dalyje numatytų neapibrėžtųjų įsipareigojimų, jokios išlaidos negali būti įsipareigotos arba leidžiamos viršijant leistuosius asignavimus.

3. Asignavimas įtraukiamas į biudžetą tik tuo atveju, jei jis yra skirtas išlaidų punktui, kuris laikomas būtinu.

4. Palūkanos, gautos atliekant išankstinio finansavimo iš biudžeto mokėjimus, nėra mokėtinos Sąjungai, nebent atitinkamuose susitarimuose dėl įnašo ar finansavimo susitarimuose būtų numatyta kitaip.

2 SKYRIUS

METINIO PERIODIŠKUMO PRINCIPAS

9 straipsnis

Apibrėžtis

Į biudžetą įtrauktus asignavimus leidžiama naudoti finansiniais metais, kurie prasideda sausio 1 d. ir baigiasi gruodžio 31 d.

10 straipsnis

Pajamų ir asignavimų biudžetinė apskaita

1. Finansinių metų pajamos įtraukiamos į tų metų sąskaitas, remiantis tais metais surinktomis sumomis. Tačiau pagal Reglamentą (ES, Euratomas) Nr. 609/2014 kitų finansinių metų sausio mėnesio nuosavus išteklius gali būti leidžiama naudoti iš anksto.

2. Pridėtinės vertės mokesčiu (toliau – PVM) pagrįstų nuosavų išteklių ir bendrosiomis nacionalinėmis pajamomis pagrįstų nuosavų išteklių įrašus galima koreguoti pagal Reglamentą (ES, Euratomas) Nr. 609/2014.

3. Sprendimo (ES, Euratomas) 2020/2053 2 straipsnio 1 dalies c punkte nurodytų nuosavų išteklių įrašai gali būti koreguojami pagal Reglamentą (ES, Euratomas) 2021/770.

4. Įsipareigojimai įtraukiami į finansinių metų sąskaitas remiantis ne vėliau kaip tų metų gruodžio 31 d. prisiimtais teisiniais įsipareigojimais ir 214 straipsnyje nurodytais finansinių įsipareigojimų atidėjiniais. Vis dėlto, 112 straipsnio 4 dalyje nurodyti bendri biudžetiniai įsipareigojimai į finansinių metų sąskaitas įtraukiami remiantis ne vėliau kaip tų metų gruodžio 31 d. prisiimtais biudžetiniais įsipareigojimais.

5. Mokėjimai į finansinių metų sąskaitas įtraukiami remiantis apskaitos pareigūno ne vėliau kaip tų metų gruodžio 31 d. atliktais mokėjimais.

6. Nukrypstant nuo 5 ir 6 dalių:

   a) Europos žemės ūkio garantijų fondo (toliau – EŽŪGF) išlaidos į finansinių metų sąskaitas įtraukiamos remiantis Komisijos ne vėliau kaip tų metų gruodžio 31 d. valstybėms narėms sugrąžintais mokėjimais, jei mokėjimo pavedimą apskaitos pareigūnas gauna ne vėliau kaip kitų finansinių metų sausio 31 d.;

   b) taikant pasidalijamąjį valdymą daromos išlaidos, išskyrus EŽŪGF atveju, į finansinių metų sąskaitas įtraukiamos remiantis Komisijos ne vėliau kaip tų metų gruodžio 31 d. valstybėms narėms kompensuotomis sumomis, įskaitant išlaidas, padengiamas ne vėliau kaip kitų finansinių metų sausio 31 d., kaip nustatyta 30 ir 31 straipsniuose.

11 straipsnis

Asignavimų priskyrimas įsipareigojimams

1. Galutinai priėmus biudžetą, į biudžetą įtraukti asignavimai gali būti priskiriami įsipareigojimams nuo sausio 1 d.

2. Nuo finansinių metų spalio 15 d. toliau nurodytos išlaidos gali būti iš anksto priskirtos pagal kitiems finansiniams metams numatytus asignavimus:

   a) įprastos administracinės išlaidos, jeigu tokios išlaidos buvo patvirtintos paskutiniame tinkamai priimtame biudžete ir tik neviršijant vieno ketvirtadalio visų atitinkamų asignavimų, Europos Parlamento ir Tarybos sprendimu skirtų einamiesiems finansiniams metams;

   b) įprastos EŽŪGF valdymo išlaidos, jeigu tokių išlaidų pagrindas nustatytas galiojančiame pagrindiniame akte ir tik neviršijant trijų ketvirtadalių visų atitinkamų asignavimų, Europos Parlamento ir Tarybos sprendimu skirtų einamiesiems finansiniams metams.

12 straipsnis

Asignavimų anuliavimas ir perkėlimas

1. Asignavimai, kurie nebuvo panaudoti iki finansinių metų, kuriems jie buvo įrašyti, pabaigos, anuliuojami, nebent jie perkeliami pagal 2–8 dalis.

2. Pagal 3 dalį priimtu sprendimu gali būti perkelti, tačiau tik į kitus finansinius metus, šie asignavimai:

   a) įsipareigojimų asignavimai ir nediferencijuotieji asignavimai, kurių atžvilgiu dauguma priskyrimo įsipareigojimams procedūros parengiamųjų etapų buvo užbaigti ne vėliau kaip finansinių metų gruodžio 31 d. Tokie asignavimai tada gali būti priskirti įsipareigojimams ne vėliau kaip kitų finansinių metų kovo 31 d., išskyrus su statybos projektais susijusius nediferencijuotuosius asignavimus, kurie gali būti priskirti įsipareigojimams ne vėliau kaip kitų finansinių metų gruodžio 31 d.;

   b) asignavimai, kurių prireikia, kai teisėkūros institucija priima pagrindinį aktą paskutinį finansinių metų ketvirtį ir Komisija negalėjo skirti įsipareigojimams tam tikslui numatytų asignavimų iki tų metų gruodžio 31 d. Tokie asignavimai gali būti priskirti įsipareigojimams ne vėliau kaip kitų finansinių metų gruodžio 31 d.;

   c) mokėjimų asignavimai, kurių reikia esamiems įsipareigojimams arba įsipareigojimams, susijusiems su į kitą laikotarpį perkeltais įsipareigojimų asignavimais, padengti, kai atitinkamose kitų finansinių metų biudžeto eilutėse numatytų mokėjimų asignavimų nepakanka;

   d) įsipareigojimams nepriskirti asignavimai, susiję su veiksmais, nurodytais Reglamento (ES) 2021/2116 5 straipsnio 2 dalyje.

Nukrypstant nuo šios dalies pirmos pastraipos d punkto, Reglamento (ES) 2021/2116 16 straipsnyje nurodyto žemės ūkio rezervo įsipareigojimams nepriskirti asignavimai perkeliami, kad žemės ūkio rezervą būtų galima finansuoti kitais finansiniais metais ***to reglamento 16 straipsnio 2 dalies trečioje pastraipoje nurodytu laikotarpiu ir bet kuriuo laikotarpiu po 2027 m., numatytu taikytinose konkrečių sektorių taisyklėse***.

Atsižvelgiant į šios dalies pirmos pastraipos c punktą, atitinkama Sąjungos institucija pirma panaudoja einamųjų finansinių metų leistuosius asignavimus, o perkeltų asignavimų nenaudoja tol, kol neišnaudoja pirmųjų.

Perkeliamos įsipareigojimams nepriskirtų asignavimų, kaip nurodyta šios dalies pirmos pastraipos d punkte, sumos, neviršijant 2 % Europos Parlamento ir Tarybos patvirtintų pradinių asignavimų ribos, turi neviršyti tiesioginių išmokų koregavimo, atlikto ankstesniais finansiniais metais pagal Reglamento (ES) 2021/2116 17 straipsnį, sumos. Perkelti asignavimai grąžinami į tas biudžeto eilutes, kurios apima veiksmus, nurodytus Reglamento (ES) 2021/2116 5 straipsnio 2 dalies ***d punkte***.

3. Atitinkama Sąjungos institucija savo sprendimą dėl asignavimų perkėlimo, kaip nurodyta 2 dalyje, priima ne vėliau kaip kitų finansinių metų vasario 15 d. Ne vėliau kaip tų metų kovo 15 d. ji informuoja Europos Parlamentą ir Tarybą apie priimtą sprendimą dėl asignavimų perkėlimo. Ji taip pat pagal kiekvieną biudžeto eilutę nurodo, kaip kiekvienam asignavimų perkėlimui taikyti 2 dalies pirmos pastraipos a, b ir c punktuose nustatyti kriterijai.

4. Automatiškai perkeliami asignavimai, susiję su:

a) asignavimais solidarumo ir neatidėliotinos pagalbos rezervui ir Europos Sąjungos solidarumo fondui. Tokius asignavimus galima perkelti tik į kitus finansinius metus ir galima panaudoti ne vėliau kaip tų metų gruodžio 31 d.;

b) asignavimais, atitinkančiais vidaus asignuotąsias pajamas. Tokie asignavimai gali būti perkelti tik į kitus finansinius metus ir gali būti priskirti įsipareigojimams ne vėliau kaip tų metų 31 d., išskyrus vidaus asignuotąsias pajamas iš pastatų ir žemės nuomos bei pardavimo, kurios gali būti perkeliamos tol, kol bus visiškai panaudotos. Įsipareigojimų asignavimais, nurodytais Europos Parlamento ir Tarybos reglamente (ES) Nr. 1303/2013[40], Europos Parlamento ir Tarybos reglamente (ES) Nr. 514/2014[41] ir Reglamente (ES) 2021/1060, turimais gruodžio 31 d. ir atsiradusiais dėl išankstinio finansavimo mokėjimų susigrąžinimo, kuriuos galima perkelti į kitą laikotarpį iki programos užbaigimo ir prireikus juos panaudoti, jei nebėra kitų įsipareigojimų asignavimų;

---

40 2013 m. gruodžio 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 1303/2013, kuriuo nustatomos Europos regioninės plėtros fondui, Europos socialiniam fondui, Sanglaudos fondui, Europos žemės ūkio fondui kaimo plėtrai ir Europos jūros reikalų ir žuvininkystės fondui bendros nuostatos ir Europos regioninės plėtros fondui, Europos socialiniam fondui, Sanglaudos fondui ir Europos jūros reikalų ir žuvininkystės fondui taikytinos bendrosios nuostatos ir panaikinamas Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1083/2006 (OL L 347, 2013 12 20, p. 320).

41 2014 m. balandžio 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 514/2014, kuriuo nustatomos Prieglobsčio, migracijos ir integracijos fondo ir policijos bendradarbiavimo, nusikalstamumo prevencijos, kovos su juo ir krizių valdymo finansinės paramos priemonės bendrosios nuostatos (OL L 150, 2014 5 20, p. 112).

c) asignavimais, atitinkančiais išorės asignuotąsias pajamas. Tokie asignavimai visiškai panaudojami iki tol, kol įvykdomos visos su programa arba veiksmu susijusios operacijos, kurioms jie yra skirti, arba jie gali būti perkelti ir panaudoti tolesnei programai arba veiksmui įgyvendinti. Ši nuostata netaikoma 21 straipsnio 2 dalies g punkto iii papunktyje nurodytoms pajamoms; jei joms numatyti asignavimai nepriskiriami įsipareigojimams per penkerius metus, tokie asignavimai anuliuojami;

d) ***su EŽŪGF susijusiais*** mokėjimų asignavimais, atsirandančiais dėl išmokų mokėjimo sustabdymo ***pagal Reglamento (ES) 2021/2116 40, 41 ir 42 straipsnius***.

5. Išorės asignuotosios pajamos, kaip nurodyta šio straipsnio 4 dalies c punkte, gaunamos dėl Europos laisvosios prekybos asociacijos (ELPA) valstybių dalyvavimo tam tikrose Sąjungos programose, kaip nurodyta 21 straipsnio 2 dalies e punkte, tvarkomos pagal prie Europos ekonominės erdvės susitarimo (EEE susitarimo) pridėtą Protokolą Nr. 32.

6. Kartu su informacija, numatyta 3 dalyje, atitinkama Sąjungos institucija Europos Parlamentui ir Tarybai pateikia informaciją apie automatiškai perkeltus asignavimus, įskaitant susijusias sumas ir šio straipsnio nuostatą, pagal kurią tie asignavimai buvo perkelti.

7. Nediferencijuotieji asignavimai, dėl kurių teisinis įsipareigojimas prisiimamas finansinių metų pabaigoje, išmokami iki kitų finansinių metų pabaigos.

8. Nedarant poveikio 4 daliai, į rezervą įtraukti asignavimai ir asignavimai personalo išlaidoms neperkeliami. Šiame straipsnyje personalo išlaidos apima Sąjungos institucijų narių ir darbuotojų, kuriems taikomi Pareigūnų tarnybos nuostatai, atlyginimus ir išmokas.

13 straipsnis

Išsamios nuostatos dėl asignavimų anuliavimo ir perkėlimo

1. Įsipareigojimų asignavimai ir nediferencijuotieji asignavimai, nurodyti 12 straipsnio 2 dalies pirmos pastraipos a punkte, gali būti perkeliami tik tuo atveju, jei įsipareigojimų nebuvo galima įvykdyti iki finansinių metų gruodžio 31 d. dėl priežasčių, kurios nepriklauso nuo leidimus suteikiančio pareigūno, ir jei parengiamuosiuose etapuose jau padaryta pakankama pažanga, kad būtų galima pagrįstai tikėtis, kad jie bus įvykdyti ne vėliau kaip kitų finansinių metų kovo 31 d. arba pastatų projektų atveju – ne vėliau kaip kitų finansinių metų gruodžio 31 d.

2. 12 straipsnio 2 dalies pirmos pastraipos a punkte nurodyti parengiamieji etapai, kurie užbaigiami ne vėliau kaip finansinių metų gruodžio 31 d., kad būtų galima atlikti perkėlimą į kitus finansinius metus, yra visų pirma šie:

   a) individualių biudžetinių įsipareigojimų, kaip apibrėžta 112 straipsnio 1 dalies pirmos pastraipos a punkte, atveju – galimų rangovų, naudos gavėjų, apdovanojimų laimėtojų arba atstovų atrankos užbaigimas;

   b) bendrų biudžetinių įsipareigojimų, kaip apibrėžta 112 straipsnio 1 dalies pirmos pastraipos b punkte, atveju – finansavimo sprendimo priėmimas arba konsultacijų su atitinkamais kiekvienos Sąjungos institucijos departamentais, siekiant priimti finansavimo sprendimą, užbaigimas.

3. Pagal 12 straipsnio 2 dalies pirmos pastraipos a punktą perkelti asignavimai, kurie nebuvo priskirti įsipareigojimams ne vėliau kaip kitų finansinių metų kovo 31 d. arba su pastatų projektais susijusių sumų atveju – ne vėliau kaip kitų finansinių metų gruodžio 31 d., automatiškai anuliuojami.

Apie tokiu būdu anuliuotus asignavimus Komisija per vieną mėnesį nuo jų anuliavimo pagal pirmą pastraipą praneša Europos Parlamentui ir Tarybai.

14 straipsnis

Įsipareigojimų panaikinimas

1. Tais atvejais, kai biudžetiniai įsipareigojimai panaikinami bet kuriais finansiniais metais po tų metų, kuriais jie buvo prisiimti, dėl veiksmų, kuriems jie buvo numatyti, visiško arba dalinio neįgyvendinimo, tokius panaikintus įsipareigojimus atitinkantys asignavimai anuliuojami, nebent Reglamente (ES) Nr. 1303/2013, Reglamente (ES) Nr. 223/2014[42], Reglamente (ES) Nr. 514/2014, Reglamente (ES) 2021/1060 ir Reglamente (ES) 2021/2116 būtų numatyta kitaip ir nepaisant šio reglamento 15 straipsnio.

2. Reglamentuose (ES) Nr. 1303/2013, (ES) Nr. 223/2014, (ES) Nr. 514/2014, (ES) 2021/1060 ir (ES) 2021/2116 nurodyti įsipareigojimų asignavimai automatiškai panaikinami pagal tuos reglamentus.

3. Šis straipsnis netaikomas 21 straipsnio 2 dalyje nurodytoms išorės asignuotosioms pajamoms.

[42] 2014 m. kovo 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 223/2014 dėl Europos pagalbos labiausiai skurstantiems asmenims fondo (OL L 72, 2014 3 12, p. 1).

15 straipsnis

Galimybė vėl panaudoti panaikintus įsipareigojimus atitinkančius asignavimus

1. Reglamentuose (ES) Nr. 1303/2013, (ES) Nr. 223/2014, (ES) Nr. 514/2014, (ES) 2021/1060 ir (ES) 2021/2116 nurodytus panaikintus įsipareigojimus atitinkančius asignavimus gali būti leidžiama vėl naudoti, jei išimtinai dėl Komisijos kaltės padaroma akivaizdi klaida.

   Tuo tikslu Komisija išnagrinėja ankstesniais finansiniais metais panaikintus įsipareigojimus ir, atsižvelgdama į poreikius, ne vėliau kaip einamųjų finansinių metų vasario 15 d. priima sprendimą, ar būtina leisti vėl naudoti atitinkamus asignavimus.

2. Be šio straipsnio 1 dalyje nurodyto atvejo, panaikintus įsipareigojimus atitinkančius asignavimus gali būti leidžiama vėl naudoti panaikintų įsipareigojimų dėl išteklių, perkeltų atgal į fondą, iš kurio jie iš pradžių buvo perkelti pagal Reglamento (ES) 2021/1060 26 straipsnį, atveju.

3. Įsipareigojimų asignavimus, atitinkančius įsipareigojimų, panaikintų dėl atitinkamų mokslinių tyrimų projektų visiško arba dalinio neįgyvendinimo, sumą taip pat gali būti leidžiama vėl naudoti mokslinių tyrimų programai, kuriai priklauso projektai, ar tolesnei programai įgyvendinti, vykdant biudžeto procedūrą

16 straipsnis

Taisyklės, taikytinos pavėluotai priėmus biudžetą

1. Jei finansinių metų pradžioje biudžetas nėra galutinai priimtas, taikoma SESV 315 straipsnio pirmoje pastraipoje nustatyta procedūra (laikinųjų dvyliktųjų dalių režimas). Įsipareigojimai gali būti vykdomi, o mokėjimai atliekami laikantis šio straipsnio 2 dalyje nustatytų apribojimų.

2. Įsipareigojimus galima vykdyti pagal kiekvieną skyrių, neviršijant vieno ketvirtadalio ankstesnių finansinių metų biudžeto atitinkamame skyriuje visų leistųjų asignavimų, pridedant vieną dvyliktąją už kiekvieną praėjusį mėnesį.

   Biudžeto projekte numatyta asignavimų riba negali būti viršijama.

   Mokėjimus galima atlikti kas mėnesį pagal kiekvieną skyrių, neviršijant ankstesnių finansinių metų biudžeto atitinkamame skyriuje leistųjų asignavimų vienos dvyliktosios dalies. Tačiau ta suma turi neviršyti vienos dvyliktosios tame pačiame biudžeto projekto skyriuje numatytų asignavimų dalies.

3. Ankstesnių finansinių metų biudžeto atitinkamame skyriuje leistieji asignavimai, kaip nurodyta 1 ir 2 dalyse, suprantami kaip biudžete, įskaitant taisomuosius biudžetus, patvirtinti asignavimai, atlikus koregavimą dėl tais finansiniais metais padarytų perkėlimų.

4. Jei to reikia siekiant užtikrinti Sąjungos veiksmų tęstinumą ir dėl valdymo poreikių, Taryba, remdamasi Komisijos pasiūlymu, kvalifikuota balsų dauguma gali leisti daryti išlaidas, viršijančias vieną laikinąją dvyliktąją dalį, bet neviršijančias iš viso keturių laikinųjų dvyliktųjų dalių, išskyrus tinkamai pagrįstus atvejus, tiek įsipareigojimų, tiek mokėjimų, kurie viršija tuos, kuriuos automatiškai galima leisti vykdyti pagal 1 ir 2 dalis, atžvilgiu. Taryba nedelsdama Europos Parlamentui perduoda savo sprendimą dėl tokio leidimo.

Pirmoje pastraipoje nurodytas sprendimas įsigalioja praėjus 30 dienų po jo priėmimo dienos, nebent Europos Parlamentas imtųsi kurio nors iš šių veiksmų:

a) jį sudarančių narių balsų dauguma nuspręstų prieš baigiantis 30 dienų laikotarpiui sumažinti tas išlaidas; tokiu atveju Komisija turi pateikti naują pasiūlymą;

b) informuotų Tarybą ir Komisiją, kad nepageidauja sumažinti išlaidų; tokiu atveju sprendimas įsigalioja prieš baigiantis 30 dienų laikotarpiui.

Papildomas dvyliktąsias dalis turi būti leista naudoti visas ir jos turi būti nedalomos.

5. Jei, konkretaus skyriaus atveju, pagal 4 dalį leistų daryti keturių laikinųjų dvyliktųjų dalių nepakanka išlaidoms, kurios yra būtinos siekiant išvengti Sąjungos veiksmų srityje, kuriai taikomas atitinkamas skyrius, tęstinumo pertrūkio, padengti, išimties tvarka gali būti duotas leidimas viršyti asignavimų sumą, įrašytą į ankstesnių finansinių metų biudžeto atitinkamą skyrių. Europos Parlamentas ir Taryba veikia laikydamiesi 4 dalyje numatytos tvarkos. Tačiau jokiu atveju negali būti viršyta bendra visų asignavimų suma, numatyta ankstesnių finansinių metų biudžete arba pasiūlytame biudžeto projekte.

3 SKYRIUS

SUBALANSUOTUMO PRINCIPAS

17 straipsnis

Apibrėžtis ir taikymo sritis

1. Pajamos ir mokėjimų asignavimai turi būti subalansuoti.

2. Laikantis biudžeto principų, Sąjunga ir 70 bei 71 straipsniuose nurodyti Sąjungos organai negali imti paskolų.

18 straipsnis

Finansinių metų likutis

1. Kiekvienų finansinių metų likutis įtraukiamas į kitų finansinių metų biudžetą kaip pajamos perviršio atveju arba kaip mokėjimų asignavimai deficito atveju.

2. Pajamų arba mokėjimų asignavimų sąmata, nurodyta šio straipsnio 1 dalyje, įtraukiama į biudžetą biudžeto procedūros metu ir taisomajame rašte, kuris pateikiamas pagal šio reglamento 42 straipsnį. Sąmatos parengiamos pagal Reglamento (ES, Euratomas) 2021/768 1 straipsnį.

3. Pateikus kiekvienų finansinių metų preliminarias ataskaitas, bet koks neatitikimas tarp tų ataskaitų ir sąmatų įrašomas į kitų finansinių metų biudžetą parengiant taisomąjį biudžetą, skirtą tik tam neatitikimui. Tokiu atveju Komisija pateikia taisomojo biudžeto projektą tuo pačiu metu Europos Parlamentui ir Tarybai per 15 dienų nuo preliminarių ataskaitų pateikimo dienos.

4 SKYRIUS

APSKAITOS VIENETO PRINCIPAS

19 straipsnis

Euro naudojimas

1. Daugiametė finansinė programa ir biudžetas sudaromi ir vykdomi eurais, o sąskaitos pateikiamos eurais. Tačiau 77 straipsnyje nurodytų pinigų srautų tikslais apskaitos pareigūnas, avansinių sąskaitų atveju – avansinių mokėjimų administratoriai, o Komisijos ir EIVT administracinio valdymo poreikiams – atsakingas leidimus suteikiantis pareigūnas įgaliojami vykdyti operacijas kitomis valiutomis.

2. Nedarant poveikio specialiosioms nuostatoms, nustatytoms konkrečių sektorių taisyklėse ar konkrečiose sutartyse, susitarimuose dėl dotacijų, susitarimuose dėl įnašo ir finansavimo susitarimuose, atsakingas leidimus suteikiantis pareigūnas perskaičiuoja valiutą taikydamas dienos euro keitimo kursą, paskelbtą *Europos Sąjungos oficialiojo leidinio* C serijoje tą dieną, kurią leidimus suteikiantis departamentas parengia mokėjimo pavedimą arba vykdomąjį raštą sumoms susigrąžinti.

   Jeigu toks dienos euro keitimo kursas neskelbiamas, atsakingas leidimus suteikiantis pareigūnas taiko 3 dalyje nurodytą kursą.

3. 82, 83 ir 84 straipsniuose numatytų sąskaitų tikslais kitos valiutos į eurą perskaičiuojamos remiantis mėnesio euro buhalteriniu keitimo kursu. Tą buhalterinį keitimo kursą nustato Komisijos apskaitos pareigūnas remdamasis bet kuriuo, jo nuomone, patikimu informacijos šaltiniu pagal ankstesnio mėnesio, ėjusio prieš tą mėnesį, kurį nustatomas keitimo kursas, priešpaskutinės darbo dienos kursą.

4. Valiutų perskaičiavimo operacijos atliekamos taip, kad nedarytų didelio poveikio Sąjungos bendro finansavimo dydžiui ar žalingo poveikio biudžetui. Kai tikslinga, euro ir kitų valiutų perskaičiavimo kursas gali būti apskaičiuojamas pagal tam tikro laikotarpio dienos keitimo kurso vidurkį.

5 SKYRIUS

UNIVERSALUMO PRINCIPAS

20 straipsnis

Taikymo sritis

Nedarant poveikio 21 straipsniui, visos pajamos padengia visus mokėjimų asignavimus. Nedarant poveikio 27 straipsniui, į biudžetą įrašoma visa pajamų ir išlaidų suma, jų nekoreguojant viena kitos atžvilgiu.

21 straipsnis

Asignuotosios pajamos

1. Išorės asignuotosios pajamos ir vidaus asignuotosios pajamos naudojamos konkretiems išlaidų punktams finansuoti.

2. Išorės asignuotąsias pajamas sudaro:

   a) konkretūs papildomi valstybių narių finansiniai įnašai, įskaitant savanoriškus įnašus, į Sąjungos programas, priemones ir veiklą;

   b) asignavimai, susiję su Anglių ir plieno mokslinių tyrimų fondo, įsteigto prie ES sutarties ir SESV pridėtu Protokolu Nr. 37 dėl EAPB sutarties galiojimo pabaigos finansinių padarinių ir dėl Anglies ir plieno mokslinių tyrimų fondo, gautomis pajamomis;

   c) palūkanos už indėlius ir baudos, numatytos Tarybos reglamente (EB) Nr. 1467/97[43];

   d) konkrečiam tikslui numatytos pajamos, pavyzdžiui, fondų pajamos, subsidijos, dovanos ir testamentu paliktas turtas, įskaitant kiekvienai konkrečiai Sąjungos institucijai numatytas pajamas;

   e) trečiųjų valstybių arba įstaigų, kurios nėra įsteigtos pagal SESV ar Euratomo sutartį, finansiniai įnašai į Sąjungos veiklą;

[43] 1997 m. liepos 7 d. Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1467/97 dėl perviršinio deficito procedūros įgyvendinimo paspartinimo ir paaiškinimo (OL L 209, 1997 8 2, p. 6).

f) 3 dalyje nurodytos vidaus asignuotosios pajamos, tiek, kiek jos papildo šioje dalyje nurodytas išorės asignuotąsias pajamas;

g) pajamos iš konkurencijos principais grindžiamos Jungtinių tyrimų centro (JRC) vykdomos veiklos, kuri apima:

i) dotacijų ir viešųjų pirkimų procedūras, kuriose dalyvauja JRC;

ii) trečiųjų šalių vardu JRC vykdomą veiklą;

iii) veiklą, kuri vykdoma pagal administracinį susitarimą su kitomis Sąjungos institucijomis arba kitais Komisijos departamentais pagal 59 straipsnį, siekiant teikti technines mokslines paslaugas.

3. Vidaus asignuotąsias pajamas sudaro:

a) iš trečiųjų šalių už jų prašymu patiektas prekes, suteiktas paslaugas arba atliktus darbus gautos pajamos;

b) pajamos, gautos iš pagal 101 straipsnį grąžintų neteisingai išmokėtų sumų;

c) įplaukos už kitiems Sąjungos institucijos departamentams arba kitoms Sąjungos institucijoms arba organams patiektas prekes, suteiktas paslaugas ir atliktus darbus, įskaitant kitų Sąjungos institucijų arba organų atlyginamas jų vardu išmokėtas komandiruočių išmokas;

d) gautos draudimo išmokos;

e) pajamos iš pastatų ir žemės nuomos bei pardavimo;

f) finansinėms priemonėms arba biudžeto garantijoms grąžinamos sumos pagal 212 straipsnio 3 dalies antrą pastraipą;

g) pajamos, gautos iš vėliau kompensuotų mokesčių pagal 27 straipsnio 3 dalies pirmos pastraipos b punktą.

4. Asignuotosios pajamos perkeliamos į kitus metus ir pervedamos pagal 12 straipsnio 4 dalies b ir c punktus bei pagal 32 straipsnį.

5. Pagrindiniu aktu galima asignuoti pajamas, kurios jame numatytos, konkretiems išlaidų punktams. Jeigu pagrindiniame akte nenurodyta kitaip, tokios pajamos yra vidaus asignuotosios pajamos.

6. Biudžetas apima eilutes, skirtas išorės ir vidaus asignuotosioms pajamoms, ir visais įmanomais atvejais yra nurodoma suma.

22 straipsnis

Struktūra, skirta asignuotosioms pajamoms ir atitinkamų asignavimų skyrimui parodyti

1. Nedarant poveikio šio straipsnio 2 dalies pirmos pastraipos c punktui ir 24 straipsniui, struktūrą, skirtą asignuotosioms pajamoms parodyti biudžete, sudaro:

   a) kiekvienos Sąjungos institucijos skirsnio pajamų suvestinėje – biudžeto eilutė, į kurią įrašomos pajamos;

   b) išlaidų suvestinėje – pastabos, įskaitant bendras pastabas, kuriose nurodoma, į kurias biudžeto eilutes galima įrašyti asignavimus, atitinkančius skirtas asignuotąsias pajamas;

   c) ***išlaidų suvestinėje*** – priedas, kuris yra neatskiriama biudžeto dalis ir kuriame išvardijamos visos biudžeto eilutės, kurioms numatytos ***vidaus ar*** išorės asignuotosios pajamos, ir pateikiama informacija apie numatomą gauti tokių pajamų sumą***, taip pat apie numatomą tokių pajamų sumą, kuri turi būti perkelta iš ankstesnių metų į kiekvieną biudžeto eilutę***.

   Pirmos pastraipos a punkte nurodytu atveju daromas simbolinis įrašas *pro memoria*, o pajamų sąmata pateikiama susipažinti pastabose.

2. Asignavimai, atitinkantys asignuotąsias pajamas, skiriami automatiškai kaip įsipareigojimų asignavimai ir mokėjimų asignavimai, kai Sąjungos institucija yra gavusi pajamų, išskyrus šiuos atvejus:

   a) 21 straipsnio 2 dalies a punkte numatytu atveju valstybių narių finansinių įnašų atžvilgiu ir kai susitarime dėl įnašo sumos nurodytos eurais, įsipareigojimų asignavimai gali būti skiriami, valstybei narei pasirašius susitarimą dėl įnašo;

   b) 21 straipsnio 2 dalies b punkte ir 21 straipsnio 2 dalies g punkto i ir iii papunkčiuose numatytais atvejais įsipareigojimų asignavimai gali būti skiriami, kai tik apskaičiuojamos gautinos sumos;

   c) 21 straipsnio 2 dalies c punkte numatytu atveju sumas įtraukus į pajamų suvestinę išlaidų suvestinėje numatomi įsipareigojimų asignavimai ir mokėjimų asignavimai.

   Šios dalies pirmos pastraipos c punkte nurodyti asignavimai vykdomi pagal 20 straipsnį.

3. Gautinų sumų, nurodytų 21 straipsnio 2 dalies b ir g punktuose, sąmatos siunčiamos apskaitos pareigūnui užregistruoti.

23 straipsnis

Valstybių narių įnašai į mokslinių tyrimų programas

1. Valstybių narių įnašai į tam tikrų papildomų mokslinių tyrimų programų finansavimą, nurodyti Reglamento (ES, Euratomas) Nr. 609/2014 5 straipsnyje, mokami taip:

   a) septynios dvyliktosios į biudžetą įtrauktos sumos dalys sumokamos ne vėliau kaip einamųjų finansinių metų sausio 31 d.;

   b) likusios penkios dvyliktosios dalys sumokamos ne vėliau kaip einamųjų finansinių metų liepos 15 d.

2. Kai biudžetas nėra galutinai priimtas iki finansinių metų pradžios, 1 dalyje numatyti įnašai grindžiami į ankstesnių finansinių metų biudžetą įtraukta suma.

3. Visi įnašai arba papildomi mokėjimai, kuriuos valstybės narės turi sumokėti į biudžetą, įtraukiami į Komisijos sąskaitą ar sąskaitas per trisdešimt kalendorinių dienų nuo lėšų pareikalavimo.

4. Atlikti mokėjimai įtraukiami į sąskaitą, numatytą Reglamente (ES, Euratomas) Nr. 609/2014, ir jiems taikomos tame reglamente nustatytos sąlygos.

24 straipsnis

Asignuotosios pajamos, atsirandančios dėl ELPA valstybių dalyvavimo tam tikrose Sąjungos programose

1. Biudžeto struktūrą, skirtą pajamoms, atsirandančioms dėl ELPA valstybių dalyvavimo tam tikrose Sąjungos programose, parodyti, sudaro:

   a) pajamų suvestinėje – biudžeto eilutė su simboliniu įrašu *pro memoria*, skirta visai kiekvienos iš ELPA valstybių įnašo sumai finansiniais metais parodyti;

   b) išlaidų suvestinėje – priedas, kuris yra neatskiriama biudžeto dalis ir kuriame išvardijamos visos biudžeto eilutės, apimančios Sąjungos veiklą, kurioje dalyvauja ELPA valstybės, ir pateikiama informacija apie numatomą su kiekvienos iš ELPA valstybių dalyvavimu susijusią sumą.

2. Pagal EEE susitarimo 82 straipsnį iš ELPA valstybių metinio dalyvavimo sumų, kaip Komisijai patvirtino Europos ekonominės erdvės jungtinis komitetas pagal EEE susitarimo Protokolo Nr. 32 1 straipsnio 5 dalį, finansinių metų pradžioje skiriamos visos atitinkamų įsipareigojimų asignavimų ir mokėjimų asignavimų sumos.

3. Pajamų, gaunamų iš ELPA valstybių finansinių įnašų, naudojimas turi būti stebimas atskirai.

25 straipsnis

Dovanojamas turtas

1. Sąjungos institucijos gali priimti bet kokį Sąjungai dovanojamą turtą, pavyzdžiui, fondų pajamas, subsidijas, dovanas ir testamentu paliktą turtą.

2. Priimant 50 000 EUR ar didesnės vertės dovanojamą turtą, su kuriuo yra susijusios finansinės išlaidos, įskaitant vėlesnes išlaidas, viršijančios 10 % dovanojamo turto vertės, būtina gauti Europos Parlamento ir Tarybos leidimą. Dėl tokio leidimo Europos Parlamentas ir Taryba nusprendžia per du mėnesius nuo atitinkamų Sąjungos institucijų prašymo gavimo datos. Jei per tą laiką prieštaravimų nepareiškiama, atitinkamos Sąjungos institucijos priima galutinį sprendimą dėl dovanojamo turto priėmimo. Atitinkamos Sąjungos institucijos savo prašyme Europos Parlamentui ir Tarybai paaiškina finansines išlaidas, susijusias su Sąjungai dovanojamo turto priėmimu.

3. Nepaisant 2 dalies, išimtinėmis aplinkybėmis Komisija gali priimti Sąjungai dovanojamą turtą natūra, neatsižvelgiant į jo vertę, kai toks dovanojamas turtas teikiamas humanitarinės pagalbos, skubios paramos, civilinės saugos ar krizių valdymo pagalbos tikslais.

Komisija gali priimti tokį dovanojamą turtą, jei:

a) jo priėmimas atitinka patikimo finansų valdymo ir skaidrumo principus;

b) nesukelia interesų konfliktų;

c) nekenkia Sąjungos įvaizdžiui;

d) nekenkia Sąjungos ar valstybių narių saugumui ar viešajai tvarkai ir nekelia pavojaus, kad jiems bus pakenkta;

e) priėmimo metu paramos teikėjas nėra vienoje iš 138 straipsnio 1 dalyje ir 143 straipsnio 1 dalyje nurodytų situacijų ir nėra duomenų bazėje, nurodytoje 144 straipsnio 1 dalyje, užregistruotas kaip subjektas, kuriam draudžiama dalyvauti procedūroje. Paramos teikėjas pateikia 139 straipsnyje nurodytą deklaraciją.

Atsakingas leidimus suteikiantis pareigūnas metinėje veiklos ataskaitoje, nurodytoje 74 straipsnio 9 dalyje, praneša apie visus atvejus, kai Komisija priėmė dovanojamą turtą pagal šios dalies pirmą pastraipą.

26 straipsnis

Įmonių teikiama parama

1. Įmonių teikiama parama – susitarimas, pagal kurį juridinis asmuo nepiniginiu įnašu remia renginį ar veiklą reklamos ar įmonių socialinės atsakomybės tikslais.

2. Remdamiesi konkrečiomis vidaus taisyklėmis, kurios skelbiamos jų atitinkamose interneto svetainėse, Sąjungos institucijos ir organai išimties tvarka gali priimti nepiniginę įmonių teikiamą paramą, jeigu:

a) tinkamai laikomasi nediskriminavimo, proporcingumo, vienodo požiūrio ir skaidrumo principų visais įmonių teikiamos paramos priėmimo procedūros etapais;

b) tokia parama prisidedama prie teigiamo Sąjungos įvaizdžio ir ji yra tiesiogiai susijusi su pagrindiniu renginio ar veiklos tikslu;

c) dėl tokios paramos nekyla interesų konfliktas ir ji nėra susijusi tik su socialiniais renginiais;

d) renginys ar veikla nėra išimtinai finansuojami įmonių teikiamos paramos lėšomis;

e) paslauga mainais už įmonių teikiamą paramą apsiriboja viešu rėmėjo prekių ženklo arba pavadinimo matomumu;

f) paramos teikimo procedūros metu rėmėjas nėra vienoje iš 138 straipsnio 1 dalyje ir 143 straipsnio 1 dalyje nurodytų situacijų ir nėra duomenų bazėje, nurodytoje 144 straipsnio 1 dalyje, užregistruotas kaip subjektas, kuriam draudžiama dalyvauti procedūroje.

3. Jei įmonių teikiamos paramos vertė viršija 5 000 EUR, rėmėjas įtraukiamas į viešąjį registrą, kuriame nurodoma informacija apie remiamo renginio ar veiklos rūšį.

27 straipsnis

Atskaitymų ir valiutos kurso koregavimo taisyklės

1. Iš mokėjimo prašymų, kurie paskui perduodami grynajai sumai sumokėti, gali būti atskaitomos:

a) nuobaudos, skirtos sutarčių šalims arba naudos gavėjams;

b) nuolaidos, grąžinamosios išmokos ir lengvatos pagal atskiras sąskaitas faktūras ir išlaidų ataskaitas;

c) palūkanos, gautos atliekant išankstinio finansavimo mokėjimus;

d) dėl nepagrįstai išmokėtų sumų padaryti koregavimai.

Pirmos pastraipos d punkte nurodyti koregavimai gali būti daromi tiesiogiai išskaitant sumas iš naujo tarpinio mokėjimo arba likučio išmokėjimo tam pačiam gavėjui pagal tą skyrių, straipsnį ir už tuos finansinius metus, kurių atžvilgiu buvo išmokėta per didelė suma.

Pirmos pastraipos c ir d punktuose nurodytiems atskaitymams taikomos Sąjungos apskaitos taisyklės.

2. Sąjungai patiektų prekių arba suteiktų paslaugų kaina, į kurią įeina valstybių narių pagal prie ES sutarties ir SESV pridėtą Protokolą Nr. 7 dėl Europos Sąjungos privilegijų ir imunitetų kompensuojami mokesčiai, priskiriama biudžetui kaip suma be mokesčių.

3. Sąjungai patiektų prekių arba suteiktų paslaugų kaina, į kurią įeina trečiųjų valstybių pagal atitinkamus susitarimus kompensuojami mokesčiai, gali būti priskiriama biudžetui kaip bet kuri iš toliau nurodytų sumų:

   a) suma be mokesčių;

   b) suma su mokesčiais.

   Pirmos pastraipos b punkte nurodytu atveju vėliau kompensuoti mokesčiai laikomi vidaus asignuotosiomis pajamomis.

4. Gali būti daromi biudžeto vykdymo metu atsiradusių valiutos kursų skirtumų koregavimai. Galutinis pelnas arba nuostolis įtraukiamas į finansinių metų likutį.

6 SKYRIUS

KONKRETUMO PRINCIPAS

28 straipsnis

Bendrosios nuostatos

1. Asignavimai numatomi konkretiems tikslams pagal antraštinę dalį ir skyrių. Skyriai toliau dalijami į straipsnius ir punktus.

2. Komisija ir kitos Sąjungos institucijos biudžete gali perkelti asignavimus laikydamosi konkrečių 29–32 straipsniuose nustatytų sąlygų.

Asignavimai gali būti perkelti tik į biudžeto eilutes, kuriose biudžete yra leistieji asignavimai arba kuriose yra simbolinis įrašas *pro memoria.*

29, 30 ir 31 straipsniuose nurodytos ribos apskaičiuojamos prašymo dėl perkėlimo pateikimo metu, darant nuorodą į biudžete, įskaitant taisomuosius biudžetus, numatytus asignavimus.

Apskaičiuojant 29, 30 ir 31 straipsniuose nurodytas ribas turi būti atsižvelgiama į sumą, gautą sudėjus perkėlimus, kurie turi būti daromi, biudžeto eilutėje, iš kurios daromi perkėlimai, pakoregavus ją anksčiau padarytų perkėlimų suma. Į perkėlimų, kuriuos Komisija ar atitinkama kita Sąjungos institucija daro savarankiškai be Europos Parlamento ir Tarybos sprendimo, sumą neatsižvelgiama.

Kartu su pasiūlymais dėl perkėlimų ir visa Europos Parlamentui ir Tarybai pateikiama informacija, susijusia su perkėlimais pagal 29, 30 ir 31 straipsnius, pateikiami atitinkami išsamūs patvirtinamieji dokumentai, kuriuose išdėstyta naujausia turima su asignavimų vykdymu susijusi informacija ir iki finansinių metų pabaigos reikalingų lėšų sąmatos tiek pagal tas biudžeto eilutes, į kurias asignavimai turi būti perkelti, tiek pagal tas, iš kurių jie turi būti perkelti.

29 straipsnis

Kitų nei Komisija Sąjungos institucijų atliekami perkėlimai

1. Bet kuri kita nei Komisija Sąjungos institucija gali perkelti asignavimus savo biudžeto skirsnyje:

   a) iš vienos antraštinės dalies į kitą neviršijant 10 % asignavimų, skirtų tiems finansiniams metams, kurie nurodyti biudžeto eilutėje, iš kurios perkeliami asignavimai;

   b) iš vieno skyriaus į kitą – be apribojimų.

2. Nedarant poveikio šio straipsnio 4 daliai, likus trims savaitėms iki 1 dalyje nurodyto perkėlimo, Sąjungos institucija apie savo ketinimą atlikti perkėlimą informuoja Europos Parlamentą ir Tarybą. Jei per šį laikotarpį Europos Parlamentas arba Taryba pareiškia tinkamai pagrįstus prieštaravimus, taikoma 31 straipsnyje nustatyta procedūra.

3. Bet kuri kita nei Komisija Sąjungos institucija gali pasiūlyti Europos Parlamentui ir Tarybai savo biudžeto skirsnyje perkelti asignavimus iš vienos antraštinės dalies į kitą viršijant ribą, nurodytą šio straipsnio 1 dalies a punkte. Tiems perkėlimams taikoma 31 straipsnyje nustatyta procedūra.

4. Bet kuri kita nei Komisija Sąjungos institucija gali savo biudžeto skirsnyje atlikti perkėlimus straipsniuose iš anksto nepranešdama Europos Parlamentui ir Tarybai.

30 straipsnis

Komisijos atliekami perkėlimai

1. Komisija savo biudžeto skirsnyje gali savarankiškai:

a) perkelti asignavimus kiekviename skyriuje;

b) iš vienos antraštinės dalies į kitą perkelti asignavimus personalo ir administravimo išlaidoms, kurios yra bendros kelioms antraštinėms dalims, neviršijant 10 % asignavimų, skirtų finansiniams metams, kurie nurodyti biudžeto eilutėje, iš kurios perkeliama, ir neviršijant 30 % asignavimų, skirtų finansiniams metams, kurie nurodyti biudžeto eilutėje, į kurią perkeliama;

c) iš vieno skyriaus į kitą toje pačioje antraštinėje dalyje perkelti asignavimus veiklos išlaidoms, neviršijant 10 % asignavimų, skirtų finansiniams metams, kurie nurodyti biudžeto eilutėje, iš kurios perkeliama;

d) biudžeto antraštinėje dalyje, susijusioje su politikos sritimi „Tiesioginiai moksliniai tyrimai“, iš vieno skyriaus į kitą perkelti asignavimus moksliniams tyrimams ir technologinei plėtrai, kuriuos vykdo JRC, neviršijant 15 % asignavimų, nurodytų biudžeto eilutėje, iš kurios perkeliama;

e) iš vienos antraštinės dalies į kitą perkelti veiklos asignavimus moksliniams tyrimams ir technologinei plėtrai, jei tie asignavimai yra naudojami tam pačiam tikslui;

f) iš vienos antraštinės dalies į kitą perkelti asignavimus, skirtus fondų, kurių lėšos įgyvendinamos taikant pasidalijamąjį valdymą, veiklos išlaidoms, išskyrus EŽŪGF atveju, jeigu atitinkami asignavimai skirti tam pačiam tikslui, kaip apibrėžta reglamente, kuriuo įsteigiamas atitinkamas fondas, arba sudaro techninės pagalbos išlaidas;

g) išimtiniais atvejais iš vienai biudžeto garantijai skirto biudžeto punkto į kitai biudžeto garantijai skirtą biudžeto punktą perkelti asignavimus, kai pastarosios garantijos bendrajame atidėjinių fonde sukauptų išteklių neužtenka pareikalautai garantijai padengti, tačiau perkelta suma vėliau turi būti atstatoma laikantis 215 straipsnio 4 dalyje nustatytos tvarkos.

Šios dalies pirmos pastraipos b punkte nurodytos išlaidos apima kiekvienos politikos srities punktus, nurodytus 47 straipsnio 4 dalyje.

Jei Komisija perkelia EŽŪGF asignavimus pagal pirmą pastraipą po gruodžio 31 d., ji priima sprendimą ne vėliau kaip kitų finansinių metų sausio 31 d. Komisija per dvi savaites nuo sprendimo dėl tų perkėlimų priėmimo informuoja Europos Parlamentą ir Tarybą.

Likus trims savaitėms iki šios dalies pirmos pastraipos c punkte nurodytų asignavimų perkėlimų, Komisija apie savo ketinimus praneša Europos Parlamentui ir Tarybai. Jei per šį laikotarpį Europos Parlamentas arba Taryba nurodo tinkamai pagrįstas priežastis, taikoma 31 straipsnyje nustatyta tvarka.

Nukrypdama nuo ketvirtos pastraipos, per paskutinius du finansinių metų mėnesius Komisija gali iš vienos antraštinės dalies į kitą savarankiškai perkelti personalo, išorės darbuotojų ir kitų tarnautojų išlaidoms skirtus asignavimus, neviršydama 5 % visų tų metų asignavimų. Komisija per dvi savaites nuo sprendimo dėl tų perkėlimų priėmimo informuoja Europos Parlamentą ir Tarybą.

2. Komisija gali nuspręsti savo biudžeto skirsnyje iš vienos antraštinės dalies į kitą perkelti toliau nurodytus asignavimus, jeigu apie savo sprendimą ji nedelsiant informuoja Europos Parlamentą ir Tarybą:

a) perkelti asignavimus iš šio reglamento 49 straipsnyje nurodytos antraštinės dalies „Atidėjiniai“, kai vienintelė rezervo panaudojimo sąlyga – priimti pagrindinį aktą pagal SESV 294 straipsnį;

b) tinkamai pagrįstais išimtiniais atvejais, pavyzdžiui, po finansinių metų gruodžio 1 d. įvykus tarptautinėms humanitarinėms nelaimėms ir krizėms, į antraštines dalis, susijusias su krizių valdymo pagalbos ir humanitarinės pagalbos operacijomis, perkelti tų metų dar nepanaudotus asignavimus, nurodytus daugiametės finansinės programos, skirtos Sąjungos išorės veiksmams, išlaidų kategorijos antraštinėse dalyse.

31 straipsnis

Sąjungos institucijų Europos Parlamentui ir Tarybai pateikiami pasiūlymai dėl perkėlimo

1. Kiekviena Sąjungos institucija savo pasiūlymus dėl perkėlimo tuo pačiu metu pateikia ir Europos Parlamentui, ir Tarybai.

2. Pasiūlymus dėl mokėjimų asignavimų perkėlimo fondams, kurių lėšos įgyvendinamos taikant pasidalijamąjį valdymą, išskyrus EŽŪGF, Komisija Europos Parlamentui ir Tarybai gali pateikti ne vėliau kaip kitų finansinių metų sausio 10 d. Mokėjimų asignavimai gali būti perkeliami iš bet kurio biudžeto punkto. Tokiais atvejais 4 dalyje nurodytas šešių savaičių laikotarpis sutrumpinamas iki trijų savaičių.

   Jei Europos Parlamentas ir Taryba perkėlimo nepatvirtina arba patvirtina tik iš dalies, atitinkama išlaidų dalis, nurodyta ***10 straipsnio 7 dalies*** b punkte, priskiriama prie kitų finansinių metų mokėjimų asignavimų.

3. Europos Parlamentas ir Taryba priima sprendimus dėl asignavimų perkėlimų laikydamiesi 4–8 dalyse numatytos tvarkos.

4. Išskyrus skubos atvejus, Europos Parlamentas ir Taryba (pastaroji sprendžia kvalifikuota balsų dauguma) sprendimą dėl kiekvieno pasiūlymo dėl perkėlimo priima per šešias savaites nuo tos dienos, kurią abi institucijos gavo pasiūlymą. Skubos atvejais Europos Parlamentas ir Taryba sprendimą priima per tris savaites nuo pasiūlymo gavimo.

5. Kai Komisija ketina perkelti EŽŪGF asignavimus pagal šį straipsnį, pasiūlymus dėl perkėlimo Europos Parlamentui ir Tarybai ji pateikia ne vėliau kaip kitų finansinių metų sausio 10 d. Tokiais atvejais 4 dalyje nurodytas šešių savaičių laikotarpis sutrumpinamas iki trijų savaičių.

6. Pasiūlymas dėl perkėlimo patvirtinamas arba laikomas patvirtintu, jeigu per šešių savaičių laikotarpį:

   a) jį patvirtina ir Europos Parlamentas, ir Taryba;

   b) jį patvirtina viena iš institucijų – Europos Parlamentas arba Taryba, o kita institucija nesiima veiksmų;

   c) nei Europos Parlamentas, nei Taryba nepriima sprendimo iš dalies pakeisti pasiūlymą dėl perkėlimo arba jį atmesti.

7. 4 dalyje nurodytas šešių savaičių laikotarpis sutrumpinamas iki trijų savaičių, nebent Europos Parlamentas arba Taryba paprašo kitaip, šiais atvejais:

   a) perkeliama suma sudaro mažiau kaip 10 % biudžeto eilutės, iš kurios atliekamas perkėlimas, asignavimų ir neviršija 5 000 000 EUR;

   b) perkeliami tik mokėjimų asignavimai ir visa perkėlimo suma neviršija 100 000 000 EUR.

8. Tuo atveju, jeigu viena iš institucijų – Europos Parlamentas arba Taryba pakeitė perkėlimo sumą, o kita institucija ją patvirtino arba nesiėmė veiksmų, arba jeigu ir Europos Parlamentas, ir Taryba pakeitė perkėlimo sumą, mažesnė iš dviejų sumų laikoma patvirtinta, nebent atitinkama Sąjungos institucija atsiimtų savo pasiūlymą dėl perkėlimo.

32 straipsnis

Perkėlimai, kuriems taikomos specialiosios nuostatos

1. Asignavimai, atitinkantys asignuotąsias pajamas, gali būti perkelti tik tuo atveju, jei tokios pajamos naudojamos tuo tikslu, kuriam jos yra asignuotos.

2. Sprendimus dėl perkėlimų, kuriais leidžiama panaudoti Solidarumo ir neatidėliotinos pagalbos rezervą pagal Reglamento (ES, Euratomas) 2020/2093 9 straipsnio 1 dalies b punktą, priima Europos Parlamentas ir Taryba, remdamiesi Komisijos pasiūlymu.

   Taikant šią dalį taikoma 31 straipsnio 3 ir 4 dalyse nustatyta procedūra. Jei Europos Parlamentas ir Taryba nepritaria Komisijos pasiūlymui ir negali susitarti dėl bendros pozicijos, jie nepriima sprendimo dėl to pasiūlymo.

Kartu su pasiūlymais dėl perkėlimo iš Solidarumo ir neatidėliotinos pagalbos rezervo dėl paramos pagal Reglamento (ES, Euratomas) 2020/2093 9 straipsnio 1 dalies b punktą pateikiami atitinkami išsamūs patvirtinamieji dokumentai, kuriuose išdėstoma:

a) naujausia turima su asignavimų vykdymu susijusi informacija ir iki finansinių metų pabaigos reikalingų lėšų sąmata biudžeto eilutėje, į kurią asignavimai turi būti perkelti;

b) galimybių perskirstyti asignavimus analizė.

7 SKYRIUS

PATIKIMO FINANSŲ VALDYMO PRINCIPAS IR VEIKLOS REZULTATAI

33 straipsnis

Veiklos rezultatai ir ekonomiškumo, veiksmingumo bei efektyvumo principai

1. Asignavimai vykdomi laikantis patikimo finansų valdymo principo ir todėl naudojami vadovaujantis šiais principais:

a) ekonomiškumo principu, pagal kurį reikalaujama, kad atitinkamos Sąjungos institucijos veiklai vykdyti naudojami ištekliai būtų suteikiami tinkamu laiku, už geriausią kainą, būtų pakankamo dydžio ir kokybės;

b) veiksmingumo principu, susijusiu su geriausiu naudotų išteklių, vykdytos veiklos ir įgyvendintų tikslų santykiu;

c) efektyvumo principu, susijusiu su numatomų tikslų įgyvendinimo vykdant veiklą mastu.

2. Vadovaujantis patikimo finansų valdymo principu, naudojant asignavimus daugiausia dėmesio skiriama veiklos rezultatams ir tuo tikslu:

a) programų ir veiklos tikslai nustatomi *ex ante*;

b) tikslų***, įskaitant integruotus tikslus, kai aktualu,*** įgyvendinimo pažanga stebima remiantis veiklos rezultatų rodikliais;

c) apie pažangą įgyvendinant tikslus ir apie su tikslų įgyvendinimu susijusias problemas Europos Parlamentui ir Tarybai pranešama pagal 41 straipsnio 3 dalies pirmos pastraipos h punktą ir 253 straipsnio 1 dalies e punktą;

d) programos ir veikla***, kai įmanoma ir tinkama pagal atitinkamas konkrečių sektorių taisykles,*** turi būti įgyvendinamos taip, kad būtų pasiekti nustatyti tikslai, nedarant reikšmingos žalos Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2020/852[44] 9 straipsnyje nustatytiems aplinkos tikslams, susijusiems su klimato kaitos švelninimu, prisitaikymu prie klimato kaitos, tausiu vandens ir jūrų išteklių naudojimu ir apsauga, perėjimu prie žiedinės ekonomikos, taršos prevencija ir kontrole, biologinės įvairovės ir ekosistemų apsauga ir atkūrimu***;***

[44] 2020 m. birželio 18 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2020/852 dėl sistemos tvariam investavimui palengvinti sukūrimo, kuriuo iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) 2019/2088 (Tekstas svarbus EEE), OL L 198, 2020 6 22, p. 13.

e) programos ir veikla, kai įmanoma ir tinkama pagal atitinkamas konkrečių sektorių taisykles, siekiant jose nustatytų tikslų, įgyvendinamos laikantis darbo ir įdarbinimo sąlygų pagal taikytiną nacionalinę teisę, Sąjungos teisę, TDO konvencijas ir kolektyvines sutartis;

f) programos ir veikla, kai įmanoma ir tinkama pagal atitinkamas konkrečių sektorių taisykles, įgyvendinamos atsižvelgiant į lyčių lygybės principą ir laikantis atitinkamos lyčių aspekto integravimo metodikos.

3. Kai aktualu, apibrėžiami konkretūs, išmatuojami, pasiekiami, aktualūs ir per nustatytą laiką įgyvendintini tikslai, nurodyti 1 ir 2 dalyse, ir atitinkami, pripažinti, patikimi, paprasti ***ir*** griežti rodikliai***, grindžiami plačiai pripažįstamais moksliniais įrodymais bei veiksminga, skaidria ir išsamia metodika. Kai tinkama, su tokiais rodikliais susiję surinkti duomenys turi būti suskirstyti pagal lytį ir renkami taip, kad šiuos duomenis būtų galima apibendrinti visų susijusių programų lygmeniu.***

34 straipsnis

Vertinimai

1. Atliekami visų programų ir veiklos, susijusių su didelėmis išlaidomis, *ex ante* ir retrospektyviniai vertinimai, kurie turi būti proporcingi tikslams ir išlaidoms.

2. *Ex ante* vertinimais, kuriais remiamasi rengiant programas ir veiklą, grindžiami susijusių programų ar veiklos rezultatų duomenimis ir juose nurodomi bei išanalizuojami spręstini klausimai, Sąjungos dalyvavimo pridėtinė vertė, tikslai, numatomas įvairių galimybių poveikis ir stebėsenos bei vertinimo tvarka.

   Svarbių programų ar veiklos, kurios gali turėti didelį ekonominį poveikį, poveikį aplinkai ar socialinį poveikį, *ex ante* vertinimas gali būti atliekamas kaip poveikio vertinimas ir jo metu galėtų būti išnagrinėti ne tik pirmoje pastraipoje nustatyti vykdytini reikalavimai, bet ir įvairios vykdymo metodų pasirinkimo galimybės.

3. Atliekant retrospektyvinius vertinimus įvertinami programos ar veiklos rezultatai, įskaitant tokius aspektus, kaip efektyvumas, veiksmingumas, suderinamumas, aktualumas ir ES pridėtinė vertė. Retrospektyviniai vertinimai grindžiami informacija, sukaupta taikant stebėsenos priemones ir susijusiems veiksmams nustatytus rodiklius. Jie atliekami bent kartą kiekvienos daugiametės finansinės programos įgyvendinimo laikotarpiu ir, kai įmanoma, numatant pakankamai laiko, kad būtų galima atsižvelgti į nustatytus faktus atliekant *ex ante* vertinimus arba poveikio vertinimus, kuriais remiamasi rengiant susijusias programas ir veiklą.

35 straipsnis

Privaloma finansinė pažyma

1. Kartu su bet kuriuo pasiūlymu arba iniciatyva, kuriuos Komisija, Sąjungos vyriausiasis įgaliotinis užsienio reikalams ir saugumo politikai (toliau – vyriausiasis įgaliotinis) arba valstybė narė pateikia teisėkūros institucijai ir kurie gali turėti įtakos biudžetui, įskaitant etatų skaičiaus pokyčius, pateikiama finansinė pažyma, kurioje nurodoma mokėjimų ir įsipareigojimų asignavimų sąmata, įvertinant įvairias galimas finansavimo galimybes ir atliekant 34 straipsnyje numatytą *ex ante* vertinimą arba poveikio vertinimą.

   Kartu su teisėkūros institucijai pateikto pasiūlymo arba iniciatyvos pakeitimu, kuris gali turėti realų poveikį biudžetui, įskaitant etatų skaičiaus pokyčius, pateikiama pakeitimą siūlančios Sąjungos institucijos parengta finansinė pažyma.

   Finansinėje pažymoje nurodomi finansiniai ir ekonominiai duomenys, būtini, kad teisėkūros institucija galėtų įvertinti Sąjungos veiksmų poreikį. Joje pateikiama atitinkama informacija apie suderinamumą su kita Sąjungos veikla ir galimą sinergiją.

   Daugiamečių operacijų atveju finansinėje pažymoje pateikiamas numatomas įsipareigojimų ir mokėjimų asignavimų ir etatų, įskaitant išorės darbuotojus, metinių poreikių tvarkaraštis ir jų vidutinės trukmės ir, jei įmanoma, ilgalaikio finansinio poveikio vertinimas.

2. Biudžeto procedūros metu Komisija pateikia būtiną informaciją, kad būtų galima palyginti reikalingus asignavimų pokyčius ir finansinėje pažymoje pateiktas pradines prognozes, atsižvelgiant į pažangą, padarytą teisėkūros institucijai svarstant pateiktą pasiūlymą arba iniciatyvą.

3. Siekiant sumažinti sukčiavimo, pažeidimų ir tikslų neįgyvendinimo riziką, finansinėje pažymoje pateikiama informacija apie vidaus kontrolės sistemos sąrangą, pagal šią sistemą vykdomos kontrolės sąnaudų ir naudos sąmatą, numatomo klaidų rizikos lygio vertinimą, taip pat informaciją apie esamas ir numatomas sukčiavimo prevencijos ir apsaugos nuo sukčiavimo priemones.

   Šiame vertinime atsižvelgiama į tikėtiną klaidų mastą ir rūšį, taip pat į konkrečias atitinkamos srities politikos sąlygas ir jai taikytinas taisykles.

4. Pristatydama peržiūrėtus arba naujus pasiūlymus dėl išlaidų, Komisija įvertina kontrolės sistemų sąnaudas ir naudą, taip pat numatomą klaidų rizikos lygį, kaip nurodyta 3 dalyje.

36 straipsnis

Biudžeto vykdymo vidaus kontrolė

1. Vadovaujantis patikimo finansų valdymo principu, biudžetas vykdomas atliekant efektyvią ir veiksmingą vidaus kontrolę, tinkamą kiekvienam vykdymo metodui, atsižvelgiant į atitinkamas konkrečių sektorių taisykles.

2. Biudžeto vykdymo tikslais vidaus kontrolė taikoma visais valdymo lygmenimis ir jos paskirtis – pateikti pagrįstą patikinimą, kad įgyvendinti šie tikslai:

   a) operacijos yra efektyvios, veiksmingos ir ekonomiškos;

   b) teikiamos patikimos ataskaitos;

   c) saugomas turtas ir informacija;

   d) vykdoma sukčiavimo, korupcijos, interesų konfliktų, dvigubo finansavimo ***ir kitų pažeidimų*** prevencija, nustatymas, šalinimas ir tolesnė su tokiais pažeidimais susijusi veikla, be kita ko, ***savanoriškai naudojantis bendra, integruota ir sąveikia informacijos ir stebėsenos sistema, įskaitant bendrą duomenų gavybos ir rizikos įvertinimo balais priemonę, kurią teikia Komisija ir kuri suteikia galimybę susipažinti su duomenimis ir*** elektroniniu ***automatiniu būdu gauti,*** registruoti, saugoti ir perduoti duomenis apie Sąjungos lėšų gavėjus, įskaitant jų tikruosius savininkus, kaip apibrėžta Direktyvos (ES) 2015/849 3 straipsnio 6 punkte***, laikantis konkrečių sektorių taisyklių***;

   e) vykdomas tinkamas rizikos, susijusios su pagrindinių sandorių teisėtumu ir tvarkingumu, valdymas atsižvelgiant į daugiametį programų pobūdį ir atitinkamų mokėjimų pobūdį.

3. Efektyvi vidaus kontrolė grindžiama geriausia tarptautine praktika ir visų pirma apima šiuos elementus:

a) užduočių atskyrimą;

b) tinkamą rizikos valdymo ir kontrolės strategiją, kuri apima kontrolę gavėjų lygmeniu;

c) tinkamą audito seką ir duomenų vientisumą duomenų sistemose, įskaitant elektronines;

d) efektyvumo ir veiksmingumo stebėsenos procedūras;

e) tolesnės veiklos procedūras, nustačius vidaus kontrolės trūkumus ir išimtis;

f) periodinį patikimo vidaus kontrolės sistemos veikimo vertinimą.

4. Veiksminga vidaus kontrolė grindžiama šiais elementais:

a) tarp atitinkamų kontrolės grandinės dalyvių koordinuojamos tinkamos rizikos valdymo ir kontrolės strategijos įgyvendinimu;

b) atliktų kontrolių rezultatų prieinamumu visiems atitinkamiems kontrolės grandinės dalyviams;

c) kai tikslinga, rėmimusi įgyvendinančių partnerių valdymo deklaracijomis ir nepriklausomomis audito nuomonėmis, jei susijusio darbo kokybė yra tinkama ir priimtina ir jei jis buvo atliktas vadovaujantis sutartais standartais;

d) laiku taikomomis taisomosiomis priemonėmis, įskaitant, kai tinkama, atgrasomąsias sankcijas;

e) aiškiais ir nedviprasmiškais teisės aktais grindžiama atitinkama politika, įskaitant pagrindinius aktus dėl vidaus kontrolę reglamentuojančių elementų;

f) kartotinės kontrolės panaikinimu;

g) kontrolės sąnaudų ir naudos santykio gerinimu.

5. Jei įgyvendinimo laikotarpiu klaidų lygis nuolat išlieka didelis, Komisija nustato kontrolės sistemų trūkumus, išnagrinėja galimų taisomųjų priemonių sąnaudas bei naudą ir imasi arba pasiūlo imtis atitinkamų veiksmų, pavyzdžiui, supaprastinti taikytinas nuostatas, patobulinti kontrolės sistemas ir pertvarkyti programą arba įgyvendinimo sistemas.

6. Šio straipsnio 2 dalies d punkto tikslais ***ir nedarant poveikio šios dalies antrai pastraipai, Sąjungos institucijos ir įstaigos bei asmenys ar subjektai, vykdantys biudžetą pagal 62 straipsnio 1 dalį,*** sąveikiu ir kompiuterio skaitomu formatu ***Komisijai*** elektroniniu būdu pateikia šią informaciją :

a) ***apie gavėją – visą 38 straipsnio 2 dalies a, b ir c punktuose ir 38 straipsnio 6 dalies antroje pastraipoje nurodytą informaciją, o*** fizinio asmens atveju – ir gimimo datą;

b) ***apie operaciją – visą 38 straipsnio 2 dalies d ir e punktuose nurodytą informaciją ir unikalų operacijos identifikatorių;***

c) apie gavėjo tikrąjį (-uosius) savininką (-us), kai gavėjas nėra fizinis asmuo – vardą (-us), pavarde(s), gimimo datą ir PVM mokėtojo kodą (-us) arba, jei yra, mokesčių mokėtojo identifikacinį (-ius) numerį (-ius), arba kitą unikalų identifikatorių valstybės lygmeniu.

Šio straipsnio tikslais, kai valstybės narės gauna ir vykdo biudžetą pagal 62 straipsnio 1 dalį, jos suteikia Komisijai prieigą prie pirmoje pastraipoje nurodytos informacijos tik tuo atveju, jei jos yra įpareigotos registruoti ir saugoti tokią informaciją pagal konkrečių sektorių taisykles. Jei tokio įpareigojimo pagal konkrečių sektorių taisykles nėra, valstybės narės gali savanoriškai suteikti Komisijai galimybę susipažinti su jų turima informacija, nurodyta pirmoje pastraipoje.

Iki 2027 m. pabaigos Komisija pateikia šio straipsnio 2 dalies d punkte nurodytos sistemos parengties įvertinimą pagal šiuos kriterijus:

a) užtikrinamas sąveikumas su atitinkamomis IT sistemomis ir duomenų bazėmis, įskaitant valstybių narių IT sistemas ir duomenų bazes, sudarant sąlygas, kai įmanoma, automatiškai perduoti atitinkamą informaciją tikruoju laiku ir išvengti dvigubo ataskaitų teikimo;

b) šio straipsnio 2 dalies d punkte nurodytoje sistemoje naudojami rizikos rodikliai yra pakankamai vienodi, objektyvūs, proporcingi ir būtini rizikos vertinimui atlikti ir yra pagrįsti patikimais informacijos šaltiniais;

c) šio straipsnio 2 dalies d punkte nurodyta sistema suteikia galimybių naudoti dirbtinį intelektą duomenims analizuoti ir interpretuoti;

(d) šio straipsnio 2 dalies d punkte nurodyta sistema atitinka bendruosius duomenų apsaugos principus.

Šiame straipsnyje „sąveikumas“ reiškia minimalų būtiną duomenų rinkimą iš įvairių šaltinių ir jų perdavimą, kad būtų galima veiksmingai įvertinti duomenis ir galimą riziką.

Sąjungos institucijos ir įstaigos, valstybės narės ir asmenys ar subjektai, vykdantys biudžetą pagal 62 straipsnio 1 dalį, gali savanoriškai naudotis šio straipsnio 2 dalies d punkte nurodyta sistema.

7. Siekiant palengvinti rizikos vertinimą atrankos, sutarčių skyrimo, finansinio valdymo, stebėsenos, tyrimų, kontrolės bei audito tikslais ir prisidėti prie veiksmingos sukčiavimo, korupcijos, interesų konfliktų, dvigubo finansavimo ***ir kitų pažeidimų*** prevencijos, nustatymo, šalinimo ir tolesnių veiksmų, sukurta šio straipsnio 2 dalies d punkte nurodyta sistema ***turi:***

a) naudoti tik objektyvius, proporcingus, rizikos vertinimui būtinus rizikos rodiklius ir būti pagrįsta patikimais duomenų ir informacijos šaltiniais;

b) būti suprojektuota taip, kad atitiktų bendruosius duomenų apsaugos principus, įskaitant duomenų kiekio mažinimo ir saugojimo apribojimų principus, taikomus asmens duomenų tvarkymui.

Prieiga prie šio straipsnio 2 dalies d punkte nurodytos sistemos turi atitikti taikomas duomenų apsaugos taisykles***, atitikti reikalingumo ir proporcingumo principus*** ir būti leidžiama tik ***biudžetą vykdančioms Sąjungos institucijoms ir organams,*** pagal 62 straipsnio 1 dalies pirmos pastraipos b punktą biudžetą vykdančioms valstybėms narėms, Sąjungos lėšas pagal 62 straipsnio 1 dalies pirmos pastraipos a punktą gaunančioms ir įgyvendinančioms valstybėms narėms, biudžetą pagal 62 straipsnio 1 dalies pirmos pastraipos c punktą vykdantiems asmenims arba subjektams, Sąjungos tyrimų***,*** kontrolės ***ir audito*** įstaigoms***, įskaitant OLAF, Audito Rūmus ir EPPO***, kai jie naudojasi atitinkama savo kompetencija. ***Duomenys, prieinami per šio straipsnio 2 dalies d punkte nurodytą sistemą, kiekvienu konkrečiu atveju padaromi prieinami Europos Parlamentui ir Tarybai tiek, kiek tai būtina ir proporcinga, kai jie naudojasi savo atitinkama kompetencija, vykstant Komisijos biudžeto įvykdymo patvirtinimo procedūrai.***

Komisija yra duomenų valdytoja, kaip apibrėžta Reglamento (ES) 2018/1725 3 straipsnio 8 punkte, ir yra atsakinga už šio straipsnio 2 dalies d punkte nurodytos sistemos sukūrimą, valdymą bei priežiūrą, duomenų saugumo, vientisumo ir konfidencialumo užtikrinimą, naudotojų tapatumo nustatymą ir IT sistemos apsaugą nuo netinkamo valdymo bei piktnaudžiavimo.

Duomenys saugomi tokį laikotarpį, kuris būtinas ir proporcingas 2 dalies d punkte nustatytam tikslui pasiekti. Ilgiausias galimas saugojimo laikotarpis neviršija 10 metų nuo paskutinio Komisijai pateikto mokėjimo prašymo pateikimo dienos.

8. Šio straipsnio 2 dalies d punkto, 144 straipsnio 2 dalies ir 147 straipsnio tikslais, be visų taikytinų konkrečių sektorių taisyklių, asmenys ir subjektai, vykdantys biudžetą pagal 62 straipsnio 1 dalies pirmos pastraipos b punktą, taip pat asmenys ir subjektai, gaunantys lėšas, kai biudžetas vykdomas pagal 62 straipsnio 1 dalies pirmos pastraipos a punktą, kartu su valstybėmis narėmis perduoda informaciją Komisijai bet kuriuo oficialiu kanalu, pavyzdžiui, Komisijos sukurta automatine informacine sistema, kuri šiuo metu naudojama pranešimams apie sukčiavimą ir pažeidimus (toliau – Pažeidimų valdymo sistema), informaciją apie faktus ir išvadas, nustatytus tik galutiniuose teismo sprendimuose ar galutiniuose administraciniuose sprendimuose, remiantis 138 straipsnio 1 dalies c punkto iv papunktyje ir d punkte nurodytomis priežastimis, kai jie sužino apie tokią informaciją. Tais pačiais tikslais valstybės narės perduoda kitą būtiną informaciją, kurios paprašo Komisija, visų pirma informaciją, susijusią su tolesniais administraciniais veiksmais.

9. Valstybės narės, kurios gauna ir įgyvendina Sąjungos lėšas pagal 62 straipsnio 1 dalies pirmos pastraipos a punktą, taiko šio straipsnio 1–7 dalis.

10. Biudžetą pagal 62 straipsnio 1 dalies pirmos pastraipos b punktą vykdančioms valstybėms narėms taikant šio straipsnio 2, 3 ir 6 dalių reikalavimus, nuorodos į gavėjus suprantamos ***taip, kaip nurodyta 38 straipsnio 1 dalies antroje pastraipoje***.

11. Įgyvendindama kontrolės strategiją, Komisija prireikus rengia ir vykdo kontrolę ir auditus, per kuriuos naudojamasi automatizuotomis IT priemonėmis ir besiformuojančiomis technologijomis.

8 SKYRIUS

SKAIDRUMO PRINCIPAS

37 straipsnis

Ataskaitų ir biudžetų skelbimas

1. Biudžetas sudaromas ir vykdomas, o ataskaitos pateikiamos laikantis skaidrumo principo.

2. Europos Parlamento pirmininkas užtikrina, kad galutinai priimtas biudžetas ir bet kuris taisomasis biudžetas būtų paskelbti *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

Biudžetai paskelbiami per tris mėnesius nuo tos dienos, kurią paskelbiama, kad jie galutinai priimti.

Laukiant, kol biudžetas bus oficialiai paskelbtas *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*, Komisijos iniciatyva kuo greičiau, bet ne vėliau kaip per keturias savaites nuo galutinio biudžeto priėmimo, Sąjungos institucijų interneto svetainėje visomis kalbomis paskelbiami galutiniai išsamūs biudžeto duomenys.

Konsoliduotosios metinės ataskaitos paskelbiamos *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje* ir Sąjungos institucijų interneto svetainėje.

38 straipsnis

Informacijos apie gavėjus ir kitos informacijos skelbimas

1. Komisija ***centralizuotoje*** interneto svetainėje paskelbia informaciją apie iš biudžeto finansuojamų lėšų gavėjus ne vėliau kaip metų, einančių po finansinių metų, kuriais dėl tų lėšų buvo prisiimtas teisinis įsipareigojimas, birželio 30 d., kai biudžetą pagal 62 straipsnio 1 dalies pirmos pastraipos a punktą vykdo ji, Sąjungos institucijos pagal 59 straipsnio 1 dalį bei 70 ir 71 straipsniuose nurodyti Sąjungos organai.

   Kai biudžetas vykdomas pagal 62 straipsnio 1 dalies pirmos pastraipos b ir c punktus ir kartu su valstybėmis narėmis pagal 62 straipsnio 1 dalies pirmos pastraipos a punktą, Komisija informaciją apie gavėjus ***centralizuotoje*** interneto svetainėje***, nurodytoje šios dalies pirmoje pastraipoje,*** paskelbia ne vėliau kaip metų, einančių po finansinių metų, kuriais sudaryta sutartis ar susitarimas, kuriuo nustatytos paramos sąlygos, birželio 30 d. Kai biudžetas vykdomas pagal 62 straipsnio 1 dalies pirmos pastraipos b punktą, šiame straipsnyje pateiktos nuorodos į gavėjus suprantamos kaip nuorodos į ***gavėjus, rangovus, subrangovus ir*** naudos gavėjus, ***kaip nurodyta*** konkrečių sektorių taisyklėse. ***Šio straipsnio 2 dalyje išvardyta informacija apie tokius gavėjus skelbiama, jei pagal konkrečių sektorių taisykles reikalaujama ją rinkti ir saugoti.***

2. Išskyrus 3 dalyje nurodytus atvejus, tinkamai atsižvelgiant į konfidencialumo ir saugumo reikalavimus, ypač asmens duomenų apsaugą, atviruoju, sąveikiu ir kompiuterio skaitomu formatu, kuriuo naudojantis galima duomenis rūšiuoti, atlikti jų paiešką, juos gauti, palyginti ir pakartotinai naudoti, skelbiama ši informacija:

a) ar gavėjas yra fizinis, ar juridinis asmuo;

b) visas gavėjo teisinis pavadinimas (juridinio asmens atveju) ir jo PVM mokėtojo kodas arba mokesčių mokėtojo identifikacinį numerį, jei toks yra, arba kitas šalies lygmeniu nustatytas unikalus identifikatorius, o fizinio asmens atveju – gavėjo vardas ir pavardė;

c) gavėjo buvimo vieta, t. y.:

i) gavėjo adresas, kai gavėjas yra juridinis asmuo;

ii) NUTS 2 lygio regionas, kai gavėjas yra fizinis asmuo ir jo nuolatinė gyvenamoji vieta yra Sąjungoje, arba valstybė, kai gavėjas yra fizinis asmuo ir neturi nuolatinės gyvenamosios vietos Sąjungoje;

d) suma, dėl kurios prisiimtas įsipareigojimas ir, jei įsipareigojimas susijęs su keliais gavėjais, šios sumos paskirstymas pagal gavėjus (jei tokia informacija turima);

e) priemonės pobūdis ir tikslas.

3. Šio straipsnio 2 dalyje nurodyta informacija neskelbiama ir neteikiama skelbti pagal šio straipsnio 6 dalį:

a) jei ji susijusi su stipendijomis, mokamomis fiziniams asmenims, ir kita tiesiogine parama, mokama fiziniams asmenims, kuriems jos labiausiai reikia, kaip nurodyta 194 straipsnio 4 dalies b punkte;

b) jei ji susijusi su labai mažos vertės sutartimis, skirtomis ekspertams, atrinktiems pagal 242 straipsnio 2 dalį, ir labai mažos vertės sutartimis, kurių vertė yra mažesnė už nurodytą I priedo 14.4 punkte;

c) jei ji susijusi su finansine parama, teikiama per finansines priemones ar biudžeto garantijas, kurios vertė yra mažesnė nei 500 000 EUR;

d) kai dėl duomenų atskleidimo gali kilti pavojus atitinkamų asmenų ir subjektų teisėms ir laisvėms, kurios užtikrinamos Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartija, arba gali būti pakenkta komerciniams gavėjų interesams;

e) jei konkrečių sektorių taisyklėse nereikalaujama, kad ji būtų skelbiama, kai biudžetas vykdomas pagal 62 straipsnio 1 dalies pirmos pastraipos b punktą.

Pirmos pastraipos c punkte nurodytais atvejais pateikiama informacija, susijusi tik su statistiniais duomenimis, apibendrintais pagal atitinkamus kriterijus, pavyzdžiui, gavėjų geografinę padėtį, ekonominę tipologiją, gautos paramos rūšį ir Sąjungos politikos sritį, pagal kurią suteikta tokia parama.

Fizinių asmenų atveju 2 dalyje nurodytos informacijos atskleidimas grindžiamas tokiais atitinkamais kriterijais, kaip priemonės dažnumas arba rūšis ir susijusios sumos.

4. Sąjungos lėšas pagal 62 straipsnio 1 dalies pirmos pastraipos c punktą įgyvendinantys asmenys ar subjektai skelbia informaciją apie gavėjus laikydamiesi tų asmenų ar subjektų taisyklių ir procedūrų tiek, kiek tos taisyklės laikomos lygiavertėmis Komisijai atlikus vertinimą pagal 157 straipsnio 3 dalį ir 4 dalies pirmos pastraipos e punktą, ir su sąlyga, kad bet kokiam asmens duomenų skelbimui taikomos šiame straipsnyje išdėstytoms priemonėms lygiavertės apsaugos priemonės.

Pagal 63 straipsnio 3 dalį paskirtos įstaigos skelbia informaciją laikydamosi konkrečių sektorių taisyklių. Tos konkrečių sektorių taisyklės gali pagal atitinkamą teisinį pagrindą nukrypti nuo šio straipsnio 2 ir 3 dalių ir atsižvelgiant į atitinkamo sektoriaus ypatumus.

Valstybės narės, kurios pagal 62 straipsnio 1 dalies pirmos pastraipos a punktą gauna ir įgyvendina Sąjungos lėšas, užtikrina, kad informacija apie jų gavėjus *ex post* būtų skelbiama ***šio straipsnio 1 dalyje nurodytoje centralizuotoje*** interneto svetainėje pagal šio straipsnio 2 ir 3 dalis.

5. Sąjungos institucijų interneto svetainėse pateikiama nuoroda į ***1 dalyje nurodytą centralizuotą*** interneto svetainę, kurioje galima rasti toje dalyje nurodytą informaciją .

Komisija tinkamu būdu ir laiku pateikia informaciją apie 1 ***dalyje nurodytą centralizuotą*** interneto svetainę, įskaitant jos adreso nuorodą, kurioje galima rasti 4 dalyje nurodytų valstybių narių, asmenų, subjektų ar įstaigų pateiktą informaciją.

6. Taikant šio straipsnio 1 dalies pirmą ir antrą pastraipas ir nedarant poveikio ***šio straipsnio 3 ir 4 dalims*** ir konkrečių sektorių taisyklėms, ***Komisija naudoja 36 straipsnio 2 dalyje nurodytoje sistemoje saugomus atitinkamus duomenis, kad į šio straipsnio 1 dalyje nurodytą centralizuotą interneto svetainę įkeltų*** šio straipsnio 2 dalyje ***nurodytą informaciją***.

   Be to, ▌ duomenys taip pat apima fizinių asmenų PVM mokėtojo kodą arba mokesčių mokėtojo identifikacinį numerį, jei toks yra, arba kitą valstybės lygmeniu nustatytą unikalų identifikatorių, siekiant pagerinti perduodamų duomenų kokybę, tačiau jų nenaudojant skelbimui.

7. Jei skelbiami asmens duomenys, informacija pašalinama praėjus dvejiems metams po finansinių metų, kuriais buvo prisiimtas teisinis įsipareigojimas dėl lėšų, pabaigos.

   Jei biudžetas vykdomas pagal 62 straipsnio 1 dalies pirmos pastraipos b ir c punktus, asmens duomenys pašalinami praėjus dvejiems metams po finansinių metų, kuriais sudaryta sutartis ar susitarimas, kuriuo nustatytos paramos sąlygos, pabaigos.

III ANTRAŠTINĖ DALIS

BIUDŽETO SUDARYMAS IR STRUKTŪRA

1 SKYRIUS

BIUDŽETO SUDARYMAS

39 straipsnis

Pajamų ir išlaidų sąmatos

1. Kiekviena kita nei Komisija Sąjungos institucija iki kiekvienų metų liepos 1 d. parengia savo pajamų ir išlaidų sąmatą ir ją nusiunčia Komisijai ir tuo pačiu metu Europos Parlamentui ir Tarybai susipažinti.

2. Vyriausiasis įgaliotinis konsultuojasi su už vystymosi politiką, kaimynystės politiką, tarptautinį bendradarbiavimą, humanitarinę pagalbą ir reagavimą į krizes atsakingais Komisijos nariais jų atitinkamos kompetencijos klausimais.

3. Komisija parengia savo sąmatas ir iškart, kai jos patvirtinamos, jas nusiunčia Europos Parlamentui ir Tarybai. Rengdama savo sąmatas, Komisija naudojasi 40 straipsnyje nurodyta informacija.

40 straipsnis

70 straipsnyje nurodytų Sąjungos organų biudžeto sąmata

Kasmet ne vėliau kaip sausio 31 d. kiekvienas 70 straipsnyje nurodytas Sąjungos organas, vadovaudamasis savo steigimo dokumentu, Komisijai, Europos Parlamentui ir Tarybai nusiunčia savo bendrojo programavimo dokumento projektą, apimantį jo metinį ir daugiametį programavimą ir atitinkamus žmogiškųjų ir finansinių išteklių planus.

41 straipsnis

Biudžeto projektas

1. Komisija biudžeto projekto pasiūlymą Europos Parlamentui ir Tarybai pateikia ne vėliau kaip metų, einančių prieš biudžeto vykdymo metus, rugsėjo 1 d. Tą pasiūlymą ji perduoda nacionaliniams parlamentams susipažinti.

Biudžeto projekte pateikiama bendroji Sąjungos pajamų ir išlaidų suvestinė ir konsoliduotosios 39 straipsnyje nurodytos sąmatos. Jame taip pat gali būti pateikiamos sąmatos, kurios skiriasi nuo Sąjungos institucijų parengtų sąmatų.

Biudžeto projektas sudaromas ir pateikiamas pagal 47–52 straipsniuose nustatytus reikalavimus.

Prieš kiekvieną biudžeto projekto skirsnį pateikiamas atitinkamos Sąjungos institucijos parengtas įvadas.

Komisija parengia bendrą biudžeto projekto įvadą. Bendrą įvadą sudaro finansinės lentelės, kuriose pateikiami pagrindiniai duomenys pagal antraštines dalis ir pagrindžiami vienų finansinių metų asignavimų pokyčiai, palyginti su kitų metų asignavimų pokyčiais, pagal daugiametės finansinės programos išlaidų kategorijas.

2. Siekdama pateikti tikslesnes ir patikimesnes prognozes dėl galiojančių teisės aktų ir svarstomų pasiūlymų dėl teisėkūros procedūra priimamų aktų poveikio biudžetui, Komisija prie biudžeto projekto prideda orientacinio ateinančių metų finansinio programavimo dokumentą, suskirstytą pagal išlaidų kategorijas, politikos sritis ir biudžeto eilutes. Visas finansinis programavimas apima 2020 m. gruodžio 16 d. tarpinstitucinio susitarimo 26 punkte nurodytas išlaidų kategorijas. Pateikiamos išlaidų kategorijų, kurios nenurodytos to Tarpinstitucinio susitarimo 26 punkte, duomenų suvestinės.

   Priėmus biudžeto projektą, orientacinio finansinio programavimo dokumentas atnaujinamas įtraukiant biudžeto procedūros ir kitų atitinkamų sprendimų rezultatus.

3. Prie biudžeto projekto Komisija prideda:

a) lentelę, kurioje palyginamas kitoms Sąjungos institucijoms parengtas biudžeto projektas ir kitų Sąjungos institucijų Komisijai atsiųstos pradinės sąmatos ir, kai taikytina, nurodomos priežastys, kodėl biudžeto projekte pateikiamos sąmatos, kurios skiriasi nuo kitų Sąjungos institucijų parengtų sąmatų;

b) bet kurį darbinį dokumentą, kurį ji laiko naudingu, susijusį su Sąjungos institucijų etatų planais, į kurį įtraukiamas naujausias patvirtintas etatų planas ir kuriame:

i) nurodomi visi Sąjungos įdarbinti darbuotojai, nurodant pagal įdarbinimo sutarties rūšį;

ii) pateikiamas etatų bei išorės personalo ir lyčių pusiausvyros politikos pareiškimas;

iii) nurodomas metų, einančių iki biudžeto projekto pateikimo metų, paskutinę dieną faktiškai užimtų etatų skaičius ir tais pačiais metais faktiškai užimtų etato ekvivalentų skaičiaus metinis vidurkis, nurodant etatų pasiskirstymą pagal pareigybių lygius, lytį ir administracinius vienetus;

iv) pateikiamas pagal politikos sritis suskirstytų etatų planas;

v) nurodomas kiekvienos išorės darbuotojų kategorijos pradinis numatytas etato ekvivalentų skaičius, remiantis leistaisiais asignavimais, ir asmenų, kurie faktiškai dirba metų, kuriais pateikiamas biudžeto projektas, pradžioje, skaičius, nurodant jų pasiskirstymą pagal pareigų grupę ir atitinkamai pagal pareigybių lygius;

c) darbinį dokumentą, kuriame pateikiamos 70 ir 71 straipsniuose nurodytų Sąjungos organų pajamos ir išlaidos, taip pat visa informacija apie personalą, kaip nurodyta šios pastraipos b punkte;

d) darbinį dokumentą dėl planuojamo asignavimų naudojimo finansiniais metais, informaciją apie asignuotųjų pajamų įgyvendinimą praėjusiais metais, įskaitant informaciją apie į finansinius metus perkeltas sumas ir neįvykdytus įsipareigojimus;

e) darbinį dokumentą dėl administravimui skirtų asignavimų, kuriame nurodomos administracinės išlaidos, kurias Komisija turės įgyvendinti pagal savo biudžeto skirsnį ir darbinį dokumentą dėl 272 straipsnio 1 dalyje nurodytos Komisijos pastatų politikos;

f) darbinį dokumentą dėl bandomųjų projektų ir parengiamųjų veiksmų, kuriame taip pat pateikiamas rezultatų ir numatomos tolesnės veiklos įvertinimas;

g) darbinį dokumentą dėl tarptautinių organizacijų finansavimo, kuriame pateikiama:

   i) visų įnašų, suskirstytų pagal Sąjungos programas ar fondus ir pagal tarptautines organizacijas, suvestinė;

   ii) motyvų pareiškimas, kuriame paaiškinama, kodėl veiksmingiau yra Sąjungai finansuoti šias tarptautines organizacijas, o ne veikti tiesiogiai;

h) programų suvestines arba kitus atitinkamus dokumentus, kuriuose nurodyta:

i) prie kurių sričių Sąjungos politikos ir kurių tikslų įgyvendinimo prisidedama pagal programą;

ii) aiškus Sąjungos lygmens intervencijos pagrindas laikantis, *inter alia*, subsidiarumo principo;

iii) pažanga, įgyvendinant programos tikslus, kaip nurodyta 33 straipsnyje;

iv) visapusiškas pagrindimas, įskaitant siūlomų asignavimų dydžio pokyčių sąnaudų ir naudos analizę;

v) informacija apie programos įgyvendinimo einamaisiais ir ankstesniais finansiniais metais rodiklius;

i) mokėjimų tvarkaraščio suvestinę, kurioje pagal programas ir pagal išlaidų kategorijas apibendrinami mokėjimai, atliktini vėlesniais finansiniais metais siekiant įgyvendinti biudžeto projekte siūlomus biudžeto įsipareigojimus, kurie buvo prisiimti ankstesniais finansiniais metais.

Jei viešojo ir privačiojo sektorių partnerystės naudojasi finansinėmis priemonėmis, su tomis priemonėmis susijusi informacija įtraukiama į 4 dalyje nurodytą darbinį dokumentą.

4. Jei Komisija naudojasi finansinėmis priemonėmis, prie biudžeto projekto ji prideda darbinį dokumentą, kuriame kiekvienos finansinės priemonės atveju pateikiama:

a) nuoroda į finansinę priemonę ir jos pagrindinį aktą, taip pat bendras priemonės apibūdinimas, jos poveikis biudžetui, jos trukmė ir Sąjungos įnašo pridėtinė vertė;

b) įgyvendinimo procese dalyvaujančios finansų įstaigos, įskaitant bet kokius klausimus, susijusius su 158 straipsnio 2 dalies taikymu;

c) finansinės priemonės įnašas įgyvendinant atitinkamos programos tikslus, įvertintas taikant nustatytus rodiklius, įskaitant, kai taikytina, geografinę diversifikaciją;

d) numatytos operacijos, įskaitant tikslines apimtis, grindžiamas tiksliniu svertu ir planuojamu sutelkti privačiuoju kapitalu arba, jei tai nenustatyta, dėl esamų finansinių priemonių kylančiu sverto koeficientu;

e) biudžeto eilutės, atitinkančios susijusias operacijas, suvestinius biudžetinius įsipareigojimus ir mokėjimus iš biudžeto;

f) vidutinis laikotarpis tarp biudžetinio įsipareigojimo dėl finansinių priemonių ir teisinių įsipareigojimų dėl atskirų projektų, išreikštų nuosavo kapitalo ar skolos forma, jei tas laikotarpis viršija trejus metus;

g) pajamos ir mokėjimų susigrąžinimas pagal 212 straipsnio 3 dalį, pateikiami atskirai, įskaitant jų panaudojimo įvertinimą;

h) investicijų į nuosavą kapitalą vertė, palyginti su ankstesniais metais;

i) rizikai ir įsipareigojimams skirta bendra atidėjinių suma, taip pat visa informacija apie Sąjungos finansinės rizikos poziciją, įskaitant visus neapibrėžtuosius įsipareigojimus;

j) patirti nuostoliai iš turto ir pareikalautos garantijos ankstesniais metais ir atitinkami bendri duomenys;

k) finansinės priemonės įgyvendinimo rezultatai, įskaitant padarytas investicijas, tikslinį ir pasiektą sverto ir didinamąjį poveikį, taip pat sutelkto privačiojo kapitalo suma;

l) bendrame atidėjinių fonde sukaupti ištekliai ir, kai taikoma, patikos sąskaitos likutis.

Pirmoje pastraipoje nurodytame darbiniame dokumente taip pat pateikiama administracinių išlaidų, susijusių su valdymo mokesčiais ir kitomis finansinėmis ir veiklos sąnaudomis, sumokėtomis už finansinių priemonių valdymą, apžvalga (iš viso, pagal valdančiąją šalį ir pagal valdomą finansinę priemonę).

Metinės biudžeto įvykdymo patvirtinimo procedūros metu Komisija paaiškina pirmos pastraipos f punkte nurodyto laikotarpio trukmės priežastis ir, kai tinkama, pateikia laikotarpio sutrumpinimo veiksmų planą.

Pirmoje pastraipoje nurodytame darbiniame dokumente lentelėje aiškiai ir glaustai apibendrinama informacija apie kiekvieną finansinę priemonę.

5. Jei Sąjunga yra suteikusi biudžeto garantiją, Komisija kartu su biudžeto projektu pateikia darbinį dokumentą, kuriame apie kiekvieną biudžeto garantiją ir apie bendrą atidėjinių fondą pateikiama ši informacija:

   a) nuoroda į biudžeto garantiją ir jos pagrindinį aktą, taip pat bendras biudžeto garantijos apibūdinimas, jos poveikis biudžeto finansiniams įsipareigojimams, jos trukmė ir Sąjungos paramos pridėtinė vertė;

   b) biudžeto garantijos šalys, įskaitant visus klausimus, susijusius su 158 straipsnio 2 dalies taikymu;

   c) biudžeto garantijos įnašas įgyvendinant biudžeto garantijos tikslus, įvertintas taikant nustatytus rodiklius, įskaitant, kai taikytina, geografinę diversifikaciją ir privačiojo sektoriaus išteklių mobilizavimą;

   d) suvestinė informacija apie operacijas, kurioms taikoma biudžeto garantija, suskirstyta pagal sektorius, valstybes ir priemones, įskaitant, kai taikytina, portfelius ir su kitais Sąjungos veiksmais derinamą paramą;

   e) gavėjams pervesta suma, taip pat pagal biudžeto garantiją remiamais projektais pasiekto sverto poveikio įvertinimas;

f) tuo pačiu pagrindu, kaip nurodyta d punkte, grindžiama suvestinė informacija apie reikalavimus mokėti pagal biudžeto garantiją, nuostolius, grąžą, susigrąžintas sumas ir visus kitus gautus mokėjimus;

g) atidėjinių įsipareigojimams, atsirandantiems dėl kiekvienos biudžeto garantijos, skiriama suma, jos atidėjinių normos tinkamumo ir poreikio ją papildyti vertinimas;

h) bendro atidėjinių fondo faktinė atidėjinių norma ir, kai taikytina, vėlesnės operacijos pagal 216 straipsnio 4 dalį.

6. Jei Komisija naudojasi Sąjungos išorės veiksmų patikos fondais, prie biudžeto projekto ji prideda išsamų darbinį dokumentą dėl tų patikos fondų lėšomis remiamos veiklos, įskaitant:

a) jų įgyvendinimą, apimant, *inter alia*, informaciją apie stebėsenos susitarimus su patikos fondų lėšas įgyvendinančiais subjektais;

b) jų valdymo sąnaudas;

c) kitų subjektų nei Sąjunga įnašus;

d) preliminarų jų veiklos rezultatų įvertinimą remiantis 238 straipsnio 3 dalyje nustatytomis sąlygomis;

e) apibūdinimą, kaip jų veikla buvo prisidėta siekiant priemonės, pagal kurią buvo suteiktas Sąjungos įnašas patikos fondams, pagrindiniame akte nustatytų tikslų.

7. Komisija prie biudžeto projekto prideda savo sprendimų, kuriais skiriamos baudos konkurencijos teisės srityje, sąrašą ir kiekvienos skirtos baudos sumą, taip pat informaciją, ar tos baudos yra tapusios galutinės, ar dėl jų yra arba dar galėtų būti pateiktas apeliacinis skundas Europos Sąjungos Teisingumo Teisme, taip pat, jei įmanoma, informaciją, kada kiekviena iš tų baudų turėtų tapti galutine. ***Komisija prie biudžeto projekto taip pat prideda savo sprendimų ir sumų, kurios buvo arba gali būti įrašytos į biudžetą kaip neigiamos pajamos pagal 48 straipsnio 2 dalies b punktą, sąrašą.***

8. Komisija prie biudžeto projekto taip pat prideda bet kurį kitą darbinį dokumentą, kurį ji laiko naudingu Europos Parlamentui ir Tarybai siekiant įvertinti biudžeto prašymus.

9. Pagal Tarybos sprendimo 2010/427/ES[45] 8 straipsnio 5 dalį Komisija kartu su biudžeto projektu Europos Parlamentui ir Tarybai perduoda darbinį dokumentą, kuriame išsamiai pateikiamos:

   a) visos su Sąjungos išorės veiksmais, įskaitant BUSP bei bendros saugumo ir gynybos politikos užduotis, susijusios administracinės ir veiklos išlaidos, finansuojamos iš biudžeto;

   b) EIVT ankstesnių metų bendros administracinės išlaidos, suskirstytos į išlaidas pagal Sąjungos delegacijas ir EIVT centrinės administracijos išlaidas, taip pat veiklos išlaidos, suskirstytos pagal geografines vietoves (regionus, šalis), temines sritis, Sąjungos delegacijas ir misijas.

[45] 2010 m. liepos 26 d. Tarybos sprendimas 2010/427/ES, kuriuo nustatoma Europos išorės veiksmų tarnybos struktūra ir veikimas (OL L 201, 2010 8 3, p. 30).

10. ***9 dalyje*** nurodytame darbiniame dokumente taip pat:

a) nurodomas kiekvienos Sąjungos delegacijos, taip pat EIVT centrinės administracijos kiekvienos kategorijos kiekvieno lygio etatų skaičius ir nuolatinių bei laikinųjų etatų, įskaitant sutartininkus ir vietos darbuotojus, skaičius, patvirtintas neviršijant asignavimų;

b) nurodomas bet koks EIVT centrinės administracijos ir visų Sąjungos delegacijų etatų skaičiaus padidinimas arba sumažinimas pagal pareigybių lygius ir kategorijas, palyginti su ankstesniais finansiniais metais;

c) nurodomas finansiniams metams ir ankstesniems finansiniams metams patvirtintų etatų skaičius, taip pat etatų, kuriuos užima valstybių narių komandiruoti diplomatai ir Sąjungos pareigūnai, skaičius;

d) pateikiamas išsamus visų Sąjungos delegacijų darbuotojų, dirbusių biudžeto projekto teikimo metu, aprašas, įskaitant jų suskirstymą pagal geografines vietoves, lytį, atskiras valstybes ir misijas, nurodant į etatų planą įrašytus etatus, sutartininkus, vietos darbuotojus ir komandiruotus nacionalinius ekspertus, taip pat asignavimus, kurių biudžeto projekte prašoma tokių rūšių personalui, pateikiant atitinkamas etato ekvivalentų sąmatas remiantis prašomais asignavimais.

42 straipsnis

Biudžeto projekto taisomasis raštas

Remdamasi bet kokia nauja informacija, kurios sudarant biudžeto projektą nebuvo turima, Komisija savo iniciatyva arba kitos Sąjungos institucijos prašymu, susijusiu su tai institucijai skirtu biudžeto skirsniu, gali prieš sušaukiant SESV 314 straipsnyje nurodytą Taikinimo komitetą tuo pačiu metu Europos Parlamentui ir Tarybai pateikti biudžeto projekto vieną ar daugiau taisomųjų raštų. Tokie raštai gali apimti taisomąjį raštą, kuriuo visų pirma atnaujinama žemės ūkio išlaidų sąmata.

43 straipsnis

Valstybių narių pareigos priėmus biudžetą

1. Europos Parlamento pirmininkas SESV 314 straipsnio 9 dalyje ir Euratomo sutarties 106a straipsnyje numatyta tvarka paskelbia, kad biudžetas galutinai priimtas.

2. Paskelbus, kad biudžetas galutinai priimtas, kiekviena valstybė narė nuo kitų finansinių metų sausio 1 d. arba nuo paskelbimo apie galutinį biudžeto priėmimą dienos, jei tai įvyksta po sausio 1 d., privalo atlikti Sąjungai mokėtinus mokėjimus, kaip nurodyta reglamentuose (ES, Euratomas) Nr. 609/2014 ir (ES, Euratomas) 2021/770.

44 straipsnis

Taisomųjų biudžetų projektai

1. Komisija gali pateikti taisomųjų biudžetų projektus, kurie visų pirma yra orientuoti į pajamas, šiomis aplinkybėmis siekiant:

   a) į biudžetą įtraukti ankstesnių finansinių metų likutį laikantis 18 straipsnyje nustatytos tvarkos;

   b) peržiūrėti nuosavų išteklių prognozę, remiantis naujausiomis ekonominėmis prognozėmis;

   c) atnaujinti peržiūrėtą nuosavų išteklių ir kitų pajamų prognozę, taip pat peržiūrėti turimus mokėjimų asignavimus ir jų poreikius.

   Jei yra neišvengiamų, išimtinių arba nenumatytų aplinkybių, Komisija gali pateikti taisomųjų biudžetų projektus, kurie pirmiausia yra orientuoti į išlaidas.

2. Tomis pačiomis aplinkybėmis, kaip nurodyta 1 dalyje, kitų nei Komisija Sąjungos institucijų prašymai dėl taisomųjų biudžetų turi būti siunčiami Komisijai.

   Prieš pateikdamos taisomojo biudžeto projektą, Komisija ir kitos atitinkamos Sąjungos institucijos išnagrinėja atitinkamų asignavimų perskirstymo galimybę, ypač atsižvelgdamos į visus galimus nevisiško asignavimų vykdymo atvejus.

   Taisomiesiems biudžetams taikomas 43 straipsnis. Taisomieji biudžetai pagrindžiami nuorodomis į biudžetą, kurio sąmatos jais taisomos.

3. Komisija, išskyrus tinkamai pagrįstas išimtines aplinkybes, savo taisomųjų biudžetų projektus vienu metu pateikia Europos Parlamentui ir Tarybai ne vėliau kaip kiekvienų finansinių metų rugsėjo 1 d. Ji gali pridėti nuomonę prie kitų Sąjungos institucijų prašymų dėl taisomųjų biudžetų.

4. Kartu su taisomųjų biudžetų projektais pateikiami motyvų pareiškimai ir jų sudarymo metu turima informacija apie biudžeto vykdymą ankstesniais ir einamaisiais finansiniais metais.

45 straipsnis

Išankstinis sąmatų ir biudžeto projektų perdavimas

Komisija, Europos Parlamentas ir Taryba gali susitarti nukelti tam tikras sąmatų perdavimo ir biudžeto projekto priėmimo bei perdavimo datas. Tačiau dėl tokio susitarimo nesutrumpinami ir nepailginami pagal SESV 314 straipsnį ir Euratomo sutarties 106a straipsnį tiems tekstams svarstyti numatyti laikotarpiai.

2 SKYRIUS

BIUDŽETO STRUKTŪRA IR PATEIKIMAS

46 straipsnis

Biudžeto struktūra

Biudžetą sudaro:

a) bendroji pajamų ir išlaidų suvestinė;

b) atskiri skirsniai, skirti kiekvienai Sąjungos institucijai (išskyrus Europos Vadovų Tarybą ir Tarybą, kurioms skirtas vienas skirsnis), suskirstyti į pajamų ir išlaidų suvestines.

47 straipsnis

Biudžeto nomenklatūra

1. Europos Parlamentas ir Taryba Komisijos pajamas ir kitų Sąjungos institucijų pajamas ir išlaidas pagal jų rūšį arba panaudojimą, kuriam jos priskirtos, suskirsto į antraštines dalis, skyrius, straipsnius ir punktus.

2. Komisijai skirto biudžeto skirsnio išlaidų suvestinė pateikiama pagal Europos Parlamento ir Tarybos priimtą nomenklatūrą ir yra klasifikuojama pagal išlaidų paskirtį.

   Kiekviena antraštinė dalis atitinka politikos sritį, o kiekvienas skyrius paprastai atitinka programą ar veiklą.

Kiekvienoje antraštinėje dalyje gali būti įrašyti veiklos asignavimai ir administraciniai asignavimai. Vienos antraštinės dalies administraciniai asignavimai sugrupuojami į vieną skyrių.

Biudžeto nomenklatūra atitinka konkretumo, patikimo finansų valdymo ir skaidrumo principus. Ja užtikrinamas aiškumas ir skaidrumas, būtini biudžeto procesui vykdyti, palengvinant pagrindinių tikslų, nurodytų atitinkamuose teisiniuose pagrinduose, nustatymą, suteikiant galimybę pasirinkti galimus politinius prioritetus ir užtikrinant veiksmingą ir efektyvų vykdymą.

3. Komisija gali paprašyti įrašyti simbolinį įrašą *pro memoria* įraše, kuriame nėra nurodyti leistieji asignavimai. Toks prašymas patvirtinamas pagal 31 straipsnyje nustatytą procedūrą.

4. Jei atskirų antraštinių dalių administraciniai asignavimai yra suskirstyti pagal paskirtį, jie klasifikuojami taip:

   a) išlaidos personalui, patvirtintam etatų plane, kurios apima tas išlaidas atitinkančią asignavimų sumą ir etatų skaičių etatų plane;

   b) išlaidos išorės personalui ir kitos išlaidos, nurodytos 30 straipsnio 1 dalies pirmos pastraipos b punkte ir finansuojamos pagal daugiametės finansinės programos išlaidų kategoriją „Administravimas“;

c) išlaidos pastatams ir kitos susijusios išlaidos, įskaitant valymo ir priežiūros, nuomos ir nuomojimo, telekomunikacijų, vandens, dujų ir elektros išlaidas;

d) išlaidos išorės personalui ir techninei pagalbai, tiesiogiai susijusios su programų įgyvendinimu.

Visos tų rūšių Komisijos administracinės išlaidos, kurios yra bendros kelioms antraštinėms dalims, nurodomos atskiroje suvestinėje, klasifikuojant jas pagal rūšį.

48 straipsnis

Neigiamos pajamos

1. Biudžete negali būti neigiamų pajamų.

2. Nukrypstant nuo šio straipsnio 1 dalies, iš biudžeto pajamų atimama:

a) bendras neigiamas atlyginimas už indėlius;

b) kai Europos Sąjungos Teisingumo Teismas panaikina arba sumažina 108 straipsnio 1 dalyje nurodytas baudų, kitų nuobaudų arba sankcijų pagal SESV arba Euratomo sutartį sumas, bet kokios suinteresuotosioms šalims mokėtinos palūkanos ar kiti mokesčiai, įskaitant su tomis sumomis susijusią neigiamą grąžą.

Taikant pirmos pastraipos b punktą, palūkanos ar kitas mokestis atsispindi biudžeto projekte konkrečioje biudžeto eilutėje, o Komisija atnaujina 41 straipsnio 7 dalies antrame sakinyje nurodytą informaciją kartu su 18 straipsnio 3 dalyje nurodytu taisomuoju biudžetu.

3. Nuosavus išteklius, sumokėtus pagal Sprendimą (ES, Euratomas) 2020/2053, sudaro grynosios sumos, kurios biudžeto pajamų suvestinėje taip ir įrašomos.

I

49 straipsnis

Atidėjiniai

1. Kiekviename biudžeto skirsnyje gali būti antraštinė dalis „Atidėjiniai“. Asignavimai į tą antraštinę dalį įrašomi bet kuriuo iš šių atvejų:

   a) biudžeto sudarymo metu nėra pagrindinio akto atitinkamam veiksmui;

   b) yra svari priežastis abejoti asignavimų pakankamumu arba galimybe patikimo finansų valdymo principu grindžiamomis sąlygomis vykdyti į atitinkamas biudžeto eilutes įtrauktus asignavimus.

   Tos antraštinės dalies asignavimai gali būti naudojami tik atlikus perkėlimus laikantis šio reglamento 30 straipsnio 2 dalies a punkte nustatytos tvarkos, kai pagrindinio akto priėmimui taikoma SESV 294 straipsnyje nustatyta tvarka, o visais kitais atvejais – šio reglamento 31 straipsnyje nustatytos tvarkos.

2. Esant dideliems vykdymo sunkumams, Komisija finansiniais metais gali pasiūlyti asignavimus perkelti į antraštinę dalį „Atidėjiniai“. Europos Parlamentas ir Taryba sprendimą dėl tokių perkėlimų priima 31 straipsnyje numatyta tvarka.

50 straipsnis

Neigiamas rezervas

Komisijai skirtame biudžeto skirsnyje gali būti ne didesnis kaip 200 000 000 EUR neigiamas rezervas. Tokį rezervą, kuris įtraukiamas į atskirą antraštinę dalį, sudaro tik mokėjimų asignavimai.

Tas neigiamas rezervas panaudojamas iki finansinių metų pabaigos, atliekant perkėlimą laikantis 30 ir 31 straipsniuose nustatytos tvarkos.

51 straipsnis

Neatidėliotinos pagalbos rezervas

1. Į Komisijai skirtą biudžeto skirsnį įtraukiamas neatidėliotinos pagalbos trečiosioms valstybėms rezervas.

2. 1 dalyje nurodytas rezervas panaudojamas iki finansinių metų pabaigos, atliekant perkėlimą laikantis 30 ir 32 straipsniuose nustatytos tvarkos.

52 straipsnis

Biudžeto pateikimas

1. Biudžete pateikiama:

   a) bendrojoje pajamų ir išlaidų suvestinėje:

      i) einamųjų finansinių metų (n metų) Sąjungos pajamų sąmata;

      ii) ankstesnių finansinių metų pajamų sąmata ir n–2 metų pajamos;

      iii) n metų įsipareigojimų ir mokėjimų asignavimai;

iv) ankstesnių finansinių metų įsipareigojimų ir mokėjimų asignavimai;

v) n–2 metų įsipareigotos išlaidos ir apmokėtos išlaidos; pastarosios taip pat išreiškiamos kaip procentinė n metų biudžeto dalis;

vi) atitinkamos pastabos dėl kiekvieno struktūrinio vieneto, kaip nustatyta 47 straipsnio 1 dalyje, įskaitant pagrindinio teisės akto, jeigu toks yra, nuorodas, taip pat visus atitinkamus paaiškinimus, susijusius su asignavimų pobūdžiu ir paskirtimi;

b) kiekviename skirsnyje – pajamos ir išlaidos, laikantis tos pačios a punkte nurodytos struktūros;

c) personalo atveju:

i) kiekviename skirsnyje – etatų planas, kuriame nustatomas kiekvienos tarnybos kiekvienos kategorijos ir kiekvieno pareigybės lygio etatų skaičius ir nuolatinių bei laikinųjų etatų skaičius, patvirtintas neviršijant asignavimų;

ii) personalo, kuriam atlygis mokamas iš asignavimų moksliniams tyrimams ir technologinei plėtrai, skirtų tiesioginei veiklai, etatų planas, ir personalo, kuriam atlygis mokamas iš tų pačių asignavimų, skirtų netiesioginei veiklai, etatų planas; etatų planuose darbuotojai skirstomi pagal kategorijas ir pareigybių lygius, atskirai nurodant nuolatinius ir laikinuosius etatus, patvirtintus neviršijant asignavimų;

iii) etatų planas, kuriame nustatomas kiekvieno 70 straipsnyje nurodyto Sąjungos organo, gaunančio biudžetui priskiriamą įnašą, kiekvienos kategorijos ir kiekvieno pareigybės lygio etatų skaičius. Etatų planuose šalia finansiniams metams patvirtintų etatų skaičiaus nurodomas ankstesniais metais patvirtintas skaičius. Euratomo tiekimo agentūros personalas Komisijos etatų plane nurodomas atskirai;

d) finansinės paramos ir biudžeto garantijų atveju:

i) bendrojoje pajamų suvestinėje – atitinkamas operacijas atitinkančios biudžeto eilutės, kuriose turi būti įrašomos iš gavėjų, kurie iš pradžių neįvykdė skolinių įsipareigojimų, gautos grąžintos sumos. Tose eilutėse įrašomas simbolinis įrašas *pro memoria* ir atitinkamos pastabos;

ii) Komisijai skirtame biudžeto skirsnyje:

– biudžeto eilutės, kuriose parodomos biudžeto garantijos atitinkamų operacijų atžvilgiu. Tose eilutėse įrašomas simbolinis įrašas *pro memoria*, jei neatsirado jokių išlaidų, kurias reikia apmokėti iš galutinių išteklių;

– pastabos, kuriose pateikiamos nuorodos į pagrindinį aktą ir numatytų operacijų apimtį, trukmę ir Sąjungos tokioms operacijoms suteiktą finansinę garantiją;

iii) dokumente, pridedamame prie Komisijai skirto biudžeto skirsnio, kuriame parodoma ir atitinkama rizika:

– vykdomos kapitalo operacijos ir skolos valdymas;

– n metų kapitalo operacijos ir skolos valdymas;

– išsami skolinimosi ir skolinimo operacijų apžvalga. ***Ta apžvalga, be kita ko, apima išsamią informaciją apie terminus, mokėjimų tvarkaraštį, apibendrinto lygmens mokėtinas palūkanas, investuotojų bazę pirminėje rinkoje ir, kai taikytina, bendro likvidumo fondo, kuriuo grindžiama diversifikuota finansavimo strategija, mastą ir sąnaudas, taip pat skolinimosi planą;***

e) finansinių priemonių, kurios turi būti nustatytos be pagrindinio akto, atveju:

i) biudžeto eilutės, atitinkančios atitinkamas operacijas;

ii) bendras finansinių priemonių aprašymas, įskaitant jų trukmę ir poveikį biudžetui;

iii) numatomos operacijos, įskaitant tikslines apimtis, grindžiamas numatomu sverto ir didinamuoju poveikiu;

f) pagal 62 straipsnio 1 dalies pirmos pastraipos c punktą asmenų ar subjektų atliekamo lėšų įgyvendinimo atveju:

i) nuoroda į atitinkamos programos pagrindinį aktą;

ii) atitinkamos biudžeto eilutės;

iii) bendras veiksmo apibūdinimas, įskaitant jo trukmę ir poveikį biudžetui;

g) visa BUSP išlaidų suma, įrašyta į skyrių pavadinimu „BUSP“, pateikiant konkrečius straipsnius, apimančius BUSP išlaidas ir konkrečias biudžeto eilutes, kuriose nurodytos bent svarbiausios atskiros misijos.

2. Be 1 dalyje nurodytų dokumentų, Europos Parlamentas ir Taryba gali prie biudžeto pridėti kitus atitinkamus dokumentus.

53 straipsnis

Etatų planų taisyklės

1. 52 straipsnio 1 dalies c punkte nurodytame etatų plane kiekvienai Sąjungos institucijai arba organui nustatomos absoliučios ribos. Nedaroma jokių nustatytą ribą viršijančių paskyrimų.

Tačiau, išskyrus AD 14, AD 15 ir AD 16 pareigybių lygių atveju, kiekviena Sąjungos institucija arba įstaiga savo etatų planuose gali keisti ne daugiau kaip 10 % patvirtintų etatų skaičiaus, laikydamasi šių sąlygų:

a) nedaromas poveikis personalo asignavimų dydžiui per visus finansinius metus;

b) neviršijamas bendras kiekviename etatų plane patvirtintų etatų skaičius;

c) Sąjungos institucija ar organas kartu su kitomis Sąjungos institucijomis ir organais dalyvavo Komisijos inicijuoto darbuotojų vertinimo metu atliekamoje lyginamojoje analizėje.

Likus trims savaitėms iki antroje pastraipoje nurodytų pakeitimų Sąjungos institucija apie savo ketinimą padaryti pakeitimus informuoja Europos Parlamentą ir Tarybą. Jei per šį laikotarpį Europos Parlamentas arba Taryba pareiškia tinkamai pagrįstus prieštaravimus, Sąjungos institucija nedaro pakeitimų ir taikoma 44 straipsnyje nustatyta procedūra.

2. Nukrypstant nuo 1 dalies pirmos pastraipos, darbo ne visą darbo dieną, kurį, vadovaudamasi Pareigūnų tarnybos nuostatais, leidžia paskyrimų tarnyba, tikslai gali būti pasiekiami kitais paskyrimais.

3 SKYRIUS

BIUDŽETINĖ DRAUSMĖ

54 straipsnis

Daugiametės finansinės programos ir Sprendimo dėl Europos Sąjungos nuosavų išteklių sistemos laikymasis

Biudžete laikomasi daugiametės finansinės programos ir Sprendimo (ES, Euratomas) 2020/2053.

55 straipsnis

Sąjungos aktų suderinamumas su biudžetu

Jei įgyvendinant Sąjungos aktą viršijami biudžete turimi asignavimai, toks aktas finansiniu atžvilgiu gali būti įgyvendinamas tik atitinkamai iš dalies pakeitus biudžetą.

IV ANTRAŠTINĖ DALIS

BIUDŽETO VYKDYMAS

1 SKYRIUS

BENDROSIOS NUOSTATOS

56 straipsnis

Biudžeto vykdymas pagal patikimo finansų valdymo principą

1. Komisija biudžeto pajamas ir išlaidas įgyvendina pagal šį reglamentą savo atsakomybe ir neviršydama leistųjų asignavimų.

2. Valstybės narės bendradarbiauja su Komisija, kad asignavimai būtų naudojami pagal patikimo finansų valdymo principą.

57 straipsnis

Informacija apie asmens duomenų perdavimą audito tikslais

Taikant tiesioginį valdymą įgyvendinamose skyrimo procedūrose, be kita ko, bet kokiame kvietime, susijusiame su dotacijomis, nepiniginiu dovanojamu turtu, viešaisiais pirkimais arba apdovanojimais, potencialūs naudos gavėjai, kandidatai, konkurso dalyviai ir kiti dalyviai pagal Reglamentą (ES) 2018/1725 informuojami, kad, siekiant apsaugoti finansinius Sąjungos interesus, jų asmens duomenys gali būti perduoti vidaus audito tarnyboms, Audito Rūmams, Europos prokuratūrai arba OLAF, jais taip pat gali keistis Komisijos leidimus suteikiantys pareigūnai ir vykdomosios įstaigos, nurodytos šio reglamento 69 straipsnyje, bei Sąjungos organai, nurodyti šio reglamento 70 ir 71 straipsniuose.

58 straipsnis

Pagrindinis aktas ir išimtys

1. Į biudžetą įtraukti asignavimai bet kuriam Sąjungos veiksmui naudojami tik priėmus pagrindinį aktą.

2. Nukrypstant nuo 1 dalies ir taikant 3, 4 ir 5 dalyse išdėstytas sąlygas toliau nurodyti asignavimai gali būti vykdomi nepriėmus pagrindinio akto, jei veiksmai, kuriems finansuoti šie asignavimai yra skirti, priskiriami Sąjungos kompetencijai:

   a) asignavimai eksperimentinio pobūdžio bandomiesiems projektams, skirtiems veiksmo įgyvendinamumui ir naudingumui nustatyti;

   b) asignavimai parengiamiesiems veiksmams SESV ir Euratomo sutarties taikymo srityse, skirti pasiūlymams parengti siekiant patvirtinti būsimus veiksmus;

   c) asignavimai parengiamosioms priemonėms ES sutarties V antraštinės dalies srityje;

   d) asignavimai vienkartiniams veiksmams arba neapibrėžtos trukmės veiksmams, kuriuos Komisija vykdo pagal SESV ir Euratomo sutartį įgyvendindama dėl jos prerogatyvų instituciniu lygmeniu kylančias užduotis, nesusijusias su šios dalies b punkte nurodyta jos teisėkūros iniciatyvos teise teikti pasiūlymus, ir remdamasi jai tiesiogiai SESV 154, 156, 159 ir 160 straipsniais, SESV 168 straipsnio 2 dalimi, 171 straipsnio 2 dalimi ir 173 straipsnio 2 dalimi, SESV 175 straipsnio antra pastraipa, SESV 181 straipsnio 2 dalimi, SESV 190 straipsniu ir 210 straipsnio 2 dalimi bei SESV 214 straipsnio 6 dalimi ir Euratomo sutarties 70 straipsniu ir 77–85 straipsniais suteiktais konkrečiais įgaliojimais;

e) asignavimai kiekvienos Sąjungos institucijos veiklai pagal jos administracinį savarankiškumą.

3. 2 dalies a punkte nurodytų asignavimų atveju atitinkami įsipareigojimų asignavimai gali būti įtraukiami į biudžetą ne daugiau kaip dvejus finansinius metus iš eilės. Bendra asignavimų bandomiesiems projektams suma bet kuriais finansiniais metais turi neviršyti 40 000 000 EUR.

4. 2 dalies b punkte nurodytų asignavimų atveju parengiamųjų veiksmų atžvilgiu laikomasi nuoseklaus požiūrio ir šie veiksmai gali būti įvairių formų. Atitinkami įsipareigojimų asignavimai gali būti įtraukiami į biudžetą ne daugiau nei trejus finansinius metus iš eilės. Procedūra, skirta atitinkamam pagrindiniam aktui priimti, užbaigiama iki trečiųjų finansinių metų pabaigos. Tos procedūros metu asignavimų priskyrimas įsipareigojimams turi atitikti parengiamųjų veiksmų specifinius bruožus, susijusius su numatoma veikla, siekiamais tikslais ir gavėjais. Todėl įsipareigotų asignavimų suma savo suma neturi atitikti numatytų paties galutinio veiksmo finansavimo priemonių.

   Bendra asignavimų naujiems parengiamiesiems veiksmams, nurodytiems 2 dalies b punkte, suma bet kuriais finansiniais metais turi neviršyti 50 000 000 EUR, o bendra faktinė parengiamiesiems veiksmams jau priskirtų asignavimų suma turi neviršyti 100 000 000 EUR.

5. 2 dalies c punkte nurodytų asignavimų atveju parengiamosios priemonės turi būti trumpalaikės ir skirtos tam, kad būtų sudarytos sąlygos Sąjungos veiksmams, vykdomiems siekiant BUSP tikslų, ir būtinų teisinių priemonių patvirtinimui.

Sąjungos krizių valdymo operacijų tikslais parengiamosios priemonės yra skirtos, *inter alia*, veiklos poreikiams įvertinti, greitam pradiniam išteklių skyrimui užtikrinti arba sąlygoms pradėti veiklą vietoje sudaryti. Dėl parengiamųjų priemonių susitariama Taryboje, remiantis vyriausiojo įgaliotinio pasiūlymu.

Siekdamas užtikrinti spartų parengiamųjų priemonių įgyvendinimą, vyriausiasis įgaliotinis kuo anksčiau informuoja Europos Parlamentą ir Komisiją apie Tarybos ketinimą pradėti įgyvendinti parengiamąją priemonę ir visų pirma apie tam tikslui numatomus reikalingus išteklius. Komisija imasi visų būtinų priemonių, kad užtikrintų greitą lėšų išmokėjimą.

Finansuojant priemones, dėl kurių susitarta Taryboje ir kurios skirtos Sąjungos krizių valdymo operacijoms pagal ES sutarties V antraštinę dalį parengti, padengiamos papildomos išlaidos, kurios susidaro tiesiogiai siunčiant į krizės vietą misiją arba grupę, kurioje, *inter alia*, dalyvauja Sąjungos institucijų darbuotojai, įskaitant draudimo didelės rizikos atveju, kelionės ir apgyvendinimo išlaidas bei dienpinigius.

59 straipsnis

Kitų nei Komisija Sąjungos institucijų biudžeto vykdymas

1. Komisija kitoms Sąjungos institucijoms suteikia reikalingus įgaliojimus su jomis susijusiems biudžeto skirsniams vykdyti.

2. Siekdamos sudaryti palankesnes sąlygas vykdyti joms skirtus asignavimus, Sąjungos institucijos gali viena su kita sudaryti susitarimus dėl paslaugų lygio, kuriais būtų nustatytos sąlygos, kuriomis reglamentuojamas paslaugų teikimas, prekių tiekimas, darbų vykdymas arba pastatų sutarčių įgyvendinimas.

   Tais susitarimais suteikiamos galimybės pervesti asignavimus arba susigrąžinti išlaidas, kurios susidaro juos vykdant.

3. 2 dalyje nurodytus susitarimus dėl paslaugų lygio tarpusavyje taip pat gali sudaryti Sąjungos institucijų departamentai, Sąjungos organai, Europos tarnybos ir įstaigos ar asmenys, kuriems pavesta įgyvendinti konkrečius veiksmus BUSP srityje pagal ES sutarties V antraštinę dalį, ir Europos mokyklų valdytojų tarybos Generalinio sekretoriaus tarnyba. Komisija ir kitos Sąjungos institucijos reguliariai praneša Europos Parlamentui ir Tarybai apie susitarimus dėl paslaugų lygio, kuriuos jos sudaro su kitomis Sąjungos institucijomis.

60 straipsnis

Biudžeto vykdymo įgaliojimų delegavimas

1. Komisija ir kiekviena kita Sąjungos institucija gali deleguoti biudžeto vykdymo įgaliojimus savo departamentams vadovaudamosi šiame reglamente nustatytomis sąlygomis, savo vidaus taisyklėmis ir laikydamosi delegavimo dokumente nustatytų apribojimų. Tokiu būdu įgalioti subjektai veikia pagal jiems aiškiai suteiktus įgaliojimus.

2. Papildomai prie 1 dalies, Komisija gali su jos pačios biudžeto skirsnyje nurodytais veiklos asignavimais susijusius biudžeto vykdymo įgaliojimus deleguoti Sąjungos delegacijų vadovams ir, siekdama užtikrinti veiklos tęstinumą tų vadovų nebuvimo laikotarpiu – Sąjungos delegacijų vadovų pavaduotojams. Toks įgaliojimų delegavimas neturi daryti poveikio Sąjungos delegacijų vadovų atsakomybei už biudžeto vykdymą. Jei Sąjungos delegacijų vadovų nebuvimo laikotarpis yra ilgesnis nei keturios savaitės, Komisija peržiūri savo sprendimą dėl biudžeto vykdymo įgaliojimų delegavimo. Kai Sąjungos delegacijų vadovai, o jų nebuvimo laikotarpiu – jų pavaduotojai, veikia kaip Komisijos perdeleguotieji leidimus suteikiantys pareigūnai, jie taiko Komisijos biudžeto vykdymo taisykles, o jų pareigos ir atskaitomybė yra tokie, kaip bet kurio kito Komisijos perdeleguotojo leidimus suteikiančio pareigūno.

Komisija gali atšaukti pirmoje pastraipoje nurodytų įgaliojimų delegavimą vadovaudamasi savo taisyklėmis.

Pirmos pastraipos tikslais vyriausiasis įgaliotinis imasi priemonių, būtinų Sąjungos delegacijų ir Komisijos departamentų bendradarbiavimui palengvinti.

3. Išimties tvarka EIVT gali su jos pačios biudžeto skirsnyje nurodytais veiklos asignavimais susijusius biudžeto vykdymo įgaliojimus deleguoti Sąjungos delegacijose dirbantiems Komisijos darbuotojams, kai tai būtina siekiant užtikrinti tokių delegacijų administravimo tęstinumą EIVT kompetentingo leidimus suteikiančio pareigūno nebuvimo valstybėje, kurioje jo delegacija yra įsteigta, laikotarpiu. Išimtiniais atvejais, kai Sąjungos delegacijose dirbantys Komisijos darbuotojai veikia kaip EIVT perdeleguotieji leidimus suteikiantys pareigūnai, jie taiko EIVT biudžeto vykdymo vidaus taisykles, o jų pareigos ir atskaitomybė yra tokie, kaip bet kurio kito EIVT perdeleguotojo leidimus suteikiančio pareigūno.

EIVT gali atšaukti pirmoje pastraipoje nurodytų įgaliojimų delegavimą vadovaudamasi savo taisyklėmis.

61 straipsnis

Interesų konfliktas

1. Finansų pareigūnai, kaip tai suprantama šios antraštinės dalies 4 skyriuje, ir kiti asmenys, įskaitant bet kokio lygmens nacionalines institucijas, dalyvaujantys biudžeto vykdyme taikant tiesioginį, netiesioginį ir pasidalijamąjį valdymą, įskaitant su juo susijusius parengiamuosius aktus, auditą arba kontrolę, turi nesiimti jokių veiksmų, dėl kurių gali kilti jų interesų ir Sąjungos interesų konfliktas. Be to, jie imasi atitinkamų priemonių, kad būtų užkirstas kelias interesų konfliktui vykdant jų atsakomybei tenkančias funkcijas ir būtų reaguojama į situacijas, kurios gali būti objektyviai suprantamos kaip interesų konfliktas.

2. Jei esama interesų konflikto rizikos, susijusios su nacionalinės institucijos darbuotoju, atitinkamas asmuo perduoda šį klausimą savo tiesioginiam vadovui. Jeigu tokia rizika yra darbuotojų, kuriems taikomi Pareigūnų tarnybos nuostatai, atveju, toks asmuo perduoda klausimą atitinkamam deleguotajam leidimus suteikiančiam pareigūnui. Atitinkamas tiesioginis vadovas arba deleguotasis leidimus suteikiantis pareigūnas raštu patvirtina, ar nustatyta, kad esama interesų konflikto. Kai nustatyta, kad yra toks interesų konfliktas, paskyrimų tarnyba arba atitinkama nacionalinė institucija užtikrina, kad atitinkamas asmuo nutrauktų visą savo veiklą tuo klausimu. Atitinkamas deleguotasis leidimus suteikiantis pareigūnas arba atitinkama nacionalinė institucija užtikrina, kad laikantis taikytinos teisės, be kita ko, atvejais, susijusiais su nacionalinės institucijos darbuotoju, – su interesų konfliktu susijusios nacionalinės teisės, būtų imtasi atitinkamų tolesnių veiksmų.

3. 1 dalies tikslais interesų konflikto esama tais atvejais, kai dėl priežasčių, susijusių su šeima, emociniu gyvenimu, politinėmis ar nacionalinėmis pažiūromis, ekonominiais interesais arba kitais tiesioginiais ar netiesioginiais asmeniniais interesais, kyla pavojus, kad finansų pareigūnas arba kitas asmuo, kaip nurodyta 1 dalyje, nebegalės nešališkai ir objektyviai vykdyti savo funkcijų.

2 SKYRIUS

VYKDYMO METODAI

62 straipsnis

Biudžeto vykdymo metodai

1. Komisija biudžetą vykdo bet kuriuo iš šių būdų:

a) tiesiogiai (tiesioginis valdymas), kaip išdėstyta 125–156 straipsniuose, per savo departamentus, įskaitant jos darbuotojus Sąjungos delegacijose vadovaujant atitinkamam delegacijos vadovui, laikantis 60 straipsnio 2 dalies, arba per vykdomąsias įstaigas, kaip nurodyta 69 straipsnyje;

b) taikydama pasidalijamąjį valdymą su valstybėmis narėmis (pasidalijamasis valdymas), kaip išdėstyta 63 straipsnyje ir 125–129 straipsniuose;

c) netiesiogiai (netiesioginis valdymas), kaip išdėstyta 125–152 straipsniuose ir 157–162 straipsniuose, kai tai numatyta pagrindiniame akte arba ***58 straipsnio 2 dalies*** a–d punktuose nurodytais atvejais, biudžeto vykdymo užduotis pavedant:

i) trečiosioms valstybėms arba jų paskirtiems organams, kaip nurodyta 161 straipsnyje;

ii) tarptautinėms organizacijoms arba jų agentūroms, kaip tai suprantama 159 straipsnyje;

iii) Europos investicijų bankui (toliau – EIB) arba Europos investicijų fondui (toliau – EIF), arba jiems abiem, veikiantiems kaip grupė (toliau – EIB grupė);

iv) 70 ir 71 straipsniuose nurodytiems Sąjungos organams;

v) viešosios teisės subjektams, įskaitant valstybių narių organizacijas;

vi) įstaigoms, kurių veiklą reglamentuoja privatinė teisė ir kurioms pavesta teikti viešąsias paslaugas, įskaitant valstybių narių organizacijas, tiek, kiek joms užtikrinamos pakankamos finansinės garantijos;

vii) įstaigoms, kurių veiklą reglamentuoja valstybės narės privatinė teisė, kurioms pavesta įgyvendinti viešojo ir privačiojo sektorių partnerystę ir kurioms užtikrinamos pakankamos finansinės garantijos;

viii) atitinkamame pagrindiniame akte nurodytoms įstaigoms ar asmenims, kuriems pavesta įgyvendinti konkrečius veiksmus BUSP srityje pagal ES sutarties V antraštinę dalį;

ix) valstybėje narėje įsteigtoms įstaigoms, kurių veiklą reglamentuoja valstybės narės privatinė teisė arba Sąjungos teisė ir kurioms pagal konkrečių sektorių taisykles gali būti patikėtas Sąjungos lėšų arba biudžeto garantijų įgyvendinimas tiek, kiek tokias įstaigas kontroliuoja v arba vi punktuose nurodytos įstaigos, ir joms kontrolės įstaigos suteikia tinkamas finansines garantijas solidariosios atsakomybės forma arba lygiavertes finansines garantijas, kurios kiekvienam veiksmui gali būti apribotos iki didžiausios Sąjungos paramos sumos.

Atsižvelgiant į pirmos pastraipos c punkto vi ir vii papunkčius reikalaujama finansinių garantijų suma gali būti nurodyta atitinkamame pagrindiniame akte ir būti apribota Sąjungos didžiausia įnašo atitinkamai įstaigai suma. Kelių garantų atveju bendros atsakomybės, kuri turi būti padengta garantijomis, sumos paskirstymas nurodomas susitarime dėl įnašo, kuriame gali būti numatyta, jog kiekvieno garanto atsakomybė turi būti proporcinga atitinkamo jų įnašo įstaigai daliai.

2. Tiesioginio valdymo tikslais Komisija gali naudoti VII, VIII, IX, X ir XII antraštinėse dalyse nurodytas priemones.

Pasidalijamojo valdymo tikslais biudžeto vykdymo priemonės yra numatomos konkrečių sektorių taisyklėse.

Netiesioginio valdymo tikslais Komisija taiko VI antraštinę dalį, o finansinių priemonių ir biudžeto garantijų atveju – VI ir X antraštines dalis. Įgyvendinimo subjektai taiko atitinkame susitarime dėl įnašo išdėstytas biudžeto vykdymo priemones.

3. Komisija yra atsakinga už biudžeto vykdymą pagal SESV 317 straipsnį ir nedeleguoja tų užduočių trečiosioms šalims, kai tokios užduotys yra susijusios su plačiu veikimu savo nuožiūra priimant politinius sprendimus.

Sudarydama sutartis pagal šio reglamento VII antraštinę dalį Komisija neužsako atlikti užduočių, susijusių su viešosios institucijos funkcijų vykdymu ir veikimu savo nuožiūra.

63 straipsnis

Pasidalijamasis valdymas su valstybėmis narėmis

1. Kai Komisija vykdo biudžetą taikydama pasidalijamąjį valdymą, su biudžeto vykdymu susijusios užduotys deleguojamos valstybėms narėms. Komisija ir valstybės narės laikosi patikimo finansų valdymo, skaidrumo ir nediskriminavimo principų ir, valdydamos Sąjungos lėšas, užtikrina Sąjungos veiksmo matomumą. Tuo tikslu Komisija ir valstybės narės vykdo savo atitinkamas kontrolės ir audito pareigas ir prisiima iš to išplaukiančią atsakomybę, nustatytą šiame reglamente. Papildomos nuostatos nustatomos konkrečių sektorių taisyklėse.

2. Vykdydamos su biudžeto vykdymu susijusias užduotis, valstybės narės imasi visų būtinų priemonių, įskaitant teisėkūros, reguliavimo ir administracines priemones, Sąjungos finansiniams interesams apsaugoti, visų pirma:

   a) užtikrina, kad biudžeto lėšomis finansuojami veiksmai būtų įgyvendinami tinkamai, veiksmingai ir pagal taikytinas konkrečių sektorių taisykles;

   b) pagal 3 dalį paskiria įstaigas, atsakingas už Sąjungos lėšų valdymą ir kontrolę, ir prižiūri tokias įstaigas;

c) užkerta kelią pažeidimams ir sukčiavimui, juos nustato ir pašalina;

d) vadovaudamosi šiuo reglamentu ir konkrečių sektorių taisyklėmis bendradarbiauja su Komisija, OLAF ir Audito Rūmais, o tų pagal Reglamentą (ES) 2017/1939 tvirtesniame bendradarbiavime dalyvaujančių valstybių narių atveju – su EPPO.

Siekdamos apsaugoti Sąjungos finansinius interesus, valstybės narės, laikydamosi proporcingumo principo ir vadovaudamosi šiuo straipsniu bei atitinkamomis konkrečių sektorių taisyklėmis, vykdo *ex ante* ir *ex post* kontrolę, įskaitant, kai tikslinga, reprezentatyviųjų ir (arba) rizika grindžiamų sandorių imčių patikras vietoje. Jos taip pat susigrąžina nepagrįstai išmokėtas lėšas ir prireikus tuo tikslu pradeda teismo procesą.

Valstybės narės gavėjams taiko veiksmingas, atgrasančias ir proporcingas nuobaudas, numatytas konkrečių sektorių taisyklėse arba konkrečiose nacionalinės teisės nuostatose.

Atlikdama rizikos vertinimą ir atsižvelgdama į konkrečių sektorių taisykles Komisija stebi, kaip taikomos valstybėse narėse sukurtos valdymo ir kontrolės sistemos. Atlikdama auditą Komisija vadovaujasi proporcingumo principu ir atsižvelgia į rizikos lygį, įvertintą pagal konkrečių sektorių taisykles.

3. Laikydamosi konkrečių sektorių taisyklėse nustatytų kriterijų ir procedūrų, valstybės narės tinkamu lygmeniu paskiria įstaigas, atsakingas už Sąjungos lėšų valdymą ir kontrolę. Tokios įstaigos taip pat gali vykdyti su Sąjungos lėšų valdymu nesusijusias užduotis, o tam tikras savo užduotis gali pavesti kitoms įstaigoms.

Priimdamos sprendimą dėl įstaigų paskyrimo, valstybės narės gali atsižvelgti į tai, ar valdymo ir kontrolės sistemos yra iš esmės tokios pačios, kokios jau buvo įdiegtos ankstesniu laikotarpiu, ir ar jos veikė veiksmingai.

Jei audito ir kontrolės rezultatai rodo, kad paskirtosios įstaigos nebeatitinka konkrečių sektorių taisyklėse išdėstytų kriterijų, valstybės narės imasi priemonių, būtinų užtikrinti, kad būtų pašalinti tų įstaigų užduočių vykdymo trūkumai, be kita ko, panaikina paskyrimą pagal konkrečių sektorių taisykles.

Konkrečių sektorių taisyklėse apibrėžiamas Komisijos vaidmuo šioje dalyje išdėstytame procese.

4. Pagal 3 dalį paskirtos įstaigos:

a) nustato efektyvią ir veiksmingą vidaus kontrolės sistemą, kuri prireikus gali būti grindžiama ***36 straipsnio 11 dalyje*** nurodyta skaitmenine kontrole, ir užtikrina jos veikimą;

b) naudoja apskaitos sistemą, kuria užtikrinamas tikslios, išsamios ir patikimos informacijos pateikimas laiku;

c) pateikia informaciją, kurios reikalaujama pagal 5, 6 ir 7 dalis;

d) užtikrina *ex post* paskelbimą pagal 38 straipsnio 2– 7 dalis.

Tvarkant asmens duomenis laikomasi Reglamento (ES) 2016/679.

5. Pagal 3 dalį paskirtos įstaigos ne vėliau kaip kitų finansinių metų vasario 15 d. Komisijai pateikia:

a) išlaidų, patirtų vykdant savo užduotis per atitinkamą ataskaitinį laikotarpį, kaip apibrėžta konkrečių sektorių taisyklėse, ataskaitas, kurios buvo pateiktos Komisijai kompensuoti;

b) metinę galutinių audito ataskaitų ir vykdytos kontrolės santrauką, įskaitant sistemose nustatytų klaidų ir trūkumų pobūdžio bei masto analizę, taip pat taisomuosius veiksmus, kurių buvo imtasi ar planuojama imtis.

6. Į 5 dalies a punkte nurodytas ataskaitas įtraukiamas išankstinis finansavimas ir sumos, dėl kurių vykdomos ar užbaigtos susigrąžinimo procedūros. Prie jų pridedamas valdymo pareiškimas, kuriame patvirtinama, kad, už lėšų valdymą atsakingų asmenų nuomone:

   a) informacija yra pateikta tinkamai, ji yra išsami ir tiksli;

   b) išlaidos naudotos pagal numatytą paskirtį, kaip apibrėžta konkrečių sektorių taisyklėse,

   c) įdiegtomis kontrolės sistemomis užtikrinamas pagrindinių sandorių teisėtumas ir tvarkingumas.

7. Prie 5 dalies a punkte nurodytų ataskaitų ir tos dalies b punkte nurodytos santraukos pridedama nepriklausomos audito įstaigos nuomonė, parengta pagal tarptautiniu mastu pripažintus audito standartus. Toje nuomonėje nustatoma, ar ataskaitose teisingai ir sąžiningai atskleidžiama, ar išlaidos, kurias Komisijos prašoma kompensuoti, yra teisėtos bei tvarkingos ir ar įdiegtos kontrolės sistemos veikia tinkamai. Nuomonėje taip pat nurodoma, ar atlikus auditą kilo abejonių dėl 6 dalyje nurodyto valdymo pareiškimo teiginių.

Atitinkamai valstybei narei pateikus pranešimą, 5 dalyje nurodytą vasario 15 d. terminą Komisija išimties tvarka gali pratęsti iki kovo 1 d.

Valstybės narės atitinkamu lygmeniu gali skelbti 5 ir 6 dalyse bei šioje dalyje nurodytą informaciją.

Be to, valstybės narės gali pateikti Europos Parlamentui, Tarybai ir Komisijai atitinkamu lygmeniu pasirašytus pareiškimus, grindžiamus 5 ir 6 dalyse bei šioje dalyje nurodyta informacija.

8. Siekdama užtikrinti, kad Sąjungos lėšos būtų naudojamos pagal taikytinas taisykles, Komisija:

a) taiko paskirtųjų įstaigų ataskaitų tikrinimo ir pripažinimo procedūras, užtikrindama, kad ataskaitos būtų išsamios, tikslios ir teisingos;

b) Sąjungos lėšomis nefinansuoja išlaidų, kurių sumos išmokėtos pažeidžiant taikytiną teisę;

c) nutraukia mokėjimo terminus arba sustabdo mokėjimus, kai tai numatyta konkrečių sektorių taisyklėse.

Kai valstybė narė pateikia savo pastabas ir kai tik ji imasi būtinų priemonių, Komisija atšaukia visus mokėjimo terminų nutraukimus ar mokėjimų sustabdymus arba jų dalį. 74 straipsnio 9 dalyje nurodyta metinė veiklos ataskaita apima visas pareigas pagal šią dalį.

9. Konkrečių sektorių taisyklėse atsižvelgiama į Europos teritorinio bendradarbiavimo programų poreikius, visų pirma susijusius su valdymo pareiškimo turiniu, 3 dalyje išdėstytu procesu ir audito funkcija.

10. Komisija sudaro įstaigų, atsakingų už valdymo, patvirtinimo ir audito veiklą pagal konkrečių sektorių taisykles, registrą.

11. Valstybės narės gali naudoti išteklius, kurie joms buvo skirti taikant pasidalijamąjį valdymą, kartu su operacijomis ir priemonėmis, vykdomomis pagal Reglamentą (ES) 2015/1017, laikantis atitinkamose konkrečių sektorių taisyklėse išdėstytų sąlygų.

3 SKYRIUS

EUROPOS TARNYBOS IR SĄJUNGOS ORGANAI

1 SKIRSNIS

EUROPOS TARNYBOS

64 straipsnis

Europos tarnybų kompetencijos sritis

1. Prieš įsteigdama naują Europos tarnybą Komisija atlieka sąnaudų ir naudos analizę ir susijusios rizikos įvertinimą, informuoja Europos Parlamentą ir Tarybą apie jų rezultatus bei pasiūlo į Komisijai skirtą biudžeto skirsnio priedą įtraukti būtinus asignavimus.

2. Savo kompetencijos srityje Europos tarnybos:

   a) vykdo privalomas užduotis, numatytas jų steigimo akte arba kituose Sąjungos teisės aktuose;

   b) gali pagal 66 straipsnį vykdyti neprivalomas užduotis, kurias vykdyti leido jų valdymo komitetai, įvertinę sąnaudas bei naudą ir susijusią riziką dalyvaujančioms šalims.

3. Šis skirsnis taikomas OLAF veiklai, išskyrus šio straipsnio 4 dalį, 66 straipsnį ir 67 straipsnio 1, 2 ir 3 dalis.

4. Komisijos vidaus auditoriui tenka visa atsakomybė, nustatyta šios antraštinės dalies 8 skyriuje.

65 straipsnis

Europos tarnyboms skirti asignavimai

1. Kiekvienos Europos tarnybos privalomoms užduotimis įgyvendinti skirti leistieji asignavimai įtraukiami į konkrečią biudžeto eilutę Komisijai skirtame skirsnyje ir išsamiai išdėstomi to skirsnio priede.

   Pirmoje pastraipoje nurodytas priedas parengiamas kaip pajamų ir išlaidų suvestinė, kuri suskirstoma taip pat kaip biudžeto skirsniai.

   Į tą priedą įtraukti asignavimai:

   a) padengia visus kiekvienos Europos tarnybos finansų poreikius, kurių atsiranda vykdant privalomas užduotis, numatytas jos steigimo akte arba kituose Sąjungos teisės aktuose;

   b) gali padengti Europos tarnybos finansų poreikius, kurių atsiranda vykdant užduotis, kurias atlikti paprašė Sutartimis ar pagal Sutartis įsteigtos Sąjungos institucijos, Sąjungos organai, kitos Europos tarnybos ar agentūros, ir kurias vykdyti leidžiama pagal tarnybos steigimo aktą.

2. Leidimus suteikiančio pareigūno įgaliojimus, susijusius su asignavimais, įtrauktais į kiekvienai Europos tarnybai skirtą priedą, Komisija deleguoja atitinkamos Europos tarnybos direktoriui pagal 73 straipsnį.

3. Kiekvienos Europos tarnybos etatų planas pridedamas prie Komisijos etatų plano.

4. Kiekvienos Europos tarnybos direktorius priima sprendimus dėl perkėlimų 1 dalyje nurodytame priede. Komisija apie tokius perkėlimus informuoja Europos Parlamentą ir Tarybą.

66 straipsnis

Neprivalomos užduotys

1. 64 straipsnio 2 dalies b punkte nurodytų neprivalomų užduočių atžvilgiu Europos tarnyba gali:

   a) gauti iš Sąjungos institucijų, Sąjungos organų ir kitų Europos tarnybų delegavimą savo direktoriui, kartu su leidimus suteikiančio pareigūno įgaliojimų, susijusių su asignavimais, įtrauktais į Sąjungos institucijos, Sąjungos organo arba kitos Europos tarnybos biudžeto skirsnį, delegavimu;

   b) sudaryti *ad hoc* susitarimus dėl paslaugų lygio su Sąjungos institucijomis, Sąjungos organais, kitomis Sąjungos tarnybomis arba trečiosiomis šalimis.

2. 1 dalies a punkte nurodytu atveju atitinkamos Sąjungos institucijos, Sąjungos organai ir kitos Europos tarnybos nustato šių įgaliojimų delegavimo apribojimus ir sąlygas. Dėl tokio įgaliojimų delegavimo, ypač dėl jo sąlygų ir tvarkos, susitariama pagal Europos tarnybos steigimo aktą.

3. 1 dalies b punkte nurodytais atvejais Europos tarnybos direktorius pagal tarnybos steigimo aktą patvirtina konkrečias nuostatas, reglamentuojančias užduočių įgyvendinimą, patirtų išlaidų susigrąžinimą ir atitinkamų apskaitos įrašų tvarkymą. Europos tarnyba apie tokių apskaitos įrašų rezultatus praneša atitinkamoms Sąjungos institucijoms, Sąjungos organams ar kitoms Europos tarnyboms.

67 straipsnis

Europos tarnybų apskaitos įrašai

1. Kiekviena Europos tarnyba parengia savo išlaidų apskaitos įrašus, pagal kuriuos galima nustatyti paslaugų, kurias ji suteikė kiekvienai iš Sąjungos institucijų, Sąjungos organų ar kitų Europos tarnybų, dalį. Atitinkamos Europos tarnybos direktorius, šios tarnybos valdymo komitetui patvirtinus, patvirtina kriterijus, kuriais grindžiami apskaitos įrašai.

2. Pastabose dėl konkrečios biudžeto eilutės, į kurią įtraukta visa asignavimų kiekvienai Europos tarnybai, kuriai pagal 66 straipsnio 1 dalies a punktą buvo deleguoti leidimus suteikiančio pareigūno įgaliojimai, suma, nurodoma tos tarnybos kiekvienam iš atitinkamų Sąjungos institucijų, Sąjungos organų ir kitų Europos tarnybų teikiamų paslaugų sąnaudų sąmata. Ši sąmata grindžiama šio straipsnio 1 dalyje numatytais apskaitos įrašais.

3. Kiekviena Europos tarnyba, kuriai pagal 66 straipsnio 1 dalies a punktą buvo deleguoti leidimus suteikiančio pareigūno įgaliojimai, praneša atitinkamoms Sąjungos institucijoms, Sąjungos organams ir kitoms Europos tarnyboms apie šio straipsnio 1 dalyje numatytų apskaitos įrašų rezultatus.

4. Kiekvienos Europos tarnybos apskaitos įrašai yra neatskiriama Sąjungos ataskaitų pagal 247 straipsnį dalis.

5. Komisijos apskaitos pareigūnas, remdamasis atitinkamos Europos tarnybos valdymo komiteto pasiūlymu, gali Europos tarnybos darbuotojui deleguoti kai kurias pareigūno užduotis, susijusias su pajamų surinkimu ir išlaidų, kurias tiesiogiai patyrė atitinkama Europos tarnyba, apmokėjimu.

6. Europos tarnybos grynųjų pinigų poreikiui patenkinti Komisija valdymo komiteto pasiūlymu jos vardu gali atidaryti banko sąskaitas ar pašto žiro sąskaitas. Finansinių metų pabaigoje atitinkama Europos tarnyba ir Komisija suderina ir koreguoja kiekvienų metų galutinę pinigų srauto poziciją.

2 SKIRSNIS

AGENTŪROS IR SĄJUNGOS ORGANAI

68 straipsnis

Taikymas Euratomo tiekimo agentūrai

Šis reglamentas taikomas Euratomo tiekimo agentūros biudžeto vykdymui.

69 straipsnis

Vykdomosios įstaigos

1. Komisija gali deleguoti įgaliojimus vykdomosioms įstaigoms Komisijos vardu ir jos atsakomybe įgyvendinti visą Sąjungos programą arba projektą, įskaitant bandomuosius projektus ir parengiamuosius veiksmus bei administracinių išlaidų vykdymą, ar jų dalį pagal Tarybos reglamentą (EB) Nr. 58/2003[46]. Vykdomosios įstaigos įsteigiamos Komisijos sprendimu ir pagal Sąjungos teisę turi juridinio asmens statusą. Šios įstaigos gauna metinį įnašą.

2. Vykdomųjų įstaigų direktoriai veikia kaip deleguotieji leidimus suteikiantys pareigūnai, kai vykdomi veiklos asignavimai, susiję su jų visiškai ar iš dalies valdomomis Sąjungos programomis.

[46] 2002 m. gruodžio 19 d. Tarybos reglamentas (EB) Nr. 58/2003, nustatantis vykdomųjų įstaigų, kurioms pavedamos tam tikros Bendrijos programų valdymo užduotys, įstatus (OL L 11, 2003 1 16, p. 1).

3. Vykdomųjų įstaigų iniciatyvinis komitetas gali susitarti su Komisija, kad Komisijos apskaitos pareigūnas veiktų ir kaip atitinkamos vykdomosios įstaigos apskaitos pareigūnas. Iniciatyvinis komitetas, atsižvelgdamas į sąnaudų ir naudos kriterijus, Komisijos apskaitos pareigūnui taip pat gali pavesti dalį atitinkamos vykdomosios įstaigos apskaitos pareigūno užduočių. Abiem atvejais susitariama dėl priemonių, būtinų interesų konfliktams išvengti.

70 straipsnis

Pagal SESV ir Euratomo sutartį įsteigti organai

1. Komisijai pagal šio reglamento 275 straipsnį suteikiami įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus, kuriais šis reglamentas papildomas finansiniu pagrindų reglamentu, taikomu pagal SESV ir Euratomo sutartis įsteigtiems organams, turintiems juridinio asmens statusą ir gaunantiems įnašus, kurie priskiriami biudžetui.

2. Finansinis pagrindų reglamentas grindžiamas šiame reglamente išdėstytais principais ir taisyklėmis, atsižvelgiant į 1 dalyje nurodytų organų ypatumus.

3. 1 dalyje nurodytų organų finansinės taisyklės turi nenukrypti nuo finansinio pagrindų reglamento, išskyrus atvejus, kai to reikia dėl jų konkrečių poreikių, ir su sąlyga, kad gaunamas Komisijos išankstinis sutikimas.

4. Sprendimą dėl 1 dalyje nurodytų organų biudžetų įvykdymo priima Europos Parlamentas, remdamasis Tarybos rekomendacija. 1 dalyje nurodyti organai visapusiškai bendradarbiauja su Sąjungos institucijomis, dalyvaujančiomis biudžeto įvykdymo patvirtinimo procedūroje, ir atitinkamai pateikia visą būtiną papildomą informaciją, be kita ko, dalyvaudami atitinkamų organų posėdžiuose.

5. Komisijos vidaus auditorius 1 dalyje nurodytų organų atžvilgiu naudojasi tais pačiais įgaliojimais kaip ir Komisijos atžvilgiu.

6. Nepriklausomas išorės auditorius patikrina, ar kiekvieno šio straipsnio 1 dalyje nurodyto organo metinėse ataskaitose tinkamai nurodytos atitinkamo organo pajamos, išlaidos ir finansinė būklė prieš tas ataskaitas konsoliduojant su Komisijos galutinėmis ataskaitomis. Jeigu atitinkame pagrindiniame akte nenustatyta kitaip, Audito Rūmai pagal SESV 287 straipsnio 1 dalies reikalavimus parengia specialiąją metinę ataskaitą dėl kiekvieno organo. Rengdami tą ataskaitą Audito Rūmai atsižvelgia į nepriklausomo išorės auditoriaus atlikto audito rezultatus ir veiksmus, kurių imtasi dėl auditoriaus nustatytų faktų.

7. Audito Rūmams tenka visa atsakomybė už visus 6 dalyje nurodytus nepriklausomų išorės auditų aspektus, įskaitant pateiktus nustatytus faktus.

71 straipsnis

Viešojo ir privačiojo sektorių partnerystės įstaigos

Juridinio asmens statusą turinčios įstaigos, kurios yra įsteigtos pagrindiniu aktu ir kurioms pavesta įgyvendinti viešojo ir privačiojo sektorių partnerystę, patvirtina savo finansines taisykles.

Į tas taisykles įtraukiami principai, būtini siekiant užtikrinti patikimą Sąjungos lėšų finansinį valdymą.

Komisijai pagal 275 straipsnį suteikiami įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus, kuriais šis reglamentas papildomas pavyzdiniu finansiniu reglamentu viešojo ir privačiojo sektorių partnerystės įstaigoms, nustatant principus, būtinus Sąjungos lėšų patikimam finansų valdymui užtikrinti, ir kuris grindžiamas 157 straipsniu.

Viešojo ir privačiojo sektorių partnerystės įstaigų finansinės taisyklės turi nenukrypti nuo pavyzdinio finansinio reglamento, išskyrus atvejus, kai to reikia dėl jų konkrečių poreikių, ir su sąlyga, kad gaunamas Komisijos išankstinis sutikimas.

Viešojo ir privačiojo sektorių partnerystės įstaigoms taikomos 70 straipsnio 4–7 dalys.

4 SKYRIUS

FINANSŲ PAREIGŪNAI

1 SKIRSNIS

PAREIGŲ ATSKYRIMO PRINCIPAS

72 straipsnis

Pareigų atskyrimas

1. Leidimus suteikiančio pareigūno ir apskaitos pareigūno pareigos turi būti atskirtos ir tarpusavyje nesuderinamos.

2. Kiekviena Sąjungos institucija kiekvieną finansų pareigūną aprūpina jo pareigoms atlikti reikalingais ištekliais ir parengia veiklos taisykles, kuriose išsamiai apibūdinamos jo užduotys, teisės ir pareigos.

2 SKIRSNIS

LEIDIMUS SUTEIKIANTIS PAREIGŪNAS

73 straipsnis

Leidimus suteikiantis pareigūnas

1. Kiekviena Sąjungos institucija vykdo leidimus suteikiančio pareigūno pareigas.

2. Šioje antraštinėje dalyje terminas „darbuotojai“ – tai asmenys, kuriems taikomi Pareigūnų tarnybos nuostatai.

3. Kiekviena Sąjungos institucija, laikydamasi savo darbo tvarkos taisyklėse nustatytų sąlygų, leidimus suteikiančio pareigūno pareigas deleguoja atitinkamo lygmens darbuotojams. Savo vidaus administracinėse taisyklėse ji nurodo darbuotojus, kuriems ji deleguoja tas pareigas, suteiktų įgaliojimų taikymo sritį ir tai, ar asmenys, kuriems tie įgaliojimai yra deleguoti, gali tuos įgaliojimus perdeleguoti.

4. Leidimus suteikiančio pareigūno įgaliojimai turi būti deleguojami arba perdeleguojami tik darbuotojams.

5. Atsakingas leidimus suteikiantis pareigūnas veikia neperžengdamas delegavimo arba perdelegavimo dokumente nustatytų ribų. Atsakingam leidimus suteikiančiam pareigūnui gali padėti vienas ar daugiau darbuotojų, kuriems jo atsakomybe pavedamas tam tikrų operacijų, būtinų biudžetui vykdyti ir finansinei bei valdymo informacijai parengti, vykdymas.

6. Kiekviena Sąjungos institucija ir kiekvienas 70 straipsnyje nurodytas Sąjungos organas per dvi savaites informuoja Europos Parlamentą, Tarybą, Audito Rūmus ir Komisijos apskaitos pareigūną apie deleguotųjų leidimus suteikiančių pareigūnų, vidaus auditorių ir apskaitos pareigūnų paskyrimą bei jų pareigų nutraukimą ir apie visas vidaus taisykles, kurias jie priima finansų klausimais.

7. Kiekviena Sąjungos institucija informuoja Audito Rūmus apie įgaliojimų delegavimo sprendimus ir avansinių lėšų administratorių paskyrimą pagal 79 ir 88 straipsnius.

74 straipsnis

Leidimus suteikiančio pareigūno įgaliojimai ir pareigos

1. Atitinkamoje Sąjungos institucijoje leidimus suteikiantis pareigūnas yra atsakingas už pajamų ir išlaidų įgyvendinimą pagal patikimo finansų valdymo principą, be kita ko, užtikrinant, kad būtų teikiamos veiklos rezultatų ataskaitos, ir už teisėtumo bei tvarkingumo reikalavimų laikymosi užtikrinimą ir vienodą požiūrį į gavėjus.

2. Šio straipsnio 1 dalies tikslais deleguotasis leidimus suteikiantis pareigūnas pagal 36 straipsnį ir kiekvienos Sąjungos institucijos priimtus minimaliuosius standartus, tinkamai atsižvelgdamas į riziką, susijusią su finansuojamų veiksmų valdymo aplinka ir pobūdžiu, įdiegia organizacinę struktūrą ir vidaus kontrolės sistemas, tinkančias jo pareigoms atlikti. Tokia struktūra ir sistemos sukuriamos remiantis visapusiška rizikos analize, kurioje atsižvelgiama į jų ekonominio efektyvumo ir veiklos rezultatų kriterijus.

3. Įgyvendindamas išlaidas, atsakingas leidimus suteikiantis pareigūnas prisiima biudžetinius ir teisinius įsipareigojimus, tvirtina išlaidas, leidžia atlikti mokėjimus ir imasi preliminarių priemonių asignavimams vykdyti.

4. Tam, kad įgyvendintų pajamas, atsakingas leidimus suteikiantis pareigūnas sudaro gautinų sumų sąmatas, nustato teises į susigrąžintinas sumas ir išduoda vykdomuosius raštus sumoms susigrąžinti. Kai tikslinga, atsakingas leidimus suteikiantis pareigūnas atsisako nustatytų teisių.

5. Siekiant išvengti klaidų ir pažeidimų prieš leidžiant vykdyti operacijas ir sumažinti tikslų neįgyvendinimo riziką, kiekvienai operacijai taikoma bent *ex ante* kontrolė, susijusi su operacijos veiklos ir finansiniais aspektais, remiantis daugiamete kontrolės strategija, kurioje atsižvelgiama į riziką. Kaip nurodyta 36 straipsnio ***11 dalyje***, atliekant *ex ante* kontrolę prireikus naudojamos automatizuotos IT priemonės ir kitos besiformuojančios technologijos.

   Ex ante kontrolės dažnumą ir intensyvumą nustato atsakingas leidimus suteikiantis pareigūnas, atsižvelgdamas į ankstesnės kontrolės rezultatus, taip pat į rizika grindžiamus ir ekonominio efektyvumo kriterijus, remdamasis leidimus suteikiančio pareigūno atlikta rizikos analize. Kilus abejonėms už atitinkamų operacijų tvirtinimą atsakingas leidimus suteikiantis pareigūnas, vykdydamas *ex ante* kontrolę, prašo papildomos informacijos arba atlieka patikrą vietoje, kad gautų pakankamą užtikrinimą.

   Konkrečios operacijos atveju patikrinimą atlieka kiti darbuotojai nei tie, kurie pradėjo operaciją. Patikrinimą atliekantys darbuotojai turi būti nepavaldūs operaciją pradėjusiems darbuotojams.

6. Deleguotasis leidimus suteikiantis pareigūnas gali įdiegti *ex post* kontrolę, kad nustatytų ir ištaisytų operacijų, kurios jau buvo patvirtintos, klaidas ir pažeidimus. Tokia kontrolė gali būti organizuojama remiantis imtimi, nustatyta atsižvelgiant į riziką; vykdant tokią kontrolę atsižvelgiama į ankstesnės kontrolės rezultatus, taip pat ekonominio efektyvumo ir veiklos rezultatų kriterijus. Kaip nurodyta 36 straipsnio ***11 dalyje***, atliekant *ex post* kontrolę prireikus naudojamos automatizuotos IT priemonės ir kitos besiformuojančios technologijos.

   Ex post kontrolę vykdo kiti darbuotojai nei tie, kurie atsakingi už *ex ante* kontrolę. Už *ex post* kontrolę atsakingi darbuotojai turi būti nepavaldūs darbuotojams, atsakingiems už *ex ante* kontrolę.

   Taisyklės ir tvarka, įskaitant laikotarpius, taikomi atliekant naudos gavėjų auditą, turi būti aiškios, nuoseklios ir skaidrios, o pasirašant susitarimą dėl dotacijos su jais turi būti supažindinami naudos gavėjai.

7. Atsakingi leidimus suteikiantys pareigūnai ir už biudžeto vykdymą atsakingi darbuotojai turi turėti būtinų profesinių įgūdžių.

Kiekvienoje Sąjungos institucijoje deleguotasis leidimus suteikiantis pareigūnas užtikrina, kad:

a) perdeleguotieji leidimus suteikiantys pareigūnai ir jų darbuotojai gautų reguliariai atnaujinamą tinkamą informaciją ir mokymus apie kontrolės standartus ir atitinkamus metodus bei būdus;

b) prireikus būtų imtasi priemonių veiksmingam ir efektyviam kontrolės sistemų veikimui pagal 2 dalį užtikrinti.

8. Jei darbuotojas, dalyvaujantis sandorių finansinio valdymo ir kontrolės procese, mano, kad sprendimas, kurį jo vadovas reikalauja vykdyti arba priimti, yra neteisėtas arba prieštarauja patikimo finansų valdymo principui arba profesinėms taisyklėms, kurių iš to darbuotojo reikalaujama laikytis, jis apie tai atitinkamai informuoja savo tiesioginį vadovą. Jei darbuotojas apie tai praneša raštu, tiesioginis vadovas turi atsakyti raštu. Jei tiesioginis vadovas nesiima veiksmų arba patvirtina pradinį sprendimą arba nurodymą ir darbuotojas mano, kad toks patvirtinimas nėra pagrįstas atsakymas į jam rūpimą klausimą, darbuotojas raštu informuoja deleguotąjį leidimus suteikiantį pareigūną. Jei tas pareigūnas neatsako per laikotarpį, kuris yra pagrįstas atsižvelgiant į konkretaus atvejo aplinkybes, ir bet kuriuo atveju per vieno mėnesio laikotarpį, darbuotojas raštu informuoja 145 straipsnyje nurodytą atitinkamą komisiją.

Sąjungos interesams galinčios pakenkti neteisėtos veiklos, sukčiavimo arba korupcijos atveju darbuotojas informuoja institucijas ir įstaigas, paskirtas pagal Pareigūnų tarnybos nuostatus ir pagal Sąjungos institucijų sprendimus dėl vidaus tyrimų, susijusių su sukčiavimo, korupcijos ir kitokios neteisėtos Sąjungos interesams kenkiančios veiklos prevencija, sąlygų. Sutartyse su išorės auditoriais, vykdančiais Sąjungos finansų valdymo auditą, turi būti numatyta išorės auditorių pareiga informuoti deleguotąjį leidimus suteikiantį pareigūną apie visus įtariamus neteisėtos veiklos, sukčiavimo arba korupcijos atvejus, kuriais gali būti pakenkta Sąjungos interesams.

9. Deleguotasis leidimus suteikiantis pareigūnas savo Sąjungos institucijai atsiskaito už savo pareigų atlikimą metinėje veiklos ataskaitoje, į kurią įtraukiama finansinė ir valdymo informacija, įskaitant kontrolės rezultatus, ir kurioje pareiškiama, kad išskyrus atvejus, kai su apibrėžtomis pajamų ir išlaidų sritimis susijusiose išlygose nurodyta kitaip, jis yra pagrįstai užtikrintas, kad:

   a) ataskaitoje pateikta informacija yra tikra ir teisinga;

   b) ataskaitoje apibūdintai veiklai skirti ištekliai buvo naudojami pagal numatytą paskirtį ir pagal patikimo finansų valdymo principą ir

   c) įdiegtomis kontrolės procedūromis suteikiamos būtinos pagrindinių sandorių teisėtumo ir tvarkingumo garantijos.

   Metinėje veiklos ataskaitoje pateikiama informacija apie atliktas operacijas, atsižvelgiant į strateginiuose planuose nustatytus tikslus ir veiklos rezultatų kriterijus, su tomis operacijomis susijusią riziką, suteiktų išteklių panaudojimą ir vidaus kontrolės sistemų veiksmingumą ir efektyvumą. Ataskaitoje taip pat pateikiamas bendras kontrolės sąnaudų ir naudos įvertinimas ir informacija apie tai, kokiu mastu leistosiomis veiklos išlaidomis prisidedama siekiant Sąjungos strateginių tikslų ir kuriama ES pridėtinė vertė. Komisija parengia ankstesnių metų metinių veiklos ataskaitų suvestinę.

Leidimus suteikiančių pareigūnų ir, kai taikytina, Sąjungos institucijų, Sąjungos organų, Europos tarnybų ir agentūrų deleguotųjų leidimus suteikiančių pareigūnų metinės veiklos ataskaitos ne vėliau kaip kiekvienų kitų finansinių metų liepos 1 d. paskelbiamos atitinkamos Sąjungos institucijos, Sąjungos organo, Europos tarnybos ar agentūros interneto svetainėje lengvai prieinamu būdu, atsižvelgiant į tinkamai pagrįstus konfidencialumo ir saugumo aspektus.

10. Deleguotasis leidimus suteikiantis pareigūnas kiekvienais finansiniais metais registruoja taikant derybas pagal I priedo 11.1 punkto a–f papunkčius ir 39 punktą sudarytas sutartis. Jei derybų ir to paties deleguotojo leidimus suteikiančio pareigūno skirtų procedūrų santykinė dalis, palyginti su ankstesniais metais, labai padidėja arba jei ta santykinė dalis yra daug didesnė už vidutinę Sąjungos institucijoje užregistruotą santykinę dalį, atsakingas leidimus suteikiantis pareigūnas apie tai praneša Sąjungos institucijai, nurodydamas priemones, kurių imtasi tai tendencijai pakeisti. Kiekviena Sąjungos institucija išsiunčia Europos Parlamentui ir Tarybai ataskaitą apie derybų procedūras. Komisijos atveju ta ataskaita pridedama prie šio straipsnio 9 dalyje nurodytos metinių veiklos ataskaitų suvestinės.

75 straipsnis

Patvirtinamųjų dokumentų saugojimas, už kurį atsakingi leidimus suteikiantys pareigūnai

Leidimus suteikiantis pareigūnas nustato popierinę arba elektroninę su biudžeto vykdymu susijusių patvirtinamųjų dokumentų originalų saugojimo sistemą. Tokie dokumentai saugomi bent penkerius metus nuo tos dienos, kai Europos Parlamentas patvirtina, kad finansinių metų, su kuriais susiję dokumentai, biudžetas yra įvykdytas.

Nedarant poveikio pirmai pastraipai, dokumentai, susiję su operacijomis, bet kuriuo atveju saugomi iki metų, einančių po tų metų, kuriais tos operacijos buvo galutinai užbaigtos, pabaigos.

Kai įmanoma, patvirtinamuosiuose dokumentuose nurodyti asmens duomenys turi būti ištrinami, kai šių duomenų nereikia biudžeto įvykdymo patvirtinimo, kontrolės ir audito tikslais. Srauto duomenų saugojimui taikomas Reglamento (ES) 2018/1725 4 straipsnis.

76 straipsnis

Sąjungos delegacijų vadovų įgaliojimai ir pareigos

1. Kai Sąjungos delegacijų vadovai veikia kaip perdeleguotieji leidimus suteikiantys pareigūnai pagal 60 straipsnio 2 dalį, jie yra pavaldūs Komisijai kaip Sąjungos institucijai, atsakingai už jų, kaip perdeleguotųjų leidimus suteikiančių pareigūnų, pareigų ir atsakomybės nustatymą, vykdymą, stebėseną ir vertinimą, ir glaudžiai bendradarbiauja su Komisija, kad būtų tinkamai įgyvendinamos lėšos, visų pirma siekdami užtikrinti finansinių sandorių teisėtumą ir tvarkingumą, patikimo finansų valdymo principo laikymąsi valdant lėšas ir veiksmingą Sąjungos finansinių interesų apsaugą. Jiems taikomos Komisijos vidaus taisyklės ir Komisijos veiklos taisyklės, reglamentuojančios jiems perdeleguotų finansų valdymo užduočių vykdymą. Vykdyti pareigas jiems gali padėti Sąjungos delegacijų Komisijos darbuotojai.

   Šiuo tikslu Sąjungos delegacijų vadovai imasi būtinų priemonių, kad būtų išvengta situacijų, dėl kurių galėtų kilti grėsmė Komisijos gebėjimui atlikti savo pareigas, susijusias su jiems perdeleguotu biudžeto vykdymu, ir išvengta prioritetų konflikto, kuris gali turėti įtakos jiems perdeleguotų finansų valdymo užduočių vykdymui.

Jei susidaro antroje pastraipoje nurodyta situacija arba kyla toje pastraipoje nurodytas konfliktas, Sąjungos delegacijų vadovai nedelsdami apie tai informuoja atsakingus Komisijos ir EIVT generalinius direktorius. Tie generaliniai direktoriai imasi atitinkamų veiksmų situacijai ištaisyti.

2. Jei Sąjungos delegacijų vadovai atsiduria 74 straipsnio 8 dalyje nurodytoje situacijoje, jie šį klausimą perduoda 145 straipsnyje nurodytai komisijai. Sąjungos interesams galinčios pakenkti neteisėtos veiklos, sukčiavimo arba korupcijos atveju jie apie tai informuoja institucijas ir įstaigas, nurodytas taikytinuose teisės aktuose.

3. Pagal 60 straipsnio 2 dalį kaip perdeleguotieji leidimus suteikiantys pareigūnai veikiantys Sąjungos delegacijų vadovai teikia ataskaitas savo deleguotajam leidimus suteikiančiam pareigūnui, kad jis galėtų įtraukti jų ataskaitas į 74 straipsnio 9 dalyje nurodytą savo metinės veiklos ataskaitą. Sąjungos delegacijų vadovų ataskaitose pateikiama informacija apie jų delegacijoje įdiegtų vidaus kontrolės sistemų veiksmingumą ir efektyvumą, taip pat apie jiems perdeleguotų operacijų valdymą, ir pateikiamas 92 straipsnio 5 dalies trečioje pastraipoje nurodytas patikinimas. Tos ataskaitos pridedamos prie deleguotojo leidimus suteikiančio pareigūno metinės veiklos ataskaitos ir pateikiamos Europos Parlamentui bei Tarybai, kai tikslinga, tinkamai atsižvelgiant į jų konfidencialumą.

Sąjungos delegacijų vadovai visapusiškai bendradarbiauja su Sąjungos institucijomis, dalyvaujančiomis biudžeto įvykdymo patvirtinimo procedūroje, ir atitinkamai pateikia visą būtiną papildomą informaciją. Tokiomis aplinkybėmis jų gali būti paprašyta dalyvauti atitinkamų įstaigų posėdžiuose ir padėti atsakingam deleguotajam leidimus suteikiančiam pareigūnui.

Pagal 60 straipsnio 2 dalį kaip perdeleguotieji leidimus suteikiantys pareigūnai veikiantys Sąjungos delegacijų vadovai atsako į visus Komisijos deleguotojo leidimus suteikiančio pareigūno prašymus, pateiktus pačios Komisijos iniciatyva arba, vykdant biudžeto įvykdymo patvirtinimo procedūrą, Europos Parlamento prašymu.

Komisija užtikrina, kad įgaliojimų perdelegavimas Sąjungos delegacijų vadovams nekliudytų biudžeto įvykdymo patvirtinimo procedūrai pagal SESV 319 straipsnį.

4. 1, 2 ir 3 dalys taikomos ir Sąjungos delegacijų vadovų pavaduotojams, kai jie veikia kaip perdeleguotieji leidimus suteikiantys pareigūnai Sąjungos delegacijų vadovų nebuvimo laikotarpiu.

3 SKIRSNIS

APSKAITOS PAREIGŪNAS

77 straipsnis

Apskaitos pareigūno įgaliojimai ir pareigos

1. Kiekviena Sąjungos institucija paskiria apskaitos pareigūną, kuris toje institucijoje yra atsakingas už:

   a) tinkamą mokėjimų vykdymą, pajamų surinkimą ir nustatytų gautinų sumų susigrąžinimą;

   b) ataskaitų rengimą ir teikimą pagal XIII antraštinę dalį;

   c) apskaitos tvarkymą pagal 82 ir 84 straipsnius;

   d) apskaitos taisyklių, procedūrų ir sąskaitų plano nustatymą pagal 80–84 straipsnius;

   e) apskaitos sistemų nustatymą bei tvirtinimą ir, kai tikslinga, leidimus suteikiančio pareigūno nustatytų apskaitos informacijos teikimo arba pagrindimo sistemų tvirtinimą;

   f) iždo valdymą.

   Pirmos pastraipos e punkte nurodytų užduočių atveju apskaitos pareigūnui suteikiami įgaliojimai bet kuriuo metu tikrinti, kaip laikomasi patvirtinimo kriterijų.

2. EIVT apskaitos pareigūnas atsako tik už EIVT vykdomą biudžeto EIVT skirsnį. Komisijos apskaitos pareigūnas lieka atsakingas už visą Komisijai skirtą biudžeto skirsnį, įskaitant apskaitos operacijas, susijusias su Sąjungos delegacijų vadovams perdeleguotais asignavimais.

Komisijos apskaitos pareigūnas taip pat veikia kaip EIVT apskaitos pareigūnas, kiek tai susiję su EIVT skirto biudžeto skirsnio vykdymu.

78 straipsnis

Apskaitos pareigūno skyrimas ir jo pareigų nutraukimas

1. Kiekviena Sąjungos institucija iš pareigūnų, kuriems taikomi Pareigūnų tarnybos nuostatai, paskiria apskaitos pareigūną.

Sąjungos institucija apskaitos pareigūną parenka, remdamasi jo konkrečia kompetencija, įrodoma diplomais ar jiems prilyginama profesine patirtimi.

2. Dvi ar daugiau Sąjungos institucijų arba organų gali paskirti tą patį apskaitos pareigūną.

Tokiu atveju jos sudaro reikiamus susitarimus, kad būtų išvengta interesų konflikto.

3. Apskaitos pareigūno pareigų nutraukimo atveju nedelsiant parengiamas bandomasis balansas.

4. Apskaitos pareigūnas, kuris nustoja eiti pareigas, arba, jeigu tai neįmanoma, kuris nors jo departamento pareigūnas bandomąjį balansą ir perdavimo ataskaitą perduoda naujajam apskaitos pareigūnui.

Per vieną mėnesį nuo perdavimo dienos naujasis apskaitos pareigūnas pasirašo bandomąjį balansą, pažymėdamas, kad jį priima, ir gali padaryti išlygų.

Perdavimo ataskaitą sudaro bandomojo balanso rezultatai ir padarytos išlygos.

79 straipsnis

Įgaliojimai, kuriuos gali deleguoti apskaitos pareigūnas

Apskaitos pareigūnas, vykdydamas savo pareigas, gali tam tikras užduotis deleguoti jam pavaldiems darbuotojams ir pagal 89 straipsnio 1 dalį paskirtiems avansinių lėšų administratoriams.

Tos užduotys išdėstomos delegavimo dokumente.

80 straipsnis

Apskaitos taisyklės

1. Apskaitos taisyklės, kurias turi taikyti Sąjungos institucijos, šios antraštinės dalies 3 skyriaus 2 skirsnyje nurodytos Europos tarnybos, agentūros ir Sąjungos organai, grindžiamos tarptautiniu mastu pripažintais apskaitos standartais, taikomais viešajam sektoriui. Tas taisykles priima Komisijos apskaitos pareigūnas, pasikonsultavęs su kitų Sąjungos institucijų, Europos tarnybų ir Sąjungos organų apskaitos pareigūnais.

2. Apskaitos pareigūnas gali nukrypti nuo 1 dalyje nurodytų standartų, jei jis mano, kad tai būtina norint teisingai parodyti turtą ir įsipareigojimus, išlaidas, pajamas ir pinigų srautus. Jei apskaitos taisykle iš esmės nukrypstama nuo tų standartų, tai nurodoma finansinių ataskaitų aiškinamosiose pastabose ir pateikiamos nukrypimo priežastys.

3. 1 dalyje nurodytose apskaitos taisyklėse nustatoma finansinių ataskaitų struktūra ir turinys, taip pat apskaitos principai, kuriais grindžiamos ataskaitos.

4. 247 straipsnyje nurodytos biudžeto vykdymo ataskaitos atitinka šiame reglamente nustatytus biudžeto principus. Jose pateikiama išsami biudžeto vykdymo informacija. Jose registruojamos visos šioje antraštinėje dalyje numatytos pajamų ir išlaidų operacijos ir jos teisingai parodomos.

81 straipsnis

Sąskaitų struktūra

1. Kiekvienos Sąjungos institucijos ar organo apskaitos pareigūnas parengia ir saugo naujausius dokumentus, kuriuose apibūdinama jo Sąjungos institucijos ar organo sąskaitų struktūra ir apskaitos procedūros.

2. Pajamos ir išlaidos registruojamos kompiuterizuotoje sistemoje kaip einamosios pajamos ar išlaidos arba kaip kapitalas, atsižvelgiant į operacijos ekonominį pobūdį.

82 straipsnis

Apskaitos tvarkymas

1. Komisijos apskaitos pareigūnas yra atsakingas už suderintų sąskaitų planų, kuriuos turi taikyti Sąjungos institucijos, šios antraštinės dalies 3 skyriaus 2 skirsnyje nurodytos Europos tarnybos, agentūros ir Sąjungos organai, parengimą.

2. Apskaitos pareigūnai iš leidimus suteikiančių pareigūnų gauna visą informaciją, būtiną ataskaitoms, kuriose teisingai parodoma Sąjungos institucijų finansinė ir biudžeto vykdymo padėtis, parengti. Leidimus suteikiantys pareigūnai užtikrina tos informacijos patikimumą.

3. Prieš Sąjungos institucijai arba 70 straipsnyje nurodytam Sąjungos organui patvirtinant ataskaitas, apskaitos pareigūnas jas pasirašo, patvirtindamas esąs pagrįstai užtikrintas, kad ataskaitose teisingai parodyta Sąjungos institucijos arba 70 straipsnyje nurodyto Sąjungos organo finansinė padėtis.

   Tuo tikslu apskaitos pareigūnas patikrina, ar ataskaitos parengtos pagal 80 straipsnyje nurodytas apskaitos taisykles ir 77 straipsnio 1 dalies pirmos pastraipos d punkte nurodytas apskaitos procedūras, ir ar visos pajamos ir išlaidos yra įtrauktos į sąskaitas.

4. Deleguotasis leidimus suteikiantis pareigūnas pagal apskaitos pareigūno priimtas taisykles apskaitos pareigūnui nusiunčia finansinę ir valdymo informaciją, kurios apskaitos pareigūnui reikia jo pareigoms vykdyti.

   Leidimus suteikiantis pareigūnas reguliariai ir bent jau uždarant sąskaitas pateikia apskaitos pareigūnui aktualius patikos bankų sąskaitų finansinius duomenis, kad Sąjungos lėšų panaudojimą būtų galima parodyti Sąjungos ataskaitose.

   Leidimus suteikiantys pareigūnai lieka visiškai atsakingi už tinkamą jų valdomų lėšų panaudojimą, jų kontroliuojamų išlaidų teisėtumą bei tvarkingumą ir apskaitos pareigūnui siunčiamos informacijos išsamumą ir tikslumą.

5. Atsakingas leidimus suteikiantis pareigūnas apskaitos pareigūnui praneša apie visus finansų valdymo sistemos, inventorizacijos sistemos arba turto ir įsipareigojimų vertinimo sistemos pokyčius arba svarbius pakeitimus, jeigu jis teikia duomenis, skirtus Sąjungos institucijos ataskaitoms, arba jeigu šie duomenys naudojami joms pagrįsti, kad apskaitos pareigūnas galėtų patikrinti, ar laikomasi patvirtinimo kriterijų.

   Apskaitos pareigūnas gali bet kuriuo metu iš naujo patikrinti jau patvirtintą finansų valdymo sistemą ir gali prašyti, kad atsakingas leidimus suteikiantis pareigūnas parengtų veiksmų planą, kad būtų laiku ištaisyti galimi trūkumai.

   Leidimus suteikiantis pareigūnas yra atsakingas už apskaitos pareigūnui siunčiamos informacijos išsamumą.

6. Apskaitos pareigūnas yra įgaliotas patikrinti gautą informaciją ir atlikti bet kokius tolesnius patikrinimus, kurie, jo nuomone, yra būtini, kad būtų galima pasirašyti ataskaitas.

   Apskaitos pareigūnas prireikus daro išlygas, tiksliai paaiškindamas tokių išlygų pobūdį ir taikymo sritį.

7. Sąjungos institucijos apskaitos sistema naudojama tam, kad biudžeto ir finansinę informaciją būtų galima sisteminti taip, kad skaičius būtų galima įrašyti, klasifikuoti ir užregistruoti.

8. Apskaitos sistemą sudaro bendrosios sąskaitos ir biudžeto sąskaitos. Sąskaitos tvarkomos eurais pagal kalendorinius metus.

9. Deleguotasis leidimus suteikiantis pareigūnas taip pat gali tvarkyti išsamias valdymo ataskaitas.

10. Apskaitos sistemai ir 247 straipsnyje nurodytoms ataskaitoms parengti reikalingi patvirtinamieji dokumentai saugomi bent penkerius metus nuo tos dienos, kurią Europos Parlamentas patvirtina, kad finansinių metų biudžetas, su kuriuo tie dokumentai yra susiję, yra įvykdytas.

Tačiau dokumentai, susiję su operacijomis, kurios nėra galutinai užbaigtos, saugomi iki metų, einančių po tų metų, kuriais operacijos yra užbaigtos, pabaigos. Srauto duomenų saugojimui taikomas Reglamento (ES) 2018/1725 4 straipsnis.

Kiekviena Sąjungos institucija nusprendžia, kuriame departamente turi būti saugomi patvirtinamieji dokumentai.

83 straipsnis

Biudžeto sąskaitų turinys ir tvarkymas

1. Kiekvieno biudžeto poskyrio biudžeto sąskaitose parodoma:

a) išlaidų atveju:

i) biudžete leistieji asignavimai, įskaitant į taisomuosius biudžetus įtrauktus asignavimus, perkelti asignavimai, surinkus asignuotąsias pajamas atsirandantys asignavimai, asignavimų perkėlimai ir visi esami asignavimai;

ii) finansinių metų įsipareigojimų asignavimai ir mokėjimų asignavimai;

b) pajamų atveju:

i) į biudžetą įtrauktos sąmatos, įskaitant į taisomuosius biudžetus įtrauktas sąmatas, asignuotosios pajamos ir visa pajamų sąmatų suma;

ii) finansiniais metais nustatytos teisės ir susigrąžintos sumos;

c) iš ankstesnių finansinių metų perkelti įsipareigojimai, kuriuos dar reikia apmokėti, ir pajamos, kurios dar turi būti susigrąžintos.

Pirmos pastraipos a punkte nurodyti įsipareigojimų asignavimai ir mokėjimų asignavimai įtraukiami ir parodomi atskirai.

2. Biudžeto sąskaitose atskirai parodomas:

a) perkeltų asignavimų ir einamųjų finansinių metų asignavimų panaudojimas;

b) neįvykdytų įsipareigojimų panaikinimas.

Pajamų dalyje atskirai parodomos ankstesnių finansinių metų sumos, kurios dar turi būti susigrąžintos.

84 straipsnis

Bendrosios sąskaitos

1. Bendrosiose sąskaitose chronologine tvarka taikant dvejybinio įrašo metodą įrašomi visi įvykiai ir operacijos, kurie turi įtakos Sąjungos institucijų ir šios antraštinės dalies 3 skyriaus 2 skirsnyje nurodytų agentūrų bei Sąjungos organų ekonominei ir finansinei padėčiai, turtui ir įsipareigojimams.

2. Likučiai ir bendrųjų sąskaitų pokyčiai įrašomi į apskaitos žurnalus.

3. Visi apskaitos įrašai, įskaitant sąskaitų koregavimus, turi būti grindžiami patvirtinamaisiais dokumentais, su kuriais tie įrašai yra susiję.

4. Apskaitos sistemoje turi būti užtikrinta aiški visų apskaitos įrašų audito seka.

85 straipsnis

Banko sąskaitos

1. Vykdydamas iždo valdymo reikalavimus, apskaitos pareigūnas Sąjungos institucijos vardu gali atidaryti sąskaitas finansų įstaigose arba nacionaliniuose centriniuose bankuose, arba paprašyti, kad tokios sąskaitos būtų atidarytos. Apskaitos pareigūnas taip pat yra atsakingas už tų sąskaitų uždarymą arba užtikrinimą, kad jos būtų uždarytos.

2. Banko sąskaitų atidarymą, tvarkymą ir naudojimą reglamentuojančiose sąlygose, atsižvelgiant į vidaus kontrolės reikalavimus, nustatoma, kad čekius, banko kredito pervedimo pavedimus arba visus kitus banko operacijų dokumentus privalo pasirašyti vienas ar daugiau tinkamai įgaliotų darbuotojų. Ne per sistemą pateikiamas instrukcijas turi pasirašyti ne mažiau kaip du tinkamai įgalioti darbuotojai arba apskaitos pareigūnas.

3. Įgyvendinant programą arba veiksmą, Komisijos vardu gali būti atidarytos patikos sąskaitos, kad jas galėtų valdyti subjektas pagal 62 straipsnio 1 dalies pirmos pastraipos c punkto ii, iii, v ar vi papunktį.

   Tokios sąskaitos atidaromos leidimus suteikiančio pareigūno, atsakingo už programos arba veiksmo įgyvendinimą, atsakomybe, pritariant Komisijos apskaitos pareigūnui.

   Tokios sąskaitos tvarkomos leidimus suteikiančio pareigūno atsakomybe.

4. Komisijos apskaitos pareigūnas parengia patikos sąskaitų atidarymo, tvarkymo, uždarymo ir naudojimo taisykles.

86 straipsnis

Iždo valdymas

1. Jei šiame reglamente nenumatyta kitaip, tik apskaitos pareigūnas yra įgaliotas valdyti pinigus ir pinigų ekvivalentus. Apskaitos pareigūnas yra atsakingas už jų saugojimą.

2. Apskaitos pareigūnas užtikrina, kad jo Sąjungos institucija turėtų pakankamai lėšų grynųjų pinigų poreikiams, atsirandantiems vykdant biudžetą pagal taikytinas reglamentavimo sistemos nuostatas, padengti, ir nustato procedūras, kuriomis būtų užtikrinta, kad nė vienoje iš pagal 85 straipsnio 1 dalį ▌ atidarytų sąskaitų nebūtų įsiskolinimo.

3. Mokėjimai atliekami banko kreditiniu pervedimu, čekiu arba, specialiu apskaitos pareigūno leidimu, kredito kortele, debeto kortele, elektroninėmis piniginėmis, tiesioginiu debetu ar kitomis mokėjimo priemonėmis, vadovaujantis apskaitos pareigūno nustatytomis taisyklėmis.

Prieš prisiimdamas įsipareigojimą trečiosios šalies atžvilgiu, leidimus suteikiantis pareigūnas patvirtina gavėjo tapatybę, nustato gavėjų teisės subjekto ir mokėjimo duomenis ir įtraukia juos į bendrą Sąjungos institucijos, už kurią atsakingas apskaitos pareigūnas, bylą.

Apskaitos pareigūnas mokėjimus gali atlikti tik tuo atveju, jeigu Sąjungos institucija, už kurią atsakingas apskaitos pareigūnas, anksčiau į bendrą bylą yra įtraukusi gavėjo teisės subjekto ir mokėjimo duomenis.

Leidimus suteikiantys pareigūnai informuoja apskaitos pareigūną apie bet kokius teisės subjekto ir mokėjimo duomenų pasikeitimus, apie kuriuos jiems praneša gavėjas, ir prieš patvirtindami mokėjimą patikrina tų duomenų galiojimą.

87 straipsnis

Turto aprašas

1. Sąjungos institucijos ir šios antraštinės dalies 3 skyriaus 2 skirsnyje nurodyti agentūros ar Sąjungos organai tvarko turto aprašus, kuriuose nurodomas viso Sąjungos materialiojo, nematerialiojo ir finansinio turto kiekis ir vertė pagal Komisijos apskaitos pareigūno parengtą modelį.

   Jos taip pat tikrina, ar jų atitinkami turto aprašo įrašai atitinka tikrąją padėtį.

   Visi įsigyti objektai, kurių naudojimo trukmė yra ilgesnė nei vieni metai, kurie nėra priskiriami prie vartojimo reikmenų ir kurių įsigijimo kaina arba gamybos sąnaudos yra didesnės nei nurodyta 77 straipsnyje nurodytose apskaitos procedūrose, įtraukiami į turto aprašą ir užregistruojami ilgalaikio turto sąskaitose.

2. Sąjungos materialiojo turto pardavimas turi būti tinkamai reklamuojamas.

3. Sąjungos institucijos ir šios antraštinės dalies 3 skyriaus 2 skirsnyje nurodyti agentūros ar Sąjungos organai patvirtina nuostatas dėl turto, įtraukto į jų atitinkamą aprašą, saugojimo ir sprendžia, kurie administraciniai departamentai yra atsakingi už inventorizacijos sistemą.

4 SKIRSNIS

AVANSINIŲ LĖŠŲ ADMINISTRATORIUS

88 straipsnis

Avansinės sąskaitos sukūrimas

1. Avansinė sąskaita sukuriama ir avansinių lėšų administratorius skiriamas Sąjungos institucijos apskaitos pareigūno sprendimu, kuriame jis nurodo avansinės sąskaitos tvarkymo ir naudojimo sąlygas.

2. Avansinės sąskaitos gali būti sukurtos išlaidoms apmokėti, kai dėl susijusių nedidelių sumų iš esmės yra neįmanoma arba neveiksminga atlikti mokėjimo operacijas laikantis bendrųjų taisyklių, taikomų išlaidų operacijoms. Tokiais atvejais didžiausią sumą, kurią kiekvienos išlaidų rūšies atveju gali sumokėti avansinių lėšų administratorius, 1 dalyje nurodytame sprendime nustato apskaitos pareigūnas . Avansinės sąskaitos taip pat gali būti sukurtos pajamų rinkimui.

   Krizių valdymo pagalbos ir humanitarinės pagalbos operacijų srityje avansinės sąskaitos gali būti naudojamos neribojant sumos ***nustatytu laikotarpiu pateikus tinkamą pagrindimą***, tačiau laikantis atitinkamoje einamųjų finansinių metų biudžeto eilutėje nurodyto mokėjimų asignavimų dydžio, dėl kurio sprendimą priėmė Europos Parlamentas ir Taryba, ir vadovaujantis Komisijos vidaus taisyklėmis.

Sąjungos delegacijose avansinės sąskaitos taip pat gali būti naudojamos mokėjimams atlikti laikantis bendrųjų taisyklių, taikomų išlaidų operacijoms, neviršijančioms 60 000 EUR pagal kiekvieną išlaidų punktą, jei toks naudojimas yra veiksmingas ir efektyvus atsižvelgiant į vietos reikalavimus. Jei avansinės sąskaitos reikalingos išlaidoms apmokėti iš Komisijai ir EIVT skirtų biudžeto skirsnių, jos sukuriamos kaip atskiros avansinės sąskaitos.

89 straipsnis

Avansinių sąskaitų administravimas

1. Avansinių lėšų administratoriai parenkami iš pareigūnų arba, atsiradus poreikiui ir tik tinkamai pagrįstais atvejais, iš kitų darbuotojų, arba pagal Komisijos vidaus taisyklėse nustatytas sąlygas iš krizių valdymo pagalbos ir humanitarinės pagalbos operacijų srityse Komisijos įdarbintų darbuotojų, jeigu jų darbo sutartimis atsakomybės požiūriu užtikrinamas apsaugos lygis, kuris yra lygiavertis darbuotojams pagal 95 straipsnį taikytinam apsaugos lygiui.

2. Į avansines sąskaitas pinigai pervedami prižiūrint atitinkamos Sąjungos institucijos apskaitos pareigūnui, o už jas yra atsakingi avansinių lėšų administratoriai.

3. Mokėjimai atliekami pagal oficialius galutinio patvirtinimo sprendimus arba atsakingo leidimus suteikiančio pareigūno pasirašytus mokėjimo nurodymus.

Leidimus suteikiantis pareigūnas avansinių lėšų sandorius, vykdomus nesilaikant bendrųjų taisyklių, taikomų išlaidų operacijoms, įvykdo ne vėliau kaip iki kito mėnesio pabaigos, kad būtų galima suderinti apskaitos likutį ir banko likutį.

4. Apskaitos pareigūnas prižiūri, ar yra avansinių lėšų administratoriui skirtų lėšų, kaip tvarkoma buhalterinė apskaita ir tikrina, ar avansinių lėšų sandoriai įvykdomi laiku.

5 SKYRIUS

FINANSŲ PAREIGŪNŲ ATSAKOMYBĖ

1 SKIRSNIS

BENDROSIOS TAISYKLĖS

90 straipsnis

Finansų pareigūnams deleguotų įgaliojimų atšaukimas ir jų pareigų sustabdymas

1. Atsakingus leidimus suteikiančius pareigūnus paskyrusi institucija gali bet kuriuo metu laikinai ar visam laikui atšaukti jų delegavimą arba perdelegavimą.

2. Apskaitos pareigūną ar avansinių lėšų administratorius paskyrusi institucija gali bet kuriuo metu laikinai arba visam laikui sustabdyti to pareigūno ar administratoriaus arba jų abiejų paskyrimą eiti pareigas.

3. 1 ir 2 dalimis nedaromas poveikis jokioms drausminėms priemonėms, kurių buvo imtasi tose dalyse nurodytų finansų pareigūnų atžvilgiu.

91 straipsnis

Finansų pareigūnų atsakomybė už neteisėtą veiklą, sukčiavimą arba korupciją

1. Šiuo skyriumi nedaromas poveikis jokiai galimai 90 straipsnyje nurodytų finansų pareigūnų atsakomybei pagal baudžiamąją teisę, kaip numatyta taikytinoje nacionalinėje teisėje ir galiojančiose nuostatose dėl Sąjungos finansinių interesų apsaugos ir kovos su Sąjungos arba valstybių narių pareigūnų korupcija.

2. Nedarant poveikio šio reglamento 92, 94 ir 95 straipsniams, kiekvienam atsakingam leidimus suteikiančiam pareigūnui, apskaitos pareigūnui ar avansinių lėšų administratoriui taikomos drausminės priemonės ir reikalavimas sumokėti kompensaciją, kaip nustatyta Pareigūnų tarnybos nuostatuose, o šio reglamento 89 straipsnio 1 dalyje nurodytų Komisijos įdarbintų krizių valdymo pagalbos ir humanitarinės pagalbos operacijų sričių darbuotojų atveju – jų darbo sutartyse. Sąjungos interesams galinčios pakenkti neteisėtos veiklos, sukčiavimo arba korupcijos atveju klausimas perduodamas institucijoms ir organams, paskirtiems remiantis taikytinais teisės aktais, visų pirma OLAF.

2 SKIRSNIS

ATSAKINGIEMS LEIDIMUS SUTEIKIANTIEMS PAREIGŪNAMS TAIKYTINOS TAISYKLĖS

92 straipsnis

Leidimus suteikiantiems pareigūnams taikytinos taisyklės

1. Atsakingas leidimus suteikiantis pareigūnas privalo sumokėti kompensaciją, kaip nustatyta Pareigūnų tarnybos nuostatuose.

2. Pareiga sumokėti kompensaciją visų pirma taikoma, jeigu atsakingas leidimus suteikiantis pareigūnas tyčia arba dėl didelio aplaidumo:

   a) nustato teises į susigrąžintinas sumas arba išduoda vykdomuosius raštus sumoms susigrąžinti, priskiria išlaidas įsipareigojimams arba pasirašo mokėjimo pavedimą nesilaikydamas šio reglamento;

   b) neparengia dokumento, kuriuo nustatoma gautina suma, neišduoda vykdomojo rašto sumoms susigrąžinti arba vėluoja jį išduoti, arba vėluoja išduoti mokėjimo nurodymą ir dėl to trečiosios šalys Sąjungos institucijai gali pareikšti civilinį ieškinį.

3. Deleguotasis ar perdeleguotasis leidimus suteikiantis pareigūnas, gavęs įpareigojantį nurodymą, kuris, jo nuomone, yra neteisėtas arba prieštarauja patikimo finansų valdymo principui, ypač dėl to, kad nurodymo negalima įvykdyti iš jam skirtų išteklių, apie tai raštu informuoja jį delegavusią ar perdelegavusią instituciją. Jeigu šis nurodymas yra patvirtinamas raštu ir jeigu tas patvirtinimas gaunamas laiku bei yra pakankamai aiškus, nes jame aiškiai nurodomi dalykai, kuriems deleguotasis arba perdeleguotasis leidimus suteikiantis pareigūnas prieštaravo, tas deleguotasis ar perdeleguotasis leidimus suteikiantis pareigūnas nebus laikomas atsakingu. Jis įvykdo nurodymą, nebent šis būtų akivaizdžiai neteisėtas arba juo būtų pažeidžiami atitinkami saugumo standartai.

Tokia pati procedūra taikoma tais atvejais, kai leidimus suteikiantis pareigūnas mano, kad sprendimas, už kurio priėmimą jis yra atsakingas, yra neteisėtas arba prieštarauja patikimo finansų valdymo principui, arba tais atvejais, kai leidimus suteikiantis pareigūnas, veikdamas pagal įpareigojantį nurodymą, sužino, kad dėl atvejo aplinkybių galėtų susidaryti tokia situacija.

Visus nurodymus, kurie patvirtinami šioje dalyje nurodytomis aplinkybėmis, atsakingas deleguotasis leidimus suteikiantis pareigūnas užregistruoja ir pamini savo metinėje veiklos ataskaitoje.

4. Perdelegavimo jo tarnyboje atveju deleguotasis leidimus suteikiantis pareigūnas toliau lieka atsakingas už įdiegtų vidaus valdymo bei kontrolės sistemų veiksmingumą ir efektyvumą bei už perdeleguotojo leidimus suteikiančio pareigūno parinkimą.

5. Sąjungos delegacijų vadovų ir jų pavaduotojų perdelegavimo atveju įgaliotasis leidimus suteikiantis pareigūnas yra atsakingas už įdiegtų vidaus valdymo bei kontrolės sistemų nustatymą, taip pat jų veiksmingumą ir efektyvumą. Sąjungos delegacijų vadovai yra atsakingi už tinkamą tų sistemų sukūrimą ir veikimą pagal deleguotojo leidimus suteikiančio pareigūno nurodymus, taip pat už lėšų valdymą ir operacijų vykdymą jų atsakomybe Sąjungos delegacijose. Prieš pradėdami eiti savo pareigas, jie išklauso specialius mokymo kursus apie leidimus suteikiančių pareigūnų užduotis ir atsakomybę, taip pat apie biudžeto vykdymą.

Sąjungos delegacijų vadovai, laikantis 76 straipsnio 3 dalies, teikia ataskaitas dėl savo atsakomybės pagal šios dalies pirmą pastraipą.

Sąjungos delegacijų vadovai Komisijos deleguotajam leidimus suteikiančiam pareigūnui kasmet pateikia užtikrinimą dėl jų delegacijose įdiegtų vidaus valdymo ir kontrolės sistemų, taip pat dėl jiems perdeleguotų operacijų valdymo ir jų rezultatų, kad leidimus suteikiantis pareigūnas galėtų parengti 74 straipsnio 9 dalyje numatytą patikinimo pareiškimą.

Ši dalis taikoma ir Sąjungos delegacijų vadovų pavaduotojams, kai jie veikia kaip perdeleguotieji leidimus suteikiantys pareigūnai Sąjungos delegacijų vadovų nebuvimo laikotarpiu.

93 straipsnis

Darbuotojo padarytų finansinių pažeidimų nagrinėjimas

1. Nedarant poveikio OLAF įgaliojimams, Sąjungos institucijų, Sąjungos organų, Europos tarnybų ar organų arba asmenų, kuriems patikėtas konkrečių veiksmų BUSP srityje įgyvendinimas pagal ES Sutarties V antraštinę dalį, administraciniam savarankiškumui jų darbuotojų atžvilgiu ir tinkamai atsižvelgiant į informatorių apsaugą, bet kuris iš toliau nurodytų subjektų apie visus šio reglamento arba nuostatos, susijusios su finansų valdymu ar su operacijų, susijusių su darbuotojo veikimu ar neveikimu, patikrinimu, pažeidimus praneša 145 straipsnyje nurodytai komisijai, kad ji pareikštų nuomonę:

   a) už drausmines priemones atsakinga paskyrimų tarnyba;

   b) atsakingas leidimus suteikiantis pareigūnas, įskaitant Sąjungos delegacijų vadovus ir, jų nebuvimo laikotarpiu, vadovų pavaduotojus, veikiančius kaip perdeleguotieji leidimus suteikiantys pareigūnai pagal 60 straipsnio 2 dalį.

Kai komisiją apie tokį atvejį tiesiogiai informuoja darbuotojas, ji perduoda bylą atitinkamos Sąjungos institucijos, Sąjungos organo, Europos tarnybos ar organo arba asmens paskyrimų tarnybai ir atitinkamai informuoja tą darbuotoją. Paskyrimų tarnyba gali prašyti, kad komisija pareikštų savo nuomonę apie tą atvejį.

2. Prie prašymo pateikti komisijos nuomonę pagal 1 dalies pirmą pastraipą pridedamas faktų ir veikimo ar neveikimo, kuriuos komisijos prašoma įvertinti, aprašymas, taip pat atitinkami patvirtinamieji dokumentai, įskaitant visų atliktų tyrimų ataskaitas. Kai įmanoma, informacija pateikiama anonimine forma.

   Prieš pateikdama prašymą ar bet kokią papildomą informaciją komisijai, paskyrimų tarnyba arba atitinkamu atveju leidimus suteikiantis pareigūnas suteikia atitinkamam darbuotojui galimybę pateikti savo pastabas, prieš tai pranešę jam apie pirmoje pastraipoje nurodytus patvirtinamuosius dokumentus, jei tas pranešimas rimtai nekliudo vykdyti tolesnio tyrimo.

3. Šio straipsnio 1 dalyje nurodytais atvejais 145 straipsnyje nurodyta komisija yra kompetentinga įvertinti, ar, remiantis pagal šio straipsnio 2 dalį jai pateikta informacija ir bet kuria gauta papildoma informacija, buvo padarytas finansinis pažeidimas. Remdamasi komisijos nuomone, atitinkama Sąjungos institucija, Sąjungos organas, Europos tarnyba ar organas arba asmuo priima sprendimą dėl atitinkamų tolesnių veiksmų pagal Pareigūnų tarnybos nuostatus. Jei komisija nustato sistemines problemas, ji parengia rekomendaciją leidimus suteikiančiam pareigūnui ir deleguotajam leidimus suteikiančiam pareigūnui, nebent pastarasis yra su nagrinėjimu susijęs darbuotojas, taip pat vidaus auditoriui.

4. Kai komisija teikia šio straipsnio 1 dalyje nurodytą nuomonę, ją turi sudaryti 146 straipsnio 2 dalies pirmos pastraipos a ir b punktuose nurodyti nariai, taip pat toliau nurodyti papildomi nariai, kurie skiriami atsižvelgiant į poreikį išvengti interesų konfliktų:

   a) paskyrimų tarnybos atstovas, atsakingas už atitinkamos Sąjungos institucijos, Sąjungos organo, Europos tarnybos ar organo arba asmens drausmines priemones, kai apie atvejį pranešama pagal šio straipsnio 1 dalies a punktą, arba atsakingo leidimus suteikiančio pareigūno atstovas, kai apie atvejį pranešama pagal 1 dalies b punktą;

   b) atitinkamos Sąjungos institucijos, Sąjungos organo, Europos tarnybos ar organo arba asmens personalo komiteto paskirtas darbuotojas;

   c) Sąjungos institucijos, kurioje dirba atitinkamas darbuotojas, Teisės tarnybos narys.

   Kai komisija teikia 1 dalyje nurodytą nuomonę, ta nuomonė skiriama atitinkamos Sąjungos institucijos, Sąjungos organo, Europos tarnybos ar organo arba asmens paskyrimų tarnybai.

5. Komisija neturi tyrimo įgaliojimų. Atitinkamos Sąjungos institucijos, Sąjungos organai, Europos tarnybos ar organai arba asmenys bendradarbiauja su komisija siekdami užtikrinti, kad ji turėtų visą informaciją, būtiną nuomonei pateikti.

6. Jei komisija mano, kad jai perduotą atvejį turėtų nagrinėti OLAF, ji, laikantis 1 dalies, nedelsdama bylą perduoda atitinkamai paskyrimų tarnybai ir iškart apie tai informuoja OLAF.

7. Valstybės narės visapusiškai remia Sąjungos veiksmus, kuriais siekiama užtikrinti bet kokią laikinųjų darbuotojų, kuriems taikomas Kitų Europos Sąjungos tarnautojų įdarbinimo sąlygų 2 straipsnio e punktas, atsakomybę pagal Pareigūnų tarnybos nuostatų 22 straipsnį.

3 SKIRSNIS

APSKAITOS PAREIGŪNAMS IR AVANSINIŲ LĖŠŲ ADMINISTRATORIAMS TAIKYTINOS TAISYKLĖS

94 straipsnis

Apskaitos pareigūnams taikytinos taisyklės

Apskaitos pareigūnui taikomos drausminės priemonės ir reikalavimas sumokėti kompensaciją, kaip nustatyta Pareigūnų tarnybos nuostatuose, taikant juose numatytas procedūras. Tokios priemonės apskaitos pareigūnui visų pirma gali būti taikomos dėl bet kurio iš šių nusižengimų:

a) saugomų lėšų, turto ar dokumentų praradimo arba sugadinimo;

b) neteisingo banko sąskaitų arba pašto žiro sąskaitų pakeitimo;

c) sumų, kurios neatitinka atitinkamų vykdomųjų raštų sumoms susigrąžinti arba mokėjimo nurodymų, susigrąžinimo arba sumokėjimo;

d) gautinų pajamų nesurinkimo.

95 straipsnis

Avansinių lėšų administratoriams taikytinos taisyklės

Avansinių lėšų administratorius gali visų pirma būti laikomas atsakingu dėl bet kurio iš šių nusižengimų:

a) saugomų lėšų, turto ar dokumentų praradimo arba sugadinimo;

b) tinkamų jo atliktų mokėjimų patvirtinamųjų dokumentų nepateikimo;

c) mokėjimų asmenims, neturintiems teisės į tokius mokėjimus, atlikimo;

d) gautinų pajamų nesurinkimo.

6 SKYRIUS

PAJAMŲ OPERACIJOS

1 SKIRSNIS

NUOSAVŲ IŠTEKLIŲ SUTEIKIMAS

96 straipsnis

Nuosavi ištekliai

1. Iš Sprendime (ES, Euratomas) 2020/2053 nurodytų nuosavų išteklių sudaryta pajamų sąmata į biudžetą įtraukiama eurais. Atitinkami nuosavi ištekliai suteikiami pagal reglamentus (ES, Euratomas) Nr. 609/2014 ir (ES, Euratomas) 2021/770.

2. Leidimus suteikiantis pareigūnas sudaro tvarkaraštį, kuriame nurodoma, kada Sprendime (ES, Euratomas) 2020/2053 apibrėžti nuosavi ištekliai bus suteikti Komisijai.

   Nuosavi ištekliai nustatomi ir susigrąžinami vadovaujantis taisyklėmis, priimtomis pagal tą sprendimą.

   Leidimus suteikiantis pareigūnas apskaitos tikslais išduoda vykdomuosius raštus kredito ir debeto sumoms susigrąžinti į reglamentuose (ES, Euratomas) Nr. 609/2014 ir (ES, Euratomas) 2021/770 nurodytą nuosavų išteklių sąskaitą.

2 SKIRSNIS

GAUTINŲ SUMŲ SĄMATA

97 straipsnis

Gautinų sumų sąmata

1. Kai atsakingas leidimus suteikiantis pareigūnas turi pakankamos ir patikimos informacijos apie bet kurią priemonę arba situaciją, dėl kurios gali atsirasti skolos Sąjungai suma, atsakingas leidimus suteikiantis pareigūnas sudaro gautinų sumų sąmatą.

2. Atsakingas leidimus suteikiantis pareigūnas pakoreguoja gautinų sumų sąmatą, kai tik sužino apie įvykį, dėl kurio pasikeičia priemonė arba situacija, dėl kurios buvo sudaryta sąmata.

   Rengdamas vykdomąjį raštą sumoms susigrąžinti dėl priemonės arba situacijos, dėl kurių anksčiau buvo sudaryta gautinų sumų sąmata, atsakingas leidimus suteikiantis pareigūnas atitinkamai pakoreguoja tą sąmatą.

   Jeigu parengiamas vykdomasis raštas sumoms susigrąžinti, kuriame nurodoma tokia pati suma, kaip ir pradinėje gautinų sumų sąmatoje, ta sąmata sumažinama iki nulio.

3. Nukrypstant nuo 1 dalies, gautinų sumų sąmata nesudaroma tol, kol valstybės narės Komisijai nepateikia nuosavų išteklių, apibrėžtų Sprendime (ES, Euratomas) 2020/2053, sumų, kurias valstybės narės moka reguliariai nustatytais terminais. Atsakingas leidimus suteikiantis pareigūnas išduoda vykdomąjį raštą toms sumoms susigrąžinti.

3 SKIRSNIS

GAUTINŲ SUMŲ NUSTATYMAS

98 straipsnis

Gautinų sumų nustatymas

1. Siekdamas nustatyti gautiną sumą, atsakingas leidimus suteikiantis pareigūnas:

   a) patikrina, ar yra skola;

   b) nustato arba patikrina skolos tikrumą ir jos sumą ir

   c) patikrina sąlygas, kuriomis skola turi būti sumokėta.

   Gautinos sumos nustatymas reiškia, kad pripažįstama Sąjungos teisė skolininko atžvilgiu ir nustatoma jos teisė reikalauti, kad skolininkas sumokėtų skolą.

2. Tikrai patvirtinta gautina suma, kuri yra nustatyto dydžio ir jos terminas yra suėjęs, nustatoma vykdomajame rašte sumoms susigrąžinti, kuriuo atsakingas leidimus suteikiantis pareigūnas nurodo apskaitos pareigūnui susigrąžinti tą sumą. Po to skolininkui išsiunčiamas debetinis dokumentas, išskyrus atvejus, kai nedelsiant pagal 4 dalies antrą pastraipą įvykdoma atsisakymo susigrąžinti lėšas procedūra. Vykdomąjį raštą sumoms susigrąžinti ir debetinį dokumentą parengia atsakingas leidimus suteikiantis pareigūnas.

   Leidimus suteikiantis pareigūnas debetinį dokumentą išsiunčia iškart po to, kai nustatoma gautina suma, ir ne vėliau kaip per penkerius metus nuo to momento, kai Sąjungos institucija įprastomis aplinkybėmis galėjo pareikalauti savo skolos. Toks laikotarpis netaikomas, jei atsakingas leidimus suteikiantis pareigūnas nustato, kad, nepaisant Sąjungos institucijos įdėtų pastangų, imtis veiksmų buvo vėluojama dėl skolininko elgesio.

3. Siekdamas nustatyti gautiną sumą, atsakingas leidimus suteikiantis pareigūnas užtikrina, kad:

a) gautina suma yra tikra, t. y. jai netaikomos jokios sąlygos;

b) gautina suma yra nustatyto dydžio ir tiksliai išreikšta grynaisiais pinigais;

c) gautinos sumos terminas jau suėjęs ir jai netaikomas joks sumokėjimo laikas;

d) skolininko rekvizitai yra teisingi;

e) suma įrašyta į teisingą biudžeto punktą;

f) patvirtinamieji dokumentai yra tinkami ir tvarkingi ir

g) laikomasi patikimo finansų valdymo principo, visų pirma pagal 101 straipsnio 2 dalies pirmos pastraipos a arba b punkte nurodytus kriterijus.

4. Debetiniu dokumentu skolininkas informuojamas, kad:

a) Sąjunga nustatė gautiną sumą;

b) jei skola bus apmokėta iki termino pabaigos, kaip nurodyta debetiniame dokumente, palūkanos nebus skaičiuojamos;

c) nesumokėjus skolos iki šios pastraipos b punkte nurodyto termino pabaigos, už skolą bus skaičiuojamos palūkanos, taikant 99 straipsnyje nurodytą normą, nedarant poveikio jokiems konkretiems taikytiniems reglamentams;

d) nesumokėjus skolos iki b punkte nurodyto termino pabaigos, Sąjungos institucija susigrąžins skolą įskaitymu arba užtikrindama iš anksto pateiktos garantijos vykdymą;

e) informavus skolininką apie susigrąžinimo įskaitymu priežastis ir datą, išimtinėmis aplinkybėmis apskaitos pareigūnas gali pradėti susigrąžinimo įskaitymu procedūrą iki b punkte nurodyto termino pabaigos, kai tai būtina siekiant apsaugoti Sąjungos finansinius interesus ir kai jis turi pagrįstų priežasčių manyti, kad Sąjunga gali neatgauti susigrąžintinos sumos;

f) jei po to, kai buvo imtasi visų šios pastraipos a–e punktuose išdėstytų priemonių, visa suma nesusigrąžinama, Sąjungos institucija susigrąžins skolą, užtikrindama sprendimo pagal 100 straipsnio 2 dalį vykdymą arba teisminiu būdu.

Jei patikrinus skolininko rekvizitus arba remiantis kita tuo metu turima aktualia informacija paaiškėja, kad skola priskiriama 101 straipsnio 2 dalies pirmos pastraipos a arba b punkte nurodytiems atvejams, arba kad debetinis dokumentas nebuvo išsiųstas pagal šio straipsnio 2 dalį, leidimus suteikiantis pareigūnas, nustatęs gautiną sumą, nusprendžia tiesiogiai netaikyti susigrąžinimo pagal 101 straipsnį, nesiųsdamas debetinio dokumento, pritarus apskaitos pareigūnui.

Visais kitais atvejais leidimus suteikiantis pareigūnas atsispausdina debetinį dokumentą ir nusiunčia jį skolininkui. Apskaitos pareigūnas apie tokį debetinio dokumento išsiuntimą informuojamas per finansų informacinę sistemą.

5. Neteisingai išmokėtos sumos susigrąžinamos.

99 straipsnis

Palūkanos

1. Nedarant poveikio jokioms konkrečioms nuostatoms, atsirandančioms taikant konkrečius reglamentus, už gautinas sumas, negrąžintas iki 98 straipsnio 4 dalies pirmos pastraipos b punkte nurodyto termino pabaigos, skaičiuojamos palūkanos pagal šio straipsnio 2 ir 3 dalis.

2. Išskyrus šio straipsnio 4 dalyje nurodytą atvejį, palūkanos už iki 98 straipsnio 4 dalies pirmos pastraipos b punkte nurodyto termino pabaigos negrąžintas gautinas sumas skaičiuojamos taikant normą, kurią Europos Centrinis Bankas taiko savo pagrindinėms refinansavimo operacijoms, paskelbtą *Europos Sąjungos oficialiojo leidinio* C serijoje ir galiojusią mėnesio, kurį sueina grąžinimo terminas, pirmą kalendorinę dieną, padidinus ją:

   a) aštuoniais procentiniais punktais, kai įpareigojantis įvykis yra prekių pirkimo sutartis arba paslaugų pirkimo sutartis;

   b) trimis su puse procentinio punkto – visais kitais atvejais.

3. Palūkanos skaičiuojamos nuo kitos kalendorinės dienos po to, kai sueina 98 straipsnio 4 dalies pirmos pastraipos b punkte nurodytas terminas, iki kalendorinės dienos, kurią grąžinama visa skola.

   Vykdomasis raštas sumoms susigrąžinti, atitinkantis palūkanų sumą, parengiamas tada, kai tos palūkanos iš tikrųjų gaunamos.

4. Baudų, kitų nuobaudų ar sankcijų atveju palūkanos už iki Sąjungos institucijos sprendime, kuriuo skiriama bauda, kita nuobauda arba sankcija, nustatyto termino pabaigos nesumokėtas gautinas sumas arba nepadengtas finansine garantija, priimtina Komisijos apskaitos pareigūnui, skaičiuojamos taikant normą, kurią Europos Centrinis Bankas taiko savo pagrindinėms refinansavimo operacijoms, paskelbtą *Europos Sąjungos oficialiojo leidinio* C serijoje ir galiojusią mėnesio, kurį buvo priimtas sprendimas, kuriuo skiriama bauda, kita nuobauda ar sankcija, pirmą kalendorinę dieną, padidinus ją trimis su puse procentinio punkto.

Kai Europos Sąjungos Teisingumo Teismas, naudodamasis pagal SESV 261 straipsnį jam suteikta kompetencija, padidina baudos ar kitos nuobaudos sumą, palūkanos už padidintą sumą skaičiuojamos nuo šio Teismo sprendimo dienos.

5. Jei bendra delspinigių palūkanų norma būtų neigiama, nustatoma, kad ji lygi nuliui procentų.

4 SKIRSNIS

LEIDIMAS SUSIGRĄŽINTI SUMAS

100 straipsnis

Leidimas susigrąžinti sumas

1. Atsakingas leidimus suteikiantis pareigūnas, išduodamas vykdomąjį raštą sumoms susigrąžinti, nurodo apskaitos pareigūnui susigrąžinti gautiną sumą, kurią tas atsakingas leidimus suteikiantis pareigūnas yra nustatęs (leidimas susigrąžinti sumas).

2. Sąjungos institucija gali oficialiai nustatyti sumą, gautiną iš asmenų, o ne valstybių narių, priimdama sprendimą, kuris turi būti vykdomas SESV 299 straipsnio prasme.

Jei tai reikalinga norint veiksmingai ir laiku apsaugoti Sąjungos finansinius interesus, išimtinėmis aplinkybėmis kitos Sąjungos institucijos gali prašyti Komisijos priimti tokį joms skirtą vykdytiną sprendimą dėl reikalavimų, susijusių su darbuotojais arba su Sąjungos institucijos nariais ar buvusiais nariais, su sąlyga, kad tos institucijos yra susitarusios su Komisija dėl praktinės šio straipsnio taikymo tvarkos.

Laikoma, kad tokios išimtinės aplinkybės susidaro tada, kai nėra jokių perspektyvų dėl galimybės atitinkamai Sąjungos institucijai susigrąžinti skolą gaunant geranoriškai atliktą mokėjimą ar įskaitymą, kaip numatyta šio reglamento 101 straipsnio 1 dalyje, ir netenkinamos 101 straipsnio 2 ir 3 dalyse nurodytos atsisakymo susigrąžinti sąlygos. Visais atvejais vykdytiname sprendime konkrečiai nurodoma, kad reikalaujamos sumos bus įtrauktos į biudžeto skirsnį, skirtą atitinkamai Sąjungos institucijai, kuri veikia kaip leidimus suteikiantis pareigūnas. Pajamos įtraukiamos kaip bendrosios pajamos, išskyrus atvejus, kai jas sudaro asignuotosios pajamos, kaip numatyta 21 straipsnio 3 dalyje.

Prašančioji Sąjungos institucija informuoja Komisiją apie visus įvykius, kurie gali pakeisti susigrąžinimą, o jeigu vykdytinas sprendimas apskundžiamas, įsikiša, kad paremtų Komisiją.

5 SKIRSNIS

SUSIGRĄŽINIMAS

101 straipsnis

Susigrąžinimo taisyklės

1. Apskaitos pareigūnas veikia pagal vykdomuosius raštus gautinoms sumoms susigrąžinti, kuriuos tinkamai išduoda atsakingas leidimus suteikiantis pareigūnas. Apskaitos pareigūnas tai daro tinkamai, siekdamas užtikrinti, kad Sąjunga gautų savo pajamas, ir užtikrina Sąjungos teisių apsaugą.

Daline skolininko sugrąžinta suma, dėl kurios išduoti keli vykdomieji raštai sumoms susigrąžinti, visų pirma padengiama seniausia įsiskolinimo dalis, nebent skolininkas nurodo kitaip. Bet kokiais daliniais mokėjimais visų pirma padengiamos palūkanos.

Apskaitos pareigūnas biudžetui mokėtinų sumų sugrąžinimą įvykdo jas įskaitydamas pagal 102 straipsnį.

2. Atsakingas leidimus suteikiantis pareigūnas gali atsisakyti susigrąžinti visą nustatytą gautiną sumą ar jos dalį tik šiais atvejais:

   a) kai numatomos susigrąžinimo sąnaudos viršytų susigrąžintiną sumą ir atsisakymas nepakenktų Sąjungos įvaizdžiui;

   b) kai gautina suma negali būti susigrąžinta dėl jos senumo, vėlavimo išsiųsti debetinį dokumentą 98 straipsnio 2 apibrėžtomis sąlygomis, skolininko nemokumo arba kitų nemokumo bylų;

   c) kai susigrąžinimas prieštarauja proporcingumo principui.

   Kai atsakingas leidimus suteikiantis pareigūnas ketina visiškai arba iš dalies atsisakyti susigrąžinti nustatytą gautiną sumą, jis užtikrina, kad toks atsisakymas būtų tinkamas ir atitiktų patikimo finansų valdymo ir proporcingumo principus. Sprendimas dėl atsisakymo susigrąžinti turi būti pagrindžiamas. Leidimus suteikiantis pareigūnas gali deleguoti kitam asmeniui įgaliojimus priimti tą sprendimą.

3. 2 dalies pirmos pastraipos c punkte nurodytu atveju atsakingas leidimus suteikiantis pareigūnas veikia pagal jo Sąjungos institucijoje iš anksto nustatytas procedūras ir taiko toliau nurodytus kriterijus, kurie yra privalomi ir taikytini visomis aplinkybėmis:

a) faktus, atsižvelgiant į pažeidimo, dėl kurio yra nustatoma gautina suma, sunkumą (sukčiavimą, pakartotinį pažeidimą, tyčią, uolumą, sąžiningumą, akivaizdžią klaidą);

b) įtaką, kurią atsisakymas susigrąžinti darytų Sąjungos veiklai ir jos finansiniams interesams (sumos dydį, riziką, kad gali būti sukurtas precedentas, teisės autoriteto sumenkinimą).

4. Priklausomai nuo konkretaus atvejo aplinkybių, atsakingas leidimus suteikiantis pareigūnas, kai tinkama, gali atsižvelgti į šiuos papildomus kriterijus:

a) konkurencijos iškraipymą, kurį sukeltų atsisakymas susigrąžinti;

b) ekonominę ir socialinę žalą, kuri būtų padaryta, jei reikėtų susigrąžinti visą skolą.

5. Kiekviena Sąjungos institucija Europos Parlamentui ir Tarybai kiekvienais metais siunčia ataskaitą apie atvejus, kai ji leidžia atsisakyti susigrąžinti sumas pagal šio straipsnio 2, 3 ir 4 dalis. Informacija apie atsisakymus susigrąžinti mažesnes nei 60 000 EUR sumas pateikiama kaip bendra suma. Komisijos atveju ta ataskaita pridedama prie metinių veiklos ataskaitų suvestinės, nurodytos 74 straipsnio 9 dalyje.

6. Atsakingas leidimus suteikiantis pareigūnas gali visiškai arba iš dalies panaikinti nustatytą gautiną sumą. Nustatytos gautinos sumos dalinis panaikinimas nereiškia, kad atsisakoma likusios nustatytos Sąjungos išmokos.

Klaidos atveju atsakingas leidimus suteikiantis pareigūnas visiškai arba iš dalies panaikina nustatytą gautiną sumą ir nurodo atitinkamas priežastis.

Kiekviena Sąjungos institucija savo vidaus taisyklėse nustato įgaliojimų panaikinti nustatytą gautiną sumą delegavimo sąlygas ir tvarką.

7. Valstybės narės visų pirma yra atsakingos už kontrolės ir audito vykdymą ir už nepagrįstai išleistų sumų susigrąžinimą, kaip numatyta konkrečių sektorių taisyklėse. Jei valstybės narės aptinka pažeidimų ir juos ištaiso savo sąskaita, joms netaikomos Komisijos nustatytos finansinės pataisos, susijusios su tais pažeidimais.

8. Komisija taiko finansines pataisas valstybėms narėms, kad Sąjungos lėšomis nebūtų finansuojamos išlaidos, patirtos pažeidžiant taikytiną teisę. Komisija finansines pataisas pagrindžia nustatytomis nepagrįstai išleistomis sumomis ir finansiniu poveikiu biudžetui. Jei tokios sumos negali būti tiksliai nustatytos, Komisija gali taikyti ekstrapoliuotąsias ar fiksuoto dydžio pataisas pagal konkrečių sektorių taisykles.

   Komisija, priimdama sprendimą dėl finansinės pataisos sumos, atsižvelgia į taikytinos teisės pažeidimo pobūdį ir sunkumą bei finansinį poveikį biudžetui, įskaitant valdymo ir kontrolės sistemų trūkumus.

   Finansinių pataisų nustatymo kriterijai ir taikytina procedūra gali būti nustatyti konkrečių sektorių taisyklėse.

9. Ekstrapoliuotųjų ar fiksuoto dydžio pataisų taikymo metodika nustatoma pagal konkrečių sektorių taisykles siekiant sudaryti Komisijai sąlygas apsaugoti Sąjungos finansinius interesus.

102 straipsnis

Susigrąžinimas įskaitymu

1. Kai skolininkas Sąjungai arba vykdomajai įstaigai, jei ji vykdo biudžetą, pateikia reikalavimą, kuris yra tikras 98 straipsnio 3 dalies a punkto prasme, nustatyto dydžio ir jo terminas yra suėjęs, susijusį su mokėjimo pavedime nustatyta suma, apskaitos pareigūnas, pasibaigus 98 straipsnio 4 dalies pirmos pastraipos b punkte nurodytam terminui, nustatytas gautinas sumas sugrąžina įskaitymu.

   Išimtinėmis aplinkybėmis, kai tai būtina siekiant apsaugoti Sąjungos finansinius interesus ir kai apskaitos pareigūnas turi pagrįstų priežasčių manyti, kad Sąjunga gali neatgauti susigrąžintinos sumos, apskaitos pareigūnas sumą gali susigrąžinti įskaitymu iki 98 straipsnio 4 dalies pirmos pastraipos b punkte nurodyto termino pabaigos.

   Be to, apskaitos pareigūnas, skolininkui sutikus, sumą gali susigrąžinti įskaitymu iki 98 straipsnio 4 dalies pirmos pastraipos b punkte nurodyto termino pabaigos.

2. Prieš pradėdamas susigrąžinimą pagal šio straipsnio 1 dalį, apskaitos pareigūnas pasikonsultuoja su atsakingu leidimus suteikiančiu pareigūnu ir informuoja atitinkamus skolininkus, be kita ko, ir apie teisių gynimo priemones pagal 134 straipsnį.

   Kai skolininkas yra nacionalinė institucija arba vienas iš jos administracinių subjektų, apskaitos pareigūnas bent prieš 10 darbo dienų apie savo ketinimą atlikti susigrąžinimą įskaitymu taip pat informuoja atitinkamą valstybę narę. Tačiau, pritariant valstybei narei arba atitinkamam administraciniam subjektui, apskaitos pareigūnas gali pradėti susigrąžinimą įskaitymu tam terminui nesuėjus.

3. 1 dalyje nurodytas susigrąžinimas įskaitymu turi tokį patį poveikį kaip mokėjimas, ir juo padengiama skolos Sąjungai ir, kai tinkama, mokėtinų palūkanų suma.

4. Nemokumo bylos iškėlimas neturi įtakos apskaitos pareigūno teisei pradėti susigrąžinimą 1 dalyje nurodytu susigrąžinimo atliekant įskaitymą būdu.

103 straipsnis

Susigrąžinimo procedūra, jei skola negrąžinama geranoriškai

1. Nedarant poveikio 102 straipsniui, jeigu iki 98 straipsnio 4 dalies pirmos pastraipos b punkte nurodyto termino nėra susigrąžinta visa suma, apskaitos pareigūnas informuoja atsakingą leidimus suteikiantį pareigūną ir nedelsdamas pradeda susigrąžinimo procedūrą bet kokiomis teisinėmis priemonėmis, įskaitant atitinkamais atvejais užtikrindamas iš anksto pateiktos garantijos vykdymą.

2. Nedarant poveikio 102 straipsniui, kai šio straipsnio 1 dalyje nurodyto susigrąžinimo būdo taikyti negalima, o skolininkas, gavęs oficialų apskaitos pareigūno pranešimą, gautinos sumos nesumoka, apskaitos pareigūnas vykdo susigrąžinimą užtikrindamas sprendimo pagal 100 straipsnio 2 dalį vykdymą arba teisminiu būdu.

I

104 straipsnis

Papildomas mokėjimo terminas

Apskaitos pareigūnas, bendradarbiaudamas su atsakingu leidimus suteikiančiu pareigūnu, gali skirti papildomą mokėjimo terminą tik skolininkui raštu paprašius, tinkamai nurodžius priežastis ir jei tenkinamos šias sąlygos:

a) skolininkas įsipareigoja visą skirtą papildomą laikotarpį, pradedant nuo 98 straipsnio 4 dalies pirmos pastraipos b punkte nurodyto termino dienos, mokėti palūkanas, taikant 99 straipsnyje nurodytą normą;

b) siekiant apsaugoti Sąjungos teises, skolininkas pateikia finansinę garantiją, kuri padengia tiek pagrindinę negrąžintos skolos sumą, tiek palūkanas, o Sąjungos institucijos apskaitos pareigūnas ją priima.

Pirmos pastraipos b punkte nurodyta garantija gali būti pakeista solidariąja trečiosios šalies garantija, kurią patvirtina Sąjungos institucijos apskaitos pareigūnas.

Išimtinėmis aplinkybėmis skolininko prašymu apskaitos pareigūnas gali netaikyti reikalavimo pateikti pirmos pastraipos b punkte nurodytą garantiją, kai, remiantis jo vertinimu, skolininkas nori ir gali atlikti mokėjimą per papildomą laikotarpį, tačiau negali pateikti tokios garantijos ir yra patekęs į finansinių sunkumų padėtį.

105 straipsnis

Senaties terminas

1. Nedarant poveikio konkrečių reglamentų nuostatoms ir Sprendimo (ES, Euratomas) 2020/2053 taikymui, Sąjungos teisėms trečiųjų šalių atžvilgiu ir trečiųjų šalių teisėms Sąjungos atžvilgiu taikomas penkerių metų senaties terminas.

2. Sąjungos teisių trečiųjų šalių atžvilgiu senaties terminas pradedamas skaičiuoti pasibaigus terminui, nurodytam 98 straipsnio 4 dalies pirmos pastraipos b punkte.

   Trečiųjų šalių teisių Sąjungos atžvilgiu senaties terminas pradedamas skaičiuoti nuo tos dienos, kai sueina mokėjimo trečiajai šaliai priklausančią sumą terminas pagal atitinkamą teisinį įsipareigojimą.

3. Sąjungos teisių trečiųjų šalių atžvilgiu senaties terminas nutraukiamas Sąjungos institucijos arba valstybės narės, veikiančios Sąjungos institucijos prašymu, veiksmu, apie kurį pranešama trečiajai šaliai ir kuriuo siekiama susigrąžinti skolą.

   Trečiųjų šalių teisių Sąjungos atžvilgiu senaties terminas nutraukiamas bet kokiu veiksmu, apie kurį Sąjungai praneša jos kreditoriai arba kreditorių vardu veikiantys asmenys ir kuriuo siekiama susigrąžinti skolą.

4. Naujas penkerių metų senaties terminas pradedamas skaičiuoti kitą dieną po 3 dalyje nurodyto nutraukimo dienos.

5. Senaties terminas nutrūksta pareiškus ieškinį, susijusį su 2 dalyje nurodyta teise, įskaitant ieškinius, pareikštus teisme, kuris vėliau pareiškia neturintis jurisdikcijos. Naujas penkerių metų senaties terminas prasideda tik tada, kai priimamas teismo sprendimas, turintis *res judicata* galią, arba kai tos pačios šalys dėl to paties ieškinio susitaria neteismine tvarka.

6. Jeigu apskaitos pareigūnas skolininkui skiria papildomą mokėjimo terminą pagal 104 straipsnį, tai turi būti laikoma senaties termino nutraukimu. Naujas penkerių metų senaties terminas pradedamas skaičiuoti kitą dieną po to, kai pasibaigia pratęstas mokėjimo terminas.

7. Pasibaigus senaties terminui, kaip numatyta 2–6 dalyse, Sąjunga netenka teisių į susigrąžintinas sumas.

106 straipsnis

Nacionalinių sąlygų taikymas Sąjungos teisėms

Iškėlus nemokumo bylą, Sąjungos teisėms taikoma tokia pati preferencinė tvarka kaip viešųjų įstaigų panašaus pobūdžio teisėms valstybėse narėse, kuriose vykdoma susigrąžinimo procedūra.

107 straipsnis

Sąjungos institucijų skiriamos baudos, kitos nuobaudos, sankcijos ir sukauptos palūkanos

1. Sumos, gautos baudų, kitų nuobaudų ir sankcijų pavidalu, taip pat visos dėl jų sukauptos palūkanos arba kitos pajamos į biudžetą nėra įtraukiamos tol, kol dėl sprendimų, kuriais jos yra paskirtos, yra arba dar galėtų būti pateiktas apeliacinis skundas Europos Sąjungos Teisingumo Teisme.

2. 1 dalyje nurodytos sumos į biudžetą turi būti įtrauktos kuo greičiau po to, kai išnaudojamos visos teisių gynimo priemonės. Tinkamai pagrįstomis išimtinėmis aplinkybėmis arba tais atvejais, kai visos teisių gynimo priemonės išnaudojamos po einamųjų finansinių metų rugsėjo 1 d., sumos gali būti įtraukiamos į kitų finansinių metų biudžetą.

   Taikant 48 straipsnio 2 dalies b punktą, reikiamos šio straipsnio 1 dalyje nurodytos sumos gali būti įtrauktos į biudžetą iki kitų finansinių metų pabaigos.

   Sumos, kurios turi būti grąžintos jas sumokėjusiam subjektui pagal Europos Sąjungos Teisingumo Teismo sprendimą, į biudžetą neįtraukiamos.

3. 1 dalis netaikoma sprendimams dėl sąskaitų patvirtinimo ar finansinių pataisų.

108 straipsnis

Sąjungos institucijų skiriamų baudų, kitų nuobaudų arba sankcijų susigrąžinimas

1. Kai Europos Sąjungos Teisingumo Teisme pareiškiamas ieškinys dėl Sąjungos institucijos sprendimo, kuriuo paskiriama bauda, kita nuobauda arba sankcija pagal SESV arba Euratomo sutartį, kol nebus išnaudotos visos teisių gynimo priemonės, skolininkas arba laikinai sumoka atitinkamas sumas į Komisijos apskaitos pareigūno nurodytą banko sąskaitą, arba pateikia Komisijos apskaitos pareigūnui priimtiną finansinę garantiją. Garantija nepriklauso nuo pareigos sumokėti baudą, kitą nuobaudą arba sankciją ir, pareikalavus, turi būti užtikrintas jos vykdymas. Ji padengia pagrindinę reikalavimo sumą ir palūkanas, kurias nuo Sąjungos institucijos sprendime, kuriuo skiriama bauda, kita nuobauda arba sankcija, nustatyto termino skolininkas turi sumokėti 3 dalies b punkte nurodytu atveju taikant Europos Centrinio Banko savo pagrindinėms refinansavimo operacijoms taikomą normą, paskelbtą *Europos Sąjungos oficialiojo leidinio* C serijoje ir galiojusią mėnesio, kurį buvo priimtas sprendimas, kuriuo skiriama bauda, kita nuobauda arba sankcija, pirmą kalendorinę dieną, padidinus ją pusantro procentinio punkto.

2. Komisija, laikydamasi patikimo finansų valdymo principo, gali laikinai surinktas sumas investuoti į finansinį turtą, pirmenybę teikdama tikslui užtikrinti pinigų saugumą ir likvidumą.

3. Išnaudojus visas teisių gynimo priemones ir kai baudą, kitą nuobaudą arba sankciją yra patvirtinęs Europos Sąjungos Teisingumo Teismas, arba kai dėl sprendimo, kuriuo nustatoma tokia bauda, kita nuobauda arba sankcija, nebegalima pateikti apeliacinio skundo Europos Sąjungos Teisingumo Teisme, imamasi vienos iš toliau nurodytų priemonių:

   a) laikinai surinktos sumos ir arba jų grąža įtraukiamos į biudžetą pagal 107 straipsnio 2 dalį;

   b) jeigu buvo pateikta finansinė garantija, užtikrinamas jos vykdymas, o atitinkamos sumos įtraukiamos į biudžetą.

   Jei Europos Sąjungos Teisingumo Teismas yra padidinęs baudos, kitos nuobaudos arba sankcijos sumą, pradiniame Sąjungos institucijos sprendime nurodytoms sumoms, arba, jei taikytina, ankstesniame Europos Sąjungos Teisingumo Teismo sprendime, priimtame dėl tos pačios bylos, nustatytai sumai taikomi šios dalies pirmos pastraipos a ir b punktai. Komisijos apskaitos pareigūnas surenka tą padidinimą atitinkančią sumą ir 99 straipsnio 4 dalyje nurodytas mokėtinas palūkanas, kurios turi būti įtrauktos į biudžetą.

4. ***Jeigu*** bauda, kita nuobauda arba sankcija panaikinama arba sumažinama suma, imamasi vienos iš toliau nurodytų priemonių:

   a) laikinai surinktos sumos arba, sumažinimo atveju, atitinkama jų dalis grąžinamos atitinkamai trečiajai šaliai;

   b) jeigu buvo pateikta finansinė garantija, ji atitinkamai panaikinama.

Pirmos pastraipos a punkte nurodyta suma arba atitinkama jos dalis padidinama sumokant palūkanas, apskaičiuotas pagal normą, kurią Europos Centrinis Bankas taiko pagrindinėms refinansavimo operacijoms, paskelbtą *Europos Sąjungos oficialiojo leidinio* C serijoje ir galiojusią mėnesio, kurį buvo priimtas sprendimas skirti baudą, kitą nuobaudą arba sankciją, pirmą kalendorinę dieną, padidinus ją pusantro procentinio punkto.

Sumos pagal šios dalies pirmos pastraipos a punktą grąžinamos per 60 dienų nuo baudos, kitos nuobaudos ar sankcijos panaikinimo arba sumažinimo, išskyrus atvejus, kai laiku nepateikiami būtini patvirtinamieji dokumentai atitinkamai trečiajai šaliai arba jos banko sąskaitai identifikuoti. Pasibaigus šiam terminui kreditorius turi teisę gauti palūkanas 116 straipsnio 5 dalyje nustatytomis sąlygomis.

109 straipsnis

Kompensacinės palūkanos

Nedarant poveikio 99 straipsnio 2 daliai ir 116 straipsnio 5 daliai, ir, kitais atvejais nei 107 ir 108 straipsniuose nurodytos baudos, kitos nuobaudos ir sankcijos, jei suma turi būti kompensuojama remiantis Europos Sąjungos Teisingumo Teismo sprendimu arba dėl draugiško susitarimo, palūkanos skaičiuojamos taikant normą, kurią Europos Centrinis Bankas taiko savo pagrindinėms refinansavimo operacijoms, paskelbtą *Europos Sąjungos oficialiojo leidinio* C serijoje ir galiojusią kiekvieno mėnesio pirmą kalendorinę dieną. Ši palūkanų norma turi būti teigiama. Palūkanos skaičiuojamos nuo grąžintinos sumos sumokėjimo dienos iki tos dienos, kai sueina tos sumos grąžinimo terminas.

Jei bendra delspinigių palūkanų norma būtų neigiama, nustatoma, kad ji lygi nuliui procentų.

7 SKYRIUS

IŠLAIDŲ OPERACIJOS

110 straipsnis

Finansavimo sprendimai

1. Biudžetinis įsipareigojimas grindžiamas Sąjungos institucijos arba institucijos, kuriai Sąjungos institucija delegavo įgaliojimus, priimtu finansavimo sprendimu. Finansavimo sprendimai yra metiniai arba daugiamečiai.

   Šios dalies pirma pastraipa netaikoma asignavimams, skiriamiems kiekvienos Sąjungos institucijos operacijoms, vykdomoms remiantis jos administraciniu savarankiškumu, kurios gali būti įgyvendinamos be pagrindinio akto pagal 58 straipsnio 2 dalies e punktą, administracinės paramos išlaidoms ir 70 ir 71 straipsniuose nurodytiems Sąjungos organams skiriamiems įnašams.

2. Finansavimo sprendime kartu pateikiama metinė arba daugiametė darbo programa ir jis atitinkamai priimamas kuo greičiau po biudžeto projekto priėmimo ir iš esmės ne vėliau kaip įgyvendinimo metų kovo 31 d. Jeigu atitinkamu pagrindiniu aktu numatomos konkrečios finansavimo sprendimo arba darbo programos, arba jų abiejų priėmimo sąlygos, tos sąlygos taikomos finansavimo sprendimo, kuriame pateikiama darbo programa, atitinkamai daliai, laikantis to pagrindinio akto reikalavimų. Ta dalis, kurioje pateikiama darbo programa, atitinkamos Sąjungos institucijos interneto svetainėje paskelbiama iškart po jos priėmimo ir prieš pradedant ją įgyvendinti.

Finansavimo sprendime nurodoma pagal jį skiriama bendra suma ir aprašomi finansuotini veiksmai. Jame nurodoma:

a) pagrindinis aktas ir biudžeto eilutė;

b) siekiami tikslai ir tikėtini rezultatai;

c) vykdymo metodai;

d) visa su darbo programa susijusi papildoma informacija, kurią reikia pateikti pagal pagrindinį aktą.

3. Papildomai prie 2 dalyje nurodytų elementų, finansavimo sprendime išdėstoma:

a) dotacijų atžvilgiu pareiškėjų, kuriems skirtas kvietimas teikti paraiškas arba tiesioginio skyrimo procedūra, rūšis ir dotacijoms rezervuotas bendras biudžeto paketas;

b) viešųjų pirkimų atžvilgiu viešiesiems pirkimams rezervuotas bendras biudžeto paketas;

c) įnašų į Sąjungos patikos fondus, nurodytus 238 straipsnyje, atžvilgiu patikos fondui metams rezervuoti asignavimai iš biudžeto ir kitų įnašų teikėjų kartu su jo veiklos laikotarpiu planuojamomis sumomis;

d) apdovanojimų atžvilgiu dalyvių, kuriems skirtas konkursas, rūšis, konkursui rezervuotas bendras biudžeto paketas ir konkreti nuoroda į apdovanojimus, kurių vieneto vertė yra 1 000 000 EUR arba didesnė;

e) finansinių priemonių atveju: finansinei priemonei skirta suma;

f) netiesioginio valdymo atžvilgiu asmuo arba subjektas, įgyvendinantis Sąjungos lėšas pagal 62 straipsnio 1 dalies pirmos pastraipos c punktą arba kriterijai, kuriais vadovaujantis turi būti pasirinktas asmuo arba subjektas;

g) įnašų į derinimo priemones arba platformas atžvilgiu derinimo priemonei arba platformai skirta suma ir subjektų, dalyvaujančių įgyvendinant derinimo priemonę arba platformą, sąrašas;

h) biudžeto garantijų atveju: metinių atidėjinių suma ir, kai taikytina, grąžintina biudžeto garantijos suma.

4. Deleguotasis leidimus suteikiantis pareigūnas gali atitinkamame finansavimo sprendime, kuriame pateikiama darbo programa, arba bet kuriame kitame dokumente, kuris skelbiamas Sąjungos institucijos interneto svetainėje, pateikti papildomos informacijos, kuri laikoma naudinga.

Daugiametis finansavimo sprendimas turi atitikti 41 straipsnio 2 dalyje nurodytą finansinį programavimą ir jame turi būti nurodyta, kad sprendimas įgyvendinamas su sąlyga, kad priėmus biudžetą arba, kaip numatyta laikinųjų dvyliktųjų dalių sistemoje, atitinkamiems finansiniams metams bus skirta biudžeto asignavimų.

5. Nedarant poveikio konkrečiai pagrindinio akto nuostatai, visi esminiai jau priimto finansavimo sprendimo pakeitimai daromi laikantis tos pačios procedūros, kaip ir priimant pirminį sprendimą.

111 straipsnis

Išlaidų operacijos

1. Kiekvienas išlaidų punktas turi būti priskirtas įsipareigojimams, būti patvirtintas, jį turi būti leista vykdyti ir jis turi būti apmokėtas.

Pasibaigus 114 straipsnyje nurodytiems laikotarpiams, nepanaudotas biudžetinių įsipareigojimų likutis panaikinamas.

Atlikdamas operacijas, atsakingas leidimus suteikiantis pareigūnas užtikrina, kad išlaidos atitiktų Sutartis, biudžetą, šį reglamentą ir kitus aktus, priimtus pagal Sutartis, taip pat patikimo finansų valdymo principą.

2. Biudžetinius įsipareigojimus ir teisinius įsipareigojimus patvirtina tas pats leidimus suteikiantis pareigūnas, išskyrus tinkamai pagrįstus atvejus. Visų pirma, teisinius įsipareigojimus krizių valdymo pagalbos ir humanitarinės pagalbos operacijų srityje Komisijos atsakingo leidimus suteikiančio pareigūno, kuris vis dėlto išlieka visiškai atsakingas už pagrindinį sandorį, nurodymu gali pasirašyti Sąjungos delegacijų vadovai arba, jų nebuvimo laikotarpiu, jų pavaduotojai. Krizių valdymo pagalbos ir humanitarinės pagalbos operacijų srityse Komisijos įdarbinti darbuotojai gali pasirašyti teisinius įsipareigojimus, susietus su ne didesnės kaip 2 500 EUR vertės iš avansinių sąskaitų atliekamais mokėjimais.

Atsakingas leidimus suteikiantis pareigūnas, prieš prisiimdamas teisinį įsipareigojimą trečiosioms šalims, prieš sudarydamas 214 straipsnyje nurodytus finansinių įsipareigojimų atidėjinius arba prieš pervesdamas lėšas į 238 straipsnyje nurodytą Sąjungos patikos fondą, prisiima biudžetinį įsipareigojimą.

Šios dalies antra pastraipa netaikoma:

a) teisiniams įsipareigojimams, prisiimtiems po krizės paskelbimo vykdant veiklos tęstinumo planą, laikantis tvarkos, kurią priėmė Komisija arba kita Sąjungos institucija, remdamasi savo administraciniu savarankiškumu;

b) humanitarinės pagalbos operacijų, civilinės saugos operacijų ir krizių valdymo pagalbos atvejais, jei siekiant veiksmingai užtikrinti Sąjungos intervenciją būtina, kad Sąjunga nedelsdama prisiimtų teisinį įsipareigojimą trečiosioms šalims, o iš anksto prisiimti individualaus biudžetinio įsipareigojimo neįmanoma;

c) nepiniginiam dovanojamam turtui.

Trečios pastraipos b punkte nurodytais atvejais biudžetinis įsipareigojimas prisiimamas nedelsiant po to, kai prisiimamas teisinis įsipareigojimas trečiosioms šalims.

3. Patikrinęs kreditoriaus teisę įrodančius patvirtinamuosius dokumentus, nurodytus teisiniu įsipareigojimu nustatytose sąlygose, jei teisinis įsipareigojimas yra prisiimtas, atsakingas leidimus suteikiantis pareigūnas patvirtina išlaidas pripažindamas, kad išlaidų punktas yra priskiriamas biudžetui. Tuo tikslu atsakingas leidimus suteikiantis pareigūnas:

   a) patikrina kreditoriaus teisės egzistavimą;

   b) nustato arba patikrina reikalavimo tikrumą, jo sumą patvirtindamas įrašu „tvirtinu, kad teisinga“;

   c) patikrina sąlygas, kuriomis turi būti atliktas mokėjimas.

   Nepaisant pirmos pastraipos, išlaidų patvirtinimas taip pat taikomas su mokėjimo prašymais nesusietoms tarpinėms ar galutinėms ataskaitoms – tokiu atveju poveikis apskaitos sistemai apsiriboja poveikiu bendrosioms sąskaitoms.

4. Patvirtinimo sprendimas išreiškiamas leidimus suteikiančio pareigūno arba techniniu požiūriu kompetentingo darbuotojo, tinkamai įgalioto oficialiu leidimus suteikiančio pareigūno sprendimu, elektroniniu būdu apsaugotu parašu pagal 149 straipsnį, arba išimtiniais atvejais, kai teikiami popieriniai dokumentai, antspaudu, kuriame yra tas parašas.

   Patvirtinamuoju įrašu „tvirtinu, kad teisinga“ atsakingas leidimus suteikiantis pareigūnas arba atsakingo leidimus suteikiančio pareigūno tinkamai įgaliotas techniniu požiūriu kompetentingas darbuotojas patvirtina, kad:

   a) išankstinio finansavimo atveju teisiniu įsipareigojimu nustatytos išankstinio finansavimo mokėjimo sąlygos yra įvykdytos;

   b) tarpinių ir galutinių mokėjimų pagal sutartis atveju sutartyse numatytos paslaugos yra tinkamai suteiktos, prekės tinkamai pristatytos arba darbai tinkamai atlikti;

c) tarpinių mokėjimų ir galutinių mokėjimų teikiant dotacijas atveju naudos gavėjo įvykdytas veiksmas arba darbo programa visais aspektais atitinka susitarimą dėl dotacijos, įskaitant, kai taikytina, tai, kad naudos gavėjo deklaruotos išlaidos yra tinkamos finansuoti.

Antros pastraipos c punkte nurodytu atveju nelaikoma, kad išlaidų sąmatos atitinka 189 straipsnio 3 dalyje nustatytas tinkamumo finansuoti sąlygas. Tas pats principas taip pat taikomas ir su mokėjimo prašymais nesusietoms tarpinėms ir galutinėms ataskaitoms.

5. Siekdamas leisti daryti išlaidas, atsakingas leidimus suteikiantis pareigūnas, patikrinęs, ar skirta asignavimų, išduoda mokėjimo pavedimą, kuriuo apskaitos pareigūnui nurodoma sumokėti prieš tai patvirtintą išlaidų sumą.

Jeigu periodiniai mokėjimai yra susiję su suteiktomis paslaugomis, įskaitant nuomos paslaugas, arba su pristatytomis prekėmis, leidimus suteikiantis pareigūnas, atsižvelgdamas į savo atliktą rizikos analizę, gali duoti nurodymą taikyti tiesioginio debeto iš avansinės sąskaitos sistemą. Galima duoti nurodymą taikyti tokia sistemą taip pat gavus konkretų apskaitos pareigūno leidimą pagal 86 straipsnio 3 dalį.

112 straipsnis

Biudžetinių įsipareigojimų rūšys

1. Biudžetiniai įsipareigojimai priskiriami vienai iš šių kategorijų:

a) individualūs: kai gavėjas ir išlaidų suma yra žinomi arba biudžetinis įsipareigojimas prisiimamas dėl 214 straipsnyje nurodytų finansinių įsipareigojimų atidėjinių;

b) bendri: kai bent vienas iš elementų, būtinų individualiam įsipareigojimui nustatyti, dar nėra žinomas;

c) preliminarūs: skirti įprastoms EŽŪGF valdymo išlaidoms, kaip nurodyta 11 straipsnio 2 dalyje, ir įprastoms administracinėms išlaidoms padengti, kai arba sumos, arba galutiniai gavėjai nėra galutinai žinomi.

Nepaisant pirmos pastraipos c punkto, įprastos administracinės išlaidos, susijusios su Sąjungos delegacijomis ir Sąjungos atstovybėmis, gali būti padengiamos pagal preliminarius biudžetinius įsipareigojimus ir tada, kai suma ir galutinis gavėjas yra žinomi.

2. Biudžetiniai įsipareigojimai dėl veiksmų, kurie tęsiasi ilgiau kaip vienus finansinius metus, gali būti suskaidyti į per keletą metų mokamas metines dalis tik tuo atveju, kai taip yra numatyta pagrindiniame akte arba kai jie yra susiję su administracinėmis išlaidomis.

3. Bendras biudžetinis įsipareigojimas prisiimamas remiantis finansavimo sprendimu.

Bendras biudžetinis įsipareigojimas prisiimamas ne vėliau kaip iki sprendimo dėl gavėjų ir sumų priėmimo, o tais atvejais, kai atitinkamų asignavimų vykdymas yra susijęs su darbo programos priėmimu – ne anksčiau kaip po programos priėmimo.

4. Bendras biudžetinis įsipareigojimas vykdomas sudarant finansavimo susitarimą, kuriame numatoma vėliau prisiimti vieną ar daugiau teisinių įsipareigojimų, prisiimant vieną ar daugiau teisinių įsipareigojimų arba sudarant 214 straipsnyje nurodytus finansinių įsipareigojimų atidėjinius.

Pagal tiesioginės finansinės paramos trečiosioms valstybėms, įskaitant paramą biudžetui, srityje sudarytus finansavimo susitarimus, kuriais prisiimami teisiniai įsipareigojimai, mokėjimai gali būti atliekami neprisiimant kitų teisinių įsipareigojimų.

Kai bendras biudžetinis įsipareigojimas yra vykdomas sudarant finansavimo susitarimą, 3 dalies antra pastraipa netaikoma.

5. Prieš pasirašydamas kiekvieną prisiimtą individualų teisinį įsipareigojimą, patvirtintą pagal bendrą biudžetinį įsipareigojimą, atsakingas leidimus suteikiantis pareigūnas jį įregistruoja pagrindinėse biudžeto sąskaitose ir priskiria bendram biudžetiniam įsipareigojimui.

6. Preliminarūs biudžetiniai įsipareigojimai vykdomi prisiimant vieną ar daugiau teisinių įsipareigojimų, kuriais suteikiama teisė atlikti tolesnius mokėjimus. Tačiau tais atvejais, kurie yra susiję su personalo valdymo išlaidomis, Sąjungos institucijos narių ar buvusių narių išlaidomis, arba su išlaidomis ryšiams, kurias patiria Sąjungos institucijos, nušviesdamos Sąjungos įvykius, arba I priedo 14.5 punkte nurodytais atvejais jie gali būti vykdomi tiesiogiai išmokant lėšas be išankstinių teisinių įsipareigojimų prisiėmimo.

113 straipsnis

Įsipareigojimai dėl EŽŪGF asignavimų

1. Kiekvienais finansiniais metais EŽŪGF asignavimai apima nediferencijuotuosius asignavimus dėl išlaidų, susijusių su priemonėms, nurodytomis Reglamento (ES) 2021/2116 5 straipsnio 2 dalyje. Išlaidos, susijusios su priemonėmis, nurodytomis to reglamento 5 straipsnio 3 dalyje ir 7 straipsnyje, išskyrus priemones, finansuojamas iš ne veiklai skirtos techninės pagalbos lėšų, ir įnašus vykdomosioms įstaigoms, padengiamos diferencijuotaisiais asignavimais.

2. Komisijos sprendimais, kuriuose nustatomos tokių su EŽŪGF susijusių išlaidų, kurias patiria valstybės narės, kompensavimo suma, gali būti nustatomi bendri preliminarūs biudžetiniai įsipareigojimai, kurie neviršija visų EŽŪGF skirtų biudžeto asignavimų.

3. Atitinkamų finansinių metų EŽŪGF bendri preliminarūs biudžetiniai įsipareigojimai, numatyti tiems finansiniams metams ir dėl kurių nebuvo prisiimtas įsipareigojimas konkrečiose biudžeto eilutėse ne vėliau kaip kitų finansinių metų vasario 1 d., panaikinami.

4. Jei nustatomas 2 dalyje nurodytas bendras preliminarus biudžetinis įsipareigojimas, per du mėnesius nuo valstybių narių finansinių ataskaitų gavimo dienos, išlaidos, kurias patyrė su EŽŪGF susijusiose taisyklėse nurodytos institucijos ir įstaigos, priskiriamos įsipareigojimams pagal skyrius, straipsnius ir punktus. Priskyrimas tokiems įsipareigojimams gali būti atliktas praėjus tam dviejų mėnesių laikotarpiui, kai reikia taikyti asignavimų, susijusių su atitinkamomis biudžeto eilutėmis, perkėlimo procedūrą. Išskyrus atvejus, kai valstybės narės dar nėra atlikusios mokėjimo arba kai abejojama jų tinkamumu, sumos įrašomos kaip mokėjimai per tą patį dviejų mėnesių laikotarpį.

   Šios dalies pirmoje pastraipoje nurodyti biudžetiniai įsipareigojimai išskaičiuojami iš 2 dalyje nurodytų bendrų preliminarių įsipareigojimų.

5. 2 ir 3 dalys taikomos patikrinus ir pripažinus sąskaitas.

114 straipsnis

Įsipareigojimų terminai

1. Nedarant poveikio 111 straipsnio 2 daliai ir 270 straipsnio 3 daliai, teisiniai įsipareigojimai, susiję su individualiais arba preliminariais biudžetiniais įsipareigojimais, prisiimami ne vėliau kaip n metų gruodžio 31 d., kai n metai – tai metai, kuriais buvo prisiimtas biudžetinis įsipareigojimas.

2. Bendri biudžetiniai įsipareigojimai apima visą atitinkamų teisinių įsipareigojimų arba 214 straipsnyje nurodytų finansinių įsipareigojimų atidėjinių, prisiimtų arba sudarytų iki n + 1 metų gruodžio 31 d., sumą.

Jeigu pagal bendrą biudžetinį įsipareigojimą skiriamas IX antraštinėje dalyje nurodytas apdovanojimas, 210 straipsnio 4 dalyje nurodytas teisinis įsipareigojimas prisiimamas ne vėliau kaip n + 3 metų gruodžio 31 d.

Jeigu pagal bendrą biudžetinį įsipareigojimą išorės veiksmų srityje su trečiąja valstybe sudaromas finansavimo susitarimas, tas finansavimo susitarimas sudaromas ne vėliau kaip n + 1 metų gruodžio 31 d. Tuo atveju bendras biudžetinis įsipareigojimas apima visas teisinių įsipareigojimų, kuriais įgyvendinamas sudarytas finansavimo susitarimas, išlaidas trejus metus nuo finansavimo susitarimo sudarymo dienos.

Tačiau toliau nurodytais atvejais bendras biudžetinis įsipareigojimas apima visas teisinių įsipareigojimų, prisiimtų iki finansavimo susitarimo įgyvendinimo laikotarpio pabaigos, išlaidas:

a) su kitais paramos teikėjais vykdomų veiksmų atveju;

b) derinimo operacijų atveju;

c) teisinių įsipareigojimų, susijusių su komunikacijos ir matomumo veikla, auditu ir vertinimu, atveju;

d) toliau nurodytomis išimtinėmis aplinkybėmis:

i) jau prisiimtų teisinių įsipareigojimų keitimo atveju;

ii) kai teisiniai įsipareigojimai turi būti prisiimti po to, kai pirma laiko panaikinamas galiojantis teisinis įsipareigojimas;

iii) pasikeitus įgyvendinimo subjektui.

3. 2 dalies trečia pastraipa netaikoma daugiametėms programoms, kurios įgyvendinamos vykdant suskaidytus įsipareigojimus pagal:

a) Reglamentą (ES) 2021/947;

b) Reglamentą (ES) 2021/1529;

c) Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 2021/1059[47] išorės bendradarbiavimo programų atveju;

d) Sprendimą (ES) 2021/1764.

e) Reglamentą (ES, Euratomas) 2021/948.

Atvejais, nurodytais pirmoje pastraipoje, Komisija automatiškai panaikina asignavimus vadovaudamasi konkrečių sektorių taisyklėmis.

4. Galutinė individualių ir preliminarių biudžetinių įsipareigojimų dėl veiksmų, kurie vykdomi ilgiau nei vienus finansinius metus, išskyrus personalo išlaidų atvejį, įgyvendinimo data nustatoma laikantis su jais susijusiuose teisiniuose įsipareigojimuose nustatytų sąlygų ir atsižvelgiant į patikimo finansų valdymo principą.

[47] 2021 m. birželio 24 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2021/1059 dėl konkrečių nuostatų, taikomų siekiant Europos teritorinio bendradarbiavimo tikslo (INTERREG), kuris remiamas Europos regioninės plėtros fondo ir išorės finansavimo priemonių lėšomis (OL L 231, 2021 6 30, p. 94).

5. Visos tokių biudžetinių įsipareigojimų dalys, kurios nėra įvykdytos išmokant lėšas praėjus šešiems mėnesiams nuo galutinės įgyvendinimo datos, panaikinamos.

6. Biudžetinio įsipareigojimo, pagal kurį per dvejus metus nuo teisinio įsipareigojimo prisiėmimo nebuvo atliktas mokėjimas, kaip tai suprantama 115 straipsnyje, suma yra panaikinama, išskyrus atvejus, kai ta suma susijusi su atveju, dėl kurio bylinėjamasi teisme arba arbitražo kolegijoje, kai teisinis įsipareigojimas prisiimtas su trečiąja valstybe sudarytu finansavimo susitarimu arba kai taikomos specialios konkrečių sektorių taisyklėse nustatytos nuostatos.

115 straipsnis

Mokėjimų rūšys

1. Apskaitos pareigūnas išlaidų apmokėjimą atlieka neviršydamas turimų lėšų.

2. Mokėjimas atliekamas gavus įrodymą, kad atitinkamu veiksmu laikomasi sutarties, susitarimo ar pagrindinio akto, ir apima vieną ar daugiau iš šių operacijų:

   a) visos mokėtinos sumos sumokėjimą;

   b) mokėtinos sumos sumokėjimą šiais būdais:

      i) išankstiniu finansavimu, kuriuo išmokamos avansinės lėšos ir kurio suma pagal patikimo finansų valdymo principą gali būti padalyta į keletą išmokų; tokia išankstinio finansavimo suma sumokama remiantis sutartimi, susitarimu ar pagrindiniu aktu arba patvirtinamaisiais dokumentais, pagal kuriuos galima patikrinti, ar laikomasi atitinkamos sutarties ar susitarimo sąlygų;

      ii) atliekant vieną arba daugiau tarpinių mokėjimų, atitinkančių dalinį veiksmo arba dalinį sutarties ar susitarimo įvykdymą; gali būti patvirtinama visa išankstinio finansavimo suma ar jos dalis, nedarant poveikio pagrindiniam aktui;

iii) vienu mokėtinų sumų likučio sumokėjimu, kai veiksmas arba sutartis ar susitarimas yra visiškai įvykdyti;

c) atidėjinio sumokėjimą į bendrą atidėjinių fondą, įsteigtą pagal 215 straipsnį.

Likutis gali būti sumokamas tik vieną kartą ir juo padengiamos visos ankstesnės išlaidos. Nepanaudotoms sumoms susigrąžinti išduodamas vykdomasis raštas sumoms susigrąžinti.

3. Atliekant kiekvieną mokėjimą, biudžeto apskaitoje atskiriami skirtingų 2 dalyje nurodytų rūšių mokėjimai.

4. Į 80 straipsnyje nurodytas apskaitos taisykles įtraukiamos išankstinio finansavimo patvirtinimo sąskaitose taisyklės ir išlaidų tinkamumo finansuoti pripažinimo taisyklės.

5. Atsakingas leidimus suteikiantis pareigūnas reguliariai tvirtina išankstinio finansavimo mokėjimus, atsižvelgdamas į projekto ekonominį pobūdį ir ne vėliau kaip projekto pabaigoje. Mokėjimai tvirtinami remiantis informacija apie patirtas išlaidas arba patvirtinimu, kad įvykdytos mokėjimo sąlygos pagal 125 straipsnį, kaip patvirtino leidimus suteikiantis pareigūnas pagal 111 straipsnio 3 dalį.

Susitarimų dėl dotacijų, sutarčių arba susitarimų dėl įnašų, kurių suma viršija 5 000 000 EUR, atveju leidimus suteikiantis pareigūnas kiekvienų metų pabaigoje gauna bent tą informaciją, kuri būtina pagrįstam tų išlaidų įverčiui apskaičiuoti. Ta informacija neturi būti naudojama išankstiniam finansavimui patvirtinti, tačiau ja gali naudotis leidimus suteikiantis pareigūnas ir apskaitos pareigūnas, siekdami vykdyti 82 straipsnio 2 dalį.

Taikant antrą pastraipą, atitinkamos nuostatos įtraukiamos į prisiimamus teisinius įsipareigojimus.

116 straipsnis

Mokėjimų terminai

1. Mokėjimai atliekami per:

   a) 90 kalendorinių dienų – susitarimų dėl įnašų, sutarčių ir susitarimų dėl dotacijų, susijusių su techninėmis paslaugomis ar veiksmais, kuriuos ypač sunku įvertinti ir pagal kuriuos mokėjimas priklauso nuo ataskaitos ar sertifikato patvirtinimo, atveju;

   b) 60 kalendorinių dienų – visų kitų susitarimų dėl įnašų, sutarčių ir susitarimų dėl dotacijų, pagal kuriuos mokėjimas priklauso nuo ataskaitos ar sertifikato patvirtinimo, atveju;

   c) 30 kalendorinių dienų – visų kitų susitarimų dėl įnašų, sutarčių ir susitarimų dėl dotacijų atveju.

2. Laikotarpis, per kurį leidžiama atlikti mokėjimus, apima išlaidų patvirtinimą, leidimą jas daryti ir jų apmokėjimą.

   Jis pradedamas skaičiuoti nuo dienos, kurią gaunamas mokėjimo prašymas.

3. Mokėjimo prašymą kuo greičiau užregistruoja atsakingo leidimus suteikiančio pareigūno įgaliotas departamentas ir jis laikomas gautu jo užregistravimo dieną.

   Mokėjimo data – tai Sąjungos institucijos sąskaitos debetavimo diena.

   Mokėjimo prašyme nurodomi šie esminiai elementai:

   a) kreditoriaus tapatybės duomenys;

   b) suma;

   c) valiuta;

   d) data.

Vykdant viešuosius pirkimus naudojamose elektroninėse sąskaitose faktūrose nurodomi šie esminiai elementai:

a) proceso ir sąskaitos faktūros identifikatoriai;

b) sąskaitos faktūros laikotarpis;

c) informacija apie rangovą;

d) informacija apie perkančiąją organizaciją;

e) informacija apie rangovo fiskalinį agentą;

f) nuoroda į sutartį;

g) pristatymo duomenys;

h) mokėjimo nurodymai;

i) informacija apie išmokas arba mokesčius;

j) informacija apie sąskaitos faktūros straipsnių eilutes;

k) sąskaitos faktūros bendros sumos;

l) PVM suskirstymas (jei taikoma);

m) valiuta.

Jeigu trūksta bent vieno esminio elemento, mokėjimo prašymas atmetamas.

Kreditorius kuo greičiau ir bet kuriuo atveju per 30 kalendorinių dienų nuo dienos, kurią buvo gautas mokėjimo prašymas, raštu informuojamas apie prašymo atmetimą ir atmetimo priežastis.

4. Atsakingas leidimus suteikiantis pareigūnas gali sustabdyti mokėjimo terminą, jei:

a) mokėjimo prašymo suma nėra mokėtina arba

b) nepateikti tinkami patvirtinamieji dokumentai.

Jei atsakingas leidimus suteikiantis pareigūnas gauna informacijos, kuri verčia abejoti dėl mokėjimo prašyme nurodytų išlaidų tinkamumo finansuoti, jis gali sustabdyti mokėjimo terminą, kad būtų galima patikrinti, be kita ko, atliekant patikrinimus vietoje, ar išlaidos iš tikrųjų yra tinkamos finansuoti. Likęs mokėjimui atlikti skirtas laikotarpis vėl pradedamas skaičiuoti nuo dienos, kurią gaunama prašoma informacija ar pataisyti dokumentai arba atliekamas reikiamas papildomas patikrinimas, įskaitant patikrinimus vietoje.

Atitinkami kreditoriai raštu informuojami apie to sustabdymo priežastis.

5. Išskyrus atvejus, susijusius su valstybėmis narėmis, EIB ir EIF, pasibaigus 1 dalyje nustatytiems terminams, kreditorius turi teisę gauti palūkanas pagal šias sąlygas:

a) taikomos 99 straipsnio 2 dalyje nurodytos palūkanų normos;

b) palūkanos turi būti mokamos už laikotarpį, kuris skaičiuojamas nuo kalendorinės dienos, einančios po dienos, kurią baigėsi 1 dalyje nustatytas mokėjimo terminas, iki mokėjimo dienos.

Tačiau tuo atveju, kai palūkanų suma, apskaičiuota pagal pirmą pastraipą, yra 200 EUR arba mažesnė, ji sumokama kreditoriui tik pagal prašymą, pateiktą per du mėnesius nuo pavėluoto mokėjimo gavimo dienos.

6. Kiekviena Sąjungos institucija pateikia Europos Parlamentui ir Tarybai ataskaitą dėl terminų laikymosi ir šio straipsnio 1–4 dalyse nustatytų terminų sustabdymo. Komisijos ataskaita pridedama prie metinių veiklos ataskaitų suvestinės, nurodytos 74 straipsnio 9 dalyje.

8 SKYRIUS

VIDAUS AUDITORIUS

117 straipsnis

Vidaus auditoriaus skyrimas

1. Kiekviena Sąjungos institucija numato vidaus audito funkciją, kuri vykdoma pagal atitinkamus tarptautinius standartus. Atitinkamos Sąjungos institucijos paskirtas vidaus auditorius yra jai atskaitingas už tinkamo biudžeto vykdymo sistemų veikimo ir procedūrų taikymo patikrinimą. Vidaus auditorius negali būti nei leidimus suteikiantis pareigūnas, nei apskaitos pareigūnas.

2. EIVT vidaus audito tikslais Sąjungos delegacijų vadovams, veikiantiems kaip perdeleguotieji leidimus suteikiantys pareigūnai pagal 60 straipsnio 2 dalį, perdeleguotą finansų valdymą tikrina Komisijos vidaus auditorius.

   Komisijos vidaus auditorius taip pat veikia kaip EIVT vidaus auditorius, kiek tai susiję su EIVT skirto biudžeto skirsnio vykdymu.

3. Kiekviena Sąjungos institucija paskiria savo vidaus auditorių laikydamasi savo specifikai ir reikalavimams pritaikytos tvarkos. Apie savo vidaus auditoriaus paskyrimą kiekviena Sąjungos institucija informuoja Europos Parlamentą ir Tarybą.

4. Kiekviena Sąjungos institucija pagal savo specifiką ir reikalavimus apibrėžia savo vidaus auditoriaus įgaliojimų apimtį ir, tinkamai atsižvelgdama į tarptautinius vidaus audito standartus, išsamiai nustato vidaus auditoriaus pareigų vykdymo tikslus ir procedūras.

5. Kiekviena Sąjungos institucija vidaus auditoriumi gali paskirti pareigūną ar kitą tarnautoją, kuriam taikomi Pareigūnų tarnybos nuostatai, atsižvelgdama į jo konkrečią kompetenciją; jis parenkamas iš valstybių narių piliečių.

6. Jeigu dvi ar daugiau Sąjungos institucijų paskiria tą patį vidaus auditorių, jos pasirūpina, kad vidaus auditorius būtų pripažintas atsakingu už savo veiksmus, kaip nustatyta 121 straipsnyje.

7. Jos vidaus auditoriui nustojus eiti pareigas, kiekviena Sąjungos institucija apie tai informuoja Europos Parlamentą ir Tarybą.

118 straipsnis

Vidaus auditoriaus įgaliojimai ir pareigos

1. Vidaus auditorius pataria savo Sąjungos institucijai dėl rizikos valdymo, teikdamas nepriklausomas nuomones dėl valdymo ir kontrolės sistemų kokybės ir rekomendacijas, kaip patobulinti operacijų vykdymo sąlygas ir skatinti patikimą finansų valdymą.

   Vidaus auditorius visų pirma yra atsakingas už:

   a) vidaus valdymo sistemų tinkamumo bei efektyvumo ir departamentų veiklos įgyvendinant įvairių krypčių politiką, programas ir veiksmus rezultatų vertinimą remiantis su jais susijusia rizika;

b) vidaus kontrolės ir audito sistemų, taikytinų kiekvienai biudžeto vykdymo operacijai, veiksmingumo ir efektyvumo vertinimą.

2. Vykdydamas savo pareigas vidaus auditorius atlieka atitinkamos Sąjungos institucijos visos veiklos ir visų departamentų auditą. Vidaus auditoriui suteikiama visiška neribota prieiga prie visos informacijos, kurios jam reikia savo pareigoms atlikti, taip pat prireikus prieiga vietoje, be kita ko, valstybėse narėse ir trečiosiose valstybėse.

   Vidaus auditorius atsižvelgia į leidimus suteikiančių pareigūnų metinę ataskaitą ir visą kitą nustatytą informaciją.

3. Vidaus auditorius pateikia atitinkamai Sąjungos institucijai savo nustatytus faktus ir rekomendacijas. Atitinkama Sąjungos institucija užtikrina, kad būtų imtasi priemonių dėl rekomendacijų, pateiktų po audito.

   Kiekviena Sąjungos institucija apsvarsto, ar jos vidaus auditoriaus ataskaitose pateiktos rekomendacijos yra tinkamos paminėti keičiantis geriausia praktika su kitomis Sąjungos institucijomis.

4. Vidaus auditorius atitinkamai Sąjungos institucijai pateikia metinę vidaus audito ataskaitą, kurioje nurodomas atliktų vidaus auditų skaičius ir rūšys, pateiktos svarbiausios rekomendacijos ir veiksmai, kurių buvo imtasi dėl tų rekomendacijų.

   Toje metinėje vidaus audito ataskaitoje nurodomos visos sisteminės problemos, kurias, pateikdama 93 straipsnyje nurodytą nuomonę, nustatė pagal 145 straipsnį sudaryta komisija.

5. Vidaus auditorius, rengdamas ataskaitą, visų pirma daugiausia dėmesio skiria tam, kaip apskritai laikomasi patikimo finansų valdymo ir veiklos rezultatų principų, ir užtikrina, kad būtų imtasi tinkamų priemonių siekiant nuolat gerinti jų taikymą.

6. Kiekvienais metais pagal biudžeto įvykdymo patvirtinimo procedūrą ir SESV 319 straipsnį Komisija, jei to prašoma, perduoda savo metinę vidaus audito ataskaitą, tinkamai laikydamasi konfidencialumo reikalavimų.

7. Kiekviena Sąjungos institucija pateikia savo vidaus auditoriaus kontaktinius duomenis bet kuriam išlaidų operacijose dalyvaujančiam fiziniam ar juridiniam asmeniui, kad jis galėtų konfidencialiai kreiptis į vidaus auditorių.

8. Kiekvienais metais kiekviena Sąjungos institucija parengia ataskaitą, kurioje pateikiama atliktų vidaus auditų skaičiaus ir rūšių santrauka, pateiktų rekomendacijų ir veiksmų, kurių buvo imtasi dėl tų rekomendacijų, apibendrinimas, ir perduoda ją Europos Parlamentui ir Tarybai, kaip numatyta 253 straipsnyje.

9. Su vidaus auditoriaus ataskaitomis ir nustatytais faktais, taip pat atitinkamos Sąjungos institucijos ataskaita visuomenė gali susipažinti tik po to, kai vidaus auditorius patvirtina veiksmus, kurių imtasi siekiant jas įgyvendinti.

10. Kiekviena Sąjungos institucija savo vidaus auditorių aprūpina ištekliais, kurių reikia, kad jis galėtų tinkamai vykdyti vidaus auditoriaus pareigas, ir parengia užduočių aprašą, kuriame išsamiai nurodomos jos vidaus auditoriaus užduotys, teisės ir pareigos.

119 straipsnis

Vidaus auditoriaus darbo programa

1. Vidaus auditorius patvirtina savo darbo programą ir ją pateikia atitinkamai Sąjungos institucijai.

2. Kiekviena Sąjungos institucija gali paprašyti, kad jos vidaus auditorius atliktų auditus, kurie nėra įtraukti į 1 dalyje nurodytą darbo programą.

120 straipsnis

Vidaus auditoriaus nepriklausomumas

1. Atlikdamas auditus, vidaus auditorius yra visiškai nepriklausomas. Atitinkama Sąjungos institucija nustato specialias vidaus auditoriui taikytinas taisykles, kuriomis užtikrinama, kad vidaus auditorius, vykdydamas savo pareigas, būtų visiškai nepriklausomas, ir kuriomis nustatoma vidaus auditoriaus atsakomybė.

2. Vidaus auditoriui negali būti duodami nurodymai, kaip vykdyti pareigas, kurios, jį paskyrus, jam pavedamos pagal šį reglamentą, ir šių pareigų vykdymas negali būti kaip nors kitaip varžomas.

3. Jei vidaus auditorius yra vienas iš darbuotojų, savo išimtines auditoriaus pareigas jis vykdo visiškai nepriklausomai ir prisiima atsakomybę, kaip nustatyta Pareigūnų tarnybos nuostatuose.

121 straipsnis

Vidaus auditoriaus atsakomybė

Savo vidaus auditorių, kaip darbuotoją, pripažinti atsakingu už jo veiksmus gali tik kiekviena Sąjungos institucija, veikdama pagal šį straipsnį.

Kiekviena Sąjungos institucija priima motyvuotą sprendimą pradėti tyrimą. Apie tą sprendimą pranešama suinteresuotajai šaliai. Atitinkama Sąjungos institucija savo tiesiogine atsakomybe tyrimui vadovauti gali paskirti vieną ar daugiau pareigūnų, kurių pareigų lygis yra toks pat kaip atitinkamo darbuotojo pareigų lygis arba aukštesnis už jį. Vykstant tyrimui išklausoma suinteresuotosios šalies nuomonė.

Tyrimo ataskaita pateikiama suinteresuotajai šaliai, kurią toje ataskaitoje nagrinėjamu klausimu išklauso atitinkama Sąjungos institucija.

Remdamasi ataskaita ir išklausiusi suinteresuotąją šalį, atitinkama Sąjungos institucija priima motyvuotą sprendimą, kuriuo procedūra nutraukiama, arba motyvuotą sprendimą pagal Pareigūnų tarnybos nuostatų 22 bei 86 straipsnius ir IX priedą. Apie sprendimus taikyti drausmines priemones ar finansines nuobaudas pranešama suinteresuotajai šaliai; jie taip pat pateikiami kitoms Sąjungos institucijoms bei Audito Rūmams susipažinti.

Suinteresuotoji šalis dėl tokių sprendimų gali kreiptis į Europos Sąjungos Teisingumo Teismą, kaip numatyta Pareigūnų tarnybos nuostatuose.

122 straipsnis

Ieškinys, pareikštas Europos Sąjungos Teisingumo Teisme

Nedarant poveikio teisių gynimo priemonėms, numatytoms Pareigūnų tarnybos nuostatuose, vidaus auditorius gali tiesiogiai pareikšti ieškinį Europos Sąjungos Teisingumo Teisme dėl bet kurio akto, susijusio su jo, kaip vidaus auditoriaus, vykdomomis pareigomis. Jis tokį ieškinį pareiškia per tris mėnesius nuo tos kalendorinės dienos, kurią jis sužinojo apie tokį aktą.

Tokie ieškiniai tiriami ir nagrinėjami, kaip numatyta Pareigūnų tarnybos nuostatų 91 straipsnio 5 dalyje.

123 straipsnis

Vidaus audito pažangos komitetai

1. Kiekviena Sąjungos institucija įsteigia vidaus audito pažangos komitetą, kuriam pavedama užtikrinti, kad vidaus auditorius būtų nepriklausomas, stebėti vidaus audito darbo kokybę ir užtikrinti, kad institucijos tarnybos tinkamai atsižvelgtų į vidaus ir išorės audito rekomendacijas ir imtųsi tolesnių veiksmų.

2. Kiekviena Sąjungos institucija sprendžia dėl vidaus audito pažangos komiteto sudėties, atsižvelgdama į savo organizacinę autonomiją ir nepriklausomų ekspertų konsultacijų svarbą.

V ANTRAŠTINĖ DALIS

BENDROSIOS TAISYKLĖS

1 SKYRIUS

TIESIOGINIAM, NETIESIOGINIAM IR PASIDALIJAMAJAM VALDYMUI TAIKYTINOS TAISYKLĖS

124 straipsnis

Taikymo sritis

Šioje antraštinėje dalyje, išskyrus 140 straipsnį, pateikiamos nuorodos į teisinius įsipareigojimus laikomos nuorodomis į teisinius įsipareigojimus, preliminariąsias sutartis ir finansinės partnerystės pagrindų susitarimus.

125 straipsnis

Sąjungos įnašo formos

1. Sąjungos įnašai pagal tiesioginį, pasidalijamąjį ir netiesioginį valdymą padeda siekti nurodyto Sąjungos politikos tikslo bei rezultatų ir gali būti kurios nors iš šių formų:

a) finansavimas, nesusijęs su atitinkamų operacijų išlaidomis, grindžiamas:

i) konkrečių sektorių taisyklėse ar Komisijos sprendimuose išdėstytų sąlygų įvykdymu arba

ii) rezultatų, vertinamų remiantis anksčiau nustatytais orientyrais arba veiklos rodikliais, pasiekimu;

b) faktiškai patirtų tinkamų finansuoti išlaidų kompensavimas;

c) vieneto įkainiai, pagal kuriuos, remiantis suma už vienetą, apmokamos visų ar tam tikrų specialių kategorijų iš anksto aiškiai nustatytos tinkamos finansuoti išlaidos;

d) fiksuotosios sumos, pagal kurias apskritai apmokamos visų ar tam tikrų specialių kategorijų iš anksto aiškiai nustatytos tinkamos finansuoti išlaidos;

e) finansavimas pagal fiksuotąją normą, pagal kurią, taikant procentinį dydį, apmokamos visų ar tam tikrų specialių kategorijų iš anksto aiškiai nustatytos tinkamos finansuoti išlaidos;

f) a–e punktuose nurodytų formų derinys.

Sąjungos įnašai, nurodyti šios dalies pirmos pastraipos a punkte, tiesioginio ir netiesioginio valdymo atveju nustatomi pagal 184 straipsnį, konkrečių sektorių taisykles arba Komisijos sprendimą, o pasidalijamojo valdymo atveju – pagal konkrečių sektorių taisykles. Sąjungos įnašai, nurodyti šios dalies pirmos pastraipos c, d ir e punktuose, tiesioginio ir netiesioginio valdymo atveju nustatomi pagal 184 straipsnį arba konkrečių sektorių taisykles, o pasidalijamojo valdymo atveju – pagal konkrečių sektorių taisykles.

2. Nustatant tinkamą įnašo formą, kuo labiau atsižvelgiama į potencialių gavėjų interesus ir apskaitos metodus.

3. Atsakingas leidimus suteikiantis pareigūnas 74 straipsnio 9 dalyje nurodytoje metinėje veiklos ataskaitoje pateikia informaciją apie su išlaidomis nesusijusį finansavimą pagal šio straipsnio 1 dalies pirmos pastraipos a ir f punktus.

126 straipsnis

Tarpusavio pasikliovimas vertinimais

Komisija gali visiškai ar iš dalies pasitikėti savo ar kitų subjektų, įskaitant paramos teikėjus, atliktais vertinimais, tiek, kiek tokie vertinimai atlikti laikantis sąlygų, kurios yra lygiavertės šiame reglamente išdėstytoms taikytino vykdymo metodo sąlygoms. Tuo tikslu Komisija skatina pripažinti tarptautiniu mastu pripažintus standartus ir geriausią tarptautinę praktiką.

127 straipsnis

Tarpusavio pasikliovimas auditais

Nedarant poveikio esamoms galimybėms atlikti tolesnius auditus, jeigu nepriklausomas auditorius, remdamasis tarptautiniu mastu pripažintais audito standartais, atliko finansinių ataskaitų ir ataskaitų, kuriose nurodytas Sąjungos įnašo naudojimas, auditą, kuriuo suteiktas pagrįstas patikinimas, tuo auditu turi būti grindžiamas bendras užtikrinimas, kaip nurodyta toliau, kai tikslinga, konkrečių sektorių taisyklėse, su sąlyga, kad yra pakankamai įrodymų įrodyti auditoriaus nepriklausomumą ir kompetenciją. Tuo tikslu nepriklausomo auditoriaus ataskaita ir susiję audito dokumentai, jei to prašoma, pateikiami Europos Parlamentui, Komisijai, Audito Rūmams ir valstybių narių audito institucijoms.

128 straipsnis

Jau turimos informacijos naudojimas

Siekiant išvengti situacijos, kai iš Sąjungos lėšas gaunančių asmenų ar subjektų tos pačios informacijos būtų prašoma daugiau nei vieną kartą, Sąjungos institucijų, vadovaujančiųjų institucijų ar kitų Sąjungos biudžetą vykdančių įstaigų bei subjektų jau turima informacija turi būti naudojama tiek, kiek įmanoma.

129 straipsnis

Bendradarbiavimas siekiant apsaugoti Sąjungos finansinius interesus

1. Bet kuris asmuo arba subjektas, gaunantis Sąjungos lėšas, visapusiškai bendradarbiauja siekdamas apsaugoti Sąjungos finansinius interesus ir, kaip reikalaujama lėšų gavimo sąlygose, suteikia būtinas teises ir prieigą, kurių reikia atsakingam leidimus suteikiančiam pareigūnui, Europos prokuratūrai tų valstybių narių, dalyvaujančių įgyvendinant tvirtesnį bendradarbiavimą pagal Reglamentą (ES) 2017/1939 atveju, OLAF, Audito Rūmams ir, kai tikslinga, atitinkamoms nacionalinėms institucijoms, kad jie galėtų visapusiškai vykdyti savo atitinkamus įgaliojimus. OLAF atveju tokios teisės apima teisę atlikti tyrimus, įskaitant patikrinimus ir inspektavimus vietoje, laikantis Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES, Euratomas) Nr. 883/2013[48].

2. Bet kuris asmuo arba subjektas, gaunantis Sąjungos lėšas pagal tiesioginį ir netiesioginį valdymą, raštu sutinka suteikti būtinas teises, kaip nurodyta 1 dalyje, ir užtikrina, kad visos Sąjungos lėšų vykdymo procese dalyvaujančios trečiosios šalys suteiktų lygiavertes teises.

[48] 2013 m. rugsėjo 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES, Euratomas) Nr. 883/2013 dėl Europos kovos su sukčiavimu tarnybos (OLAF) atliekamų tyrimų ir kuriuo panaikinami Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1073/1999 ir Tarybos reglamentas (Euratomas) Nr. 1074/1999 (OL L 248, 2013 9 18, p. 1).

130 straipsnis

Dalinis draudimo dalyvauti procedūroje sistemos taikymas pasidalijamajam valdymui

Kiek tai susiję su Sąjungos lėšomis, išmokamomis pagal 62 straipsnio 1 dalies pirmos pastraipos b punktą, draudimo dalyvauti procedūroje sistema taikoma bet kuriam asmeniui ar subjektui, kuris kreipiasi dėl šių Sąjungos lėšų arba jas gauna, laikantis 138 straipsnio 2 dalyje ***ir 277 straipsnyje*** nustatytų sąlygų.

2 SKYRIUS

TIESIOGINIAM IR NETIESIOGINIAM VALDYMUI TAIKYTINOS TAISYKLĖS

1 SKIRSNIS

TAISYKLĖS DĖL PROCEDŪRŲ IR VALDYMO

131 straipsnis

Finansinės partnerystės pagrindų susitarimai

1. Komisija gali sudaryti finansinės partnerystės pagrindų susitarimus dėl ilgalaikio bendradarbiavimo su asmenimis ir subjektais, įgyvendinančiais Sąjungos lėšas pagal 62 straipsnio 1 dalies pirmos pastraipos c punktą, arba naudos gavėjais. Nedarant poveikio šio straipsnio 4 dalies c punktui, finansinės partnerystės pagrindų susitarimai peržiūrimi ne rečiau kaip kartą kiekvienos daugiametės finansinės programos galiojimo laikotarpiu. Pagal tokius susitarimus gali būti pasirašomi susitarimai dėl įnašų arba susitarimai dėl dotacijų.

2. Finansinės partnerystės pagrindų susitarimo tikslas – sudaryti palankesnes sąlygas Sąjungos politikos tikslams pasiekti stabilizuojant sutartines bendradarbiavimo sąlygas. Finansinės partnerystės pagrindų susitarime konkrečiai nurodomos finansinio bendradarbiavimo formos ir įtraukiama pareiga, pasirašant konkrečius susitarimus pagal finansinės partnerystės pagrindų susitarimą, išdėstyti konkrečių tikslų pasiekimo stebėsenos tvarką. Tuose susitarimuose taip pat, remiantis *ex ante* vertinimo rezultatais, nurodoma, ar Komisija gali pasikliauti asmenų arba subjektų, įgyvendinančių Sąjungos lėšas pagal 62 straipsnio 1 dalies pirmos pastraipos c punktą, arba naudos gavėjų sistemomis ir procedūromis, įskaitant audito procedūras.

3. Siekiant optimizuoti auditų sąnaudas bei naudą ir palengvinti koordinavimą, su asmenimis ir subjektais, įgyvendinančiais Sąjungos lėšas pagal 62 straipsnio 1 dalies pirmos pastraipos c punktą, arba naudos gavėjais gali būti sudaromi susitarimai dėl audito ar tikrinimo. Tokiais susitarimais nedaromas poveikis 127 ir 129 straipsniams.

4. Jeigu finansinės partnerystės pagrindų susitarimas įgyvendinamas teikiant konkrečias dotacijas:

   a) finansinės partnerystės pagrindų susitarime, be 2 dalyje nurodytos informacijos, nurodoma:

      i) numatytų veiksmų arba darbo programų pobūdis;

      ii) konkrečių dotacijų skyrimo procedūra, atitinkanti VIII antraštinėje dalyje nustatytus principus ir procedūrines taisykles;

   b) finansinės partnerystės pagrindų susitarimo ir konkretaus susitarimo dėl dotacijos nuostatų visuma turi atitikti 204 straipsnio reikalavimus;

c) finansinės partnerystės pagrindų susitarimo trukmė negali būti ilgesnė kaip ketveri metai, išskyrus tinkamai pagrįstus atvejus, kurie aiškiai nurodomi 74 straipsnio 9 dalyje nurodytoje metinėje veiklos ataskaitoje;

d) finansinės partnerystės pagrindų susitarimas turi būti įgyvendinamas laikantis skaidrumo ir vienodo požiūrio į pareiškėjus principų;

e) finansinės partnerystės pagrindų susitarimas vertinamas kaip dotacija, kiek tai susiję su programavimu, *ex ante* skelbimu ir skyrimu;

f) tokio finansinės partnerystės pagrindų susitarimo pagrindu teikiamoms konkrečioms dotacijoms taikomos 38 straipsnyje nustatytos *ex post* skelbimo procedūros.

5. Finansinės partnerystės pagrindų susitarime, įgyvendinamame teikiant konkrečias dotacijas, gali būti numatoma pasikliauti naudos gavėjo sistemomis ir procedūromis pagal šio straipsnio 2 dalį, jeigu tos sistemos ir procedūros yra įvertintos pagal 157 straipsnio 2, 3 ir 4 dalis. Tokiu atveju 199 straipsnio 1 dalies d punktas netaikomas. Jeigu 157 straipsnio 4 dalies pirmos pastraipos d punkte nurodytas naudos gavėjo procedūras, pagal kurias teikiamas finansavimas trečiosioms šalims, Komisija įvertino teigiamai, 207 ir 208 straipsniai netaikomi.

6. Jeigu finansinės partnerystės pagrindų susitarimas įgyvendinamas teikiant konkrečias dotacijas, 201 straipsnyje nurodytas finansinio ir veiklos pajėgumo patikrinimas atliekamas prieš pasirašant finansinės partnerystės pagrindų susitarimą. Komisija gali pasikliauti kitų paramos teikėjų atliktu lygiaverčiu finansinio ir veiklos pajėgumo patikrinimu.

7. Jeigu finansinės partnerystės pagrindų susitarimas įgyvendinamas susitarimais dėl įnašų, finansinės partnerystės pagrindų susitarimo ir susitarimo dėl įnašo nuostatų visuma turi atitikti 129 straipsnį ir 158 straipsnio 7 dalį.

132 straipsnis

Sustabdymas, panaikinimas ir sumažinimas

1. Jeigu vykdant skyrimo procedūrą padaryta pažeidimų arba sukčiauta, atsakingas leidimus suteikiantis pareigūnas sustabdo procedūrą ir gali imtis visų būtinų priemonių, be kita ko, atšaukti procedūrą. Atsakingas leidimus suteikiantis pareigūnas nedelsdamas informuoja OLAF apie įtariamus pažeidimų arba sukčiavimo atvejus.

2. Jeigu po skyrimo paaiškėja, kad vykdant skyrimo procedūrą padaryta pažeidimų arba sukčiauta, atsakingas leidimus suteikiantis pareigūnas***, išskyrus tinkamai pagrįstus atvejus, imasi vieno iš šių veiksmų***:

   a) atsisakyti prisiimti teisinį įsipareigojimą arba atšaukti apdovanojimo skyrimą;

   b) sustabdyti mokėjimus arba pristatymą;

   c) sustabdyti teisinio įsipareigojimo vykdymą;

   d) kai tikslinga, panaikinti visą teisinį įsipareigojimą arba įsipareigojimą vieno arba daugiau gavėjų atžvilgiu.

3. Atsakingas leidimus suteikiantis pareigūnas gali sustabdyti mokėjimus arba pristatymą, arba teisinio įsipareigojimo vykdymą, jeigu:

   a) nustatoma, kad vykdant teisinį įsipareigojimą padaryta pažeidimų, sukčiauta arba nevykdomos pareigos;

b) būtina patikrinti, ar iš tikrųjų padaryti įtariami pažeidimai, sukčiauta arba nevykdomos pareigos;

c) pažeidimai, sukčiavimas arba pareigų nevykdymas verčia abejoti asmens arba subjekto, įgyvendinančio Sąjungos lėšas pagal 62 straipsnio 1 dalies pirmos pastraipos c punktą, vidaus kontrolės sistemų patikimumu ar efektyvumu arba pagrindinių sandorių teisėtumu ir tvarkingumu.

Jeigu pirmos pastraipos b punkte nurodyti įtariami pažeidimai, sukčiavimas arba pareigų nevykdymas nepasitvirtina, teisinio įsipareigojimo vykdymas arba mokėjimai, arba pristatymas kuo greičiau atnaujinami.

Pirmos pastraipos a ir c punktuose nurodytais atvejais atsakingas leidimus suteikiantis pareigūnas gali panaikinti visą teisinį įsipareigojimą arba įsipareigojimą vieno arba daugiau gavėjų atžvilgiu.

4. Be priemonių, nurodytų 2 ar 3 dalyje, atsakingas leidimus suteikiantis pareigūnas gali proporcingai sumažinti dotaciją, apdovanojimą, susitarime dėl įnašo nustatytą įnašą, nepiniginį dovanojamą turtą arba sutartyje nustatytą kainą, atsižvelgdamas į pažeidimų, sukčiavimo arba pareigų nevykdymo mastą, be kita ko, tais atvejais, kai atitinkama veikla nebuvo įgyvendinta arba buvo įgyvendinta netinkamai, iš dalies ar pavėluotai.

Finansavimo, nurodyto 125 straipsnio 1 dalies pirmos pastraipos a punkte, atveju atsakingas leidimus suteikiantis pareigūnas gali proporcingai sumažinti įnašą, jeigu rezultatai buvo pasiekti netinkamai, iš dalies arba pavėluotai arba nebuvo įvykdytos sąlygos.

5. 2 dalies b, c ir d punktai ir 3 dalis netaikomi apdovanojimų konkurse dalyvaujantiems pareiškėjams.

133 straipsnis

Gavėjų atliekamas įrašų saugojimas ir pašto bei elektroninių adresų atnaujinimas

1. Gavėjai įrašus ir patvirtinamuosius dokumentus, įskaitant statistinius ir kitus su finansavimu susijusius įrašus, taip pat elektroninius įrašus ir dokumentus, saugo penkerius metus nuo likučio sumokėjimo arba, jei toks mokėjimas neatliekamas, nuo sandorio įvykdymo dienos. Šis laikotarpis yra treji metai, kai finansavimo suma yra 60 000 EUR arba mažesnė.

2. Auditų, apeliacinių skundų, ieškinių ir ginčų, susijusių su teisiniais įsipareigojimais, nagrinėjimo įrašai ir dokumentai arba su OLAF tyrimais susiję įrašai ir dokumentai saugomi tol, kol tokie auditai, apeliacinių skundų, ieškinių ir ginčų nagrinėjimas arba tyrimai bus užbaigti. Su OLAF tyrimais susijusių įrašų ir dokumentų atveju pareiga saugoti taikoma nuo tada, kai apie tuos tyrimus pranešama gavėjui.

3. Saugomi įrašų ir dokumentų originalai arba patvirtintos originalų kopijos, arba jie saugomi bendrai priimtinose duomenų laikmenose, įskaitant elektronines dokumentų originalų versijas arba tik elektronine versija egzistuojančius dokumentus. Jei turimos elektroninės versijos, originalų nereikalaujama, jeigu tokie dokumentai atitinka taikytinus teisinius reikalavimus, kad būtų laikomi lygiaverčiais originalams ir jais būtų galima pasikliauti atliekant auditą.

4. Gavėjai informuoja leidimus suteikiantį pareigūną apie visus savo pašto ir elektroninių adresų pasikeitimus. Ši pareiga taikoma penkerius metus nuo likučio sumokėjimo arba, jei toks mokėjimas neatliekamas, nuo sandorio įvykdymo dienos. Šis laikotarpis yra treji metai, kai finansavimo suma yra 60 000 EUR arba mažesnė.

134 straipsnis

Prieštaravimų procedūra ir teisių gynimo priemonės

1. Prieš patvirtindamas bet kokią priemonę, darančią neigiamą poveikį dalyvio arba gavėjo teisėms, atsakingas leidimus suteikiantis pareigūnas užtikrina, kad dalyviui arba gavėjui būtų suteikta galimybė pateikti pastabas.

   Šios dalies pirma pastraipa netaikoma skyrimo procedūroms, išskyrus atvejus, kai dalyvis buvo atmestas remiantis 144 straipsnio 1 dalies pirmos pastraipos b arba c punktu.

2. Jeigu leidimus suteikiančio pareigūno patvirtinta priemonė daro neigiamą poveikį dalyvio arba gavėjo teisėms, akte, kuriuo ta priemonė nustatoma, nurodomos administracinės ir teisminės teisių gynimo priemonės, kuriomis tas aktas gali būti užginčytas.

135 straipsnis

Palūkanų normos subsidijos ir garantinio mokesčio subsidijos

1. Palūkanų normos subsidijos ir garantinio mokesčio subsidijos teikiamos pagal X antraštinę dalį, jeigu jos yra sujungtos į vieną priemonę su finansinėmis priemonėmis.

2. Jeigu palūkanų normos subsidijos ir garantinio mokesčio subsidijos nėra sujungtos į vieną priemonę su finansinėmis priemonėmis, jos gali būti teikiamos pagal VI arba VIII antraštinę dalį.

136 straipsnis

Saugumo ir viešosios tvarkos apsauga

1. Dalyvavimo Sąjungos sutarčių skyrimo procedūrose sąlygos turi atitikti visus tarptautiniuose susitarimuose Sąjungos prisiimtus tarptautinius įsipareigojimus arba patekimo į rinką įsipareigojimus ir negali nepagrįstai riboti konkurencijos.

2. Kai būtina ir tinkamai pagrįsta, Komisija 110 straipsnyje nurodytame finansavimo sprendime nurodo, kad konkrečios sutarčių skyrimo procedūros, ypač susijusios su Sąjungos ir jos valstybių narių strateginiu turtu ir interesais, turi įtakos saugumui arba viešajai tvarkai, be kita ko, skaitmeninės infrastruktūros, ryšių ir informacinių sistemų ir susijusių tiekimo grandinių vientisumo apsaugai. Jei pagal 110 straipsnio 1 dalies antrą pastraipą finansavimo sprendimo nereikalaujama, atsakingas leidimus suteikiantis pareigūnas tai nurodo su sutarčių skyrimo procedūra susijusiuose dokumentuose.

3. Saugumo arba viešosios tvarkos apsaugos tikslu atsakingas leidimus suteikiantis pareigūnas gali nustatyti 124 straipsnyje nurodytas specialias sutarčių skyrimo procedūroms ir teisiniams įsipareigojimams taikomas sąlygas. Visoms sąlygoms taikomos 1 ir 2 dalys; šios sąlygos griežtai ribojamos tuo, kas būtina Sąjungos ir (arba) jos valstybių narių saugumui arba viešajai tvarkai apsaugoti.

   Specialios sąlygos gali būti taikomos dalyvavimui sutarčių skyrimo procedūrose per visą susijusio teisinio įsipareigojimo gyvavimo ciklą ir gali būti susijusios su:

   a) subjektu, ypač su galimybių dalyvauti procedūroje arba tinkamumo kriterijais, grindžiamais dalyvių įsisteigimo valstybe, įskaitant rangovą arba naudos gavėją ir susijusius subjektus bei visus subrangovus, taip pat trečiosios valstybės viešųjų arba privačiųjų subjektų vykdomos tiesioginės arba netiesioginės bet kurio iš šių dalyvių kontrolės atžvilgiu;

   b) veikla, ypač įrangos, prekių, arba paslaugų kilmės valstybės atžvilgiu, taip pat vykdymo vietos, kuri gali būti apribota valstybėmis narėmis, atžvilgiu;

c) papildomais subjektams ir veiklai taikomais saugumo reikalavimais, ypač sąlygomis, grindžiamomis įrangos, prekių arba paslaugų, gamintojo, rangovo, naudos gavėjo, susijusių subjektų arba subrangovų pavojų saugumui vertinimu.

2 SKIRSNIS

ANKSTYVOJO NUSTATYMO IR DRAUDIMO DALYVAUTI PROCEDŪROJE SISTEMA

137 straipsnis

Sąjungos finansinių interesų apsauga nustatant riziką, draudžiant dalyvauti procedūrose ir skiriant finansines nuobaudas

1. Kad būtų apsaugoti Sąjungos finansiniai interesai, Komisija sukuria ir administruoja ankstyvojo nustatymo ir draudimo dalyvauti procedūroje sistemą.

Tokios sistemos tikslas – sudaryti palankesnes sąlygas tam, kad būtų:

a) iš anksto nustatyti 2 dalyje nurodyti asmenys arba subjektai, kurie kelia grėsmę Sąjungos finansiniams interesams;

b) uždrausta dalyvauti procedūroje 2 dalyje nurodytiems asmenims arba subjektams, patekusiems į kurią nors iš 138 straipsnio 1 dalyje nurodytų situacijų, dėl kurių draudžiama dalyvauti procedūroje;

c) skirta finansinė nuobauda gavėjui pagal 140 straipsnį.

2. Tiesioginio ir netiesioginio valdymo atveju ankstyvojo nustatymo ir draudimo dalyvauti procedūroje sistema taikoma:

a) dalyviams ir gavėjams;

b) subjektams, kurių pajėgumu kandidatas arba konkurso dalyvis ketina pasikliauti, arba rangovo subrangovams;

c) bet kuriam asmeniui arba subjektui, gaunančiam Sąjungos lėšas, kai biudžetas vykdomas pagal 62 straipsnio 1 dalies pirmos pastraipos c punktą ir 157 straipsnio 4 dalį, remiantis informacija, pateikta pagal ***158 straipsnio 7 dalį***;

d) garantams;

e) dalyviams arba gavėjams, apie kuriuos subjektai, vykdantys biudžetą pagal 63 straipsnį, pagal 144 straipsnio 2 dalies d punktą pateikė informaciją, kurią, laikydamosi konkrečių sektorių taisyklių, pranešė valstybės narės;

f) rėmėjams, kaip nurodyta 26 straipsnyje;

g) tikriesiems savininkams ir su ▌ subjektu, kuriam uždrausta dalyvauti procedūroje, susijusiems subjektams, kaip nurodyta 138 straipsnio 6 dalyje;

h) fiziniams asmenims, nurodytiems 138 straipsnio 5 dalies a–c punktuose;

i) bet kuriam asmeniui arba subjektui, gaunančiam lėšas bet kokia forma, įskaitant negrąžintiną finansinę paramą arba paskolas, arba ir viena, ir kita, kai biudžetas vykdomas pagal 62 straipsnio 1 dalies pirmos pastraipos a punktą kartu su valstybėmis narėmis; šiuo atveju taikoma 138 straipsnio 2 dalis.

Taikant pirmos pastraipos i punktą, lėšas gaunantys asmenys arba subjektai apima galutinius lėšų gavėjus, rangovus, subrangovus ir tikruosius savininkus.

Tai nedaro poveikio 157 straipsnio 7 daliai ir taisyklėms, nustatytoms susitarimuose dėl įnašų, finansavimo susitarimuose ir susitarimuose dėl garantijų ir taikomoms asmenims arba subjektams, gaunantiems Sąjungos lėšas, kai biudžetas vykdomas pagal 62 straipsnio 1 dalies pirmos pastraipos c punktą.

Pasidalijamojo valdymo atveju draudimo dalyvauti procedūroje sistema taikoma:

a) bet kuriam asmeniui arba subjektui, teikiančiam paraišką gauti finansavimą pagal pasidalijamojo valdymo programą, atrinktam tokiam finansavimui gauti arba gaunančiam tokį finansavimą;

b) subjektams, kurių pajėgumu a punkte nurodytas asmuo arba subjektas ketina pasikliauti, arba tokio asmens arba subjekto subrangovams;

c) tikriesiems savininkams ir ***visiems*** su ▌ subjektu***, kuriam uždrausta dalyvauti procedūroje,*** susijusiems subjektams***, kaip nurodyta 138 straipsnio 6 dalyje***;

3. Sprendimą registruoti informaciją apie šio straipsnio 1 dalies antros pastraipos a punkte nurodytą riziką ankstyvojo nustatymo sistemoje, drausti 2 dalyje nurodytiems dalyviams arba subjektams dalyvauti procedūroje ir (arba) skirti gavėjui finansinę nuobaudą priima atsakingas leidimus suteikiantis pareigūnas. Su tokiais sprendimais susijusi informacija registruojama 144 straipsnio 1 dalyje nurodytoje duomenų bazėje. Jeigu tokie sprendimai priimami remiantis 138 straipsnio 5 dalimi, duomenų bazėje registruojama informacija apima informaciją apie toje dalyje nurodytus asmenis.

4. Sprendimas uždrausti šio straipsnio 2 dalyje nurodytiems dalyviams arba subjektams dalyvauti procedūroje arba skirti gavėjui finansines nuobaudas grindžiamas galutiniu teismo sprendimu arba, 138 straipsnio 1 dalyje nurodytomis situacijomis, dėl kurių draudžiama dalyvauti procedūroje – galutiniu administraciniu sprendimu, arba 138 straipsnio 3 dalyje nurodytomis situacijomis – ***135*** straipsnyje nurodytos komisijos preliminariu teisiniu kvalifikavimu, siekiant užtikrinti, kad tokios situacijos būtų įvertintos centralizuotai. 143 straipsnio 1 dalyje nurodytais atvejais atsakingas leidimus suteikiantis pareigūnas pašalina dalyvį iš atitinkamos skyrimo procedūros.

Nedarant poveikio 138 straipsnio 7 daliai, atsakingas leidimus suteikiantis pareigūnas gali, remdamasis 138 straipsnio 3 dalyje nurodytu preliminariu klasifikavimu, priimti sprendimą uždrausti dalyviui arba gavėjui dalyvauti procedūroje ir (arba) skirti gavėjui finansinę nuobaudą ir sprendimą paskelbti susijusią informaciją tik gavęs ***142*** straipsnyje nurodytos komisijos rekomendaciją.

138 straipsnis

Draudimo dalyvauti procedūroje kriterijai ir sprendimai dėl draudimo dalyvauti procedūroje

1. Atsakingas leidimus suteikiantis pareigūnas uždraudžia 137 straipsnio 2 dalyje nurodytam asmeniui arba subjektui dalyvauti šiuo reglamentu reglamentuojamose skyrimo procedūrose arba įgyvendinti Sąjungos lėšas, jei tas asmuo ar subjektas yra vienoje ar daugiau iš toliau nurodytų situacijų, dėl kurių draudžiama dalyvauti procedūroje:

   a) asmuo arba subjektas yra bankrutavęs, jam taikoma nemokumo arba likvidavimo procedūra, jei jo turtą administruoja likvidatorius arba teismas, jei jis yra sudaręs susitarimą su kreditoriais, jei jo verslo veikla yra sustabdyta arba jei jis yra analogiškoje situacijoje, susidariusioje dėl panašios Sąjungos ar nacionalinėje teisėje numatytos procedūros;

b) galutiniu teismo sprendimu ar galutiniu administraciniu sprendimu yra nustatyta, kad asmuo arba subjektas nevykdo pareigų, susijusių su mokesčių ar socialinio draudimo įmokų mokėjimu pagal taikytiną teisę;

c) galutiniu teismo sprendimu arba galutiniu administraciniu sprendimu yra nustatyta, kad asmuo arba subjektas yra kaltas dėl sunkaus profesinio nusižengimo, padaryto pažeidžiant taikytinus įstatymus ar kitus teisės aktus, arba profesijos, kuriai asmuo arba subjektas atstovauja, etikos standartus, arba padaryto bet kokiais neteisėtais veiksmais, kurie daro poveikį jo profesiniam patikimumui, kai tokie veiksmai rodo blogus ketinimus ar didelį aplaidumą, įskaitant visų pirma bet kurį iš toliau nurodytų veiksmų:

i) sukčiavimą arba aplaidumą pateikiant klaidingą informaciją, kurios reikalaujama siekiant patikrinti, ar yra priežasčių uždrausti dalyvauti procedūroje, arba ar laikomasi tinkamumo ar atrankos kriterijų, arba kai jos reikalaujama vykdant teisinį įsipareigojimą;

ii) susitarimo su kitais asmenimis arba subjektais sudarymą siekiant iškraipyti konkurenciją;

iii) intelektinės nuosavybės teisių pažeidimą;

iv) nederamą įtaką arba bandymą daryti nederamą įtaką sprendimų priėmimo procesui, kai pateikiant klaidingus faktus apie interesų konfliktą, susijusį su 61 straipsnio 1 dalyje nurodytais finansų pareigūnais arba kitais asmenimis, siekiama gauti Sąjungos lėšų;

v) bandymą gauti konfidencialios informacijos, kuri skyrimo procedūros metu jam suteiktų nepagrįstą pranašumą;

vi) diskriminacijos, neapykantos ar smurto prieš asmenų grupę ar grupės narį kurstymą ***ar panašią veiklą, kuri prieštarauja ES sutarties 2 straipsnyje įtvirtintoms vertybėms, kuriomis grindžiama Sąjunga***, kai toks nusižengimas daro poveikį asmens arba subjekto neliečiamumui, o tai daro neigiamą poveikį arba kelia konkrečią riziką, kad toks poveikis bus daromas, teisinio įsipareigojimo vykdymui;

d) galutiniu teismo sprendimu yra nustatyta, kad asmuo arba subjektas yra kaltas dėl bet kurios iš šių veikų:

i) sukčiavimo, kaip tai suprantama Europos Pralemento ir Tarybos direktyvos (ES) 2017/1371[49] 3 straipsnyje ir 1995 m. liepos 26 d. Tarybos aktu priimtos Konvencijos dėl Europos Bendrijų finansinių interesų apsaugos[50] 1 straipsnyje;

[49] 2017 m. liepos 5 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2017/1371 dėl kovos su Sąjungos finansiniams interesams kenkiančiu sukčiavimu baudžiamosios teisės priemonėmis (OL L 198, 2017 7 28, p. 29).

[50] OL C 316, 1995 11 27, p. 48.

ii) korupcijos, kaip apibrėžta Direktyvos (ES) 2017/1371 4 straipsnio 2 dalyje, ar aktyviosios korupcijos kaip tai suprantama 1997 m. gegužės 26 d. Tarybos aktu priimtos Konvencijos dėl kovos su korupcija, susijusia su Europos Bendrijų pareigūnais ar Europos Sąjungos valstybių narių pareigūnais,[51] 3 straipsnyje, arba veiklos, nurodytos Tarybos pamatinio sprendimo 2003/568/TVR[52] 2 straipsnio 1 dalyje, ar korupcijos, kaip apibrėžta kituose taikytinuose teisės aktuose;

iii) veiklos, susijusios su nusikalstama organizacija, kaip nurodyta Tarybos pamatinio sprendimo 2008/841/TVR[53] 2 straipsnyje;

iv) pinigų plovimo arba teroristų finansavimo, kaip tai suprantama Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos (ES) 2015/849[54] 1 straipsnio 3, 4 ir 5 dalyse;

v) teroristinių nusikaltimų arba su teroristine veikla susijusių nusikaltimų, kaip apibrėžta atitinkamai Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2017/541[55] ***3–12*** straipsniuose, arba dėl nusikalstamos veikos kurstymo, pagalbos tokiai veikai, bendrininkavimo ją vykdant arba kėsinimosi ją įvykdyti, kaip nurodyta ***tos direktyvos*** 14 straipsnyje;

---

51 OL C 195, 1997 6 25, p. 1.

52 2003 m. liepos 22 d. Tarybos pamatinis sprendimas 2003/568/TVR dėl kovos su korupcija privačiame sektoriuje (OL L 192, 2003 7 31, p. 54).

53 2008 m. spalio 24 d. Tarybos pamatinis sprendimas 2008/841/TVR dėl kovos su organizuotu nusikalstamumu (OL L 300, 2008 11 11, p. 42).

54 2015 m. gegužės 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2015/849 dėl finansų sistemos naudojimo pinigų plovimui ar teroristų finansavimui prevencijos, kuria iš dalies keičiamas Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 648/2012 ir panaikinama Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2005/60/EB bei Komisijos direktyva 2006/70/EB (OL L 141, 2015 6 5, p. 73).

55 2017 m. kovo 15 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2017/541 dėl kovos su terorizmu, pakeičianti Tarybos pamatinį sprendimą 2002/475/TVR ir iš dalies keičianti Tarybos sprendimą 2005/671/TVR (OL L 88, 2017 3 31, p. 6).

vi) vaikų darbo ar kitų su prekyba žmonėmis susijusių nusikalstamų veikų, kaip nurodyta Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2011/36/ES[56] 2 straipsnyje;

e) asmuo arba subjektas, vykdydamas iš biudžeto finansuojamą teisinį įsipareigojimą, savo pagrindines pareigas atliko su reikšmingais trūkumais, dėl kurių:

i) teisinis įsipareigojimas buvo nutrauktas pirma laiko;

ii) buvo pareikalauta atlyginti nuostolius arba taikytos kitos sutartyje numatytos sankcijos arba

iii) jie buvo nustatyti leidimus suteikiančiam pareigūnui, OLAF**,** Audito Rūmams ***arba Europos prokuratūrai*** atlikus patikrinimus ir auditą arba tyrimus;

f) galutiniu teismo sprendimu arba galutiniu administraciniu sprendimu yra nustatyta, kad asmuo arba subjektas padarė pažeidimą, kaip tai suprantama Tarybos reglamento (EB, Euratomas) Nr. 2988/95[57] 1 straipsnio 2 dalyje;

g) galutiniu teismo sprendimu arba galutiniu administraciniu sprendimu yra nustatyta, kad asmuo arba subjektas įsteigė kitai jurisdikcijai priklausantį subjektą, ketindamas išvengti mokestinių, socialinių arba bet kokių kitų teisinių pareigų***, įskaitant pareigas, susijusias su darbo teisėmis, įsidarbinimu ir darbo sąlygomis,*** pagal jo registruotos buveinės, centrinės administracijos ar pagrindinės verslo vietos jurisdikciją;

---

56 2011 m. balandžio 5 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2011/36/ES dėl prekybos žmonėmis prevencijos, kovos su ja ir aukų apsaugos, pakeičianti Tarybos pamatinį sprendimą 2002/629/TVR (OL L 101, 2011 4 15, p. 1).

57 1995 m. gruodžio 18 d. Tarybos reglamentas (EB, Euratomas) Nr. 2988/95 dėl Europos Bendrijų finansinių interesų apsaugos (OL L 312, 1995 12 23, p. 1).

h) galutiniu teismo sprendimu arba galutiniu administraciniu sprendimu yra nustatyta, kad subjektas buvo įsteigtas turint g punkte nurodytą ketinimą;

i) asmuo arba subjektas ***tyčia ir be tinkamo pagrindimo*** pasipriešino leidimus suteikiančio pareigūno, jo atstovo arba auditoriaus, OLAF, Europos prokuratūros arba Audito Rūmų atliekamam tyrimui, patikrinimui ar auditui. Laikoma, kad asmuo arba subjektas priešinasi tyrimui, patikrinimui ar auditui, kai jis atlieka veiksmus, kuriais siekiama užkirsti kelią, trukdyti ar vilkinti bet kokius veiksmus, reikalingus tyrimui, patikrinimui ar auditui atlikti. Tokie veiksmai visų pirma apima ▌ atsisakymą leisti patekti į savo patalpas ar kitas verslo tikslais naudojamas zonas, informacijos slėpimą ar atsisakymą ją atskleisti arba melagingos informacijos pateikimą.

2. Atsakingas leidimus suteikiantis pareigūnas uždraudžia dalyvauti procedūroje 137 straipsnio 2 dalies pirmos pastraipos i punkte ir ketvirtos pastraipos a, b ir c punktuose nurodytam asmeniui arba subjektui, jei tas asmuo arba subjektas yra patekęs į vieną ar daugiau šio straipsnio 1 dalies c punkto iv papunktyje ir d punkte nurodytų situacijų, dėl kurių draudžiama dalyvauti procedūroje. Jei nėra galutinio teismo sprendimo arba galutinio administracinio sprendimo, sprendimas priimamas remiantis tuose punktuose nurodytų veiksmų preliminariu teisiniu kvalifikavimu, atsižvelgiant į pagal šio straipsnio 3 dalies ketvirtos pastraipos a ir d punktus nustatytus faktus ir išvadas, išdėstytus 145 straipsnyje nurodytos komisijos rekomendacijoje.

Prieš atlikdama preliminarų teisinį klasifikavimą, 145 straipsnyje nurodyta komisija suteikia valstybei narei galimybę pateikti pastabas***, kiek tai susiję su šio straipsnio 3 dalyje nurodyta procedūra***.

Nedarant poveikio 63 straipsnio 2 daliai, valstybė narė užtikrina, kad mokėjimų paraiškos, susijusios su asmeniu arba subjektu, kuris yra patekęs į situaciją, dėl kurios draudžiama dalyvauti procedūroje, kaip nustatyta pagal šio straipsnio 1 dalies a punktą, nebūtų teikiamos Komisijai kompensuoti.

3. Jeigu šio straipsnio 1 dalies c, d, f, g ir h punktuose nurodytais atvejais arba šio straipsnio 1 dalies e ir i punktuose nurodytu atveju nėra galutinio teismo sprendimo arba, kai taikytina, galutinio administracinio sprendimo, atsakingas leidimus suteikiantis pareigūnas uždraudžia 137 straipsnio 2 dalyje nurodytam asmeniui arba subjektui dalyvauti procedūroje, remdamasis tuose punktuose nurodytų veiksmų preliminariu teisiniu kvalifikavimu, atsižvelgdamas į nustatytus faktus ar kitas išvadas, išdėstytus 145 straipsnyje nurodytos komisijos rekomendacijoje.

Šios dalies pirmoje pastraipoje nurodytas preliminarus kvalifikavimas nedaro poveikio valstybių narių kompetentingų institucijų pagal nacionalinę teisę atliekamam 137 straipsnio 2 dalyje nurodyto atitinkamo asmens arba subjekto veiksmų vertinimui. Gavęs pranešimą apie galutinį teismo sprendimą ar galutinį administracinį sprendimą, atsakingas leidimus suteikiantis pareigūnas nedelsdamas peržiūri savo sprendimą dėl draudimo 137 straipsnio 2 dalyje nurodytam asmeniui arba subjektui dalyvauti procedūroje ir (arba) dėl finansinės nuobaudos skyrimo gavėjui. Tais atvejais, kai galutiniu teismo sprendimu ar galutiniu administraciniu sprendimu nenustatoma draudimo dalyvauti procedūroje trukmė, atsakingas leidimus suteikiantis pareigūnas nustato tą trukmę, remdamasis nustatytais faktais bei išvadomis ir atsižvelgdamas į 145 straipsnyje nurodytos komisijos rekomendaciją.

Kai tokiu galutiniu teismo sprendimu ar galutiniu administraciniu sprendimu pripažįstama, kad 137 straipsnio 2 dalyje nurodytas asmuo arba subjektas nėra kaltas dėl veiksmų, kuriems taikomas preliminarus teisinis kvalifikavimas, kuriuo remiantis tam asmeniui arba subjektui buvo uždrausta dalyvauti procedūroje, atsakingas leidimus suteikiantis pareigūnas nedelsdamas panaikina tą draudimą dalyvauti procedūroje ir (arba) atitinkamai kompensuoja skirtas finansines nuobaudas.

Pirmoje pastraipoje nurodyti faktai ir išvados visų pirma apima:

a) faktus, nustatytus Europos prokuratūros tų valstybių narių, dalyvaujančių vykdant tvirtesnį bendradarbiavimą pagal Reglamentą (ES) 2017/1939, atžvilgiu, Audito Rūmų, OLAF ar vidaus auditoriaus atliktų auditų ar tyrimų arba vidaus audito metu, arba leidimus suteikiančio pareigūno atsakomybe atlikto bet kurio kito patikrinimo, audito ar kontrolės metu;

b) negalutinius administracinius sprendimus, kurie gali apimti drausmines priemones, kurių ėmėsi kompetentinga priežiūros įstaiga, atsakinga už profesinės etikos standartų taikymo tikrinimą;

c) asmenų ir subjektų, įgyvendinančių Sąjungos lėšas pagal 62 straipsnio 1 dalies pirmos pastraipos c punktą, sprendimuose nurodytus faktus;

d) subjektų, įgyvendinančių Sąjungos lėšas pagal 62 straipsnio 1 dalies pirmos pastraipos b punktą, pagal 144 straipsnio 2 dalies d punktą pateiktą informaciją, ***visų pirma*** faktus ir išvadas, nustatytus nacionaliniu lygmeniu vykdant ***galutinį teismo sprendimą ar galutinį*** administracinį ***sprendimą*** dėl šio straipsnio 1 dalies c punkto iv papunktyje arba d punkte nurodytų situacijų, dėl kurių draudžiama dalyvauti procedūroje, buvimo;

e) Komisijos sprendimus, susijusius su Sąjungos konkurencijos teisės pažeidimu, arba nacionalinės kompetentingos institucijos sprendimus, susijusius su Sąjungos ar nacionalinės konkurencijos teisės pažeidimu.

4. Visi atsakingo leidimus suteikiančio pareigūno sprendimai pagal 137–144 straipsnius arba, kai taikytina, visos 145 straipsnyje nurodytos komisijos rekomendacijos priimami laikantis proporcingumo principo, visų pirma atsižvelgiant į:

a) situacijos rimtumą, įskaitant poveikį Sąjungos finansiniams interesams ir įvaizdžiui;

b) nuo atitinkamų veiksmų praėjusį laiką;

c) veiksmų trukmę ir pasikartojimą;

d) tai, ar veika buvo tyčinė arba aplaidumo mastą;

e) 1 dalies b punkte nurodytais atvejais – tai, ar aptariama suma yra nedidelė;

f) visas kitas atsakomybę lengvinančias aplinkybes, tokias kaip antai:

i) tai, kokiu mastu 137 straipsnio 2 dalyje nurodytas atitinkamas asmuo arba subjektas bendradarbiavo su atitinkama kompetentinga institucija, ir to asmens arba subjekto įnašą į tyrimą, kaip tai pripažino atsakingas leidimus suteikiantis pareigūnas, arba

ii) situacijos, dėl kurios draudžiama dalyvauti procedūroje, atskleidimas pateikiant 139 straipsnio 1 dalyje nurodytą pareiškimą arba

iii) priemonės, kurių valstybės narės ėmėsi asmens arba subjekto atžvilgiu pagal 63 straipsnio 2 dalį.

5. Atsakingas leidimus suteikiantis pareigūnas uždraudžia 137 straipsnio 2 dalyje nurodytiems asmenims arba subjektams dalyvauti procedūroje, jeigu:

a) fizinis arba juridinis asmuo, kuris yra 137 straipsnio 2 dalyje nurodyto asmens arba subjekto administracijos, valdymo ar priežiūros įstaigos darbuotojas arba kuris turi atstovavimo, sprendimo ar kontrolės įgaliojimus to asmens arba subjekto atžvilgiu, yra patekęs į vieną ar daugiau iš šio straipsnio 1 dalies c– i punktuose nurodytų situacijų;

b) fizinis arba juridinis asmuo, kuris prisiima neribotą atsakomybę už 137 straipsnio 2 dalyje nurodyto asmens arba subjekto skolas, yra patekęs į vieną ar daugiau iš šio straipsnio 1 dalies a arba b punktuose nurodytų situacijų;

c) fizinis asmuo, kuris yra labai svarbus vykdant skyrimo procedūrą arba teisinį įsipareigojimą, yra patekęs į vieną ar daugiau iš šio straipsnio 1 dalies c– i punktuose nurodytų situacijų.

Atsakingas leidimus suteikiantis pareigūnas užtikrina, kad fiziniam asmeniui, kuris yra patekęs į vieną ar daugiau iš pirmoje pastraipoje nurodytų situacijų, būtų draudžiama dalyvauti procedūroje.

6. Kai 137 straipsnio 2 dalies pirmos pastraipos a–f ir h–***i*** punktuose nurodytam asmeniui arba subjektui uždraudžiama dalyvauti procedūroje, atsakingas leidimus suteikiantis pareigūnas taip pat gali uždrausti dalyvauti procedūroje arba skirti finansinę nuobaudą tikrajam savininkui arba bet kuriam su subjektu, kuriam draudžiama dalyvauti procedūroje, susijusiam subjektui. Bet kuriame atsakingo leidimus suteikiančio pareigūno sprendime arba, kai taikoma, 145 straipsnyje nurodytos komisijos rekomendacijoje atsižvelgiama į tai, ar:

a) subjektas, kuriam draudžiama dalyvauti procedūroje, yra funkciniu požiūriu nepriklausomas nuo su juo susijusio subjekto ir nuo tikrojo savininko;

b) subjekto, kuriam draudžiama dalyvauti procedūroje, nusižengimas nėra susijęs su tuo, kad nebuvo vykdoma priežiūra arba nebuvo užtikrinama tinkama kontrolė;

c) subjektas, kuriam draudžiama dalyvauti procedūroje, priėmė komercinį sprendimą be jokio su juo susijusio subjekto ar tikrojo savininko įtakos.

7. Šio straipsnio 3 dalyje nurodytais atvejais atsakingas leidimus suteikiantis pareigūnas gali be 145 straipsnyje nurodytos komisijos išankstinės rekomendacijos laikinai uždrausti 137 straipsnio 2 dalyje nurodytam asmeniui arba subjektui dalyvauti procedūroje, jeigu atitinkamo asmens arba subjekto dalyvavimas skyrimo procedūroje arba jo atrinkimas Sąjungos lėšoms įgyvendinti keltų didelę ir neišvengiamą grėsmę Sąjungos finansiniams interesams. Tokiais atvejais atsakingas leidimus suteikiantis pareigūnas nedelsdamas dėl to kreipiasi į 145 straipsnyje nurodytą komisiją ir ne vėliau kaip per 14 dienų nuo komisijos rekomendacijos gavimo dienos priima galutinį sprendimą.

8. Leidimus suteikiančio pareigūno prašymu ir tais atvejais, kai to reikia dėl bylos pobūdžio ar aplinkybių, prašymas, kad 145 straipsnyje nurodyta komisija pateiktų rekomendaciją, gali būti nagrinėjamas taikant pagreitintą procedūrą, nedarant poveikio atitinkamo asmens arba subjekto teisei būti išklausytam.

9. Atsakingas leidimus suteikiantis pareigūnas, atsižvelgdamas, kai taikytina, į 145 straipsnyje nurodytos komisijos rekomendaciją, neuždraudžia 137 straipsnio 2 dalyje nurodytam asmeniui arba subjektui dalyvauti skyrimo procedūroje arba būti atrinktam Sąjungos lėšoms įgyvendinti, jeigu:

   a) asmuo arba subjektas ėmėsi šio straipsnio ***10*** dalyje nurodytų taisomųjų priemonių tokiu mastu, kokio pakanka jo patikimumui įrodyti. Šis punktas netaikomas šio straipsnio 1 dalies d punkte nurodytu atveju;

   b) tai reikalinga siekiant užtikrinti paslaugos tęstinumą ribotos trukmės laikotarpį, kol bus patvirtintos šio straipsnio 7 dalyje nurodytos taisomosios priemonės;

   c) toks draudimas būtų neproporcingas, remiantis šio straipsnio 3 dalyje nurodytais kriterijais.

Be to, šio straipsnio 1 dalies a punktas netaikomas prekių pirkimui ypač palankiomis sąlygomis iš tiekėjo, kuris galutinai nutraukia savo verslo veiklą, arba iš likvidatorių, jei vykdoma nemokumo procedūra, jei susitarta su kreditoriais arba jei pagal Sąjungos ar nacionalinę teisę vykdoma panaši procedūra.

Draudimo dalyvauti procedūroje netaikymo situacijomis, nurodytomis šios dalies pirmoje ir antroje pastraipose, atsakingas leidimus suteikiantis pareigūnas nurodo priežastis, dėl kurių 137 straipsnio 2 dalyje nurodytam asmeniui arba subjektui nedraudžiama dalyvauti procedūroje, ir apie tas priežastis informuoja 145 straipsnyje nurodytą komisiją.

10. ***9*** dalies pirmos pastraipos a punkte nurodytos taisomosios priemonės visų pirma gali būti:

a) priemonės, skirtos nustatyti, kodėl susidaro situacijos, dėl kurių draudžiama dalyvauti procedūroje, ir konkrečios techninės, organizacinės ir su darbuotojais susijusios priemonės atitinkamoje 137 straipsnio 2 dalyje nurodyto asmens arba subjekto verslo ar veiklos srityje, tinkamos veiksmams ištaisyti ir užkirsti kelią vėlesniam jų pasikartojimui;

b) įrodymas, kad 137 straipsnio 2 dalyje nurodytas asmuo arba subjektas ėmėsi priemonių, kad kompensuotų ar atlygintų žalą ar nuostolius, kurie buvo padaryti Sąjungos finansiniams interesams dėl faktinių aplinkybių, lėmusių situaciją, dėl kurios draudžiama dalyvauti procedūroje;

c) įrodymas, kad 137 straipsnio 2 dalyje nurodytas asmuo arba subjektas sumokėjo kompetentingos institucijos skirtą baudą arba šio straipsnio 1 dalies b punkte nurodytus mokesčius ar socialinio draudimo įmokas arba užtikrino jų mokėjimą.

Nedarant poveikio atsakingo leidimus suteikiančio pareigūno ar 145 straipsnyje nurodytos komisijos vertinimo, asmuo arba subjektas pateikia taisomąsias priemones, kurias įvertino nepriklausomas išorės auditorius arba kurios nacionalinės arba Sąjungos institucijos sprendimu laikomos pakankamomis.

11. Atsižvelgdamas, kai taikytina, į peržiūrėtą 145 straipsnyje nurodytos komisijos rekomendaciją, atsakingas leidimus suteikiantis pareigūnas nedelsdamas peržiūri savo sprendimą uždrausti 137 straipsnio 2 dalyje nurodytam asmeniui arba subjektui dalyvauti procedūroje *ex officio* arba to asmens arba subjekto prašymu, jeigu tas asmuo arba subjektas jau ėmėsi taisomųjų priemonių, kurių pakanka, kad būtų įrodytas jo patikimumas, arba pateikė naujos informacijos, iš kurios aišku, kad šio straipsnio 1 dalyje nurodyta situacija, dėl kurios draudžiama dalyvauti procedūroje, jau ištaisyta.

12. 137 straipsnio 2 dalies b punkte nurodytu atveju atsakingas leidimus suteikiantis pareigūnas turi reikalauti, kad kandidatas arba konkurso dalyvis pakeistų subjektą arba subrangovą, kurio pajėgumu jis ketina pasikliauti ir kuris yra šio straipsnio 1 dalyje nurodytoje situacijoje, dėl kurios draudžiama dalyvauti procedūroje.

139 straipsnis

Pareiškimas ir įrodymai, kad nėra susidariusi situacija, dėl kurios draudžiama dalyvauti procedūroje

1. Dalyvis pareiškia, ar jis yra patekęs į vieną iš 138 straipsnio 1 dalyje ir 143 straipsnio 1 dalyje nurodytų situacijų ir, kai taikytina, ar ėmėsi taisomųjų priemonių, nurodytų 139 straipsnio 9 dalies pirmos pastraipos a punkte.

   Dalyvis taip pat pareiškia, ar toliau nurodyti asmenys arba subjektai yra patekę į vieną iš 138 straipsnio 1 dalies c–h punktuose nurodytų situacijų, dėl kurių draudžiama dalyvauti procedūroje:

   a) fiziniai ar juridiniai asmenys, kurie yra dalyvio administracijos, valdymo ar priežiūros įstaigos darbuotojai arba kurie turi atstovavimo, sprendimo ar kontrolės įgaliojimus to dalyvio atžvilgiu;

b) dalyvio tikrieji savininkai, kaip apibrėžta Direktyvos (ES) 2015/849 3 straipsnio 6 punkte.

Dalyvis ar gavėjas nedelsdamas informuoja atsakingą leidimus suteikiantį pareigūną, jei pasikeičia situacijos, apie kurias pranešta.

Kai tikslinga, kandidatas arba konkurso dalyvis pateikia pirmoje ir antroje pastraipose nurodytus tuos pačius pareiškimus, kuriuos pasirašė subrangovas arba atitinkamu atveju bet kuris kitas subjektas, kurio pajėgumu jis ketina pasikliauti.

Atsakingas leidimus suteikiantis pareigūnas nereikalauja pirmoje ir antroje pastraipose nurodytų pareiškimų, jeigu tokie pareiškimai jau buvo pateikti kitos skyrimo procedūros tikslais, su sąlyga, kad situacija nepasikeitė ir kad nuo pareiškimų pateikimo dienos praėjo ne daugiau kaip vieneri metai.

Atsakingas leidimus suteikiantis pareigūnas gali netaikyti pirmoje ir antroje pastraipose nustatytų reikalavimų labai mažos vertės ***dotacijoms ir labai mažos vertės*** sutartims, kurių vertė neviršija ***2 straipsnio 74 punkte ir*** I priedo 14.4 punkte ***nurodytų sumų***.

2. Kaskart, kai to paprašo atsakingas leidimus suteikiantis pareigūnas ir kai to reikia siekiant užtikrinti tinkamą procedūros eigą, dalyvis, subrangovas arba subjektas, kurio pajėgumu kandidatas arba konkurso dalyvis ketina pasikliauti pateikia:

a) tinkamus įrodymus, kad jis nėra patekęs į vieną iš 138 straipsnio 1 dalyje nurodytų situacijų, dėl kurių draudžiama dalyvauti procedūroje;

b) informacijos apie fizinius ar juridinius asmenis, kurie yra dalyvio administracijos, valdymo ar priežiūros organo nariai arba kurie turi atstovavimo, sprendimo ar kontrolės įgaliojimus to dalyvio atžvilgiu, įskaitant asmenis ir subjektus, priklausančius nuosavybės ir kontrolės struktūrai ir tikriesiems savininkams, ir tinkamų įrodymų, kad nė vienas iš tų asmenų nėra patekęs į vieną iš 139 straipsnio 1 dalies c–f punktuose nurodytų situacijų, dėl kurių draudžiama dalyvauti procedūroje;

c) tinkamus įrodymus, kad fiziniai ar juridiniai asmenys, kurie prisiima neribotą atsakomybę už to dalyvio skolas, nėra patekę į 138 straipsnio 1 dalies a ar b punkte nurodytą situaciją, dėl kurios draudžiama dalyvauti procedūroje.

3. Kai taikytina ir laikantis nacionalinės teisės, atsakingas leidimus suteikiantis pareigūnas, kaip tinkamą įrodymą, kad 2 dalyje nurodytas dalyvis arba subjektas nėra patekęs į vieną iš 138 straipsnio 1 dalies a, c, d, f, g ir h punktuose nurodytų situacijų, dėl kurių draudžiama dalyvauti procedūroje, gali priimti naujausią teismo bylų registro išrašą arba, jei tai neįmanoma, įsisteigimo valstybės teisminės ar administracinės institucijos neseniai išduotą lygiavertį dokumentą, įrodantį, kad tie reikalavimai yra įvykdyti.

Atsakingas leidimus suteikiantis pareigūnas, kaip pakankamą įrodymą, kad 2 dalyje nurodytas dalyvis arba subjektas nėra patekęs į vieną iš 138 straipsnio 1 dalies a ir b punktuose nurodytų situacijų, dėl kurių draudžiama dalyvauti procedūroje, gali priimti įsisteigimo valstybės kompetentingos institucijos neseniai išduotą pažymą. Jeigu tokių rūšių pažymos įsisteigimo valstybėje nėra išduodamos, dalyvis gali pateikti teisminės įstaigos arba notaro patvirtintą priesaikos deklaraciją arba, jei tai neįmanoma, jo įsisteigimo valstybės administracinės institucijos arba kompetentingos profesinės organizacijos patvirtintą oficialų pareiškimą.

4. Atsakingas leidimus suteikiantis pareigūnas 2 dalyje nurodytam dalyviui arba subjektui netaiko pareigos pateikti 2 ir 3 dalyse nurodytų patvirtinamųjų dokumentų:

   a) jeigu jis gali nemokamai su tokiais dokumentais susipažinti nacionalinėje duomenų bazėje;

   b) jeigu tokie dokumentai jam jau buvo pateikti kitos procedūros tikslais ir su sąlyga, kad visi pateikti dokumentai tebegalioja ir kad nuo dokumentų išdavimo dienos praėjo ne daugiau kaip vieni metai;

   c) jeigu jis pripažįsta, kad pateikti tokius dokumentus yra fiziškai neįmanoma.

5. Šio straipsnio 1–4 dalys netaikomos asmenims ir subjektams, įgyvendinantiems Sąjungos lėšas pagal 62 straipsnio 1 dalies pirmos pastraipos c punktą, arba Sąjungos organams, nurodytiems 70 ir 71 straipsniuose.

   Jeigu taikomos finansinės priemonės ir teikiamos biudžeto garantijos ir nėra taisyklių ir procedūrų, visiškai lygiaverčių 157 straipsnio 4 dalies pirmos pastraipos d punkte nurodytoms taisyklėms ir procedūroms, galutiniai gavėjai ir tarpininkai asmeniui arba subjektui, įgyvendinančiam Sąjungos lėšas pagal 62 straipsnio 1 dalies pirmos pastraipos c punktą, pateikia pasirašytą priesaikos deklaraciją, kuria patvirtinama, kad jie nėra patekę į vieną iš 138 straipsnio 1 dalies a–d, g ir h punktuose arba 143 straipsnio 1 dalies pirmos pastraipos b ir c punktuose nurodytų situacijų arba į situaciją, kuri, atlikus vertinimą pagal 157 straipsnio 4 dalį, buvo pripažinta lygiaverte.

Jeigu finansinės priemonės įgyvendinamos išimties tvarka pagal 62 straipsnio 1 dalies pirmos pastraipos a punktą, galutiniai gavėjai pateikia finansų tarpininkams pasirašytą priesaikos deklaraciją, kuria patvirtinama, kad jie nėra patekę į vieną iš 138 straipsnio 1 dalies a–d, g ir h punktuose arba 143 straipsnio 1 dalies pirmos pastraipos b ir c punktuose nurodytų situacijų.

140 straipsnis

Finansinės nuobaudos

1. Siekiant užtikrinti atgrasomąjį poveikį, atsakingas leidimus suteikiantis pareigūnas, atsižvelgdamas, kai taikytina, į 145 straipsnyje nurodytos komisijos rekomendaciją, gali skirti finansinę nuobaudą gavėjui, dėl kurio prisiimtas teisinis įsipareigojimas ir kuris yra patekęs į 138 straipsnio 1 dalies c, d, e, f, g, h arba i punkte nurodytą situaciją, dėl kurios draudžiama dalyvauti procedūroje.

Susidarius 139 straipsnio 1 dalies c–i punktuose nurodytoms situacijoms, dėl kurių draudžiama dalyvauti procedūroje, finansinė nuobauda gali būti skiriama kaip alternatyva sprendimui uždrausti gavėjui dalyvauti procedūroje, kai toks draudimas būtų neproporcingas remiantis 138 straipsnio 4 dalyje nurodytais kriterijais.

Susidarius 138 straipsnio 1 dalies c, d ir e punktuose nurodytoms situacijoms, dėl kurių draudžiama dalyvauti procedūroje, finansinė nuobauda gali būti skiriama kartu su draudimu dalyvauti procedūroje, jeigu tai būtina Sąjungos finansiniams interesams apsaugoti dėl to, kad gavėjas sistemingai ir periodiškai vykdė veiksmus, kuriais siekė nepagrįstai gauti Sąjungos lėšų.

Nepaisant šios dalies pirmos, antros ir trečios pastraipos, finansinė nuobauda neskiriama gavėjui, kuris pagal 139 straipsnį atskleidė, kad yra patekęs į situaciją, dėl kurios draudžiama dalyvauti procedūroje.

2. Finansinės nuobaudos suma neturi viršyti 10 % visos teisinio įsipareigojimo vertės. Susitarimo dėl dotacijos, pasirašyto su keliais naudos gavėjais, atveju finansinė nuobauda neturi viršyti 10 % dotacijos sumos, kurią atitinkamas naudos gavėjas turi teisę gauti pagal susitarimą dėl dotacijos.

141 straipsnis

Draudimo dalyvauti procedūroje trukmė ir senaties terminas

1. Draudimo dalyvauti procedūroje trukmė neturi viršyti nė vieno iš šių laikotarpių:

a) valstybės narės galutiniu teismo sprendimu ar galutiniu administraciniu sprendimu nustatytos trukmės, jei ji yra nustatyta;

b) jeigu galutinis teismo sprendimas arba galutinis administracinis sprendimas nėra priimtas:

i) penkerių metų 138 straipsnio 1 dalies d ir i punktuose nurodytais atvejais;

ii) trejų metų 138 straipsnio 1 dalies c ir e–h punktuose nurodytais atvejais.

137 straipsnio 2 dalyje nurodytam asmeniui arba subjektui draudžiama dalyvauti procedūroje tol, kol jis yra vienoje iš 138 straipsnio 1 dalies a ir b punktuose nurodytų situacijų, dėl kurių draudžiama dalyvauti procedūroje.

2. Draudimo dalyvauti procedūroje ir (arba) finansinių nuobaudų skyrimo 137 straipsnio 2 dalyje nurodytam asmeniui arba subjektui senaties terminas yra penkerių metų laikotarpis, skaičiuojamas nuo bet kurios iš šių datų:

a) 138 straipsnio 1 dalies b–e ir g, h bei i punktuose nurodytais atvejais – veiksmų, dėl kurių draudžiama dalyvauti procedūroje, dienos, o tęstinių ar pasikartojančių veiksmų atveju – dienos, kurią tie veiksmai nutraukiami;

b) 138 straipsnio 1 dalies b, c, d, g, h ir i punktuose nurodytais atvejais – nacionalinei jurisdikcijai priklausančio galutinio teismo sprendimo arba galutinio administracinio sprendimo dienos.

Senaties terminas nutraukiamas nacionalinės institucijos, Komisijos, OLAF, Europos prokuratūros tų valstybių narių, dalyvaujančių vykdant tvirtesnį bendradarbiavimą pagal Reglamentą (ES) 2017/1939, atžvilgiu, šio reglamento 145 straipsnyje nurodytos komisijos ar bet kurio subjekto, dalyvaujančio vykdant biudžetą, aktu, jeigu apie tokį aktą pranešama šio reglamento 137 straipsnio 2 dalyje nurodytam asmeniui arba subjektui ir jeigu jis susijęs su tyrimais arba teismo procesu. Naujas senaties terminas pradedamas skaičiuoti kitą dieną po nutraukimo.

Taikant šio reglamento 138 straipsnio 1 dalies f punktą, draudimui šio reglamento 137 straipsnio 2 dalyje nurodytam asmeniui arba subjektui dalyvauti procedūroje ir (arba) finansinių nuobaudų gavėjui skyrimui taikomas Reglamento (EB, Euratomas) Nr. 2988/95 3 straipsnyje numatytas senaties terminas.

Jeigu šio reglamento 137 straipsnio 2 dalyje nurodyto atitinkamo asmens arba subjekto veiksmai priskiriami kelioms situacijoms, susidariusioms dėl šio reglamento 138 straipsnio 1 dalyje išvardytų priežasčių, taikomas senaties terminas, taikytinas rimčiausiai iš šių priežasčių.

142 straipsnis

Draudimo dalyvauti procedūroje ir finansinių nuobaudų paskelbimas

1. Tam, kad prireikus būtų sustiprintas atgrasomasis draudimo dalyvauti procedūroje ir (arba) finansinės nuobaudos poveikis, Komisija, atsižvelgdama į atsakingo leidimus suteikiančio pareigūno sprendimą, savo interneto svetainėje paskelbia toliau nurodytą informaciją, susijusią su draudimu dalyvauti procedūroje ir, kai taikytina, finansine nuobauda 139 straipsnio 1 dalies c–h punktuose nurodytais atvejais:

   a) atitinkamo 137 straipsnio 2 dalyje nurodyto asmens arba subjekto pavadinimą;

   b) situaciją, dėl kurios draudžiama dalyvauti procedūroje;

   c) draudimo dalyvauti procedūroje trukmę ir (arba) finansinės nuobaudos sumą.

Kai sprendimas uždrausti dalyvauti procedūroje ir (arba) skirti finansinę nuobaudą yra priimtas remiantis ***138 straipsnio 2 dalyje*** nurodytu preliminariu kvalifikavimu, skelbiamoje informacijoje nurodoma, kad nėra galutinio teismo sprendimo arba, kai taikytina, galutinio administracinio sprendimo. Tokiais atvejais informacija apie apeliacinius skundus, jų statusą ir nagrinėjimo rezultatus, taip pat apie atsakingo leidimus suteikiančio pareigūno peržiūrėtą sprendimą paskelbiama nedelsiant. Jeigu buvo paskirta finansinė nuobauda, skelbiamoje informacijoje taip pat nurodoma, ar ta nuobauda yra sumokėta.

Sprendimą paskelbti informaciją priima atsakingas leidimus suteikiantis pareigūnas atitinkamu atveju po to, kai priimamas atitinkamas galutinis teismo sprendimas, arba, kai taikytina, galutinis administracinis sprendimas, arba po to, kai 145 straipsnyje nurodyta komisija pateikia rekomendaciją. Tas sprendimas įsigalioja praėjus trims mėnesiams po pranešimo apie jį atitinkamam asmeniui arba subjektui, kaip nurodyta 137 straipsnio 2 dalyje.

Paskelbta informacija pašalinama iškart po to, kai nustoja galioti draudimas dalyvauti procedūroje. Finansinės nuobaudos atveju paskelbta informacija pašalinama po šešių mėnesių nuo tos nuobaudos sumokėjimo dienos.

Jeigu tai susiję su asmens duomenimis, laikydamasis Reglamento (ES) 2018/1725, atsakingas leidimus suteikiantis pareigūnas informuoja atitinkamą asmenį arba subjektą, kaip nurodyta šio reglamento 137 straipsnio 2 dalyje apie jo teises pagal taikytinas duomenų apsaugos taisykles ir apie esamas naudojimosi tomis teisėmis procedūras.

2. Šio straipsnio 1 dalyje nurodyta informacija turi būti neskelbiama esant bet kurioms iš šių aplinkybių:

a) kai būtina išsaugoti tyrimo arba nacionalinio teismo proceso konfidencialumą;

b) kai paskelbus informaciją būtų padaryta neproporcinga žala 137 straipsnio 2 dalyje nurodytam atitinkamam asmeniui arba subjektui arba jos paskelbimas būtų kitaip neproporcingas, remiantis 138 straipsnio 4 dalyje išdėstytais proporcingumo kriterijais ir atsižvelgiant į finansinės nuobaudos sumą;

c) kai tai susiję su fiziniu asmeniu, išskyrus atvejus, kai asmens duomenų paskelbimas išimtinėmis aplinkybėmis yra pateisinamas, *inter alia*, dėl veiksmų sunkumo ar jų poveikio Sąjungos finansiniams interesams. Tokiais atvejais, priimant sprendimą dėl informacijos paskelbimo, tinkamai atsižvelgiama į teisę į privatų gyvenimą ir kitas Reglamente (ES) 2018/1725 numatytas teises.

143 straipsnis

Pašalinimas iš skyrimo procedūros

1. Atsakingas leidimus suteikiantis pareigūnas iš konkrečios skyrimo procedūros pašalina dalyvį, kuris:

a) yra patekęs į vieną iš remiantis 138 straipsniu nustatytų situacijų, dėl kurių draudžiama dalyvauti procedūroje;

b) klaidingai pateikė informaciją, kuri reikalinga kaip viena iš dalyvavimo procedūroje sąlygų, arba tos informacijos nepateikė;

c) yra anksčiau dalyvavęs rengiant dokumentus, naudojamus vykdant skyrimo procedūrą, jeigu taip pažeidžiamas vienodo požiūrio principas, įskaitant konkurencijos iškraipymą, kurio neįmanoma ištaisyti kitomis priemonėmis;

d) patiria ***profesinį*** interesų konfliktą, kuris gali turėti neigiamos įtakos sutarties vykdymui pagal I priedo 20.6 punktą***;***

e) yra Komisijos pagal šio straipsnio 3 dalį priimto sprendimo, kuriuo draudžiama skirti sutartį dėl to, kad gavo vidaus rinką iškraipančių užsienio subsidijų, adresatas.

Atsakingas leidimus suteikiantis pareigūnas pateikia kitiems skyrimo procedūros dalyviams atitinkamą informaciją, kuria buvo pasikeista tam dalyviui dalyvaujant pasirengime skyrimo procedūrai, kaip nurodyta pirmos pastraipos c punkte, arba kuri buvo gauta dėl tokio jo dalyvavimo. Prieš tokį pašalinimą dalyviui suteikiama galimybė įrodyti, kad jo dalyvavimu rengiant skyrimo procedūrą nepažeidžiamas vienodo požiūrio principas.

2. Išskyrus atvejus, kai pašalinimas pagal šio straipsnio 1 dalies pirmos pastraipos a punktą grindžiamas sprendimu uždrausti dalyvauti procedūroje, kuris priimtas dalyvio atžvilgiu išnagrinėjus jo pastabas, taikoma 134 straipsnio 1 dalis.

3. Šio straipsnio pirmos pastraipos e punkto tikslais Reglamentas (ES) 2022/2560, visų pirma jo 1, 2 ir 4 skyrių nuostatos, įskaitant jo 30 straipsnį, mutatis mutandis taikomas Komisijos vykdomai bet kokių užsienio finansinių įnašų, gautų vykdant viešųjų pirkimų procedūrą pagal šį reglamentą, preliminariai peržiūrai ir išsamiam tyrimui. Išankstinio pranešimo perkančiajai organizacijai tikslais pagal šį reglamentą vykdomos skyrimo procedūros dalyviai atsakingam leidimus suteikiančiam pareigūnui praneša apie visus atitinkamus užsienio finansinius įnašus tomis pačiomis sąlygomis, kurios nustatytos Reglamento (ES) 2022/2560 28 ir 29 straipsniuose ir įgyvendinimo aktų, priimtų remiantis to reglamento 47 straipsnio 1 dalimi, nuostatose. Be to, viešųjų pirkimų procedūroms pagal šį reglamentą taip pat taikomi atitinkami deleguotieji aktai, priimti remiantis Reglamento (ES) 2022/2560 49 straipsniu. Pagal šį reglamentą įgyvendinamos atitinkamos Reglamento (ES) 2022/2560, taip pat deleguotųjų aktų, priimtų remiantis to reglamento 49 straipsniu, ir įgyvendinimo aktų, priimtų remiantis to reglamento 47 straipsnio 1 dalimi, nuostatos.

Atsižvelgiant į šios dalies pirmą pastraipą, Komisijai suteikiami įgaliojimai priimti įgyvendinimo aktus sprendimo forma, kuriais:

a) nustatoma, kad dalyvio pasiūlyti prisiimti įsipareigojimai yra privalomi tam dalyviui, kaip tai suprantama Reglamento (ES) 2022/2560 11 straipsnio 3 dalyje, taikant šį reglamentą;

b) nepareiškiamas prieštaravimas, kaip tai suprantama Reglamento (ES) 2022/2560 11 straipsnio 4 dalyje, taikant šį reglamentą;

c) draudžiama skirti sutartį dalyviui dėl to, kad jis gavo vidaus rinką iškraipančių užsienio subsidijų, kaip tai suprantama Reglamento (ES) 2022/2560 31 straipsnio 2 dalyje, taikant šį reglamentą.

Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 276 straipsnio 2 dalyje nurodytos patariamosios procedūros.

Priemonių, kurių reikia imtis pagal šią dalį, tikslais, kai Reglamente (ES) 2022/2560 nurodomos viešųjų pirkimų procedūros, kaip tai suprantama Europos Parlamento ir Tarybos direktyvose 2014/23/ES, 2014/24/ES ir 2014/25/ES[58], jos suprantamos kaip viešųjų pirkimų procedūros šio reglamento prasme.

Priėmus antros pastraipos c punkte nurodytą sprendimą dėl draudimo, atsakingas leidimus suteikiantis pareigūnas apie pašalinimą iš skyrimo procedūros praneša atitinkamam dalyviui adresuotu raštu.

144 straipsnis

Ankstyvojo nustatymo ir draudimo dalyvauti procedūroje sistema

1. Informacija, kuria keičiamasi 137 straipsnyje nurodytoje ankstyvojo nustatymo ir draudimo dalyvauti procedūroje sistemoje, centralizuojama Komisijos sukurtoje duomenų bazėje (toliau – duomenų bazė) ir tvarkoma gerbiant teisę į privatų gyvenimą ir kitas teises, numatytas Reglamente (ES) 2018/1725.

   Informaciją apie ankstyvo nustatymo, draudimo dalyvauti procedūroje ir (arba) finansinių nuobaudų skyrimo atvejus į duomenų bazę įveda atsakingas leidimus suteikiantis pareigūnas, apie tai pranešęs atitinkamam asmeniui arba subjektui, kaip nurodyta 137 straipsnio 2 dalyje. Tokį pranešimą išimtinėmis aplinkybėmis galima atidėti, kai yra įtikinamų teisėtų priežasčių išsaugoti tyrimo ar nacionalinio teismo proceso konfidencialumą, kol tokių įtikinamų teisėtų priežasčių išlaikyti konfidencialumą nebelieka.

---

58 ***2014 m. vasario 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2014/25/ES dėl subjektų, vykdančių veiklą vandens, energetikos, transporto ir pašto paslaugų sektoriuose, vykdomų pirkimų, kuria panaikinama Direktyva 2004/17/EB (OL L 94, 2014 3 28, p. 243).***

Pagal Reglamentą (ES) 2018/1725 Komisija, pateikus jai prašymą, informuoja bet kurį asmenį arba subjektą, kuriems taikoma ankstyvojo nustatymo ir draudimo dalyvauti procedūroje sistema, kaip nurodyta 137 straipsnio 2 dalyje, apie duomenų bazėje saugomus duomenis, susijusius su tuo asmeniu ar subjektu.

Jeigu duomenys ištaisomi, ištrinami ar pakeičiami, duomenų bazėje laikoma informacija, kai tikslinga, atnaujinama. Ji skelbiama tik laikantis 142 straipsnio.

2. Ankstyvojo nustatymo ir draudimo dalyvauti procedūroje sistema yra grindžiama faktais bei išvadomis, kaip nurodyta 138 straipsnio 3 dalies ketvirtoje pastraipoje, ir informacija, kurią Komisijai perdavė, visų pirma:

   a) Europos prokuratūra tų valstybių narių, dalyvaujančių vykdant tvirtesnį bendradarbiavimą pagal Reglamentą (ES) 2017/1939, atžvilgiu, arba OLAF – pagal Reglamentą (ES, Euratomas) Nr. 883/2013, kai atlikus ar atliekant tyrimą paaiškėja, kad siekiant apsaugoti Sąjungos finansinius interesus būtų tikslinga imtis atsargumo priemonių arba veiksmų, tinkamai užtikrinant procesines bei pagrindines teises ir informatorių apsaugą;

   b) Komisijos, Komisijos įsteigtos Europos tarnybos arba vykdomosios įstaigos leidimus suteikiantis pareigūnas;

   c) kita nei nurodytosios šios dalies b punkte Sąjungos institucija, Europos tarnyba, agentūra, įstaiga arba asmuo, kuriems pavesta vykdyti BUSP veiksmus;

d) subjektai, vykdantys biudžetą ***pagal 62 straipsnio 1 dalies pirmos pastraipos b punktą, ir asmenys bei subjektai, gaunantys lėšas vykdant biudžetą pagal 62 straipsnio 1 dalies pirmos pastraipos a punktą, su valstybėmis narėmis, atvejais, kai faktai ir išvados nustatomi tik galutiniuose teismo sprendimuose ar galutiniuose administraciniuose sprendimuose, remiantis 138 straipsnio 1 dalies c punkto iv papunktyje ir d punkte nurodytomis priežastimis, taip pat*** nustatyto sukčiavimo ir (arba) pažeidimo ir tolesnių su jais susijusių veiksmų atvejais, kai perduoti informaciją reikalaujama pagal konkrečių sektorių taisykles;

e) asmenys arba subjektai, įgyvendinantys Sąjungos lėšas pagal 62 straipsnio 1 dalies pirmos pastraipos c punktą, nustatyto sukčiavimo ir (arba) pažeidimo ir tolesnių su jais susijusių veiksmų atvejais.

3. Išskyrus atvejus, kai informacija turi būti pateikta laikantis konkrečių sektorių taisyklių, informacija, kurią reikia perduoti pagal šio straipsnio 2 dalį, apima:

a) atitinkamo subjekto arba asmens tapatybės duomenis;

b) nustatytos rizikos arba atitinkamų faktų santrauką;

c) informaciją, kuri galėtų būti naudinga leidimus suteikiančiam pareigūnui, jam atliekant šio straipsnio 4 dalyje nurodytą patikrinimą arba priimant sprendimą uždrausti dalyvauti procedūroje, kaip nurodyta 138 straipsnio 1 arba 3 dalyje, arba sprendimą skirti finansinę nuobaudą, kaip nurodyta 140 straipsnyje;

d) kai taikytina, specialias priemones, būtinas perduotos informacijos konfidencialumui užtikrinti, įskaitant įrodymų apsaugos priemones tyrimui arba nacionaliniam teismo procesui apsaugoti.

4. Komisija 3 dalyje nurodytą informaciją per 1 dalyje nurodytą duomenų bazę nedelsdama perduoda savo leidimus suteikiantiems pareigūnams ir savo vykdomųjų įstaigų, visų kitų Sąjungos institucijų, Sąjungos organų, Europos tarnybų ir agentūrų leidimus suteikiantiems pareigūnams, kad jie galėtų atlikti būtiną jų vykdomų skyrimo procedūrų ir galiojančių teisinių įsipareigojimų patikrinimą.

   Atlikdamas tą patikrinimą atsakingas leidimus suteikiantis pareigūnas naudojasi savo įgaliojimais, kaip nustatyta 74 straipsnyje, ir neviršija to, kas numatyta skyrimo procedūros sąlygose ir teisiniuose įsipareigojimuose.

   Su ankstyvuoju nustatymu susijusios informacijos, perduotos pagal šio straipsnio 3 dalį, saugojimo laikotarpis neturi viršyti vienų metų. Jeigu per tą laikotarpį atsakingas leidimus suteikiantis pareigūnas draudimo dalyvauti procedūroje arba finansinių nuobaudų skyrimo atveju paprašo komisijos pateikti rekomendaciją, saugojimo laikotarpis gali būti pratęstas iki tol, kol atsakingas leidimus suteikiantis pareigūnas priims sprendimą.

5. Visiems asmenims ir subjektams, dalyvaujantiems vykdant biudžetą pagal 62 straipsnį, Komisija suteikia galimybę susipažinti su informacija apie sprendimus uždrausti dalyvauti procedūroje pagal 138 straipsnį***, kad jie, skirdami sutartis ar atrinkdami naudos gavėjus įgyvendinti Sąjungos lėšas, galėtų patikrinti, ar į ankstyvojo nustatymo ir draudimo dalyvauti procedūroje sistemą yra įtrauktas draudimas dalyvauti procedūroje***.

   Išskyrus atvejus, kai biudžeto vykdymas pavedamas 62 straipsnio 1 dalies pirmos pastraipos c punkte nurodytiems asmenims arba subjektams, laikantis 157 straipsnio 4 dalyje nurodytų sąlygų, visi vykdant biudžetą dalyvaujantys asmenys ir subjektai užtikrina tokių sprendimų vykdymą, kiek tai susiję su asmeniu arba subjektu, teikiančiu paraišką Sąjungos lėšoms gauti ***arba*** atrinktu jas ***įgyvendinti***.

6. Metiniame Komisijos pranešime Europos Parlamentui ir Tarybai, kaip nurodyta SESV 325 straipsnio 5 dalyje, Komisija pateikia suvestinę informaciją apie sprendimus, kuriuos leidimus suteikiantys pareigūnai priėmė pagal šio reglamento 137–144 straipsnius. Tame pranešime taip pat pateikiama papildomos informacijos apie visus sprendimus, kuriuos leidimus suteikiantys pareigūnai priėmė pagal šio reglamento 138 straipsnio 9 dalies pirmos pastraipos b punktą ir šio reglamento 142 straipsnio 2 dalį, ir apie visus leidimus suteikiančių pareigūnų sprendimus nukrypti nuo komisijos rekomendacijos pagal šio reglamento 145 straipsnio 6 dalies trečią pastraipą.

Šios dalies pirmoje pastraipoje nurodyta informacija teikiama tinkamai atsižvelgiant į konfidencialumo reikalavimus ir visų pirma ja remiantis neturi būti įmanoma nustatyti atitinkamo asmens arba subjekto tapatybės, kaip nurodyta 137 straipsnio 2 dalyje.

145 straipsnis

Komisija

1. Komisija sušaukiama bet kurios Sąjungos institucijos, Sąjungos organo, Europos tarnybos ar įstaigos leidimus suteikiančio pareigūno arba asmens, kuriam pavesta vykdyti konkrečius BUSP veiksmus pagal ES sutarties V antraštinę dalį, prašymu.

2. Šią komisiją sudaro:

   a) nuolatinis aukšto lygio nepriklausomas pirmininkas, kurį skiria Komisija;

   b) nuolatinis aukšto lygio nepriklausomas pirmininko pavaduotojas, kurį skiria Komisija ir kuris pavaduoja pirmininką;

   c) du nuolatiniai Komisijos, kaip ankstyvojo nustatymo ir draudimo dalyvauti procedūroje sistemos savininkės, atstovai, kurie reiškia bendrą poziciją, ir

   d) vienas prašymą pateikusio leidimus suteikiančio pareigūno atstovas.

Komisijos sudėtimi užtikrinamos tinkamos teisinės ir techninės ekspertinės žinios. Šiai komisijai padeda Komisijos įsteigtas nuolatinis sekretoriatas, kuris užtikrina nuolatinį komisijos darbo administravimą.

3. Pirmininkas išrenkamas iš buvusių Europos Sąjungos Teisingumo Teismo, Audito Rūmų narių arba iš buvusių kitos nei Komisija Sąjungos institucijos pareigūnų, ėjusių ne žemesnes nei generalinio direktoriaus pareigas. Jis pasirenkamas remiantis jo asmeninėmis ir profesinėmis savybėmis, didele su teisiniais ir finansiniais reikalais susijusia patirtimi ir įrodyta kompetencija, nepriklausomumu bei sąžiningumu. Jis skiriamas neatnaujinamai penkerių metų kadencijai. Pirmininkas paskiriamas specialiuoju patarėju Kitų Europos Sąjungos tarnautojų įdarbinimo sąlygų 5 straipsnio prasme. Pirmininkas pirmininkauja visiems komisijos posėdžiams. Savo pareigas jis vykdo nepriklausomai. Neturi būti interesų konflikto tarp jo, kaip pirmininko, ir bet kokių kitų jo oficialių pareigų.

4. Šios komisijos darbo tvarkos taisykles priima Komisija.

5. Ši komisija užtikrina atitinkamo asmens arba subjekto, kaip nurodyta 137 straipsnio 2 dalyje, teisę pateikti pastabas dėl 138 straipsnio 3 dalyje nurodytų faktų arba išvadų bei dėl preliminaraus teisinio kvalifikavimo, prieš jai priimant savo rekomendacijas. Teisę pateikti pastabas galima išimtinėmis aplinkybėmis atidėti, kai yra įtikinamų teisėtų priežasčių išsaugoti tyrimo ar nacionalinio teismo proceso konfidencialumą, kol tokių įtikinamų teisėtų priežasčių nebelieka.

6. Šios komisijos rekomendacijoje uždrausti dalyvauti procedūroje ir (arba) skirti finansinę nuobaudą, kai taikytina, nurodomi šie elementai:

a) faktai ar išvados, nurodyti 138 straipsnio 3 dalyje, ir jų preliminarus teisinis kvalifikavimas;

b) poreikio skirti finansinę nuobaudą ir jos sumos įvertinimas;

c) poreikio uždrausti atitinkamam 137 straipsnio 2 dalyje nurodytam asmeniui arba subjektui dalyvauti procedūroje įvertinimas ir uždraudimo atveju siūloma tokio draudimo trukmė;

d) poreikio paskelbti informaciją, susijusią su 137 straipsnio 2 dalyje nurodytu asmeniu arba subjektu, kuriam yra uždrausta dalyvauti procedūroje ir (arba) skirta finansinė nuobauda, įvertinimas;

e) taisomųjų priemonių, kurių ėmėsi 137 straipsnio 2 dalyje nurodytas asmuo arba subjektas (jei ėmėsi), įvertinimas.

Kai atsakingas leidimus suteikiantis pareigūnas numato priimti griežtesnį, nei rekomendavo komisija, sprendimą, jis užtikrina, kad toks sprendimas būtų priimtas tinkamai užtikrinant teisę būti išklausytam ir laikantis asmens duomenų apsaugos taisyklių.

Atsakingam leidimus suteikiančiam pareigūnui nusprendus nukrypti nuo komisijos rekomendacijos, jis komisijai tokį sprendimą pagrindžia.

7. 138 straipsnio 11 dalyje nurodytais atvejais arba gavusi pranešimą apie galutinį teismo sprendimą ar galutinį administracinį sprendimą, kuriuo nustatomos draudimo dalyvauti procedūroje priežastys, kai tokiu teismo ar administraciniu sprendimu nenustatoma draudimo dalyvauti procedūroje trukmė, kaip nurodyta 138 straipsnio 3 dalies antroje pastraipoje, atsakingo leidimus suteikiančio pareigūno prašymu komisija peržiūri savo rekomendaciją draudimo dalyvauti procedūroje laikotarpiu.

8. Ši komisija nedelsdama praneša apie peržiūrėtą rekomendaciją prašymą pateikusiam leidimus suteikiančiam pareigūnui, o tada leidimus suteikiantis pareigūnas peržiūri savo sprendimą.

9. Europos Sąjungos Teisingumo Teismas turi neribotą jurisdikciją peržiūrėti sprendimą, kuriuo leidimus suteikiantis pareigūnas uždraudžia 137 straipsnio 2 dalyje nurodytam asmeniui arba subjektui dalyvauti procedūroje ir (arba) skiria gavėjui finansinę nuobaudą, įskaitant draudimo dalyvauti procedūroje panaikinimą, jo trukmės sutrumpinimą ar pailginimą ir (arba) skirtos finansinės nuobaudos panaikinimą, sumažinimą ar padidinimą. Kai leidimus suteikiančio pareigūno sprendimas dėl draudimo dalyvauti procedūroje arba finansinės nuobaudos skyrimo priimtas remiantis komisijos rekomendacija, Reglamento (EB) Nr. 58/2003 22 straipsnio 1 dalis netaikoma.

146 straipsnis

Su ankstyvo nustatymo ir draudimo dalyvauti procedūromis susiję pranešimai

1. Visi pranešimai, ypač su ankstyvo nustatymo ir draudimo dalyvauti procedūromis susiję pranešimai apie sprendimus, raštus, dokumentus arba informaciją teikiami raštu popieriuje arba elektroniniu formatu.

2. Pranešimai, dėl kurių atsiranda teisinių padarinių arba pradedami skaičiuoti terminai, teikiami popieriuje registruotu paštu su gavimo patvirtinimu arba naudojantis pasiuntinių tarnybos paslaugomis reikalaujant pristatymo įrodymo, saugia elektronine mainų sistema pagal 151 straipsnį, e. paštu arba kitomis elektroninėmis priemonėmis.

3. Pranešimai, teikiami:

a) popieriuje, laikomi perduotais, jei buvo pristatyti naujausiu ▌ šalies gavėjos nurodytu pašto adresu. Pranešimai, išsiųsti registruotu laišku su gavimo patvirtinimu arba per pasiuntinių tarnybą su pristatymo įrodymu, laikomi gautais pašto arba pasiuntinių tarnybos užregistruotą pristatymo datą arba praėjus pasiėmimo iš pašto tarnybos laikotarpiui, arba, jei šis laikotarpis nenustatytas, praėjus trims savaitėms nuo bandymo pristatyti, su sąlyga, kad pranešimas buvo išsiųstas antrą kartą ir apie jį buvo pranešta elektroniniu būdu naujausiu šalies gavėjos nurodytu e. pašto adresu;

b) naudojantis 151 straipsnyje nurodyta saugia elektronine mainų sistema, laikomi perduotais sistemos laiko žurnaluose nurodytą prieigos prie jų datą ir laiku, arba pranešimų, prie kurių nebuvo prisijungta, atveju – 10 dienų nuo išsiuntimo***;***

c) e. paštu arba kitomis elektroninėmis priemonėmis, laikomi perduotais e. laiško išsiuntimo dieną, jei buvo išsiųsti naujausiu šalies gavėjos nurodytu e. pašto adresu ir siunčiančioji šalis negavo pranešimo apie laiško nepristatymą.

Jei adresatas gali įrodyti, kad dėl jo nevaldomų aplinkybių negalėjo gauti prieigos prie pranešimo, teisiniai pranešimo padariniai prasideda nuo to momento, kuriuo adresatas gali įrodyti gavęs prieigą prie pranešimo turinio.

147 straipsnis

Informacijos perdavimas ankstyvojo nustatymo ir draudimo dalyvauti procedūroje sistemos ***tikslu***

1. Informacija, kurią turi pateikti 144 straipsnio 2 dalies d punkte nurodyti subjektai, perduodama ***Komisijai*** ▌ pagal ***36 straipsnio 8 dalį ir*** konkrečių sektorių taisykles.

2. ***Nedarant poveikio 138 straipsnio 2 dalies antrai pastraipai,*** naudojantis per Pažeidimų valdymo sistemą gautais duomenimis atsižvelgiama į nacionalinės tvarkos statusą informacijos pateikimo metu. Prieš naudojantis tokiais duomenimis konsultuojamasi su valstybe nare, kuri per Pažeidimų valdymo sistemą pateikė atitinkamus duomenis.

148 straipsnis

Jungtiniam tyrimų centrui taikytina išimtis

137–147 straipsniai JRC netaikomi.

3 SKIRSNIS

IT SISTEMOS IR E. VALDŽIA

149 straipsnis

Elektroninis operacijų tvarkymas

1. Kai pajamų ir išlaidų operacijos arba dokumentų mainai tvarkomi naudojant kompiuterines sistemas, dokumentai gali būti pasirašomi taikant kompiuterizuotą arba elektroninę procedūrą, kuria užtikrinamas pasirašančio asmens tapatumas. Į tokias kompiuterines sistemas įtraukiamas išsamus naujausias sistemos aprašas, kuriame apibrėžiamas visų duomenų laukų turinys, apibūdinama, kaip tvarkoma kiekviena atskira operacija, ir išsamiai paaiškinama, kaip kompiuterinėje sistemoje užtikrinama kiekvienos operacijos išsami audito seka. Elektroninei informacijai gali būti taikoma skaitmeninė kontrolė ir auditas, kaip nurodyta ***36 straipsnio 11 dalyje***.

2. Sąjungos institucijoms ir atitinkamoms valstybėms narėms iš anksto susitarus, dokumentai tarp jų gali būti perduodami elektroninėmis priemonėmis.

150 straipsnis

E. valdžia

1. Sąjungos institucijos, vykdomosios įstaigos ir Sąjungos organai, nurodyti 70 ir 71 straipsniuose, nustato ir taiko vienodus elektroninio keitimosi informacija su dalyviais standartus. Visų pirma jos, kiek įmanoma, kuria ir įgyvendina duomenų, teikiamų vykstant skyrimo procedūroms, pateikimo, saugojimo ir tvarkymo sprendimus ir tuo tikslu įdiegia dalyviams skirtą bendrą keitimosi elektroniniais duomenimis erdvę. Komisija reguliariai teikia Europos Parlamentui ir Tarybai pažangos tuo klausimu ataskaitas.

2. Taikant pasidalijamąjį valdymą bet kokie oficialūs valstybių narių ir Komisijos informacijos mainai vykdomi naudojantis priemonėmis, nurodytomis konkrečių sektorių taisyklėse. Tose taisyklėse numatomas valdant biudžetą surinktų ar gautų ir perduotų duomenų sąveikumas.

151 straipsnis

Elektroninės mainų sistemos

1. Visi mainai su gavėjais ir dalyviais, įskaitant teisinių įsipareigojimų prisiėmimą ir visus jų pakeitimus, gali būti atliekami naudojantis elektroninėmis mainų sistemomis.

2. Elektroninės mainų sistemos turi atitikti šias sąlygas:

a) prieigą prie sistemos ir per ją perduodamų dokumentų gali turėti tik įgaliotieji asmenys;

b) pasirašyti dokumentą elektroniniu būdu ar jį perduoti per sistemą gali tik įgaliotieji asmenys;

c) sistemoje nustatytomis priemonėmis nurodoma įgaliotųjų asmenų tapatybė;

d) tiksliai nustatomas elektroninės operacijos laikas ir data;

e) išsaugomas dokumentų vientisumas;

f) išsaugoma galimybė susipažinti su dokumentais;

g) kai tikslinga, išsaugomas dokumentų konfidencialumas;

h) užtikrinama asmens duomenų apsauga pagal Reglamentą (ES) 2018/1725.

3. Elektronine mainų sistema gali naudotis ir atsakingas leidimus suteikiantis pareigūnas arba, kai taikytina, 145 straipsnyje nurodyta komisija, kad dalyviams, gavėjams ar kitiems 137 straipsnio 2 dalyje nurodytiems asmenims arba subjektams praneštų:

a) apie jų įtraukimą į ankstyvojo nustatymo ir draudimo dalyvauti procedūroje sistemos duomenų bazę 137 straipsnio 1 dalies a punkte nurodytais atvejais;

b) raštų dėl prieštaravimų procedūros ir kitos informacijos ar prašymų, kuriuos pateikė 145 straipsnyje nurodyta komisija, siekiant apsaugoti 145 straipsnio 5 dalyje nurodytas teises ir vykdant šiame reglamente nustatytus įgaliojimus, turinį;

c) atsakingo leidimus suteikiančio pareigūno sprendimų ir kitos informacijos ar prašymų, reikalingų vykdant 137–147 straipsniuose numatytus įgaliojimus, turinį.

4. Per tokią sistemą išsiųstiems ar gautiems duomenims taikoma teisinė prezumpcija dėl jų vientisumo ir dėl sistemoje nurodyto duomenų išsiuntimo ar gavimo datos ir laiko tikslumo.

Per tokią sistemą išsiųstas dokumentas arba pranešimas apie jį yra laikomas lygiaverčiu popieriniam dokumentui, yra tinkamas naudoti kaip įrodymas teismo bylose, yra laikomas originalu ir jam taikoma teisinė prezumpcija dėl jo tikrumo ir vientisumo, jeigu tame dokumente nėra kintamų elementų, dėl kurių jis galėtų būti automatiškai pakeistas.

2 dalies b punkte nurodytų elektroninių parašų teisinė galia yra lygiavertė rašytinių parašų teisinei galiai.

152 straipsnis

Paraiškos dokumentų pateikimas

1. Atsakingas leidimus suteikiantis pareigūnas nustato paraiškos dokumentų pateikimo tvarką ir gali pasirinkti vienintelį jų pateikimo būdą.

Pasirinkta ryšio priemonė turi būti tokia, kad būtų užtikrinta tikra konkurencija ir tenkinamos šios sąlygos:

a) kiekvienoje paraiškoje pateikiama visa jai įvertinti reikalinga informacija;

b) išsaugomas duomenų vientisumas;

c) išsaugomas paraiškos dokumentų konfidencialumas;

d) užtikrinama asmens duomenų apsauga pagal Reglamentą (ES) 2018/1725.

2. Imdamasi tinkamų priemonių ir laikydamasi 150 straipsnio 1 dalies Komisija užtikrina, kad dalyviai galėtų pateikti paraiškos dokumentus ir visus patvirtinamuosius įrodymus elektronine forma. Elektroninių ryšių sistema, naudojama ryšiams ir informacijos mainams užtikrinti, turi būti nediskriminacinė, visuotinai prieinama ir sąveiki su įprastai naudojamais informacinių ir ryšių technologijų gaminiais, ir turi neriboti dalyvių galimybių dalyvauti skyrimo procedūroje.

   Komisija reguliariai teikia Europos Parlamentui ir Tarybai šios dalies taikymo pažangos ataskaitas.

3. Elektroninio paraiškos dokumentų gavimo priemonėmis, naudojant technines priemones ir taikant tinkamas procedūras, užtikrinama, kad:

   a) būtų galima tiksliai nustatyti dalyvio tapatybę;

   b) būtų galima tiksliai nustatyti paraiškos dokumentų gavimo laiką ir datą;

   c) tik įgaliotieji asmenys turėtų prieigą prie perduotų duomenų ir galėtų nustatyti arba keisti vokų su paraiškos dokumentais atplėšimo datas;

   d) įvairiais skyrimo procedūros etapais tik įgaliotieji asmenys turėtų prieigą prie visų pateiktų duomenų ir galėtų suteikti prieigą prie duomenų, kiek to reikia procedūrai vykdyti;

   e) būtų galima pagrįstai užtikrinti galimybę nustatyti visus bandymus pažeisti kurią nors iš a–d punktuose išdėstytų sąlygų.

   Pirma pastraipa netaikoma sutartims, kurių vertė mažesnė už 178 straipsnio 1 dalyje nurodytas ribas.

4. Jeigu atsakingas leidimus suteikiantis pareigūnas leidžia teikti paraiškos dokumentus elektroninėmis priemonėmis, per tokias sistemas pateikti elektroniniai dokumentai laikomi originalais.

5. Jeigu paraiškos dokumentai pateikiami laišku, dalyviai gali paraiškos dokumentus:

   a) išsiųsti paštu arba per pasiuntinių tarnybą; tokiu atveju pateikimo įrodymas yra pašto antspaudas arba siuntos priėmimo kvito data;

   b) įteikti asmeniškai atsakingo leidimus suteikiančio pareigūno patalpose – tai gali padaryti pats dalyvis ar jo atstovas; tokiu atveju pateikimo įrodymas yra gavimo patvirtinimo dokumentas.

   Sutarčių, kurias skiria Sąjungos delegacijos arba kurios skiriamos tik Sąjungos delegacijų trečiosiose valstybėse interesais, atveju perkančioji organizacija gali apriboti laiško pateikimą tik vienu iš pirmiau nurodytų būdų. ***Jei perkančioji organizacija pasinaudoja šia nuostata, ji dokumentuoja to apribojimo priežastis.***

6. Pateikdami paraiškos dokumentus, dalyviai sutinka gauti pranešimą apie procedūros rezultatus elektroninėmis priemonėmis.

7. Dalyviai arba gavėjai, arba bet kurie kiti 137 straipsnio 2 dalyje nurodyti asmenys arba subjektai sutinka gauti pranešimus pagal konkretaus teisinio įsipareigojimo ar koncesijos sutarties sąlygas, įskaitant pranešimus apie bet kurios iš 137 straipsnio 1 dalyje nurodytų priemonių taikymą. Kai tai susiję su 137 straipsnio 2 dalies b punkte nurodytais asmenimis arba subjektais, pareiškėjas yra atsakingas už atitinkamo subjekto adreso perdavimą perkančiajai organizacijai.

Išskyrus atvejus, kai informacija keičiamasi per 151 straipsnyje nurodytą elektroninę mainų sistemą, jei asmeniui arba subjektui paraiškoje nurodytu adresu buvo pranešta elektroninėmis priemonėmis ir nebuvo gauta aiškaus patvirtinimo apie elektroninio pranešimo gavimą, laikoma, kad asmuo arba subjektas turėjo galimybę susipažinti su informacijos turiniu, todėl laikoma, kad jam buvo pranešta.

8. Šio straipsnio 1–7 dalys netaikomos vykdant asmenų arba subjektų, įgyvendinančių Sąjungos lėšas pagal 62 straipsnio 1 dalies pirmos pastraipos c punktą, atranką***, išskyrus atvejus, kai atranka vykdoma paskelbus kvietimą pareikšti susidomėjimą***.

3 SKYRIUS

TIESIOGINIAM VALDYMUI TAIKYTINOS TAISYKLĖS

153 straipsnis

Vertinimo komitetas

1. Paraiškos dokumentus vertina vertinimo komitetas.

2. Vertinimo komitetą paskiria atsakingas leidimus suteikiantis pareigūnas.

Vertinimo komitetą sudaro bent trys asmenys.

3. Vertinimo komiteto, vertinančio dotacijos paraiškas, paraiškas gauti nepiniginį dovanojamą turtą arba pasiūlymus, nariai atstovauja bent dviem Sąjungos institucijų ar Sąjungos organų, nurodytų 68, 69, 70 ir 71 straipsniuose, hierarchiniais ryšiais nesusijusiems organizaciniams subjektams; iš jų bent vienas turi būti nepavaldus atsakingam leidimus suteikiančiam pareigūnui. Jei atstovybėse ir vietos padaliniuose, esančiuose už Sąjungos ribų, kaip antai Sąjungos delegacijose, įstaigose ar įstaigos skyriuose trečiojoje valstybėje, ir 68, 69, 70 ir 71 straipsniuose nurodytuose Sąjungos organuose nėra atskirų subjektų, reikalavimas dėl hierarchiniais ryšiais nesusijusių organizacinių subjektų netaikomas.

Atsakingo leidimus suteikiančio pareigūno sprendimu vertinimo komitetui gali padėti išorės ekspertai.

Vertinimo komiteto nariai gali būti išorės ekspertai, jei tokia galimybė yra numatyta pagrindiniame akte.

4. Vertinimo komiteto, vertinančio apdovanojimų konkurso paraiškas, nariai gali būti asmenys, nurodyti 3 dalies pirmoje pastraipoje, arba išorės ekspertai.

5. Vertinimo komiteto nariai ir išorės ekspertai laikosi 61 straipsnio.

154 straipsnis

Paraiškos dokumentų tikslinimas ir taisymas

Atsakingas leidimus suteikiantis pareigūnas gali ištaisyti akivaizdžias paraiškos dokumentų korektūros klaidas, dalyviui patvirtinus numatytą taisymą.

Jeigu dalyvis nepateikia įrodymų arba pareiškimų, vertinimo komitetas arba, kai tikslinga, atsakingas leidimus suteikiantis pareigūnas, išskyrus tinkamai pagrįstus atvejus, paprašo, kad dalyvis pateiktų trūkstamą informaciją arba patikslintų patvirtinamuosius dokumentus.

Dėl tokios informacijos, patikslinimo arba patvirtinimo neturi iš esmės pasikeisti paraiškos dokumentai.

155 straipsnis

Garantijos

1. Išskyrus sutartis ir dotacijas, kurių vertė neviršija 60 000 EUR, atsakingas leidimus suteikiantis pareigūnas, jei tai proporcinga ir su sąlyga, kad leidimus suteikiantis pareigūnas atliks rizikos analizę, gali reikalauti, kad garantiją suteiktų:

a) rangovai arba naudos gavėjai, siekiant sumažinti su išankstinio finansavimo mokėjimu susijusią finansinę riziką (išankstinio finansavimo garantija);

b) rangovai, siekiant užtikrinti, kad būtų laikomasi esminių sutartinių pareigų darbų, prekių ar kompleksinių paslaugų atveju (įvykdymo garantija);

c) rangovai, siekiant užtikrinti visišką sutarties įvykdymą sutartinės atsakomybės laikotarpiu (sulaikytų sumų garantija).

JRC garantijų suteikti neprivalo.

Dotacijų atveju atsakingas leidimus suteikiantis pareigūnas gali nuspręsti neprašyti išankstinio finansavimo garantijos, o vietoj to padalyti mokėjimą į kelias dalis.

2. Atsakingas leidimus suteikiantis pareigūnas nusprendžia, ar garantijos vertė nurodoma eurais, ar sutarties arba susitarimo dėl dotacijos valiuta.

3. Garantiją suteikia atsakingo leidimus suteikiančio pareigūno patvirtintas bankas arba įgaliota finansų įstaiga.

Rangovo arba naudos gavėjo prašymu, jeigu atsakingas leidimus suteikiantis pareigūnas sutinka:

a) 1 dalies pirmos pastraipos a, b ir c punktuose nurodytos garantijos gali būti pakeistos solidariąja rangovo arba naudos gavėjo ir trečiosios šalies garantija;

b) 1 dalies pirmos pastraipos a punkte nurodyta garantija gali būti pakeista neatšaukiama ir besąlygine naudos gavėjų, kurie yra to paties susitarimo dėl dotacijos šalys, bendrąja garantija.

4. Suteikdamas garantiją, bankas ar finansų įstaiga arba trečioji šalis pateikia neatšaukiamą užstatą arba tampa rangovo arba naudos gavėjo pareigų vykdymą užtikrinančiu pirminio reikalavimo garantu.

5. Jeigu sutarties arba susitarimo dėl dotacijos vykdymo laikotarpiu atsakingas leidimus suteikiantis pareigūnas nustato, kad garantas nėra arba nebėra įgaliotas išduoti garantijų pagal taikytiną nacionalinę teisę, jis reikalauja, kad rangovas arba naudos gavėjas pakeistų tokio garanto suteiktą garantiją.

156 straipsnis

Išankstinio finansavimo garantija

1. Išankstinio finansavimo garantija suteikiama išankstinio finansavimo sumos neviršijančiai sumai ir galioja tokios trukmės laikotarpį, kad jo pakaktų jai aktyvuoti.

2. Išankstinio finansavimo garantija grąžinama, jei ir kai išankstinio finansavimo suma yra išskaitoma iš rangovui arba naudos gavėjui pagal sutarties arba susitarimo dėl dotacijos sąlygas atliekamų tarpinių mokėjimų sumų arba išmokamo likučio sumos.

VI ANTRAŠTINĖ DALIS

NETIESIOGINIS VALDYMAS

157 straipsnis

Netiesioginis valdymas

1. Asmenų ir subjektų, kuriems pavesta įgyvendinti Sąjungos lėšas arba biudžeto garantijas pagal 62 straipsnio 1 dalies pirmos pastraipos c punktą, atranka turi būti skaidri, pagrįsta veiksmo pobūdžiu ir nekelti interesų konflikto. Vykdant 62 straipsnio 1 dalies pirmos pastraipos c punkto ii, v, vi ir vii papunkčiuose nurodytų subjektų atranką taip pat tinkamai atsižvelgiama į jų finansinį ir veiklos pajėgumą.

   Kai asmuo arba subjektas nurodytas pagrindiniame akte, 35 straipsnyje numatytoje finansinėje pažymoje pateikiamas to konkretaus asmens arba subjekto pasirinkimo pagrindimas.

   Tais atvejais, kai biudžetą vykdo tinklas ir kai reikia, kad valstybė narė arba atitinkama valstybė paskirtų bent vieną įstaigą arba subjektą, tą įstaigą arba subjektą skiria valstybė narė arba atitinkama valstybė, vadovaudamasi pagrindiniu aktu. Visais kitais atvejais tokias įstaigas arba subjektus su valstybių narių arba atitinkamų valstybių sutikimu skiria Komisija.

   Jei atranka vykdoma paskelbus kvietimą pareikšti susidomėjimą, ji vykdoma laikantis vienodo požiūrio ir nediskriminavimo principų, nepažeidžiant šioje dalyje nustatytų reikalavimų.

2. Asmenys ir subjektai, kuriems pavesta įgyvendinti Sąjungos lėšas ar biudžeto garantijas pagal 62 straipsnio 1 dalies pirmos pastraipos c punktą, laikosi Sąjungos veiksmų patikimo finansų valdymo, skaidrumo, nediskriminavimo ir matomumo principų. Jeigu Komisija sudaro finansinės partnerystės pagrindų susitarimus pagal 131 straipsnį, tie principai turi būti išsamiau apibūdinti tokiuose susitarimuose.

3. Prieš pasirašydama susitarimus dėl įnašų, finansavimo susitarimus arba susitarimus dėl garantijų, Komisija užtikrina, kad Sąjungos finansinių interesų apsaugos lygis būtų lygiavertis lygiui, numatytam tuo atveju, kai Komisija vykdo biudžetą pagal 62 straipsnio 1 dalies pirmos pastraipos a punktą. Komisija tai daro atlikdama asmenų arba subjektų, įgyvendinančių Sąjungos lėšas, sistemų, taisyklių ir procedūrų įvertinimą, jei ji ketina pasikliauti tokiomis sistemomis, taisyklėmis ir procedūromis veiksmui įgyvendinti, arba taikydama tinkamas priežiūros priemones pagal šio straipsnio 5 dalį.

4. Komisija, laikydamasi proporcingumo principo įvertina, ar pagal 62 straipsnio 1 dalies pirmos pastraipos c punktą Sąjungos lėšas įgyvendinantys asmenys ir subjektai:

   a) sukūrė veiksmingą ir efektyvią geriausia tarptautine praktika pagrįstą vidaus kontrolės sistemą, įskaitant tinkamą rizikos valdymą, kuria visų pirma užkertamas kelias pažeidimams ir sukčiavimui, jie nustatomi ir ištaisomi, ir užtikrina šios sistemos veikimą; sukurta vidaus kontrolės sistema prireikus gali būti grindžiama skaitmenine kontrole;

   b) naudoja apskaitos sistemą, kuria užtikrinamas tikslios, išsamios ir patikimos informacijos pateikimas laiku;

c) yra tikrinami atliekant nepriklausomą išorės auditą, kurį pagal tarptautiniu mastu pripažintus audito standartus atlieka funkciniu požiūriu nuo atitinkamo asmens arba subjekto nepriklausoma audito tarnyba;

d) taiko tinkamas finansavimo teikimo trečiosioms šalims taisykles ir procedūras, įskaitant skaidrias, nediskriminacines, efektyvias ir veiksmingas peržiūros procedūras, neteisėtai išmokėtų lėšų susigrąžinimo ir teisės gauti finansavimą atėmimo taisykles;

e) viešai skelbia reikiamą informaciją apie savo gavėjus, kuri yra lygiavertė numatytajai pagal 38 straipsnį;

f) užtikrina 5 straipsnyje nurodytai apsaugai lygiavertę asmens duomenų apsaugą.

Be to, su atitinkamų asmenų arba subjektų sutikimu Komisija gali vertinti kitas taisykles ir procedūras, pavyzdžiui, asmenų arba subjektų administracinių išlaidų apskaitos praktiką. Remdamasi to vertinimo rezultatais, Komisija gali nuspręsti pasikliauti tomis taisyklėmis ir procedūromis.

Pagal pirmą ir antrą pastraipas įvertinti asmenys arba subjektai nedelsdami informuoja Komisiją apie visus esminius jų sistemų, taisyklių arba procedūrų pakeitimus, kurie gali turėti įtakos Komisijos vertinimo patikimumui.

5. Jeigu atitinkami asmenys arba subjektai tik iš dalies įvykdo 4 dalyje nurodytus reikalavimus, Komisija imasi tinkamų priežiūros priemonių, kuriomis užtikrinama Sąjungos finansinių interesų apsauga. Tos priemonės konkrečiai nurodomos atitinkamuose susitarimuose. Informacija apie visas tokias priemones pateikiama Europos Parlamentui ir Tarybai jų prašymu.

6. Su kitais paramos teikėjais vykdomų veiksmų, kurių išlaidos kompensuojamos Sąjungos įnašu, atveju, vykdant ***158 straipsnio*** 4 dalyje nustatytą procedūrą patikrinama, ar sumą, atitinkančią Komisijos už atitinkamą veiksmą sumokėtą sumą, asmuo arba subjektas panaudojo laikydamasis atitinkamame susitarime dėl dotacijos, susitarime dėl įnašo arba finansavimo susitarime nustatytų sąlygų.

7. Komisija nereikalauja atlikti *ex ante* vertinimo, kaip nurodyta šio straipsnio 3 ir 4 dalyse:

a) 70 ir 71 straipsniuose nurodytų Sąjungos organų ir 62 straipsnio 1 dalies pirmos pastraipos c punkto viii papunktyje nurodytų organų arba asmenų, kurie yra patvirtinę finansines taisykles iš anksto gavę Komisijos sutikimą, atžvilgiu;

b) tų procedūrų, kurių konkrečiai reikalauja Komisija, įskaitant jos pačios procedūras ir pagrindiniuose aktuose nustatytas procedūras, atžvilgiu arba kai taisyklės ir procedūros yra suderintos su Komisijos reikalaujamomis taisyklėmis ir procedūromis;

Komisija gali nuspręsti nereikalauti atlikti *ex ante* vertinimo, kaip nurodyta 3 ir 4 dalyse:

a) trečiųjų valstybių arba jų paskirtų įstaigų atžvilgiu, jeigu Komisija lieka atsakinga už finansų valdymą ir taip užtikrina pakankamą Sąjungos finansinių interesų apsaugą***;***

b) valstybių narių organizacijų, kurioms pavesta įgyvendinti Sąjungos lėšas pagal 62 straipsnio 1 dalies pirmos pastraipos b punktą ir kurioms Komisija patvirtino, kad programos valdymo ir kontrolės sistema veikia, atžvilgiu.

8. Jeigu 62 straipsnio 1 dalies pirmos pastraipos c punkte nurodytų asmenų arba subjektų sistemos, taisyklės arba procedūros įvertinamos kaip tinkamos, Sąjungos įnašai tiems asmenims arba subjektams gali būti vykdomi pagal šią antraštinę dalį. Kai tokie asmenys arba subjektai dalyvauja kvietime teikti paraiškas, jie turi laikytis VIII antraštinėje dalyje esančių kvietimo teikti paraiškas taisyklių. Tokiu atveju leidimus suteikiantis pareigūnas gali nuspręsti vietoj susitarimo dėl dotacijos pasirašyti susitarimą dėl įnašo arba finansavimo susitarimą.

158 straipsnis

Sąjungos lėšų ir biudžeto garantijų įgyvendinimas

1. Asmenys ir subjektai, įgyvendinantys Sąjungos lėšas ar biudžeto garantijas, Komisijai pateikia:

   a) Sąjungos lėšų arba biudžeto garantijų įgyvendinimo, įskaitant sąlygų įvykdymą arba 125 straipsnio 1 dalies pirmos pastraipos a punkte nurodytų rezultatų pasiekimą, ataskaitą;

   b) jeigu įnašu kompensuojamos išlaidos – parengtas patirtų išlaidų sąskaitas;

   c) valdymo pareiškimą, kuriame pateikiama a punkte ir, kai tikslinga, b punkte nurodyta informacija ir patvirtinta, kad:

      i) informacija yra pateikta tinkamai, ji yra išsami ir tiksli;

      ii) Sąjungos lėšos naudotos pagal jų numatytą paskirtį, kaip nustatyta susitarimuose dėl įnašų, finansavimo susitarimuose arba susitarimuose dėl garantijų, arba, kai taikytina, atitinkamose konkrečių sektorių taisyklėse;

      iii) įdiegtomis kontrolės sistemomis suteikiamos būtinos garantijos dėl pagrindinių sandorių teisėtumo ir tvarkingumo;

d) galutinių audito ataskaitų ir atliktų kontrolės veiksmų suvestinę, įskaitant nustatytų sistemų klaidų ir trūkumų pobūdžio bei masto analizę, taip pat taisomuosius veiksmus, kurių buvo imtasi ar planuojama imtis.

127 straipsnyje nurodyto tarpusavio pasikliovimo auditais atveju suvestinėje, nurodytoje šios dalies pirmos pastraipos d punkte, nurodomi visi susiję audito dokumentai, kuriais turi būti pasikliaujama.

Jeigu veiksmai baigiami prieš pasibaigiant atitinkamiems finansiniams metams, galutinė ataskaita gali pakeisti pirmos pastraipos c punkte nurodytą valdymo pareiškimą, jeigu ji pateikiama anksčiau nei kitų finansinių metų vasario 15 d.

Kartu su pirmoje pastraipoje nurodytais dokumentais pateikiama nepriklausomos audito įstaigos nuomonė, parengta pagal tarptautiniu mastu pripažintus audito standartus. Toje nuomonėje nustatoma, ar įdiegtos kontrolės sistemos veikia tinkamai ir yra ekonomiškai efektyvios ir ar pagrindiniai sandoriai yra teisėti ir tvarkingi. Nuomonėje taip pat nurodoma, ar atlikus auditą kilo abejonių dėl pirmos pastraipos c punkte nurodytame valdymo pareiškime pateiktų teiginių. Jeigu tokia nuomonė nepateikiama, leidimus suteikiantis pareigūnas gali siekti lygiaverčio patikinimo kitomis nepriklausomomis priemonėmis.

Pirmoje pastraipoje nurodyti dokumentai Komisijai pateikiami ne vėliau kaip kitų finansinių metų vasario 15 d. Trečioje pastraipoje nurodyta nuomonė Komisijai pateikiama ne vėliau kaip tų metų kovo 15 d.

Šioje dalyje išdėstytomis pareigomis nedaromas poveikis susitarimams, sudarytiems su EIB, EIF, valstybių narių organizacijomis, tarptautinėmis organizacijomis ir trečiosiomis valstybėmis. Kalbant apie valdymo pareiškimą, į tokius susitarimus įtraukiama bent tų subjektų pareiga kasmet pateikti Komisijai pareiškimą, kad atitinkamais finansiniais metais Sąjungos lėšos buvo naudojamos ir į apskaitą įtrauktos laikantis 157 straipsnio 3 ir 4 dalių ir tokiuose susitarimuose nustatytų pareigų. Toks pareiškimas gali būti įtraukiamas į galutinę ataskaitą, jeigu veiksmas įgyvendinamas ne ilgiau kaip 18 mėnesių.

2. Įgyvendindamas Sąjungos lėšas, 62 straipsnio 1 dalies pirmos pastraipos c punkte nurodytas asmuo arba subjektas:

a) pagal taikytiną Sąjungos teisę ir tarptautinius bei Sąjungos standartus neremia veiksmų, kuriais prisidedama prie pinigų plovimo, terorizmo finansavimo, mokesčių vengimo, mokestinio sukčiavimo ar mokesčių slėpimo;

b) įgyvendindami finansines priemones ir teikdami biudžeto garantijas pagal X antraštinę dalį nepradeda vykdyti naujų operacijų ar neatnaujina operacijų su subjektais, priklausančiais jurisdikcijoms ar įsteigtiems jurisdikcijose, kurios yra įtrauktos į sąrašą pagal atitinkamą Sąjungos politiką dėl nebendradarbiaujančių jurisdikcijų arba kurios yra nustatytos kaip didelės rizikos trečiosios valstybės pagal Direktyvos (ES) 2015/849 9 straipsnio 2 dalį.

Subjektai gali nukrypti nuo pirmos pastraipos b punkto tik tuo atveju, jei veiksmas yra fiziškai įgyvendinamas vienoje iš tų jurisdikcijų, ir nėra jokių požymių, kad atitinkamas veiksmas priskiriamas kuriai nors iš pirmos pastraipos a punkte išvardytų kategorijų.

Finansines priemones įgyvendinantys ir biudžeto garantijas pagal X antraštinę dalį teikiantys subjektai užtikrina, kad:

a) trečiosios šalys, kurioms jie tiesiogiai teikia paramą iš biudžeto, atitinka šios dalies pirmos pastraipos a ir b punktus;

b) kitoms trečiosioms šalims būtų taikomos taisyklės, procedūros ir taisomosios priemonės, įvertintos kaip tinkamos pagal 157 straipsnio 4 dalį, ypač ***pirmos pastraipos*** a ***punktą***, siekiant užtikrinti, kad tos trečiosios šalys gautų paramą iš biudžeto, jei jos laikosi Sąjungos arba lygiaverčių tarptautinių standartų pinigų plovimo, terorizmo finansavimo, mokesčių vengimo, mokestinio sukčiavimo ar mokesčių slėpimo srityse.

Sudarydami susitarimus su finansų tarpininkais, finansines priemones ir biudžeto garantijas pagal X antraštinę dalį įgyvendinantys subjektai reikalauja, kad finansų tarpininkai praneštų apie šioje dalyje nustatytų reikalavimų laikymąsi.

3. Įgyvendindami finansines priemones ir teikdami biudžeto garantijas pagal X antraštinę dalį, asmenys ir subjektai taiko principus bei standartus, išdėstytus Sąjungos teisėje dėl finansų sistemos apsaugos nuo jos panaudojimo pinigų plovimui ir teroristų finansavimui, visų pirma Europos Parlamento ir Tarybos reglamente (ES) 2015/847[59] ir Europos Parlamento ir Tarybos direktyvoje (ES) 2015/849. Jie užtikrina, kad finansavimas pagal šį reglamentą būtų teikiamas tik tuo atveju, jei atskleidžiama informacija apie tikruosius savininkus pagal Direktyvą (ES) 2015/849 ir skelbiami duomenys pagal atskiras valstybes, kaip tai suprantama Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2013/36/ES[60] 89 straipsnio 1 dalyje.

---

59 2015 m. gegužės 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2015/847 dėl informacijos, teikiamos pervedant lėšas, ir kuriuo panaikinamas Reglamentas (EB) Nr. 1781/2006 (OL L 141, 2015 6 5, p. 1).

60 2013 m. birželio 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2013/36/ES dėl galimybės verstis kredito įstaigų veikla ir dėl riziką ribojančios kredito įstaigų ir investicinių įmonių priežiūros, kuria iš dalies keičiama Direktyva 2002/87/EB ir panaikinamos direktyvos 2006/48/EB bei 2006/49/EB (OL L 176, 2013 6 27, p. 338).

4. Komisija patikrina, ar Sąjungos lėšos arba biudžeto garantijos naudojamos laikantis atitinkamuose susitarimuose nustatytų sąlygų. Jeigu asmens arba subjekto išlaidos kompensuojamos supaprastinto išlaidų apmokėjimo būdu pagal 125 straipsnio 1 dalies pirmos pastraipos c, d ir e punktus, 184 straipsnio 1–5 dalys ir 185–188 straipsniai taikomi *mutatis mutandis*. Jeigu Sąjungos lėšos arba biudžeto garantijos naudojamos nesilaikant atitinkamuose susitarimuose nustatytų pareigų, taikomas 132 straipsnis.

5. 36 straipsnio 6 dalies ***pirma pastraipa*** taikoma asmenims arba subjektams, įgyvendinantiems Sąjungos lėšas pagal 62 straipsnio 1 dalies pirmos pastraipos c punktą, jų tiesioginių gavėjų ir šių gavėjų tikrųjų savininkų atžvilgiu tiek, kiek duomenys apie tikruosius savininkus renkami pagal tiems asmenims arba subjektams taikomas taisykles ir procedūras.

6. 38 straipsnio 6 dalies reikalavimai taikomi asmenims arba subjektams, įgyvendinantiems Sąjungos lėšas pagal 62 straipsnio 1 dalies pirmos pastraipos c punktą, kai asmenų arba subjektų tiesiogiai teikiama finansinė parama trečiosioms šalims yra didesnė nei 500 000 EUR.

7. Susitarimuose dėl įnašų, finansavimo susitarimuose ir susitarimuose dėl garantijų aiškiai apibrėžiama asmens arba subjekto, įgyvendinančio Sąjungos lėšas, atsakomybė ir pareigos, įskaitant 129 straipsnyje nustatytas pareigas, ir įnašo mokėjimo sąlygos. Tokiuose susitarimuose taip pat, kai taikytina, apibrėžiamas tarpusavyje sutartas atlygis, kuris turi būti proporcingas veiksmų įgyvendinimo sąlygoms tinkamai atsižvelgiant į krizes bei pažeidžiamumą ir, kai tikslinga, turi būti grindžiamas veiklos rezultatais. Tuose susitarimuose taip pat nustatomos ataskaitų apie užduočių atlikimą teikimo Komisijai taisyklės, numatomi rezultatai, įskaitant veiklos rezultatų vertinimo rodiklius, ir Sąjungos lėšas arba biudžeto garantijas įgyvendinančių asmenų arba subjektų pareiga nedelsiant pranešti Komisijai apie nustatytus sukčiavimo ir pažeidimų atvejus ir su jais susijusius tolesnius veiksmus, taip pat bet kokią informaciją, susijusią su įtariamais sukčiavimo, korupcijos ar kitos Sąjungos finansiniams interesams kenkiančios neteisėtos veiklos atvejais.

8. Visi susitarimai dėl įnašų, finansavimo susitarimai ir susitarimai dėl garantijų pateikiami Europos Parlamentui ir Tarybai jų prašymu.

9. Šis straipsnis netaikomas Sąjungos įnašams, skirtiems Sąjungos organams, kuriems pagal 70 ir 71 straipsnius taikoma atskira biudžeto įvykdymo patvirtinimo procedūra, išskyrus atvejus, kai jie skiriami pagal galimus *ad hoc* susitarimus dėl įnašų.

159 straipsnis

Netiesioginis valdymas su tarptautinėmis organizacijomis

1. Pagal 62 straipsnio 1 dalies pirmos pastraipos c punkto ii papunktį Komisija gali netiesiogiai vykdyti biudžetą su tarptautiniais susitarimais įsteigtomis tarptautinėmis viešojo sektoriaus organizacijomis (tarptautinėmis organizacijomis) ir su tokių organizacijų įsteigtomis specializuotomis įstaigomis. Tie susitarimai perduodami Komisijai, šiai atliekant 157 straipsnio 3 dalyje nurodytą vertinimą.

2. Tarptautinėms organizacijoms prilyginamos šios organizacijos:

   a) Tarptautinis Raudonojo kryžiaus komitetas;

   b) Tarptautinė nacionalinių Raudonojo Kryžiaus ir Raudonojo Pusmėnulio draugijų federacija.

3. Komisija gali priimti tinkamai pagrįstą sprendimą, kuriuo tarptautinei organizacijai prilyginama ne pelno organizacija, jei ši organizacija tenkina šias sąlygas:

   a) ji turi atskiro juridinio asmens statusą ir savarankiškus valdymo organus;

   b) ji buvo įsteigta konkrečioms bendro tarptautinio intereso užduotims vykdyti;

   c) tos ne pelno organizacijos narėmis yra tapusios bent šešios valstybės narės;

   d) veiklai vykdyti ji yra sukūrusi nuolatinę struktūrą ir veikia laikydamasi sistemų, taisyklių ir procedūrų, kurios gali būti įvertintos pagal 157 straipsnio 3 dalį.

   Tokioms ne pelno organizacijoms suteikiamos pakankamos finansinės garantijos, deramai atsižvelgiant į joms patikėtą Sąjungos įnašą.

4. Jeigu tarptautinės organizacijos vykdo lėšas pagal netiesioginio valdymo principą, taikomi su jomis sudaryti susitarimai dėl tikrinimo.

160 straipsnis

Netiesioginis valdymas su valstybių narių organizacijomis

1. Pagal 62 straipsnio 1 dalies pirmos pastraipos c punkto v ir vi papunkčius Komisija gali netiesiogiai vykdyti biudžetą su valstybių narių organizacijomis.

2. Netiesiogiai vykdydama biudžetą su valstybių narių organizacijomis Komisija pasikliauja tų organizacijų sistemomis, taisyklėmis ir procedūromis, įvertintomis pagal 157 straipsnio 2, 3 ir 4 dalis.

3. Pagal 131 straipsnį su valstybių narių organizacijomis sudarytuose finansinės partnerystės pagrindų susitarimuose konkrečiau nustatomas tarpusavio pasikliovimo valstybių narių organizacijų sistemomis, taisyklėmis ir procedūromis mastas ir sąlygos ir juose gali būti nustatytos konkrečios nuostatos dėl tarpusavio pasikliovimo vertinimais ir auditu, kaip nurodyta 126 ir 127 straipsniuose.

161 straipsnis

Netiesioginis valdymas su trečiosiomis valstybėmis

1. Komisija gali netiesiogiai vykdyti biudžetą kartu su trečiąja valstybe arba tos valstybės paskirtomis įstaigomis, kaip nurodyta 62 straipsnio 1 dalies pirmos pastraipos c punkto i papunktyje, sudarydama finansavimo susitarimą, kuriame apibūdinama Sąjungos intervencija trečiojoje valstybėje ir nustatomas kiekvienos veiksmo dalies įgyvendinimo metodas.

2. Kiek tai susiję su veiksmo dalimi, kuri netiesiogiai įgyvendinama su trečiąja valstybe arba jos paskirtomis įstaigomis, finansavimo susitarime, be ***158 straipsnio 7 dalyje*** nurodytų aspektų, aiškiai apibrėžiamas trečiosios valstybės ir Komisijos vaidmuo bei atsakomybė įgyvendinant lėšas. Finansavimo susitarime taip pat nustatomos taisyklės ir procedūros, kurias trečioji valstybė taiko naudodama Sąjungos lėšas.

162 straipsnis

Derinimo operacijos

1. Derinimo operacijas valdo Komisija arba asmenys ar subjektai, įgyvendinantys Sąjungos lėšas pagal 62 straipsnio 1 dalies pirmos pastraipos c punktą.

2. Jeigu finansinės priemonės vykdomos, o biudžeto garantijos įgyvendinamos naudojant derinimo priemonę arba platformą, taikoma X antraštinė dalis.

3. Finansinių priemonių vykdymo ir biudžeto garantijų įgyvendinimo naudojant derinimo priemones arba platformas atveju 212 straipsnio 2 dalies pirmos pastraipos h punkto reikalavimai laikomi įvykdytais, jeigu *ex ante* vertinimas atliekamas prieš nustatant atitinkamą derinimo priemonę arba platformą.

4. Metinės ataskaitos pagal 41 straipsnio 4 ir 5 dalis rengiamos derinimo priemonės arba platformos lygmeniu, atsižvelgiant į visas į ją įtrauktas finansines priemones bei biudžeto garantijas ir aiškiai nustatant įvairias pagal priemonę ar platformą teikiamos finansinės paramos rūšis.

VII ANTRAŠTINĖ DALIS

PIRKIMAI IR KONCESIJOS

1 SKYRIUS

BENDROSIOS NUOSTATOS

163 straipsnis

Sutartims taikomi principai ir taikymo sritis

1. Visos visiškai arba iš dalies iš biudžeto finansuojamos sutartys sudaromos laikantis skaidrumo, proporcingumo, vienodo požiūrio ir nediskriminavimo principų.

2. Visoms sutartims sudaryti skelbiami konkursai kuo platesniu mastu, išskyrus atvejus, kai taikoma 167 straipsnio 1 dalies d punkte nurodyta procedūra.

   Numatoma sutarties vertė negali būti nustatyta siekiant apeiti taikytinas taisykles ir tuo tikslu taip pat negalima sutarties suskaidyti.

   Perkančioji organizacija prireikus suskirsto sutartį į dalis, tinkamai atsižvelgdama į platų konkurencijos mastą.

3. Perkančiosios organizacijos nesinaudoja preliminariosiomis sutartimis netinkamai arba taip, kad jų tikslas arba poveikis būtų užkirsti kelią konkurencijai, ją apriboti arba iškraipyti.

4. JRC gali gauti finansavimą, priskiriamą kitiems asignavimams nei mokslinių tyrimų ir technologinės plėtros asignavimai, jeigu dalyvauja viešųjų pirkimų procedūrose, kurios visiškai ar iš dalies finansuojamos iš biudžeto.

5. Šiame reglamente nustatytos viešųjų pirkimų taisyklės, išskyrus skaidrumo ir vienodo požiūrio principus, netaikomos:

a) JRC veiklai, kurią jis vykdo trečiųjų šalių vardu;

b) finansinėms paslaugoms, ▌ susijusioms su vertybinių popierių ar kitų Direktyvoje 2014/65/ES apibrėžtų finansinių priemonių emisija, pardavimu, pirkimu ar perleidimu, kuriomis Komisija naudojasi vykdydama skolinimosi ir skolinimo, turto valdymo ir iždo operacijas, įskaitant centrinių bankų, Europos stabilumo mechanizmo, EIB ir kitų tarptautinių finansų įstaigų bei nacionalinių subjektų, kuriems patikėta leisti ir valdyti valstybės skolos vertybinius popierius, teikiamas paslaugas;

c) dokumentų sertifikavimo ir autentiškumo tvirtinimo paslaugoms, kurias turi teikti notarai, kai pagal galiojančias nacionalines taisykles tokios paslaugos nėra atviros konkurencijai.

6. Išskyrus viešuosius pirkimus išorės veiksmų srityje, prieš pradedant ***taikyti bet kokias antroje pastraipoje nurodytas priemones*** reaguojant į krizę, pagal atitinkamas vidaus taisykles turi būti paskelbta krizė.

Atsakingas leidimus suteikiantis pareigūnas gali remtis krizės paskelbimu tik tam, kad:

a) pradėtų viešųjų pirkimų procedūrą;

b) įtrauktų perkančiąsias organizacijas pagal 168 straipsnio 1 dalies ketvirtą pastraipą, 168 straipsnio 2 dalies šeštą pastraipą arba 175 straipsnio 5 dalies antrą pastraipą;

c) palaikytų ryšius su konkurso dalyviais pagal 172 straipsnio 1 dalies antrą pastraipą;

d) iš dalies pakeistų sutartį pagal 175 straipsnio 5 dalies pirmą pastraipą arba

e) prieš pasirašant sutartį prašytų pateikti patvirtinamuosius dokumentus pagal I priedo 18.1 punkto ketvirtą pastraipą ir 18.4 punkto ketvirtą pastraipą,

jei ***tai*** pateisinama ypatingos skubos situacija, susidariusia dėl krizės.

164 straipsnis

Priedas dėl viešųjų pirkimų ir įgaliojimų delegavimas

Išsamios taisyklės dėl viešųjų pirkimų pateikiamos šio reglamento I priede. Siekiant užtikrinti, kad Sąjungos institucijos, skirdamos sutartis savo sąskaita, taikytų tuos pačius standartus kaip nustatytieji perkančiosioms organizacijoms pagal direktyvas 2014/23/ES ir 2014/24/ES, Komisijai pagal šio reglamento 275 straipsnį suteikiami įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus, kuriais iš dalies keičiamas šio reglamento I priedas, kad tas priedas būtų suderintas su tų direktyvų pakeitimais ir būtų įtraukti susiję techniniai koregavimai.

165 straipsnis

Mišriosios sutartys ir bendras viešųjų pirkimų žodynas

1. Mišrioji sutartis, taikoma dviejų ar daugiau rūšių viešiesiems pirkimams (darbų, prekių ar paslaugų) arba koncesijoms (darbų arba paslaugų), arba taikoma ir viešiesiems pirkimams, ir koncesijoms, skiriama pagal tai viešųjų pirkimų rūšiai, kuriai priskiriamas pagrindinis atitinkamos sutarties dalykas, taikytinas nuostatas.

2. Mišriųjų sutarčių, apimančių prekių tiekimą ir paslaugų teikimą, atveju pagrindinis dalykas nustatomas palyginus atitinkamų prekių ar paslaugų vertes.

   Sutartis dėl vienos rūšies viešojo pirkimo (darbų, prekių ar paslaugų) ir vienos rūšies koncesijos (darbų arba paslaugų) sutartis skiriama pagal viešojo pirkimo sutarčiai taikytinas nuostatas.

3. Ši antraštinė dalis netaikoma su EIB arba EIF sudarytoms techninės pagalbos sutartims.

4. Visos nuorodos į viešųjų pirkimų srities nomenklatūrą pateikiamos naudojant bendrą viešųjų pirkimų žodyną (BVPŽ), kaip nustatyta Europos Parlamento ir Tarybos reglamente (EB) Nr. 2195/2002[61].

166 straipsnis

Viešinimo priemonės

1. Jeigu procedūros vertė atitinka arba viršija 178 straipsnio 1 dalyje arba 181 straipsnyje nurodytas vertės ribas, perkančioji organizacija *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje* paskelbia:

   a) skelbimą apie pirkimą, kuriuo pradedama procedūra, išskyrus atvejį, kai taikoma 167 straipsnio 1 dalies d punkte nurodyta procedūra;

   b) skelbimą apie sutarties skyrimą, kuriame pranešama apie procedūros rezultatus.

2. Procedūros, kurių vertė mažesnė už 178 straipsnio 1 dalyje arba 181 straipsnyje nurodytas vertės ribas, reklamuojamos tinkamomis priemonėmis.

3. Tam tikra informacija apie sutarčių skyrimą gali likti neatskleista, jei ją paskelbus būtų trukdoma teisės vykdymui arba kitaip prieštaraujama viešajam interesui, būtų pažeidžiami teisėti komerciniai ekonominės veiklos vykdytojų interesai arba galėtų būti pakenkta jų sąžiningai konkurencijai.

167 straipsnis

Viešųjų pirkimų procedūros

1. Viešųjų pirkimų procedūros siekiant skirti koncesijos sutartis arba viešojo pirkimo sutartis, įskaitant preliminariąsias sutartis, vykdomos viena iš šių formų:

[61] 2002 m. lapkričio 5 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 2195/2002 dėl bendro viešųjų pirkimų žodyno (BVPŽ) (OL L 340, 2002 12 16, p. 1).

a) atviras konkursas;

b) ribotas konkursas, įskaitant konkursą, rengiamą taikant dinaminę pirkimo sistemą;

c) projekto konkursas;

d) derybos, įskaitant derybas be išankstinio skelbimo;

e) konkurencinis dialogas;

f) konkurso procedūra su derybomis;

g) inovacijų partnerystė;

h) procedūros, apimančios kvietimą pareikšti susidomėjimą.

2. Atvirų konkursų atveju bet kuris suinteresuotas ekonominės veiklos vykdytojas gali pateikti pasiūlymą.

3. Ribotų konkursų, konkurencinių dialogų, konkurso procedūrų su derybomis ir inovacijų partneryščių atveju bet kuris ekonominės veiklos vykdytojas gali pateikti prašymą leisti dalyvauti procedūroje, pateikdamas perkančiosios organizacijos reikalaujamą informaciją. Perkančioji organizacija kviečia visus kandidatus, kurie atitinka atrankos kriterijus ir kurie nėra patekę į 138 straipsnio 1 dalyje ir 143 straipsnio 1 dalyje nurodytas situacijas, pateikti pasiūlymą.

Nepaisant pirmos pastraipos, perkančioji organizacija gali apriboti kandidatų, kurie kviečiami pateikti pasiūlymą, skaičių, remdamasi objektyviais ir nediskriminaciniais atrankos kriterijais, kurie yra nurodomi skelbime apie pirkimą arba kvietime pareikšti susidomėjimą. Pakviestų kandidatų skaičius turi būti pakankamas, kad būtų užtikrinta tikra konkurencija.

4. Visose procedūrose, kurių metu vedamos derybos, perkančioji organizacija derasi su konkurso dalyviais dėl pirminių ir visų vėlesnių pasiūlymų arba jų dalių, išskyrus jų galutinius pasiūlymus, siekdama pagerinti jų turinį. Dėl minimalių reikalavimų ir pirkimo dokumentuose nurodytų kriterijų nesiderama.

   Perkančioji organizacija gali skirti sutartį remdamasi pirminiu pasiūlymu be derybų, jei pirkimo dokumentuose ji yra nurodžiusi, kad pasilieka galimybę tą daryti.

5. Perkančioji organizacija gali taikyti:

   a) atvirą ar ribotą konkursą – visiems pirkimams;

   b) procedūras, apimančias kvietimą pareikšti susidomėjimą – sutartims, kurių vertė mažesnė už 178 straipsnio 1 dalyje nurodytas vertės ribas, kad būtų atlikta pirminė kandidatų, kurie turi būti kviečiami pateikti pasiūlymus būsimuose ribotuose konkursuose, atranka arba kad būtų sudarytas pardavėjų, kurie turi būti kviečiami pateikti prašymus leisti dalyvauti procedūroje arba pateikti pasiūlymus, sąrašas;

   c) projekto konkursą – siekiant įsigyti konkursui pateiktą ir vertinimo komisijos atrinktą planą ar projektą;

   d) inovacijų partnerystę – siekiant sukurti inovacinį produktą, inovacinę paslaugą ar vykdyti inovacinius darbus ir vėliau įsigyti tokių produktų, paslaugų arba darbų;

   e) konkurso procedūrą su derybomis ar konkurencinį dialogą – koncesijos sutartims, Direktyvos 2014/24/ES XIV priede nurodytų paslaugų sutartims tais atvejais, kai paskelbus atvirą arba ribotą konkursą ir užbaigus pirminę procedūrą buvo pateikti tik netinkami arba nepriimtini pasiūlymai, ir atvejais, kai tai pagrįsta dėl konkrečių aplinkybių, susijusių su, *inter alia*, sutarties dalyko pobūdžiu ar sudėtingumu arba su konkrečia sutarties rūšimi, kaip išsamiau išdėstyta šio reglamento I priede;

f) derybas – sutartims, kurių vertė mažesnė už 178 straipsnio 1 dalyje nurodytas vertės ribas, arba derybas be išankstinio skelbimo – konkrečių rūšių pirkimams, nepatenkantiems į Direktyvos 2014/24/ES taikymo sritį, arba aiškiai apibrėžtomis išimtinėmis aplinkybėmis, kaip nustatyta šio reglamento I priede.

6. Dinamine pirkimo sistema visu jos galiojimo laikotarpiu gali naudotis bet kuris ekonominės veiklos vykdytojas, kuris atitinka atrankos kriterijus.

Perkančioji organizacija laikosi riboto konkurso taisyklių, kai viešuosius pirkimus vykdo taikydama dinaminę pirkimo sistemą.

168 straipsnis

Tarpinstituciniai viešieji pirkimai, bendri viešieji pirkimai ir valstybių narių vardu vykdomi viešieji pirkimai

1. Jeigu sutartimi arba preliminariąja sutartimi yra suinteresuotos dvi arba daugiau Sąjungos institucijų, vykdomųjų įstaigų arba 70 ir 71 straipsniuose nurodytų Sąjungos organų ir jeigu galima pasiekti didesnį veiksmingumą, atitinkamos perkančiosios organizacijos gali vykdyti procedūrą ir pagal ją sudarytą tolesnę sutartį ar preliminariąją sutartį administruoti tarpinstituciniu pagrindu, vadovaujant vienai iš perkančiųjų organizacijų.

Įstaigos ir asmenys, kuriems pavesta vykdyti konkrečius BUSP veiksmus pagal ES sutarties V antraštinę dalį, bei Europos mokyklų valdytojų tarybos sekretoriaus tarnyba taip pat gali dalyvauti tarpinstitucinėse procedūrose.

Preliminariosios sutarties sąlygos taikomos tik toms perkančiosioms organizacijoms, kurios tuo tikslu nurodytos viešųjų pirkimų dokumentuose, ir tiems ekonominės veiklos vykdytojams, kurie yra preliminariosios sutarties šalys.

Nukrypstant nuo šios dalies trečios pastraipos, esant ypatingos skubos situacijai, susidariusiai dėl krizės, perkančioji organizacija gali įtraukti naujas perkančiąsias organizacijas po to, kai pirkimo procedūra buvo pradėta, bet iki sutarties pasirašymo, laikantis 163 straipsnio 6 dalyje nustatytų sąlygų ir su sąlyga, kad pakeitimu nekeičiamas sutarties arba preliminariosios sutarties dalykas.

2. Kai sutartis arba preliminarioji sutartis būtina Sąjungos institucijos, Sąjungos organo, nurodyto 70 iri 71 straipsniuose, arba vykdomosios įstaigos, nurodytos 69 straipsnyje, ir valstybės narės vienos ar daugiau perkančiųjų organizacijų bendram veiksmui vykdyti, Sąjungos institucija ir perkančiosios organizacijos gali bendrai vykdyti viešųjų pirkimų procedūrą. Kai reikia vykdyti bendrus viešuosius pirkimus tarp Sąjungos institucijos, Sąjungos organo, nurodyto 70 ir 71 straipsniuose, arba vykdomosios įstaigos, nurodytos 69 straipsnyje, ir valstybės narės vienos ar daugiau perkančiųjų organizacijų, valstybės narės gali įsigyti arba nuomotis visus bendrai įgytus pajėgumus.

Bendri viešieji pirkimai gali būti vykdomi su ELPA valstybėmis ir Sąjungos valstybėmis kandidatėmis, jei ši galimybė konkrečiai numatyta dvišalėje ar daugiašalėje sutartyje, arba su kitomis trečiosiomis valstybėmis, jei tokia galimybė konkrečiai numatyta taikytiname pagrindiniame akte.

Bendrų viešųjų pirkimų atveju taikomos procedūrinės nuostatos, taikytinos Sąjungos institucijoms.

Kai valstybės narės perkančiajai organizacijai priklausanti arba jos valdoma dalis sudaro arba viršija 50 % bendros numatomos sutarties vertės arba kitais tinkamai pagrįstais atvejais, Sąjungos institucija gali nuspręsti, kad valstybės narės perkančiajai organizacijai taikytinos procedūrinės taisyklės taikomos bendriems viešiesiems pirkimams su sąlyga, kad tas taisykles galima laikyti lygiavertėmis Sąjungos institucijos taisyklėms.

Sąjungos institucija ir valstybės narės, ELPA valstybės arba Sąjungos valstybės kandidatės perkančioji organizacija, vykdančios bendrus viešuosius pirkimus, visų pirma susitaria dėl išsamios praktinės tvarkos, susijusios su prašymų leisti dalyvauti procedūroje arba pasiūlymų vertinimu, sutarties skyrimu, sutarčiai taikytina teise ir kompetentingu teismu ginčams spręsti.

Esant ypatingos skubos situacijai, susidariusiai dėl krizės, naujos perkančiosios organizacijos gali būti įtrauktos po to, kai pirkimo procedūra buvo pradėta, bet iki sutarties pasirašymo, laikantis 163 straipsnio 6 dalyje nustatytų sąlygų***, ir jeigu pakeitimu nepakeičiamas sutarties ar preliminariosios sutarties dalykas***.

3. ***Kai tikslinga, dvi ar daugiau valstybių narių gali įgalioti Sąjungos instituciją, Sąjungos organą, nurodytą 70 ir 71 straipsniuose, arba vykdomąją įstaigą, nurodytą 69 straipsnyje (įgaliota perkančioji organizacija) atlikti centrinės perkančiosios organizacijos vaidmenį ir vykdyti viešuosius pirkimus tų valstybių narių naudai ar jų vardu, šiomis sąlygomis:***

   a) įgaliota perkančioji organizacija įvertina tų valstybių narių prašymo naudingumą, būtinumą ir proporcingumą;

   b) jeigu įgaliota perkančioji organizacija ketina nevykdyti prašymo, ji apie tai informuoja atitinkamas valstybes nares ir nurodo atsisakymo priežastis;

   c) įgaliota perkančioji organizacija viešųjų pirkimų procedūrą vykdo laikydamasi savo taisyklių;

   d) jei įgaliota perkančioji organizacija nusprendžia pradėti viešųjų pirkimų procedūrą valstybių narių naudai, ji informuoja visas valstybes nares apie savo ketinimą vykdyti viešąjį pirkimą ir pakviečia dalyvauti suinteresuotas valstybes nares;

e) jei įgaliota perkančioji organizacija sutinka vykdyti viešuosius pirkimus valstybių narių naudai ar jų vardu, ji parengia pasiūlymą dėl įgaliojimo susitarimo ir jį turi pasirašyti dalyvaujančios valstybės narės. Tokiame susitarime visų pirma nustatoma praktinė dalyvaujančių valstybių narių dalyvavimo tvarka, galimo dalyvavimo ir atsisakymo dalyvauti sąlygos bei terminai ir, kai tikslinga, kiekių paskirstymo dalyvaujančioms valstybėms narėms taisyklės.

Sąjungos institucija, Sąjungos organas, nurodytas 70 ir 71 straipsniuose, arba vykdomoji įstaiga, nurodyta 69 straipsnyje, gali ▌ atlikti didmenininko vaidmenį perkant, kaupiant ir perparduodant arba dovanojant prekes ir paslaugas, įskaitant nuomos, Sąjungos institucijos, Sąjungos organo, nurodyto 70 ir 71 straipsniuose, arba vykdomosios įstaigos, nurodytos 69 straipsnyje, pasirinktoms valstybėms narėms arba organizacijoms partnerėms. Tokiu atveju ▌ Sąjungos institucija, Sąjungos organas, nurodytas 70 ir 71 straipsniuose, arba vykdomoji įstaiga, nurodyta 69 straipsnyje, viešųjų pirkimų procedūrą vykdo vadovaudamiesi savo viešųjų pirkimų taisyklėmis.

169 straipsnis

Pasirengimas viešųjų pirkimų procedūrai

1. Prieš pradėdama viešųjų pirkimų procedūrą ir siekdama jai pasiruošti, perkančioji organizacija gali atlikti pirmines rinkos konsultacijas.

2. Pirkimo dokumentuose perkančioji organizacija, aprašydama savo poreikius ir reikiamas darbų, prekių ar paslaugų, kuriuos ketinama pirkti, charakteristikas, nustato viešųjų pirkimų dalyką ir nurodo taikytinus draudimo dalyvauti procedūroje, atrankos ir sutarčių skyrimo kriterijus. Perkančioji organizacija taip pat nurodo, kurie elementai apibrėžia minimalius reikalavimus, kuriuos turi atitikti visi pasiūlymai. Į minimalius reikalavimus įtraukiamas taikytinų aplinkos apsaugos, socialinių ir darbo teisės pareigų, nustatytų Sąjungos teisėje, nacionalinėje teisėje, kolektyvinėse sutartyse arba Direktyvos 2014/24/ES X priede išvardytose taikytinose tarptautinėse socialinėse ir aplinkos apsaugos konvencijose, vykdymas.

170 straipsnis

Sutarčių skyrimas

1. Sutartys skiriamos remiantis sutarčių skyrimo kriterijais su sąlyga, kad perkančioji organizacija patikrino, ar:

   a) pasiūlymas atitinka pirkimo dokumentuose nurodytus minimalius reikalavimus;

   b) kandidatui ar konkurso dalyviui nėra draudžiama dalyvauti procedūroje pagal 138 straipsnį arba jis nėra pašalintas pagal 143 straipsnį;

   c) kandidatas arba konkurso dalyvis turi teisę dalyvauti viešuosiuose pirkimuose ir atitinka pirkimo dokumentuose nurodytus atrankos kriterijus, be kita ko, susijusius su profesinio interesų konflikto nebuvimu.

2. Perkančioji organizacija taiko atrankos kriterijus, kad įvertintų kandidato arba konkurso dalyvio pajėgumą. Atrankos kriterijai susiję tik su pajėgumu vykdyti profesinę veiklą pagal įstatymus ir kitus teisės aktus, ekonominiu ir finansiniu pajėgumu, techniniu pajėgumu ir profesiniais gebėjimais. Laikoma, kad JRC atitinka finansinio pajėgumo reikalavimus.

3. Perkančioji organizacija taiko sutarčių skyrimo kriterijus, kad įvertintų pasiūlymą.

4. Perkančioji organizacija sutartis skiria remdamasi ekonomiškai naudingiausiu pasiūlymu, taikydama vieną iš šių trijų sutarčių skyrimo metodų: mažiausios kainos, mažiausių sąnaudų arba geriausio kainos ir kokybės santykio.

Taikydama mažiausių sąnaudų metodą perkančioji organizacija naudoja sąnaudų veiksmingumo metodą, įskaitant gyvavimo ciklo sąnaudų įvertinimą.

Taikydama geriausio kainos ir kokybės santykio metodą perkančioji organizacija atsižvelgia į kainą arba sąnaudas ir kitus kokybės kriterijus, susijusius su sutarties dalyku.

171 straipsnis

Pateikimas, elektroniniai ryšiai ir vertinimas

1. Perkančioji organizacija nustato pasiūlymų ir prašymų leisti dalyvauti procedūroje pateikimo terminus pagal I priedo 24 dalį, atsižvelgdama į pirkimo sudėtingumą ir palikdama ekonominės veiklos vykdytojams pakankamai laiko savo pasiūlymams parengti.

2. Jeigu nustatoma, kad tai tinkama ir proporcinga, perkančioji organizacija, siekdama užtikrinti, kad pateikti pasiūlymai nebūtų atsiimti prieš pasirašant sutartis, gali reikalauti, kad konkurso dalyviai suteiktų garantiją. Reikalaujama garantija sudaro 1–2 % visos numatomos sutarties vertės.

   Perkančioji organizacija garantijas grąžina:

   a) jei konkurso dalyviai arba pasiūlymai atmetami, kaip nurodyta I priedo 30.2 punkto b arba c papunktyje, po to, kai informuojama apie procedūros rezultatus;

   b) jei konkurso dalyviai patenka į sudarytą eilę, kaip nurodyta I priedo 30.2 punkto e papunktyje – kai pasirašoma sutartis.

3. Perkančioji organizacija atplėšia visus vokus su prašymais leisti dalyvauti procedūroje ir pasiūlymais. Tačiau ji atmeta:

a) prašymus leisti dalyvauti procedūroje ir pasiūlymus, kurie pateikti nesilaikant pateikimo termino, jų neatplėšusi;

b) pasiūlymus, kurių vokai gauti jau atplėšti, neišnagrinėjusi jų turinio.

4. Perkančioji organizacija visus prašymus leisti dalyvauti procedūroje arba pasiūlymus, kurie nebuvo atmesti 3 dalyje nustatytame vokų atplėšimo etape, įvertina remdamasi pirkimo dokumentuose nurodytais kriterijais, siekdama skirti sutartį arba surengti elektroninį aukcioną.

5. Leidimus suteikiantis pareigūnas gali neskirti vertinimo komiteto, kaip numatyta 153 straipsnio 2 dalyje, šiais atvejais:

a) sutarties vertė yra mažesnė už 178 straipsnio 1 dalyje nurodytas vertės ribas;

b) remdamasis rizikos analize I priedo 11.1 punkto antros pastraipos c ir e punktuose, f punkto i ir iii papunkčiuose, h ir m punktuose nurodytais atvejais;

c) remdamasis rizikos analize, kai skelbiamas varžymosi atnaujinimas pagal preliminariąją sutartį;

d) kai vykdomos išorės veiksmų srities procedūros, kurių vertė lygi arba mažesnė nei 20 000 EUR;

e) remdamasis konkrečių viešųjų pirkimų pagal dinaminę pirkimo sistemą rizikos analize.

6. Pirkimo dokumentuose nustatytų minimalių reikalavimų neatitinkantys prašymai leisti dalyvauti procedūroje ir pasiūlymai yra atmetami.

172 straipsnis

Ryšių palaikymas vykstant viešųjų pirkimų procedūrai

1. Kol nesuėjo prašymų leisti dalyvauti procedūroje arba pasiūlymų pateikimo terminas, perkančioji organizacija gali pateikti papildomos informacijos apie pirkimo dokumentus, jei ji aptinka klaidą ar praleidimą tekste arba kandidatų arba konkurso dalyvių prašymu. Pateikta informacija atskleidžiama visiems kandidatams arba konkurso dalyviams.

Nukrypstant nuo pirmos pastraipos, esant ypatingos skubos situacijai, susidariusiai dėl krizės, perkančioji organizacija gali raštu susisiekti su visais pakviestais kandidatais dar nepasibaigus prašymų leisti dalyvauti procedūroje arba pasiūlymų pateikimo terminui, tik tam, kad jie paaiškintų savo ketinimą pateikti prašymą leisti dalyvauti procedūroje arba pasiūlymą, laikydamasi 163 straipsnio 6 dalyje nustatytų sąlygų.

2. Suėjus prašymų leisti dalyvauti procedūroje arba pasiūlymų pateikimo terminui, kiekvieną kartą susisiekus ir tinkamai pagrįstais atvejais, kai nebuvo susisiekta, kaip numatyta 154 straipsnyje, viešųjų pirkimų byloje daromas įrašas.

173 straipsnis

Sprendimas dėl sutarties skyrimo ir kandidatų arba konkurso dalyvių informavimas

1. Vadovaudamasis pirkimo dokumentuose nurodytais atrankos ir sutarties skyrimo kriterijais, atsakingas leidimus suteikiantis pareigūnas nusprendžia, kam bus skirta sutartis.

2. Perkančioji organizacija visiems kandidatams arba konkurso dalyviams, kurių prašymas leisti dalyvauti procedūroje arba pasiūlymas buvo atmestas, praneša apie priežastis, kuriomis remiantis buvo priimtas sprendimas. Be to, laimėjusiems ir nelaimėjusiems dalyviams pranešama apie atidėjimo laikotarpio, nurodyto 178 straipsnio 2 dalyje ir 181 straipsnio 1 dalyje, trukmę, jei toks atidėjimo laikotarpis yra taikomas.

   Kai konkrečios sutartys skiriamos pagal preliminariąją sutartį skelbiant varžymosi atnaujinimą, perkančioji organizacija informuoja konkurso dalyvius apie vertinimo rezultatus.

3. Perkančioji organizacija informuoja kiekvieną konkurso dalyvį, kuris nėra pašalintas ir kuris raštu pateikia prašymą, apie bet kurį iš šių dalykų:

   a) preliminariosios sutarties atveju – konkurso dalyvio arba dalyvių, kuriam (-iems) skiriama sutartis, vardą, pavardę (pavadinimą) ir, išskyrus konkrečios sutarties pagal preliminariąją sutartį skelbiant varžymosi atnaujinimą atvejį, laimėjusio pasiūlymo charakteristikas ir santykinius pranašumus ir jo bendrą finansinio pasiūlymo sumą;

   b) derybų ir dialogo su konkurso dalyviais pažangą.

Tačiau perkančioji organizacija gali nuspręsti neatskleisti tam tikros informacijos, jei ją paskelbus būtų trukdoma teisės vykdymui, prieštaraujama viešajam interesui arba daromas poveikis teisėtiems komerciniams ekonominės veiklos vykdytojų interesams, arba galėtų būti iškraipyta sąžininga jų konkurencija.

174 straipsnis

Viešųjų pirkimų procedūros atšaukimas

Kol sutartis dar nepasirašyta, perkančioji organizacija gali atšaukti visą viešųjų pirkimų procedūrą. Procedūrų, pagal kurias skiriamos kelios pirkimo dalys, arba viešųjų pirkimų skiriant kelias sutartis atveju procedūra gali būti atšaukta iš dalies. Kandidatai arba konkurso dalyviai neturi teisės reikalauti kompensacijos.

Sprendimas turi būti pagrįstas ir apie jį turi būti kuo skubiau pranešama kandidatams arba konkurso dalyviams.

175 straipsnis

Sutarties vykdymas ir keitimas

1. Sutartis nepradedama vykdyti tol, kol ji nepasirašoma.

2. Perkančioji organizacija gali iš dalies keisti sutartį ar preliminariąją sutartį neorganizuodama viešųjų pirkimų procedūros tik tais atvejais, kurie numatyti 3 dalyje, ir jei pakeitimu nepakeičiamas sutarties ar preliminariosios sutarties dalykas, kaip apibrėžta 4 dalyje.

3. Sutartis, preliminarioji sutartis arba konkreti sutartis pagal preliminariąją sutartį gali būti iš dalies keičiama nevykdant naujos viešųjų pirkimų procedūros bet kuriuo iš šių atvejų:

   a) perkant iš pradinio rangovo papildomus darbus, prekes ar paslaugas, kurie tapo būtini ir kurie nebuvo įtraukti į pradinį pirkimą, kai tenkinamos šios sąlygos:

i) rangovo neįmanoma pakeisti dėl techninių priežasčių, susijusių su sukeičiamumo arba sąveikumo su esama įranga, paslaugomis arba įrenginiais reikalavimais;

ii) pakeitus rangovą perkančioji organizacija pakartotinai turėtų didelių išlaidų;

iii) kainos padidėjimas, įskaitant grynąją sukauptąją vienas po kito atliekamų pakeitimų vertę, neviršija 50 % pradinės sutarties vertės;

b) kai yra tenkinamos visos šios sąlygos:

i) būtinybė daryti pakeitimą atsirado dėl aplinkybių, kurių kruopščiai dirbusi perkančioji organizacija negalėjo numatyti;

ii) bet koks kainos padidėjimas neviršija 50 % pradinės sutarties vertės;

c) kai pakeitimo vertė yra žemesnė už šias vertės ribas:

i) vertės ribas, nurodytas 178 straipsnio 1 dalyje ir I priedo ***39*** dalyje, taikomas išorės veiksmų srityje pakeitimo metu ir

ii) 10 % pradinės sutarties vertės viešojo paslaugų bei prekių pirkimo sutarčių ir darbų ar paslaugų koncesijos sutarčių atveju ir 15 % pradinės sutarties vertės viešojo darbų pirkimo sutarčių atveju;

d) jei tenkinamos abi šios sąlygos:

i) nepakeičiami minimalūs pradinės viešųjų pirkimų procedūros reikalavimai;

ii) bet kokie tolesni vertės pakeitimai turi atitikti šios pastraipos c punkte nustatytas sąlygas, nebent tokie vertės pakeitimai būtų daromi dėl griežto pirkimo dokumentų ar sutarčių nuostatų taikymo.

Apskaičiuojant pradinę sutarties vertę neatsižvelgiama į kainų peržiūras.

Kelių vienas po kito atliktų pakeitimų pagal šios dalies c punktą grynoji sukauptoji vertė neturi viršyti nė vienos tame punkte nurodytos vertės ribos.

Perkančioji organizacija taiko 166 straipsnyje nustatytas *ex post* viešinimo priemones.

4. Pakeitimas laikomas keičiančiu sutarties arba preliminariosios sutarties dalyką, jei dėl jo sutartis arba preliminarioji sutartis, palyginti su iš pradžių sudaryta sutartimi arba preliminariąja sutartimi, pasikeičia iš esmės. Bet kuriuo atveju pakeitimas laikomas keičiančiu sutarties arba preliminariosios sutarties dalyką, jei įvykdyta viena arba daugiau iš šių sąlygų:

   a) pakeitimu nustatomos arba apribojamos svarbios sąlygos, dėl kurių, jeigu jos būtų buvusios įtrauktos į pradinę pirkimo procedūrą, būtų buvę galima leisti dalyvauti kitiems konkurso dalyviams nei iš pradžių atrinktieji arba priimti kitą pasiūlymą nei iš pradžių priimtas, arba pirkimo procedūra būtų pritraukusi papildomų dalyvių, arba būtų nebuvęs atrinktas ***konkurso laimėtojas***;

   b) pakeitimu rangovo naudai labai pakeičiama sutarties arba preliminariosios sutarties ekonominė pusiausvyra taip, kaip nebuvo numatyta pradinėje sutartyje arba preliminariojoje sutartyje;

   c) pakeitimu labai išplečiama sutarties arba preliminariosios sutarties taikymo sritis.

5. Nukrypstant nuo ***3*** dalies ***b punkto ii papunkčio***, dėl krizės susidariusios ypatingos skubos situacijoje perkančioji organizacija, susitarusi su rangovu, laikydamasi 163 straipsnio 6 dalyje nustatytų sąlygų, gali pakeisti sutartį arba preliminariąją sutartį viršydama ***50 %*** vertės ribą***, tačiau neviršydama*** 100 % pradinės sutarties vertės, ***su sąlyga, kad*** tai pagrįsta kaip tikrai būtina atsižvelgiant į krizės raidą.

Nukrypstant nuo ***3*** dalies, dėl krizės susidariusios ypatingos skubos situacijoje, laikantis 163 straipsnio 6 dalyje nustatytų sąlygų, preliminariosios sutarties sąlygos gali būti keičiamos bendru sutarimu, kad būtų galima taikyti naujoms perkančiosioms organizacijoms, įtrauktoms pakeitus preliminariąją sutartį, įskaitant tarpinstitucinius arba bendrus viešuosius pirkimus.

176 straipsnis

Įvykdymo garantijos ir sulaikytų sumų garantijos

1. Įvykdymo garantijos suma sudaro ne daugiau kaip 10 % visos sutarties vertės.

Visa garantija grąžinama galutinai priėmus darbus, prekes ar kompleksines paslaugas per laikotarpį, nustatytą 116 straipsnio 1 dalyje, ir kuris turi būti nurodomas sutartyje. Garantija gali būti iš dalies arba visiškai grąžinama preliminariai priėmus darbus, prekes ar kompleksines paslaugas.

2. Sulaikytų sumų garantija, kurios suma sudaro ne daugiau kaip 10 % visos sutarties vertės, gali būti sudaroma išskaitant tam tikras sumas iš atliekamų tarpinių mokėjimų sumų arba iš galutinio mokėjimo sumos.

Perkančioji organizacija nustato sulaikytų sumų garantijos sumą, kuri turi būti proporcinga nustatytai su sutarties vykdymu susijusiai rizikai, atsižvelgdama į sutarties dalyką ir į konkrečiam sektoriui taikomas įprastas komercines sąlygas.

Sulaikytų sumų garantija nenaudojama tuo atveju, kai dėl sutarties buvo paprašyta pateikti įvykdymo garantiją ir ši garantija nebuvo grąžinta.

3. Perkančiajai organizacijai sutikus, rangovas gali paprašyti sulaikytų sumų garantiją pakeisti 155 straipsnyje nurodyta kitos rūšies garantija.

4. Perkančioji organizacija sulaikytų sumų garantiją grąžina pasibaigus sutartinių įsipareigojimų laikotarpiui per laikotarpį, nustatytą 116 straipsnio 1 dalyje, ir kuris turi būti nurodomas sutartyje.

2 SKYRIUS

NUOSTATOS, TAIKOMOS SUTARTIMS, KURIAS SĄJUNGOS INSTITUCIJOS SKIRIA SAVO SĄSKAITA

177 straipsnis

Perkančioji organizacija

1. Sąjungos institucijos, vykdomosios įstaigos ir Sąjungos organai, nurodyti 70 ir 71 straipsniuose, laikomi perkančiosiomis organizacijomis savo sąskaita skiriamų sutarčių atveju, išskyrus atvejus, kai jie perka iš centrinės perkančiosios organizacijos. Sąjungos institucijų departamentai nelaikomi perkančiosiomis organizacijomis, jei jie tarpusavyje sudaro tarnybų lygmens susitarimus.

Sąjungos institucijos, kurios laikomos perkančiosiomis organizacijomis pagal pirmą pastraipą, pagal 60 straipsnį deleguoja perkančiosios organizacijos funkcijai vykdyti būtinus įgaliojimus.

2. Kiekvienas kiekvienos Sąjungos institucijos deleguotasis ar perdeleguotasis leidimus suteikiantis pareigūnas įvertina, ar yra pasiektos 178 straipsnio 1 dalyje nurodytos vertės ribos.

178 straipsnis

Taikytinos vertės ribos ir atidėjimo laikotarpis

1. Kad skirtų viešojo pirkimo ir koncesijos sutartis, perkančioji organizacija, pasirinkdama šio reglamento 167 straipsnio 1 dalyje nurodytą procedūrą, laikosi Direktyvos 2014/24/ES 4 straipsnio a ir b punktuose nustatytų verčių ribų ir, atitinkamai, Direktyvos 2014/23/ES 8 straipsnio 1 dalyje nustatytos koncesijoms taikytinos vertės ribos.

Nukrypstant nuo šio straipsnio pirmos pastraipos, sutarčių, kurias skiria Sąjungos delegacijos arba kurios skiriamos tik Sąjungos delegacijų trečiosiose valstybėse interesais, atveju viešosioms prekių ir paslaugų pirkimo sutartims taikoma vertės riba yra 300 000 EUR, o ne Direktyvos 2014/24/ES 4 straipsnio b punkte nustatyta viešosioms prekių ir paslaugų pirkimo sutartims taikoma vertės riba.

152 straipsnio 5 dalies, 178 straipsnio 1 dalies, 179 straipsnio 3 dalies, taip pat I priedo 11.1 punkto m papunkčio, 14 dalies ir 18.1 punkto nuostatos, susijusios su Sąjungos delegacijų trečiosiose valstybėse vykdomais viešaisiais pirkimais, taip pat taikomos Europos Parlamento biurams trečiosiose valstybėse.

2. Atsižvelgdama į išimtis ir sąlygas, nustatytas šio reglamento I priede, perkančioji organizacija sutarčių, kurių vertė viršija 1 dalyje nurodytas vertės ribas, atveju su konkurso laimėtoju nepasirašo sutarties arba preliminariosios sutarties nepasibaigus atidėjimo laikotarpiui.

3. Kai naudojamos elektroninės ryšių priemonės, atidėjimo laikotarpis trunka 10 dienų, o naudojant kitas priemones – 15 dienų.

179 straipsnis

Taisyklės dėl teisės dalyvauti viešuosiuose pirkimuose

1. Viešųjų pirkimų procedūrose vienodomis sąlygomis gali dalyvauti visi fiziniai ir juridiniai asmenys, kuriems taikomos Sutartys, ir visi fiziniai ir juridiniai asmenys, įsisteigę trečiojoje valstybėje, sudariusioje su Sąjunga specialų susitarimą viešųjų pirkimų srityje, tokiame susitarime nustatytomis sąlygomis. Jose taip pat gali dalyvauti tarptautinės organizacijos.

2. 163 straipsnio 4 dalies tikslais JRC laikomas valstybėje narėje įsteigtu juridiniu asmeniu.

3. ***Nedarant poveikio 1 ir 2 dalims,*** sutarčių, kurias skiria Sąjungos delegacijos arba kurios skiriamos tik Sąjungos delegacijų trečiosiose valstybėse interesais, atveju viešųjų pirkimų procedūrose vienodomis sąlygomis ***taip pat*** gali dalyvauti visi fiziniai ir juridiniai asmenys, įsisteigę trečiojoje valstybėje, kurioje įsisteigusi atitinkama Sąjungos delegacija. Be to, atsakingo leidimus suteikiančio pareigūno tinkamai pagrįstomis išimtinėmis aplinkybėmis gali būti nuspręsta leisti trečiųjų valstybių piliečiams arba subjektams dalyvauti konkursuose dėl sutarčių.

4. Dalyvavimui viešųjų pirkimų procedūrose ir skirtų sutarčių vykdymui taikomos sąlygos, nustatytos Reglamente ***(ES) 2022/1031*** ir pagal tą reglamentą priimtuose įgyvendinimo aktuose (dėl TVPP).

180 straipsnis

Pasaulio prekybos organizacijos viešųjų pirkimų taisyklės

Kai taikoma daugiašalė sutartis dėl viešųjų pirkimų, sudaryta Pasaulio prekybos organizacijoje, viešųjų pirkimų procedūroje taip pat gali dalyvauti ekonominės veiklos vykdytojai, įsisteigę valstybėse, kurios yra ratifikavusios tą sutartį, toje sutartyje nustatytomis sąlygomis.

3 SKYRIUS

VIEŠIESIEMS PIRKIMAMS IŠORĖS VEIKSMŲ SRITYJE TAIKOMOS NUOSTATOS

181 straipsnis

Su išorės veiksmais susiję viešieji pirkimai

1. Sutartims, kurioms taikomas šis skyrius, taikomos šios antraštinės dalies 1 skyriaus nuostatos, susijusios su bendrosiomis viešųjų pirkimų nuostatomis, atsižvelgiant į I priedo 3 skyriuje nustatytas specialiąsias nuostatas dėl tvarkos, taikytinos skiriant išorės sutartis. 177–180 straipsniai netaikomi viešiesiems pirkimams, kuriems taikomas šis skyrius.

   Taikant išimtis ir sąlygas, nustatytas I priede, perkančioji organizacija su konkurso laimėtoju nepasirašo sutarties arba preliminariosios sutarties nepasibaigus atidėjimo laikotarpiui. Kai naudojamos elektroninės ryšių priemonės, atidėjimo laikotarpis trunka 10 dienų, o naudojant kitas priemones – 15 dienų.

   166 straipsnis, 167 straipsnio 1 dalies a ir b punktai ir šios dalies antra pastraipa taikomi tik nuo:

   a) paslaugų ir prekių pirkimo sutarčių atveju – 300 000 EUR;

   b) darbų pirkimo sutarčių atveju – 5 000 000 EUR.

2. Šis skyrius taikomas:

   a) viešiesiems pirkimams, kai Komisija neskiria sutarčių savo sąskaita;

   b) asmenų arba subjektų, įgyvendinančių Sąjungos lėšas, vykdomiems viešiesiems pirkimams pagal 62 straipsnio 1 dalies pirmos pastraipos c punktą, jei tai numatyta 157 straipsnyje nurodytame susitarime dėl įnašo arba finansavimo susitarime.

3. Viešųjų pirkimų procedūros nustatomos 161 straipsnyje numatytuose finansavimo susitarimuose.

4. Šis skyrius netaikomas veiksmams, kuriems galioja konkretiems sektoriams skirti pagrindiniai aktai, susiję su humanitarinių krizių valdymo pagalba, civilinės saugos operacijomis ir humanitarinės pagalbos operacijomis.

182 straipsnis

Viešiesiems pirkimams išorės veiksmų srityje taikomos taisyklės

1. Viešųjų pirkimų procedūrose vienodomis sąlygomis gali dalyvauti visi asmenys, kurie patenka į Sutarčių taikymo sritį, ir bet kurie kiti fiziniai arba juridiniai asmenys, vadovaujantis pagrindinių dokumentų, reglamentuojančių atitinkamą bendradarbiavimo sektorių, specialiomis nuostatomis. Jose taip pat gali dalyvauti tarptautinės organizacijos.

2. Atsakingo leidimus suteikiančio pareigūno tinkamai pagrįstomis išimtinėmis aplinkybėmis gali būti nuspręsta leisti kitiems, nei nurodyta šio straipsnio 1 dalyje, trečiųjų valstybių piliečiams dalyvauti konkursuose dėl sutarčių.

3. Jeigu taikomas susitarimas dėl prekių ar paslaugų viešųjų pirkimų rinkos išplėtimo, kurio viena iš šalių yra Sąjunga, viešuosiuose pirkimuose dėl sutarčių, finansuojamuose iš biudžeto, gali dalyvauti ir kiti, nei nurodytieji 1 ir 2 dalyse, trečiojoje valstybėje įsisteigę fiziniai ir juridiniai asmenys tame susitarime nustatytomis sąlygomis.

VIII ANTRAŠTINĖ DALIS

DOTACIJOS

1 SKYRIUS

DOTACIJŲ TAIKYMO SRITIS IR FORMOS

183 straipsnis

Dotacijų taikymo sritis ir formos

1. Ši antraštinė dalis taikoma dotacijoms, skiriamoms taikant tiesioginį valdymą.

2. Dotacijos gali būti skiriamos siekiant finansuoti:

   a) veiksmą, kuriuo padedama įgyvendinti Sąjungos politikos tikslą (dotacijos veiksmams);

   b) įstaigos, turinčios tikslą, kuris sudaro kurios nors Sąjungos politikos dalį ir kuriuo remiamas jos įgyvendinimas, veikimą (dotacijos veiklai).

   Dotacijos veiklai teikiamos finansinio įnašo forma – finansinis įnašas į įstaigos, nurodytos pirmos pastraipos b punkte, darbo programą.

3. Galimos dotacijų formos numatytos 125 straipsnio 1 dalyje.

   Kai dotacija teikiama finansavimo, nesusijusio su išlaidomis pagal 125 straipsnio 1 dalies pirmos pastraipos a punktą, forma:

   a) šios antraštinės dalies, ypač 185, 187 ir 188 straipsnių, 189 straipsnio 2, 3 ir 4 dalių, 193 straipsnio, 194 straipsnio 3 dalies nuostatos, susijusios su išlaidų tinkamumu finansuoti ir tikrinimu, ir 199 straipsnio 1 dalies e punkto nuostatos, susijusios su biudžeto sąmata arba numatomomis tinkamomis finansuoti išlaidomis, taip pat 206 4 dalies nuostatos, netaikomos;

   b) kalbant apie 184 straipsnį, taikoma tik procedūra ir reikalavimai, nurodyti to straipsnio 2 ir 3 dalyse, 4 dalies pirmos pastraipos a ir d punktuose, antros pastraipos a punkte bei 5 dalyje.

4. Kiekviena Sąjungos institucija gali skirti viešojo pirkimo sutartis arba dotacijas komunikacijos veiklai. Dotacijos gali būti skiriamos tada, kai viešojo pirkimo būdas netinkamas dėl veiklos pobūdžio.

5. JRC gali gauti finansavimą, priskiriamą kitiems asignavimams nei mokslinių tyrimų ir technologinės plėtros asignavimai, jeigu dalyvauja dotacijų skyrimo procedūrose, kurios visiškai ar iš dalies finansuojamos iš biudžeto. Tokiais atvejais 201 straipsnio 4 dalis, kiek tai susiję su finansiniu pajėgumu, ir 199 straipsnio 1 dalies a–d punktai netaikomi.

184 straipsnis

Fiksuotosios sumos, vieneto įkainiai ir finansavimas taikant fiksuotąją normą

1. Jei dotacija skiriama fiksuotųjų sumų, vieneto įkainių arba finansavimo taikant fiksuotąją normą forma, kaip nurodyta 125 straipsnio 1 dalies pirmos pastraipos c, d arba e punktuose, taikoma ši antraštinė dalis, išskyrus nuostatas arba nuostatų dalis, susijusias su faktiškai patirtų tinkamų finansuoti išlaidų tikrinimu.

2. Jeigu įmanoma ir tikslinga, fiksuotosios sumos, vieneto įkainiai arba fiksuotosios normos nustatomi taip, kad jų sumas būtų galima išmokėti tada, kai atliekamas konkretus darbas ir (arba) pasiekiama konkrečių rezultatų.

3. Išskyrus atvejus, kai pagrindiniame akte numatyta kitaip, fiksuotąsias sumas, vieneto įkainius arba finansavimą taikant fiksuotąją normą leidžiama taikyti atsakingo leidimus suteikiančio pareigūno, kuris veikia pagal atitinkamos Sąjungos institucijos vidaus taisykles, sprendimu.

4. Sprendime suteikti leidimą pateikiama bent:

   a) tokių finansavimo formų tinkamumo pagrindimas atsižvelgiant į remiamų veiksmų ar darbo programų pobūdį, taip pat į pažeidimų ir sukčiavimo riziką bei į kontrolės išlaidas;

b) išlaidos ar išlaidų kategorijos, kurios apmokamos taikant fiksuotąsias sumas, vieneto įkainius arba finansavimą taikant fiksuotąją normą, kurios laikomos tinkamomis finansuoti pagal 189 straipsnio 3 dalies c, e ir f punktus ir 189 straipsnio 4 dalį ir kurios neapima netinkamų finansuoti išlaidų pagal taikytinas Sąjungos taisykles;

c) fiksuotųjų sumų, vieneto įkainių arba finansavimo taikant fiksuotąją normą sumų nustatymo metodų aprašas. Tie metodai grindžiami:

   i) statistiniais duomenimis, panašaus objektyvumo priemonėmis arba ekspertų vertinimu, pateiktu vidaus ekspertų arba ekspertų, pasitelktų pagal taikytinas taisykles; arba

   ii) principu, kai kiekvieno naudos gavėjo atvejis nagrinėjamas atskirai, remiantis patvirtintais duomenimis arba istoriniais naudos gavėjo duomenimis, kuriuos galima audituoti, arba remiantis jo įprastine išlaidų apskaitos praktika;

d) jei įmanoma, esminės mokėjimą lemiančios sąlygos, įskaitant, kai taikytina, atliktą darbą ir (arba) pasiektus rezultatus;

e) jei fiksuotosios sumos, vieneto įkainiai ir fiksuotosios normos nėra grindžiamos atliktu darbu ir (arba) rezultatu, pagrindimas, kodėl atliktu darbu ir (arba) rezultatu pagrįstas metodas nėra įmanomas ar tinkamas.

Metodais, nurodytais pirmos pastraipos c punkte, užtikrinama, kad būtų:

a) laikomasi patikimo finansų valdymo principo, visų pirma atitinkamų sumų tinkamumo siekiant atlikti reikalingą darbą ir (arba) pasiekti reikiamus rezultatus, atsižvelgiant į numatomas pajamas, kurios turi būti gautos atlikus veiksmus arba įvykdžius darbo programas;

b) deramai laikomasi bendro finansavimo ir dvigubo finansavimo nebuvimo principų.

5. Sprendimas suteikti leidimą galioja tol, kol galioja programa ar programos, išskyrus atvejus, kai tame sprendime nustatyta kitaip.

   Sprendimas suteikti leidimą gali apimti fiksuotųjų sumų, vieneto įkainių arba fiksuotųjų normų, taikytinų daugiau nei vienai konkrečiai finansavimo programai, naudojimą, jeigu bendras metodas yra pateisinamas dėl veiklos arba išlaidų pobūdžio. Tokiais atvejais sprendimą suteikti leidimą gali priimti:

   a) atsakingi leidimus suteikiantys pareigūnai, kai visos atitinkamos veiklos sritys priklauso jų kompetencijos sričiai;

   b) Komisija, jei tai tikslinga atsižvelgiant į veiklos arba išlaidų pobūdį arba į atitinkamų leidimus suteikiančių pareigūnų skaičių.

6. Atsakingas leidimus suteikiantis pareigūnas gali leisti arba nustatyti, kad taikant fiksuotąją normą būtų finansuojamos netiesioginės naudos gavėjo išlaidos neviršijant 7 % visų tinkamų finansuoti tiesioginių veiksmo išlaidų. Didesnė fiksuotoji norma gali būti leidžiama motyvuotu Komisijos sprendimu. Atsakingas leidimus suteikiantis pareigūnas metinėje veiklos ataskaitoje, nurodytoje 74 straipsnio 9 dalyje, praneša apie kiekvieną tokį priimtą sprendimą, fiksuotąją normą, kuriai suteiktas leidimas, ir tokio sprendimo priežastis.

7. MVĮ savininkai ir kiti fiziniai asmenys, negaunantys darbo užmokesčio, remdamiesi vieneto įkainiais, kuriuos leista taikyti pagal 1–6 dalis, gali deklaruoti savo pačių darbo, atlikto vykdant veiksmą arba darbo programą, tinkamas finansuoti personalo išlaidas.

8. Naudos gavėjai, remdamiesi vieneto įkainiais, kuriuos leista taikyti pagal 1–6 dalis, gali deklaruoti savanorių darbui, atliktam įgyvendinant veiksmą arba darbo programą, skirtas personalo išlaidas.

185 straipsnis

Bendros fiksuotosios sumos

1. Fiksuotąja suma, kaip nurodyta 125 straipsnio 1 dalies pirmos pastraipos d punkte, gali būti apmokamos visos veiksmo arba darbo programos tinkamos finansuoti išlaidos (bendra fiksuotoji suma).

2. Pagal 184 straipsnio 4 dalį bendros fiksuotosios sumos gali būti nustatomos remiantis veiksmo arba darbo programos biudžeto sąmata. Tokia biudžeto sąmata atitinka ekonomiškumo, veiksmingumo ir efektyvumo principus. Tų principų laikymasis tikrinamas *ex ante*, vertinant dotacijos paraišką.

3. Leisdamas skirti bendras fiksuotąsias sumas, atsakingas leidimus suteikiantis pareigūnas laikosi 184 straipsnio.

186 straipsnis

Naudos gavėjų patikrinimai ir kontrolė, susiję su fiksuotosiomis sumomis, vieneto įkainiais ir fiksuotosiomis normomis

1. Atsakingas leidimus suteikiantis pareigūnas ne vėliau kaip iki likučio išmokėjimo patikrina, ar:

   a) įvykdytos fiksuotųjų sumų, vieneto įkainių arba fiksuotųjų normų mokėjimą lemiančios sąlygos, be kita ko, kai reikia, ar buvo atliktas darbas ir (arba) pasiekti rezultatai,

   b) fiksuotosios sumos, vieneto įkainiai arba fiksuotosios normos buvo nurodyti veiksmo arba darbo programos bendroje biudžeto sąmatoje*;*

   c) a punkte minėtos sąlygos buvo įvykdytos veiksmo arba darbo programos įgyvendinimo laikotarpiu.

Be to, tų sąlygų įvykdymas gali būti tikrinamas vykdant *ex post* kontrolę.

Fiksuotųjų sumų, vieneto įkainių arba finansavimo taikant fiksuotąją normą dydžiai, nustatyti *ex ante* taikant metodą, kurį pagal 184 straipsnį leido taikyti atsakingas leidimus suteikiantis pareigūnas arba Komisija, atliekant *ex post* kontrolę neturi būti ginčijami. Tai nedaro poveikio atsakingo leidimus suteikiančio pareigūno teisei patikrinti, kad mokėjimą lemiančios sąlygos yra įvykdytos, kaip nurodyta šios dalies pirmoje pastraipoje, ir sumažinti dotaciją pagal 132 straipsnio 4 dalį, jei tos sąlygos nėra įvykdytos arba pažeidimo, sukčiavimo ar kitų pareigų nevykdymo atveju. Jeigu fiksuotosios sumos, vieneto įkainiai arba fiksuotosios normos nustatomi pagal naudos gavėjo įprastinę išlaidų apskaitos praktiką, taikoma 188 straipsnio 2 dalis.

2. Patikrinimų ir kontrolės dažnumas ir mastas gali priklausyti, *inter alia*, nuo veiksmo pobūdžio ar naudos gavėjo, įskaitant buvusius pažeidimus arba sukčiavimo atvejus, priskirtinus tam naudos gavėjui.

3. Esant fiksuotųjų sumų, vieneto įkainių arba fiksuotųjų normų mokėjimą lemiančioms sąlygoms nereikalaujama teikti ataskaitų apie naudos gavėjo faktiškai patirtas išlaidas.

4. Dotacijos išmokėjimas remiantis fiksuotosiomis sumomis, vieneto įkainiais arba finansavimu taikant fiksuotąją normą neturi poveikio teisei susipažinti su teisės aktais nustatytais naudos gavėjų įrašais 129 ir 187 straipsniuose nurodytais tikslais.

187 straipsnis

Periodinis fiksuotųjų sumų, vieneto įkainių arba fiksuotųjų normų vertinimas

Fiksuotųjų sumų, vieneto įkainių arba fiksuotųjų normų nustatymo metodas, pagrindiniai duomenys ir susijusios sumos, taip pat šių sumų tinkamumas atlikto darbo ir (arba) pasiektų rezultatų atžvilgiu, vertinami periodiškai ir, kai tikslinga, koreguojami pagal 184 straipsnį. Vertinimų dažnumas ir mastas priklauso nuo išlaidų raidos ir pobūdžio, visų pirma atsižvelgiama į esminius rinkos kainų pokyčius ir kitas aktualias aplinkybes.

188 straipsnis

Naudos gavėjo įprastinė išlaidų apskaitos praktika

1. Jeigu leidžiama taikyti naudos gavėjo įprastinę išlaidų apskaitos praktiką, atsakingas leidimus suteikiantis pareigūnas gali vertinti tos praktikos atitikimą 184 straipsnio 4 dalyje nustatytoms sąlygoms. Tas įvertinimas gali būti daromas *ex ante* arba naudojant atitinkamą *ex post* kontrolės strategiją.

2. Jeigu naudos gavėjo įprastinės išlaidų apskaitos praktikos atitiktis 184 straipsnio 4 dalyje nustatytoms sąlygoms nustatyta *ex ante*, fiksuotųjų sumų, vieneto įkainių arba finansavimo taikant fiksuotąją normą dydžiai, nustatyti taikant tą praktiką, atliekant *ex post* kontrolę neturi būti ginčijami. Tai nedaro poveikio atsakingo leidimus suteikiančio pareigūno teisei sumažinti dotaciją pagal 132 straipsnio 4 dalį.

3. Atsakingas leidimus suteikiantis pareigūnas gali laikyti, kad naudos gavėjo įprastinė išlaidų apskaitos praktika atitinka 184 straipsnio 4 dalyje nurodytas sąlygas, jei ją, kaip panašią finansavimo sistemą, pripažįsta nacionalinės institucijos.

189 straipsnis

Tinkamos finansuoti išlaidos

1. Dotacijos neviršija bendros viršutinės ribos, išreikštos absoliučiąja verte (didžiausia dotacijos suma), nustatytos remiantis:

   a) 125 straipsnio 1 dalies pirmos pastraipos a punkte nurodytu atveju – bendra su išlaidomis nesusijusio finansavimo suma;

   b) 125 straipsnio 1 dalies pirmos pastraipos b punkte nurodytu atveju – jei įmanoma, numatomomis tinkamomis finansuoti išlaidomis;

   c) bendra aiškiai iš anksto nustatytų numatomų tinkamų finansuoti išlaidų suma fiksuotųjų sumų, vieneto įkainių arba fiksuotųjų normų forma, kaip nurodyta 125 straipsnio 1 dalies pirmos pastraipos c, d ir e punktuose.

   Nedarant poveikio pagrindiniam aktui, dotacijos gali būti papildomai išreikštos procentine numatomų tinkamų finansuoti išlaidų dalimi, jeigu dotacijos skiriamos pirmos pastraipos b punkte nurodyta forma, arba pirmos pastraipos c punkte nurodytų fiksuotųjų sumų, vieneto įkainių arba finansavimo taikant fiksuotąją normą procentine dalimi.

   Jeigu dotacija skiriama šios dalies pirmos pastraipos b punkte nurodyta forma ir jeigu dėl veiksmo ypatumų dotacija gali būti išreikšta tik absoliučiąja verte, tinkamų finansuoti išlaidų patikrinimas atliekamas pagal 158 straipsnio 4 dalį ir, kai taikytina, – pagal ***158*** straipsnio ***6*** dalį.

2. Nedarant poveikio pagrindiniame akte nustatytai didžiausiai bendro finansavimo normai:

a) dotacija neviršija tinkamų finansuoti išlaidų;

b) jeigu dotacija skiriama 1 dalies pirmos pastraipos b punkte nurodyta forma ir jeigu numatomos tinkamos finansuoti išlaidos apima 184 straipsnio 8 dalyje nurodytam savanorių darbui skirtas išlaidas, dotacija neviršija numatomų tinkamų finansuoti išlaidų, atėmus savanorių darbui skirtas išlaidas.

3. Tinkamos finansuoti išlaidos, kurias faktiškai patiria naudos gavėjas, kaip nurodyta 125 straipsnio 1 dalies pirmos pastraipos b punkte, turi atitikti visus šiuos kriterijus:

a) jos patiriamos įgyvendinant veiksmą arba darbo programą, išskyrus išlaidas, susijusias su galutinėmis ataskaitomis ir audito sertifikatais;

b) jos nurodytos veiksmo arba darbo programos bendroje biudžeto sąmatoje;

c) jos būtinos veiksmui arba darbo programai, kuriems skiriama dotacija, įgyvendinti;

d) jas galima nustatyti ir patikrinti, visų pirma todėl, kad jos įtrauktos į naudos gavėjo apskaitos įrašus ir nustatytos pagal valstybės, kurioje įsisteigęs naudos gavėjas, taikomus apskaitos standartus ir naudos gavėjo įprastinę išlaidų apskaitos praktiką;

e) jos atitinka taikomų mokesčių ir socialinės teisės aktų reikalavimus;

f) jos yra pagrįstos, pateisinamos ir atitinka patikimo finansų valdymo principą, visų pirma ekonomiškumo ir veiksmingumo požiūriu.

4. Kvietime teikti paraiškas konkrečiai nurodomos išlaidų, kurios laikomos tinkamomis finansuoti iš Sąjungos lėšų, kategorijos.

Jeigu pagrindiniame akte nenurodyta kitaip, be šio straipsnio 3 dalyje nurodytų išlaidų, toliau nurodytų kategorijų išlaidos yra tinkamos finansuoti, jeigu atsakingas leidimus suteikiantis pareigūnas patvirtino, kad jos yra tinkamos pagal kvietimą teikti paraiškas:

a) išlaidos, susijusios su naudos gavėjo pateikta išankstinio finansavimo garantija, kai tos garantijos pagal 156 straipsnio 1 dalį reikalauja atsakingas leidimus suteikiantis pareigūnas;

b) išlaidos, susijusios su finansinių ataskaitų sertifikatais ir veiklos patikrinimo ataskaitomis, jei tokių sertifikatų arba ataskaitų reikalauja atsakingas leidimus suteikiantis pareigūnas;

c) PVM, kai jis nėra susigrąžinamas pagal taikomus nacionalinės PVM teisės aktus ir jį sumoka naudos gavėjas, išskyrus neapmokestinamuosius asmenis, Tarybos direktyvos 2006/112/EB[62] 13 straipsnio 1 dalies pirmos pastraipos prasme;

d) nusidėvėjimo išlaidos, jeigu naudos gavėjas faktiškai jų patiria;

e) nacionalinių administracijų personalo darbo užmokesčio išlaidos tiek, kiek jos susijusios su veiklos, kurios atitinkama viešoji institucija nevykdytų, jeigu nebūtų ėmusis vykdyti atitinkamo projekto, išlaidomis.

[62] 2006 m. lapkričio 28 d. Tarybos direktyva 2006/112/EB dėl pridėtinės vertės mokesčio bendros sistemos (OL L 347, 2006 12 11, p. 1).

Taikant antros pastraipos c punktą:

a) PVM laikomas nesusigrąžinamu, jeigu pagal nacionalinę teisę jis priskirtinas kuriai nors iš šių veiklos sričių:

i) neapmokestinama veikla be teisės į atskaitą;

ii) į PVM taikymo sritį nepatenkanti veikla;

iii) veikla, nurodyta i arba ii punkte, už kurią PVM nėra atskaitomas, tačiau grąžinamas pagal specialias grąžinimo schemas ar iš kompensacijų fondų, nenurodytų Direktyvoje 2006/112/EB, net jeigu ta schema ar fondas įsteigtas pagal nacionalinės teisės aktus dėl PVM;

b) su Direktyvos 2006/112/EB 13 straipsnio 2 dalyje nurodyta veikla susijęs PVM laikomas sumokėtu naudos gavėjo, kuris nėra neapmokestinamasis asmuo, tos direktyvos 13 straipsnio 1 dalies pirmos pastraipos prasme, neatsižvelgiant į tai, ar tą veiklą atitinkama valstybė narė laiko veikla, kurią vykdo įstaigos, kurių veiklą reglamentuoja viešoji teisė, veikiančios kaip viešosios institucijos.

190 straipsnis

Susiję subjektai ir vienintelis naudos gavėjas

1. Šioje antraštinėje dalyje susijusiais su naudos gavėju laikomi šie subjektai:

a) subjektai, kurie sudaro vienintelį naudos gavėją pagal 2 dalį;

b) subjektai, kurie atitinka tinkamumo kriterijus, nėra patekę nė į vieną iš 138 straipsnio 1 dalyje ir 143 straipsnio 1 dalyje nurodytų situacijų ir turi sąsają su naudos gavėju, ypač teisiniu ar kapitalo požiūriu, kuri neapsiriboja veiksmu ir nėra sukurta tik jo įgyvendinimo tikslu.

Susijusiems subjektams taip pat taikomas V antraštinės dalies 2 skyriaus 2 skirsnis.

2. Jeigu keletas subjektų atitinka dotacijos skyrimo kriterijus ir kartu sudaro vieną subjektą, tas subjektas gali būti laikomas vieninteliu naudos gavėju, įskaitant atvejus, kai subjektas yra konkrečiai įsteigtas veiksmui, kurį planuojama finansuoti dotacijos lėšomis, įgyvendinti.

3. Jeigu kvietime teikti paraiškas nenurodyta kitaip, su naudos gavėju susiję subjektai gali dalyvauti įgyvendinant veiksmą, su sąlyga, kad tenkinamos abi šios sąlygos:

   a) atitinkami subjektai nurodomi susitarime dėl dotacijos;

   b) atitinkami subjektai laikosi naudos gavėjui pagal susitarimą dėl dotacijos taikomų taisyklių, susijusių su:

      i) išlaidų tinkamumu finansuoti ar mokėjimą lemiančiomis sąlygomis;

      ii) Komisijos, OLAF ir Audito Rūmų teise atlikti patikrinimus ir auditą.

   Tokių subjektų patirtos išlaidos gali būti pripažintos faktiškai patirtomis tinkamomis finansuoti išlaidomis arba gali būti apmokamos taikant fiksuotąsias sumas, vieneto įkainius ir finansavimą taikant fiksuotąją normą.

2 SKYRIUS

PRINCIPAI

191 straipsnis

Dotacijoms taikytini bendrieji principai

Dotacijoms taikomi principai:

a) vienodas požiūris;

b) skaidrumas;

c) bendras finansavimas;

d) nekaupiamasis skyrimas ir dvigubo finansavimo vengimas;

e) neskyrimas atgaline data;

f) pelno nesiekimas.

192 straipsnis

Skaidrumas

1. Dotacijos skiriamos paskelbus kvietimus teikti paraiškas, išskyrus 198 straipsnyje nurodytus atvejus.

2 Visos finansiniais metais skirtos dotacijos skelbiamos pagal 38 straipsnio 1–4 dalis.

3. Paskelbus 1 ir 2 dalyse nurodytą informaciją, Europos Parlamento ir Tarybos prašymu Komisija jiems siunčia ataskaitą, kurioje pateikiama ši informacija:

a) pareiškėjų skaičius praėjusiais finansiniais metais;

b) kiekvieną kvietimą teikti paraiškas laimėjusių paraiškų skaičius ir procentinė dalis;

c) vidutinė procedūros trukmė nuo kvietimo teikti paraiškas galiojimo pabaigos iki dotacijos skyrimo;

d) dotacijų, apie kurias praėjusiais finansiniais metais nebuvo paskelbta *ex post* informacija pagal 38 straipsnio 4 dalį, skaičius ir suma;

e) bet kokia dotacija, skirta finansų įstaigoms, įskaitant EIB arba EIF, pagal 198 straipsnio pirmos pastraipos g punktą.

193 straipsnis

Bendras finansavimas

1. Dotacijos finansuojamos bendrai. Todėl ne visi ištekliai, kurių reikia veiksmui arba darbo programai įvykdyti, yra teikiami skiriant dotaciją.

Bendras finansavimas gali būti teikiamas iš naudos gavėjo nuosavų išteklių, iš įgyvendinant veiksmą ar darbo programą gautų pajamų arba iš trečiųjų šalių finansinių įnašų arba nepiniginių įnašų.

2. Trečiųjų šalių nepiniginiai įnašai savanorių darbo forma, įvertinti pagal 184 straipsnio 8 dalį, į biudžeto sąmatą įtraukiami kaip tinkamos finansuoti išlaidos. Jie nurodomi atskirai nuo kitų tinkamų finansuoti išlaidų. Savanorių darbas gali sudaryti ne daugiau kaip 50 % bendros bendro finansavimo sumos. Apskaičiuojant tą procentinę dalį nepiniginiai įnašai ir kitas bendras finansavimas grindžiami pareiškėjo pateiktomis sąmatomis.

   Kiti trečiųjų šalių nepiniginiai įnašai biudžeto sąmatoje nurodomi atskirai nuo įnašų į tinkamas finansuoti išlaidas. Jų apytikrė vertė nurodoma biudžeto sąmatoje ir vėliau nekeičiama.

3. Nukrypstant nuo 1 dalies, išorės veiksmas gali būti visiškai finansuojamas dotacija tik tuo atveju, jei tai būtina siekiant jį įvykdyti. Tokiu atveju pagrindimas pateikiamas sprendime dėl dotacijos skyrimo.

4. Šis straipsnis netaikomas palūkanų subsidijoms ir garantinio mokesčio subsidijoms.

194 straipsnis

Nekaupiamojo skyrimo principas ir dvigubo finansavimo draudimas

1. Vienam veiksmui iš biudžeto gali būti skiriama tik viena dotacija vienam naudos gavėjui, išskyrus atvejus, kai atitinkamuose pagrindiniuose aktuose numatyta kitaip.

   Naudos gavėjui iš biudžeto per vienerius finansinius metus gali būti skirta tik viena dotacija veiklai.

   Veiksmą skirtingi atsakingi leidimus suteikiantys pareigūnai gali kartu finansuoti pagal atskiras biudžeto eilutes.

2. Pareiškėjas nedelsdamas informuoja leidimus suteikiančius pareigūnus apie kelias paraiškas ir kelias dotacijas, susijusias su tuo pačiu veiksmu arba ta pačia darbo programa.

3. Jokiomis aplinkybėmis tos pačios išlaidos nefinansuojamos iš biudžeto du kartus.

4. 1 ir 2 dalys netaikomos ir, kai tikslinga, Komisija gali nuspręsti netikrinti, ar tos pačios išlaidos nebuvo finansuotos du kartus, šių paramos tipų atveju:

   a) fiziniams asmenims teikiamai studijų, mokslinių tyrimų, mokymo arba švietimo paramai;

   b) tiesioginei paramai, suteiktai fiziniams asmenims, kuriems jos labiausiai reikia, pavyzdžiui, bedarbiams ir pabėgėliams.

195 straipsnis

Pelno nesiekimo principas

1. Dotacijomis nesiekiama pelno ir jos neturi tokio poveikio pagal naudos gavėjo veiksmą arba darbo programą (pelno nesiekimo principas).

2. Taikant 1 dalį, pelnas apibrėžiamas kaip pajamų perteklius, apskaičiuotas išmokant likutį, viršijantis veiksmo arba darbo programos tinkamas finansuoti išlaidas, jeigu pajamos neviršija Sąjungos dotacijos ir už veiksmą ar darbo programą gautų pajamų.

   Dotacijos veiklai atveju į sumas, skirtas rezervo kaupimui, neatsižvelgiama tikrinant atitiktį pelno nesiekimo principui.

3. 1 dalis netaikoma:

a) veiksmams, kurių tikslas – sustiprinti naudos gavėjo finansinį pajėgumą, arba veiksmams, kuriuos įgyvendinant gaunamos pajamos, skirtos jų tęstinumui užtikrinti pasibaigus susitarime dėl dotacijos numatytam laikotarpiui, per kurį teikiamas Sąjungos finansavimas;

b) fiziniams asmenims teikiamai studijų, mokslinių tyrimų, mokymo arba švietimo paramai arba kitokiai tiesioginei paramai, teikiamai fiziniams asmenims, kuriems jos labiausiai reikia, kaip antai, bedarbiams ir pabėgėliams;

c) ne pelno organizacijų įgyvendinamiems veiksmams;

d) 125 straipsnio 1 dalies pirmos pastraipos a punkte nurodytos formos dotacijoms;

e) mažos vertės dotacijoms.

4. Jei gaunamas pelnas, Komisija turi teisę susigrąžinti procentinę pelno dalį, atitinkančią Sąjungos įnašą į tinkamas finansuoti išlaidas, kurias naudos gavėjas patyrė įgyvendindamas veiksmą ar darbo programą.

196 straipsnis

Neskyrimo atgaline data principas

1. Jeigu šiame straipsnyje nenustatyta kitaip, dotacijos negali būti skiriamos atgaline data.

2. Dotacija gali būti skirta jau pradėtam įgyvendinti veiksmui, jeigu pareiškėjas gali įrodyti, jog veiksmą buvo būtina pradėti įgyvendinti prieš pasirašant susitarimą dėl dotacijos.

Tokiais atvejais išlaidos, patirtos prieš pateikiant dotacijos paraišką, nėra tinkamos finansuoti, išskyrus:

a) tinkamai pagrįstus išimtinius atvejus, numatytus pagrindiniame akte, arba

b) ypatingos skubos atvejį, kai įgyvendinamos 198 straipsnio pirmos pastraipos a arba b punktuose nurodytos priemonės, pagal kurias ankstyvas Sąjungos įsitraukimas būtų labai svarbus.

Antros pastraipos b punkte nurodytu atveju naudos gavėjo iki paraiškos pateikimo dienos patirtos išlaidos yra tinkamos finansuoti iš Sąjungos lėšų, jeigu tenkinamos šios sąlygos:

a) atsakingas leidimus suteikiantis pareigūnas tinkamai pagrindė tokios nukrypti leidžiančios nuostatos taikymo priežastis;

b) susitarime dėl dotacijos aiškiai nustatyta ankstesnė tinkamumo finansuoti data nei paraiškų pateikimo data.

Deleguotasis leidimus suteikiantis pareigūnas apie kiekvieną iš šioje pastraipoje nurodytų atvejų praneša 74 straipsnio 9 dalyje nurodytos metinės veiklos ataskaitos dalyje pavadinimu „Nuostata, leidžianti nukrypti nuo Finansinio reglamento 196 straipsnyje numatyto neskyrimo atgaline data principo“.

3. Dotacijos neskiriamos atgaline data jau įvykdytiems veiksmams.

4. Dotacijų veiklai atveju susitarimas dėl dotacijos pasirašomas per keturis mėnesius nuo naudos gavėjo finansinių metų pradžios. Tinkamos finansuoti išlaidos negali būti patirtos nei prieš pateikiant dotacijos paraišką, nei prieš prasidedant naudos gavėjo finansiniams metams. Pirmoji dotacijos dalis naudos gavėjui išmokama per 30 kalendorinių dienų nuo susitarimo dėl dotacijos pasirašymo dienos.

3 SKYRIUS

DOTACIJOS SKYRIMO PROCEDŪRA IR SUSITARIMAS DĖL DOTACIJOS

197 straipsnis

Kvietimų teikti paraiškas turinys ir skelbimas

1. Kvietimuose teikti paraiškas konkrečiai nurodoma:

a) siekiami tikslai;

b) tinkamumo, draudimo dalyvauti procedūroje, atrankos bei skyrimo kriterijai ir atitinkami patvirtinamieji dokumentai;

c) Sąjungos finansavimo, konkrečiai nurodant visų rūšių Sąjungos įnašus, visų pirma dotacijų formas, tvarka;

d) paraiškų pateikimo tvarka ir galutinė data;

e) planuojama data, iki kurios visi pareiškėjai turi būti informuoti apie jų paraiškų vertinimo rezultatus, ir orientacinė susitarimų dėl dotacijų pasirašymo data.

2. 1 dalies e punkte nurodytos datos nustatomos remiantis toliau nurodytais laikotarpiais:

a) visi pareiškėjai apie jų paraiškų vertinimo rezultatus informuojami daugiausiai per šešis mėnesius nuo galutinės išsamių pasiūlymų pateikimo dienos;

b) susitarimai dėl dotacijų su pareiškėjais pasirašomi ne vėliau kaip per tris mėnesius nuo pareiškėjų informavimo apie sprendimą jiems skirti dotaciją dienos.

Tie laikotarpiai gali būti pakoreguoti siekiant atsižvelgti į laiką, būtiną specialioms procedūroms, kurių gali būti reikalaujama pagrindiniu aktu pagal Reglamentą (ES) Nr. 182/2011, įvykdyti, ir jie gali būti viršyti išimtiniais, tinkamai pagrįstais atvejais, visų pirma sudėtingų veiksmų, kai pateikta daug paraiškų arba kai pareiškėjai vėluoja, atvejais.

Deleguotasis leidimus suteikiantis pareigūnas savo metinėje veiklos ataskaitoje pateikia informaciją apie vidutinį laiką, kurio prireikė pareiškėjams informuoti ir susitarimams dėl dotacijų pasirašyti. Jeigu pirmoje pastraipoje nurodyti laikotarpiai viršijami, deleguotasis leidimus suteikiantis pareigūnas nurodo priežastis ir, jeigu nėra tinkamo pagrindimo pagal antrą pastraipą, pasiūlo taisomuosius veiksmus.

3. Kvietimai teikti paraiškas skelbiami Sąjungos institucijų interneto svetainėje ir bet kuriomis kitomis tinkamomis priemonėmis, be kita ko, *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*, jeigu reikia, kad juos pamatytų daugiau potencialių naudos gavėjų. Kvietimai teikti paraiškas gali būti skelbiami priėmus 110 straipsnyje nurodytą finansavimo sprendimą, be kita ko, per metus, einančius prieš biudžeto vykdymą. Apie bet kokį kvietimų teikti paraiškas turinio pakeitimą skelbiama tomis pačiomis sąlygomis.

198 straipsnis

Išimtys, taikomos kvietimams teikti paraiškas

Dotacijos gali būti skiriamos be kvietimo teikti paraiškas tik šiais atvejais:

a) kai dotacija skiriama humanitarinės pagalbos, skubios paramos operacijų, civilinės saugos operacijų arba krizių valdymo pagalbos tikslais;

b) kai dotacija skiriama kitais išimtiniais ir tinkamai pagrįstais ekstremalių situacijų atvejais;

c) kai dotacija skiriama įstaigoms, turinčioms *de jure* arba *de facto* monopoliją, arba valstybių narių paskirtoms joms pavaldžioms įstaigoms, kai tos valstybės narės yra *de jure* ar *de facto* monopolinėje padėtyje;

d) kai dotacija skiriama įstaigoms, kurios pagrindiniame akte 58 straipsnio prasme nurodomos kaip naudos gavėjos, arba valstybių narių paskirtoms joms pavaldžioms įstaigoms, kai pagrindiniame akte tos valstybės narės nurodytos kaip naudos gavėjos;

e) kai dotacija skiriama mokslinių tyrimų ir technologinės plėtros srityje, įstaigoms, nurodytoms 110 straipsnyje nurodytoje darbo programoje, kai pagrindiniame akte aiškiai numatyta ta galimybė, ir su sąlyga, kad projektas nepatenka į kvietimo teikti paraiškas taikymo sritį;

f) kai dotacija skiriama specifinio pobūdžio veiklai, kurią dėl atitinkamos techninės kompetencijos, didelio specializacijos laipsnio arba administracinių galių gali vykdyti tik tam tikro tipo įstaiga, su sąlyga, kad atitinkama veikla nepatenka į kvietimo teikti paraiškas taikymo sritį;

g) kai dotacija skiriama EIB ar EIF techninės pagalbos veiksmams vykdyti. Tokiu atveju 199 straipsnio 1 dalies a–d punktai netaikomi.

Jeigu pirmos pastraipos f punkte nurodyta tam tikro tipo įstaiga yra valstybė narė, dotacija valstybės narės paskirtai jai pavaldžiai įstaigai gali būti skiriama veiksmui įgyvendinti ir neskelbiant kvietimo teikti paraiškas.

Pirmos pastraipos c ir f punktuose nurodyti atvejai tinkamai pagrindžiami sprendime dėl dotacijos skyrimo.

199 straipsnis

Dotacijos paraiškų turinys

1. Dotacijos paraiškoje pateikiama:

a) informacija apie pareiškėjo teisinį statusą, be kita ko, nurodant, ar tai nevyriausybinė organizacija;

b) pareiškėjo priesaikos deklaracija pagal 139 straipsnio 1 dalį ir dėl tinkamumo bei atrankos kriterijų laikymosi***.***

Tokios deklaracijos nereikalaujama teikiant paraišką dėl labai mažos vertės dotacijos;

c) informacija, būtina norint įrodyti pareiškėjo finansinį ir veiklos pajėgumą vykdyti siūlomą veiksmą arba darbo programą, ir, jei taip nusprendžia atsakingas leidimus suteikiantis pareigūnas, remdamasis rizikos vertinimu, patvirtinamieji dokumentai, kuriais ta informacija patvirtinama, kaip antai ne daugiau kaip trijų paskutinių finansinių metų, kurių sąskaitos yra uždarytos, pelno ir nuostolio ataskaita ir balansas.

Tokios informacijos ir patvirtinamųjų dokumentų nereikalaujama iš pareiškėjų, kurių finansinis arba veiklos pajėgumas netikrinamas pagal 201 straipsnio 5 arba 6 dalį. Be to, patvirtinamųjų dokumentų nereikalaujama mažos vertės dotacijų atveju;

d) jeigu paraiška susijusi su dotacija veiksmui, kurios vertė viršija 750 000 EUR, arba dotacija veiklai, kurios vertė viršija 100 000 EUR, pateikiama patvirtinto išorės auditoriaus parengta audito ataskaita, jei tokia ataskaita yra; ši ataskaita pateikiama visais atvejais, jeigu auditas būtinas pagal Sąjungos arba nacionalinės teisės aktus, ir joje patvirtinamos ne daugiau kaip trejų paskutinių finansinių metų sąskaitos. Visais kitais atvejais pareiškėjas pateikia savideklaraciją, pasirašytą jo įgaliotojo atstovo, kurioje patvirtinamas jo ne daugiau kaip trijų paskutinių finansinių metų sąskaitų patikimumas.

Pirma pastraipa taikoma tik pirmai paraiškai, kurią naudos gavėjas pateikė atsakingam leidimus suteikiančiam pareigūnui per vienus finansinius metus.

Komisijos susitarimų su keliais naudos gavėjais atveju pirmoje pastraipoje nustatytos vertės ribos taikomos kiekvienam naudos gavėjui.

131 straipsnio 4 dalyje nurodytų partneryščių atveju, prieš pasirašant finansinės partnerystės pagrindų susitarimą turi būti parengta dvejų paskutinių finansinių metų audito ataskaita, nurodyta šio punkto pirmoje pastraipoje.

Atsižvelgdamas į rizikos vertinimą, atsakingas leidimus suteikiantis pareigūnas gali atleisti nuo pirmoje pastraipoje nurodytos pareigos švietimo ir mokymo įstaigas, o susitarimų su keliais naudos gavėjais atveju – naudos gavėjus, prisiėmusius solidariąją atsakomybę arba neturinčius jokios finansinės atsakomybės.

Pirma pastraipa netaikoma asmenims ir įstaigoms, kuriems gali būti taikomas netiesioginis valdymas, tiek, kiek jie atitinka 62 straipsnio 1 dalyje pirmos pastraipos b punkte ir 157 straipsnyje nustatytas sąlygas;

e) veiksmo arba darbo programos aprašymas ir biudžeto sąmata, kurioje:

i) užtikrintas pajamų ir išlaidų balansas ir

ii) nurodytos veiksmo arba darbo programos numatomos tinkamos finansuoti išlaidos.

Su kitais paramos teikėjais vykdomų veiksmų atveju i ir ii papunkčiai netaikomi.

Nukrypstant nuo i papunkčio, tinkamai pagrįstais atvejais biudžeto sąmatoje gali būti numatyti atidėjiniai nenumatytiems atvejams ar galimiems valiutos kursų pokyčiams padengti;

f) informacija apie tais pačiais finansiniais metais tam pačiam veiksmui ar veiksmo daliai arba pareiškėjo veiklai gauto ar paprašyto Sąjungos finansavimo šaltinius ir sumas, taip pat bet kokį kitą tam pačiam veiksmui gautą ar paprašytą finansavimą.

2. Paraiška gali būti suskirstyta į kelias dalis, kurios gali būti pateikiamos skirtingais etapais pagal 203 straipsnio 2 dalį.

200 straipsnis

Tinkamumo kriterijai

1. Tinkamumo kriterijais nustatomos dalyvavimo kvietimo teikti paraiškas procedūroje sąlygos.

2. Bet kuris iš šių pareiškėjų gali dalyvauti kvietimo teikti paraiškas procedūroje:

   a) juridiniai asmenys;

   b) fiziniai asmenys, jei to reikalaujama atsižvelgiant į veiksmo pobūdį arba ypatumus, arba pareiškėjo tikslą;

   c) subjektai, neturintys juridinio asmens statuso pagal taikytiną nacionalinę teisę, su sąlyga, kad jų atstovai gali subjekto vardu prisiimti teisines pareigas ir subjektai pateikia Sąjungos finansinių interesų apsaugos garantijas, lygiavertes juridinių asmenų teikiamoms garantijoms. Visų pirma pareiškėjas turi turėti finansinį ir veiklos pajėgumą, lygiavertį juridinio asmens finansiniam ir veiklos pajėgumui. Pareiškėjo atstovai turi įrodyti, kad tos sąlygos yra įvykdytos.

3. Kvietime teikti paraiškas gali būti nustatyti papildomi tinkamumo kriterijai; šie kriterijai nustatomi tinkamai atsižvelgiant į veiksmo tikslus ir laikantis skaidrumo ir nediskriminavimo principų.

4. 183 straipsnio 5 dalies ir šio straipsnio tikslais JRC laikomas valstybėje narėje įsteigtu juridiniu asmeniu.

201 straipsnis

Atrankos kriterijai

1. Atrankos kriterijai turi būti tokie, kad būtų galima įvertinti pareiškėjo pajėgumą įvykdyti siūlomą veiksmą arba darbo programą.

2. Pareiškėjas turi turėti stabilius ir pakankamus finansavimo šaltinius, kad galėtų vykdyti savo veiklą laikotarpiu, kuriam skiriama dotacija, ir dalyvauti finansuojant veiklą (finansinis pajėgumas).

3. Pareiškėjas turi turėti profesinę kompetenciją ir kvalifikacijas, kurių reikia siūlomam veiksmui arba darbo programai įvykdyti, jei pagrindiniame akte konkrečiai nenustatyta kitaip (veiklos pajėgumas).

4. Finansinis ir veiklos pajėgumas tikrinamas visų pirma remiantis informacijos arba 199 straipsnyje nurodytų patvirtinamųjų dokumentų analize.

   Jeigu kvietime teikti paraiškas nebuvo reikalaujama pateikti patvirtinamųjų dokumentų ir jeigu atsakingam leidimus suteikiančiam pareigūnui kyla pagrįstų priežasčių abejoti pareiškėjo finansiniu arba veiklos pajėgumu, jis paprašo pareiškėjo pateikti atitinkamus dokumentus.

   Partnerystės atveju patikrinimas atliekamas laikantis 131 straipsnio 6 dalies.

5. Finansinio pajėgumo tikrinimas netaikomas šiems pareiškėjams:

a) fiziniams asmenims, gaunantiems švietimo paramą;

b) fiziniams asmenims, kuriems labiausiai reikia paramos, kaip antai bedarbiams ir pabėgėliams, ir kurie gauna tiesioginę paramą;

c) viešosioms įstaigoms, įskaitant valstybių narių organizacijas;

d) tarptautinėms organizacijoms;

e) asmenims arba subjektams, kurie kreipiasi dėl palūkanų subsidijų ir garantinio mokesčio subsidijų, kai šių subsidijų tikslas – sustiprinti naudos gavėjo finansinį pajėgumą arba gauti pajamų***;***

f) asmenims arba subjektams, kurie kreipiasi dėl labai mažos vertės dotacijų.

Jei paraišką pateikia keli pareiškėjai, atsakingas leidimus suteikiantis pareigūnas, atlikęs rizikos vertinimą, gali nuspręsti patikrinti tik pagrindinio pareiškėjo finansinį pajėgumą.

6. Atsakingas leidimus suteikiantis pareigūnas, remdamasis rizikos vertinimu, gali atleisti nuo pareigos tikrinti viešųjų įstaigų, valstybių narių organizacijų ar tarptautinių organizacijų veiklos pajėgumą.

202 straipsnis

Skyrimo kriterijai

Skyrimo kriterijai turi būti tokie, kad būtų galima:

a) įvertinti pateiktų paraiškų kokybę, atsižvelgiant į nustatytus tikslus ir prioritetus ir tikėtinus rezultatus;

b) skirti dotacijas veiksmams arba darbo programoms, kuriais užtikrinamas kuo didesnis bendras Sąjungos finansavimo efektyvumas;

c) atlikti dotacijų paraiškų vertinimą.

203 straipsnis

Vertinimo procedūra

1. Paraiškos vertinamos remiantis iš anksto paskelbtais atrankos ir skyrimo kriterijais, siekiant nustatyti, kurios paraiškos gali būti finansuojamos.

2. Atsakingas leidimus suteikiantis pareigūnas, kai tikslinga, padalija procesą į kelis procedūrinius etapus. Procesą reglamentuojančios taisyklės skelbiamos kvietime teikti paraiškas.

   Pareiškėjai, kurių paraiškos atmetamos kuriame nors etape, informuojami pagal 7 dalį.

   Vykstant tai pačiai procedūrai nereikalaujama daugiau nei vieną kartą pateikti tų pačių dokumentų ir informacijos.

3. 153 straipsnyje nurodytas vertinimo komitetas arba, kai tikslinga, atsakingas leidimus suteikiantis pareigūnas gali paprašyti pareiškėjo pateikti papildomos informacijos arba paaiškinti pateiktus patvirtinamuosius dokumentus pagal 154 straipsnį. Leidimus suteikiantis pareigūnas tinkamai užregistruoja atvejus, kai procedūros metu buvo susisiekta su pareiškėjais.

4. Užbaigę savo darbą, vertinimo komiteto nariai pasirašo visų išnagrinėtų paraiškų protokolą, kuriame įvertinama jų kokybė ir įvardijamos tos paraiškos, kurioms gali būti skirtas finansavimas.

   Prireikus tame protokole išnagrinėtos paraiškos išdėstomos eilės tvarka, pateikiamos rekomendacijos dėl didžiausios skirtinos sumos ir galimų neesminių dotacijos paraiškos koregavimų.

   Protokolas saugomas informacijai ateityje.

5. Atsakingas leidimus suteikiantis pareigūnas gali pasiūlyti pareiškėjui pakoreguoti savo pasiūlymą atsižvelgiant į vertinimo komiteto rekomendacijas. Atsakingas leidimus suteikiantis pareigūnas tinkamai užregistruoja atvejus, kai procedūros metu buvo susisiekta su pareiškėjais.

6. Atsakingas leidimus suteikiantis pareigūnas, remdamasis vertinimu, priima sprendimą, nurodydamas bent šią informaciją:

   a) sprendimo objektą ir bendrą sumą;

   b) konkursą laimėjusių pareiškėjų vardus, pavardes (pavadinimus), veiksmų pavadinimus, patvirtintas sumas ir to pasirinkimo priežastis, taip pat atvejus, kai pasirinkimas nesutampa su vertinimo komiteto nuomone;

   c) visų pareiškėjų, kurių paraiškos atmestos, vardus, pavardes (pavadinimus) ir to atmetimo priežastis.

7. Atsakingas leidimus suteikiantis pareigūnas raštu informuoja pareiškėjus apie sprendimą dėl jų paraiškos. Jeigu prašoma dotacija neskiriama, atitinkama Sąjungos institucija nurodo paraiškos atmetimo priežastis. Pareiškėjai, kurių paraiška atmesta, apie jų paraiškos vertinimo rezultatus informuojami kuo greičiau ir bet kuriuo atveju per 15 kalendorinių dienų nuo tos dienos, kai informacija buvo išsiųsta konkursą laimėjusiems pareiškėjams.

8. Dotacijų, skiriamų pagal 198 straipsnį, atveju atsakingas leidimus suteikiantis pareigūnas gali:

   a) nuspręsti netaikyti šio straipsnio 2 ir 4 dalių ir 153 straipsnio;

   b) pateikti vertinimo ataskaitos ir sprendimo dėl skyrimo turinį viename dokumente ir jį pasirašyti.

204 straipsnis

Susitarimas dėl dotacijos

1. Dotacijos skiriamos remiantis rašytiniu susitarimu.

2. Susitarime dėl dotacijos pateikiama bent ši informacija:

a) objektas;

b) naudos gavėjas;

c) trukmė, t. y.:

i) jo įsigaliojimo data;

ii) finansuojamo veiksmo pradžios data ir trukmė arba finansiniai metai;

d) veiksmo aprašymas arba – dotacijos veiklai atveju – darbo programos aprašymas kartu su tikėtinų rezultatų aprašymu;

e) eurais išreikšta didžiausia finansavimo Sąjungos lėšomis suma, veiksmo arba darbo programos biudžeto sąmata ir dotacijos forma;

f) ataskaitų teikimo ir mokėjimų taisyklės ir viešųjų pirkimų taisyklės, numatytos 208 straipsnyje;

g) naudos gavėjo sutikimas vykdyti 129 straipsnyje nurodytas pareigas;

h) Sąjungos finansinės paramos matomumą reglamentuojančios nuostatos, išskyrus tinkamai pagrįstus atvejus, kai viešas skelbimas nėra įmanomas ar tinkamas;

i) taikytina teisė, kuri turi būti Sąjungos teisė, prireikus papildyta nacionaline teise, kaip nurodyta susitarime dėl dotacijos. Į susitarimus dėl dotacijų, sudaromus su tarptautinėmis organizacijomis, gali būti įtraukiama nukrypti leidžianti nuostata;

j) kompetentingas teismas arba arbitražo teismas, kuriame būtų nagrinėjami ginčai.

3. Subjektų arba asmenų, kurie nėra valstybės, piniginės prievolės, atsirandančios įgyvendinant susitarimą dėl dotacijos, vykdomos pagal 100 straipsnio 2 dalį.

4. Susitarimų dėl dotacijų pakeitimų tikslas arba poveikis negali būti tokie pakeitimai, dėl kurių būtų suabejota sprendimu skirti dotaciją ar kurie prieštarautų vienodo požiūrio į pareiškėjus principui.

4 SKYRIUS

DOTACIJŲ ĮGYVENDINIMAS

205 straipsnis

Dotacijos suma ir audito išvadų taikymo išplėtimas

1. Dotacijos suma nelaikoma galutine, kol atsakingas leidimus suteikiantis pareigūnas nepatvirtina galutinių ataskaitų ir, kai taikytina, sąskaitų, nedarant poveikio atitinkamos Sąjungos institucijos, OLAF arba Audito Rūmų atliekamiems vėlesniems auditams, patikrinimams ir tyrimams. 132 straipsnio 4 dalis taip pat taikoma po to, kai dotacijos suma tampa galutinė.

2. Jeigu atlikus kontrolę arba auditą nustatomi sisteminiai arba pasikartojantys pažeidimai, sukčiavimas arba pareigų nevykdymas, už kuriuos atsakingas naudos gavėjas ir kurie daro reikšmingą poveikį kelioms tam naudos gavėjui panašiomis sąlygomis suteiktoms dotacijoms, atsakingas leidimus suteikiantis pareigūnas gali sustabdyti susitarimo dėl dotacijos įgyvendinimą arba visų atitinkamų dotacijų mokėjimus arba, kai tinkama, nutraukti atitinkamus su tuo naudos gavėju sudarytus susitarimus dėl dotacijų, atsižvelgdamas į audito išvadų rimtumą.

Be to, atsakingas leidimus suteikiantis pareigūnas gali sumažinti dotacijas, atsisakyti apmokėti netinkamas finansuoti išlaidas ir susigrąžinti nepagrįstai išmokėtas sumas, susijusias su visomis dotacijomis, kurioms poveikį padarė pirmoje pastraipoje nurodyti sisteminiai arba pasikartojantys pažeidimai, sukčiavimas arba pareigų nevykdymas ir kurios gali būti audituojamos, tikrinamos ir tiriamos pagal atitinkamus susitarimus dėl dotacijos.

3. Kai tik įmanoma ir praktiškai nesudėtinga, atsakingas leidimus suteikiantis pareigūnas, priėmęs naudos gavėjo pateiktas patikslintas ataskaitas ir finansines ataskaitas ir remdamasis kiekvienos atitinkamos dotacijos neteisėtai kaip tinkamomis finansuoti deklaruotomis išlaidomis, nustato sumažintinas arba susigrąžintinas sumas.

4. Jeigu kiekvienos susijusios dotacijos netinkamų finansuoti išlaidų sumos tiksliai nustatyti neįmanoma arba praktiškai sudėtinga, sumažintinos arba susigrąžintinos sumos gali būti nustatytos ekstrapoliuojant dotacijoms, kurių atžvilgiu buvo įrodyti sisteminiai arba pasikartojantys pažeidimai, sukčiavimas arba pareigų nevykdymas, taikomą sumažinimo ar susigrąžinimo normą arba, jei nustatant sumažintinas arba susigrąžintinas sumas negali būti remiamasi netinkamomis finansuoti išlaidomis, sumažintinos arba susigrąžintinos sumos gali būti nustatytos taikant fiksuotąją normą, laikantis proporcingumo principo. Prieš sumažinant arba susigrąžinant sumas naudos gavėjui suteikiama galimybė pasiūlyti tinkamai pagrįstą alternatyvų metodą arba normą.

206 straipsnis

Mokėjimo prašymų patvirtinamieji dokumentai

1. Atsakingas leidimus suteikiantis pareigūnas konkrečiai nurodo, kokie patvirtinamieji dokumentai turi būti pridėti prie mokėjimo prašymų.

2. Kiekvienos dotacijos atveju išankstinis finansavimas gali būti suskaidytas į kelias dalis pagal patikimo finansų valdymo principą. Prie kitos išankstinio finansavimo dalies prašymo pridedamas naudos gavėjo pareiškimas dėl ankstesnės išankstinio finansavimo dalies panaudojimo. Visa dalis sumokama tik tuo atveju, jeigu buvo panaudota bent 70 % visos ankstesnio išankstinio finansavimo sumos. Priešingu atveju dalis sumažinama dar nepanaudota suma tol, kol ta vertės riba pasiekiama.

3. Nedarant poveikio pareigai pateikti patvirtinamuosius dokumentus, naudos gavėjas pateikia priesaikos deklaraciją, kad mokėjimo prašymuose pateikta informacija yra išsami, patikima ir teisinga. Naudos gavėjas taip pat patvirtina, kad patirtos išlaidos yra tinkamos finansuoti pagal susitarimą dėl dotacijos ir kad mokėjimo prašymai yra pagrįsti tinkamais patvirtinamaisiais dokumentais, kurie gali būti patikrinti.

4. Atsakingas leidimus suteikiantis pareigūnas gali pareikalauti pateikti veiksmo arba darbo programos finansinių ataskaitų ir jas sudarančių pagrindinių sąskaitų sertifikatą, kuriuo pagrindžiami bet kokios sumos tarpiniai mokėjimai arba likučio išmokėjimas. Tokio sertifikato prašoma remiantis rizikos vertinimu, visų pirma atsižvelgiant į dotacijos sumą, mokėjimo sumą, naudos gavėjo pobūdį ir remiamos veiklos pobūdį.

   Sertifikatą parengia patvirtintas išorės auditorius arba – viešųjų įstaigų atveju – kompetentingas ir nepriklausomas valstybės pareigūnas.

Šiame sertifikate, laikantis atsakingo leidimus suteikiančio pareigūno patvirtintos metodikos ir remiantis tarptautinius standartus atitinkančiomis sutartomis procedūromis, patvirtinama, kad finansinėse ataskaitose naudos gavėjo deklaruotos išlaidos, kuriomis grindžiamas mokėjimo prašymas, yra realios, tiksliai užregistruotos ir tinkamos finansuoti pagal susitarimą dėl dotacijos. Konkrečiais tinkamai pagrįstais atvejais atsakingas leidimus suteikiantis pareigūnas gali prašyti sertifikato nuomonės forma ar kitu tarptautinius standartus atitinkančiu pavidalu.

5. Remdamasis rizikos vertinimu, atsakingas leidimus suteikiantis pareigūnas gali prašyti bet kurį mokėjimą pagrįsti atsakingo leidimus suteikiančio pareigūno patvirtintos nepriklausomos trečiosios šalies parengta veiklos patikrinimo ataskaita. Veiklos patikrinimo ataskaitoje nurodoma, kad veikla patikrinta pagal atsakingo leidimus suteikiančio pareigūno patvirtintą metodiką ir ar veiksmas arba darbo programa buvo faktiškai įgyvendinti pagal susitarime dėl dotacijos nustatytas sąlygas.

207 straipsnis

Finansinė parama trečiosioms šalims

Jeigu veiksmui arba darbo programai įgyvendinti reikia teikti finansinę paramą trečiosioms šalims, naudos gavėjas gali teikti tokią finansinę paramą, jeigu tokio teikimo sąlygos yra griežtai nustatytos naudos gavėjo ir Komisijos sudarytame susitarime dėl dotacijos, kad naudos gavėjas negalėtų veikti savo nuožiūra.

Galimybė veikti savo nuožiūra laikoma apribota, jei susitarime dėl dotacijos nustatyta:

a) didžiausia finansinės paramos suma, kuri gali būti išmokėta trečiajai šaliai ir neviršija 60 000 EUR, bei tikslios sumos nustatymo kriterijai;

b) skirtingos veiklos rūšys, kurioms gali būti skirta tokia finansinė parama, remiantis nustatytu sąrašu;

c) asmenų arba tokių asmenų kategorijų, kurie gali gauti tokią finansinę paramą, ir paramos teikimo kriterijų apibrėžtis.

Antros pastraipos a punkte nurodyta vertės riba gali būti viršyta humanitarinės pagalbos, skubios paramos operacijų, civilinės saugos operacijų arba krizių valdymo pagalbos atveju arba jeigu kitaip būtų neįmanoma arba pernelyg sunku įgyvendinti veiksmų tikslus.

Atsakingas leidimus suteikiantis pareigūnas 74 straipsnio 9 dalyje nurodytoje metinėje veiklos ataskaitoje pateikia informaciją apie šio straipsnio trečioje pastraipoje nurodytus atvejus.

208 straipsnis

Įgyvendinimo sutartys

1. Nedarant poveikio direktyvoms 2014/24/ES ir 2014/25/ES, kai veiksmui ar darbo programai įgyvendinti reikia skirti sutartį, naudos gavėjas ją gali skirti laikydamasis savo įprastinės pirkimo praktikos su sąlyga, kad sutartis skiriama ekonomiškai naudingiausią pasiūlymą pateikusiam arba atitinkamai mažiausią kainą pasiūliusiam dalyviui, ir vengdamas interesų konflikto.

2. Jeigu veiksmui ar darbo programai įgyvendinti reikia skirti sutartį, kurios vertė yra didesnė kaip 60 000 EUR, atsakingas leidimus suteikiantis pareigūnas tinkamai pagrįstais atvejais gali reikalauti, kad, be 1 dalyje nustatytų taisyklių, naudos gavėjas laikytųsi specialių taisyklių.

Tos specialios taisyklės turi būti grindžiamos šiame reglamente nustatytomis taisyklėmis ir turi būti proporcingos atitinkamų sutarčių vertei, Sąjungos įnašo santykiniam dydžiui, palyginti su visomis veiksmo įgyvendinimo išlaidomis, ir rizikai. Tokios specialios taisyklės įtraukiamos į susitarimą dėl dotacijos.

IX ANTRAŠTINĖ DALIS

APDOVANOJIMAI

209 straipsnis

Bendrosios taisyklės

1. Apdovanojimai suteikiami laikantis skaidrumo ir vienodo požiūrio principų ir jais skatinama siekti Sąjungos politikos tikslų.

2. Apdovanojimai negali būti skiriami tiesiogiai be konkurso.

Konkursai dėl apdovanojimų, kurių vieneto vertė yra 1 000 000 EUR ar daugiau, gali būti skelbiami, tik jei tie apdovanojimai yra paminėti 110 straipsnyje nurodytame finansavimo sprendime ir tik po to, kai informacija apie tokius apdovanojimus pateikiama Europos Parlamentui ir Tarybai.

3. Apdovanojimo suma nesiejama su laimėtojo patirtomis išlaidomis.

4. Jeigu veiksmui arba darbo programai įgyvendinti būtina, kad naudos gavėjas suteiktų apdovanojimus trečiosioms šalims, tas naudos gavėjas gali tokius apdovanojimus suteikti, jeigu tinkamumo ir skyrimo kriterijai, apdovanojimų suma arba rūšis ir jų išmokėjimo arba pristatymo tvarka nustatyti naudos gavėjo ir Komisijos sudarytame susitarime dėl dotacijos, nenumatant galimybės veikti savo nuožiūra.

210 straipsnis

Konkurso taisyklės, skyrimas ir skelbimas

1. Konkursų taisyklėse:

a) nustatomi tinkamumo kriterijai;

b) nustatoma pareiškėjų registracijos, jei registruotis reikalaujama, ir paraiškų pateikimo tvarka ir galutinė data;

c) nustatomi draudimo dalyvauti procedūroje kriterijai, kaip išdėstyta 138 straipsnyje, ir pašalinimo priežastys, kaip išdėstyta 143 straipsnyje;

d) numatoma, kad ieškinio, susijusio su veikla, vykdoma pagal konkurso sąlygas, atveju atsako tik pareiškėjas;

e) numatoma, kad konkurso laimėtojai sutinka vykdyti ***128*** straipsnyje nurodytas pareigas ir viešinimo pareigas, nurodytas konkurso taisyklėse;

f) nustatomi skyrimo kriterijai, pagal kuriuos galima įvertinti paraiškų kokybę atsižvelgiant į siekiamus tikslus ir tikėtinus rezultatus ir objektyviai nustatyti, ar paraiškos yra sėkmingos;

g) nurodoma apdovanojimo ar apdovanojimų suma arba rūšis;

h) nustatoma laimėtojams paskirtų apdovanojimų išmokėjimo arba pristatymo tvarka.

Taikant pirmos pastraipos a punktą, naudos gavėjai laikomi atitinkančiais tinkamumo kriterijus, nebent konkurso taisyklėse būtų nustatyta kitaip.

197 straipsnio 3 dalis *mutatis mutandis* taikoma konkursų skelbimui.

2. Konkursų taisyklėse gali būti nustatytos konkurso atšaukimo sąlygos, visų pirma, jeigu negalima pasiekti jo tikslų.

3. Apdovanojimus skiria atsakingas leidimus suteikiantis pareigūnas, 153 straipsnyje nurodytam vertinimo komitetui atlikus vertinimą.

203 straipsnio 4 ir 6 dalys *mutatis mutandis* taikomos sprendimui dėl skyrimo.

4. Pareiškėjai apie jų paraiškos vertinimo rezultatus informuojami kuo greičiau ir bet kuriuo atveju per 15 kalendorinių dienų nuo dienos, kurią leidimus suteikiantis pareigūnas priėmė sprendimą dėl skyrimo.

Apie sprendimą skirti apdovanojimą pranešama konkursą laimėjusiam pareiškėjui ir tas sprendimas yra laikomas teisiniu įsipareigojimu.

5. Visi finansiniais metais skirti apdovanojimai skelbiami pagal 38 straipsnio 1–4 dalis.

Paskelbus informaciją, Europos Parlamento ir Tarybos prašymu Komisija jiems siunčia ataskaitą, kurioje pateikiama ši informacija:

a) pareiškėjų skaičius praėjusiais metais;

b) kiekvieno konkurso pareiškėjų skaičius ir laimėjusių paraiškų procentinė dalis;

c) praėjusiais metais vertinimo komitetuose dalyvavusių ekspertų sąrašas ir nuoroda į jų atrankos procedūrą.

X ANTRAŠTINĖ DALIS

FINANSINĖS PRIEMONĖS, BIUDŽETO GARANTIJOS IR FINANSINĖ PARAMA

1 SKYRIUS

BENDROSIOS NUOSTATOS

211 straipsnis

Taikymo sritis ir įgyvendinimas

1. Sąjunga gali nustatyti finansines priemones arba teikti biudžeto garantijas arba finansinę paramą iš biudžeto, priimdama pagrindinį aktą, kuriame nustatoma jų taikymo sritis ir įgyvendinimo laikotarpis, jei tai tikrai yra veiksmingiausias būdas Sąjungos politikos tikslams pasiekti.

2. Valstybės narės gali skirti įnašą į Sąjungos finansines priemones, biudžeto garantijas arba finansinę paramą. Trečiosios šalys taip pat gali skirti įnašą, jei tai leidžiama pagrindiniu aktu.

3. Jeigu finansinės priemonės arba biudžeto garantijos įgyvendinamos taikant tiesioginį valdymą, Komisija užtikrina, kad finansų tarpininkai ir galutiniai gavėjai *mutatis mutandis* laikytųsi 158 straipsnio 2 dalies nuostatų.

4. Jeigu finansinės priemonės įgyvendinamos taikant pasidalijamąjį valdymą su valstybėmis narėmis, taikomos konkrečių sektorių taisyklės.

5. Jeigu finansinės priemonės arba biudžeto garantijos įgyvendinamos taikant netiesioginį valdymą, Komisija sudaro susitarimus su 62 straipsnio 1 dalies pirmos pastraipos c punkto ii, iii, v ir vi papunkčiuose nurodytais subjektais. Tai atvejais, kai tų subjektų sistemos, taisyklės ir procedūros buvo įvertintos pagal 157 straipsnio 3 ir 4 dalį, jie gali visiškai pasikliauti tomis sistemomis, taisyklėmis ir procedūromis. Įgyvendindami finansines priemones ir biudžeto garantijas taikant netiesioginį valdymą, tie subjektai gali sudaryti susitarimus su finansų tarpininkais, kurie atrenkami taikant procedūras, kurios yra lygiavertės Komisijos taikomoms procedūroms. Tie subjektai į tuos susitarimus perkelia 158 straipsnio 2 dalyje nustatytus reikalavimus.

Komisija ir toliau yra atsakinga už užtikrinimą, kad finansinių priemonių ir biudžeto garantijų įgyvendinimo programa atitiktų patikimo finansų valdymo principus ir kad ja būtų padedama siekti apibrėžtų ir su nustatytais terminais politikos tikslų, kurie išmatuojami atsižvelgiant į atliktą darbą ir (arba) pasiektus rezultatus. Komisija yra atsakinga už finansinių priemonių ir biudžeto garantijų įgyvendinimą, nedarant poveikio subjektų, kuriems yra patikėtas įgyvendinimas, teisinei ir sutartinei atsakomybei pagal taikytiną teisę ir 129 straipsnį.

Jeigu trečiosios valstybės skiria įnašus į finansines priemones arba biudžeto garantijas pagal 2 dalį, pagrindiniame akte gali būti leidžiama paskirti tinkamumo kriterijus atitinkančius įgyvendinimo subjektus arba garantijos šalis iš atitinkamų valstybių.

6. Audito Rūmams suteikiama galimybė susipažinti su visa informacija, susijusia su finansinėmis priemonėmis, biudžeto garantijomis ir finansine parama, be kita ko, atliekant patikrą vietoje.

Audito Rūmai yra išorės auditorius, atsakingas už finansine priemone, biudžeto garantija arba finansine parama remiamus projektus ir programas.

212 straipsnis

Finansinėms priemonėms ir biudžeto garantijoms taikytini principai ir sąlygos

1. Finansinės priemonės ir biudžeto garantijos naudojamos laikantis patikimo finansų valdymo, skaidrumo, proporcingumo, nediskriminavimo, vienodo požiūrio ir subsidiarumo principų, vadovaujantis jų tikslais.

2. Finansinės priemonės ir biudžeto garantijos atitinka šiuos kriterijus:

a) jomis turi būti sprendžiamos rinkos nepakankamumo arba neoptimalios investavimo aplinkos problemos ir proporcingai teikiama parama tik tiems galutiniams gavėjams, kurie pagal tarptautiniu mastu pripažintus standartus laikomi ekonomiškai perspektyviais Sąjungos finansinės paramos teikimo metu;

b) jomis turi būti siekiama papildomumo užkertant kelią tam, kad būtų pakeista galima kitų viešų arba privačių šaltinių teikiama parama ir investicijos;

c) jomis negali būti iškraipoma konkurencija vidaus rinkoje ir jos turi atitikti valstybės pagalbos taisykles;

d) jomis turi būti užtikrinamas sverto ir didinamasis poveikis su tiksliniu vertės intervalu, grindžiamu atitinkamos finansinės priemonės arba biudžeto garantijos *ex ante* vertinimu, mobilizuojant už Sąjungos įnašą arba garantiją didesnes pasaulines investicijas, įskaitant, kai tinkama, kuo didesnį privačiųjų investicijų panaudojimą;

e) jos turi būti įgyvendinamos taip, kad būtų užtikrinta, jog įgyvendinimo subjektai arba garantijos šalys, dalyvaujantys įgyvendinimo procese, taip pat būtų suinteresuoti siekti atitinkamame pagrindiniame akte nustatytų politikos tikslų, įtraukiant, pvz., bendro investavimo nuostatas, rizikos pasidalijimo reikalavimus ar finansines paskatas, tuo pat metu vengiant interesų konflikto su kita subjektų arba garantijos šalių vykdoma veikla;

f) jomis turi būti numatomas toks Sąjungos atlygis, kuris atitiktų rizikos pasidalijimą tarp dalyvaujančių finansų subjektų ir finansinės priemonės arba biudžeto garantijos politikos tikslus;

g) jei įgyvendinimo subjektams arba garantijos šalims, dalyvaujantiems įgyvendinimo procese, turi būti sumokėtas atlygis, nustatyti, kad toks atlygis būtų pagrįstas veiklos rezultatais ir apimtų:

   i) administracinį užmokestį, kuriuo subjektui arba garantijos šaliai atlyginama už darbą, atliktą įgyvendinant finansinę priemonę arba biudžeto garantiją; tas administracinis užmokestis, kiek įmanoma, grindžiamas atliktomis operacijomis arba išmokėtomis sumomis ir

   ii) kai tinkama, su politika susijusias iniciatyvas, kuriomis skatinama siekti finansinės priemonės arba biudžeto garantijos politikos tikslų ar paremti finansinius rezultatus.

   Tinkamai pagrįstais atvejais gali būti kompensuojamos išimtinės išlaidos;

h) jos turi būti pagrįstos *ex ante* vertinimais, atliekamais atskirai arba kaip programos dalis, pagal 34 straipsnį, kuriuose pateikiami paaiškinimai dėl to, kodėl pasirinkta tos rūšies finansinė operacija, atsižvelgiant į siekiamus politikos tikslus, susijusią finansinę riziką ir sutaupomas biudžeto lėšas.

Pirmos pastraipos h punkte nurodyti vertinimai peržiūrimi ir atnaujinami siekiant atsižvelgti į svarbių socialinių ir ekonominių pokyčių poveikį finansinės priemonės arba biudžeto garantijos loginiam pagrįstumui.

3. Nedarant poveikio konkrečių sektorių taisyklėms dėl pasidalijamojo valdymo, pajamos, įskaitant dividendus, kapitalo prieaugį, garantinius mokesčius, paskolų palūkanas ir patikos sąskaitų sumų, grąžintų Komisijai, ar patikos sąskaitų, atidarytų finansinėms priemonėms ar biudžetinėms garantijoms ir priskirtų paramos iš biudžeto pagal finansinę priemonę ar biudžeto garantiją mokėjimui, palūkanas, įtraukiamos į biudžetą atėmus valdymo sąnaudas ir mokesčius.

Metiniai grąžinimai, įskaitant kapitalo grąžinimus, grąžintos garantijos ir pagrindinės paskolų sumos grąžinimai, sumokėti Komisijai ar į patikos sąskaitas, atidarytas finansinėms priemonėms ar biudžeto garantijoms ir priskirtas paramos iš biudžeto pagal finansinę priemonę ar biudžeto garantiją mokėjimui, yra vidaus asignuotosios pajamos pagal 21 straipsnio 3 dalies f punktą ir, nedarant poveikio ***218*** straipsnio ***4*** daliai, naudojamos tai pačiai finansinei priemonei ar biudžeto garantijai laikotarpiu, kuris neviršija biudžetiniams įsipareigojimams skiriamo laikotarpio, prie kurio pridedami dveji metai, jei pagrindiniame akte nenurodyta kitaip.

Teikdama pasiūlymus dėl būsimų finansinėms priemonėms ar biudžeto garantijoms skirtų asignavimų sumų Komisija atsižvelgia į tokias vidaus asignuotąsias pajamas.

Nepaisant antros pastraipos, likutinė asignuotųjų pajamų suma, kuri leidžiama pagrindiniu aktu, kurį ketinama panaikinti arba kuris nustoja galioti, taip pat gali būti priskiriama kitai finansinei priemonei, kuria siekiama panašių tikslų, kai tai numatyta pagrindiniame akte, kuriuo sukuriama ta finansinė priemonė.

4. Už finansinę priemonę, biudžeto garantiją arba finansinę paramą atsakingas leidimus suteikiantis pareigūnas parengia sausio 1 d. – gruodžio 31 d. laikotarpio finansinę ataskaitą pagal 249 straipsnį, atitinkančią apskaitos taisykles, nurodytas 80 straipsnyje, ir tarptautinius viešojo sektoriaus apskaitos standartus (TVSAS).

   Taikant netiesioginį valdymą įgyvendinamų finansinių priemonių ir biudžeto garantijų atveju atsakingas leidimus suteikiantis pareigūnas užtikrina, kad sausio 1 d. – gruodžio 31 d. laikotarpio neaudituotas finansines ataskaitas, parengtas vadovaujantis 80 straipsnyje nurodytomis apskaitos taisyklėmis ir TVSAS, taip pat visą informaciją, kuri reikalinga finansinėms ataskaitoms parengti pagal 82 straipsnio 2 dalį, 62 straipsnio 1 dalies pirmos pastraipos c punkto ii, iii, v ir vi papunkčiuose nurodyti subjektai pateiktų ne vėliau kaip kitų finansinių metų vasario 15 d., o audituotas finansines ataskaitas tie subjektai pateiktų ne vėliau kaip kitų finansinių metų balandžio 15 d.

5. Jeigu viename bendrame susitarime finansinės priemonės arba biudžeto garantijos derinamos su papildoma parama iš biudžeto, įskaitant dotacijas, ši antraštinė dalis taikoma visai priemonei. Ataskaitos teikiamos laikantis 41 straipsnio 4 ir 5 dalių ir jose aiškiai nurodoma, kurios priemonės dalys yra finansinės priemonės arba biudžeto garantijos.

213 straipsnis

Sąjungos finansinis įsipareigojimas

1. Finansinis įsipareigojimas ir suvestiniai grynieji mokėjimai iš biudžeto niekada neviršija:

   a) finansinių priemonių atveju: už jas prisiimto atitinkamo biudžetinio įsipareigojimo sumos;

b) biudžeto garantijų atveju: biudžeto garantijos sumos, kuri leidžiama pagrindiniu aktu;

c) finansinės paramos atveju: didžiausios lėšų sumos, kurią Komisija yra įgaliota pasiskolinti finansinei paramai finansuoti, kaip leidžiama pagrindiniu aktu, ir atitinkamų palūkanų.

2. Dėl biudžeto garantijų ir finansinės paramos gali atsirasti Sąjungos neapibrėžtasis įsipareigojimas, kuris gali viršyti finansinį turtą, skirtą Sąjungos finansiniam įsipareigojimui padengti, tik tuo atveju, jei tai numatyta pagrindiniame teisės akte, kuriuo biudžeto garantija arba finansinė parama nustatoma, ir tik pagal jame nustatytas sąlygas.

3. ***256 straipsnyje*** numatyto metinio vertinimo tikslais neapibrėžtieji įsipareigojimai, atsirandantys dėl biudžeto lėšomis dengiamų biudžeto garantijų arba finansinės paramos, laikomi tvariais, jeigu jų prognozuojama daugiametė raida atitinka SESV 312 straipsnio 2 dalyje numatytame reglamente, kuriuo nustatoma daugiametė finansinė programa, nustatytas ribas ir viršutines metinių mokėjimų asignavimų ribas, nustatytas Sprendimo (ES, Euratomas) 2020/2053 3 straipsnio 1 dalyje.

214 straipsnis

Finansinių įsipareigojimų atidėjiniai

1. Biudžeto garantijų ir finansinės paramos trečiosioms valstybėms atveju pagrindiniame akte nustatoma atidėjinių norma, išreikšta leistino finansinio įsipareigojimo sumos procentine dalimi. Ta suma neapima 211 straipsnio 2 dalyje nurodytų įnašų.

Pagrindiniame akte turi būti numatoma tikslinti atidėjinių normą ne rečiau kaip kas trejus metus.

2. Atidėjinių norma nustatoma vadovaujantis finansinės rizikos, susijusios su biudžeto garantija arba finansine parama trečiajai valstybei, kokybiniu ir kiekybiniu vertinimu, Komisijos atliktu laikantis atsargumo principo, pagal kurį turtas ir pelnas negali būti pervertinti, o įsipareigojimai ir nuostoliai – nuvertinti.

   Jeigu pagrindiniame akte, kuriuo nustatoma biudžeto garantija arba finansinė parama trečiajai valstybei, nenurodyta kitaip, atidėjinių norma grindžiama bendrais atidėjiniais, kurių reikia iš anksto, kad būtų padengti grynieji tikėtini nuostoliai ir būtų papildomai užtikrintas tinkamas atsargos rezervas. Nedarant poveikio Europos Parlamento ir Tarybos įgaliojimams, bendri atidėjiniai sudaromi per laikotarpį, kuris numatytas 35 straipsnyje nurodytoje atitinkamoje finansinėje pažymoje.

3. Finansinių priemonių atveju, kai tikslinga, sudaromas atidėjinys, skirtas reaguoti į būsimus mokėjimus, susijusius su tos finansinės priemonės biudžetiniu įsipareigojimu.

4. Atidėjiniai sudaromi iš šių išteklių:

   a) įnašų iš biudžeto, visapusiškai laikantis Reglamento, kuriuo nustatoma daugiametė finansinė programa, ir išnagrinėjus perskyrimo galimybes;

   b) išteklių, kurie laikomi bendrame atidėjinių fonde, investavimo grąžos;

   c) sumų, susigrąžintų iš įsipareigojimų nevykdančių skolininkų pagal susitarime dėl garantijos arba paskolos nustatytą susigrąžinimo procedūrą;

   d) pajamų ir bet kokių kitų mokėjimų, kuriuos Sąjunga gavo pagal susitarimą dėl garantijos arba paskolos;

e) kai taikytina, valstybių narių ir trečiųjų šalių piniginių įnašų pagal 211 straipsnio 2 dalį.

Apskaičiuojant atidėjinių sumą pagal 1 dalyje nurodytą atidėjinių normą, atsižvelgiama tik į šios dalies pirmos pastraipos a–d punktuose nurodytus išteklius.

5. Atidėjiniai naudojami:

a) reikalavimams išmokėti biudžeto garantijos sumą įvykdyti;

b) mokėjimo pareigoms, susijusioms su finansinės priemonės biudžetiniu įsipareigojimu, įvykdyti;

c) finansinėms pareigoms, susijusioms su lėšų pasiskolinimu pagal 223 straipsnio 1 dalį, įvykdyti;

d) kai taikytina, kitoms išlaidoms, susijusioms su finansinių priemonių įgyvendinimu, biudžeto garantijų ir finansinės paramos trečiosioms valstybėms teikimu, apmokėti.

6. Jeigu biudžeto garantijos atidėjiniai viršija atidėjinių sumą, apskaičiuotą pagal šio straipsnio 1 dalyje nurodytą atidėjinių normą, biudžeto garantijos pradinei sumai atkurti naudojami šio straipsnio 4 dalies pirmos pastraipos b, c ir d punktuose nurodyti su ta garantija susiję ištekliai, laikantis pagrindiniame akte numatyto tinkamumo finansuoti laikotarpio, tačiau neviršijant atidėjinių sudarymo etapo trukmės ir nedarant poveikio 216 straipsnio 4 daliai.

7. Komisija nedelsdama apie tai informuoja Europos Parlamentą ir Tarybą ir gali pasiūlyti tinkamas papildymo priemones arba padidinti atidėjinių normą, jeigu:

a) įvykdžius reikalavimus išmokėti biudžeto garantijos sumą tos biudžeto garantijos atidėjiniai nesiekia 50 % 1 dalyje nurodytos atidėjinių normos, taip pat ir tuo atveju, kai, remiantis Komisijos rizikos vertinimu, jie nesiekia 30 % tos atidėjinių normos arba galėtų nesiekti nė vieno iš tų procentų per vienų metų laikotarpį;

b) valstybė, kuriai Sąjunga suteikė finansinę paramą, negrąžina skolos iki skolininko įsipareigojimų įvykdymo termino.

215 straipsnis

Bendras atidėjinių fondas

1. Atidėjiniai, sudaryti su finansinėmis priemonėmis, biudžeto garantijomis arba finansine parama susijusiems finansiniams įsipareigojimams vykdyti, laikomi bendrame atidėjinių fonde.

Bendro atidėjinių fondo turto finansinis valdymas pavedamas Komisijai.

2. Bendrame atidėjinių fonde laikomų išteklių investavimo bendras pelnas arba nuostoliai proporcingai paskirstomi atitinkamoms finansinėms priemonėms, biudžeto garantijoms arba finansinei paramai.

Bendro atidėjinių fondo išteklių finansų valdytojas, laikydamasis prudencinių taisyklių ir atsižvelgdamas į finansinių priemonių, biudžeto garantijų arba finansinės paramos leidimus suteikiančių pareigūnų teikiamas mokėjimų prognozes, užtikrina minimalią pinigais ar pinigų ekvivalentais išreikštą fondo lėšų sumą.

Bendro atidėjinių fondo išteklių finansų valdytojas, norėdamas atlikti mokėjimus iš fondo lėšų, gali sudaryti atpirkimo sandorius, įkeisdamas bendro atidėjinių fondo išteklius, jeigu pagrįstai tikimasi, kad ši procedūra bus naudingesnė biudžetui nei išteklių pardavimas iki mokėjimo prašymo galutinio termino. Su mokėjimu susijusių atpirkimo sandorių galiojimo trukmė ar atnaujinimo laikotarpis turi būti apribotas iki būtino minimumo, siekiant kuo labiau sumažinti biudžeto nuostolį.

3. Pagal 77 straipsnio 1 dalies pirmos pastraipos d punktą ir 86 straipsnio 1 ir 2 dalis apskaitos pareigūnas nustato procedūras, kurios taikytinos su bendru atidėjinių fondu susijusioms pajamų bei išlaidų operacijoms ir, pritarus bendro atidėjinių fondo išteklių finansų valdytojui, – turtui bei įsipareigojimams.

4. Išimtiniais atvejais, Komisijai atlikus 30 straipsnio 1 dalies pirmos pastraipos g punkte nurodytą perkėlimą, Komisija apie tai nedelsdama informuoja Europos Parlamentą bei Tarybą ir skubiai siūlo priemones, reikalingas biudžeto garantijai skirto biudžeto punkto, iš kurio buvo atliktas perkėlimas, atstatymui, visapusiškai laikydamasi Reglamente, kuriuo nustatoma daugiametė finansinė programa, numatytų ribų.

216 straipsnis

Faktinė atidėjinių norma

1. Biudžeto garantijų ir finansinės paramos trečiosioms valstybėms atidėjiniai, esantys bendrame atidėjinių fonde, grindžiami faktine atidėjinių norma. Ta norma užtikrinama apsauga Sąjungos finansinių įsipareigojimų atžvilgiu, lygiavertė apsaugai, kuri būtų užtikrinta atitinkamomis atidėjinių normomis tuo atveju, jei ištekliai būtų laikomi ir valdomi atskirai.

2. Taikytina faktinė atidėjinių norma – kiekvienos pradinės atidėjinių normos, nustatomos pagal 214 straipsnio 2 dalies antrą pastraipą, procentinė dalis. Ji taikoma tik bendrame atidėjinių fonde laikomų išteklių sumai, numatytai reikalavimams dėl garantijos išmokėjimo įvykdyti vienų metų laikotarpiu. Joje nustatomas bendrame atidėjinių fonde laikomų pinigų bei pinigų ekvivalentų sumų, reikalingų reikalavimams išmokėti garantiją įvykdyti, ir visos pinigų bei pinigų ekvivalentų sumos, kuri turėtų būti kiekviename garantijų fonde, kad būtų įvykdyti reikalavimai išmokėti garantiją, jeigu ištekliai buvo laikomi ir valdomi atskirai, santykis (procentine išraiška), jeigu abi sumos turi lygiavertę likvidumo riziką. Tas santykis negali būti mažesnis nei 95 %. Apskaičiuojant faktinę atidėjinių normą atsižvelgiama į:

   a) bendrame atidėjinių fonde laikomų gaunamų ir iš jo išmokamų pinigų srautų prognozę, atsižvelgiant į bendrų atidėjinių sudarymo pradinį etapą pagal 214 straipsnio 2 dalį;

   b) biudžeto garantijų ir finansinės paramos trečiosioms valstybėms rizikos koreliaciją;

   c) rinkos sąlygas.

Komisija ne vėliau kaip 2020 m. liepos 1 d. priima deleguotuosius aktus pagal 275 straipsnį, kuriais šis reglamentas papildomas išsamiomis faktinės atidėjinių normos apskaičiavimo sąlygomis, įskaitant to apskaičiavimo metodiką.

Komisijai pagal 275 straipsnį suteikiami įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus, kuriais iš dalies keičiamas šios dalies pirmoje pastraipoje nurodytas minimalus santykis atsižvelgiant į patirtį, įgytą bendro atidėjinių fondo veiklos vykdymo metu, ir laikantis apdairaus požiūrio, kuris atitiktų patikimo finansų valdymo principą. Negali būti nustatytas mažesnis nei 85 % santykis.

3. Bendro atidėjinių fondo išteklių finansų valdytojas kasmet apskaičiuoja faktinę atidėjinių normą, kuria remiasi Komisija, apskaičiuodama iš biudžeto mokamus įnašus pagal 214 straipsnio 4 dalies a punktą ir šio straipsnio 4 dalies b punktą.

4. Apskaičiavus metinę faktinę atidėjinių normą pagal šio straipsnio 1 ir 2 dalis, biudžeto sudarymo procedūros kontekste atliekamos šios operacijos, kurios pristatomos 41 straipsnio 5 dalies h punkte nurodytame darbiniame dokumente:

   a) bet koks biudžeto garantijos arba finansinės paramos trečiajai valstybei atidėjinių perteklius grąžinamas į biudžetą;

   b) bet koks fondo papildymas atliekamas metinėmis įmokomis per ne ilgesnį kaip trejų metų laikotarpį, nedarant poveikio 214 straipsnio 6 daliai.

5. Pasikonsultavusi su apskaitos pareigūnu, Komisija nustato bendrame atidėjinių fonde laikomų išteklių valdymui taikytinas gaires laikydamasi tinkamų prudencinių taisyklių ir į jų taikymo sritį neįtraukdama spekuliavimo tikslais sudaromų išvestinių sandorių. Šios gairės pridedamos prie susitarimo su bendro atidėjinių fondo išteklių finansų valdytoju.

Kas trejus metus atliekamas ir Europos Parlamentui ir Tarybai perduodamas nepriklausomas gairių tinkamumo vertinimas.

217 straipsnis

Metinių ataskaitų teikimas

1. Papildomai prie ***256 straipsnyje*** nurodytos ataskaitų teikimo pareigos, Komisija kasmet pateikia Europos Parlamentui ir Tarybai bendro atidėjinių fondo ataskaitas.

2. 1 dalyje nurodytoje ataskaitoje pateikiama informacija apie bendro atidėjinių fondo finansų valdymą, veiklos rezultatus ir riziką praėjusių kalendorinių metų pabaigoje, taip pat nurodomi praėjusių kalendorinių metų bendro atidėjinių fondo finansiniai srautai, dideli sandoriai ir kita aktuali informacija apie Sąjungos finansinės rizikos poziciją.

2 SKYRIUS

SPECIALIOSIOS NUOSTATOS

1 SKIRSNIS

FINANSINĖS PRIEMONĖS

218 straipsnis

Taisyklės ir įgyvendinimas

1. Nepaisant 211 straipsnio 1 dalies, finansinės priemonės tinkamai pagrįstais atvejais gali būti nustatytos nesuteikus leidimo pagrindiniu aktu, jei tokios priemonės yra įtrauktos į biudžeto projektą pagal 41 straipsnio 4 dalies pirmos pastraipos e punktą.

2. Komisija užtikrina suderintą ir supaprastintą finansinių priemonių valdymą, visų pirma apskaitos, ataskaitų teikimo, stebėsenos ir finansinės rizikos valdymo srityse.

3. Jeigu Sąjunga dalyvauja įgyvendinant finansinę priemonę kaip mažumos suinteresuotasis subjektas, Komisija užtikrina, kad būtų laikomasi šios antraštinės dalies pagal proporcingumo principą, remdamasi Sąjungos dalyvavimo įgyvendinant priemonę mastu ir verte. Vis dėlto, nepriklausomai nuo Sąjungos dalyvavimo įgyvendinant priemonę masto ir vertės, Komisija užtikrina, kad būtų laikomasi 129 straipsnio, 158 straipsnio, 212 straipsnio 2 ir 4 dalių, 41 straipsnio 4 dalies ir, kiek tai susiję su 138 straipsnio 1 dalies d punkte nurodytomis situacijomis, dėl kurių draudžiama dalyvauti procedūroje, V antraštinės dalies 2 skyriaus 2 skirsnio.

4. Jeigu Europos Parlamentas arba Taryba mano, kad finansine priemone nebuvo veiksmingai įgyvendinti jos tikslai, jie gali prašyti, kad Komisija pateiktų pasiūlymą dėl peržiūrėto pagrindinio akto, kuriuo siekiama panaikinti priemonę. Jeigu finansinė priemonė panaikinama, bet kokia nauja tai priemonei pagal 212 straipsnio 3 dalį grąžinta suma laikoma bendrosiomis pajamomis ir grąžinama į biudžetą.

5. Finansinių priemonių arba į priemonę įtrauktų finansinių priemonių grupės tikslas ir, kai taikytina, jų specialus teisinis statusas ir registracijos vieta skelbiami Komisijos interneto svetainėje.

6. Subjektai, kuriems patikima įgyvendinti finansines priemones, gali pagal 85 straipsnio 3 dalį atidaryti patikos sąskaitas Sąjungos vardu. Tie subjektai siunčia atitinkamų sąskaitų ataskaitas atsakingai Komisijos tarnybai. Mokėjimus į patikos sąskaitas atlieka Komisija, remdamasi mokėjimo prašymais, kurie tinkamai pagrįsti mokėjimų prognozėmis, ir atsižvelgdama į patikos sąskaitų likutį ir būtinybę išvengti perteklinių likučių šiose sąskaitose.

219 straipsnis

Komisijos tiesiogiai įgyvendinamos finansinės priemonės

1. Finansinės priemonės gali būti įgyvendinamos tiesiogiai pagal 62 straipsnio 1 dalies pirmos pastraipos a punktą naudojant bet kurią iš šių priemonių:

   a) specialios paskirties investavimo subjektą, kurio veikloje Komisija dalyvauja kartu su kitais viešaisiais ar privačiaisiais investuotojais, siekdama padidinti Sąjungos įnašo sverto poveikį;

   b) paskolas, garantijas, investicijas į nuosavą kapitalą, kitas rizikos pasidalijimo priemones, išskyrus investicijas į specialios paskirties investavimo subjektus, galutiniams gavėjams teikiamas tiesiogiai arba per finansų tarpininkus.

2. 1 dalies a punkte nurodyti specialios paskirties investavimo subjektai steigiami pagal valstybės narės teisės aktus. Išorės veiksmų srityje jie taip pat gali būti steigiami pagal valstybe nare nesančios šalies teisės aktus. Pagal įstatymą ar sutartį įpareigojama, kad tokių subjektų valdytojai veiktų kaip profesionalūs valdytojai stropiai ir sąžiningai.

3. 1 dalies a punkte nurodyti specialios paskirties investavimo subjektų valdytojai ir finansų tarpininkai ar finansinių priemonių galutiniai gavėjai atrenkami tinkamai atsižvelgiant į įgyvendintinos finansinės priemonės pobūdį, atitinkamų subjektų patirtį, finansinį ir veiklos pajėgumą ir galutinių gavėjų projektų ekonominį perspektyvumą. Pasirinkimas turi būti skaidrus, pagrįstas objektyviomis priežastimis ir nekelti interesų konflikto.

220 straipsnis

Derinimas su lėšomis, įgyvendinamomis taikant pasidalijamąjį valdymą

1. Tuo atveju, kai lėšos, įgyvendinamos taikant pasidalijamąjį valdymą, yra derinamos su parama finansinėmis priemonėmis, nustatytomis pagal šį skirsnį, vedama atskira apskaita.

2. Lėšos, įgyvendinamos taikant pasidalijamąjį valdymą, laikomos atskirose sąskaitose ir naudojamos, atsižvelgiant į atitinkamų lėšų tikslus, veiksmams ir galutiniams gavėjams finansuoti pagal programą ar programas, kurioms skirtos lėšos yra derinamos.

3. Lėšų, kurioms taikomas pasidalijamasis valdymas, derinimui su parama finansinėmis priemonėmis, nustatytomis pagal šį skirsnį, taikomos konkrečių sektorių taisyklės.

2 SKIRSNIS

BIUDŽETO GARANTIJOS

221 straipsnis

Biudžeto garantijų taisyklės

1. Pagrindiniame akte nustatoma:

   a) biudžeto garantijos suma, kuri niekada negali būti viršijama, nedarant poveikio 211 straipsnio 2 daliai;

   b) operacijų rūšys, kurioms taikoma biudžeto garantija.

2. Valstybių narių įnašai į biudžeto garantijas pagal 211 straipsnio 2 dalį gali būti skiriami garantijų arba pinigų forma.

Trečiųjų šalių įnašai į biudžeto garantijas pagal 211 straipsnio 2 dalį gali būti skiriami grynųjų pinigų forma.

Biudžeto garantija didinama pirmoje ir antroje pastraipose nurodytais įnašais. Įnašus skiriančios valstybės narės arba trečiosios šalys mokėjimus pagal reikalavimus vykdyti garantiją prireikus atlieka *pari passu* sąlygomis. Komisija pasirašo susitarimą su įnašų teikėjais, į kurį visų pirma įtraukiamos nuostatos dėl mokėjimo sąlygų.

222 straipsnis

Biudžeto garantijų įgyvendinimas

1. Biudžeto garantijos yra neatšaukiamos, besąlyginės ir išmokamos pagal pareikalavimą operacijų rūšių, kurioms taikomos garantijos, atžvilgiu.

2. Biudžeto garantijos įgyvendinamos pagal 62 straipsnio 1 dalies pirmos pastraipos c punktą arba išimtiniais atvejais pagal 62 straipsnio 1 dalies pirmos pastraipos a punktą.

3. Biudžeto garantija padengia tik tas finansavimo ir investavimo operacijas, kurios atitinka 212 straipsnio 2 dalies pirmos pastraipos a–d punktus.

4. Garantijos šalys prisideda prie operacijų, kurios padengiamos biudžeto garantija, vykdymo savo ištekliais.

5. Komisija su garantijos šalimi sudaro susitarimą dėl garantijos. Biudžeto garantija suteikiama įsigaliojus susitarimui dėl garantijos.

6. Garantijos šalys kasmet Komisijai pateikia:

a) rizikos vertinimą ir informaciją apie operacijų, kurios padengiamos biudžeto garantija, reitingus ir tikėtiną įsipareigojimų nevykdymą;

b) informaciją apie neįvykdytas finansines pareigas, tenkančias Sąjungai dėl biudžeto garantijos, suskirstytas pagal atskiras operacijas;

c) bendrą pelną arba nuostolius, atsirandančius dėl operacijų, kurios padengiamos biudžeto garantija.

3 SKIRSNIS

FINANSINĖ PARAMA

223 straipsnis

Taisyklės ir įgyvendinimas

1. Valstybėms narėms arba trečiosioms valstybėms Sąjungos teikiama finansinė parama turi atitikti iš anksto nustatytas sąlygas ir tokia finansinė parama teikiama kaip paskola arba kredito linija, arba bet kokia kita priemonė, laikoma tinkama paramos veiksmingumui užtikrinti. Tuo tikslu atitinkamu pagrindiniu aktu Komisija įgaliojama pasiskolinti reikalingas lėšas Sąjungos vardu kapitalo rinkose arba iš finansų įstaigų.

▌

2. Finansinė parama teikiama eurais, išskyrus tinkamai pagrįstus atvejus.

3. Finansinę paramą tiesiogiai įgyvendina Komisija.

4. Komisija sudaro susitarimą su valstybe naudos gavėja, į kurį įtraukiamos nuostatos, kuriomis:

a) užtikrinama, kad valstybė naudos gavėja reguliariai tikrintų, ar suteiktas finansavimas buvo tinkamai panaudotas pagal iš anksto nustatytas sąlygas, imtųsi tinkamų pažeidimų ir sukčiavimo prevencijos priemonių ir prireikus pareikštų ieškinį neteisėtai pasisavintoms lėšoms, suteiktoms pagal finansinės paramos priemonę, susigrąžinti;

b) užtikrinama Sąjungos finansinių interesų apsauga;

c) Komisijai, OLAF ir Audito Rūmams aiškiai suteikiami įgaliojimai pasinaudoti savo teisėmis, kaip numatyta 129 straipsnyje;

d) užtikrinama, kad nustačius, jog valdydama finansinę paramą valstybė naudos gavėja sukčiavo, ėmėsi korupcinių veiksmų arba bet kokios kitos neteisėtos veiklos, darančios neigiamą poveikį Sąjungos finansiniams interesams, Sąjunga turėtų teisę anksčiau laiko susigrąžinti paskolą;

e) užtikrinama, kad visas Sąjungos patirtas išlaidas, susijusias su finansine parama, apmokėtų valstybė naudos gavėja.

5. Jeigu įmanoma, Komisija išmoka paskolų sumas dalimis, jeigu įvykdytos finansinės paramos teikimo sąlygos. Jeigu tos sąlygos neįvykdytos, Komisija laikinai sustabdo arba atšaukia finansinės paramos išmokėjimą.

224 straipsnis

Diversifikuota finansavimo strategija

1. Komisija įgyvendina diversifikuotą finansavimo strategiją, apimančią skolinimąsi, leidžiamą pagal sprendimo (ES, Euratomas) 2020/2053 5 straipsnio 1 dalį, ir, išskyrus tinkamai pagrįstus atvejus, skolinimosi ir skolos valdymo operacijas, siekdama finansuoti finansinės paramos programas. Diversifikuota finansavimo strategija įgyvendinama vykdant visus būtinus sandorius, kuriais siekiama reguliariai dalyvauti kapitalo rinkoje, ir yra grindžiama finansavimo priemonių sutelkimu ir bendro likvidumo fondo naudojimu.

2. Komisija nustato būtiną diversifikuotos finansavimo strategijos įgyvendinimo tvarką. Komisija reguliariai ir išsamiai informuoja Europos Parlamentą ir Tarybą apie visus savo skolinimosi ir skolos valdymo strategijos aspektus.

XI ANTRAŠTINĖ DALIS

ĮNAŠAI EUROPOS POLITINĖMS PARTIJOMS

225 straipsnis

Bendrosios nuostatos

Tiesioginiai finansiniai įnašai iš biudžeto Europos politinėms partijoms, kaip apibrėžta Reglamento (ES, Euratomas) Nr. 1141/2014 2 straipsnio 3 punkte (toliau – Europos politinės partijos), gali būti skiriami atsižvelgiant į jų įnašą formuojant europinį politinį sąmoningumą ir reiškiant Sąjungos piliečių politinę valią laikantis to reglamento.

226 straipsnis

Principai

1. Įnašai naudojami tik su Europos politinių partijų tikslais tiesiogiai susijusių veiklos išlaidų procentinei daliai, nustatytai Reglamento (ES, Euratomas) Nr. 1141/2014 17 straipsnio 4 dalyje, kompensuoti, kaip nurodyta to reglamento 17 straipsnio 5 dalyje ir 21 straipsnyje.

2. Įnašai gali būti naudojami išlaidoms, susijusioms su Europos politinių partijų sudarytomis sutartimis, kompensuoti su sąlyga, kad skiriant sutartis nebuvo interesų konfliktų.

3. Įnašai nenaudojami siekiant tiesiogiai arba netiesiogiai suteikti bet kokį asmeninį pranašumą pinigais arba natūra jokiam atskiram Europos politinės partijos nariui arba jos darbuotojui. Įnašai nenaudojami trečiųjų šalių, ypač Europos arba nacionalinio lygmens nacionalinių politinių partijų arba politinių fondų, veiklai tiesiogiai ar netiesiogiai finansuoti, nesvarbu, ar jie būtų skiriami dotacijų, dovanojamo turto, paskolų ar bet kokių kitų panašių susitarimų forma. Taikant šią dalį, trečiosiomis šalimis nelaikomi su Europos politinėmis partijomis susiję subjektai, jei tokie subjektai įtraukti į Europos politinių partijų organizacinę sistemą, kaip nustatyta jų įstatuose. Įnašai nenaudojami tikslams, kuriems taikomas draudimas pagal Reglamento (ES, Euratomas) Nr. 1141/2014 22 straipsnį.

4. Įnašams taikomi skaidrumo ir vienodo požiūrio principai, vadovaujantis Reglamente (ES, Euratomas) Nr. 1141/2014 nustatytais kriterijais.

5. Įnašus kasmet skiria Europos Parlamentas, o informacija apie juos skelbiama vadovaujantis šio reglamento 38 straipsnio 1–4 dalimis ir Reglamento (ES, Euratomas) Nr. 1141/2014 32 straipsnio 1 dalimi.

6. Įnašus gaunančios Europos politinės partijos tiesiogiai ar netiesiogiai negali gauti kito finansavimo iš biudžeto. Visų pirma draudžiama atlikti dovanojimus iš Europos Parlamento frakcijų biudžetų. Jokiomis aplinkybėmis tos pačios išlaidos negali būti finansuojamos du kartus iš biudžeto.

   Įnašais nedaromas poveikis Europos politinių partijų gebėjimui kurti rezervus iš nuosavų išteklių pagal Reglamentą (ES, Euratomas) Nr. 1141/2014.

7. Jeigu Europos politinio fondo, kaip apibrėžta Reglamento (ES, Euratomas) Nr. 1141/2014 2 straipsnio 4 punkte, finansinių metų, kuriems jis gavo dotaciją veiklai, pabaigoje pajamos viršija išlaidas, tai to perviršio dalis, ne didesnė nei 25 % visų tų metų pajamų, gali būti perkelta į kitus metus su sąlyga, kad ji bus panaudota iki tų kitų metų pirmo ketvirčio pabaigos.

227 straipsnis

Biudžeto aspektai

Įnašai ir kiti asignavimai, skirti nepriklausomoms išorės audito įstaigoms ar ekspertams, nurodytiems Reglamento (ES, Euratomas) Nr. 1141/2014 23 straipsnyje, mokami iš Europos Parlamento biudžeto skirsnio.

228 straipsnis

Kvietimas teikti paraiškas dėl įnašų

1. Įnašai skiriami kvietimu teikti paraiškas dėl įnašų, kuris kasmet skelbiamas bent Europos Parlamento interneto svetainėje.

2. Vienai Europos politinei partijai gali būti skiriama tik po vieną įnašą per metus.

3. Europos politinė partija gali gauti įnašą tik tuo atveju, jeigu ji pateikia paraišką dėl finansavimo laikydamasi kvietime teikti paraiškas dėl įnašų nustatytų sąlygų.

4. Kvietime teikti paraiškas dėl įnašų nustatomos sąlygos, kuriomis pareiškėjas gali gauti įnašą pagal Reglamentą (ES, Euratomas) Nr. 1141/2014, taip pat draudimo dalyvauti procedūroje kriterijai.

5. Kvietime teikti paraiškas dėl įnašų nustatomas bent išlaidų, kurios gali būti padengiamos įnašo lėšomis, pobūdis.

6. Kvietime teikti paraiškas dėl įnašų reikalaujama biudžeto sąmatos.

229 straipsnis

Skyrimo procedūra

1. Paraiškos dėl įnašų tinkamai ir laiku teikiamos raštu, įskaitant, kai tikslinga, saugia elektronine forma.

2. Įnašai neskiriami pareiškėjams, kurie skyrimo procedūros metu yra patekę į vieną ar daugiau iš 138 straipsnio 1 dalyje ir 143 straipsnio 1 dalyje nurodytų situacijų ir kurie yra užregistruoti kaip subjektai, kuriems draudžiama dalyvauti procedūroje, duomenų bazėje, nurodytoje 144 straipsnyje.

3. Pareiškėjai turi patvirtinti, kad nėra patekę nė į vieną iš 2 dalyje nurodytų situacijų.

4. Atsakingam leidimus suteikiančiam pareigūnui įvertinti paraiškas dėl įnašų gali padėti komitetas. Atsakingas leidimus suteikiantis pareigūnas nustato šio komiteto sudarymo, jo narių skyrimo ir jo veikimo taisykles bei interesų konfliktų prevencijos taisykles.

5. Paraiškos, atitinkančios tinkamumo ir draudimo dalyvauti procedūroje kriterijus, atrenkamos remiantis skyrimo kriterijais, nustatytais Reglamento (ES, Euratomas) Nr. 1141/2014 19 straipsnyje.

6. Už paraiškas atsakingo leidimus suteikiančio pareigūno sprendime nustatoma bent:

   a) įnašų objektas ir bendra suma;

   b) atrinktų pareiškėjų vardai, pavardės (pavadinimai) ir kiekvienam iš jų patvirtintos sumos;

   c) visų pareiškėjų, kurių paraiškos atmestos, vardus, pavardes (pavadinimus) ir to atmetimo priežastis.

7. Atsakingas leidimus suteikiantis pareigūnas raštu informuoja pareiškėjus apie sprendimą dėl jų paraiškų. Jeigu paraiška dėl finansavimo atmetama arba skiriama dalis prašomos sumos, arba suma nesuteikiama visiškai, atsakingas leidimus suteikiantis pareigūnas nurodo priežastis, dėl kurių paraiška atmesta arba neskiriama prašyta suma, visų pirma remdamasis šio straipsnio 5 dalyje ir 228 straipsnio 4 dalyje nurodytais tinkamumo ir skyrimo kriterijais. Jeigu paraiška atmetama, atsakingas leidimus suteikiantis pareigūnas pareiškėją informuoja apie esamas administracines ir (arba) teismines teisių gynimo priemones, kaip numatyta 134 straipsnio 2 dalyje.

8. Įnašai skiriami remiantis rašytiniu susitarimu.

230 straipsnis

Įnašų forma

1. Įnašai gali būti šių formų:

   a) faktiškai patirtų kompensuotinų išlaidų procentinės dalies kompensavimas;

   b) kompensavimas remiantis vieneto įkainiais;

   c) fiksuotosios sumos;

   d) finansavimas taikant fiksuotąją normą;

   e) a–d punktuose nurodytų formų derinys.

2. Kompensuojamos gali būti tik tos išlaidos, kurios atitinka kvietimų teikti paraiškas dėl įnašų kriterijus ir kurios buvo patirtos ne anksčiau nei paraiškos pateikimo dieną.

3. Į 229 straipsnio 8 dalyje nurodytą susitarimą įtraukiamos nuostatos, pagal kurias galima patikrinti, ar įvykdytos fiksuotųjų sumų, finansavimo taikant fiksuotąją normą arba vieneto įkainių skyrimo sąlygos.

4. Visa įnašo suma išmokama vienu išankstiniu finansavimo mokėjimu, nebent tinkamai pagrįstais atvejais atsakingas leidimus suteikiantis pareigūnas nuspręstų kitaip.

231 straipsnis

Garantijos

Jei atsakingas leidimus suteikiantis pareigūnas mano, kad tai tinkama ir proporcinga, jis kiekvienu konkrečiu atveju, atlikęs rizikos analizę ir siekdamas apriboti su išankstinio finansavimo mokėjimu susijusią finansinę riziką, gali reikalauti, kad Europos politinė partija iš anksto pateiktų garantiją tik tais atvejais, kai, atsižvelgiant į rizikos analizę, Europos politinė partija neišvengiamai rizikuoja patekti į vieną iš šio reglamento 138 straipsnio 1 dalies a ir d punktuose nurodytų situacijų arba kai Europos Parlamentui ir Tarybai pranešama apie Europos politinių partijų ir Europos politinių fondų institucijos (toliau – Institucija), įsteigtos pagal Reglamento (ES, Euratomas) Nr. 1141/2014 6 straipsnį, sprendimą vadovaujantis to reglamento 10 straipsnio 4 dalimi.

156 straipsnis mutatis mutandis taikomas garantijoms, kurių gali būti reikalaujama šio straipsnio pirmoje pastraipoje numatytais atvejais atliekant išankstinio finansavimo mokėjimus Europos politinėms partijoms.

232 straipsnis

Įnašų naudojimas

1. Įnašai naudojami vadovaujantis 226 straipsniu.

2. Bet kuri įnašo dalis, kuri nebuvo panaudota per finansinius metus, kuriems tas įnašas buvo skirtas (n metai), panaudojama bet kokioms kompensuotinoms išlaidoms, patirtoms iki n + 1 metų gruodžio 31 d., apmokėti. Likusi įnašo dalis, kuri nebuvo panaudota per tą laikotarpį, susigrąžinama pagal IV antraštinės dalies 6 skyrių.

3. Europos politinės partijos turi laikytis didžiausios bendro finansavimo normos, nustatytos Reglamento (ES, Euratomas) Nr. 1141/2014 17 straipsnio 4 dalyje. Ankstesnių finansinių metų likusios sumos negali būti naudojamos daliai, kuriai Europos politinės partijos turi naudoti nuosavus išteklius, finansuoti. Bendriems renginiams skirti trečiųjų šalių įnašai nelaikomi Europos politinių partijų nuosavų išteklių dalimi.

4. Europos politinės partijos visų pirma naudoja įnašų, nepanaudotų per finansinius metus, kuriems buvo skirtas tas įnašas, dalį, prieš naudodamos po tų metų skirtus įnašus.

5. Bet kurios iš išankstinio finansavimo mokėjimų gautos palūkanos laikomos įnašo dalimi.

233 straipsnis

Įnašų naudojimo ataskaita

1. Europos politinė partija, laikydamasi Reglamento (ES, Euratomas) Nr. 1141/2014 23 straipsnio, teikia savo metinę ataskaitą dėl įnašų naudojimo ir savo metines finansines ataskaitas atsakingam leidimus suteikiančiam pareigūnui, kad jis jas patvirtintų.

2. 74 straipsnio 9 dalyje nurodytą metinę veiklos ataskaitą rengia atsakingas leidimus suteikiantis pareigūnas, remdamasis šio straipsnio 1 dalyje nurodyta metine ataskaita ir metinėmis finansinėmis ataskaitomis. Tai ataskaitai parengti gali būti naudojami kiti patvirtinamieji dokumentai.

234 straipsnis

Įnašo suma

1. Įnašo suma nelaikoma galutine, kol atsakingas leidimus suteikiantis pareigūnas nepatvirtino 233 straipsnio 1 dalyje nurodytos metinės ataskaitos ir metinių finansinių ataskaitų. Metinės ataskaitos ir metinių finansinių ataskaitų patvirtinimas nedaro poveikio Institucijos teisei vėliau atlikti patikrinimus.

2. Nepanaudota išankstinio finansavimo sumos dalis nelaikoma galutine, kol Europos politinė partija jos nepanaudojo tam, kad apmokėtų kompensuotinas išlaidas, atitinkančias kvietime teikti paraiškas dėl įnašų apibrėžtus kriterijus.

3. Jei Europos politinė partija nevykdo pareigų, susijusių su įnašų naudojimu, įnašų mokėjimas sustabdomas, įnašai mažinami arba jų mokėjimas nutraukiamas, prieš tai suteikus Europos politinei partijai galimybę pateikti pastabas.

4. Atsakingas leidimus suteikiantis pareigūnas, prieš atlikdamas mokėjimą, patikrina, ar Europos politinė partija vis dar yra užregistruota Reglamento (ES, Euratomas) Nr. 1141/2014 7 straipsnyje nurodytame registre ir ar nuo paraiškos pateikimo dienos iki įnašo finansinių metų, kuriems skirtas įnašas, pabaigos jai nebuvo taikyta kuri nors iš to reglamento 27 straipsnyje numatytų sankcijų.

5. Jeigu Europos politinė partija nebėra užregistruota Reglamento (ES, Euratomas) Nr. 1141/2014 7 straipsnyje nurodytame registre arba jai buvo taikyta kuri nors iš to reglamento 27 straipsnyje numatytų sankcijų, atsakingas leidimus suteikiantis pareigūnas gali sustabdyti įnašo mokėjimą, įnašą sumažinti arba jo mokėjimą nutraukti ir susigrąžinti pagal susitarimą, nurodytą šio reglamento 229 straipsnio 8 dalyje, nepagrįstai išmokėtas sumas, atsižvelgdamas į su įnašo naudojimu susijusių klaidų, pažeidimų, sukčiavimo arba kito pareigų nevykdymo mastą, prieš tai suteikęs Europos politinei partijai galimybę pateikti pastabas.

235 straipsnis

Kontrolė ir sankcijos

1. Kiekviename susitarime, nurodytame 229 straipsnio 8 dalyje, aiškiai numatoma, kad Europos Parlamentas naudojasi dokumentų ir patalpų kontrolės įgaliojimais ir kad OLAF ir Audito Rūmai naudojasi savo atitinkama kompetencija ir įgaliojimais, nurodytais 129 straipsnyje, visų Europos politinių partijų, gavusių Sąjungos finansavimą, jų rangovų ir subrangovų atžvilgiu.

2. Laikydamasis šio reglamento 138 ir 139 straipsnių ir Reglamento (ES, Euratomas) Nr. 1141/2014 27 straipsnio, atsakingas leidimus suteikiantis pareigūnas gali skirti veiksmingas, proporcingas ir atgrasomas administracines ir finansines sankcijas.

236 straipsnis

Duomenų saugojimas

1. Europos politinės partijos saugo visus su įnašu susijusius įrašus ir patvirtinamuosius dokumentus penkerius metus nuo paskutinio su įnašu susijusio mokėjimo.

2. Auditų, apeliacinių skundų, ginčų ir ieškinių, susijusių su įnašo panaudojimu, nagrinėjimo įrašai arba OLAF tyrimų įrašai, jeigu jie buvo perduoti gavėjui, saugomi tol, kol tokie auditai, apeliacinių skundų, ginčų ir ieškinių nagrinėjimas arba tyrimai bus užbaigti.

237 straipsnis

Išorės audito įstaigų ar ekspertų atranka

Reglamento (ES, Euratomas) Nr. 1141/2014 23 straipsnyje nurodytos nepriklausomos išorės audito įstaigos ar ekspertai atrenkami taikant pirkimų procedūrą. Jų sutarties galiojimo terminas negali būti ilgesnis nei penkeri metai. Pasibaigus dviejų viena po kitos sudarytų sutarčių galiojimo terminui laikoma, kad jie patiria interesų konfliktą, kuris gali padaryti neigiamą poveikį audito rezultatams.

XII ANTRAŠTINĖ DALIS

KITOS BIUDŽETO VYKDYMO PRIEMONĖS

238 straipsnis

Sąjungos išorės veiksmų patikos fondai

1. Veiksmams ekstremaliosiose situacijose ir veiksmams po ekstremaliųjų situacijų, kurių reikia imtis reaguojant į krizę, arba teminiams veiksmams vykdyti Komisija gali įsteigti Sąjungos išorės veiksmų patikos fondus (toliau – Sąjungos patikos fondai), remdamasi su kitais paramos teikėjais sudarytu susitarimu.

   Sąjungos patikos fondai steigiami tik tuo atveju, jei įnašai iš kitų šaltinių nei biudžetas yra užtikrinti susitarimais su kitais paramos teikėjais.

   Komisija konsultuojasi su Europos Parlamentu ir Taryba ketindama steigti Sąjungos patikos fondą, skirtą veiksmams ekstremaliosiose situacijose ir veiksmams po ekstremaliųjų situacijų.

   Sąjungos patikos fondas, skirtas teminiams veiksmams, steigiamas gavus Europos Parlamento ir Tarybos pritarimą.

   Taikant šios dalies trečią ir ketvirtą pastraipas Komisija Europos Parlamentui ir Tarybai pateikia sprendimų dėl Sąjungos patikos fondo steigimo projektus. Tokiuose sprendimų projektuose, be kita ko, aprašomi Sąjungos patikos fondo tikslai, pagrindžiamas jo steigimas pagal 3 dalį, nurodoma jo veiklos trukmė ir preliminarūs susitarimai su kitais paramos teikėjais. Be to, sprendimų projektuose pateikiamas steigiamojo susitarimo, kuris turės būti sudarytas su kitais paramos teikėjais, projektas.

2. Komisija savo sprendimų dėl Sąjungos patikos fondo finansavimo projektus pateikia kompetentingam komitetui, jeigu taip numatyta pagrindiniame akte, pagal kurį mokami Sąjungos įnašai į Sąjungos patikos fondą. Kompetentingo komiteto neprašoma pareikšti nuomonės dėl aspektų, kurie jau buvo pateikti Europos Parlamentui ir Tarybai konsultavimuisi arba pritarimui atitinkamai pagal 1 dalies trečią, ketvirtą ir penktą pastraipas.

3. Sąjungos patikos fondai steigiami ir jų veikla vykdoma, kai tenkinamos šios sąlygos:

   a) Sąjungos intervencija turi turėti pridėtinę vertę: Sąjungos patikos fondų tikslų, visų pirma dėl jų masto ar galimo poveikio, geriau siekti Sąjungos, o ne nacionaliniu lygmeniu, ir kai esamų finansinių priemonių naudojimo nepakaktų Sąjungos politikos tikslams pasiekti;

   b) Sąjungos patikos fondų veikla užtikrinamas aiškus Sąjungos politinis matomumas ir valdymo privalumai, taip pat užtikrinama geresnė Sąjungos vykdoma rizikos kontrolė bei geresnis Sąjungos ir kitų paramos teikėjų įnašų išmokėjimas;

   c) Sąjungos patikos fondai nesidubliuoja su kitais esamais finansavimo kanalais ar panašiomis priemonėmis neteikdami papildomos naudos;

   d) Sąjungos patikos fondų tikslai atitinka Sąjungos priemonės ar biudžeto punkto, kurių lėšomis jie finansuojami, tikslus.

4. Siekiant užtikrinti sąžiningą paramos teikėjų atstovavimą ir priimti sprendimus dėl lėšų panaudojimo, įsteigiama kiekvieno Sąjungos patikos fondo valdyba, kuriai pirmininkauja Komisija. Valdyboje yra kiekvienos įnašų neskiriančios valstybės narės, dalyvaujančios stebėtojo teisėmis, atstovas. Valdybos sudarymo taisyklės ir jos vidaus taisyklės nustatomos Sąjungos patikos fondo steigiamajame susitarime. Į tas taisykles įtraukiamas reikalavimas, kad galutiniam sprendimui dėl lėšų panaudojimo priimti reikalingas teigiamas Komisijos balsas.

5. Sąjungos patikos fondai steigiami ribotam laikotarpiui, kuris nustatomas šių fondų steigiamajame susitarime. Atitinkamo Sąjungos patikos fondo valdybos prašymu ir Komisijai pateikus ataskaitą, kurioje pagrindžiamas laikotarpio pratęsimas, visų pirma patvirtinant, kad 3 dalyje nustatytos sąlygos yra įvykdytos, tas laikotarpis gali būti pratęstas Komisijos sprendimu, laikantis 1 dalyje nustatytos tvarkos.

Europos Parlamentas ir (arba) Taryba gali paprašyti Komisijos nebeskirti asignavimų Sąjungos patikos fondui arba persvarstyti steigiamąjį susitarimą, siekdami, kai tinkama, likviduoti Sąjungos patikos fondą, visų pirma remiantis 41 straipsnio 6 dalyje nurodytame darbiniame dokumente pateikta informacija. Tokiu atveju visos likusios lėšos proporcingai grąžinamos į biudžetą kaip bendrosios pajamos ir įnašus skiriančioms valstybėms narėms bei kitiems paramos teikėjams.

239 straipsnis

Sąjungos išorės veiksmų patikos fondų veiklos vykdymas

1. Sąjungos patikos fondų veikla vykdoma laikantis patikimo finansų valdymo, skaidrumo, proporcingumo, nediskriminavimo ir vienodo požiūrio principų ir vadovaujantis konkrečiais tikslais, nustatytais kiekviename steigiamajame susitarime, ir visapusiškai gerbiant Europos Parlamento ir Tarybos turimas Sąjungos įnašo tikrinimo ir kontrolės teises.

2. Iš Sąjungos patikos fondų finansuojamus veiksmus gali tiesiogiai įgyvendinti Komisija pagal 62 straipsnio 1 dalies pirmos pastraipos a punktą, o netiesiogiai ji tai gali daryti kartu su subjektais, įgyvendinančiais Sąjungos lėšas, pagal 62 straipsnio 1 dalies pirmos pastraipos c punkto i, ii, iii, v ir vi papunkčius.

3. Lėšas įsipareigojimams priskiria ir išmoka Komisijos finansų pareigūnai, kaip apibrėžta IV antraštinės dalies 4 skyriuje. Komisijos apskaitos pareigūnas veikia kaip Sąjungos patikos fondo apskaitos pareigūnas. Jis yra atsakingas už visiems Sąjungos patikos fondams bendrų apskaitos procedūrų ir sąskaitų plano nustatymą. Komisijos vidaus auditorius, OLAF ir Audito Rūmai turi tokius pačius įgaliojimus Sąjungos patikos fondo atžvilgiu, kaip ir kitų veiksmų, kuriuos vykdo Komisija, atžvilgiu.

4. Sąjungos ir kitų paramos teikėjų įnašai neįtraukiami į biudžetą ir pervedami į specialią banko sąskaitą. Sąjungos patikos fondo specialią banko sąskaitą atidaro ir uždaro apskaitos pareigūnas. Visi specialios banko sąskaitos sandoriai per metus tinkamai įtraukiami į Sąjungos patikos fondo ataskaitas.

   Sąjungos įnašai perkeliami į specialią banko sąskaitą remiantis mokėjimo prašymais, kurie tinkamai pagrįsti mokėjimų planais, atsižvelgiant į sąskaitos likutį ir atsiradusį papildomų mokėjimų poreikį. Mokėjimų planai turi būti pateikiami kasmet arba, kai tinkama, du kartus per metus.

   Į kitų paramos teikėjų įnašus atsižvelgiama, kai jie pervedami į Sąjungos patikos fondo specialią banko sąskaitą – atsižvelgiama į sumą eurais, kuri gaunama įnašus konvertavus tuo metu, kai jie gaunami į specialią banko sąskaitą. Sąjungos patikos fondo specialioje banko sąskaitoje sukauptos palūkanos investuojamos į Sąjungos patikos fondą, nebent Sąjungos patikos fondo steigiamajame susitarime numatyta kitaip.

5. Komisijai leidžiama naudoti ne daugiau kaip 5 % Sąjungos patikos fonde sutelktos sumos savo valdymo išlaidoms, patirtoms tais metais, kuriais 4 dalyje nurodyti įnašai buvo pradėti naudoti, padengti. Nepaisant pirmo sakinio ir siekiant išvengti dvigubo išlaidų padengimo, valdymo išlaidos, atsirandančios dėl Sąjungos įnašo į Sąjungos patikos fondą, dengiamos tuo įnašu tik jeigu tos išlaidos dar nebuvo padengtos iš kitų biudžeto eilučių lėšų. Sąjungos patikos fondo veikimo laikotarpiu tokie valdymo mokesčiai prilyginami asignuotosioms pajamoms, kaip apibrėžta 21 straipsnio 2 dalies a punkto ii papunktyje.

Leidimus suteikiantis pareigūnas, be 258 straipsnyje nurodytos ataskaitos, kiekvienais metais du kartus parengia kiekvieno Sąjungos patikos fondo vykdomų operacijų finansines ataskaitas.

Komisija taip pat kas mėnesį teikia ataskaitas dėl kiekvieno Sąjungos patikos fondo veiklos vykdymo padėties.

Sąjungos patikos fondus kasmet tikrina nepriklausomas išorės auditorius.

240 straipsnis

Sąjungos įnašai į pasaulines iniciatyvas

1. ***Siekdama tinkamai koordinuoti veiksmus su keliais partneriais, kad būtų galima spręsti pasaulinius uždavinius,*** Sąjunga gali teikti įnašus kaip su išlaidomis nesusijusį finansavimą su kitais paramos teikėjais sukauptomis lėšomis finansuojamoms pasaulinėms iniciatyvoms, jei jomis padedama siekti Sąjungos politikos tikslų, o ***kitų*** ▌ biudžeto vykdymo priemonių nepakaktų šiems tikslams pasiekti. ***Kai įmanoma ir tinkama, Komisija prisijungia prie bet kurios valdybos ar lygiaverčio iniciatyvinio komiteto.***

2. Prieš priimdama bet kokį sprendimą prisidėti prie pasaulinės iniciatyvos ir kiek įmanoma anksčiau Komisija informuoja Europos Parlamentą ir Tarybą apie įnašo į pasaulinę iniciatyvą sumą pagal atitinkamą pagrindinį teisės aktą, paaiškindama įnašo priežastis ir tinkamumą, įskaitant tai, kaip šis įnašas Sąjungos lėšomis užtikrintų Sąjungos matomumą.

3. Sąjungos įnašams į pasaulines iniciatyvas, atsižvelgiant į Sąjungos finansavimo pobūdį, taikomos šios sąlygos:

a) Sąjungos įnašas yra mažumos įnašas į iniciatyvą, atsižvelgiant į visą įnašo metu iniciatyvai skirtą sumą;

b) Sąjungos įnašas vertinamas vienodai kaip panašios reikšmės paramos rėmėjų įnašas ir, jei prie iniciatyvos taip pat prisideda viena arba kelios valstybės narės, Sąjungos įnašui taikomas ne mažesnis apsaugos lygis nei tos vienos arba kelių valstybių narių įnašui (-ams);

c) tinkamai pranešama apie įgyvendinant iniciatyvą pasiektus rezultatus, taip pat remiantis atitinkamais produkto ir poveikio rodikliais;

d) iniciatyva vykdoma laikantis taisyklių, kuriomis užtikrinamas patikimas finansų valdymas, skaidrumas, nediskriminavimas ir vienodas požiūris naudojant Sąjungos lėšas laikantis proporcingumo principo;

e) veikia tinkamos ***vidines ir išorinės*** sistemos, skirtos užkirsti kelią pažeidimams, sukčiavimui, su jais kovoti ir reguliariais intervalais pranešti apie šių sistemų veikimą, ir taikomos tinkamos lėšų susigrąžinimo pagal iniciatyvą taisyklės, įskaitant tokių lėšų naudojimą tai pačiai iniciatyvai.

Kilus įtarimų dėl sunkių pažeidimų, pvz., sukčiavimo, korupcijos arba interesų konfliktų, atsakingas leidimus suteikiantis pareigūnas, Europos prokuratūra valstybių narių, dalyvaujančių įgyvendinant tvirtesnį bendradarbiavimą pagal Reglamentą (ES) 2017/1939, atžvilgiu, OLAF, ***Komisijos audito institucijoms*** ir Audito Rūmams ***pagal*** iniciatyvos taisykles ***suteikiama prieiga prie visos aktualios*** informacijos ir jie pagal 129 straipsnį kartu su atitinkamu iniciatyvos organu atlieka bendrą auditą, kontrolę arba tiriamąją misiją.

4. 3 dalies pirmoje pastraipoje išvardytų sąlygų pagrindimas įtraukiamas į finansavimo sprendimą prisidėti prie iniciatyvos.

5. Sąjungos įnašui į pasaulinę iniciatyvą *mutatis mutandis* taikoma 157 straipsnio 6 dalyje nustatyta procedūra.

241 straipsnis

Paramos biudžetui naudojimas

1. Komisija gali teikti paramą biudžetui trečiajai valstybei, jeigu tai numatyta atitinkamuose pagrindiniuose aktuose ir jeigu įvykdomos šios sąlygos:

   a) trečiosios valstybės viešųjų finansų valdymas yra pakankamai skaidrus, patikimas ir veiksmingas;

   b) trečioji valstybė vykdo pakankamai patikimą ir svarbią sektorių ar nacionalinę politiką;

   c) trečioji valstybė vykdo į stabilumą orientuotą makroekonominę politiką;

   d) trečioji valstybė laiku suteikia pakankamą galimybę gauti išsamią ir patikimą biudžeto informaciją.

2. Sąjungos įnašo mokėjimas grindžiamas 1 dalyje nurodytų sąlygų, įskaitant viešųjų finansų valdymo gerinimą, įvykdymu. Be to, kai kurie mokėjimai taip pat gali būti atliekami tik jei pasiekiamos tarpinės reikšmės – tai vertinama remiantis objektyviais veiklos rodikliais, parodant per tam tikrą laiką atitinkamame sektoriuje pasiektus rezultatus ir vykdomų reformų pažangą.

3. Trečiosiose valstybėse Komisija remia teisinės valstybės principų laikymąsi, parlamentinės kontrolės, audito ir antikorupcinių gebėjimų plėtojimą, taip pat remia skaidrumo didinimą ir galimybės visuomenei susipažinti su informacija gerinimą.

4. Į atitinkamus finansavimo susitarimus, sudaromus su trečiąja valstybe, įtraukiama:

   a) trečiosios valstybės pareiga laiku pateikti Komisijai patikimą informaciją, kuri leistų Komisijai įvertinti, ar įvykdytos 2 dalyje nustatytos sąlygos;

   b) Komisijos teisė sustabdyti finansavimo susitarimo galiojimą, jei trečioji valstybė nevykdo pareigos, susijusios su pagarba žmogaus teisėms, demokratijos ir teisinės valstybės principų laikymusi, ir rimtais korupcijos atvejais;

   c) tinkamos nuostatos, pagal kurias trečioji valstybė įsipareigoja nedelsdama kompensuoti visas ar dalį tam tikrai operacijai skirtų lėšų tuo atveju, jei nustatoma, kad dėl didelių pažeidimų, už kuriuos atsakinga ta valstybė, atitinkamos Sąjungos lėšos buvo išmokėtos netinkamai.

   Siekiant kompensuoti šios dalies pirmos pastraipos c punkte nurodytas lėšas, gali būti taikoma 101 straipsnio 1 dalies antra pastraipa.

242 straipsnis

Už atlygį dirbantys išorės ekspertai

1. Sąjungos institucijos gali atrinkti išorės ekspertus ir mokėti jiems atlygį, kad jie joms padėtų įvertinti dotacijų paraiškas, projektus bei pasiūlymus ir konkrečiais atvejais teiktų nuomones bei konsultacijas.

2. Kvietimas pareikšti susidomėjimą skelbiamas atitinkamos Sąjungos institucijos interneto svetainėje.

   Kvietime pareikšti susidomėjimą pateikiamas užduočių aprašas, jų vykdymo trukmė ir nustatytos atlygio sąlygos.

3. Bet kuris susidomėjęs fizinis asmuo gali pateikti paraišką bet kuriuo kvietimo pareikšti susidomėjimą galiojimo laikotarpio metu, išskyrus tris paskutinius to laikotarpio mėnesius.

4. Po kvietimo pareikšti susidomėjimą sudaromas ekspertų sąrašas. Jis galioja ne ilgiau nei 5 metus nuo jo paskelbimo arba su užduotimis susijusios daugiametės programos laikotarpiu. Sąrašas gali galioti ilgiau nei daugiametė finansinė programa, jei užtikrinama ekspertų rotacija.

5. Sutarties vertė turi būti mažesnė už 178 straipsnio 1 dalyje nurodytas vertės ribas. Ši vertė gali būti viršijama tik išimtiniais ir tinkamai pagrįstais atvejais, kad Sąjungos institucijos galėtų vienodomis sąlygomis konkuruoti su kitais rinkos dalyviais.

6. Už atlygį dirbantiems išorės ekspertams atlyginama remiantis iš anksto paskelbta fiksuota suma, jie pasirenkami remiantis jų profesiniais gebėjimais. Atranka atliekama remiantis atrankos kriterijais, laikantis nediskriminavimo, vienodo požiūrio ir interesų konflikto nebuvimo principų.

7. Taikant V antraštinės dalies 2 skyriaus 2 skirsnį, tokie ekspertai laikomi gavėjais.

243 straipsnis

Be atlygio dirbantys išorės ekspertai

Sąjungos institucijos gali kompensuoti pakviestų arba įgaliotų asmenų kelionės ir pragyvenimo išlaidas arba, kai tinkama, sumokėti jiems bet kokias kitas kompensacijas.

244 straipsnis

Nepiniginis dovanojamas turtas

1. Sąjungos institucijos ir Sąjungos organai gali teikti nepiniginį dovanojamą turtą paslaugų, prekių ar darbų forma.

2. Nepiniginis dovanojamas turtas skiriamas laikantis skaidrumo ir vienodo požiūrio principų ir, kai taikytina, konkrečių sektorių taisyklėse nustatytų reikalavimų. Juo skatinama siekti Sąjungos politikos tikslų.

3. Atsakingas leidimus suteikiantis pareigūnas 74 straipsnio 9 dalyje nurodytoje metinėje veiklos ataskaitoje pateikia informaciją apie nepiniginį dovanojamą turtą.

4. Negendančių prekių, finansuojamų iš administracinių asignavimų, atveju ir laikantis 80 straipsnyje nurodytų apskaitos taisyklių ir standartų, Sąjungos institucijos ir įstaigos negali teikti nefinansinio dovanojamojo turto, kol tiekiamas turtas iš dalies nenuvertės.

245 straipsnis

Narystės įmokos ir kiti narystės mokesčiai

Sąjunga gali įnašais mokėti narystės mokesčius organizacijoms, kuriose ji dalyvauja narės arba stebėtojos teisėmis.

246 straipsnis

Sąjungos institucijų nariams ir jų darbuotojams skirtos išlaidos

Sąjungos institucijos gali apmokėti Sąjungos institucijų nariams ir jų darbuotojams skirtas išlaidas, įskaitant įnašus dabartinių ir buvusių Europos Parlamento narių asociacijoms ir įnašus Europos mokykloms.

XIII ANTRAŠTINĖ DALIS

METINĖS ATASKAITOS IR KITŲ FINANSINIŲ ATASKAITŲ TEIKIMAS

1 SKYRIUS

METINĖS ATASKAITOS

1 SKIRSNIS

APSKAITOS SISTEMA

247 straipsnis

Ataskaitų struktūra

Sąjungos metinės ataskaitos rengiamos kiekvieniems finansiniams metams, kurie prasideda sausio 1 d. ir baigiasi gruodžio 31 d. Tas ataskaitas sudaro:

a) konsoliduotosios finansinės ataskaitos, kuriose pagal 80 straipsnyje nurodytas apskaitos taisykles pateikiama konsoliduota finansinė informacija, įtraukta į Sąjungos institucijų ir 70 straipsnyje nurodytų Sąjungos organų ir kitų organų apskaitos konsolidavimo kriterijus atitinkančias finansines ataskaitas;

b) suvestinės biudžeto vykdymo ataskaitos, kuriose pateikiama Sąjungos institucijų biudžeto vykdymo ataskaitose įrašyta informacija.

248 straipsnis

Patvirtinamieji dokumentai

Kiekvienas įrašas į sąskaitas grindžiamas atitinkamais patvirtinamaisiais dokumentais pagal 75 straipsnį.

249 straipsnis

Finansinės ataskaitos

1. Duomenys finansinėse ataskaitose pateikiami milijonais eurų ir pagal 80 straipsnyje nurodytas apskaitos taisykles, ir jas sudaro:

   a) balansas, kuriame nurodomas visas turtas ir įsipareigojimai ir finansinė padėtis ankstesnių finansinių metų gruodžio 31 d.;

   b) finansinės veiklos ataskaita, kurioje nurodomas ankstesnių finansinių metų ekonominis rezultatas;

   c) pinigų srautų ataskaita, kurioje nurodomos per finansinius metus gautos ir išmokėtos sumos ir galutinė iždo padėtis;

   d) grynojo turto pokyčių ataskaita, kurioje apžvelgiami per finansinius metus įvykę rezervų ir sukauptų rezultatų pokyčiai .

2. Finansinių ataskaitų aiškinamuosiuose raštuose papildoma ir paaiškinama informacija, pateikta 1 dalyje nurodytose finansinėse ataskaitose, ir pateikiama visa papildoma informacija, kurios reikalaujama 80 straipsnyje nurodytose apskaitos taisyklėse ir laikantis tarptautiniu mastu pripažintos apskaitos praktikos tais atvejais, kai tokia informacija yra svarbi Sąjungos veiklai. Aiškinamuosiuose raštuose pateikiama bent ši informacija:

   a) apskaitos principai, taisyklės ir metodai;

   b) aiškinamosios pastabos, kuriose pateikiama papildoma informacija, kurios nėra finansinių ataskaitų tekste ir kuri reikalinga tam, kad tų ataskaitų informacija būtų pateikta teisinga.

3. Laikotarpiu nuo finansinių metų pabaigos iki bendrųjų ataskaitų perdavimo dienos apskaitos pareigūnas atlieka koregavimus, nesusijusius su tų metų išmokomis ir pajamomis, kurie yra būtini, kad tų ataskaitų informacija būtų pateikta sąžiningai ir teisingai.

2 SKIRSNIS

BIUDŽETO VYKDYMO ATASKAITOS

250 straipsnis

Biudžeto vykdymo ataskaitos

1. Duomenys biudžeto vykdymo ataskaitose pateikiami milijonais eurų, šios ataskaitos turi būti palyginamos pagal metus. Jas sudaro:

   a) ataskaitos, kuriose pateikiami suvestiniai tų finansinių metų visų biudžeto pajamų ir išlaidų operacijų duomenys;

   b) biudžeto rezultatas, kuris apskaičiuojamas remiantis metiniu biudžeto balanso pagrindu, nurodytu Sprendime (ES, Euratomas) 2020/2053;

   c) aiškinamosios pastabos, kuriose papildoma ir paaiškinama tose ataskaitose pateikta informacija.

2. Biudžeto vykdymo ataskaitų struktūra turi atitikti paties biudžeto struktūrą.

3. Biudžeto vykdymo ataskaitas sudaro:

a) informacija apie pajamas, visų pirma pajamų sąmatų, pajamų rezultatų ir nustatytų teisių pokyčius;

b) informacija, atskleidžianti visų turimų įsipareigojimų ir mokėjimų asignavimų pokyčius;

c) informacija apie visų turimų įsipareigojimų ir mokėjimų asignavimų panaudojimą;

d) informacija, atskleidžianti neįvykdytus įsipareigojimus, iš ankstesnių finansinių metų perkeltus įsipareigojimus ir per finansinius metus prisiimtus įsipareigojimus.

4. Prie informacijos apie pajamas turi būti pridėta biudžeto vykdymo ataskaita, kurioje parodytos suskirstytos kiekvienos valstybės narės nuosavų išteklių sumos, kurias finansinių metų pabaigoje dar reikia susigrąžinti ir kurioms taikomas vykdomasis raštas sumoms susigrąžinti.

3 SKIRSNIS

METINIŲ ATASKAITŲ TEIKIMO TVARKARAŠTIS

251 straipsnis

Preliminarios ataskaitos

1. Kitų nei Komisija Sąjungos institucijų ir organų, nurodytų 247 straipsnyje, apskaitos pareigūnai ne vėliau kaip kitų finansinių metų kovo 1 d. siunčia Komisijos apskaitos pareigūnui ir Audito Rūmams savo preliminarias ataskaitas.

2. Kitų nei Komisija Sąjungos institucijų ir organų, nurodytų 247 straipsnyje, apskaitos pareigūnai ne vėliau kaip kitų finansinių metų kovo 1 d. siunčia Komisijos apskaitos pareigūnui jo nustatytu būdu ir formatu konsolidavimo tikslais reikalingą apskaitos informaciją.

3. Komisijos apskaitos pareigūnas konsoliduoja preliminarias ataskaitas, nurodytas 2 dalyje, su Komisijos preliminariomis ataskaitomis ir ne vėliau kaip kitų finansinių metų kovo 31 d. Audito Rūmams elektroninėmis priemonėmis nusiunčia Komisijos preliminarias ataskaitas ir Sąjungos konsoliduotąsias preliminarias ataskaitas.

252 straipsnis

Galutinių konsoliduotųjų ataskaitų patvirtinimas

1. Ne vėliau kaip gegužės 1 d. Audito Rūmai pateikia savo pastabas dėl Sąjungos institucijų, išskyrus Komisiją, ir kiekvieno iš 247 straipsnyje nurodytų organų preliminarių ataskaitų, o ne vėliau kaip gegužės 15 d. pateikia pastabas dėl Komisijos preliminarių ataskaitų ir dėl Sąjungos konsoliduotųjų preliminarių ataskaitų.

2. Kitų nei Komisija Sąjungos institucijų ir organų, nurodytų 247 straipsnyje, apskaitos pareigūnai ne vėliau kaip gegužės 15 d. nusiunčia Komisijos apskaitos pareigūnui jo nustatytu būdu ir formatu reikalingą apskaitos informaciją, kad būtų parengta galutinė konsoliduotoji ataskaita.

Sąjungos institucijos, išskyrus Komisiją, ir kiekvienas iš 247 straipsnyje nurodytų organų ne vėliau kaip birželio 1 d. nusiunčia savo galutines ataskaitas Europos Parlamentui, Tarybai, Audito Rūmams ir Komisijos apskaitos pareigūnui.

3. Kiekvienos Sąjungos institucijos ir kiekvieno organo, nurodyto 247 straipsnyje, apskaitos pareigūnas tą pačią dieną, kurią siunčiamos galutinės ataskaitos, siunčia Audito Rūmams (ir kopiją Komisijos apskaitos pareigūnui) vadovybės pareiškimo raštą, kuriame apžvelgiamos tos galutinės ataskaitos.

   Galutinės ataskaitos pateikiamos kartu su apskaitos pareigūno pastaba, kurioje jis pareiškia, kad galutines ataskaitas parengė pagal šią antraštinę dalį ir taikytinus apskaitos principus, taisykles ir metodus, išdėstytus finansinių ataskaitų aiškinamuosiuose raštuose.

4. Komisijos apskaitos pareigūnas rengia galutines konsoliduotąsias ataskaitas, remdamasis pagal šio straipsnio 2 dalį Sąjungos institucijų, išskyrus Komisiją, ir organų, nurodytų 247 straipsnyje, pateikta informacija.

   Galutinės konsoliduotosios ataskaitos pateikiamos kartu su Komisijos apskaitos pareigūno pastaba, kurioje jis pareiškia, kad galutines konsoliduotąsias ataskaitas parengė pagal šią antraštinę dalį ir taikytinus apskaitos principus, taisykles ir metodus, išdėstytus finansinių ataskaitų aiškinamuosiuose raštuose.

5. Patvirtinusi galutines konsoliduotąsias ataskaitas ir savo galutines ataskaitas, Komisija ne vėliau kaip birželio 30 d. jas elektroninėmis priemonėmis nusiunčia Europos Parlamentui, Tarybai ir Audito Rūmams.

   Ne vėliau kaip tą pačią dieną Komisijos apskaitos pareigūnas perduoda Audito Rūmams vadovybės pareiškimo raštą, kuriame apžvelgiamos galutinės konsoliduotosios ataskaitos.

   Audito Rūmai ne vėliau kaip liepos 31 d. priima nuomonę dėl Sąjungos metinių ataskaitų ir kiekvienos 247 straipsnyje nurodytos institucijos ir organo ataskaitų patikimumo.

6. Galutinės konsoliduotosios ataskaitos ne vėliau kaip lapkričio 15 d. paskelbiamos *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje* kartu su Audito Rūmų patikinimo pareiškimu pagal SESV 287 straipsnį ir Euratomo sutarties 106a straipsnį.

2 SKYRIUS

INTEGRUOTŲJŲ FINANSINIŲ IR ATSKAITOMYBĖS ATASKAITŲ TEIKIMAS

253 straipsnis

Integruotųjų finansinių ir atskaitomybės ataskaitų teikimas

1. Ne vėliau kaip kitų finansinių metų liepos 31 d. Komisija pateikia Europos Parlamentui ir Tarybai integruotą finansinių ir atskaitomybės ataskaitų rinkinį, kurį sudaro:

   a) 252 straipsnyje nurodytos galutinės konsoliduotosios ataskaitos;

   b) metinė valdymo ir veiklos ataskaita, kurioje pateikiama aiški ir glausta kiekvieno deleguotojo leidimus suteikiančio pareigūno metinėse veiklos ataskaitose pateiktų vidaus kontrolės ir finansų valdymo pasiekimų suvestinė, įtraukiant informaciją apie pagrindines valdymo nuostatas Komisijoje ir:

      i) Sąjungos išlaidų klaidų lygio įvertinimas, grindžiamas nuoseklia metodika ir būsimų pataisų sąmata;

      ii) informacija apie su biudžetu susijusius prevencinius ir taisomuosius veiksmus, kurioje nurodomas veiksmų, kurių imtasi siekiant apsaugoti biudžetą nuo išlaidų, atsirandančių dėl teisės aktų pažeidimų, finansinis poveikis;

      iii) informacija apie Komisijos kovos su sukčiavimu strategijos įgyvendinimą;

c) ilgalaikė gaunamų ir netenkamų pinigų srautų prognozė ateinančių penkerių metų laikotarpiui, grindžiama taikytinomis daugiametėmis finansinėmis programomis ir Sprendimu (ES, Euratomas) 2020/2053;

d) 118 straipsnio 8 dalyje nurodyta metinė vidaus audito ataskaita;

e) Sąjungos finansų įvertinimas, pagrįstas pasiektais rezultatais, kaip nurodyta SESV 318 straipsnyje; jame visų pirma įvertinama pažanga siekiant politikos tikslų, atsižvelgiant į šio reglamento 33 straipsnyje nurodytus veiklos rodiklius;

f) tolesnių veiksmų, susijusių su biudžeto įvykdymo patvirtinimu, kaip nurodyta 268 straipsnio 2 dalyje, ataskaita**.**

I

2. 1 dalyje nurodytame integruotame finansinių ir atskaitomybės ataskaitų rinkinyje kiekviena ataskaita pateikiama atskirai ir yra aiškiai identifikuojama. Kiekviena atskira ataskaita Europos Parlamentui, Tarybai ir Audito Rūmams pateikiama ne vėliau kaip birželio 30 d., išskyrus galutines konsoliduotąsias ataskaitas.

3 SKYRIUS

BIUDŽETO IR KITŲ FINANSINIŲ ATASKAITŲ TEIKIMAS

254 straipsnis

Biudžeto vykdymo mėnesinių ataskaitų teikimas

Be metinių ataskaitų, numatytų 249 ir 250 straipsniuose, Komisijos apskaitos pareigūnas kartą per mėnesį siunčia Europos Parlamentui ir Tarybai biudžeto – tiek jo pajamų, tiek jo išlaidų – vykdymo duomenis, kurie yra bent skyrių lygmeniu susumuoti ir suskirstyti pagal skyrius, straipsnius ir punktus ir apima visus numatytus asignavimus. Tuose duomenyse taip pat išsamiai parodoma, kaip buvo panaudoti perkelti asignavimai.

Duomenys per 10 darbo dienų nuo kiekvieno mėnesio pabaigos pateikiami Komisijos interneto svetainėje.

255 straipsnis

Metinė biudžeto ir finansų valdymo ataskaita

1. Kiekviena Sąjungos institucija ir kiekvienas organas, nurodytas 247 straipsnyje, rengia finansinių metų biudžeto ir finansų valdymo ataskaitą.

   Ne vėliau kaip kitų finansinių metų kovo 31 d. jie pateikia ataskaitą Europos Parlamentui, Tarybai ir Audito Rūmams.

2. 1 dalyje nurodytoje ataskaitoje pateikiama suvestinė informacija apie asignavimų perkėlimus tarp įvairių biudžeto punktų.

256 straipsnis

Neapibrėžtųjų įsipareigojimų, atsirandančių dėl biudžeto garantijų ir finansinės paramos, metinė ataskaita ir tų neapibrėžtųjų įsipareigojimų tvarumas

Komisija kasmet praneša Europos Parlamentui ir Tarybai apie neapibrėžtuosius įsipareigojimus, atsirandančius dėl biudžeto garantijų ir finansinės paramos, ir pagal 213 straipsnio 3 dalį apie šių iš biudžeto finansuojamų neapibrėžtųjų įsipareigojimų tvarumo vertinimą. Tuo pačiu metu ta informacija pateikiama Audito Rūmams.

257 straipsnis

Su apskaita susijusių klausimų padėties ataskaita

Ne vėliau kaip kiekvienų finansinių metų rugsėjo 15 d. Komisijos apskaitos pareigūnas siunčia Europos Parlamentui ir Tarybai ataskaitą, kurioje pateikiama informacija apie pastebėtą esamą riziką, nustatytas bendras tendencijas, kylančius naujus klausimus dėl apskaitos ir pažangą sprendžiant su apskaita susijusius klausimus, įskaitant tuos, kuriuos iškėlė Audito Rūmai, ir informaciją apie susigrąžintas lėšas.

258 straipsnis

Ataskaitų dėl Sąjungos išorės veiksmų patikos fondų teikimas

Pagal 41 straipsnio 6 dalį Komisija kasmet teikia Europos Parlamentui ir Tarybai ataskaitą dėl Sąjungos patikos fondų, nurodytų 238 straipsnyje, remiamos veiklos, jų veiklos vykdymo ir veiklos rezultatų, taip pat dėl jų sąskaitų.

Susijusio Sąjungos patikos fondo valdyba tvirtina leidimus suteikiančio pareigūno parengtą Sąjungos patikos fondo metinę ataskaitą. Ji taip pat tvirtina apskaitos pareigūno parengtas galutines ataskaitas. Valdyba per Komisijos biudžeto įvykdymo patvirtinimo procedūrą Europos Parlamentui ir Tarybai pateikia galutines ataskaitas.

259 straipsnis

Informacijos apie gavėjus skelbimas

Komisija skelbia informaciją apie gavėjus pagal 38 straipsnį.

XIV ANTRAŠTINĖ DALIS

IŠORĖS AUDITAS IR BIUDŽETO ĮVYKDYMO PATVIRTINIMAS

1 SKYRIUS

IŠORĖS AUDITAS

260 straipsnis

Audito Rūmų atliekamas išorės auditas

Europos Parlamentas, Taryba ir Komisija Audito Rūmus kuo greičiau informuoja apie visus sprendimus ir taisykles, priimtus pagal 12, 16, 21, 29, 30, 32 ir 43 straipsnius.

261 straipsnis

Audito taisyklės ir procedūra

1. Audito Rūmai, tikrindami, ar visos pajamos yra gautos ir visos išlaidos patirtos teisėtai ir tinkamai, atsižvelgia į Sutartis, biudžetą, šį reglamentą, pagal šį reglamentą priimtus deleguotuosius aktus ir visus kitus teisės aktus, priimtus pagal Sutartis. Atliekant tą patikrinimą gali būti atsižvelgiama į daugiametį programų pobūdį ir susijusias priežiūros ir kontrolės sistemas.

2. Vykdydami savo užduotį, Audito Rūmai turi teisę susipažinti, kaip numatyta 263 straipsnyje, su visais dokumentais ir informacija, susijusia su departamentų ar įstaigų finansų valdymu, atliekant Sąjungos finansuojamas arba bendrai finansuojamas operacijas. Jie turi teisę užduoti klausimus bet kuriam pareigūnui, atsakingam už pajamų arba išlaidų operacijas, ir taikyti visas tiems departamentams arba įstaigoms tinkamas audito procedūras. Auditas valstybėse narėse atliekamas kartu su nacionalinėmis audito institucijomis arba, kai jos neturi būtinų įgaliojimų, su kompetentingais nacionaliniais departamentais. Audito Rūmai ir valstybių narių nacionalinės audito institucijos bendradarbiauja pasitikėjimo dvasia, išlaikydami savo nepriklausomumą.

   Audito Rūmai, siekdami gauti visą informaciją, būtiną užduočiai, kuri jiems yra pavesta pagal Sutartis arba pagal jas priimtus teisės aktus, įvykdyti savo pageidavimu gali dalyvauti bet kurios Sąjungos institucijos arba jos vardu vykdomoje biudžeto vykdymo audito veikloje.

   Audito Rūmų prašymu kiekviena Sąjungos institucija įgalioja finansų įstaigas, kuriose laikomos Sąjungos lėšos, suteikti galimybę Audito Rūmams užtikrinti, kad išorės duomenys sutaptų su sąskaitomis.

3. Vykdydami savo užduotį, Audito Rūmai Sąjungos institucijoms ir įstaigoms, kurioms taikomas šis reglamentas, praneša savo darbuotojų, kurie yra įgalioti atlikti jų auditą, vardus ir pavardes.

262 straipsnis

Vertybinių popierių ir pinigų patikrinimai

Audito Rūmai užtikrina, kad visi vertybiniai popieriai ir pinigai sąskaitose arba kasoje būtų patikrinti pagal depozitoriumo pasirašytus orderius arba pagal oficialų memorandumą apie turimus pinigus ir vertybinius popierius. Jie gali patys vykdyti tokius patikrinimus.

263 straipsnis

Audito Rūmų prieigos teisė

1. Sąjungos institucijos, įstaigos, administruojančios pajamas ar išlaidas Sąjungos vardu, ir gavėjai suteikia Audito Rūmams visas priemones ir visą informaciją, kurią Audito Rūmai laiko esant reikalinga jų užduočiai atlikti. Audito Rūmams paprašius jie pateikia visus dokumentus, susijusius su sutarčių, finansuojamų iš biudžeto, skyrimu ir vykdymu, visas pinigų ar medžiagų sąskaitas, visus apskaitos įrašus ar patvirtinamuosius dokumentus bei su jais susijusius administracinius dokumentus, visus su pajamomis ir išlaidomis susijusius dokumentus, visus inventorinius sąrašus, visas organizacines departamentų diagramas, kuriuos Audito Rūmai laiko reikalingais, atliekant metinių ataskaitų ir biudžeto vykdymo ataskaitų auditą, remiantis įrašais ar vietoje atliekamu auditu ir tuo pačiu tikslu visais dokumentais bei duomenimis, parengtais arba saugomais elektroniniu pavidalu. Tais atvejais, kai tai svarbu auditui, Audito Rūmų prieigos teisė apima prieigą prie IT sistemos, kuri naudojama pajamoms ar išlaidoms, kurių auditą jie atlieka, valdyti.

   Vidaus audito padaliniai ir kitos atitinkamų nacionalinių administracijų tarnybos Audito Rūmams suteikia visas priemones, kurias mano esant reikalingas jų užduočiai įvykdyti.

2. Pareigūnai, kurių atliekamas operacijas tikrina Audito Rūmai:

   a) parodo įrašus apie pinigus kasoje, kitus pinigus, vertybinius popierius ir visų rūšių medžiagas, taip pat patvirtinamuosius dokumentus, susijusius su tuo, kaip jie valdo jiems pavestas lėšas, taip pat su tuo susijusias visas knygas, žurnalus ir kitus dokumentus;

   b) pateikia korespondenciją ir visus kitus dokumentus, kurių reikia 261 straipsnyje nurodytam auditui visapusiškai atlikti.

   Informacijos pagal pirmos pastraipos b punktą gali prašyti tik Audito Rūmai.

3. Audito Rūmai įgaliojami audituoti dokumentus, susijusius su Sąjungos pajamomis ir išlaidomis, kuriuos turi Sąjungos institucijų departamentai, ypač departamentai, atsakingi už sprendimus dėl tokių pajamų ir išlaidų, įstaigos, administruojančios pajamas arba išlaidas Sąjungos vardu, ir iš biudžeto išmokas gaunantys fiziniai arba juridiniai asmenys.

4. Nustatant, ar pajamos yra gautos ir išlaidos patirtos teisėtai ir tinkamai ir ar finansų valdymas yra patikimas, taip pat tikrinamas Sąjungos lėšų, kurias įnašų pavidalu gavo į Sąjungos institucijų sudėtį neįeinančios įstaigos, panaudojimas.

5. Sąjungos finansavimo gavėjai, neįeinantys į Sąjungos institucijų sudėtį, raštu paliudija sutinkantys, kad Audito Rūmai atliktų skirtų lėšų panaudojimo auditą, o nesant jų sutikimo, tokį sutikimą raštu pateikia rangovai arba subrangovai.

6. Komisija Audito Rūmų prašymu jiems pateikia visą informaciją apie skolinimosi ir skolinimo operacijas.

7. Dėl integruotų kompiuterių sistemų naudojimo neturi sumažėti Audito Rūmų galimybės susipažinti su patvirtinamaisiais dokumentais. Jei techniškai įmanoma, Audito Rūmams jų patalpose, laikantis atitinkamų saugumo taisyklių, suteikiama elektroninė prieiga prie duomenų ir dokumentų, reikalingų auditui atlikti.

264 straipsnis

Audito Rūmų metinė ataskaita

1. Audito Rūmai ne vėliau kaip birželio 30 d. perduoda Komisijai ir kitoms atitinkamoms Sąjungos institucijoms visas pastabas, kurios, jų nuomone, turėtų būti pateiktos jų metinėje ataskaitoje. Tos pastabos lieka konfidencialios ir joms taikoma prieštaravimų procedūra. Kiekviena Sąjungos institucija savo atsakymą Audito Rūmams atsiunčia ne vėliau kaip spalio 15 d. Kitų nei Komisija Sąjungos institucijų atsakymai tuo pačiu metu siunčiami ir Komisijai.

2. Audito Rūmų metinėje ataskaitoje pateikiamas finansų valdymo patikimumo vertinimas.

3. Audito Rūmų metinėje ataskaitoje yra kiekvienai Sąjungos institucijai ir bendram atidėjinių fondui skirtas skirsnis. Audito Rūmai ataskaitą gali papildyti bet kokiu, jų nuomone, reikalingu apibendrinimu arba bendromis pastabomis.

4. Audito Rūmai ne vėliau kaip lapkričio 15 d. perduoda institucijoms, atsakingoms už biudžeto įvykdymo patvirtinimą, ir kitoms Sąjungos institucijoms savo metinę ataskaitą su Sąjungos institucijų atsakymais ir užtikrina jos paskelbimą *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

265 straipsnis

Audito Rūmų specialiosios ataskaitos

1. Audito Rūmai atitinkamai Sąjungos institucijai arba įstaigai perduoda visas pastabas, kurios, jų nuomone, turėtų būti pateiktos specialiojoje ataskaitoje. Tos pastabos lieka konfidencialios ir joms taikoma prieštaravimų procedūra.

   Atitinkama Sąjungos institucija arba įstaiga paprastai per šešias savaites nuo tų pastabų perdavimo dienos informuoja Audito Rūmus apie visus savo atsakymus, kuriuos jos nori pateikti dėl tų pastabų. Deramai pagrįstais atvejais tas laikotarpis sustabdomas, visų pirma tais atvejais, kai prieštaravimų procedūros metu atitinkamai Sąjungos institucijai arba įstaigai būtina gauti grįžtamosios informacijos iš valstybių narių, kad jos galėtų parengti galutinį savo atsakymą.

   Atitinkamos Sąjungos institucijos arba įstaigos atsakymai turi būti tiesiogiai ir išimtinai susiję su Audito Rūmų pastabomis.

   Audito Rūmams arba atitinkamai Sąjungos institucijai ar įstaigai paprašius, po ataskaitos paskelbimo atsakymus gali išnagrinėti Europos Parlamentas ir Taryba.

   Audito Rūmai užtikrina, kad specialiosios ataskaitos būtų rengiamos ir priimamos per tinkamą laikotarpį, kuris paprastai neviršija 13 mėnesių.

   Specialiosios ataskaitos kartu su atitinkamų Sąjungos institucijų arba įstaigų atsakymais nedelsiant perduodamos Europos Parlamentui ir Tarybai ir kiekviena iš šių institucijų sprendžia, kai tinkama, kartu su Komisija, kokių atsakomųjų veiksmų reikia imtis.

Audito Rūmai imasi visų būtinų priemonių užtikrinti, kad kiekvienos atitinkamos Sąjungos institucijos arba įstaigos atsakymai į jų pastabas, taip pat specialiosios ataskaitos parengimo grafikas būtų paskelbti kartu su specialiąja ataskaita.

2. SESV 287 straipsnio 4 dalies antroje pastraipoje nurodytas nuomones, nesusijusias su pasiūlymais arba projektais, kuriems taikoma teisėkūros konsultavimosi procedūra, Audito Rūmai gali skelbti *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*. Sprendimą dėl skelbimo Audito Rūmai priima pasikonsultavę su Sąjungos institucija, kuri prašė nuomonės arba kuri yra su tuo sprendimu susijusi. Nuomonės skelbiamos kartu su atitinkamų Sąjungos institucijų pastabomis.

2 SKYRIUS

BIUDŽETO ĮVYKDYMO PATVIRTINIMAS

266 straipsnis

Biudžeto įvykdymo patvirtinimo procedūros tvarkaraštis

1. Europos Parlamentas, remdamasis Tarybos rekomendacija, priimta kvalifikuota balsų dauguma, anksčiau nei n + 2 metų gegužės 15 d. patvirtina, kad Komisija n metų biudžetą įvykdė.

2. Jei 1 dalyje numatyto termino laikytis neįmanoma, Europos Parlamentas arba Taryba informuoja Komisiją apie nesilaikymo priežastis.

3. Jei Europos Parlamentas atideda sprendimą dėl biudžeto įvykdymo patvirtinimo, Komisija deda visas pastangas kuo skubiau imtis priemonių to sprendimo priėmimo kliūtims pašalinti arba padėti jas pašalinti.

267 straipsnis

Biudžeto įvykdymo patvirtinimo procedūra

1. Sprendimas dėl biudžeto įvykdymo patvirtinimo priimamas dėl visų Sąjungos pajamų ir išlaidų sąskaitų, galutinio likučio ir balanse įrašyto Sąjungos turto ir įsipareigojimų.

2. Siekdamas patvirtinti, kad biudžetas įvykdytas, Europos Parlamentas, Tarybai tą jau padarius, išanalizuoja ataskaitas, finansines ataskaitas ir įvertinimo pranešimą, nurodytus SESV 318 straipsnyje. Jis taip pat išnagrinėja Audito Rūmų metinę ataskaitą kartu su audituotų Sąjungos institucijų atsakymais, visomis atitinkamų finansinių metų susijusiomis specialiosiomis Audito Rūmų ataskaitomis ir Audito Rūmų patikinimo pareiškimą dėl sąskaitų patikimumo ir pagrindinių sandorių teisėtumo ir tvarkingumo.

3. Komisija Europos Parlamento prašymu pagal SESV 319 straipsnį pateikia visą informaciją, kurios reikia, kad atitinkamų finansinių metų biudžeto įvykdymo patvirtinimo procedūra būtų taikoma sklandžiai.

268 straipsnis

Tolesnės priemonės

1. Vadovaudamosi SESV 319 straipsniu ir Euratomo sutarties 106a straipsniu, Sąjungos institucijos ir šio reglamento 70 bei 71 straipsniuose nurodyti Sąjungos organai imasi visų deramų priemonių dėl pastabų, pateiktų kartu su Europos Parlamento sprendimu dėl biudžeto įvykdymo patvirtinimo, ir dėl pastabų, pateiktų su Tarybos priimta rekomendacija dėl biudžeto įvykdymo patvirtinimo.

2. Europos Parlamento arba Tarybos prašymu Sąjungos institucijos ir 70 ir 71 straipsniuose nurodyti Sąjungos organai praneša apie priemones, kurių buvo imtasi atsižvelgiant į tas pastabas, ir visų pirma apie nurodymus, kuriuos jie davė visiems savo departamentams, atsakingiems už biudžeto įvykdymą. Valstybės narės bendradarbiauja su Komisija, informuodamos ją apie priemones, kurių jos ėmėsi dėl tų pastabų, kad Komisija galėtų į jas atsižvelgti, rengdama savo pačios ataskaitą. Audito Rūmams taip pat perduodamos Sąjungos institucijų ir 70 bei 71 straipsniuose nurodytų Sąjungos organų ataskaitos.

269 straipsnis

Specialiosios nuostatos dėl EIVT

EIVT taikomos procedūros, numatytos SESV 319 straipsnyje ir šio reglamento 266, 267 ir 268 straipsniuose. EIVT visapusiškai bendradarbiauja su Sąjungos institucijomis, dalyvaujančiomis biudžeto įvykdymo patvirtinimo procedūroje, ir atitinkamai pateikia visą reikalingą papildomą informaciją, be kita ko, dalyvaudama atitinkamų įstaigų posėdžiuose.

XV ANTRAŠTINĖ DALIS

ADMINISTRACINIAI ASIGNAVIMAI

270 straipsnis

Bendrosios nuostatos

1. Administraciniai asignavimai yra nediferencijuotieji asignavimai.

2. Administraciniai asignavimai, kuriems taikoma ši antraštinė dalis – tai asignavimai, nurodyti 47 straipsnio 4 dalyje, ir tų Sąjungos institucijų, išskyrus Komisiją, asignavimai.

Biudžetiniai įsipareigojimai, atitinkantys kelioms antraštinėms dalims bendros tos pačios rūšies administracinius asignavimus, kurie yra bendrai valdomi, į biudžeto apskaitą gali būti įtraukiami bendrai, laikantis suvestinės klasifikacijos pagal rūšį, kaip nustatyta 47 straipsnio 4 dalyje.

Atitinkamos išlaidos priskiriamos kiekvienos antraštinės dalies biudžeto eilutėms pagal tą patį paskirstymą kaip asignavimai.

3. Administracinės išlaidos pagal sutartis, kurios dėl susiklosčiusios vietinės praktikos arba dėl to, kad yra susijusios su įrangos tiekimu, turi būti apmokėtos pasibaigus finansiniams metams, įskaitomos į tų finansinių metų, kuriais jos yra patirtos, biudžetą.

4. Sąjungos institucijų darbuotojams ir nariams gali būti mokami avansai, laikantis Pareigūnų tarnybos nuostatuose ir su Sąjungos institucijų nariais susijusiose specialiose nuostatose nustatytų sąlygų.

271 straipsnis

Avansu atliekami mokėjimai

11 straipsnio 2 dalyje nurodytas išlaidas, kurios pagal teisines arba sutartines nuostatas turi būti apmokamos iš anksto, galima pradėti apmokėti nuo gruodžio 1 d., mokėjimus priskiriant kitų finansinių metų asignavimams. Tuo atveju 11 straipsnio 2 dalies a punkte nustatyta riba netaikoma.

272 straipsnis

Specialiosios nuostatos dėl pastatų projektų

1. Kiekviena Sąjungos institucija Europos Parlamentui ir Tarybai ne vėliau kaip kiekvienų metų birželio 1 d. pateikia pastatų politikos darbinį dokumentą, kuriame pateikiama ši informacija:

a) kiekvieno pastato išlaidos ir plotas, kuriam skiriami asignavimai pagal atitinkamas biudžeto eilutes. Šios išlaidos apima pastatų įrengimo išlaidas, tačiau jos neapima kitų mokesčių;

b) tikėtina ploto ir vietovių visuotinio programavimo raida per artimiausius metus, ***atsižvelgiant į nuotolinio darbo tendencijas,*** kartu pridedant pastatų, kuriuos planuojama statyti, projektų aprašą, jei jie jau nustatyti, ***ir nekilnojamojo turto rinkos raidos, susijusios su projekto vieta, dėl kurios atsiranda papildomų išlaidų, vertinimą;***

c) galutinės sąlygos ir išlaidos, taip pat atitinkama informacija, susijusi su naujų pastatų projektų, kurie anksčiau buvo pateikti Europos Parlamentui ir Tarybai laikantis 2 ir 3 dalyse nustatytos procedūros ir neįtraukti į ankstesnių metų darbinius dokumentus, įgyvendinimu.

Komisija šią informaciją pateikia prie biudžeto projekto pridedamuose darbiniuose dokumentuose, kaip nustatyta 41 straipsnio 3 dalyje.

2. Visų pastatų projektų, kurie gali turėti didelį finansinį poveikį biudžetui, atveju atitinkama Sąjungos institucija kuo anksčiau ir bet kuriuo atveju prieš atlikdama vietos rinkos tyrimą pastatų sutarčių atveju ar prieš paskelbdama kvietimus pateikti pasiūlymus statybos darbų atveju informuoja Europos Parlamentą ir Tarybą apie pastatams statyti reikalingą plotą, ***priežastis, kodėl to reikia,*** ir preliminarų planavimą.

3. Visų pastatų projektų, kurie gali turėti didelį finansinį poveikį biudžetui, atveju atitinkama Sąjungos institucija pateikia pastatų projektą, būtent jo išsamią išlaidų sąmatą, ***kurioje visų pirma nurodomos energijos vartojimo efektyvumui pagerinti reikalingų darbų išlaidos,*** ir finansavimo planą, įskaitant galimą 21 straipsnio 3 dalies e punkte nurodytų vidaus asignuotųjų pajamų naudojimą, taip pat sutarčių projektų, kuriuos planuojama naudoti, sąrašą ir prieš sudarydama sutartis prašo Europos Parlamento ir Tarybos patvirtinimo. Atitinkamos Sąjungos institucijos prašymu su pastatų projektu susiję pateikti dokumentai naudojami konfidencialiai.

Išskyrus *force majeure* atvejus, kaip nurodyta 4 dalyje, Europos Parlamentas ir Taryba pastatų projektą svarsto keturias savaites nuo tada, kai abi institucijos projektą gavo.

Pasibaigus šiam keturių savaičių laikotarpiui pastatų projektas laikomas patvirtintu, nebent Europos Parlamentas arba Taryba per tą laikotarpį priima sprendimą, kuriuo prieštaraujama pasiūlymui.

Jei Europos Parlamentas ir (arba) Taryba per tą keturių savaičių laikotarpį išreiškia susirūpinimą, tas laikotarpis vieną kartą pratęsiamas dviem savaitėmis.

Jei Europos Parlamentas arba Taryba priima sprendimą, kuriuo prieštaraujama pastatų projektui, atitinkama Sąjungos institucija atsiima savo pasiūlymą ir gali pateikti naują pasiūlymą.

4. *Force majeure* atvejais, dėl kurių turi būti pateiktos deramai pagrįstos priežastys, 2 dalyje numatyta informacija gali būti pateikta kartu su pastatų projektu. Europos Parlamentas ir Taryba pastatų projektą svarsto dvi savaites nuo tada, kai abi institucijos projektą gavo. Pasibaigus šiam dviejų savaičių laikotarpiui pastatų projektas laikomas patvirtintu, nebent Europos Parlamentas ir (arba) Taryba per šį laikotarpį priima sprendimą, kuriuo prieštaraujama pasiūlymui.

5. Pastatų projektais, kurie gali turėti didelį finansinį poveikį biudžetui, laikoma:

   a) bet koks žemės įsigijimas;

   b) daugiau negu 3 000 000 EUR kainuojantis pastatų įsigijimas, pardavimas, struktūrinė renovacija, statyba arba bet koks projektas, kuriuo derinami tie elementai, įgyvendinami tuo pačiu laikotarpiu;

   c) daugiau negu 2 000 000 EUR kainuojantis pastatų įsigijimas, struktūrinė renovacija, statyba arba bet koks projektas, kuriuo derinami tie elementai, įgyvendinami tuo pačiu laikotarpiu, tuo atveju, jei kaina sudaro daugiau nei 110 % nepriklausomo eksperto įvertinto panašaus nekilnojamojo turto vietos kainos;

   d) žemės arba pastatų pardavimas tuo atveju, jei kaina sudaro mažiau nei 90 % nepriklausomo eksperto įvertinto panašaus nekilnojamojo turto vietos kainos;

   e) visos naujos pastatų sutartys, įskaitant uzufruktą, ilgalaikę nuomą ir esamų pastatų sutarčių atnaujinimą mažiau palankiomis sąlygomis, nenurodytos b punkte, kai metiniai mokesčiai ne mažesni negu 750 000 EUR;

   f) esamų pastatų sutarčių pratęsimas arba atnaujinimas, įskaitant uzufruktą ir ilgalaikę nuomą, tomis pačiomis arba palankesnėmis sąlygomis, kai metiniai mokesčiai ne mažesni negu 3 000 000 EUR.

Ši dalis taip pat taikoma tarpinstitucinio pobūdžio pastatų projektams ir Sąjungos delegacijoms.

Vertės ribos, nurodytos pirmos pastraipos b–f punktuose, apima pastatų įrengimo išlaidas. Nuomos ir uzufrukto sutarčių atveju šios vertės ribos apima pastatų įrengimo išlaidas, bet neapima kitų mokesčių.

6. Nedarant poveikio 17 straipsniui ***ir tinkamai pagrįstais atvejais***, pastatų įsigijimo arba struktūrinės renovacijos projektas gali būti finansuojamas paskola, jei prieš tai gaunamas Europos Parlamento ir Tarybos patvirtinimas.

Paskolos paimamos ir grąžinamos laikantis patikimo finansų valdymo principo ir tinkamai atsižvelgiant į Sąjungos finansinius interesus.

Kai Sąjungos institucija siūlo įsigijimą arba struktūrinę renovaciją finansuoti paskola, finansiniame plane, kurį atitinkama Sąjungos institucija turi pateikti su prašymu dėl išankstinio patvirtinimo, visų pirma nurodomas didžiausias finansavimo dydis, finansavimo laikotarpis, finansavimo rūšis, finansavimo sąlygos ir sutaupomos lėšos, palyginti su kitomis sutartinių priemonių rūšimis. ***Pateiktuose dokumentuose, susijusiuose su struktūriniais renovacijos projektais, pateikiami elementai, rodantys numatomą sutaupyti energijos kiekį, susijusį su energijos suvartojimu, veiklos sąnaudomis arba geresniu aplinkosauginiu veiksmingumu.***

Europos Parlamentas ir Taryba prašymą dėl išankstinio patvirtinimo svarsto keturias savaites nuo tada, kai abi institucijos prašymą gavo, ir šis laikotarpis gali būti vieną kartą pratęstas dviem savaitėmis. Jei Europos Parlamentas ir Taryba per tą laikotarpį aiškiai nepatvirtina įsigijimo arba struktūrinės renovacijos finansavimo paskola, laikoma, kad prašymas atmestas.

273 straipsnis

Išankstinio informavimo procedūra ir išankstinio patvirtinimo procedūra

1. 272 straipsnio 2 dalyje nustatyta išankstinio informavimo procedūra ir 272 straipsnio 3 ir 4 dalyse nustatyta išankstinio patvirtinimo procedūra netaikomos įsigyjant žemę nemokamai arba už simbolinę sumą.

2. 272 straipsnio 2 dalyje nustatyta išankstinio informavimo procedūra ir 272 straipsnio 3 ir 4 dalyse nustatyta išankstinio patvirtinimo procedūra taip pat taikomos gyvenamiesiems pastatams, jeigu pastatų įsigijimas, struktūrinė renovacija, statyba arba bet koks projektas, kuriuo derinami tie elementai tuo pačiu laikotarpiu, viršija 2 000 000 EUR ir kaina sudaro daugiau nei 110 % panašaus nekilnojamojo turto vietos kainos arba nuomos mokesčių indekso. Europos Parlamentas ir Taryba gali prašyti atsakingos Sąjungos institucijos bet kokios su gyvenamaisiais pastatais susijusios informacijos.

3. Išimtinėmis arba neatidėliotinomis politinėmis aplinkybėmis 272 straipsnio 2 dalyje nurodyta išankstinė informacija apie pastatų projektus, susijusius su Sąjungos delegacijomis ar biurais trečiosiose valstybėse, gali būti pateikta kartu su pastato projektu pagal 272 straipsnio 3 dalį. Tokiais atvejais išankstinio informavimo ir išankstinio patvirtinimo procedūros vykdomos kuo greičiau.

   Gyvenamųjų pastatų projektų trečiosiose valstybėse atveju išankstinio informavimo ir išankstinio patvirtinimo procedūros vykdomos bendrai.

4. 272 straipsnio 3 ir 4 dalyse nustatyta išankstinio patvirtinimo procedūra netaikoma parengiamosioms sutartims ar tyrimams, kurie reikalingi pastato projekto išsamioms išlaidoms ir finansavimui įvertinti.

XVI ANTRAŠTINĖ DALIS

INFORMACIJOS PRAŠYMAI IR DELEGUOTIEJI AKTAI

274 straipsnis

Europos Parlamento ir Tarybos informacijos prašymai

Europos Parlamentas ir Taryba turi teisę gauti informaciją ar paaiškinimus jų kompetencijai priklausančiais biudžeto klausimais.

275 straipsnis

Įgaliojimų delegavimas

1. Įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus Komisijai suteikiami šiame straipsnyje nustatytomis sąlygomis.

2. 70 straipsnio 1 dalyje, 71 straipsnio 3 dalyje, 164 straipsnio trečioje pastraipoje, 164 straipsnyje ir 216 straipsnio 2 dalies antroje ir trečioje pastraipose nurodyti įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus Komisijai suteikiami laikotarpiui iki 2020 m. gruodžio 31 d. Ne vėliau kaip 2018 m. gruodžio 31 d. Komisija parengia naudojimosi deleguotaisiais įgaliojimais ataskaitą. Deleguotieji įgaliojimai savaime pratęsiami vėlesnių daugiamečių finansinių programų galiojimo laikotarpiams, išskyrus atvejus, kai Europos Parlamentas arba Taryba pareiškia prieštaravimų dėl tokio pratęsimo likus ne mažiau kaip trims mėnesiams iki atitinkamos daugiametės finansinės programos laikotarpio pabaigos.

3. Europos Parlamentas arba Taryba gali bet kada atšaukti 70 straipsnio 1 dalyje, 71 straipsnio trečioje pastraipoje, 164 straipsnyje ir 216 straipsnio 2 dalies antroje ir trečioje pastraipoje nurodytus deleguotuosius įgaliojimus. Sprendimu dėl įgaliojimų atšaukimo nutraukiami tame sprendime nurodyti įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus. Sprendimas įsigalioja kitą dieną po jo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje* arba vėlesnę jame nurodytą dieną. Jis nedaro poveikio jau galiojančių deleguotųjų aktų galiojimui.

4. Prieš priimdama deleguotąjį aktą Komisija konsultuojasi su kiekvienos valstybės narės paskirtais ekspertais vadovaudamasi 2016 m. balandžio 13 d. Tarpinstituciniame susitarime dėl geresnės teisėkūros nustatytais principais.

5. Apie priimtą deleguotąjį aktą Komisija nedelsdama vienu metu praneša Europos Parlamentui ir Tarybai.

6. Pagal 70 straipsnio 1 dalį, 71 straipsnio trečią dalį, 164 straipsnį ir 216 straipsnio 2 dalies antrą ir trečią pastraipas priimtas deleguotasis aktas įsigalioja tuo atveju, jeigu per du mėnesius nuo pranešimo Europos Parlamentui ir Tarybai apie šį aktą dienos nei Europos Parlamentas, nei Taryba nepareiškia prieštaravimų arba jeigu dar nepasibaigus šiam laikotarpiui ir Europos Parlamentas, ir Taryba praneša Komisijai, kad prieštaravimų nereikš. Europos Parlamento arba Tarybos iniciatyva tas laikotarpis pratęsiamas dviem mėnesiais.

276 straipsnis

Komiteto procedūra

1. Komisijai padeda komitetas. Tas komitetas – tai komitetas, kaip tai suprantama Reglamente (ES) Nr. 182/2011.

2. Kai daroma nuoroda į šią dalį, taikomas Reglamento (ES) Nr. 182/2011 4 straipsnis.

XVII ANTRAŠTINĖ DALIS

BAIGIAMOSIOS IR PEREINAMOJO LAIKOTARPIO NUOSTATOS

277 straipsnis

Pereinamojo laikotarpio nuostatos

1. ***Nedarant poveikio konkrečių sektorių taisyklėms ir savanoriškam taikymui, ir laikantis šio straipsnio 2 dalies, pareigos, nustatytos 36 straipsnio 8 dalyje, 130 straipsnyje, 137 straipsnio 2 dalyje, 138 straipsnio 2 dalyje ir 144 straipsnio 5 dalyje ir susijusios su ankstyvojo nustatymo ir draudimo dalyvauti procedūroje sistemos taikymu pasidalijamajam valdymui ir tiesioginiam valdymui tais atvejais, kai biudžetas vykdomas kartu su valstybėmis narėmis pagal 62 straipsnio 1 dalies pirmos pastraipos a punktą, taikomos tik programoms, kurios priimamos arba finansuojamos nuo 2028 m. sausio 1 d.***

2. ***Nedarant poveikio konkrečių sektorių taisyklėms ir savanoriškam taikymui, ankstyvojo nustatymo ir draudimo dalyvauti procedūroje sistema netaikoma Reglamentui (ES) 2021/241.***

3. Teisiniai įsipareigojimai dėl dotacijų vykdant biudžetą pagal 2014–2020 m. daugiametę finansinę programą gali būti toliau prisiimami sprendimais dėl dotacijos. Susitarimams dėl dotacijos taikytinos VIII antraštinės dalies nuostatos *mutatis mutandis* taikomos sprendimams dėl dotacijos.

4. Reglamentai (ES, Euratomas) Nr. 966/2012 ir (ES, Euratomas) Nr. 2018/2012 ir Deleguotasis reglamentas (ES) Nr. 1268/2012 toliau taikomi teisiniams įsipareigojimams, prisiimtiems iki šio reglamento įsigaliojimo. Egzistuojantys vertinimai pagal ramsčius, susitarimų dėl įnašo šablonai ir finansinės partnerystės pagrindų susitarimai gali būti toliau taikomi ir yra tinkamai peržiūrimi.

5. ▌ 36 straipsnio 2 dalies ***d punkte ir*** 6 dalyje nustatyta pareiga ***suteikti prieigą prie*** duomenų apie lėšų gavėjus ir jų tikruosius savininkus ▌ taikomas tik programoms, priimtoms pagal daugiametę finansinę programą po 2027 m. ir finansuojamoms iš jos.

6. 38 straipsnio 4 dalies trečioji pastraipa ir 6 dalis taikomos tik programoms, priimtoms pagal laikotarpio po 2027 m. daugiametę finansinę programą ir finansuojamoms iš jos.

7. Šio reglamento 252 straipsnio 1, 2 ir 5 dalyse nustatyti terminai taikomi nuo 2026 finansinių metų sąskaitų. Iki to laiko toliau taikomi Reglamento (ES, Euratomas) 2018/1046 246 straipsnyje nustatyti terminai.

8. Pagal daugiametę finansinę programą po 2027 m. finansuojamoms dotacijų skyrimo procedūroms taikomos 139 straipsnio 1 dalies šeštoje pastraipoje ir 199 straipsnio 1 dalies b punkto antroje pastraipoje nustatytos nuo pareigos pateikti garbės deklaraciją nukrypti leidžiančios nuostatos.

278 straipsnis

Peržiūra

Šis reglamentas peržiūrimas, kai tik būtina, ir bet kuriuo atveju ne vėliau kaip likus dvejiems metams iki kiekvienos daugiametės finansinės programos pabaigos.

Tokia peržiūra apima, inter alia, VIII ir X antraštinių dalių įgyvendinimą ir 265 straipsnyje nustatytus terminus.

279 straipsnis

Panaikinimas

Reglamentas (ES, Euratomas) 2018/1046 panaikinamas.

Nuorodos į panaikintą reglamentą laikomos nuorodomis į šį reglamentą ir skaitomos pagal II priede pateiktą atitikties lentelę.

280 straipsnis

Įsigaliojimas ir taikymas

Šis reglamentas įsigalioja trečią dieną po jo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

Jis taikomas nuo ... [nuo šio reglamento įsigaliojimo data].

48 straipsnio 2 dalies b punktas taikomas iki 2027 m. gruodžio 31 d.

Šis reglamentas privalomas visas ir tiesiogiai taikomas visose valstybėse narėse.

Priimta Briuselyje

Europos Parlamento vardu	*Tarybos vardu*
Pirmininkas	*Pirmininkas*

I PRIEDAS

1 SKYRIUS

Bendros nuostatos

1 SKIRSNIS

Preliminariosios sutartys ir viešinimas

1. Preliminariosios sutartys ir konkrečios sutartys

1.1. Preliminariųjų sutarčių trukmė neviršija ketverių metų, išskyrus išimtinius atvejus, kurie visų pirma tinkamai pagrindžiami preliminariosios sutarties dalyku.

Preliminariosiomis sutartimis pagrįstos konkrečios sutartys skiriamos laikantis preliminariosios sutarties sąlygų.

Sudarydamos konkrečias sutartis, šalys iš esmės nenukrypsta nuo preliminariosios sutarties.

1.2. Jei preliminarioji sutartis yra sudaryta su vienu ekonominės veiklos vykdytoju, konkrečios sutartys skiriamos arba keičiamos laikantis preliminariojoje sutartyje nustatytų sąlygų.

Tokiomis aplinkybėmis ir tinkamai pagrįstais atvejais perkančiosios organizacijos prireikus gali raštu kreiptis į rangovą ir paprašyti jo papildyti savo pasiūlymą.

1.3. Jei preliminarioji sutartis sudaroma su keliais ekonominės veiklos vykdytojais (toliau – preliminarioji sutartis su keliais tiekėjais), su kiekvienu rangovu gali būti pasirašomos atskiros sutartys, kuriose numatomos tokios pačios sąlygos.

Konkrečios sutartys, pagrįstos preliminariosiomis sutartimis su keliais tiekėjais, įgyvendinamos vienu iš šių būdų:

a) jei pagal preliminariosios sutarties sąlygas preliminariojoje sutartyje nustatytos visos atitinkamų darbų atlikimo, prekių tiekimo ar paslaugų teikimo sąlygos ir objektyvios atitinkamo rangovo, kuris jas įvykdytų, pasirinkimo sąlygos, varžymosi atnaujinimas neskelbiamas;

b) jei preliminariojoje sutartyje nustatytos ne visos atitinkamų darbų atlikimo, prekių tiekimo ar paslaugų teikimo sąlygos, rangovams skelbiamas varžymosi atnaujinimas, vadovaujantis 1.4 punktu ir bet kuriuo iš šių principų:

i) tokiomis pačiomis ir, prireikus, tiksliau suformuluotomis sąlygomis;

ii) kai tikslinga, remiantis kitomis su preliminariąja sutartimi susijusiuose pirkimo dokumentuose nurodytomis sąlygomis;

c) dėl vienų sąlygų varžymosi atnaujinimas neskelbiamas, kaip numatyta a punkte, o dėl kitų sąlygų rangovams skelbiamas varžymosi atnaujinimas, kaip numatyta b punkte, jei perkančioji organizacija yra numačiusi tą galimybę su preliminariąja sutartimi susijusiuose pirkimo dokumentuose.

Antros pastraipos c punkte nurodytuose pirkimo dokumentuose taip pat nurodoma, dėl kurių sąlygų gali būti skelbiamas varžymosi atnaujinimas.

1.4. Preliminarioji sutartis su keliais tiekėjais, pagal kurią numatoma skelbti varžymosi atnaujinimą, sudaroma bent su trimis ekonominės veiklos vykdytojais su sąlyga, kad gauta pakankamai priimtinų pasiūlymų, kaip nurodyta 29.3 punkte.

Jei skiriant konkrečią sutartį skelbiamas varžymosi atnaujinimas rangovams, perkančioji organizacija su jais pasikonsultuoja raštu ir nustato pakankamai ilgą konkrečių pasiūlymų pateikimo terminą. Konkretūs pasiūlymai teikiami raštu. Perkančioji organizacija kiekvieną konkrečią sutartį skiria tam konkurso dalyviui, kuris pagal sutarties skyrimo kriterijus, nustatytus su preliminariąja sutartimi susijusiuose pirkimo dokumentuose, pateikė ekonomiškai naudingiausią konkretų pasiūlymą.

1.5. Kalbant apie sektorius, kuriems būdinga sparti kainų ir technologijų raida, preliminariosiose sutartyse, kurių atveju skelbti varžymosi atnaujinimą nenumatyta, pateikiama nuostata dėl laikotarpio vidurio peržiūros arba dėl lyginamosios analizės sistemos. Jei atlikus laikotarpio vidurio peržiūrą nustatoma, kad iš pradžių nustatytos sąlygos nebeatitinka kainų arba technologijų raidos, perkančioji organizacija nebetaiko atitinkamos preliminariosios sutarties ir imasi tinkamų priemonių jai nutraukti.

1.6. Prieš sudarant preliminariosiomis sutartimis pagrįstas konkrečias sutartis, nustatomas biudžetinis įsipareigojimas.

2. Informacijos apie procedūras dėl sutarčių, kurių vertė yra lygi šio reglamento 178 straipsnio 1 dalyje nurodytoms vertės riboms arba jas viršija, arba apie sutartis, kurioms taikoma Direktyva 2014/24/ES, skelbimas

2.1. Siekiant užtikrinti procedūros skaidrumą, *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje* skelbiamuose skelbimuose pateikiama visa atitinkamose standartinėse formose, nurodytose Direktyvoje 2014/24/ES, nustatyta informacija.

2.2. Perkančioji organizacija gali išankstiniame informaciniame skelbime pranešti apie konkrečiais finansiniais metais planuojamus viešuosius pirkimus. Šiame skelbime pateikiama 12 mėnesių arba trumpesnio laikotarpio nuo skelbimo išsiuntimo Europos Sąjungos leidinių biurui (toliau – Leidinių biuras) dienos informacija.

Išankstinį informacinį skelbimą perkančioji organizacija gali skelbti *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje* arba savo pirkėjo profilyje. Pastaruoju atveju pirkėjo profilyje paskelbtas skelbimas paskelbiamas *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

2.3. Perkančioji organizacija išsiunčia Leidinių biurui skelbimą apie sutarties skyrimą, kuriame nurodo procedūros rezultatus, ne vėliau kaip per 30 dienų nuo sutarties arba preliminariosios sutarties, kurios vertė yra lygi 178 straipsnio 1 dalyje nurodytoms vertės riboms arba jas viršija, pasirašymo dienos.

Nepaisant pirmos pastraipos skelbimai apie sutarčių, sudaromų taikant dinaminę pirkimo sistemą, skyrimą gali būti grupuojami ir skelbiami bendrai kas ketvirtį. Tokiais atvejais perkančioji organizacija išsiunčia skelbimą apie sutarties skyrimą ne vėliau kaip per 30 dienų nuo kiekvieno ketvirčio pabaigos.

Informacija apie preliminariąja sutartimi pagrįstų konkrečių sutarčių skyrimą neskelbiama.

2.4. Perkančioji organizacija paskelbia skelbimą apie sutarties skyrimą:

a) prieš sudarydama sutartį arba preliminariąją sutartį, kurios vertė yra lygi ***174 straipsnio 1 dalyje*** nurodytoms vertės riboms arba jas viršija ir kuri skiriama pagal 11.1 punkto antros pastraipos b papunktį;

b) sudariusi sutartį arba preliminariąją sutartį, kurios vertė yra lygi 178 straipsnio 1 dalyje nurodytoms vertės riboms arba jas viršija, įskaitant sutartis, skiriamas pagal 11.1 punkto antros pastraipos a, c–f ir m papunkčius.

2.5. 175 straipsnio 3 dalies pirmos pastraipos a ir b punktuose nustatytais atvejais perkančioji organizacija *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje* paskelbia skelbimą apie sutarties keitimą jos galiojimo laikotarpiu, jei pakeitimo vertė yra lygi 178 straipsnio 1 dalyje nurodytoms vertės riboms arba jas viršija, arba yra lygi 181 straipsnio 1 dalyje nustatytoms vertės riboms arba jas viršija, jei vykdomos procedūros išorės veiksmų srityje.

2.6. Tarpinstitucinės procedūros atveju už taikytinas viešinimo priemones atsako už procedūrą atsakinga perkančioji organizacija.

3. Informacijos apie procedūras dėl sutarčių, kurių vertė mažesnė už šio reglamento 178 straipsnio 1 dalyje nurodytas vertės ribas arba kurioms netaikoma Direktyva 2014/24/ES, skelbimas

3.1. Informacija apie procedūras, kurių atveju numatyta sutarties vertė yra mažesnė už 178 straipsnio 1 dalyje nurodytas vertės ribas, skelbiama tinkamomis priemonėmis. Be kita ko, ex ante viešinama atitinkama informacija internete arba skelbiamas skelbimas apie pirkimą, arba, jei sutartys skiriamos laikantis 13 punkte nustatytos procedūros, *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje* skelbiamas kvietimas pareikšti susidomėjimą. Ta pareiga netaikoma 11 punkte nustatytai procedūrai ir 14.4 punkte nustatytoms deryboms labai mažos vertės sutartims skirti.

3.2. Perkančioji organizacija ne vėliau kaip kitų finansinių metų birželio 30 d. išsiunčia Europos Parlamentui ir Tarybai sutarčių, skirtų pagal 11.1 punkto antros pastraipos g ir i papunkčius, sąrašą. Jei perkančioji organizacija yra Komisija, tas sąrašas pridedamas prie metinių veiklos ataskaitų suvestinės, nurodytos 74 straipsnio 9 dalyje.

3.3. Skelbiant informaciją apie sutarties skyrimą nurodomas rangovo pavadinimas, suma, dėl kurios prisiimti teisiniai įsipareigojimai, ir sutarties dalykas, o skelbiant informaciją apie tiesioginių sutarčių ir konkrečių sutarčių skyrimą, laikomasi 38 straipsnio 3 dalies.

Perkančioji organizacija ne vėliau kaip kitų finansinių metų birželio 30 d. savo interneto svetainėje paskelbia sąrašą:

a) sutarčių, kurių vertė mažesnė už 178 straipsnio 1 dalyje nurodytas vertės ribas;

b) sutarčių, skirtų pagal 11.1 punkto antros pastraipos h ir j–m papunkčius;

c) sutarčių pakeitimų, nurodytų 175 straipsnio 3 dalies pirmos pastraipos c punkte;

d) sutarčių pakeitimų, kurie nurodyti ***171 straipsnio 3 dalies*** pirmos pastraipos a ir b punktuose ir kurių vertė yra mažesnė už 178 straipsnio 1 dalyje nurodytas vertės ribas;

e) konkrečių sutarčių, pagrįstų preliminariąja sutartimi.

Antros pastraipos e punkto tikslais gali būti skelbiama su kiekvienu rangovu ir konkrečiomis sutartimis, pagrįstomis preliminariąja sutartimi, susijusi suvestinė informacija.

3.4. Tarpinstitucinių preliminariųjų sutarčių atveju kiekviena perkančioji organizacija atsako už informacijos apie konkrečias sutartis ir jų pakeitimus skelbimą pagal 3.3 punktą.

4. Skelbimų skelbimas

4.1. Perkančioji organizacija parengia ir elektroniniu būdu persiunčia 2 ir 3 punktuose nurodytus skelbimus Leidinių biurui.

4.2. Leidinių biuras paskelbia 2 ir 3 punktuose nurodytus skelbimus *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje* ne vėliau kaip:

a) per septynias dienas nuo jų išsiuntimo dienos, jei perkančioji organizacija 2.1 punkte nurodytoms standartinėms formoms užpildyti naudoja elektroninę sistemą ir riboja laisvo teksto apimtį iki 500 žodžių;

b) per 12 dienų nuo jų išsiuntimo dienos visais kitais atvejais.

4.3. Perkančioji organizacija turi galėti pateikti išsiuntimo datos įrodymą.

5. *Kiti informacijos skelbimo būdai*

Be 2 ir 3 punktuose numatytų informacijos skelbimo būdų, apie viešųjų pirkimų procedūras galima skelbti ir kitais būdais, visų pirma elektroniniu būdu. Visuose tokiuose skelbimuose turi būti nuoroda į skelbimą *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*, jei toks yra paskelbtas, ir tokie skelbimai neskelbiami anksčiau už skelbimą Oficialiajame leidinyje – tik šis skelbimas yra autentiškas.

Tokiuose skelbimuose kandidatai arba konkurso dalyviai nėra diskriminuojami ir juose nėra jokios kitos informacijos, išskyrus informaciją, pateiktą skelbime apie pirkimą, jei toks yra paskelbtas.

2 SKIRSNIS

Viešųjų pirkimų procedūros

6. Mažiausias kandidatų skaičius ir derybų tvarka

6.1. Riboto konkurso ir 13.1 punkto a ir b papunkčiuose bei sutarčių, skiriamų laikantis 14.2 punkto, atvejais kandidatų turi būti bent penki.

6.2. Konkurso procedūros su derybomis, konkurencinio dialogo, inovacijų partnerystės, ***vietos rinkos tyrimo pagal 11.1 punkto antros pastraipos g papunktį*** ir derybų mažos vertės sutartims skirti pagal 14.3 punktą atvejais kandidatų turi būti bent trys.

6.3. ir 6.2 punktai netaikomi šiais atvejais:

a) vykdant derybas labai mažos vertės sutartims skirti pagal 14.4 punktą;

b) vykdant derybas be išankstinio skelbimo apie pirkimą pagal 11 punktą, išskyrus projekto konkursus pagal 11.1 punkto antros pastraipos d papunktį ***ir vietos rinkos tyrimus pagal 11.1 punkto antros pastraipos g papunktį***.

6.4. Jei atrankos kriterijus atitinkančių kandidatų skaičius yra mažesnis už 6.1 ir 6.2 punktuose nurodytą mažiausią skaičių, perkančioji organizacija gali tęsti procedūrą, pakviesdama

kandidatus, kurie turi reikalaujamus pajėgumus, teikti pasiūlymus. Perkančioji organizacija nekviečia kitų ekonominės veiklos vykdytojų, kurie iš pradžių nebuvo pateikę prašymo leisti dalyvauti procedūroje arba iš pradžių nebuvo pakviesti dalyvauti.

6.5. Per derybas perkančioji organizacija užtikrina, kad visiems konkurso dalyviams būtų taikomas vienodas požiūris.

Derybos gali vykti keliais vienas po kito einančiais etapais, kad taikant pirkimo dokumentuose nurodytus sutarties skyrimo kriterijus būtų sumažintas pasiūlymų, dėl kurių bus deramasi, skaičius. Perkančioji organizacija pirkimo dokumentuose nurodo, ar naudosis šia galimybe.

6.6. Dalyvauti skiriant sutartis laikantis 11.1 punkto antros pastraipos d ***ir g papunkčių*** ir 14.2 bei 14.3 punktų perkančioji organizacija pakviečia bent visus ekonominės veiklos vykdytojus, pareiškusius susidomėjimą po ex ante informacijos paviešinimo, kaip nurodyta 3.1 punkte, ***arba vietos rinkos tyrimo*** ar projekto konkurso.

7. Inovacijų partnerystė

7.1. Inovacijų partnerystės tikslas – sukurti inovacinį produktą, inovacinę paslaugą ar inovacinius darbus ir vėliau pirkti atitinkamus darbus, prekes arba paslaugas su sąlyga, kad jų veiksmingumo lygiai ir maksimalios sąnaudos atitinka lygius ir sąnaudas, dėl kurių susitarė perkančiosios organizacijos ir partneriai.

Inovacijų partnerystė organizuojama nustatant vieną po kito einančius etapus, atitinkančius mokslinių tyrimų ir inovacijų proceso etapų, kurie gali apimti darbų atlikimą, prekių gamybą arba paslaugų teikimą, seką. Sudarant inovacijų partnerystę nustatomi tarpiniai tiksliniai rodikliai, kuriuos partneriai turi įvykdyti.

Remdamasi tais tarpiniais tiksliniais rodikliais, perkančioji organizacija po kiekvieno etapo gali nuspręsti nutraukti inovacijų partnerystę arba – inovacijų partnerystės su keliais partneriais atveju – sumažinti partnerių skaičių nutraukdama atskiras sutartis su sąlyga, kad perkančioji organizacija yra nurodžiusi šias galimybes ir naudojimosi jomis sąlygas pirkimo dokumentuose.

7.2. Prieš pradėdama inovacijų partnerystę perkančioji organizacija pasikonsultuoja su rinkos subjektais, kaip numatyta 15 punkte, kad įsitikintų, jog atitinkamas darbas, prekė ar paslauga nėra siūlomi rinkoje ir neįeina į kokią nors rinkos atžvilgiu perspektyvią technologinės plėtros veiklą.

Laikomasi 167 straipsnio 4 dalyje ir 6.5 punkte nustatytos derybų tvarkos.

Pirkimo dokumentuose perkančioji organizacija nustato inovacinių darbų, prekių ar paslaugų poreikį, kurio neįmanoma patenkinti perkant rinkoje jau siūlomus darbus, prekes ar paslaugas. Ji nurodo, kurie to aprašo elementai laikomi minimaliaisiais reikalavimais. Pateikiama informacija turi būti pakankamai tiksli, kad ekonominės veiklos vykdytojai galėtų nustatyti reikiamo sprendimo pobūdį bei apimtį ir nuspręsti, ar teikti prašymą leisti dalyvauti procedūroje.

Perkančioji organizacija gali nuspręsti sudaryti inovacijų partnerystę su vienu ar keliais partneriais, vykdančiais atskirą mokslinių tyrimų ir technologinės plėtros veiklą.

Sutartys skiriamos remiantis tik geriausio kainos ir kokybės santykio kriterijumi, nustatytu 170 straipsnio 4 dalyje.

7.3. Pirkimo dokumentuose perkančioji organizacija nurodo intelektinės nuosavybės teisėms taikytiną tvarką.

Inovacijų partnerystės atveju perkančioji organizacija be tam tikro partnerio sutikimo neatskleidžia kitiems partneriams informacijos apie jo pasiūlytus sprendimus ar kitos jo pateiktos konfidencialios informacijos.

Perkančioji organizacija užtikrina, kad partnerystės struktūra ir visų pirma įvairių etapų trukmė bei vertė atitiktų siūlomo sprendimo novatoriškumo laipsnį ir mokslinių tyrimų bei inovacijų veiklos, reikalingos inovaciniam sprendimui, kurio dar nėra rinkoje, sukurti, seką. Numatoma darbų, prekių ar paslaugų vertė turi būti proporcinga investicijoms, kurių reikia jiems sukurti.

8. Projekto konkursai

8.1. Projekto konkursams taikomos 2 punkte nustatytos informacijos skelbimo taisyklės ir juose gali būti skiriami apdovanojimai.

Jei projekto konkurse leidžiama dalyvauti ribotam skaičiui kandidatų, perkančioji organizacija nustato aiškius ir nediskriminacinius atrankos kriterijus.

Pakviestų dalyvauti kandidatų skaičius turi būti pakankamas, kad būtų užtikrinta reali konkurencija.

8.2. Atsakingas leidimus suteikiantis pareigūnas paskiria vertinimo komisiją. Ją sudaro vien tik fiziniai asmenys, kurie yra nepriklausomi nuo konkurse dalyvaujančių kandidatų. Jei konkurse dalyvaujantys kandidatai privalo turėti tam tikrą profesinę kvalifikaciją, bent trečdalis vertinimo komisijos narių turi turėti tokią pačią arba lygiavertę kvalifikaciją.

Vertinimo komisija nuomones teikia nepriklausomai. Nuomones ji priima remdamasi kandidatų anonimiškai jai pateiktais projektais ir vadovaudamasi tik skelbime apie konkursą nustatytais kriterijais.

8.3. Vertinimo komisijos pasiūlymai, pagrįsti kiekvieno projekto privalumais, ir jos nustatyta projektų eilės tvarka ir pastabos pateikiami komisijos narių pasirašytoje ataskaitoje.

Kandidatų anonimiškumas išlaikomas tol, kol vertinimo komisija pateikia savo nuomonę.

Vertinimo komisija gali paprašyti kandidatų atsakyti į ataskaitoje nurodytus klausimus, kad būtų išsiaiškinti su projektu susiję neaiškumai. Parengiama išsami tokio dialogo ataskaita.

8.4. Perkančioji organizacija priima sprendimą dėl sutarties skyrimo, kuriame nurodo atrinkto kandidato pavadinimą bei adresą ir jo pasirinkimo priežastis, remdamasi skelbime apie konkursą nurodytais kriterijais, ypač jei pasirinkta kitaip nei buvo siūloma vertinimo komisijos nuomonėje.

9. Dinaminė pirkimo sistema

9.1. Dinaminė pirkimo sistema gali būti suskirstyta į darbų, prekių ar paslaugų kategorijas, kurios objektyviai nustatomos remiantis viešojo pirkimo, kuris bus vykdomas pagal atitinkamą kategoriją, charakteristikomis. Tuo atveju turi būti nustatyti su kiekviena kategorija susiję atrankos kriterijai.

9.2. Perkančioji organizacija pirkimo dokumentuose nurodo numatomų pirkimų pobūdį bei numatomą pirkti kiekį ir visą reikiamą informaciją apie pirkimo sistemą, naudojamą elektroninę įrangą ir techninio ryšio priemones bei specifikacijas.

9.3. Perkančioji organizacija visu dinaminės pirkimo sistemos galiojimo laikotarpiu suteikia galimybę bet kuriam ekonominės veiklos vykdytojui pateikti prašymą leisti dalyvauti sistemoje. Gautus prašymus ji įvertina per 10 darbo dienų nuo jų gavimo, tačiau gali pratęsti vertinimo laikotarpį, jei per tą laiką nebuvo paskelbtas kvietimas teikti pasiūlymus. ***Perkančiosios organizacijos pirkimo dokumentuose nurodo pratęsto laikotarpio, kurį jos ketina taikyti, trukmę.***

Perkančioji organizacija kuo skubiau informuoja kandidatą apie tai, ar jam leista dalyvauti dinaminėje pirkimo sistemoje.

9.4. Perkančioji organizacija pakviečia visus kandidatus, kuriems leista dalyvauti sistemoje, pateikti pasiūlymą. Jei dinaminė pirkimo sistema suskirstyta į darbų, produktų arba paslaugų kategorijas, perkančioji organizacija pakviečia visus dalyvius, kuriems leista dalyvauti sistemoje pagal atitinkamą konkretų pirkimą atitinkančią kategoriją, pateikti pasiūlymą.

Perkančioji organizacija skiria sutartį konkurso dalyviui, kuris pagal sutarties skyrimo kriterijus, nustatytus skelbime apie pirkimą, pateikė ekonomiškai naudingiausią pasiūlymą. Jei tikslinga, šie kriterijai gali būti tiksliau suformuluoti pirkimo dokumentuose.

9.5. Perkančioji organizacija skelbime apie pirkimą nurodo dinaminės pirkimo sistemos galiojimo laikotarpį.

Perkančioji organizacija nesinaudoja tokia sistema taip, kad būtų užkirstas kelias konkurencijai, ji būtų apribota arba iškreipta.

10. Konkurencinis dialogas

10.1. Perkančioji organizacija skelbime apie pirkimą arba aprašomajame dokumente nurodo savo poreikius ir reikalavimus, sutarties skyrimo kriterijus ir orientacinį tvarkaraštį.

Ji skiria sutartį konkurso dalyviui, pateikusiam pasiūlymą, kuriame nurodytas geriausias kainos ir kokybės santykis.

10.2. Siekdama nustatyti ir apibrėžti priemones, kurios geriausiai patenkintų jos poreikius, perkančioji organizacija pradeda dialogą su atrankos kriterijus atitinkančiais kandidatais. Per tą dialogą ji gali su atrinktais kandidatais aptarti visus viešųjų pirkimų aspektus, tačiau negali keisti pagal 10.1 punktą nurodytų savo poreikių, reikalavimų ir sutarties skyrimo kriterijų.

Vesdama dialogą perkančioji organizacija užtikrina, kad visiems konkurso dalyviams būtų taikomos vienodos sąlygos, ir neatskleidžia informacijos apie tam tikro konkurso dalyvio pasiūlytus sprendimus ar kitos jo pateiktos konfidencialios informacijos, jei jis nėra davęs sutikimo atleisti nuo pareigos saugoti konfidencialumą.

Konkurencinis dialogas gali vykti keliais vienas po kito einančiais etapais, kad taikant paskelbtus sutarties skyrimo kriterijus būtų sumažintas sprendimų, kurie bus svarstomi, skaičius, jei ta galimybė yra numatyta skelbime apie pirkimą arba aprašomajame dokumente.

10.3. Perkančioji organizacija tęsia dialogą tol, kol gali nustatyti savo poreikius galintį (-čius) patenkinti sprendimą (-us).

Informavusi likusius konkurso dalyvius apie dialogo pabaigą, perkančioji organizacija paprašo kiekvieno iš jų pateikti galutinį pasiūlymą, pagrįstą per dialogą pristatytu (-ais) ir sukonkretintu (-ais) sprendimu (-ais). Tuose pasiūlymuose aprašomi visi projektui vykdyti reikalingi ir būtini elementai.

Perkančiosios organizacijos prašymu tie galutiniai pasiūlymai gali būti paaiškinami, patikslinami ir patobulinami su sąlyga, kad taip nebūtų iš esmės pakeistas pasiūlymas arba pirkimo dokumentai.

Perkančioji organizacija gali susitarti su konkurso dalyviu, pateikusiu pasiūlymą, kuriame nurodytas geriausias kainos ir kokybės santykis, kad jis patvirtintų pasiūlyme pateiktus

įsipareigojimus su sąlyga, kad taip nebūtų pakeisti esminiai pasiūlymo elementai ir nekiltų konkurencijos iškreipimo ar diskriminacijos rizika.

10.4. Perkančioji organizacija gali nurodyti mokėjimus dialoge dalyvaujantiems atrinktiems kandidatams.

11. Derybų be išankstinio skelbimo apie pirkimą taikymas

11.1. Kai perkančioji organizacija taiko derybas be išankstinio skelbimo apie pirkimą, ji laikosi 167 straipsnio 4 dalyje ir 6.5 punkte nustatytos derybų tvarkos.

Derybas be išankstinio skelbimo apie pirkimą, nesvarbu, kokia yra numatoma sutarties vertė, perkančioji organizacija gali taikyti šiais atvejais:

a) jei nebuvo pateikta nė vieno pasiūlymo ar prašymo leisti dalyvauti konkurse arba nebuvo pateikta nė vieno tinkamo pasiūlymo ar tinkamo prašymo leisti dalyvauti konkurse, kaip numatyta 11.2 punkte, pagal:

   i) atvirą konkursą;

   ii) ribotą konkursą;

   iii) konkurso procedūrą su derybomis, kai skelbimas apie pirkimą paskelbtas***;***

   pasibaigus tam konkursui, su sąlyga, kad pradiniai pirkimo dokumentai iš esmės nepakeisti;

b) jei 11.3 punkte nustatytomis sąlygomis ir dėl bet kurios iš toliau nurodytų priežasčių darbus atlikti, prekes tiekti ar paslaugas teikti gali tik vienas ekonominės veiklos vykdytojas:

   i) viešojo pirkimo tikslas yra unikalaus meno kūrinio ar meninio pasirodymo sukūrimas arba įsigijimas;

   ii) konkurencijos nėra dėl techninių priežasčių;

   iii) turi būti užtikrinta išimtinių teisių, įskaitant intelektinės nuosavybės teises, apsauga;

c) kai tai tikrai būtina, tais atvejais, kai dėl ypatingos skubos priežasčių, atsiradusių dėl nenumatytų įvykių, neįmanoma laikytis 24, 26 ir 42 punktuose nustatytų terminų, jei tos ypatingos skubos priežastys atsirado ne dėl perkančiosios organizacijos kaltės***;***

   Jei paskelbiama 163 straipsnio 6 dalyje nurodyta krizė, atsakingas leidimus suteikiantis pareigūnas gali remtis tokiu krizės paskelbimu tik tuo atveju, jei konkreti viešųjų pirkimų procedūra yra pateisinama ypatingos skubos situacija, susidariusia dėl krizės;

d) jei paslaugų sutartį numatoma skirti po projekto konkurso jo laimėtojui arba vienam iš laimėtojų; pastaruoju atveju visi laimėtojai kviečiami dalyvauti derybose;

e) jei perkamos naujos paslaugos ar darbai, kuriais kartojamos panašios paslaugos ar darbai, pavesti ekonominės veiklos vykdytojui, kuriam ta pati perkančioji organizacija skyrė pradinę sutartį, jei tos paslaugos ar darbai atitinka pagrindinį projektą, dėl kurio, paskelbus skelbimą apie pirkimą, buvo skirta pradinė sutartis, laikantis 11.4 punkte nustatytų sąlygų;

f) jei skiriamos prekių pirkimo sutartys:

i) dėl tiekiamų papildomų prekių, kurios skirtos prekėms arba įrenginiams iš dalies pakeisti arba kurios yra esamų prekių arba įrenginių gamybos linijos tąsa, kai pakeitus tiekėją perkančiajai organizacijai reikėtų įsigyti prekių, kurių techninės savybės yra kitokios, ir dėl to atsirastų eksploatacijos ir priežiūros nesuderinamumas arba kiltų neproporcingų techninių sunkumų; kai Sąjungos institucijos skiria sutartis savo sąskaita, tokių sutarčių trukmė yra ne ilgesnė kaip treji metai;

ii) jei prekės yra gaminamos išimtinai mokslinių tyrimų, eksperimentų, tyrimų arba plėtros tikslu; tačiau tokios sutartys neapima didelės apimties gamybos, kuria siekiama užtikrinti komercinį gyvybingumą arba kompensuoti mokslinių tyrimų ir technologinės plėtros išlaidas;

iii) dėl prekių, kurios kotiruojamos ir perkamos prekių rinkoje;

iv) dėl prekių pirkimo ypač palankiomis sąlygomis iš ekonominės veiklos vykdytojo, kuris galutinai likviduoja savo verslo veiklą, arba iš likvidatorių tais atvejais, kai vykdoma nemokumo procedūra, kai susitarta su kreditoriais arba kai pagal nacionalinę teisę vykdoma panaši procedūra;

v) įsigyti žmonėms skirtų vaistų arba medicininių atsako priemonių, taip pat produktų, kuriais galima likviduoti arba izoliuoti tam tikras gyvūnų ligas, zoonozes ir augalų karantininius kenksminguosius organizmus, jeigu tenkinama viena iš šių sąlygų: šie produktai yra naujoviški, iškart neprieinami rinkoje arba jei reikia priimti esamą prieinamą sprendimą.

g) jei ištyrus vietos rinką skiriamos pastatų sutartys;

h) jei skiriamos sutartys dėl kurio nors iš šių dalykų:

i) dėl Tarybos direktyvos 77/249/EEB[1] 1 straipsnyje apibrėžto teisininko teikiamų teisinio atstovavimo arbitražo ar taikinimo procedūrose arba teismo procesuose paslaugų;

ii) dėl teisinių konsultacijų, teikiamų rengiantis i papunktyje nurodytoms procedūroms ir procesams arba tais atvejais, kai yra aiškių požymių ir didelė tikimybė, kad klausimas, dėl kurio konsultuojamasi, bus nagrinėjamas tokiose procedūrose ir procesuose, su sąlyga, kad konsultaciją teikia Direktyvos 77/249/EEB 1 straipsnyje apibrėžtas teisininkas;

iii) dėl arbitražo ir taikinimo paslaugų;

[1] 1977 m. kovo 22 d. Tarybos direktyva 77/249/EEB, skirta padėti teisininkams veiksmingai naudotis laisve teikti paslaugas (OL L 78, 1977 3 26, p. 17).

i) jei skiriamos slaptomis paskelbtos sutartys arba sutartys, kurias vykdant reikia imtis ypatingų apsaugos priemonių pagal galiojančias administracines nuostatas arba kai to reikia Sąjungos esminiams interesams apsaugoti, jei šių interesų negalima užtikrinti kitomis priemonėmis; tokios priemonės gali apimti reikalavimus užtikrinti informacijos, kurią perkančioji organizacija pateikia per viešųjų pirkimų procedūrą, konfidencialumą;

j) jei skiriamos sutartys dėl paskolų, susijusių ar nesusijusių su vertybinių popierių ar kitų Direktyvoje 2014/65/ES apibrėžtų finansinių priemonių emisija, pardavimu, pirkimu ar perleidimu;

k) jei perkamos Europos Parlamento ir Tarybos direktyvoje (ES) 2018/1972[2] apibrėžtos viešųjų ryšių tinklų ir elektroninių ryšių paslaugos;

l) jei perkamos paslaugos, kurias teikia 159 straipsnio 1 dalyje nurodyta tarptautinė organizacija arba valstybės narės organizacija, kurios statute arba steigimo akte nustatyta, kad ji negali dalyvauti konkursų procedūrose;

m) jei buvo nuspręsta atidaryti naują Sąjungos delegaciją trečiojoje šalyje arba vėl atidaryti delegaciją po laikino uždarymo, visų Sąjungos delegacijų sudarytų sutarčių arba sutarčių, sudarytų vien dėl tų Sąjungos delegacijų interesų, atveju, pirmaisiais metais po tokio sprendimo priėmimo dienos.

11.2. Pasiūlymas laikomas netinkamu, jei jis nėra susijęs su sutarties dalyku. Pasiūlymas arba prašymas leisti dalyvauti procedūroje laikomas netinkamu, jei dalyvis neturi galimybės dalyvauti 179, 180 ir 182 straipsniuose nurodytuose viešuosiuose pirkimuose, yra patekęs į vieną iš 138 straipsnio 1 dalyje nurodytų situacijų, dėl kurių jam draudžiama dalyvauti procedūroje, arba jei jis neatitinka atrankos kriterijų.

11.3. punkto antros pastraipos b papunkčio ii ir iii papunkčiuose nustatytos išimtys taikomos tik tuo atveju, jei nėra tinkamos alternatyvos arba pakaitalo ir jei konkurencijos nebuvimas nėra nulemtas dirbtinio parametrų susiaurinimo apibrėžiant konkretų viešąjį pirkimą.

---

[2] ***2018 m. gruodžio 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2018/1972, kuria nustatomas Europos elektroninių ryšių kodeksas (nauja redakcija) (OL L 321, 2018 2 17, p. 36).***

11.4. punkto antros pastraipos e papunktyje nurodytais atvejais pagrindiniame projekte nurodoma galimų naujų paslaugų ar darbų apimtis ir jų pirkimo sutarčių skyrimo sąlygos. Paskelbus su pagrindiniu projektu susijusį konkursą, iš karto nurodoma, kad gali būti taikomos derybos, o taikant 178 straipsnio 1 dalyje nurodytas vertės ribas arba išorės veiksmų srityje taikant 181 straipsnio 1 dalyje nurodytas vertės ribas atsižvelgiama į bendrą numatomą paskesnių paslaugų arba darbų vertę. Jei Sąjungos institucijos skiria sutartis savo sąskaita, ta procedūra taikoma tik pradinės sutarties vykdymo laikotarpiu ir ne vėliau kaip per trejus metus nuo jos sudarymo.

12. Konkurso procedūros su derybomis arba konkurencinio dialogo procedūros taikymas

12.1. Taikydama konkurso procedūrą su derybomis arba konkurencinio dialogo procedūrą, perkančioji organizacija laikosi 167 straipsnio 4 dalyje ir 6.5 punkte nustatytos derybų tvarkos. Tas procedūras, nesvarbu, kokia yra numatoma sutarties vertė, perkančioji organizacija gali taikyti šiais atvejais:

a) jei paskelbus atvirą ar ribotą konkursą buvo pateikti tik netinkami ar nepriimtini pasiūlymai, kaip nurodyta 12.2 ir 12.3 punktuose, po to, kai tas konkursas buvo užbaigtas, su sąlyga, kad nėra iš esmės keičiami pradiniai pirkimo dokumentai;

b) jei darbai, prekės arba paslaugos atitinka vieną ar daugiau iš šių kriterijų:

i) perkančiosios organizacijos poreikiai gali būti patenkinti tik pritaikius esamą prieinamą sprendimą;

ii) darbai, prekės ar paslaugos apima projektavimo ar inovacinius sprendimus;

iii) sutartis negali būti skirta be išankstinių derybų dėl ypatingų aplinkybių, susijusių su sutarties pobūdžiu, sudėtingumu ar teisine ir finansine struktūra arba rizika, susijusia su sutarties dalyku;

iv) perkančioji organizacija negali pakankamai tiksliai nustatyti techninių specifikacijų remdamasi standartu, kaip nustatyta 17.4 punkte;

c) jei skiriamos koncesijos sutartys;

d) jei skiriamos Direktyvos 2014/24/ES XIV priede nurodytos paslaugų sutartys;

e) jei skiriamos sutartys dėl mokslinių tyrimų ir technologinės plėtros paslaugų, išskyrus paslaugas, kurių BVPŽ kodai yra nuo 73000000–2 iki 73120000–9, taip pat 73300000–5, 73420000–2 ir 73430000–5, kaip nurodyta Reglamente (EB) Nr. 2195/2002, nebent visą naudą gautų tik perkančioji organizacija savo veiklai vykdyti arba visą atlygį už teikiamą paslaugą mokėtų perkančioji organizacija;

f) jei skiriamos paslaugų sutartys dėl programų medžiagos, skirtos Europos Parlamento ir Tarybos direktyvoje 2010/13/ES[3] apibrėžtoms audiovizualinės žiniasklaidos paslaugoms arba radijo žiniasklaidos paslaugoms, įsigijimo, kūrimo, gamybos ar bendros gamybos arba sutartys dėl transliacijos laiko arba programų transliavimo.

12.2. Pasiūlymas laikomas netinkamu bet kuriuo iš šių atvejų:

a) jei jis neatitinka pirkimo dokumentuose nurodytų minimaliųjų reikalavimų;

b) jei jis neatitinka 171 straipsnio 3 dalyje nustatytų pateikimo reikalavimų;

c) jei konkurso dalyvis pašalinamas pagal 143 straipsnio 1 dalies pirmos pastraipos b arba c punktą;

d) jei perkančioji organizacija paskelbia, kad pasiūlyme nurodyta kaina yra neįprastai maža.

12.3. Pasiūlymas laikomas nepriimtinu bet kuriuo iš šių atvejų:

a) jei pasiūlyme nurodyta kaina viršija maksimalų perkančiosios organizacijos biudžetą, nustatytą ir patvirtintą dokumentais prieš pradedant viešųjų pirkimų procedūrą;

[3] 2010 m. kovo 10 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2010/13/ES dėl valstybių narių įstatymuose ir kituose teisės aktuose išdėstytų tam tikrų nuostatų, susijusių su audiovizualinės žiniasklaidos paslaugų teikimu, derinimo (Audiovizualinės žiniasklaidos paslaugų direktyva) (OL L 95, 2010 4 15, p. 1).

b) jei pasiūlymo kokybė nesiekia minimalių kokybės lygių, kad pasiūlymas galėtų būti vertinamas pagal sutarties skyrimo kriterijus.

12.4. punkto a papunktyje nurodytais atvejais perkančioji organizacija neprivalo skelbti skelbimo apie pirkimą, jei ji į konkurso procedūrą su derybomis pakviečia visus konkurso dalyvius, kuriems pagal nustatytus kriterijus nedraudžiama dalyvauti procedūroje ir kurie atitiko atrankos kriterijus, išskyrus konkurso dalyvius, pateikusius pasiūlymus, kuriuose nurodyta kaina paskelbta neįprastai maža.

13. Procedūra, per kurią kviečiama pareikšti susidomėjimą

13.1. Sutarčių, kurių vertė yra mažesnė už 178 straipsnio 1 dalyje arba 181 straipsnio 1 dalyje nurodytas vertės ribas, atveju ir nedarant poveikio 11 ir 12 punktams, perkančioji organizacija gali skelbti kvietimą pareikšti susidomėjimą siekdama vieno iš šių tikslų:

a) iš anksto atrinkti kandidatus, kurie bus kviečiami pateikti pasiūlymus būsimuose ribotuose konkursuose;

b) sudaryti pardavėjų, kurie bus kviečiami pateikti prašymus leisti dalyvauti procedūroje arba pasiūlymus, sąrašą.

13.2. Po kvietimo pareikšti susidomėjimą sudarytas sąrašas galioja ne ilgiau kaip ketverius metus nuo 3.1 punkte nurodyto skelbimo paskelbimo dienos.

Pirmoje pastraipoje nurodytas sąrašas gali būti sudarytas iš smulkesnių sąrašų.

Bet kuris susidomėjęs ekonominės veiklos vykdytojas gali pareikšti susidomėjimą bet kuriuo sąrašo galiojimo laikotarpio metu, išskyrus tris paskutinius to laikotarpio mėnesius.

13.3. Jei numatoma skirti sutartį, perkančioji organizacija pakviečia visus į atitinkamą sąrašą ar smulkesnį sąrašą įtrauktus kandidatus ar pardavėjus atlikti vieną iš šių veiksmų:

a) pateikti pasiūlymą 13.1 punkto a papunktyje nurodytu atveju;

b) punkto b papunktyje nurodytu atveju pateikti kuriuos nors iš šių dokumentų:

i) pasiūlymus, įskaitant dokumentus, susijusius su atmetimo ir atrankos kriterijais;

ii) dokumentus, susijusius su atmetimo ir atrankos kriterijais; tuos kriterijus atitinkantys asmenys antrame etape pakviečiami pateikti pasiūlymus.

14. Vidutinės, mažos ir labai mažos vertės sutartys

14.1. Vidutinės, mažos ir labai mažos vertės sutartys gali būti skiriamos taikant derybas pagal 167 straipsnio 4 dalyje ir 6.5 punkte nustatytą derybų tvarką. Pradinį pasiūlymą pateikia tik perkančiosios organizacijos vienu metu raštu pakviesti kandidatai.

14.2. Sutartis, kurios vertė viršija 60 000 EUR ir yra mažesnė už ***174 straipsnio 1 dalyje*** nurodytas vertės ribas, laikoma vidutinės vertės sutartimi. Sąjungos delegacijų skiriamos sutartys arba sutartys, skiriamos vien tik dėl Sąjungos delegacijų trečiosiose šalyse interesų, kurių vertė didesnė nei 100 000 EUR, tačiau mažesnė nei 300 000 EUR, laikomos vidutinės vertės sutartimis. Tokioms sutartims taikomi 3.1, 6.1 ir 6.4 punktai.

14.3. Sutartys, kurių vertė neviršija 60 000 EUR arba Sąjungos delegacijų skiriamos sutartys arba sutartys, skiriamos vien tik dėl Sąjungos delegacijų trečiosiose šalyse interesų, kurių vertė neviršija 100 000 EUR, tačiau viršija 14.4 punkte nustatytą ribą, laikomos mažos vertės sutartimis. Tokioms sutartims taikomi 3.1, 6.2 ir 6.4 punktai.

14.4. Sutartys, kurių vertė neviršija 15 000 EUR, laikoma labai mažos vertės sutartimis. Tokioms sutartims taikomas 6.3 punktas. ***Sąjungos delegacijų skiriamos sutartys arba sutartys, skiriamos vien tik dėl Sąjungos delegacijų trečiosiose šalyse interesų, kurių vertė neviršija 20 000 EUR, laikomos labai mažos vertės sutartimis.***

14.5. 1 000 EUR (arba 20 000 EUR Sąjungos delegacijų trečiosiose šalyse atveju) neviršijančios sumos, skirtos išlaidų punktams padengti, gali būti mokamos tiesiog pagal sąskaitas faktūras – tam nebūtina prieš tai priimti pasiūlymo.

15. Pirminė rinkos konsultacija

15.1. Pirminės rinkos konsultacijos atveju perkančioji organizacija gali prašyti nepriklausomų ekspertų, institucijų arba ekonominės veiklos vykdytojų suteikti konsultacijas arba sutikti būti šių subjektų konsultuojama. Tomis konsultacijomis gali būti remiamasi planuojant ir vykdant viešųjų pirkimų procedūrą su sąlyga, kad dėl tokių konsultacijų neiškreipiama konkurencija ir nėra pažeidžiami nediskriminavimo ir skaidrumo principai.

15.2. Jeigu ekonominės veiklos vykdytojas suteikė konsultacijas perkančiajai organizacijai arba kitaip dalyvavo rengiant viešųjų pirkimų procedūrą, perkančioji organizacija imasi atitinkamų 143 straipsnyje nustatytų priemonių užtikrinti, kad dėl to ekonominės veiklos vykdytojo dalyvavimo nebūtų iškreipiama konkurencija sutarties skyrimo procedūroje.

16. Pirkimo dokumentai

16.1. Pirkimo dokumentus sudaro šie dokumentai:

a) jei taikytina, skelbimas apie pirkimą arba kita 2–5 punktuose numatyta informacijos skelbimo priemonė;

b) kvietimą teikti pasiūlymus;

c) pirkimo specifikacijos arba – konkurencinio dialogo atveju – aprašomieji dokumentai; juose pateikiamos techninės specifikacijos ir atitinkami kriterijai;

d) pagal pavyzdinę sutartį parengtas sutarties projektas.

Pirmos pastraipos d punktas netaikomas tais atvejais, kai dėl išimtinių ir tinkamai pagrįstų aplinkybių pavyzdinės sutarties naudoti negalima.

16.2. Kvietime teikti pasiūlymus:

a) nurodomos pasiūlymų teikimo taisyklės, visų pirma sąlygos išlaikyti jų konfidencialumą iki vokų atplėšimo, paskutinė pasiūlymų priėmimo diena bei laikas ir adresas, kuriuo jie turi būti siunčiami ar pristatomi, arba, jei pasiūlymai teikiami elektroniniu būdu, interneto adresas;

b) nurodoma, kad pasiūlymo pateikimas reiškia, kad sutinkama su pirkimo dokumentuose nustatytomis sąlygomis ir kad rangovas, kuriam bus paskirta sutartis, privalės laikytis tokio pasiūlymo visą sutarties vykdymo laikotarpį;

c) nurodomas laikotarpis, kurį pasiūlymas galios ir jokiais atžvilgiais negali būti keičiamas;

d) uždraudžiamas bet koks perkančiosios organizacijos ir konkurso dalyvio kontaktas vykstant procedūrai, išskyrus išimtinius atvejus 172 straipsnyje nurodytomis sąlygomis, o atvejais, kai yra numatytas apsilankymas vietoje, nurodoma tokio apsilankymo tvarka;

e) nurodomos įrodymo, kad buvo laikytasi pasiūlymų priėmimo termino, priemonės;

f) nurodoma, kad pasiūlymo pateikimas reiškia sutikimą gauti pranešimą apie procedūros rezultatus elektroniniu būdu.

16.3. Pirkimo specifikacijose pateikiama ši informacija:

a) atmetimo ir atrankos kriterijai;

b) sutarties skyrimo kriterijai ir jų lyginamieji svoriai arba, jei dėl objektyvių priežasčių lyginamųjų svorių pateikti neįmanoma, kriterijų svarbos mažėjimo tvarka – visa tai taikoma ir alternatyviems pasiūlymams, jei skelbime apie pirkimą leidžiama tokius pasiūlymus teikti;

c) 17 dalyje nurodytos techninės specifikacijos;

d) jei leidžiama teikti alternatyvius pasiūlymus, minimalieji reikalavimai, kuriuos jie turi atitikti;

e) informacija apie tai, ar taikomas prie ES sutarties ir SESV pridėtas Protokolas Nr. 7 dėl Europos Sąjungos privilegijų ir imunitetų arba atitinkamais atvejais Vienos konvencija dėl diplomatinių santykių ar Vienos konvencija dėl konsulinių santykių;

f) reikalavimas nurodyti, kurioje valstybėje konkurso dalyviai yra įsisteigę, ir, gavus prašymą, pateikti patvirtinamuosius dokumentus, paprastai laikomus priimtinais pagal tos valstybės teisę;

g) jei naudojama dinaminė pirkimo sistema arba elektroniniai katalogai, informacija apie naudojamą elektroninę įrangą ir reikalingos techninio ryšio priemonės bei specifikacijos.

h) reikalavimas pranešti perkančiajai organizacijai apie per pastaruosius trejus metus iki pranešimo gautus užsienio finansinius įnašus arba, jei apie tokius įnašus pranešti nereikia pagal Reglamento (ES) 2022/2560 29 straipsnio 1 dalį, deklaraciją, kurioje išvardijami visi gauti užsienio finansiniai įnašai ir patvirtinama, kad apie tokius įnašus nereikia pranešti pagal atitinkamus įgyvendinimo aktus, priimtus remiantis to reglamento 47 straipsnio 1 dalimi.

Atsižvelgiant į h punktą, pagal Reglamento (ES) 2022/2560 4 straipsnio 3 dalį, užsienio finansinių įnašų, kurių bendra vienos trečiosios valstybės suteikta suma per trejų iš eilės einančių metų laikotarpį iki pranešimo nesiekia de minimis pagalbos sumos, kaip apibrėžta Komisijos reglamento (ES) Nr. 2023/2831[4] 3 straipsnio 2 dalies pirmoje pastraipoje, į tokią deklaraciją neįtraukiami. Apie užsienio finansinius įnašus pranešama pagal atitinkamus įgyvendinimo aktus, priimtus remiantis Reglamento (ES) 2022/2560 47 straipsnio 1 dalimi, išskyrus atvejus, kai nustatyta kitaip.

16.4. Sutarties projekte:

a) nurodomi atlygintini nuostoliai dėl jos sąlygų nesilaikymo;

b) nurodoma informacija, kuri pagal 111 straipsnį turi būti pateikta sąskaitose faktūrose ir atitinkamuose patvirtinamuosiuose dokumentuose;

c) nurodoma, kad tais atvejais, kai Sąjungos institucijos skiria sutartis savo sąskaita, sutarčiai taikoma Sąjungos teisė, kuri prireikus papildoma nacionaline teise, arba, jei tai būtina pastatų sutarčių atveju, tik nacionalinė teisė;

d) nurodomas kompetentingas teismas ginčams spręsti;

e) nurodoma, kad rangovas turi aplinkos, socialinės ir darbo teisės srityse taikytinų pareigų, nustatytų Sąjungos teise, nacionaline teise, kolektyviniais susitarimais arba tarptautinėmis socialinėmis ir aplinkos apsaugos konvencijomis, išvardytomis Direktyvos 2014/24/ES X priede;

---

4 2023 m. gruodžio 13 d. Komisijos reglamentas (ES) 2023/2831 dėl Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 107 ir 108 straipsnių taikymo de minimis pagalbai (OL L, 2023/2831, 2023 12 15, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2023/2831/oj).

f) nurodoma, ar reikės perduoti intelektinės nuosavybės teises;

g) nurodoma, kad pasiūlyme nurodyta kaina yra fiksuota ir netikslinama, arba nustatomos kainų tikslinimo sutarties galiojimo laikotarpiu sąlygos arba formulės.

Pirmos pastraipos g punkto tikslu, jei sutartyje numatyta galimybė tikslinti kainas, perkančioji organizacija visų pirma atsižvelgia į:

a) viešojo pirkimo dalyką ir ekonomines aplinkybes, kuriomis pirkimas vykdomas;

b) sutarties ir užduočių rūšį ir sutarties trukmę;

c) perkančiosios organizacijos finansinius interesus.

Šio punkto pirmos pastraipos c ir d punktai gali būti netaikomi sutartims, kurios pasirašomos pagal 11.1 punkto antros pastraipos ***l*** papunktį.

17. Techninės specifikacijos

17.1. Techninėmis specifikacijomis visiems ekonominės veiklos vykdytojams užtikrinamos vienodos galimybės dalyvauti viešųjų pirkimų procedūrose ir nesudaromos nepateisinamos kliūtys atverti viešuosius pirkimus konkurencijai.

Techninėse specifikacijose nurodomos reikiamos darbų, prekių ar paslaugų charakteristikos, įskaitant minimaliuosius reikalavimus, kad šie darbai, prekės ar paslaugos atitiktų perkančiosios organizacijos numatytą jų paskirtį.

17.2. punkte nurodytos charakteristikos, jei tikslinga, gali apimti:

a) kokybės lygius;

b) aplinkosauginio veiksmingumo ir klimato apsaugos veiksmingumo rodiklius;

c) atitikties vertinimo lygius ir procedūras;

d) tiektinų prekių eksploatacijos arba naudojimo rodiklius;

e) saugos arba matmenų reikalavimus, be kita ko, skiriant tiekimo sutartis – reikalavimus, susijusius su prekiniais pavadinimais ir naudojimo instrukcijomis, o skiriant bet kokias sutartis – reikalavimus, susijus su terminija, simboliais, bandymais ir bandymų metodais, pakavimu, žymėjimu ir ženklinimu, gamybos procesais ir metodais;

f) skiriant darbų pirkimo sutartis – su kokybės užtikrinimu susijusias procedūras ir su projektavimu bei sąnaudų apskaičiavimu susijusias taisykles, darbams taikomas bandymų, tikrinimo ir priėmimo sąlygas, statybos metodus arba būdus ir visas kitas technines sąlygas, kurias perkančioji organizacija gali nustatyti bendrosiose arba specialiosiose taisyklėse baigtiems darbams ir su jais susijusioms medžiagoms ar jų dalims.

17.3. Techninės specifikacijos, išskyrus tinkamai pagrįstus atvejus, turi būti parengtos taip, kad fiziniams asmenims skirtų pirkinių atveju apimtų prieinamumo neįgaliesiems arba tinkamumo visiems naudotojams kriterijus.

Kai Sąjungos teisės aktu yra patvirtinti privalomieji prieinamumo reikalavimai, techninėse specifikacijose prieinamumo neįgaliesiems arba tinkamumo visiems naudotojams kriterijai apibrėžiami remiantis tokiais aktais. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos (ES) 2019/882[5] 2 straipsnyje nurodytų gaminių ir paslaugų atveju tos direktyvos priede išdėstyti prieinamumo reikalavimai yra toje direktyvoje nurodyti privalomieji prieinamumo reikalavimai.

Daroma prielaida, kad visų gaminių ar paslaugų, kurių savybės, elementai arba funkcijos atitinka Direktyvos (ES) 2019/882 I priede nustatytus prieinamumo reikalavimus, atžvilgiu yra įvykdytos atitinkamos pareigos, išdėstytos šiame reglamente, susijusios su tų savybių, elementų ar funkcijų prieinamumu, išskyrus atvejus, kai šiame reglamente nustatyta kitaip.

17.4. Techninės specifikacijos formuluojamos bet kuriuo iš toliau nurodytų būdų:

a) šia pirmumo tvarka: remiantis Europos standartais, Europos techniniais įvertinimais, bendromis techninėmis specifikacijomis, tarptautiniais standartais, kitomis Europos standartizacijos institucijų nustatytomis techninių etalonų sistemomis arba, jei tai neįmanoma, jų nacionaliniais atitikmenimis; kiekviena nuoroda pateikiama kartu su žodžiais „arba lygiavertis“;

b) nurodant veiksmingumo ar funkcinius reikalavimus, įskaitant aplinkosaugos charakteristikas, su sąlyga, kad parametrai yra pakankamai tikslūs, kad konkurso dalyviai galėtų nustatyti sutarties dalyką, o perkančioji organizacija – skirti sutartį;

c) kartu taikant a ir b punktuose nustatytus metodus.

17.5. Jei perkančioji organizacija pasinaudoja galimybe remtis 17.4 punkto a papunktyje nurodytomis specifikacijomis, ji neatmeta pasiūlymo dėl to, kad jis neatitinka tų

[5] 2019 m. balandžio 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2019/882 dėl gaminių ir paslaugų prieinamumo reikalavimų (OL L 151, 2019 6 7, p. 70).

specifikacijų, jei konkurso dalyvis bet kokiomis tinkamomis priemonėmis įrodo, kad siūlomas sprendimas lygiaverčiai atitinka techninėse specifikacijose nustatytus reikalavimus.

17.6. Jei perkančioji organizacija pasinaudoja 17.4 punkto b papunktyje numatyta galimybe suformuluoti technines specifikacijas nurodant veiksmingumo ar funkcinius reikalavimus, ji neatmeta pasiūlymo, atitinkančio nacionalinį standartą, kuriuo perkeliamas Europos standartas, Europos techninį įvertinimą, bendrą techninę specifikaciją, tarptautinį standartą arba Europos standartizacijos institucijos nustatytą techninių etalonų sistemą, jei tos specifikacijos apima jos nustatytus veiksmingumo ar funkcinius reikalavimus.

Konkurso dalyvis bet kokiomis tinkamomis priemonėmis įrodo, kad konkretų standartą atitinkantys darbai, prekės ar paslaugos atitinka perkančiosios organizacijos nustatytus veiksmingumo ar funkcinius reikalavimus.

17.7. Jei perkančioji organizacija ketina pirkti konkrečiomis aplinkosaugos, socialinėmis ar kitomis charakteristikomis pasižyminčius darbus, prekes ar paslaugas, ji gali reikalauti specialaus ženklinimo dokumento arba taikyti specialius ženklinimo reikalavimus su sąlyga, kad tenkinamos visos šios sąlygos:

a) ženklinimo reikalavimai yra susiję tik su kriterijais, susijusiais su sutarties dalyku, ir yra tinkami pirkinio charakteristikoms apibrėžti;

b) ženklinimo reikalavimai yra pagrįsti objektyviai patikrinamais ir nediskriminaciniais kriterijais;

c) ženklinimo dokumentai nustatomi taikant atvirą ir skaidrią procedūrą, kurioje gali dalyvauti visi atitinkami suinteresuotieji subjektai;

d) galimybę gauti ženklinimo dokumentus turi visos suinteresuotosios šalys;

e) ženklinimo reikalavimus yra nustačiusi trečioji šalis, kurios sprendimams ekonominės veiklos vykdytojas, teikiantis paraišką dėl ženklinimo dokumento, negali turėti lemiamos įtakos.

Perkančioji organizacija gali reikalauti, kad ekonominės veiklos vykdytojas kaip atitikties pirkimo dokumentams įrodymą pateiktų bandymų protokolą arba sertifikatą, išduotą pagal

Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB) Nr. 765/2008[6] akredituotos atitikties vertinimo įstaigos arba lygiavertės atitikties vertinimo įstaigos.

[6] 2008 m. liepos 9 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 765/2008, nustatantis su gaminių prekyba susijusius akreditavimo ir rinkos priežiūros reikalavimus ir panaikinantis Reglamentą (EEB) Nr. 339/93 (OL L 218, 2008 8 13, p. 30).

17.8. Perkančioji organizacija priima visus kitus nei 17.7 punkte nurodytieji tinkamus įrodymus, pavyzdžiui, gamintojo parengtus techninius dokumentus, jei ekonominės veiklos vykdytojas negalėjo gauti sertifikatų arba bandymų protokolų arba neturėjo galimybės gauti jų arba konkretaus ženklinimo dokumento per atitinkamą laikotarpį dėl priežasčių, nepriklausančių nuo to ekonominės veiklos vykdytojo, ir jei atitinkamas ekonominės veiklos vykdytojas įrodo, kad atliktini darbai, tiektinos prekės ar teiktinos paslaugos atitinka specialaus ženklinimo reikalavimus arba perkančiosios organizacijos nurodytus specialius reikalavimus.

17.9. Išskyrus atvejus, kai tai pateisinama dėl sutarties dalyko, techninėse specifikacijose nenurodomas konkretus modelis, šaltinis ar konkretus procesas, būdingas konkretaus ekonominės veiklos vykdytojo tiekiamoms prekėms ar teikiamoms paslaugoms, arba prekės ženklai, patentai, rūšys arba konkreti kilmės vieta ar gamybos būdas, jei dėl to tam tikriems produktams ar ekonominės veiklos vykdytojams būtų sudarytos palankios sąlygos arba dėl to jie būtų atmesti.

Išimties tvarka pateikti tokią nuorodą leidžiama, jei neįmanoma pakankamai tiksliai ir aiškiai apibūdinti sutarties dalyko. Tokia nuoroda pateikiama kartu su žodžiais „arba lygiavertis“.

18. Atmetimo ir atrankos kriterijai

18.1. 139 straipsnio tikslu perkančioji organizacija priima Direktyvoje 2014/24/ES nurodytą Europos bendrąjį viešųjų pirkimų dokumentą (EBVPD) arba, jei tai neįmanoma, pasirašytą priesaikos deklaraciją su nurodyta data.

Ekonominės veiklos vykdytojas gali pakartotinai naudoti ankstesnėje procedūroje jau naudotą EBVPD arba pasirašytą priesaikos deklaraciją su nurodyta data, su sąlyga, kad jis patvirtina, kad tame dokumente pateikta informacija tebėra teisinga.

Potencialus konkurso laimėtojas per perkančiosios organizacijos nustatytą terminą ir iki pirkimo sutarties skyrimo pateikia įrodymus, kad jis nėra patekęs į vieną iš 138 straipsnio 1 dalyje nurodytų situacijų, dėl kurių draudžiama dalyvauti procedūroje, ir kuriais patvirtinamas EBVPD arba priesaikos deklaracija, šiais atvejais:

a) Sąjungos institucijų skiriamų sutarčių, kurių vertė yra lygi 178 straipsnio 1 dalyje nurodytoms riboms arba didesnė, atveju;

b) nukrypstant nuo šios pastraipos a punkto, sutarčių išorės veiksmų srityje, kurių vertė yra lygi 39.2 punkto a papunktyje nustatytoms riboms arba jas viršija, ir 300 000 EUR arba didesnės vertės sutarčių, kurias skiria Sąjungos delegacijos arba kurios skiriamos dėl Sąjungos delegacijų trečiosiose šalyse interesų, atveju.

Nukrypstant nuo trečios pastraipos, laikantis 163 straipsnio 6 dalyje nustatytų sąlygų, ypatingos skubos situacijos, susidariusios dėl krizės, atveju perkančioji organizacija gali reikalauti, kad potencialus konkurso laimėtojas per pagrįstą laikotarpį po sprendimo dėl sutarties sudarymo, tačiau prieš pasirašant sutartį, pateiktų trečioje pastraipoje nurodytus įrodymus.

18.2. Perkančioji organizacija pirkimo dokumentuose nurodo atrankos kriterijus, minimalius pajėgumų lygius ir reikalaujamus pateikti tų pajėgumų įrodymus. Visi reikalavimai yra susiję su sutarties dalyku ir jam proporcingi.

Perkančioji organizacija pirkimo dokumentuose nurodo, kaip ekonominės veiklos vykdytojų grupės turi atitikti atrankos kriterijus, atsižvelgiant į 18.6 punktą.

Jei sutartis dalijama į kelias pirkimo dalis, perkančioji organizacija gali nustatyti kiekvienai pirkimo daliai taikomus reikalavimus dėl minimalių pajėgumų lygių. Jei tam pačiam rangovui paskiriamos kelios pirkimo dalys, perkančioji organizacija gali nustatyti papildomus reikalavimus dėl minimalių pajėgumų lygių.

18.3. Kalbant apie pajėgumą vykdyti profesinę veiklą, perkančioji organizacija gali reikalauti, kad ekonominės veiklos vykdytojas tenkintų bent vieną iš šių sąlygų:

a) būtų įregistruotas atitinkamame profesinės arba komercinės veiklos vykdytojų registre, išskyrus jei komercinės veiklos vykdytojas yra tarptautinė organizacija;

b) paslaugų sutarčių atveju turėtų konkretų leidimą, įrodantį, kad jam leidžiama vykdyti sutartį jo įsisteigimo valstybėje, arba būtų konkrečios profesinės organizacijos narys.

18.4. Priimdama prašymus leisti dalyvauti procedūroje arba pasiūlymus, perkančioji organizacija priima EBVPD arba, jei tai neįmanoma, priesaikos deklaraciją, kurioje pareiškiama, kad kandidatas arba konkurso dalyvis atitinka atrankos kriterijus. EBVPD arba priesaikos deklaracijos galima nereikalauti labai mažos vertės sutarčių atveju.

Perkančioji organizacija gali bet kuriuo procedūros metu paprašyti konkurso dalyvių ir kandidatų pateikti atnaujintą deklaraciją arba visus patvirtinamuosius dokumentus ar jų dalį, jei tai yra būtina tinkamai procedūros eigai užtikrinti.

Perkančioji organizacija reikalauja, kaip nurodyta pirkimo specifikacijose, kad kandidatai arba konkurso dalyviai pateiktų naujausius patvirtinamuosius dokumentus, arba reikalauja, kad potencialus konkurso laimėtojas iki sprendimo dėl sutarties skyrimo priėmimo pateiktų naujausius patvirtinamuosius dokumentus, išskyrus atvejus, kai ji jau yra juos gavusi per kitą procedūrą, jei jie dar nepasenę, arba atvejus, kai ji gali nemokamai su jais susipažinti nacionalinėje duomenų bazėje.

Nukrypstant nuo ***šios dalies*** trečios pastraipos, laikantis 163 straipsnio 6 dalyje nustatytų sąlygų, ypatingos skubos situacijos, susidariusios dėl krizės, atveju perkančioji organizacija gali reikalauti, kad potencialus konkurso laimėtojas per pagrįstą laikotarpį po sprendimo dėl sutarties sudarymo, tačiau prieš pasirašant sutartį, pateiktų ***šios dalies trečioje pastraipoje*** nurodytus įrodymus.

Perkančioji organizacija reikalauja, kad ekonominės veiklos vykdytojai ir, kai tinkama, subjektai, kurių pajėgumu ekonominės veiklos vykdytojas ketina remtis, taip pat numatomi subrangovai pasirašytų priesaikos deklaraciją, kuria patvirtinama, kad nėra profesinio interesų konflikto, o perkančiosios organizacijos prašymu prireikus pateiktų visą susijusią informaciją.

18.5. Perkančioji organizacija, remdamasi savo atliktu rizikos įvertinimu, gali nuspręsti nereikalauti pateikti ekonominės veiklos vykdytojų teisinių, reguliavimo, finansinių, ekonominių, techninių ir profesinių pajėgumų įrodymų šiais atvejais:

a) jei vykdomos procedūros, per kurias Sąjungos institucijos savo sąskaita skiria sutartis, kurių vertė neviršija 178 straipsnio 1 dalyje nurodytų vertės ribų;

b) jei vykdomos procedūros, per kurias skiriamos išorės veiksmų srities sutartys, kurių vertė neviršija 181 straipsnio 1 dalyje nurodytų vertės ribų;

c) jei vykdomos procedūros skiriant sutartis pagal 11.1 punkto antros pastraipos b ir e papunkčius, f papunkčio i ir iv punktus bei h ir ***l*** papunkčius.

Jei perkančioji organizacija nusprendžia nereikalauti pateikti ekonominės veiklos vykdytojų teisinių, reguliavimo, finansinių, ekonominių, techninių ir profesinių pajėgumų įrodymų, išankstinis finansavimas nėra teikiamas, išskyrus tinkamai pagrįstus atvejus.

18.6. Ekonominės veiklos vykdytojas, kai tikslinga ir konkrečios sutarties atveju gali pasikliauti kitų subjektų pajėgumais, nepriklausomai nuo to, koks yra ryšių, siejančių jį su tais subjektais, teisinis pobūdis. Tokiu atveju ekonominės veiklos vykdytojas perkančiajai organizacijai turi įrodyti, kad jis turės sutarčiai vykdyti būtinus išteklius, pateikdamas atitinkamą tų subjektų įsipareigojimą.

Kalbant apie techninius ir profesinius kriterijus, ekonominės veiklos vykdytojas pasikliauja kitų subjektų pajėgumais tik tuo atveju, jei šie subjektai atliks darbus ar teiks paslaugas, kuriems tie pajėgumai būtini.

Jei ekonominės veiklos vykdytojas pasikliauja kitų subjektų pajėgumais, kad įrodytų, jog atitinka kriterijus, susijusius su ekonominiu ir finansiniu pajėgumu, perkančioji organizacija gali reikalauti, kad ekonominės veiklos vykdytojas ir tie subjektai būtų bendrai atsakingi už sutarties vykdymą.

Perkančioji organizacija gali paprašyti konkurso dalyvio pateikti informaciją apie bet kurią sutarties dalį, kurią jis ketina pavesti subrangovams, ir apie subrangovų tapatybę.

Jei darbai atliekami arba paslaugos teikiamos tam tikrame objekte tiesiogiai prižiūrint perkančiajai organizacijai, ši pareikalauja rangovo nurodyti visų prie sutarties vykdymo prisidedančių subrangovų pavadinimus, kontaktinius duomenis ir įgaliotuosius jų atstovus, įskaitant informaciją apie bet kokius subrangovų pasikeitimus.

18.7. Perkančioji organizacija patikrina, ar subjektai, kurių pajėgumais ekonominės veiklos vykdytojas ketina remtis, nesvarbu, ar tai būtų subrangovai, ar ne, atitinka nustatytus atrankos kriterijus.

Perkančioji organizacija pareikalauja ekonominės veiklos vykdytojo pakeisti atitinkamo atrankos kriterijaus neatitinkantį subjektą ar subrangovą.

18.8. Darbų pirkimo sutarčių, paslaugų sutarčių ir vietos parinkimo ar montavimo operacijų pagal prekių pirkimo sutartį atveju perkančioji organizacija gali reikalauti, kad tam tikras pagrindines užduotis tiesiogiai atliktų pats konkurso dalyvis, arba, jei pasiūlymą teikia ekonominės veiklos vykdytojų grupė, tos grupės dalyvis.

18.9. Perkančioji organizacija nereikalauja, kad ekonominės veiklos vykdytojų grupė būtų tam tikros teisinės formos, kad galėtų pateikti pasiūlymą ar prašymą leisti dalyvauti procedūroje, bet atrinktos grupės gali būti paprašyta įgyti tam tikrą teisinę formą, kai jai bus paskirta sutartis, jei toks pokytis bus būtinas sutarčiai tinkamai vykdyti.

19. Ekonominis ir finansinis pajėgumas

19.1. Siekdama užtikrinti, kad ekonominės veiklos vykdytojai turėtų sutarčiai vykdyti būtiną ekonominį ir finansinį pajėgumą, perkančioji organizacija gali visų pirma reikalauti, kad:

a) ekonominės veiklos vykdytojų metinė apyvarta, įskaitant apyvartą srityje, kurią apima sutartis, būtų bent tam tikro nustatyto minimalaus dydžio;

b) ekonominės veiklos vykdytojai teiktų su metinėmis finansinėmis ataskaitomis susijusią informaciją, rodančią turto ir įsipareigojimų santykius;

c) ekonominės veiklos vykdytojai pasirūpintų tinkamo lygio profesinės rizikos civilinės atsakomybės draudimu.

Pirmos pastraipos a punkto tikslais nustatomas minimalus metinės apyvartos dydis neviršija numatomos metinės sutarties vertės daugiau kaip dvigubai, išskyrus tinkamai pagrįstus su pirkimo pobūdžiu susijusius atvejus, kuriuos perkančioji organizacija paaiškina pirkimo dokumentuose.

Pirmos pastraipos b punkto tikslais perkančioji organizacija pirkimo dokumentuose paaiškina tokių santykių nustatymo metodus ir kriterijus.

19.2. Dinaminių pirkimo sistemų atveju, remiantis numatoma maksimalia sutarčių, kurios bus skirtos pagal tą sistemą, verte, apskaičiuojama maksimali metinė apyvarta.

19.3. Perkančioji organizacija pirkimo dokumentuose nurodo ekonominės veiklos vykdytojo pateiktinus jo ekonominio ir finansinio pajėgumo įrodymus. Visų pirma ji gali prašyti pateikti vieną ar daugiau iš šių dokumentų:

a) atitinkamas bankų pažymas arba, kai tinkama, atitinkamo profesinės civilinės atsakomybės draudimo įrodymą;

b) paskutinių trejų finansinių metų, kurių sąskaitos jau uždarytos, arba trumpesnio laikotarpio finansines ataskaitas arba jų išrašus;

c) pažymą apie ekonominės veiklos vykdytojo bendrą apyvartą ir, kai tikslinga, apyvartą srityje, kurią apima sutartis, per ne ilgesnį kaip paskutiniai treji finansiniai metai, kurių duomenys turimi, laikotarpį.

Jei ekonominės veiklos vykdytojas dėl pagrįstos priežasties negali pateikti perkančiosios organizacijos prašomų dokumentų, savo ekonominį ir finansinį pajėgumą jis gali įrodyti bet kokiu kitu dokumentu, kurį perkančioji organizacija laiko tinkamu.

20. Techninis ir profesinis pajėgumas

20.1. Perkančioji organizacija, vadovaudamasi 20.2–20.5 punktais, patikrina, ar kandidatai arba konkurso dalyviai atitinka minimaliuosius atrankos kriterijus, susijusius su techniniu ir profesiniu pajėgumu. Perkančioji organizacija taip pat įvertina, ar nesama 20.6 punkte nurodyto profesinio interesų konflikto, remdamasi profesinio interesų konflikto deklaracija ir, atitinkamais atvejais, pagal 18.4 punktą jos prašyta pateikti papildoma informacija.

20.2. Perkančioji organizacija pirkimo dokumentuose nurodo ekonominės veiklos vykdytojo pateiktinus techninio ir profesinio pajėgumo įrodymus. Visų pirma ji gali prašyti pateikti vieną ar daugiau iš šių dokumentų:

a) jei perkami darbai, prekės, kurių tiekimas apima vietos parinkimo ar montavimo operacijas, arba paslaugos – informaciją apie už atitinkamą veiklą atsakingų asmenų išsilavinimą ir profesinę kvalifikaciją, įgūdžius, patirtį ir kompetenciją;

b) sąrašą, kuriame nurodoma:

i) per pastaruosius trejus metus suteiktos pagrindinės paslaugos ir pristatytos prekės, taip pat sumos, datos ir viešieji ar privatieji klientai, o paprašius prie šio sąrašo pridedamos klientų išduotos pažymos;

ii) per pastaruosius penkerius metus atlikti darbai kartu su sertifikatais, patvirtinančiais, kad svarbiausi darbai buvo įvykdyti tinkamai;

c) pažymą apie ekonominės veiklos vykdytojo turimą techninę įrangą, įrankius ar įrenginius, kuriuos jis gali naudoti paslaugų ar darbų pirkimo sutarčiai vykdyti;

d) ekonominės veiklos vykdytojo turimos kokybei užtikrinti skirtos techninės įrangos ir priemonių aprašymą ir tyrinėjimo bei mokslinių tyrimų įrenginių, kuriais jis gali naudotis, aprašymą;

e) ekonominės veiklos vykdytojui tiesiogiai priklausančių arba nepriklausančių techninių darbuotojų arba techninių įstaigų, kurių paslaugomis jis gali naudotis, visų pirma darbuotojų arba įstaigų, atsakingų už kokybės kontrolę, sąrašą;

f) jei perkamos prekės pavyzdžius, aprašymus arba autentiškas fotografijas, arba pripažintos kompetencijos oficialių kokybės kontrolės institucijų arba agentūrų išduotus sertifikatus, kuriais patvirtinama, kad prekės atitinka aiškiai nurodytas technines specifikacijas arba standartus;

g) jei perkami darbai ar paslaugos – pažymą, kurioje nurodomas vidutinis metinis ekonominės veiklos vykdytojo darbuotojų skaičius ir vadovaujančių darbuotojų skaičius per paskutinius trejus metus;

h) tiekimo grandinės valdymo ir lokalizavimo sistemų, kurias ekonominės veiklos vykdytojas galės taikyti vykdydamas sutartį, apibūdinimą;

i) aplinkosaugos vadybos priemonių, kurias ekonominės veiklos vykdytojas galės taikyti vykdydamas sutartį, apibūdinimą.

Pirmos pastraipos b punkto i papunkčio tikslais, tais atvejais, kai to reikia, kad būtų užtikrintas tinkamas konkurencijos lygis, perkančioji organizacija gali nurodyti, kad bus atsižvelgiama į atitinkamų prekių ar paslaugų, pristatytų ar suteiktų anksčiau nei prieš trejus metus, įrodymus.

Pirmos pastraipos b punkto ii papunkčio tikslais, tais atvejais, kai to reikia, kad būtų užtikrintas tinkamas konkurencijos lygis, perkančioji organizacija gali nurodyti, kad bus atsižvelgiama į atitinkamų darbų, atliktų anksčiau nei prieš penkerius metus, įrodymus.

20.3. Jei tiektinos prekės ar teiktinos paslaugos yra sudėtingos arba jei išimtiniais atvejais jų reikia specialiam tikslui, techninio ir profesinio pajėgumo įrodymus galima gauti atlikus patikrinimą; jį atlieka perkančioji organizacija arba jos vardu – valstybės, kurioje įsisteigęs ekonominės veiklos vykdytojas, oficiali kompetentinga institucija, jei ji sutinka tai padaryti. Tikrinamas tiekėjo techninis bei gamybinis pajėgumas ir prireikus jo tyrinėjimo ir mokslinių tyrimų įrenginiai bei kokybės kontrolės priemonės.

20.4. Jei perkančioji organizacija reikalauja pateikti nepriklausomų įstaigų parengtus sertifikatus, kuriais patvirtinama, kad ekonominės veiklos vykdytojas laikosi tam tikrų kokybės užtikrinimo standartų, įskaitant prieinamumo neįgaliesiems standartus, ji nurodo kokybės užtikrinimo sistemas, pagrįstas atitinkamomis akredituotų įstaigų sertifikuotomis Europos standartų serijomis. Perkančioji organizacija taip pat priima kitus lygiaverčių kokybės užtikrinimo priemonių įrodymus, pateikiamus ekonominės veiklos vykdytojo, kuris įrodo, kad negali gauti tokių sertifikatų arba neturi galimybės jų gauti per atitinkamą laikotarpį dėl priežasčių, nepriklausančių nuo to ekonominės veiklos vykdytojo, jei šis įrodo, kad siūlomos kokybės užtikrinimo priemonės atitinka reikalaujamus kokybės užtikrinimo standartus.

20.5. Jei perkančioji organizacija reikalauja pateikti nepriklausomų įstaigų parengtus sertifikatus, kuriais patvirtinama, kad ekonominės veiklos vykdytojas laikosi tam tikrų aplinkosaugos vadybos sistemų arba standartų, ji nurodo Europos Sąjungos aplinkosaugos vadybos ir audito sistemą arba kitas aplinkosaugos vadybos sistemas, pripažintas pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 1221/2009[7] 45 straipsnį, arba kitus aplinkosaugos vadybos

[7] 2009 m. lapkričio 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1221/2009 dėl organizacijų savanoriško Bendrijos aplinkosaugos vadybos ir audito sistemos (EMAS)

standartus, pagrįstus atitinkamais akredituotų įstaigų nustatytais Europos arba tarptautiniais standartais. Jei ekonominės veiklos vykdytojas įrodo, kad negalėjo gauti tokių sertifikatų arba neturėjo galimybės jų gauti per atitinkamą laikotarpį dėl priežasčių, nepriklausančių nuo to ekonominės veiklos vykdytojo, perkančioji organizacija taip pat priima kitus aplinkosaugos vadybos priemonių taikymo įrodymus, jei ekonominės veiklos vykdytojas įrodo, jog tos priemonės yra lygiavertės priemonėms, reikalaujamoms pagal taikytiną aplinkosaugos vadybos sistemą ar standartą.

taikymo, panaikinantis Reglamentą (EB) Nr. 761/2001 ir Komisijos sprendimus 2001/681/EB bei 2006/193/EB (OL L 342, 2009 12 22, p. 1).

20.6. Jei perkančioji organizacija nustatė, kad ekonominės veiklos vykdytojui kyla profesinis interesų konfliktas, kuris gali neigiamai paveikti sutarties vykdymą, ji gali padaryti išvadą, kad ekonominės veiklos vykdytojas neturi reikiamo profesinio pajėgumo, kad galėtų įvykdyti sutartį laikydamasis atitinkamo kokybės standarto.

21. Skyrimo kriterijai

21.1. Kokybės kriterijai gali apimti tokius elementus kaip techniniai privalumai, estetinės ir funkcinės charakteristikos, prieinamumas, tinkamumas visiems naudotojams, socialinės, aplinkosauginės ir inovacinės charakteristikos, gamybos, tiekimo (teikimo) ir prekybos arba bet koks kitas konkretus procesas, susijęs su bet kuriuo darbų, prekių ar paslaugų gyvavimo ciklo etapu; sutartį vykdyti paskirtų darbuotojų darbo organizavimas, kvalifikacija ir patirtis tais atvejais, kai paskirtų darbuotojų kokybė gali daryti didelį poveikį sutarties vykdymo lygiui; garantinis aptarnavimas, techninė pagalba arba pristatymo sąlygos, tokios kaip pristatymo data, procesas ir laikotarpis arba užbaigimo laikotarpis.

21.2. Perkančioji organizacija pirkimo dokumentuose nurodo lyginamuosius svorius, kuriuos ji suteikia kiekvienam pasirinktam kriterijui, kad nustatytų ekonomiškai naudingiausią pasiūlymą, išskyrus atvejus, kai taikomas mažiausios kainos metodas. Tie lyginamieji svoriai gali būti išreikšti intervalais, nurodant atitinkamą maksimalią intervalo apimtį.

Kainos ar sąnaudų kriterijui suteikiamas lyginamasis svoris, palyginti su kitais kriterijais, negali būti toks, kad būtų visiškai panaikinta kainos ar sąnaudų reikšmė.

Jei dėl objektyvių priežasčių lyginamųjų svorių suteikti neįmanoma, perkančioji organizacija kriterijus nurodo svarbos mažėjimo tvarka.

21.3. Perkančioji organizacija gali nustatyti minimalius kokybės lygius. Pasiūlymai, kurių kokybė nesiekia tų lygių, yra atmetami.

21.4. Gyvavimo ciklo sąnaudos apima visas toliau nurodytas išlaidas ar jų dalį (tiek, kiek reikia) per visą darbų, prekių ar paslaugų gyvavimo ciklą:

a) perkančiosios organizacijos ar kitų naudotojų patiriamas išlaidas, kaip antai:

i) su įsigijimu susijusias išlaidas;

ii) naudojimo, pavyzdžiui, energijos ir kitų išteklių vartojimo, išlaidas;

iii) priežiūros išlaidas;

iv) gyvavimo ciklo pabaigos išlaidas, kaip antai surinkimo ir perdirbimo išlaidas;

b) išlaidas, susijusias su išoriniu darbų, prekių ar paslaugų poveikiu aplinkai per jų gyvavimo ciklą, jei įmanoma nustatyti ir patikrinti šio poveikio piniginę vertę.

21.5. Jei perkančioji organizacija išlaidas įvertina taikydama gyvavimo ciklo sąnaudų vertinimo metodą, ji pirkimo dokumentuose nurodo, kokius duomenis turi pateikti konkurso dalyviai, ir metodą, pagal kurį ji, remdamasi tais duomenimis, vertins gyvavimo ciklo sąnaudas.

Su išoriniu poveikiu aplinkai susijusių išlaidų vertinimo metodas atitinka šias sąlygas:

a) jis yra pagrįstas objektyviai patikrinamais ir nediskriminaciniais kriterijais;

b) jis prieinamas visoms suinteresuotosioms šalims;

c) ekonominės veiklos vykdytojams neturi būti per sunku pateikti reikalaujamus duomenis.

Kai taikytina, perkančioji organizacija taiko Direktyvos 2014/24/ES XIII priede išvardytuose Sąjungos teisės aktuose numatytus privalomus bendrus gyvavimo ciklo sąnaudų apskaičiavimo metodus.

22. Elektroninių aukcionų naudojimas

22.1. Perkančioji organizacija gali naudoti elektroninius aukcionus, kuriuose pasiūlomos naujos sumažintos kainos arba tam tikrų pasiūlymų elementų naujos vertės.

Perkančioji organizacija rengia elektroninį aukcioną kaip kartojamąjį elektroninį procesą, kuris vyksta iš pradžių išsamiai įvertinus pasiūlymus, ir suteikia galimybę juos išdėstyti eilės tvarka taikant automatinius vertinimo metodus.

22.2. Jei vykdomas atviras ar ribotas konkursas arba konkurso procedūra su derybomis, perkančioji organizacija gali nuspręsti, kad tais atvejais, kai pirkimo dokumentuose įmanoma nustatyti tikslias sąlygas, prieš skiriant viešojo pirkimo sutartį yra rengiamas elektroninis aukcionas.

Elektroninis aukcionas gali būti rengiamas skelbiant varžymosi atnaujinimą preliminariosios sutarties šalims, kaip nurodyta 1.3 punkto antros pastraipos b papunktyje, taip pat skelbiant konkursą, kurio tikslas – skirti sutartis taikant 9 dalyje nurodytą dinaminę pirkimo sistemą.

Elektroninis aukcionas grindžiamas vienu iš 170 straipsnio 4 dalyje nustatytų sutarties skyrimo metodų.

22.3. Rengti elektroninį aukcioną nusprendusi perkančioji organizacija tai nurodo skelbime apie pirkimą.

Pirkimo dokumentuose nurodoma:

a) elementų vertės, kurios bus elektroninio aukciono objektas, jei tuos elementus galima įvertinti kiekybiškai ir išreikšti skaičiais arba procentiniais dydžiais;

b) verčių, kurios gali būti pasiūlytos, ribos, nustatytos atsižvelgiant į specifikacijas, susijusias su sutarties dalyku;

c) informacija, kuri bus pateikta konkurso dalyviams vykstant elektroniniam aukcionui ir, kai taikytina, laikas, kada ji bus pateikta;

d) su elektroninio aukciono procesu susijusi atitinkama informacija, įskaitant informaciją apie tai, ar šį procesą sudarys keli etapai, ir apie tai, kuriuo iš 22.7 punkte nustatytų būdų jis bus užbaigtas;

e) sąlygos, kuriomis konkurso dalyviai galės teikti pasiūlymus, ir visų pirma, kai tinkama, reikalausimi minimalūs skirtumai tarp teikiamų pasiūlymų;

f) atitinkama informacija, susijusi su naudojama elektronine įranga ir ryšio priemonėmis ir techninėmis specifikacijomis.

22.4. Visi priimtinus pasiūlymus pateikę konkurso dalyviai vienu metu elektroniniu būdu pakviečiami dalyvauti elektroniniame aukcione prisijungiant prie sistemos pagal pateiktas instrukcijas. Kvietime nurodoma elektroninio aukciono pradžios data ir laikas.

Elektroninis aukcionas gali vykti keliais vienas po kito einančiais etapais. Elektroninis aukcionas prasideda ne anksčiau kaip po dviejų darbo dienų nuo kvietimų išsiuntimo dienos.

22.5. Prie kvietimo pridedami atitinkamo pasiūlymo išsamaus vertinimo rezultatai.

Kvietime taip pat nurodoma matematinė formulė, kuri turi būti naudojama elektroniniame aukcione naujam eiliškumui automatiniu būdu nustatyti remiantis pateiktomis naujomis kainomis ir (arba) naujomis vertėmis. Ši formulė apima visų kriterijų, nustatytų ekonomiškai

naudingiausiam pasiūlymui išrinkti, lyginamuosius svorius, nurodytus pirkimo dokumentuose. Tuo tikslu visi intervalai iš anksto sumažinami iki nustatytos vertės.

Jei leidžiama teikti alternatyvius pasiūlymus, kiekvienam jų pateikiama atskira formulė.

22.6. Kiekvienu elektroninio aukciono etapu perkančioji organizacija visiems konkurso dalyviams iš karto pateikia bent tą informaciją, kurios pakanka, kad jie bet kuriuo metu galėtų nustatyti savo santykinę vietą pasiūlymų eilėje. Ji taip pat gali, jei tai buvo nurodyta anksčiau, teikti kitą informaciją apie kitas pasiūlytas kainas ar vertes ir skelbti konkurso dalyvių konkrečiame aukciono etape skaičių. Tačiau ji nė viename elektroninio aukciono etape neatskleidžia konkurso dalyvių tapatybių.

22.7. Perkančioji organizacija baigia elektroninį aukcioną vienu ar daugiau iš šių būdų:

a) iš anksto nurodytą dieną ir laiku;

b) kai nebegauna naujų kainų arba naujų verčių pasiūlymų, atitinkančių minimalių skirtumų reikalavimus, su sąlyga, kad ji anksčiau yra nurodžiusi laiką, kuris turi praeiti nuo paskutinio pasiūlymo pateikimo iki elektroninio aukciono pabaigos;

c) kai baigiasi visi anksčiau nurodyti aukciono etapai.

22.8. Užbaigusi elektroninį aukcioną, perkančioji organizacija skiria sutartį remdamasi elektroninio aukciono rezultatais.

23. Neįprastai mažos kainos pasiūlymai

23.1. Jei dėl konkrečios sutarties pateiktame pasiūlyme yra nurodyta neįprastai maža kaina ar neįprastai mažos sąnaudos, perkančioji organizacija raštu paprašo pateikti išsamesnės informacijos apie, jos nuomone, svarbias kainos ar sąnaudų sudedamąsias dalis ir suteikia konkurso dalyviui galimybę pateikti pastabas.

Perkančioji organizacija gali visų pirma atsižvelgti į pastabas, susijusias su:

a) gamybos proceso, paslaugų teikimo arba statybos metodo ekonomika;

b) pasirinktais techniniais sprendimais arba ypač palankiomis sąlygomis, prieinamomis konkurso dalyviui;

c) pasiūlymo originalumu;

d) tuo, kad konkurso dalyvis laikosi aplinkos apsaugos, socialinės ir darbo teisės srityse taikytinų pareigų;

e) tuo, kad subrangovai laikosi aplinkos apsaugos, socialinės ir darbo teisės srityse taikytinų pareigų;

f) konkurso dalyvio galimybe gauti valstybės pagalbą pagal taikytinas taisykles.

23.2. Perkančioji organizacija atmeta pasiūlymą tik tuo atveju, jei pateiktais įrodymais nėra tinkamai paaiškinama, kodėl pasiūlyme nurodyta maža kaina ar sąnaudos.

Perkančioji organizacija atmeta pasiūlymą, jei nustato, kad jame nurodyta kaina yra neįprastai maža dėl to, kad pasiūlymas neatitinka aplinkos apsaugos, socialinės ir darbo teisės srityse taikytinų pareigų.

23.3. Jei perkančioji organizacija nustato, kad pasiūlyme nurodyta kaina yra neįprastai maža dėl to, kad konkurso dalyvis yra gavęs valstybės pagalbą, ji gali atmesti pasiūlymą vien dėl tos priežasties tik tuo atveju, jei konkurso dalyvis per perkančiosios organizacijos nustatytą pakankamą laikotarpį negali įrodyti, kad ta pagalba buvo suderinama su vidaus rinka, kaip apibrėžta SESV 107 straipsnyje.

24. Pasiūlymų ir prašymų leisti dalyvauti procedūroje priėmimo terminai

24.1. Jei pasiūlymai gali būti parengti tik apsilankius vietoje arba vietoje susipažinus su dokumentais, kuriais patvirtinami pirkimo dokumentai, nustatomi ilgesni nei šiame punkte nustatyti minimalūs terminai.

Terminai pratęsiami penkiomis dienomis bet kuriuo iš šių atvejų:

a) perkančioji organizacija nesuteikia tiesioginės nemokamos elektroninės prieigos prie pirkimo dokumentų;

b) skelbimas apie pirkimą skelbiamas pagal 4.2 punkto b papunktį.

24.2. Atvirų konkursų atveju pasiūlymų priėmimo terminas yra ne trumpesnis kaip 37 dienos nuo skelbimo apie pirkimą išsiuntimo dienos.

24.3. Ribotų konkursų, konkurencinio dialogo vykdant konkurso procedūras su derybomis, dinaminių pirkimo sistemų ir inovacijų partnerystės atveju prašymų leisti dalyvauti procedūroje priėmimo terminas yra ne trumpesnis kaip 32 dienos nuo skelbimo apie pirkimą išsiuntimo dienos. Kai pagal dinaminę pirkimo sistemą išsiunčiamas kvietimas teikti pasiūlymus dėl pirmojo konkretaus pirkimo taikant dinaminę pirkimo sistemą, nebetaikomi jokie tolesni prašymų dalyvauti priėmimo laikotarpiai.

24.4. Ribotų konkursų ir konkurso procedūrų su derybomis atveju pasiūlymų priėmimo terminas yra ne trumpesnis kaip 30 dienų nuo kvietimo teikti pasiūlymus išsiuntimo dienos.

24.5. Dinaminės pirkimo sistemos atveju pasiūlymų priėmimo terminas yra ne trumpesnis kaip 10 dienų nuo kvietimo teikti pasiūlymus išsiuntimo dienos.

24.6. Procedūrų, vykdomų po 13.1 punkte nurodyto kvietimo pareikšti susidomėjimą, atveju:

a) jei vykdoma 13.1 punkto a papunktyje ir 13.3 punkto b papunkčio i papunktyje nurodyta procedūra, pasiūlymų priėmimo terminas yra ne trumpesnis kaip 10 dienų nuo kvietimo teikti pasiūlymus išsiuntimo dienos;

b) jei vykdoma 13.3 punkto b papunkčio ii papunktyje nurodyta dviejų etapų procedūra, prašymų leisti dalyvauti procedūroje ir pasiūlymų priėmimo terminai yra ne trumpesni kaip 10 dienų.

24.7. Atvirų arba ribotų konkursų atveju perkančioji organizacija gali sutrumpinti pasiūlymų priėmimo terminus penkiomis dienomis, jei ji sutinka su tuo, kad pasiūlymus būtų galima teikti elektroniniu būdu.

25. Galimybė susipažinti su pirkimo dokumentais ir papildomos informacijos pateikimo terminas

25.1. Perkančioji organizacija nuo skelbimo apie pirkimą paskelbimo dienos arba, jei vykdoma procedūra be skelbimo apie pirkimą arba 13 punkte nurodyta procedūra, nuo kvietimo teikti pasiūlymus išsiuntimo dienos suteikia tiesioginę nemokamą elektroninę prieigą prie pirkimo dokumentų.

Pagrįstais atvejais perkančioji organizacija gali perduoti pirkimo dokumentus kitomis savo nurodytomis priemonėmis, jei tiesioginė elektroninė prieiga nėra galima dėl techninių priežasčių arba jei pirkimo dokumentuose pateikiama konfidencialaus pobūdžio informacija. Tokiais atvejais, išskyrus 26.1 punkte numatytus skubos atvejus, taikoma 24.1 punkto antra pastraipa.

Perkančioji organizacija gali nustatyti ekonominės veiklos vykdytojams reikalavimus, kurių tikslas – apsaugoti pirkimo dokumentuose pateikiamos informacijos konfidencialumą. Ji paskelbia tuos reikalavimus ir informaciją apie tai, kaip galima susipažinti su atitinkamais pirkimo dokumentais.

25.2. Perkančioji organizacija kuo skubiau vienu metu raštu pateikia visiems suinteresuotiems ekonominės veiklos vykdytojams su pirkimo dokumentais susijusią papildomą informaciją.

Perkančioji organizacija neprivalo atsakyti į papildomos informacijos prašymus, pateiktus likus mažiau kaip šešioms darbo dienoms iki pasiūlymų priėmimo termino pabaigos.

25.3. Perkančioji organizacija pratęsia pasiūlymų priėmimo terminą, jei:

a) ji nepateikė papildomos informacijos ne vėliau kaip likus šešioms dienoms iki pasiūlymų priėmimo termino pabaigos, nors ekonominės veiklos vykdytojas paprašė pateikti papildomos informacijos tinkamu laiku;

b) ji padaro esminių pakeitimų pirkimo dokumentuose.

26. Terminai skubos atvejais

26.1. Jei tinkamai pagrįstos skubos atvejais praktiškai nebeįmanoma laikytis atviriems arba ribotiems konkursams 24.2 ir 24.3 punktuose nustatytų minimalių terminų, perkančioji organizacija gali nustatyti:

a) atviriems konkursams taikomą prašymų leisti dalyvauti procedūroje arba pasiūlymų priėmimo terminą, kuris yra ne trumpesnis kaip 15 dienų nuo skelbimo apie pirkimą išsiuntimo dienos;

b) ribotiems konkursams taikomą pasiūlymų priėmimo terminą, kuris yra ne trumpesnis kaip 10 dienų nuo kvietimo teikti pasiūlymus išsiuntimo dienos.

26.2. Skubos atvejais 25.2 punkto pirmoje pastraipoje ir 25.3 punkto a papunktyje nustatytas terminas yra keturios dienos.

27. Elektroniniai katalogai

27.1. Jei reikalaujama naudoti elektronines ryšio priemones, perkančioji organizacija gali reikalauti, kad pasiūlymai būtų teikiami elektroninio katalogo formatu arba kad į juos būtų įtrauktas elektroninis katalogas.

27.2. Jei pasiūlymus leidžiama arba reikalaujama teikti elektroninių katalogų forma, perkančioji organizacija:

a) nurodo tai skelbime apie pirkimą;

b) pirkimo dokumentuose pateikia visą būtiną informaciją, susijusią su katalogo formatu, naudojama elektronine įranga ir techninio ryšio priemonėmis bei specifikacijomis.

27.3. Jei po to, kai elektroninių katalogų formatu buvo pateikti pasiūlymai, sudaroma preliminarioji sutartis su keliais tiekėjais, perkančioji organizacija gali numatyti, kad skelbsimas varžymosi atnaujinimas dėl konkrečių sutarčių vyks remiantis atnaujintais katalogais vienu iš šių būdų:

a) perkančioji organizacija pakvies rangovus iš naujo pateikti savo elektroninius katalogus, pritaikytus prie atitinkamos konkrečios sutarties reikalavimų;

b) perkančioji organizacija praneš rangovams ketinanti iš jau pateiktų elektroninių katalogų surinkti informaciją, reikalingą pasiūlymams, pritaikytiems prie atitinkamos konkrečios sutarties reikalavimų, sudaryti, su sąlyga, kad apie to metodo taikymą buvo paskelbta su preliminariąja sutartimi susijusiuose pirkimo dokumentuose.

27.4. Jei taikomas 27.3 punkto b papunktyje nurodytas būdas, perkančioji organizacija nurodo rangovams dieną ir laiką, kada ji ketina surinkti informaciją, reikalingą pasiūlymams, pritaikytiems prie atitinkamos konkrečios sutarties reikalavimų, sudaryti ir suteikia rangovams galimybę nesutikti, kad informacija būtų taip renkama.

Perkančioji organizacija užtikrina, kad nuo pranešimo iki faktinio informacijos rinkimo dienos praeitų pakankamai laiko.

Prieš skirdama konkrečią sutartį, perkančioji organizacija pateikia surinktą informaciją atitinkamam rangovui, kad suteiktų jam galimybę užginčyti taip sudarytą pasiūlymą arba patvirtinti, kad jame nėra esminių klaidų.

27.5. Perkančiosios organizacijos gali skirti sutartis, sudaromas taikant dinaminę pirkimo sistemą, nustatydamos reikalavimą, kad pasiūlymai būtų pateikti elektroninio katalogo forma.

Perkančiosios organizacijos taip pat gali skirti sutartis, sudaromas taikant dinaminę pirkimo sistemą, pranešdamos kandidatams, kad ketina iš jau pateiktų elektroninių katalogų surinkti informaciją, reikalingą pasiūlymams, pritaikytiems prie atitinkamos konkrečios sutarties reikalavimų, sudaryti.

28. Vokų su pasiūlymais ir prašymais leisti dalyvauti procedūroje atplėšimas

28.1. Atviruose konkursuose vokų atplėšimo posėdyje gali dalyvauti (fiziškai arba, jei tai numatyta pirkimo dokumentuose, nuotoliniu vaizdo konferencijos būdu) konkurso dalyvių įgaliotieji atstovai.

28.2. Jei sutarties vertė yra lygi 178 straipsnio 1 dalyje nurodytoms vertės riboms arba jas viršija, atsakingas leidimus suteikiantis pareigūnas paskiria vokų su pasiūlymais atplėšimo komisiją. Remdamasis rizikos analize, leidimus suteikiantis pareigūnas gali netaikyti tos pareigos tais atvejais, kai skelbiamas varžymosi atnaujinimas pagal preliminariąją sutartį, konkrečių pirkimų taikant dinaminę pirkimo sistemą atvejais, taip pat atvejais, nurodytais 11.1 punkto antroje pastraipoje, išskyrus tos pastraipos d ir g papunkčius.

Vokų atplėšimo komisiją sudaro bent du asmenys, atstovaujantys bent dviem Sąjungos institucijos organizaciniams subjektams, kurie nėra susaistyti hierarchiniais ryšiais. Siekiant išvengti interesų konflikto, tiems asmenims taikomos 61 straipsnyje nustatytos pareigos.

Jei atstovybėse arba vietos padaliniuose, nurodytuose 153 straipsnyje arba esančiuose vienoje valstybėje narėje, nėra atskirų organizacinių subjektų, reikalavimas dėl hierarchiniais ryšiais nesusaistytų organizacinių subjektų netaikomas.

28.3. Tarpinstituciniu pagrindu pradėtos viešųjų pirkimų procedūros atveju vokų atplėšimo komisiją skiria Sąjungos institucijos, atsakingos už viešųjų pirkimų procedūrą, atsakingas leidimus suteikiantis pareigūnas.

28.4. Perkančioji organizacija bet kuriuo tinkamu būdu patikrina ir užtikrina pradinio pasiūlymo, įskaitant finansinį pasiūlymą, vientisumą ir jo gavimo datos ir laiko įrodymus, kaip numatyta 152 straipsnio 3 ir 5 dalyse.

28.5. Atvirų konkursų, per kuriuos sutartis skiriama pagal 170 straipsnio 4 dalyje nurodytus mažiausios kainos arba mažiausių sąnaudų metodus, atveju reikalavimus atitinkančiuose pasiūlymuose nurodytos kainos perskaitomos garsiai.

28.6. Už vokų atplėšimą atsakingas asmuo ar asmenys arba vokų atplėšimo komisijos nariai pasirašo rašytinį gautų vokų su pasiūlymais atplėšimo protokolą. Jame nurodomi 152 straipsnį atitikę ir jo neatitikę pasiūlymai ir pasiūlymų atmetimo priežastys, nustatytos 171 straipsnio 4 dalyje. Tas protokolas gali būti pasirašomas elektroninėje sistemoje, jei joje galima pakankamai gerai nustatyti pasirašiusiojo tapatybę.

29. Pasiūlymų ir prašymų leisti dalyvauti procedūroje vertinimas

29.1. Atsakingas leidimus suteikiantis pareigūnas gali nuspręsti, kad vertinimo komitetas pasiūlymus vertintų ir eilės tvarka išdėstytų tik pagal sutarties skyrimo kriterijus ir kad atmetimo ir atrankos kriterijai turėtų būti tikrinami kitomis atitinkamomis priemonėmis, kuriomis užtikrinamas interesų konfliktų nebuvimas.

29.2. Tarpinstituciniu pagrindu pradėtos viešųjų pirkimų procedūros atveju vertinimo komitetą skiria Sąjungos institucijos, atsakingos už viešųjų pirkimų procedūrą, atsakingas leidimus suteikiantis pareigūnas. Vertinimo komiteto sudėtis, kiek įmanoma, atitinka tarpinstitucinį viešųjų pirkimų procedūros pobūdį.

29.3. Prašymai leisti dalyvauti procedūroje ir pasiūlymai, kurie yra tinkami pagal 11.2 punktą ir nėra netinkami pagal 12.2 punktą ar nepriimtini pagal 12.3 punktą, laikomi priimtinais.

30. Vertinimo rezultatai ir sprendimas dėl sutarties skyrimo

30.1. Atlikus vertinimą parengiama vertinimo ataskaita, kurioje pateikiamas pasiūlymas dėl sutarties skyrimo. Vertinimo ataskaitoje nurodoma data ir ją pasirašo vertinimą atlikęs asmuo ar asmenys arba vertinimo komiteto nariai. Ta ataskaita gali būti pasirašoma elektroninėje sistemoje, jei joje galima pakankamai gerai nustatyti pasirašiusiojo tapatybę.

Jei vertinimo komitetui nebuvo pavesta patikrinti pasiūlymų pagal atmetimo ir atrankos kriterijus, vertinimo ataskaitą taip pat pasirašo asmenys, kuriems šią pareigą pavedė atsakingas leidimus suteikiantis pareigūnas.

30.2. Vertinimo ataskaitoje pateikiama ši informacija:

a) perkančiosios organizacijos pavadinimas bei adresas (tarpinstitucinių ir bendrų viešųjų pirkimų atveju – pagrindinės perkančiosios organizacijos adresas), ir sutarties dalykas bei vertė arba preliminariosios sutarties dalykas ir didžiausia vertė;

b) atmestų kandidatų arba konkurso dalyvių pavadinimai ir jų atmetimo priežastys, nurodant teisę dalyvauti viešuosiuose pirkimuose, 143 straipsnio 1 dalyje nurodytą situaciją arba atitinkamus atrankos kriterijus;

c) atmestų pasiūlymų sąrašas ir jų atmetimo priežastys, pateikiant kurią nors iš šių priežasčių:

i) pasiūlymas neatitinka minimaliųjų reikalavimų, nustatytų 171 straipsnio 1 dalies a punkte;

ii) pasiūlymo kokybė neatitinka 21.3 punkte nurodytų minimalių kokybės lygių;

iii) pasiūlyme pateikiama neįprastai maža kaina, kaip nurodyta 23 punkte;

d) atrinktų kandidatų arba konkurso dalyvių pavadinimai ir jų pasirinkimo priežastys;

e) į sudaromą eilę įtrauktinų konkurso dalyvių pavadinimai, jų gauti balai ir šių balų pagrindimas;

f) siūlomų kandidatų arba konkurso laimėtojų pavadinimai ir jų pasirinkimo priežastys;

g) jei žinoma, sutarties arba preliminariosios sutarties dalis, dėl kurios siūlomas rangovas ketina sudaryti subrangos sutartis su trečiosiomis šalimis.

30.3. Perkančioji organizacija priima sprendimą, kuriame numatomas bet kuris iš šių dalykų:

a) patvirtinama vertinimo ataskaita, kurioje pateikta visa 30.2 punkte išvardyta informacija, ir papildomai pateikiama ši informacija:

i) konkurso laimėtojo pavadinimas ir jo pasirinkimo priežastys, nurodant iš anksto paskelbtus atrankos ir sutarties skyrimo kriterijus; atitinkamais atvejais taip pat

nurodomos priežastys, dėl kurių nesilaikyta vertinimo ataskaitoje pateiktos rekomendacijos;

ii) derybų be išankstinio skelbimo apie pirkimą, konkurso procedūros su derybomis arba konkurencinio dialogo atveju – 11, 12 ir 40 punktuose nurodytos aplinkybės, kurios pateisina atitinkamos procedūros taikymą;

b) kai tinkama, nurodomos priežastys, kodėl perkančioji organizacija nusprendė neskirti sutarties.

30.4. Leidimus suteikiantis pareigūnas gali pateikti vertinimo ataskaitos ir sprendimo dėl sutarties skyrimo turinį viename dokumente ir jį pasirašyti bet kuriuo iš šių atvejų:

a) jei procedūros vertė yra mažesnė už 178 straipsnio 1 dalyje nurodytas vertės ribas ir jei buvo gautas tik vienas pasiūlymas;

b) jei pagal preliminariąją sutartį skelbiamas varžymosi atnaujinimas ir jei nebuvo paskirtas vertinimo komitetas;

c) punkto antros pastraipos c, e papunkčiuose, f papunkčio i ir iii papunkčiuose, h ir m papunkčiuose nurodytais atvejais, jei nebuvo paskirtas vertinimo komitetas.

30.5. Tarpinstituciniu pagrindu pradėtos viešųjų pirkimų procedūros atveju 30.3 punkte nurodytą sprendimą priima už viešųjų pirkimų procedūrą atsakinga perkančioji organizacija.

31. Informacija kandidatams ir konkurso dalyviams

31.1. Perkančioji organizacija kuo skubiau vienu metu elektroniniu būdu atskirai informuoja kiekvieną kandidatą arba konkurso dalyvį apie priimtus sprendimus dėl procedūros rezultatų užbaigus bet kurį iš šių etapų:

a) 171 straipsnio 3 dalyje nurodytais atvejais – po vokų atplėšimo etapo;

b) jei vykdoma dviem atskirais etapais rengiama viešųjų pirkimų procedūra – po to, kai priimtas sprendimas remiantis atmetimo ir atrankos kriterijais;

c) priėmus sprendimą dėl sutarties skyrimo.

Kiekvienu atveju perkančioji organizacija nurodo prašymo leisti dalyvauti procedūroje arba pasiūlymo atmetimo priežastis ir teisių gynimo priemones, kuriomis galima pasinaudoti.

Pateikdama informaciją konkurso laimėtojui, perkančioji organizacija nurodo, kad sprendimas, apie kurį pranešama, jos neįpareigoja.

pirmos pastraipos a punkte nurodytais atvejais pranešama tik tiesiogiai su sprendimu susijusiam konkurso dalyviui. pirmos pastraipos b punkte nurodytais atvejais pranešimai apie sprendimą, priimtą remiantis dinaminės pirkimo sistemos atmetimo ir atrankos kriterijais, siunčiami individualiai atitinkamiems kandidatams.

31.2. Perkančioji organizacija pateikia 173 straipsnio 3 dalyje numatytą informaciją kuo skubiau ir bet kokiu atveju ne vėliau kaip per 15 dienų nuo raštu pateikto prašymo gavimo dienos. Jei perkančioji organizacija skiria sutartis savo sąskaita, ji naudoja elektronines priemones. Konkurso dalyvis atsiųsti prašymą gali ir elektroninėmis priemonėmis.

31.3. Jei perkančioji organizacija informaciją pateikia elektroninėmis priemonėmis, laikoma, kad kandidatai arba konkurso dalyviai ją gavo, jei perkančioji organizacija gali įrodyti, kad išsiuntė ją elektroniniu adresu, nurodytu pasiūlyme arba prašyme leisti dalyvauti procedūroje.

Tokiu atveju laikoma, kad kandidatas arba konkurso dalyvis ją gavo tą dieną, kurią perkančioji organizacija ją išsiuntė.

2 SKYRIUS

Nuostatos, taikomos sutartims, kurias Sąjungos institucijos skiria savo pačių sąskaita

32. Centrinė perkančioji organizacija

32.1. Centrinė perkančioji organizacija gali atlikti bet kurią iš šių funkcijų:

a) didmenininko funkciją – pirkti ir kaupti prekes bei paslaugas ir perparduoti jas kitoms perkančiosioms organizacijoms;

b) tarpininko funkciją – skirti preliminariąsias sutartis arba valdyti dinaminio pirkimo sistemas, kuriomis gali naudotis kitos perkančiosios organizacijos, kaip paskelbta pradiniame skelbime.

32.2. Centrinė perkančioji organizacija visas viešųjų pirkimų procedūras vykdo naudodama elektronines ryšio priemones.

33. Pirkimo dalys

33.1. Kai tikslinga, jei tai techniškai įmanoma ir ekonomiška, per vieną procedūrą gali būti skiriamos kelios sutartys dėl atskirų pirkimo dalių.

33.2. Jei sutarties dalykas dalijamas į kelias pirkimo dalis, kurių kiekviena yra atskiros sutarties objektas, bendrai vertinant taikytiną vertės ribą atsižvelgiama į bendrą visų pirkimo dalių vertę.

Jei bendra visų pirkimo dalių vertė yra lygi 178 straipsnio 1 dalyje nurodytoms vertės riboms arba jas viršija, kiekvienai pirkimo daliai taikoma 166 straipsnio 1 dalis ir 167 bei 168 straipsniai.

33.3. Jei ketinama skirti kelias sutartis dėl atskirų pirkimo dalių, su kiekviena pirkimo dalimi susiję pasiūlymai vertinami atskirai. Jei tam pačiam konkurso dalyviui skiriamos kelios pirkimo dalys, gali būti pasirašoma viena šias dalis apimanti sutartis.

34. Kelių sutarčių skyrimas

34.1. Viešieji pirkimai skiriant kelias sutartis gali būti taikomi tik tuo atveju, kai tai būtina siekiant išvengti pernelyg didelio kliovimosi vienu paslaugų teikėju ypatingos svarbos prekių ar paslaugų atveju arba kai būtina, kad tapačias arba beveik tapačias paslaugas lygiagrečiai teiktų skirtingi rangovai.

34.2 Kai taikomi viešieji pirkimai skiriant kelias sutartis, sutartys skiriamos pagal tą pačią procedūrą. Atliekant bendrą vertinimą pagal taikomą ribą atsižvelgiama į bendrą visų numatomų sutarčių, susijusių su tapačiu arba beveik tapačiu dalyku, vertę.

Jei bendra visų skirtinų sutarčių vertė yra lygi 178 straipsnio 1 dalyje nurodytoms vertės riboms arba jas viršija, kiekvienai sutarčiai taikoma 166 straipsnio 1 dalis ir 167 bei 168 straipsniai.

34.3 Perkančioji organizacija pirkimo dokumentuose nurodo didžiausią skirtinų sutarčių skaičių. Sutartys, sudarytos vykdant viešąjį pirkimą skiriant kelias sutartis, skiriamos 30.2 punkto e papunktyje nurodyta eilės tvarka, ir ta pačia eilės tvarka pasirašomos, išskyrus atvejus, kai yra tinkamai pagrįstų priežasčių.

35. Sutarties vertės nustatymo tvarka

35.1. Perkančioji organizacija nustato sutarties vertę, kad nustatytų taikytinas viešinimo priemones, nurodytas 166 straipsnio 1 ir 2 dalyse, ir pasirinktų viešųjų pirkimų procedūrą, atsižvelgdama į visą mokėtiną sumą, įskaitant sumas, susijusias su bet kokiomis pasirinkimo galimybėmis ar atnaujinimu.

Sutarties vertė nustatoma ne vėliau kaip perkančiajai organizacijai pradėjus viešųjų pirkimų procedūrą.

35.2. Preliminariųjų sutarčių ir dinaminių pirkimo sistemų atveju atsižvelgiama į didžiausią visų sutarčių, kurias numatoma skirti visu preliminariosios sutarties ar dinaminės pirkimo sistemos galiojimo laikotarpiu, vertę.

Inovacijų partnerystės atveju atsižvelgiama į mokslinių tyrimų ir technologinės plėtros veiklos, kurią numatoma vykdyti visais numatomos partnerystės etapais, ir darbų, prekių ar

paslaugų, kuriuos numatoma pirkti pasibaigus numatomai partnerystei, didžiausią numatomą vertę.

Jei perkančioji organizacija numato atlikti mokėjimus kandidatams ar konkurso dalyviams, ji į juos atsižvelgia apskaičiuodama numatomą sutarties vertę.

35.3. Paslaugų sutarčių atveju atsižvelgiama į šiuos dalykus:

a) draudimo paslaugų atveju – į mokėtiną įmoką ir kitų formų atlygį;

b) banko ar finansinių paslaugų atveju – į mokesčius, komisinius, palūkanas ir kitų rūšių atlygį;

c) projektavimo sutarčių atveju – į honorarus, mokėtinus komisinius ir kitų formų atlygį.

35.4. Apskaičiuojant numatomą paslaugų sutarčių, kuriose nėra nurodoma visa kaina, arba prekių pirkimo sutarčių dėl prekių išperkamosios nuomos, nuomos ar pirkimo išsimokėtinai vertę remiamasi:

a) terminuotų sutarčių atveju:

i) jei paslaugų sutarties galiojimo laikotarpis yra ne ilgesnis kaip 48 mėnesiai, o tiekimo sutarties galiojimo laikotarpis yra ne ilgesnis kaip 12 mėnesių – visa sutarties verte per visą jos galiojimo laikotarpį;

ii) jei tiekimo sutarties galiojimo laikotarpis yra ilgesnis kaip 12 mėnesių – visa verte, įskaitant numatomą likutinę vertę;

b) neterminuotų sutarčių atveju arba paslaugų sutarčių, kurių galiojimo laikotarpis yra ilgesnis kaip 48 mėnesiai, atveju – mėnesine verte, padauginta iš 48.

35.5. Paslaugų arba prekių pirkimo sutarčių, kurios yra skiriamos reguliariai arba kurias numatoma atnaujinti per tam tikrą laikotarpį, atveju numatoma sutarties vertė apskaičiuojama remiantis bet kuria iš šių verčių:

a) bendra faktine tos pačios rūšies sutarčių, paeiliui skirtų per ankstesnius 12 mėnesių arba finansinius metus, verte, kai įmanoma, pakoreguota atsižvelgiant į kiekio arba vertės pokyčius, įvykusius per 12 mėnesių nuo pradinės sutarties skyrimo;

b) bendra numatoma tos pačios rūšies sutarčių, kurias numatoma paeiliui skirti per finansinius metus, verte.

35.6. Darbų pirkimo sutarčių atveju atsižvelgiama ne tik į darbų vertę, bet ir į visą numatomą prekių ir paslaugų, kurios yra būtinos darbams atlikti ir kurių tiekimu ir teikimu rangovui pasirūpina perkančioji organizacija, vertę.

35.7. Koncesijos sutarčių atveju vertė atitinka numatomą bendrą koncesininko apyvartą sutarties galiojimo laikotarpiu.

Ši vertė apskaičiuojama taikant pirkimo dokumentuose nurodytą objektyvų metodą, visų pirma atsižvelgiant į:

a) pajamas, gaunamas iš darbų ar paslaugų vartotojų sumokėtų mokesčių ir baudų, išskyrus mokesčius ir baudas, renkamas perkančiosios organizacijos vardu;

b) dotacijų arba bet kokios kitos finansinės naudos, gaunamos iš trečiųjų šalių už koncesijos vykdymą, vertę;

c) bet kokio turto, kuris yra koncesijos dalis, pardavimo pajamas;

d) visų prekių ir paslaugų, kurių tiekimu ir teikimu koncesininkui pasirūpina perkančioji organizacija, su sąlyga, kad šios prekės ir paslaugos yra būtinos darbams įvykdyti ar paslaugoms suteikti, vertę;

e) mokėjimus kandidatams ar konkurso dalyviams.

36. Atidėjimo laikotarpis prieš pasirašant sutartį

36.1. Atidėjimo laikotarpis skaičiuojamas nuo vienos iš šių datų:

a) nuo kitos dienos po to, kai elektroniniu būdu vienu metu išsiunčiami pranešimai konkursą laimėjusiems ir jo nelaimėjusiems dalyviams;

b) jei sutartis arba preliminarioji sutartis skiriama pagal 11.1 punkto antros pastraipos b papunktį – nuo kitos dienos po 2.4 punkte nurodyto skelbimo apie sutarties skyrimą paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

Prireikus perkančioji organizacija gali sustabdyti sutarties pasirašymą, kad galėtų atlikti papildomą patikrinimą, jei tai yra pagrįsta atsižvelgiant į konkurso nelaimėjusių ar nukentėjusių kandidatų arba konkurso dalyvių pateiktus prašymus ar pastabas arba į bet kokią kitą per 178 straipsnio 3 dalyje nustatytą laikotarpį gautą svarbią informaciją. Sustabdymo atveju visiems kandidatams arba konkurso dalyviams apie tai pranešama per tris darbo dienas nuo sprendimo sustabdyti sutarties pasirašymą priėmimo.

Jei sutartis arba preliminarioji sutartis negali būti pasirašoma su numatytu konkurso laimėtoju, perkančioji organizacija gali ją skirti kitam geriausiam konkurso dalyviui.

36.2. ***36.1*** punkte nustatytas laikotarpis netaikomas šiais atvejais:

a) procedūrų, kuriose pateiktas tik vienas pasiūlymas, atveju;

b) konkrečių sutarčių, pagrįstų preliminariąja sutartimi, atveju;

(c) dinaminių pirkimo sistemų atveju;

d) 11 punkte nurodytų derybų be išankstinio skelbimo apie pirkimą atveju, išskyrus dėl sutarčių skyrimo pagal 11.1 punkto antros pastraipos b papunktį.

3 SKYRIUS

Viešieji pirkimai išorės veiksmų srityje

37. Specialiosios nuostatos dėl vertės ribų ir tvarkos, taikytinos skiriant išorės veiksmų srities sutartis

181 straipsnio 2 dalyje nurodytų perkančiųjų organizacijų arba jų vardu sudarytoms viešojo pirkimo sutartims netaikomas 2 punktas, išskyrus 2.5 punktą, 3, 4, ir 6 punktai, 12.1 punkto a ir c–f papunkčiai, 12.4 punktas, 13.3 punktas, 14 ir 15 punktai, 17.4–17.8 punktai, 20.4 ir 23.3 punktai, 24 punktas, 25.2 ir 25.3 punktai, 26 bei 28 punktai ir 29 punktas, išskyrus 29.3 punktą. Viešiesiems pirkimams išorės veiksmų srityje netaikomi 32, 33 ir 35 punktai. Viešiesiems pirkimams išorės veiksmų srityje taikomas 36 punktas. 36.1 punkto antros pastraipos tikslais atidėjimo laikotarpio trukmė yra nurodytoji 181 straipsnio 1 dalyje.

Sprendimą dėl šio skyriaus viešųjų pirkimų nuostatų įgyvendinimo, be kita ko, dėl tinkamų kontrolės priemonių, kurias turi taikyti atsakingas leidimus suteikiantis pareigūnas, jei Komisija nėra perkančioji organizacija, priima Komisija.

38. Informacijos skelbimas

38.1. Jei taikytina, išankstinis informacinis skelbimas apie konkursus, susijęs su ribotu konkursu arba atviru konkursu, nurodytais atitinkamai 39.1 punkto a ir b papunkčiuose, kuo anksčiau elektroniniu būdu išsiunčiamas Leidinių biurui.

38.2. Skelbimas apie sutarties skyrimą siunčiamas, kai pasirašoma sutartis, išskyrus atvejus, jei vis dar būtina, kai sutartis buvo paskelbta slapta arba vykdant sutartį reikia imtis ypatingų saugumo priemonių, arba kai to reikia esminiams Sąjungos arba valstybės naudos gavėjos interesams apsaugoti ir kai laikoma, kad netinkama skelbti apie sutarties skyrimą.

39. Vertės ribos ir procedūros

39.1. Viešųjų pirkimų procedūros išorės veiksmų srityje yra šios:

a) ribotas konkursas, numatytas 167 straipsnio 1 dalies b punkte;

b) atviras konkursas, numatytas 167 straipsnio 1 dalies a punkte;

c) vietinis atviras konkursas;

d) supaprastinta procedūra.

39.2. Viešųjų pirkimų procedūros pagal vertės ribas taikomos taip:

a) atviras arba ribotas konkursas gali būti rengiamas:

i) paslaugų ir prekių pirkimo sutarčių bei paslaugų koncesijos sutarčių, kurių vertė yra ne mažesnė nei 300 000 EUR, atveju;

ii) darbų sutarčių ir darbų koncesijos sutarčių, kurių vertė yra ne mažesnė nei 5 000 000 EUR, atveju;

b) vietinis atviras konkursas gali būti rengiamas:

i) tiekimo sutarčių, kurių vertė yra ne mažesnė kaip 100 000 EUR ir mažesnė nei 300 000 EUR, atveju;

ii) darbų pirkimo sutarčių ir darbų koncesijos sutarčių, kurių vertė yra ne mažesnė nei 300 000 EUR ir mažesnė nei 5 000 000 EUR, atveju;

c) supaprastinta procedūra gali būti vykdoma:

i) paslaugų sutarčių, paslaugų koncesijos sutarčių, darbų pirkimo sutarčių ir darbų koncesijos sutarčių, kurių vertė yra mažesnė nei 300 000 EUR, atveju;

ii) prekių pirkimo sutarčių, kurių vertė yra mažesnė nei 100 000 EUR, atveju;

d) sutartys, kurių vertė yra mažesnė nei 20 000 EUR arba lygi šiai sumai, gali būti skiriamos remiantis vieninteliu pasiūlymu;

e) sumos, mažesnės nei 2 500 EUR ar lygios 2 500 EUR, skirtos išlaidų punktams padengti, gali būti mokamos tiesiog pagal sąskaitas faktūras – tam nebūtina prieš tai priimti pasiūlymo.

39.3. ***39.1*** punkto a papunktyje nurodyto riboto konkurso atveju skelbime apie pirkimą nurodomas kandidatų, kurie bus pakviesti pateikti pasiūlymus, skaičius. Paslaugų sutarčių atveju kviečiami bent keturi kandidatai. Kandidatų, kuriems leidžiama pateikti pasiūlymus, skaičius turi būti pakankamas, kad būtų užtikrinta tikra konkurencija.

Jei kandidatų, kurie atitinka atrankos kriterijus arba minimalių pajėgumų lygių reikalavimus, skaičius yra mažesnis už nustatytą mažiausią skaičių, perkančioji organizacija gali pakviesti pateikti pasiūlymus tik tuos kandidatus, kurie atitinka pasiūlymo pateikimo kriterijus.

39.4. punkto c papunktyje nurodyto vietinio atviro konkurso atveju skelbimas apie pirkimą skelbiamas bent valstybės gavėjos oficialiajame leidinyje arba lygiaverčiame leidinyje, kuriame skelbiamas vietinis konkursas.

39.5. Taikydama 39.1 punkto d papunktyje nurodytą supaprastintą procedūrą, perkančioji organizacija be skelbimo sudaro bent trijų pačios pasirinktų konkurso dalyvių sąrašą.

Supaprastintos procedūros dalyviai gali būti pasirinkti iš 13.1 punkto b papunktyje nurodyto pardavėjų sąrašo, apie kurį informuojama skelbiant kvietimą pareikšti susidomėjimą.

Jei po konsultacijų su konkurso dalyviais perkančioji organizacija gauna tik vieną administraciniu ir techniniu atžvilgiais tinkamą pasiūlymą, sutartis gali būti skiriama, jei pasiūlymas atitinka sutarties skyrimo kriterijus.

39.6. punkto antros pastraipos h papunktyje nenurodytas teisines paslaugas perkančioji organizacija gali pirkti taikydama supaprastintą procedūrą, nesvarbu, kokia yra numatoma sutarties vertė.

40. Derybų taikymas paslaugų, tiekimo ir darbų pirkimo sutartims

40.1. Perkančiosios organizacijos gali taikyti derybas su vienu pasiūlymo teikėju šiais atvejais:

a) jei teikti paslaugas pavedama viešojo sektoriaus įstaigoms arba ne pelno institucijoms ar asociacijoms ir jei tos paslaugos yra susijusios su institucinio pobūdžio veikla arba jų paskirtis yra socialinės srities pagalba gyventojams;

b) jei konkurso procedūra buvo nesėkminga, t. y. nebuvo gauta kokybės ir (arba) finansiniu atžvilgiu tinkamų pasiūlymų – tokiu atveju perkančioji organizacija,

atšaukusi konkurso procedūrą, gali derėtis su vienu ar daugiau konkurso dalyvių, kuriuos ji pati pasirenka iš atsiliepusiųjų į kvietimą teikti pasiūlymus, su sąlyga, kad nėra iš esmės keičiami pirkimo dokumentai;

c) jei po pirmalaikio esamos sutarties nutraukimo turi būti sudaryta nauja sutartis.

40.2. punkto antros pastraipos c papunkčio tikslais laikoma, kad operacijos, vykdomos kilus krizei, atitinka ypatingos skubos kriterijų. Deleguotasis leidimus suteikiantis pareigūnas, atitinkamais atvejais bendradarbiaudamas su kitais atitinkamais deleguotaisiais leidimus suteikiančiais pareigūnais, nustato, kad yra susidariusi ypatingos skubos padėtis, ir savo sprendimą reguliariai persvarsto, atsižvelgdamas į patikimo finansų valdymo principą.

40.3. punkto a papunktyje nurodyta institucinio pobūdžio veikla apima paslaugas, tiesiogiai susijusias su teisės aktais nustatyta viešojo sektoriaus įstaigų paskirtimi.

41. Pirkimo specifikacijos

Nukrypstant nuo 16.3 punkto, pirkimo specifikacijos visose procedūrose, kurios apima prašymą leisti dalyvauti procedūroje, gali būti dalijamos į atskiras kiekvienam iš dviejų procedūros etapų skirtas dalis, ir pirmuoju etapu gali būti pateikiama tik 16.3 punkto a ir f papunkčiuose nurodyta informacija.

42. Procedūrų terminai

42.1. Paslaugų sutarčių atveju minimalus laikotarpis nuo dienos, einančios po kvietimo teikti pasiūlymus išsiuntimo dienos, iki paskutinės pasiūlymų priėmimo dienos yra 50 dienų. Tačiau skubos atvejais leidžiama nustatyti trumpesnį laiką.

42.2. Konkurso dalyviai gali raštu pateikti klausimų iki paskutinės pasiūlymų priėmimo dienos. Perkančioji organizacija į klausimus atsako iki paskutinės pasiūlymų priėmimo dienos.

42.3. Vykdant ribotus konkursus, prašymų leisti dalyvauti procedūroje priėmimo terminas yra ne trumpesnis kaip 30 dienų nuo dienos, einančios po skelbimo apie pirkimą paskelbimo dienos. Laikotarpis nuo dienos, einančios po kvietimo dalyvauti konkurse išsiuntimo dienos, iki paskutinės pasiūlymų priėmimo dienos yra ne trumpesnis kaip 50 dienų. Tačiau tam tikrais išimtiniais atvejais leidžiama nustatyti kitokius terminus.

42.4. Vykdant atvirus konkursus, pasiūlymų priėmimo laikas, skaičiuojamas nuo dienos, einančios po skelbimo apie pirkimą paskelbimo dienos, turi būti ne trumpesnis kaip:

a) darbų pirkimo sutarčių atveju – 90 dienų;

b) prekių pirkimo sutarčių atveju – 60 dienų.

Tačiau tam tikrais išimtiniais atvejais leidžiama nustatyti kitokius terminus.

42.5. Vykdant vietinius atvirus konkursus, pasiūlymų priėmimo terminas, skaičiuojamas nuo dienos, einančios po skelbimo apie pirkimą paskelbimo dienos, yra ne trumpesnis kaip:

a) darbų pirkimo sutarčių atveju – 60 dienų;

b) prekių pirkimo sutarčių atveju – 30 dienų.

Tačiau tam tikrais išimtiniais atvejais leidžiama nustatyti kitokius terminus.

42.6. Vykdant 39.1 punkto d papunktyje nurodytas supaprastintas procedūras, terminas, per kurį kandidatai turi pateikti pasiūlymus, yra ne trumpesnis kaip 30 dienų nuo kvietimo teikti pasiūlymus išsiuntimo dienos.

_____

II PRIEDAS

Atitikties lentelė

Reglamentas (ES, Euratomas) Nr. 2018/1046	**Šis reglamentas**
1 straipsnis	1 straipsnis
2 straipsnis	2 straipsnis
3 straipsnis	3 straipsnis
4 straipsnis	4 straipsnis
5 straipsnis	5 straipsnis
6 straipsnis	6 straipsnio 1 dalis
7 straipsnis	7 straipsnis
8 straipsnis	8 straipsnis
9 straipsnis	9 straipsnis
10 straipsnis	10 straipsnis
10 straipsnio 3 dalis	10 straipsnio 4 dalis
10 straipsnio 4 dalis	10 straipsnio 5 dalis
10 straipsnio 5 dalis	10 straipsnio 6 dalis
11 straipsnis	11 straipsnis
12 straipsnis	12 straipsnis
13 straipsnis	13 straipsnis

14 straipsnis	14 straipsnis
15 straipsnis	15 straipsnis
15 straipsnio 2 dalies a punktas	–
15 straipsnio 2 dalies b punktas	–
16 straipsnis	16 straipsnis
17 straipsnis	17 straipsnis
18 straipsnis	18 straipsnis
19 straipsnis	19 straipsnis
20 straipsnis	20 straipsnis
21 straipsnis	21 straipsnis
21 straipsnio 2 dalies a punkto i papunktis	–
21 straipsnio 2 dalies a punkto ii papunktis	–
22 straipsnis	22 straipsnis
23 straipsnis	23 straipsnis
24 straipsnis	24 straipsnis
25 straipsnis	25 straipsnis
26 straipsnis	26 straipsnis
27 straipsnis	27 straipsnis
28 straipsnis	28 straipsnis
29 straipsnis	29 straipsnis
30 straipsnis	30 straipsnis

31 straipsnis	31 straipsnis
32 straipsnis	32 straipsnis
33 straipsnis	33 straipsnis
34 straipsnis	34 straipsnis
35 straipsnis	35 straipsnis
36 straipsnis	36 straipsnis
36 straipsnio 3 dalies c punktas	–
36 straipsnio 3 dalies d punktas	36 straipsnio 3 dalies c punktas
36 straipsnio 3 dalies e punktas	36 straipsnio 3 dalies d punktas
36 straipsnio 3 dalies f punktas	36 straipsnio 3 dalies e punktas
36 straipsnio 3 dalies g punktas	36 straipsnio 3 dalies f punktas
37 straipsnis	37 straipsnis
38 straipsnis	38 straipsnis
38 straipsnio 6 dalis	38 straipsnio 7 dalis
39 straipsnis	39 straipsnis
40 straipsnis	40 straipsnis
41 straipsnis	41 straipsnis
41 straipsnio 5 dalies g punktas	217 straipsnio 2 dalis
41 straipsnio 5 dalies i punktas	217 straipsnio 2 dalis
41 straipsnio 5 dalies j punktas	256 straipsnis
41 straipsnio 8 dalis	–

41 straipsnio 9 dalis	41 straipsnio 8 dalis
41 straipsnio 10 dalis	41 straipsnio 9 dalis
41 straipsnio 11 dalis	41 straipsnio 10 dalis
42 straipsnis	42 straipsnis
43 straipsnis	43 straipsnis
44 straipsnis	44 straipsnis
45 straipsnis	45 straipsnis
46 straipsnis	46 straipsnis
47 straipsnis	47 straipsnis
48 straipsnis	48 straipsnis
48 straipsnio 2 dalis	48 straipsnio 3 dalis
49 straipsnis	49 straipsnis
50 straipsnis	50 straipsnis
51 straipsnis	51 straipsnis
52 straipsnis	52 straipsnis
53 straipsnis	53 straipsnis
54 straipsnis	54 straipsnis
55 straipsnis	55 straipsnis
56 straipsnis	56 straipsnis
57 straipsnis	57 straipsnis
58 straipsnis	58 straipsnis

59 straipsnis	59 straipsnis
60 straipsnis	60 straipsnis
61 straipsnis	61 straipsnis
62 straipsnis	62 straipsnis
63 straipsnis	63 straipsnis
64 straipsnis	64 straipsnis
65 straipsnis	65 straipsnis
66 straipsnis	66 straipsnis
67 straipsnis	67 straipsnis
68 straipsnis	68 straipsnis
69 straipsnis	69 straipsnis
70 straipsnis	70 straipsnis
71 straipsnis	71 straipsnis
72 straipsnis	72 straipsnis
73 straipsnis	73 straipsnis
74 straipsnis	74 straipsnis
75 straipsnis	75 straipsnis
76 straipsnis	76 straipsnis
77 straipsnis	77 straipsnis
78 straipsnis	78 straipsnis
79 straipsnis	79 straipsnis

80 straipsnis	80 straipsnis
81 straipsnis	81 straipsnis
82 straipsnis	82 straipsnis
83 straipsnis	83 straipsnis
84 straipsnis	84 straipsnis
85 straipsnis	85 straipsnis
86 straipsnis	86 straipsnis
87 straipsnis	87 straipsnis
88 straipsnis	88 straipsnis
88 straipsnio 1 dalis	88 straipsnio 2 dalis
88 straipsnio 2 dalis	–
89 straipsnis	89 straipsnis
89 straipsnio 2 dalis	–
89 straipsnio 3 dalis	–
89 straipsnio 5 dalis	89 straipsnio 3 dalis
89 straipsnio 6 dalis	89 straipsnio 4 dalis
90 straipsnis	90 straipsnis
91 straipsnis	91 straipsnis
92 straipsnis	92 straipsnis
93 straipsnis	93 straipsnis
94 straipsnis	94 straipsnis

95 straipsnis	95 straipsnis
96 straipsnis	96 straipsnis
97 straipsnis	97 straipsnis
98 straipsnis	98 straipsnis
99 straipsnis	99 straipsnis
100 straipsnis	100 straipsnis
101 straipsnis	101 straipsnis
102 straipsnis	102 straipsnis
103 straipsnis	103 straipsnis
104 straipsnis	104 straipsnis
105 straipsnis	105 straipsnis
106 straipsnis	106 straipsnis
107 straipsnis	107 straipsnis
108 straipsnis	108 straipsnis
109 straipsnis	109 straipsnis
110 straipsnis	110 straipsnis
111 straipsnis	111 straipsnis
112 straipsnis	112 straipsnis
113 straipsnis	113 straipsnis
114 straipsnis	114 straipsnis
115 straipsnis	115 straipsnis

116 straipsnis	116 straipsnis
117 straipsnis	117 straipsnis
118 straipsnis	118 straipsnis
119 straipsnis	119 straipsnis
120 straipsnis	120 straipsnis
121 straipsnis	121 straipsnis
122 straipsnis	122 straipsnis
123 straipsnis	123 straipsnis
124 straipsnis	124 straipsnis
125 straipsnis	125 straipsnis
126 straipsnis	126 straipsnis
127 straipsnis	127 straipsnis
128 straipsnis	128 straipsnis
129 straipsnis	129 straipsnis
130 straipsnis	131 straipsnis
131 straipsnis	132 straipsnis
132 straipsnis	133 straipsnis
133 straipsnis	134 straipsnis
134 straipsnis	135 straipsnis
135 straipsnis	137 straipsnis
135 straipsnio 3 dalis	137 straipsnio 4 dalis

135 straipsnio 4 dalis	137 straipsnio 5 dalis
136 straipsnis	138 straipsnis
136 straipsnio 2 dalis	138 straipsnio 3 dalis
136 straipsnio 3 dalis	138 straipsnio 4 dalis
136 straipsnio 4 dalis	138 straipsnio 5 dalis
136 straipsnio 5 dalis	138 straipsnio 7 dalis
136 straipsnio 6 dalis	138 straipsnio 9 dalis
136 straipsnio 7 dalis	138 straipsnio 10 dalis
136 straipsnio 8 dalis	138 straipsnio 11 dalis
136 straipsnio 9 dalis	138 straipsnio 12 dalis
137 straipsnis	139 straipsnis
138 straipsnis	140 straipsnis
139 straipsnis	141 straipsnis
140 straipsnis	142 straipsnis
141 straipsnis	143 straipsnis
142 straipsnis	144 straipsnis
143 straipsnis	145 straipsnis
143 straipsnio 2 dalies b punktas	145 straipsnio 2 dalies c punktas
143 straipsnio 2 dalies c punktas	145 straipsnio 2 dalies d punktas
144 straipsnis	147 straipsnis
145 straipsnis	148 straipsnis

146 straipsnis	149 straipsnis
147 straipsnis	150 straipsnis
148 straipsnis	151 straipsnis
148 straipsnio 3 dalis	151 straipsnio 4 dalis
149 straipsnis	152 straipsnis
149 straipsnio 7 dalis	152 straipsnio 8 dalis
150 straipsnis	153 straipsnis
151 straipsnis	154 straipsnis
152 straipsnis	155 straipsnis
153 straipsnis	156 straipsnis
154 straipsnis	157 straipsnis
154 straipsnio 6 dalis	157 straipsnio 7 dalis
154 straipsnio 7 dalis	157 straipsnio 8 dalis
155 straipsnis	158 straipsnis
155 straipsnio 5 dalis	157 straipsnio 6 dalis
155 straipsnio 6 dalis	158 straipsnio 7 dalis
155 straipsnio 7 dalis	158 straipsnio 8 dalis
155 straipsnio 8 dalis	158 straipsnio 9 dalis
156 straipsnis	159 straipsnis
157 straipsnis	160 straipsnis
158 straipsnis	161 straipsnis

159 straipsnis	162 straipsnis
160 straipsnis	163 straipsnis
161 straipsnis	164 straipsnis
162 straipsnis	165 straipsnis
163 straipsnis	166 straipsnis
164 straipsnis	167 straipsnis
165 straipsnis	168 straipsnis
166 straipsnis	169 straipsnis
167 straipsnis	170 straipsnis
168 straipsnis	171 straipsnis
169 straipsnis	172 straipsnis
170 straipsnis	173 straipsnis
171 straipsnis	174 straipsnis
172 straipsnis	175 straipsnis
173 straipsnis	176 straipsnis
174 straipsnis	177 straipsnis
175 straipsnis	178 straipsnis
176 straipsnis	179 straipsnis
177 straipsnis	180 straipsnis
178 straipsnis	181 straipsnis
179 straipsnis	182 straipsnis

180 straipsnis	183 straipsnis
181 straipsnis	184 straipsnis
182 straipsnis	185 straipsnis
183 straipsnis	186 straipsnis
183 straipsnio 5 dalis	–
184 straipsnis	187 straipsnis
185 straipsnis	188 straipsnis
186 straipsnis	189 straipsnis
187 straipsnis	190 straipsnis
188 straipsnis	191 straipsnis
189 straipsnis	192 straipsnis
190 straipsnis	193 straipsnis
191 straipsnis	194 straipsnis
192 straipsnis	195 straipsnis
193 straipsnis	196 straipsnis
194 straipsnis	197 straipsnis
195 straipsnis	198 straipsnis
196 straipsnis	199 straipsnis
197 straipsnis	200 straipsnis
198 straipsnis	201 straipsnis
199 straipsnis	202 straipsnis

200 straipsnis	203 straipsnis
201 straipsnis	204 straipsnis
202 straipsnis	205 straipsnis
203 straipsnis	206 straipsnis
204 straipsnis	207 straipsnis
205 straipsnis	208 straipsnis
206 straipsnis	209 straipsnis
207 straipsnis	210 straipsnis
208 straipsnis	211 straipsnis
208 straipsnio 3 dalis	211 straipsnio 4 dalis
208 straipsnio 4 dalis	211 straipsnio 5 dalis
208 straipsnio 5 dalis	211 straipsnio 6 dalis
209 straipsnis	212 straipsnis
210 straipsnis	213 straipsnis
211 straipsnis	214 straipsnis
212 straipsnis	215 straipsnis
213 straipsnis	216 straipsnis
214 straipsnis	217 straipsnis
215 straipsnis	218 straipsnis
215 straipsnio 2 dalis	–
215 straipsnio 3 dalis	218 straipsnio 2 dalis

215 straipsnio 4 dalis	218 straipsnio 3 dalis
215 straipsnio 5 dalis	218 straipsnio 4 dalis
215 straipsnio 6 dalis	218 straipsnio 5 dalis
215 straipsnio 7 dalis	218 straipsnio 6 dalis
216 straipsnis	219 straipsnis
217 straipsnis	220 straipsnis
218 straipsnis	221 straipsnis
219 straipsnis	222 straipsnis
220 straipsnis	223 straipsnis
220 straipsnio 2 dalis	–
220 straipsnio 3 dalis	223 straipsnio 2 dalis
220 straipsnio 4 dalis	223 straipsnio 3 dalis
220 straipsnio 5 dalis	223 straipsnio 4 dalis
220 straipsnio 6 dalis	223 straipsnio 5 dalis
220 straipsnio 7 dalis	–
220 a straipsnis	224 straipsnis
221 straipsnis	225 straipsnis
222 straipsnis	226 straipsnis
223 straipsnis	227 straipsnis
224 straipsnis	228 straipsnis
225 straipsnis	229 straipsnis

226 straipsnis	230 straipsnis
227 straipsnis	231 straipsnis
228 straipsnis	232 straipsnis
229 straipsnis	233 straipsnis
230 straipsnis	234 straipsnis
231 straipsnis	235 straipsnis
231 straipsnio 3 dalis	–
232 straipsnis	236 straipsnis
233 straipsnis	237 straipsnis
234 straipsnis	238 straipsnis
235 straipsnis	239 straipsnis
236 straipsnis	241 straipsnis
237 straipsnis	242 straipsnis
237 straipsnio 2 dalis	–
237 straipsnio 3 dalis	237 straipsnio 2 dalis
237 straipsnio 4 dalis	237 straipsnio 3 dalis
237 straipsnio 5 dalis	237 straipsnio 7 dalis
238 straipsnis	243 straipsnis
239 straipsnis	245 straipsnis
240 straipsnis	246 straipsnis
241 straipsnis	247 straipsnis

242 straipsnis	248 straipsnis
243 straipsnis	249 straipsnis
244 straipsnis	250 straipsnis
245 straipsnis	251 straipsnis
246 straipsnis	252 straipsnis
247 straipsnis	253 straipsnis
248 straipsnis	254 straipsnis
249 straipsnis	255 straipsnis
250 straipsnis	256 straipsnis
251 straipsnis	257 straipsnis
252 straipsnis	258 straipsnis
253 straipsnis	259 straipsnis
254 straipsnis	260 straipsnis
255 straipsnis	261 straipsnis
256 straipsnis	262 straipsnis
257 straipsnis	263 straipsnis
258 straipsnis	264 straipsnis
259 straipsnis	265 straipsnis
260 straipsnis	266 straipsnis
261 straipsnis	267 straipsnis
262 straipsnis	268 straipsnis

263 straipsnis	269 straipsnis
264 straipsnis	270 straipsnis
265 straipsnis	271 straipsnis
266 straipsnis	272 straipsnis
267 straipsnis	273 straipsnis
268 straipsnis	274 straipsnis
269 straipsnis	275 straipsnis
270 straipsnis	–
271 straipsnis	–
272 straipsnis	–
273 straipsnis	–
274 straipsnis	–
275 straipsnis	–
276 straipsnis	–
277 straipsnis	–
278 straipsnis	–
279 straipsnio 1 dalis	277 straipsnio 3 dalis
279 straipsnio 2 dalis	–
279 straipsnio 3 dalis	277 straipsnio 4 dalis
279 straipsnio 4 dalis	–
280 straipsnis	278 straipsnis

281 straipsnio 1 dalis	279 straipsnio pirma pastraipa
281 straipsnio 2 dalis	–
281 straipsnio 3 dalis	279 straipsnio antra pastraipa
282 straipsnio 1 dalis	280 straipsnio pirma pastraipa
282 straipsnio 2 dalis	280 straipsnio antra pastraipa
282 straipsnio 3 dalis	–

Bendras pareiškimas dėl palūkanų ar kitų mokesčių, mokėtinų už panaikintas ar sumažintas baudas, kitas nuobaudas ar sankcijas, biudžetinio traktavimo, pateiktas priimant Reglamentą (ES) 2024/...[+]

„Europos Parlamentas ir Taryba susitarė, kad palūkanos ar kiti mokesčiai, mokėtini už panaikintas ar sumažintas baudas, kitas nuobaudas ar sankcijas, dabartinės daugiametės programos galiojimo laikotarpiu bus įrašomi kaip neigiamos pajamos. Tai yra draudimo gauti neigiamas pajamas išimtis, kuri taikoma tik šiuo konkrečiu, nenumatytu atveju.

Nedarant poveikio atitinkamoms prerogatyvoms, Europos Parlamentas, Taryba ir Komisija, atsižvelgdami į ankstesnę patirtį ir numatomus būsimus pokyčius, susitaria išnagrinėti ilgalaikį tvarų sprendimą, atitinkantį Finansinio reglamento biudžeto principus, dėl tokių palūkanų ar kitų mokesčių finansavimo, kuris būtų taikomas po 2027 m., be kita ko, kiek tai susiję su mokėtinų baudų ar kitų nuobaudų, kurios turi būti grąžintos kaip tinkama kompensacija įmonėms gavėjoms tokiais atvejais, norma.

Bendras Europos Parlamento, Tarybos ir Komisijos pareiškimas dėl bendros duomenų gavybos ir rizikos vertinimo priemonės, numatytos Finansinio reglamento 36 straipsnyje, pateiktas priimant Reglamentą (ES) 2024/...[+]

„Europos Parlamentas, Taryba ir Komisija (toliau – trys institucijos) pripažįsta, kad svarbu stiprinti Sąjungos finansinių interesų apsaugą, kaip pripažinta 2020 m. gruodžio 16 d. Tarpinstituciniame susitarime ir kaip nustatyta SESV 325 straipsnyje.

Visos trys institucijos sutinka, kad šią priemonę būtina toliau plėtoti laikantis IT saugumo ir duomenų apsaugos taisyklių. Siekiant sumažinti administracinę naštą ir išvengti neproporcingų IT išlaidų valstybėms narėms ir kitiems naudotojams, bus atsižvelgiama į valstybėse narėse nustatytas patvirtintas sistemas.

[+] OL: prašom įrašyti teises akto COD 2022/0162 numerį.

Trys institucijos įsipareigoja bendradarbiauti toliau plėtojant šią priemonę. Komisija patvirtina, kad ji, konsultuodamasi su naudotojais, toliau plėtos šią priemonę ir siūlys valstybėms narėms paramą bet kokiems techniniams klausimams spręsti. Valstybės narės bendradarbiaus su Komisija, kad būtų galima užtikrinti sąveikai su atitinkamomis IT sistemomis ir duomenų bazėmis būtiną sinergiją.

Komisijai atlikus vertinimą, kuriuo nustatoma, ar priemonė parengta remiantis Finansinio reglamento 36 straipsnio 6 dalyje nurodytais kriterijais, trys institucijos, nepažeisdamos savo atitinkamos kompetencijos, įsipareigoja išnagrinėti ir persvarstyti privalomą priemonės naudojimą daugiametės finansinės programos po 2027 m. laikotarpiu.

Vienašalis Komisijos pareiškimas dėl įsipareigojimų panaikinimo, pateiktas priimant Reglamentą (ES) 2024/...[+]

„Rengdama laikotarpiui po 2027 m. skirtą daugiametę finansinę programą Komisija išnagrinės, ar išplėsti galimybes vėl panaudoti panaikintus įsipareigojimus atitinkančius asignavimus. Tai nedaro poveikio būsimam Komisijos pasiūlymui dėl daugiametės finansinės programos po 2027 m. ir Sutartyse nustatytai Komisijos teisei inicijuoti teisės aktus.

Vienašalis Komisijos pareiškimas dėl ankstyvojo nustatymo ir draudimo dalyvauti procedūroje sistemos, pateiktas priimant Reglamentą (ES) 2024/...[+]

„Europos Komisija pripažįsta, kad svarbu mažinti administracinę naštą, kuri valstybių narių institucijoms susidaro dėl ankstyvojo nustatymo ir draudimo dalyvauti procedūroje sistemos (EDES) taikymo srities tikslinio išplėtimo, į ją įtraukiant pasidalijamąjį valdymą ir tiesioginį valdymą kartu su valstybėmis narėmis.

Komisija yra įsipareigojusi valstybėms narėms parengti išsamias gaires ir surengti mokymus EDES įgyvendinimo ir jos duomenų bazės naudojimo klausimais.

[+] OL: prašom įrašyti teises akto COD 2022/0162 numerį.

Komisija EDES duomenų bazę toliau tobulins, pavyzdžiui, suteiks galimybę atlikti kelių subjektų paiešką ir pagerins jos konfigūraciją.

Komisija sieks užtikrinti EDES ir atitinkamų nacionalinių sistemų IT sąveikumą, kad būtų supaprastintas procesas ir sudarytos sąlygos greičiau patikrinti, ar atitinkami asmenys arba subjektai yra patekę į situaciją, dėl kurios draudžiama dalyvauti procedūroje.

Komisija patvirtina, kad visi su EDES susiję prašymai suteikti papildomos informacijos neviršys to, kas yra tikrai būtina ir proporcinga, ir bus tvarkomi laikantis taikomų duomenų apsaugos taisyklių. Primenama, kad Europos duomenų apsaugos priežiūros pareigūno nuomonėje dėl Komisijos pasiūlymo dėl Finansinio reglamento išdėstymo nauja redakcija neiškelta jokių susirūpinti dėl EDES verčiančių klausimų.

Komisija yra įsipareigojusi sudaryti sąlygas sklandžiai pereiti prie EDES taikymo, glaudžiai bendradarbiaujant su valstybėmis narėmis.